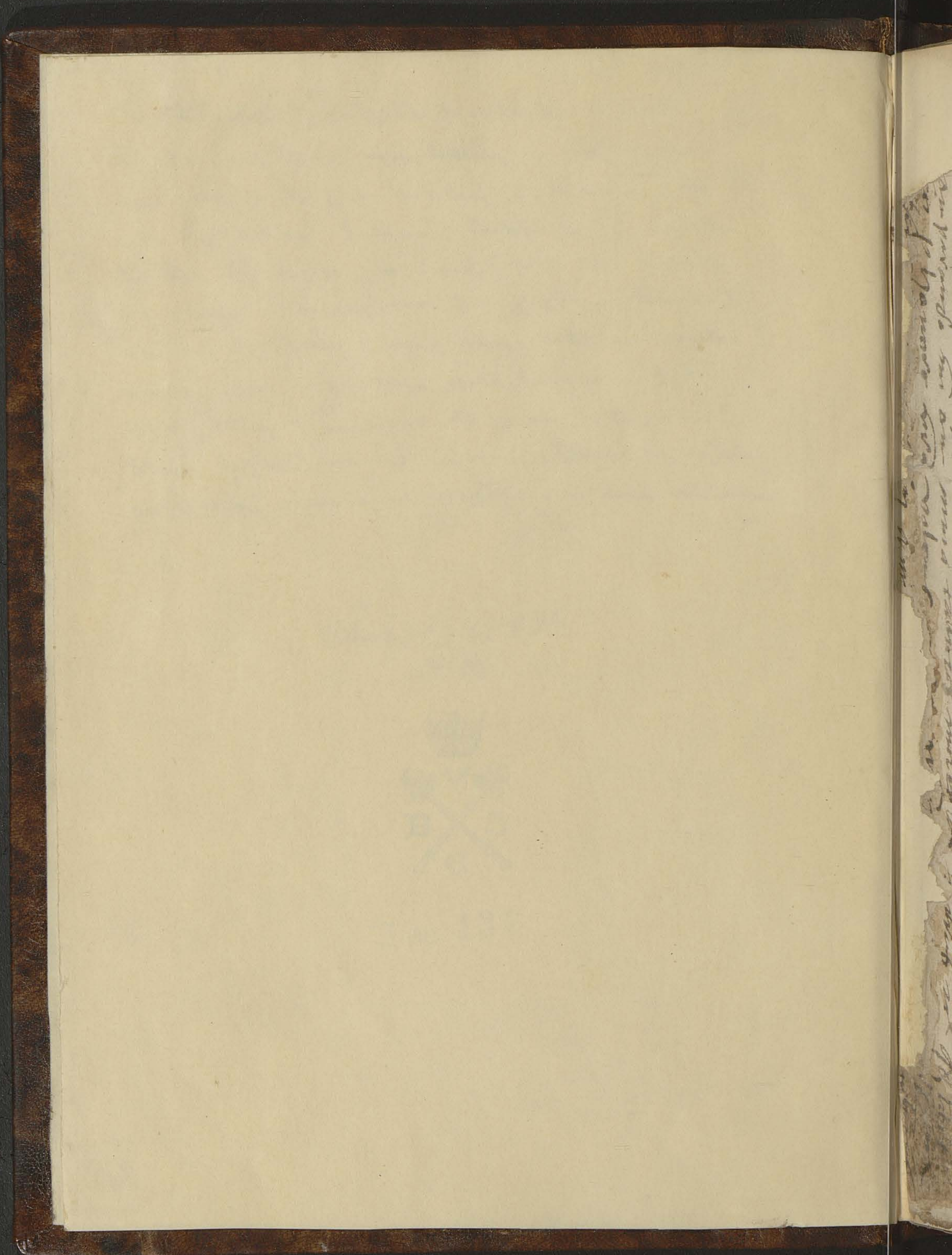

Wyrestaurował introligator Jan Wyżga w r. 1935.
W okładkach dano nowe tektury, w miejsce daw=
nych sklejonych z makulatury, a mianowicie z ośmiu kart druku: Iudicium Cracoviense per magistrum
Jacobum de Iszlza pro anno Christi 1508 currente
(z których utworzono nową pozycję zbioru „Cimelia")
oraz z dwu połów pergaminowego dokumentu, wysta=
wionego przez mogilskiego opata Jana dnia 9. VIII.
1504 (który przeniesiono do zbioru dokumentów).
Stary grzbiet nie był zdobiony. Dawne wyklejki
papierowe wlepiono na początku i na końcu voluminu.

4

[illegible] Maria

[illegible] [illegible] amorcesse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] aliq [illegible] [illegible] [illegible]
quod et quod [illegible] [illegible] a [illegible] in [illegible] in [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] qui [illegible] a. v. [illegible] et [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] Ita anno [illegible]
[illegible] habui [illegible] [illegible] flancas quas [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] anno fuerunt demolite per [illegible] Item eodem anno [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in qua fuerunt viij [illegible] [illegible] iiij [illegible]
[illegible] [illegible] p [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Item [illegible]
[illegible] p ij [illegible] Item iij [illegible] p [illegible] [illegible] Item in [illegible] [illegible] Item
anno domini decimo [illegible] millesimum [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] beate marie virginis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
p [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] presente Johanne [illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] ij [illegible]
Item eodem [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] in ij [illegible] p [illegible] ille [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] p labore Item isto anno [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] p quo [illegible] [illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] Item [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et v c [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Tractatus de Excommunicationibus, Suspensionibus, Interdictis, Irregularitatibus et pœnis Antonij Florent[ini]

Item Tractatus de Sponsalibus et Matrimonijs

et alijs

E VI. 77.

Tractatus de Censuris Suspensionibus Interdictis Irregularitatibus et penis Antonii Florentini

Tractatus alius de sponsalibus et matrimoniis

Liber Mathie Lublin Custodis Cruswicien[sis]
et decani Wrzelowien[sis] 1522

[illegible] devoluti [illegible] et [illegible] dicte [illegible]
Dambrowska quarte distantie [illegible] et [illegible] in causa predicta
[illegible] faciendi opponendi et [illegible] coram prefatis dominis
omnia et singula faciendi [illegible] in solidum comparendi [illegible]
Judice [illegible] Commissarii [illegible] et dictas [illegible]
dicti judicis Commissarii [illegible] iurisdictionem [illegible]
[illegible] declinandi [illegible]
[illegible] et peremptorias [illegible] ac [illegible]
[illegible] libello et [illegible] faciendi et opponendi et a quibus [illegible]
[illegible] Appellationis [illegible]
et [illegible] et alia [illegible] necessaria fuerint et que [illegible]
[illegible] Constituens faceret seu facere posset si premissis [illegible]
[illegible] Constituens
[illegible] quicquid per dictos suos procuratores
factum fuerit in premissis [illegible]
[illegible]
Super quibus omnibus et singulis prefatus dominus constituens petiit sibi
a me notario publico hoc presens publicum [illegible] instrumentum
[illegible] publicum. Acta et data [illegible] coram [illegible]
[illegible] et loco quibus supra presentibus [illegible] honorabilibus
et [illegible] domino Martino de [illegible]
Johanne de Cracovia et Paulo de [illegible] testibus [illegible]
ad premissa

Et ego Simon Nicolai de [illegible] clericus Cracoviensis
diocesis publicus apostolica et imperiali auctoritate notarius
publicus [illegible] premissis omnibus et singulis
dum sic fierent et agerentur [illegible]
[illegible] presens interfui eaque omnia et singula
sic fieri vidi et audivi ac in notam sumpsi
ex qua hoc presens publicum instrumentum [illegible]
[illegible] subscripsi et
in hanc publicam formam redegi signoque et nomine
meis solitis et consuetis [illegible]
in fidem [illegible] rogatus
et requisitus

Interdictum

Cum dat[ur] Interdictum et quis [illegible] Dominica [illegible]
tempore interdicti ab ordinario et delegato prelato [illegible]
et [illegible] tempore interdicti [illegible] prelato
[illegible] interdicti videantur et [illegible]

S. Anna

Incipit tractatus notabilis de excōica-tionibus suspēsionibus interdictis irregularitatib⁹ ꝛ penis fratris Antonini archiepī Florentini de ordine predicatorum.

Excommunicatio dicit̄ exclusio a cōmunione. Sicut autē triplex ē cōio fideliū. s. in ꝯuersatōe loquela cibo ꝛ huiusmōi. In sacramētorū susceptiōe In bonorū spiritualiū pticipatōe que fiūt in ecclesia iuxta illud. Particeps ego sum omniū timentiū te: et custo. man. tua. Sic triplex pōt dici excōicatio aliis omissis. Prima ē excōicatio maior: que etiā dicit̄ anathema: ꝛ excludit a pdicta triplici cōiōne. de hac .3.q.4. Engeltrudam .et .ii.q.3. sicut apostoli. ꝛ. c. nihil. Secūda excōicatō est minor que excludit a pticipatione et cōione sacramētorū passiua tamen ſ3 Jo. de ligna. in cle. de excōi. Si celebrat: ꝛ hoc. ii.q.3. cū excōicato. ꝛ. 3. q.4. Engeltruda3. Tertia est excōicatio data a deo. sc3 inflicta p quoli3 mortali. et de hac. ii.q.3. audi. Ista ḡ de censuris ecclesiasticis quarta pars sex titulos habet. In primo tractabit̄ de excōicatōe maiori. In secundo de minori. In 3° de intēdicto. In 4° de suspensione. In 5° de irregularitate. In 6° de penis in gñe.

Quātū ad pmū sciendū ꝙ excōicatio maior qñ3 iferit̄ ab hoie siue a iudice: ꝛ qa ista pōtest inferri pro variis ꝛ innumeris casib⁹ etia3 iniustis: iō ñ pñt poni casus ipsi⁹. Qñq3 infertur a iure pticulari p cōstitutiōnes v3 synodales alicui⁹ dyocesis: vel puintiales factas in cōcilio puinciali: vel p legatū alic⁹ prouincie que nō extēdūt̄ ad alia loca sc3 ext̄ prouinciā vel dyocesim: ꝛ quia hec variant̄ etiā multis modis: quia quot dyoceses tot quodāmodo cōstitutōes: iō etiā ipe omittūt̄. Quādoq3 infert̄ a iure cōi excōicatio: seu p cōstitutiōes factas in cōciliis vniuersalib⁹ vel a sūmis pōtificib⁹ qui astringūt ꝛ ligāt vbiq3 terraꝝ fideles: quaꝝ q̄dā hñt̄ in corpore iuri. vñ. Hosti. de sē. ex. in pn. enumerat. 30. excōicatiōes collectas ex decretl. ꝛ decretalib⁹. Jo. An. de sen. ex. c. eos. li°. 6°. in glo. enumerat triginta duas: que hñt̄ in ipso libro. 6°. Et idē in cle. i. de sen. ex. enumerat q̄nquaginta duas: que hñt̄ in cle. Quedā alie sunt p extrauagantes diuersorū sūmorū pōtificū. Et iterum quedā alie sunt que ānuatim fiunt a sūmo pōtifice i curia cōt̄ q̄sdā psonas seu cōmittētes quedā vitia: vt. ĩ. patebit. Igit̄ circa istā materiā excōicationis maioris sic procedit̄. Primo ponēt̄ casus ipsi pter quos incurrit̄ ipsa excōicatio maior: quorū quedam sunt apostolice sedi reseruati q̄tu3 ad absolutōe3. 2° tractabit̄ de ipsa excōmunicatōe. 3° de ipsi⁹ absolōne: In ponēdo autē ipsos casus excōicatiōis iuri. Prim⁹ aget̄ de illis in q̄bus frequēti⁹ incurrit̄ cū aliquali declaratōe ſ3 nōtā p doctores. Et exinde d aliis breuissime expediet̄. Demū ponēt̄ de vbo ad vbū quedā extrauagātes ꝛ ipe processus qui fit ānuatim in curia p papam continens plures excōmunicationes.

De iniectiõe manuum in clericum vel religiosum violentam.

Cap. primum.

Si quis suadẽte diabolo hui⁹ sacrilegij vitiũ vel crimen incurrerit: ꝙ in clericũ vel monachũ manus violẽtas iniecerit: anathematis vinculo sbiiciat. Et nullus epoꝝ illũ ꝓsumat absoluẽ: nisi mortl. vrgẽte piculo: donec apostolico cõspectui pñtet: ⁊ eius mãdatum suscipiat Inno. z⁹. 17. q. 4. Sup hoc decreto sunt ꝗnqꝫ notãda. Primũ est ꝙ noie Si ꝗs. cõphẽdit etiã femina: vt dicit ibi glo. ⁊ archi. ⁊ vt pꝫ ext̃ de sen. ex. Mulieres. z⁰ est notãdũ ꝗs clericus vel religiosus gaudeat isto ꝑuilegio ⁊ ꝗs nõ: sup q⁰ Jo. d̃ ligna. in tractatu de censura ecclesiastica dicit ꝙ religiosus monach⁹ nõ cleric⁹ gaudet isto ꝑuilegio. scꝫ ꝙ iniiciẽs man⁹ violẽtas in ipsũ est excõicat⁹. Itẽ canonic⁹ regularis nõ clericus. Itẽ nouiti⁹ religiosus gaudet hoc priuilegio: vt in. c. si religioso. eo. ti. li⁰. 6. Itẽ moniales et cõuerse earũ ext̃ de sen. ex. De monialibus. Itẽ cõuersi religionũ. sed de cõuersis seculariũ remanꝫ dubiũ. Host. aũt in. c. nõ dubiũ. de sen. ex. dicit ꝙ cõuersus ꝗ remanet in domo sua viuens vt laycus nõ gaudet hac imunitate. 27. q. i. Ut lex cõtinẽtie. Si vo sit conuersus tradẽs se ⁊ sua: ꝯsecrat⁹ incedẽs: horas audiẽs: honeste viuẽs talis gaudet hac imunitate. 17. q. 4. si quis. Probat hec solutio in. c. vt ꝑuilegia. de ꝑuile. v̾si. hoc autẽ. Et hanc credo verã. Jo. de ligna. Clericus cõiugat⁹ nõ bigam⁹ incedẽs in habitu cl̾icali ⁊ tõsura gaudet hac imunitate vt in. c. vnõ. de clericis cõiug. li. 6. Et hoc quo ad duo: ꝗa scꝫ ꝑcutiens eum incidit in canonẽ. z⁰ quia nõ hꝫ rñdẽ in iudicio seculari. De ꝑcutiẽte clericũ ñ bigamũ dimittẽtẽ habitũ ⁊ tõsurã: ⁊ postea reassumẽtẽ vtꝝ talis incidat in canonẽ sunt opiones: ⁊ ꝗdã dicũt ꝙ nõ: nã satis est ꝙ elegerit sibi semel vitã clericalẽ ꝓfessionẽ vel regulã. q̃d semel de reg. iu. li. 6. Et alij dicũt cõtrariũ ꝙ iusta pñia nemini est auferenda. 4. q. i. si ꝗs libellũ. p hoc faciũt nõta p Inno. in. c. fi. d̃ vita et ho. cle. Qui dicit clericos priuatos ꝑuilegio: ꝗa se imiscẽt negociatiõibus illud reassumẽ dimittẽdo Jo. Inno. ⁊ archi tenent hanc ptem: hanc etiam ꝓbat clemen. de vi. ⁊ ho. cle. Si littera itel ligat̃ ꝫm cõtinuũ et rectũ intellectum nã ibi dicit textus ꝗ̃diu in premissis existãt vel insistãt eo ipso amittãt. et ille v̾sus ꝫm v̾um intellectũ refertur ad omnia ꝑcedẽtia: vt. c. i. z. Reꝗris. de appel. Cõfirmat̃ hoc ꝗa illa ꝯstitutio est penalis: ideo indubio dꝫ recipe interꝑtationẽ in ptẽ mitioꝛẽ. Jo. de ligna. De ꝑcutiẽte depositũ dicũt Jo ⁊ hug. 50. di. accedẽs. ꝙ incidit in canonẽ. Et idẽ Ber. Sed Bar. hꝫ. tenꝫ ꝯtriũ: q̃d videt̃ approbari p. c. degradatio. de pe. li. 6⁰. Jo. an. in. d. c. degͣdatio dicit pmã opinionẽ esse v̾aꝫ in v̾balit̃ deposito: s; in actualit̃ depõito est v̾a cõtraria opinio Jo. de ligna. Percutiẽs clericũ p saltũ ꝓmotũ incidit in canoneꝫ: quia talis recipit caractẽrẽ. Clericus ꝑcutiẽs seipsũ irato aio incidit in canoneꝫ: q̃d ꝓbat̃. zz. q. 5. si nõ licet. Preterea tale ꝑuilegiuꝫ est idultũ toti oꝛdini cl̾icali: cui renũtiari

nō pót Jo. de lig. Jdē archi. et Jo. an. Percutiēs clericū excōicatū: vtrū incidat in canonē. Dicūt aliq ꝙ nō per. c. Excōicatorū. xx. q. v. et. ii. q. i. Multi. Sꝫ in ↄ̄triū ē cōis opio. Nā excōicat⁹ retinꝫ ordinē rōe cui⁹ idulta est imunitas. ꝗ durat durāte cā. Hāc opi. tenēt Jo. Uin. et Goffre. Jnno. Jo. an. spe. Percutiēs clericū icedētē sine habitu clericali: si mōit⁹ fuērit ⁊ nō assumpserit nō incidit in canonē. Si aūt nō fuerit monit⁹ et ipsū pcusserit nō in actu belli vel aggressure: tūc incidit etiā si cleric⁹ habitu deposito se alias imiscuerat. ß si ipsū pcusserit i actu belli et aggressure: tūc nō incidit ꝫ Jnno. Hic tñ putarē pōderādū q̄s dedit cāꝫ bello ⁊ aggressure. Nam si cleric⁹ iniuste cām dedit: tūc indubitatū est: ꝙ illi cōtra quos venit cleric⁹ nō incidūt ex capite defense pmisse: vt in. c. Si vo. de sē. ex. ⁊ ceteri fauētes igresso ñ icidūt. Jtē si ēti⁹ cōtr ēiū: et cleric⁹ temē se imisceat hitu depōito: et tc̄ credere pcutiētes i limib⁹ aggressur nō fore extōicatos. ⁊ sic itelligo opi. Jnno. ⁊ Jo. de lig. Percutiēs ordinatū nō baptizatū nō incidit q̄a nō hꝫ caracterē. Percutiēs ordinatum inuitū coactiōe absoluta nō icidit in canonē: q̄a talis nō recipit caracterē ex̄ de bap. Maiores. in glo. ß inuitū coactōe cōditōali: nisi postea ratificꝫ exp̄sse vel tacite talē pcutiēs ñ icidit in canoneꝫ. Jo. de ligna. Detinens clericū asportātē res suas: vel alieas apud se depositas p violētiā: vel auferēs eo inuito nō icidit i canonē si ei auferat: dū ē i asportādo. i. anteq̄ꝫ se recipiat ad locū destinatū. Si aūt ħ facerꝫ ex intuallo postq̄ꝫ pueīt ad locū destinatū ⁊ adept⁹ fuēit possessionē rex illax pfecte icidit ꝫ Spe. de cens. ecclesiasti.

ꝫ⁰ notāduꝫ est ꝙ in q̄busdā casibus q̄ꝫuis nō actualiꝫ initiat q̄s manum violētā in clericū incidit in canoneꝫ ꝑpt̄ quosdā act⁹ iniuriosos psōales fcōs ↄ̄ tales: sic cū q̄s pcutit clericū sbiiciēteꝫ se vberib⁹ ei⁹ pro emenda offense cōmisse. ex̄ de sen. ex. Cōtingit. Cleric⁹ vo sbiicies se vberibus vr̄ etiā ꝙ ē excōicat⁹. Dic. Jo. an. in nouella q̄a pticipat i crie dānato ex eo. Nup. ⁊. c. Si cōcubine. Nisi dicas ꝙ pticipiū i crie tūc induc̄ excōicationē in pticipāte q̄ñ pticipat cuꝫ excōicato nō in illo actu tm̄: p quo pncipalis excōicatōeꝫ incurrit: ad ħ. ⁊. e. Si ↄcubine. Jbi post latā sniaꝫ decre. Nup. pōit etiā illū excōicatuꝫ tēpore cōiōis. nec obstat si dicas ꝙ mādās vel coopās pcutiēti sit excōicatus: q̄a nō ex vi pticipij: ß ex ꝑprio facto: q⁰ etiā q̄ñꝫ excōicat⁹ ē nō phibēs. ⁊. e. Quāte. Uel nisi dicas ꝙ sbmittere nō est pticipare crimini: q̄a pbabiliꝫ credē poťat illū remissux. Prior tñ solutio nō videꝫ sufficiens vbi ict⁹ iterantꝫ: cū ex p⁰ sit excōicat⁹ hoc Jo. an. Jdē Pau. in cle. Eos. de cōsan. et affi. Et sic videꝫ dicē ꝙ nō sit excōicat⁹. Pe. vo de perusio. dic ꝙ talis cleric⁹ si pmittit se pcuti vna pcussiōe tm̄: tūc nō ligaꝫ maiōi q̄a āteq̄ꝫ seq̄ꝫ lesio pcutiēs ñ ē excōicat⁹: ⁊ sic se sbiiciēdo ñ pticipat excōicato: ß excōicādo. Si auteꝫ sbiicit se plurib⁹ pcussiōib⁹: tūc ligaꝫ maiori:

q̃a ꝑticipat excõicato in crie. Et ista ꝑma solutio facit ad q̃õnez quã faciũt ꝑdicti doc. d̃ eo q̃ recipit cõiõez a religioso sine lñia ei⁹ a q° oꝫ hẽre vtꝫ. s. sit excõicat⁹ sic et ipe religios⁹ remittũt ad nõta circa istã d̃cretalẽ Cõtingit. Jtẽ reputat̃ q̃si man⁹ violẽta cũ q̃s retinꝫ clicũ icarceratũ vel i custodia vel vinculatũ: vt i. c. nup. Includẽs clicũ violẽt ne ab inimici. ipꝫ q̃rẽtib⁹ occidat̃ ñ icidit i canonẽ q̃a lꝫ adsit violẽtia: nõ tñ dol⁹: imo ad salutẽ ei⁹ fit ñ ad iniuriã. Hoc tꝫ Inno. in. c. Nup. Duo ad h̃ req̃rũt̃ vt q̃s incidat in canonẽ illũ. Si q̃s suadẽte. 17. q. 4. s. anim⁹ dolosus: et facti ꝑpetratio: vt pꝫ ex ipo tex. et Jo. an. tꝫ ẽt q̃ pẽaꝫ late snie null⁹ icidat p solã attẽtatõez: nisi ꝑueniat ad act⁹ ɔsumationẽ. ꝑ. c. Perpetue. de elec. li. 6. vñ vibrãs gladiũ vt ꝑcuterꝫ clericũ: quẽ tñ ille ñ ꝑcussit: q̃a ille ictũ vitauit ñ icidit in canonẽ. Jo. d̃ lig. Si aliq̃ inimici clerici obsidẽt ipꝫ in castro vel domo forte alic⁹ mulieri. claudũt ipꝫ: ꝛ ñ eũ custodiũt: s; vt illi v̄ecũdiã faciãt ñ dicerẽt̃ illũ detinẽ i custodiã vel carcerẽ q̃a neq; h̃ intẽdũt. Jtẽ nec violẽtiã iferũt psõe nec reb⁹ adherẽtib⁹. hec sũt v̄ba Inno. Nescio tñ si p h̃ v̄ba intẽdat Inno dicẽ hos nõ fore excõicatos: lꝫ h̃ videat̃ p v̄ba illa: nec violentiã: zc. q̃ req̃rat canon. Credo tñ in obsidẽte ꝑderãdũ: ꝑpt̃ q̃d fiat obsessio. An ꝑpt̃ castꝫ hñdũ: ꝛ ñ psonã violãdã ꝛ tũc credo q̃ ñ inciderꝫ. Si ãt fierꝫ obsessio ꝑpt̃ psonã vt violet̃: tũc icidẽt. De claudẽte v̄o domũ mulieri. ad v̄ecũdiã clerici detegẽdã crederẽ ipm includẽtẽ excõicatũ: nã fit iniuria psone clerici inclusi. Jo. de lign. Jtẽ reputat̃ q̃si man⁹ violẽta: vt cũ q̃s mãdat capi vel v̄berari talẽ: ꝛ se q̃t̃ effect⁹ vt i. c. Perpẽdim⁹. Jtẽ ꝑcutẽ reputat̃ clericũ cuꝫ q̃s ratã hẽt ꝑcussiõez clici factã noie suo: vt. c. cũ q̃s. e. ti. li. 6. Jtẽ reputat̃ cũ ñ defendit clericũ: cũ ledit̃ psõalit̃: et defẽdẽ põt siñ piculo sui. ex. e. Q̃uãte. Nõ q̃ circa hũc casuꝫ varie sũt opiones. Q̃uidã. n. vt Jo. et Ber. i glo. sup. c Q̃uãte. ꝛ Guil. dicũt q̃ istud. s. non defẽdẽ clericũ ab iniuriis psonalib⁹ cũ fiẽi possit induc excõicatõez q̃tũ ad officiales: ad quoꝝ officiũ ꝑtinꝫ eos defẽdẽ. zz. q. 5. Administratores. ꝛ. 14. q. 5. Forte. Hosti. v̄o dicit in sũ. h̃ eẽ intelligeñ gñalit̃ de quocũq;: ẽt si ñ teneret̃ ad h̃ ex offi° dũ mõ nudo v̄bo tm̃ ꝓhibẽ possit: vt si dicẽt̃ illi q̃ vellet iniuriari. Caueas tibi vel nõ facias: ꝛ ille abstinerꝫ. ar. ad h̃. ex. e. Dilecto. li. 6. Jdẽ v̄r sẽtire Jo. d̃ lig. sup. c. q̃te. Inno. v̄o recitat vtrãq; opinionẽ: ꝛ dic̃ q̃ si aliq̃s v̄beraret̃ noie meo: ꝛ ex negligẽtia ñ ꝓhiberẽ sine dolo: nõ inciderẽ i canonẽ: cũ necessari⁹ sit dol⁹: sec⁹ si ex ꝓpõito nõ ꝓhibeo. Jo. an. i nouella i. d. c. q̃te. dicit q̃ Uin. abb. ꝛ hosti. Finalr̃ dicit q̃ siue q̃s hẽat v̄berãtẽ i ꝑtãte: siue nõ: siue ille v̄beret̃ noie illi⁹: siue nõ icidit i canonẽ q̃ñ põt ꝓhibẽ: ꝛ ñ ꝓhibꝫ: dũm̃ dolose dimittat: al̃r ñ. Et addit vnũ multũ nõbl'e dicẽs. In h̃. n. vel in aliũ canonem null⁹ incidit siñ dolo. ar. ff. de adul. l. pe. ff. de sicca. l. i. Jdẽ Jo. de lign. Spuẽs in faciẽ clerici ẽ excõicat⁹ lꝫ

hosti. ⁊ ledēs cum pede vel alia pte corpis similit᷑.scȝ aio iniuriādi q̄tuȝ ad vtrūq̄ȝ. Idē si effūdat aquā super eū. Detinēs clicū p vestē vel p frenū equi:ne cleric⁹ liber tn̄seat:tȝ Inno ꝙ sit excōicat⁹ in d.c.Nup..Mouet᷑ q̄a violat᷑ psona:lȝ mediātib⁹ rebus adherētib⁹ psone. Idē de auferētib⁹ res d manib⁹ clici:et si forte auferat dn̄s vel possessor qui comodauerat clerico vsq̄ȝ ad certū tēpus:⁊ h⁹mōi q̄a āte finitū vsum nō dȝ tolli. Occidēs equū cui insedit cleric⁹:vel lacerans vestes q̄s hȝ indutas: dicūt q̄dā ꝙ sit excōicat⁹:si h̄ fiat i iiuriaȝ clerici:nā videt᷑ iniuria fieri psone q̄ sit vestib⁹ q̄b⁹ induta est:⁊ equo cui insedit. Sec⁹ si vestes fuerūt sepate a psōa ⁊ equo. Allegāt.c.Cōtingit. de sen.ex. Hāc opionē credo ꝟā: liȝ alij cōtrariū dicāt. Nā lȝ canon sit penalis ꝓpter qd videt᷑ restringēd⁹ nō āpliād⁹:est tn̄ fauorabilis attēto ordine clericoꝝ cui indulget᷑:⁊ ideo āpliād⁹.ex de re.iur.li.6.Odia. Jo de lig. Furātē corrigiā cū q̄ cinct⁹ ē cleric⁹:vel vestes q̄b⁹ est indut⁹. dic Inno.nō esse excōicatū: q̄a nullam infert violētiā psone q̄ nō sentit. In h̄ casu crederē cōtriū: et credo ꝙ sit de mēte canonis:ꝙ q̄litcūq̄ȝ q̄s tangat psonā clerici iniuriose ēt incidat in canonē:vt nōt Archi.in dicto canone. Jo.de lign. Fugiēs inimicos ⁊ vt facili⁹ euaderet eiitiēs clericū d equo:⁊ ipsū ascēdēs vt fugiat:an sit excōicat⁹:p ⁊ cōt pōt argui. Credo tuti⁹ tenēdū ipm excōicatū. Nā hec est iniectio ⁊ violētia: nec iure fit. ḡ insurgūt ꝟba canonis ⁊ mens:nec obstat ꝙ licitū sit sibi defendē. Hoc ꝟū sine lesiōe tertij. Putarem tn̄ in ipositōe pn̄ie pōderādū q̄litateȝ necessitat᷑:an ieuitabilis:q̄a alr̄ euadē n̄ poẜat:an cōmoditas:vt nōt cle.i. de homi. Jo.de lig. Hāc opionē tȝ Bar bri.⁊ Lan. Sȝ Pe.de cēsuris ecclesiastic᷑. tȝ ɔtrariū:et int᷑ ceteras rōes hāc induc̄ q̄ nōnda ē ēt in alijs casib⁹. Dicit.n.non credo aliquē sapiētē dicturꝫ talē peccare mortalr̄.ḡ necesse hēbit dicē illū n̄ eē excōicatū Nā cū excōicatio sit et̄ne mortl. dānatio.vt.ii.q.3. Nemo.nō infligit᷑ nisi ꝓ mortali. Cōpelletēȝ clericū vt exeat de fundo p metū:vt sibi aliq̄d det vel vt postea ipse igrediat᷑ fūdū dicit Inno.nō eē excōicatū:q̄a n̄ fit manus iniectio in clericū:nec in res adherētes ei:qd credo ꝟū si sit met⁹ ꝟbalis:sec⁹ si realis p cōtactū psone ēt sine violētia pcisa. Jo.de lig. De illo ꝟo q̄ pseq̄t᷑ clericū fugiētē vt pcutiat:⁊ cleric⁹ sine pcussiōe cadit ⁊ ledit᷑. Guil. dicit ꝙ n̄ credit ꝙ icidat in canonē:sec⁹ si ipse cleric⁹ fugiens q̄si coact⁹ pcipitat se in aquā:vel ad aliud picīlū se igerat vt euadat: q̄a tunc incidit.

Quindeciȝ casus in q̄b⁹ nō icidit in canonē iniitiēs manus in psōas ecclesiasticas. *(marg.: nō incidit canonem … casus …)*

4⁹ nōndū ē ꝙ in q̄busdā casib⁹ pcutiēs clericū vel religiosū n̄ incidit in canonē: ⁊ h⁹ iō:q̄a n̄ fit suadēte diabolo:vt dicit tex.decreti vel q̄a nō ē man⁹ violēta:⁊ hi.15.cāus sūt. Primi⁹ ē cū q̄s pcutit clericū incedētē in hītu laycali quē igrat clicū.vt.c. Si ꝟo.2⁹.e.ti.⁊ bm Inno.⁊ Jo.an.ēt

sĩ occideret nõ icidit i canonē:q̇a ad
h̃ req̇rit̃ dol⁹ vt q̇s icurrat. Nã ꝓ-
babilis ig̃rãtia excuſat. ſi ãt ꝑcutiēs
vidit tõſurã:⁊ tñ nõ credit ip̃z clicũ:
tũc incidit vt nõ. glo. in p̄dc̃o. c. et h̃
iteꝝ:niſi ꝓbabilis ig̃rãtia excuſet:et
exurgat ex more p̃rie q̇ dʒ attēdi:nã
alicubi layci tp̄e caloris deferũt ton
ſurã. Si aũt q̇s intēdēs ꝑcutē clicuʒ
ꝑcutiat laycũ. glo. in. c. Si vo. tʒ ꝙ
incidat. ȝ cõtrariũ videt̃:q̄: Nã nõ dʒ
iudicare ſʒ ꝙ q̇s facē itēdit: ȝ ſʒ qd̄
fit. et hãc ꝑtē credo vã. Sʒ ſi itēdēs
ꝑcutē ticiũ laycũ:errãs i ꝑſõa ꝑcuſſit
gayũ clericũ. Ala. dixit ꝙ incidit:q̇a
iniuriari voluit. ff. de fur. l. vl. Tan.
tʒ ꝯtrariũ ꝑ textuʒ. c. Si vo. Credo
opinionē vioꝛē Tan. moueoꝛ. q̇a vt
vēdicet ſibi pē̃a canonis dʒ p̄cedere
ꝑſuaſio diabolica q̄ hic nõ p̄ceſſit ꝯt̃
clericũ. Jo. de lig. 2⁹ ē cũ q̇s ꝑcutit
clericũ incedētē i habitu laycali: nec
aliq̇d de clericatu oñdētē:3° moni-
tũ ñ coꝛrectũ:vt in. c. Cõtingit. Idē
in clerico q̇ ꝯtēpto hitu fert arma:⁊
3° monit⁹ nõ coꝛrigit̃:vt in. c. in au
diētia. Qainimo ⁊ ſi ñ ſit monit⁹ ⁊
imiſceat ſe tyrãnidi. vt. in. c. Cũ nõ
ab hoie. e. ti. Jo. de lig. 3⁹ ē in clico
gerēte adminiſtratõeʒ reꝝ ſeculariũ
vt in. c. Sacerdotib⁹. Ne cle. vel mo
qd̄ q̇dã indiſticte ſumũt qd̄ nõ ē vũ
ȝ req̇rit̃ p̄⁹ mõitio vt i. c. i audiētia.
Sic tenēt Guil. ⁊ Inno. ⁊ hoſti. ⁊ h̃
vũ: ñ ep̄s i ſynodo mãdaſſʒ ſb̃ pē̃a
p̄uilegij clericalis illõ:q̇a h̃ hr̃et locũ
trine ãmonitõis. Jo. de lig. 4⁹ in
eo q̇ iocoſe iniecit man⁹ in clericos.
vt in. c. i. e. ti. dēt tñ põderari q̄litas
ioci. Nõ fallēdi ē:q̇a in pē̃a canonis

req̇rit̃ ꝑſuaſio diabolica: quaʒ exclu
dit ioc⁹ ipſe qualitate põderata. ar.
nõtoꝝ. c. i. de p̄ſum. Jo. de lig. 5⁹ i
mag̃ro q̇ cã diſcipline ꝑcutit ſcolarē
c. i. e. ti. Debʒ tñ põderari mod⁹ per
cuſſiõiſ:q̇a leuis ꝑmittit̃ ꝑcuſſio ma
giſtro. vt i. c. Cũ volũtate. e. ti. ⁊ dic̃
Guil. ꝙ ſi magiſter cũ ira ꝑcutiat:ex
q° cã coꝛrectõis h° fac̃:ñ icidit in ca-
nonē. Addit ēt ꝙ ſi p̄ncipalis mag̃r
ꝓhibeat ſb̃mag̃ro:vl̃ alij cui ꝯmittit
aliquos pueros docēdos ꝙ non ꝑ-
cutiat:⁊ tñ ꝑcutit eos exñtes clicos:
ȝ cã diſcipline credit ꝙ ſic ꝓhibitus
ꝑcutiēſ ñ icidit i canonē:q̇a ꝑ h⁹mõi
ꝓhibitõʒ ñ põt ei auferr̃ bñficiũ iurĩ.
qd̄ eſt coꝛrigē poſſe quos q̇s docet.
6⁹ in repugnãte clerico ipulſãte cuʒ
moderamie iculpate tutele. in. c. Si
vo. eo. ti. Rõ fallēdi eſt q̇a ē licitũ ſe
defendē iure nãli. Iteʒ ſi q̇s a clico
ludēte ſecũ g̃uit̃ ꝑcuſſ⁹:⁊ ꝑ h° mot⁹
ſine deliberatõe repcutit eũ g̃uit̃ icõ
tinēti irat⁹ aĩo vindicãdi nõ factur⁹
ſi deliberaſſʒ. Dic̃ fr. G. ꝙ ñ põt dici
ſiñ deliberatõe feciſſe:exq° ex libidie
vindicte fecit. vñ icidit i canonē. Si
ãt eſſʒ tãta ſb̃rectõ ꝙ nec ſe vindicar̃
nec iniuriari intēderʒ ñ incidit. De.
de cē. eccl. Idē dicũt q̇dã q̇b⁹ mag̃
aſſētit Inno. ſuꝑ dicta decretali. cũ
q̇s vberat vel ledit clicũ ob tuitiõeʒ
p̃ris vel m̃ris:vel vxoꝛis:vel filie vel
familie ſue:vel ēt exnei: q̇a. ſ. et talis
ñ ē excõicat⁹:nã ⁊ ſocij iniuria ꝓpul
ſãda ē. 23. q. 3. Nõ iferēda. ⁊. c. Foꝛ-
titudo. Alij dicũt ꝙ ē vũ d̄ defēſiõe
illaꝝ ꝑſõaꝝ tm̃:ꝑ q̄s fiēi iniuria no-
bis itelligit̃ ſic̃ ſũt vxoꝛ filij ſui ⁊ h⁹i
Inno. dic̃ ꝙ ēt ſi q̇s occidēt clericũ

defendēdo aliū.s. ne cleric⁹ illū occi
deret: ⁊ nō icideret i canonē: ſ; eſſet
irregularī. p defēſiōe aūt ſuarū rerū
occidēdo nō vitaret̄ excōicatio. Et
dic̄ Jo.an.i nouella.ſup.d.c. Si ṽo
ꝙ ſi cleric⁹ pcuſſit laycū ñ itēdēs pl⁹
pcutē: ⁊ h° ↄſtat layco ñ d; pcutere
clericū. Si ṽo cleric⁹ venit ad pcu-
tiēduz: vel de h° layc⁹ pbabilit̄ dubi
tat: tūc l; layco pcutē clericū ad imi
nētē violētiā repellēdā. Dic̄ ēt Jo. ꝺ
lig. i tractatu de bello pticulari ꝙ ſi
layc⁹ p reb⁹ ſuis defendēdis initiat
manū i clericū: ſi alias ñ pōt vim vi
repellē: et h° fac̄ cū moderamie icul
pate tutele ꝙ credit ñ eē excōicatuz.
Allegat Jnno. h° dicētē in.c. ꝺ ſ̄ſti.
ſpo. nō. n. ibi ē man⁹ violēta: vt dic̄
canon. Si q̄s ſuadēte: ſ; violētie re
pulſoria. Jdē dic̄ eē: ſi initiāt manū
i clericū ſic violētiā ppulſādo p reb⁹
pximi. ſ. ꝙ talis ñ ē excōicat⁹. Nā li
citū ē obuiaṙ errori: vbi obuiare pōt
alias cōſētire vr̄. di. 8z. Error. 7⁹ i
ſpiēte clericū i adulťio vel ſtupro cū
vxore mr̄e ſorore vel filia. vt i. c°. Si
ṽo. p°. Cū ea ēt q̄ putat̄ uxor ⁊ ñ ē
idē dicēdū. Et h° t; Uin. ⁊ Hoſt. in
d.c. Noie ēt vxoris itelligit̄ ſpōſa ꝺ
pñti: vt t; glo. Noie ṽo mr̄is vtruz
itelligāt̄ oēs aſcēdentes: ⁊ noie filie
deſcēdētes: t; glo. ꝙ ñ h̄ cāu: q̄a nō
debēt extēdi li ne ee. Hoſti. dic̄ h̄ tuti⁹
Jo. de lig. Et h° ɓ; Guil. nō ſolum
ad coitū eſt reſtringēdū: ſ; ad āplex⁹
⁊ deoſculatōnes: et qñ q̄s pparat ſe
ad op⁹ carnis: ſi tñ ñ in loco ſuſpēo
ſed in publico h° faciat: ſic fit qñ; lu
dēdo: tunc ṽberās h⁹mōi incideret
in canonē. Jtē cū p ſigna aperta et
ppinquī negocio ↄſtat: a clerico tur
pitudinē coit⁹ ibi āte expletā ſtatim
eē cū pdicti.: ṽberās h⁹mōi ñ icider;
ſi h° fac̄ icōtinēti āteq̄; diuertat ad
alia. Nō ṽo poſtea ṽberans incideret:
⁊ intellige de attinētib⁹ pdicti. Jte;
ſi cleric⁹ tangat mulierē inuitā ppt̄
turpitudinē: ſi illa ſe defendēs cum
moderamine inculpate tutele reuz
pcutiat: ñ incidit in canonē ɓ; guil.
8⁹ i eo q̄ aucte ſue p̄latōis: vel ꝺ mā
dato p̄lati iniicit manū i clicū e.t. ex
tenore. et.c. vniuerſitatī. et itelligas i
p̄lato corrigēte ñ tñ modū excedēte
Alias foret loc⁹ appellōi: et puniret̄
ſic excedēs. Leuis. n. correctio ē per-
miſſa. Si aūt p̄lat⁹ mādat clericuz
ṽbērari: vl̄ ad tormētū poni p laycū
vt̄q; ē excōicat⁹: vt in.c. vniuerſitatī.
Et h° niſi talis clericus eſſet incorri
gibilis p clericos. S; ɓ; Pe. ꝺ pulo
ſiue cleric⁹ ſit corrigibilis ſiue nō bñ
pōt capi p laycū ꝺ mādato ſui p̄lati
Jtē dicit Archi. di. 45. ꝙ nō ē tutū
nec honeſtū monachū ṽberari p cō
uerſū laycū. 9⁹ in ſeniorib⁹ eccleſie q̄
pueros corrigē pñt. c. cū volūtate. e.
ti. h° intelligit̄ modū nō excedēdo.
Decim⁹ i dñis corrigētib⁹. ex. e. Cū
volūtate. Jdē dic̄ glo. ꝙ dñs dom⁹
pōt corrigē clericos iferioꝝ ordinū
ſiñ pēa excōis. Quilib;. n. familiam
ſuā corrigē debet. zz. q. 4. Duo iſta.
Undecim⁹ in ppinq̄s ex̄ eo. Cū vo
lūtate: vbi dicit glo. ꝙ nō ſolū pater
ſed etiā; ppinqui domeſticos ſuos
corrigere debent. C. de emēdatione
ppinquorū. l. vna. Duodecim⁹ in
patrib⁹ corrigētib⁹ filios: h° intelli-
gēdo: dūmō ñ ſint ↄſtituti in ſacris.

Naȝ sacer ordo liberat a p̄ria p̄tāte: ⁊ etiā ḃuili quo ad manuū iniectiōȝ 54. di. Ex ātiqs. ⁊ .c. frequēs. Si āt tales excedāt modū: tēt glo. ꝙ sunt excōicati in .c. Cū volūtate. Mouet̄ q̄a canon exigit dolū sine quo violētia nō ꝯmittit̄: ꝟ he man⁹ sūt caritatiue: lȝ modus excedat̄. Ego non credo glo. ꝟā. Nā limitata correctō ꝑmissa est patrib⁹ erga filios: ⁊ dn̄is erga ḃuos: sicut p̄latis. erga s̄bditos p. s̄. allegata: excessus igitur inducit penā. Jo. de lig. Pet. de pusio tȝ ꝙ etiā in sacris exn̄tē pat̄ pōt ḃberare cā correctōis. p̄ma opinio tutior ē: ꝟ secūda rōabilior. Ut. s. possint p̄tes ḃberare filios etiā in sacris cā correctōis. quā etiā tȝ Pa. ⁊ Da. Tertiusdecim⁹ in eo q̄ iniicit man⁹ in clicū depositū t̄ditū curie seculari. de iudi Cū nō ab hoie. Hic p̄āct⁹. s̄. ē tact⁹. Quartusdecim⁹ i eo q̄ iniicit manū i clericū se ad vitā ꝯtriā cōcatui dātē vt cū bigamiā ꝯt̄hit. di. 84. Quisqs Et nō ꝙ bigam⁹ exut⁹ ē oi p̄uilegio clericali. vt de biga. c. i. li⁰. 6. Jbi tn̄ i glo. dic̄ Jo. an. ꝙ ꝟ ē ḃuȝ de his q̄ sic i miorib⁹ ꝯtrerūt. s. cū duab⁹: vel cū corrupta. Sec⁹ si in sacris: q̄a tūc nō ꝑdit p̄uilegiū clericale. Jdē archi Guil. Bar. Jo. mo. Jtē intrās religionē bigam⁹ gaudet tali p̄uilegio ḃȝ Jo. an. in q̄ōne mercuriali. Quintusdecim⁹ ḃo ḃȝ Ricar. or. miorꝝ. i 4⁰ sniaꝝ. di. 18. ꝙ nō incurrit̄ maiō excōicatio q̄n aliqs n̄ ex deliberatōe sociū suū clericū leuit̄ ipellit: q̄ꝫuis sit turbat⁹. Mortale. n. peccatū non cōmittit̄ nisi ex deliberatōne: vel post tempus humani fragelitati sufficiēs ad deliberādū: cum factū est tale ꝙ homo nō obstāte humana infirmitate tenet̄ de necessitate deliberare: vt p deliberatōnez ab illo ope licito retrhat̄. Null⁹ āt excōicat̄ a iure: nisi ꝓpter peccatū mortale. Cū. n. iura p̄cipiāt vt a iudice n̄ infligat̄: nisi ꝓpt̄ peccatū mortale. vn̄ videt̄ ꝙ ꝯditor canonis nō voluerit vt excōicatio a iure incurreret̄: nisi ꝓpter peccatum mortale.

Jn. 16. cāib⁹ excōicat⁹ p iniectiōȝ manuū violētā in ꝑsōas ecclīasticas pōt absolui citra papā.

Quinto nōndū ē ꝙ i q̄busdā casib⁹ ⁊ si qs icidit i canonē ꝓpt̄ iniectiōeȝ manuū violētā i ꝑdictos pōt tn̄ absolui cit̄ sedē ap̄licā. Prim⁹ ē ð piclo mortl. vbi nō ꝙ itelligit̄ tale piculuȝ nō solū ꝓpt̄ ifirmitatē: ꝟ et si sit i q⁹cunq̄ꝫ piculo vicino morti: puta si timeat hostē vel p̄donē: vel crudelitatē potētis: vel si nauigatur⁹ sit: vel p loca isidiosa tn̄situr⁹. ff. de dona. cā mortl. l. 3. ⁊ 4. Jdē Hosti. ⁊ addit ꝙ idē ē si obsessus sit: vel obsideat̄ vbi iaciūt̄ machine vel baliste. Et tn̄ iniungēdū ei ꝙ si euaserit p̄ntet se sedi ap̄lice: vel ei q̄ possit eū absoluē mādatū ei⁹ sup ꝟ receptur⁹. ex̄ de sen. ex. A nobis. 2⁰. Et idē i cāib⁹ sequētib⁹ remoto. s. ipedimēto: p̄t q̄ꝫ i puero. vt ex̄ de sen. ex. De cetro. i fi. ⁊ .c. Ea nosciṫ. i fi. Et si cessāte ipedimēto n̄ se p̄ntēt icidūt i eād sniaȝ excōit̄ ex̄ de sē. ex. Eos. li. 6. 2⁹ ē cū qs hēt inimicicias capitales: vel alias iustas excusatōes ꝓpt̄ q̄ð n̄ pōt se sedi apostolice p̄ntare. ex̄ de sē. ex. De cetero De ista excusatōe stabit̄ arbitrio bōi

viri.ff.de vb.ob.Cõtinuis.§.Cũ ita
⁊ ex̃ de voto.Q.ð sup his.Terti⁹ in
hostiariis q̃ ptextu bñficij clericũ nõ
g̃uit̃ lesit.ex̃ de sen.ex.Si vo.Et nõ
ꝙ si talis ñ in cãu fortuito ȝ ex deli
beratõe pcussit clericũ g̃uiter a papa
dȝ absolui.ex̃ de sen.ex.Si vo. Idẽ
de officiali.4⁹ in officiali q̃ i arcẽdo
turbã ñ ex ꝓpõito: ȝ non sine culpa
aliqueȝ cl̃icũ pcusserit:vt i.d.c.si vo
ꝙ si cleric⁹ armat⁹ venit ad bellũ:et
fac̃ isultũ:⁊ is ↄ̃ quẽ venit ipȝ rapit
ꝫȝ Inno.si sciẽt̃ h̃ fac̃:excõicat⁹ est:ȝ
ad papã ñ mittit̃.Si tñ h̃ fit ad de
fensiõeȝ ñ ẽ excõicat⁹:duȝ tñ cessãte
cã defẽsiõis ipȝ libẽ ire pmittat. Ut
Hosti.dic̃. Si etiã officialis public⁹
talẽ capiat auc̃te ꝓpria:q̃a alit̃ nõ po
terat ↄpesci ab iniuria alti⁹ ñ ẽ excõi
cat⁹:imo meret̃.zz.q.z.Fortitudo
⁊.c.sequẽtib⁹.Et h⁰ dico si p̄lat⁹ nõ
ẽ ibi q̃ h⁰ faciat ⁊ ip̄e eũ p̄lato ꝗciti⁹
põt restituat:alioq̃n ↄ̃.ex̃ de sen.ex
Ut fame.§.layci. Et nõ.ẽt Pet.de
pusio sup.d.c.Ut fame.ꝙ ñ solũ iu
dici seculari licitũ ẽ cape clericũ ðlin-
quẽtẽ ne fugiat: ȝ vt pñtet ep̄o:ȝ ẽt
leso cuicũqȝ alij ꝫȝ Inno. q̃ ẽt dic̃ ꝙ
si layc⁹ hȝ clericũ ꝫuiẽtẽ quẽ hȝ suspe
ctũ ð furto: ꝙ põt illũ cape ⁊ detinẽ
Quint⁹ si sit mulier: nec distigui dȝ
vtꝝ sit fortis vel debilis. Et nõ ꝫm
Guil. ꝙ in ptãte ep̄i est mittere: vel
nõ:quia nõ distinguit̃ circa eas int̃
atrocẽ ⁊ nõ atrocẽ iniuriã. Sext⁹ si
sit senex ⁊ valitudinari⁹.Septimus
si sit mẽbris ðstitut⁹:ita.s.ꝙ ad sedẽ
apostolicã accedere nõ possit. Tres
casus ꝓxime dicti hñt̃. ex̃ de sen.ex
Mulieres.⁊.c.Ea noscit̃.⁊.c.ꝗuis.

Octauus de infirmo qui scȝ ppetuũ
hȝ infirmitatis ipedimẽtũ:vel etiaȝ
tpale: si timet̃ ꝙ accelerarett̃ mors.
ex̃ de sen.ex.Q.ð de his.Nonus in
paupe quẽ oportet mendicare:vt in
dicto.c.Q.ð de his.Et de his q̃tuor
casibus habes etiã.j.e.l.Decimus si
regularis vberat regularẽ.ex̃ de sẽ.
ex.Monachi.⁊.c.Cum illorũ.⁊ etiã
si percusserit secularem:vt ex̃ de sen.
exco.Religioso.li.6.Undecim⁹ in
his qui non sunt sui iuris : sicut filij
familias ⁊ serui.ex̃ de sen.ex.Mu-
lieres. De filiofamilias ⁊ ꝫuo nõ ꝙ
intelligendũ est ꝙ nõ debent mitti
qñ hoc esset in preiudiciũ patris:vel
dñi:nisi fuisset cã enormis excessus
ꝙ ꝓpter vitandũ scandalũ ad sedeȝ
apostolicã essent mittendi. extra de
sen.exco.Relatum. Et intelligẽdũ
est de seruis qui scilicet sunt seruilis
conditionis: non de famulis seruiẽ
tibus.Sed ⁊ de filiisfamilias intelli
git Inno.si sunt impuberes. Alias
si sunt adulti: liȝ sint in patria ptãte
mittendi sunt ad curiam: quia in h̃
sui iuris sunt:q̃a possũt ire q⁰ volũt
Duodecim⁹ i pubẽ.ex̃ de sẽ.ex.c.i.⁊
h⁰ ẽt si post pubertatẽ postulãt se ab
solui.vt eo.ti.c.fi. Et nõ ꝙ si ñ essẽt
doli capaces nõ inciderẽt . Si sunt
doli capaces tunc incidũt si aĩo iniu
riãdi vel vindicãdi pcutiũt:ȝ postq̃
venerunt ad pubertatẽ: vt in.15.vel
sextodecio ãno:si adhuc tales sũt ꝙ
sine piculo ad sedẽ ap̄licã ire nõ pñt
ꝓpt̃ imbecillitatẽ corpis:vel defectũ
discretõis ab ep̄o pñt absolui r̃cepto
iuramẽto ꝙ ipedimẽto sblato ad sedẽ
ap̄licã se pñtabũt. vt nõ ð sẽ.ex.c.fi.

Dicit Pe. de pal. i 2°. sniaꝝ ꝙ pueri ⁊ mulieres q̇ ꝓbabilit̄ ignorāt iura positiua: ꝑcutiētes clericuȝ sciētes eē clicū: ⁊ nesciētes penaȝ canonis: nec scire ꝺbētes ñ. n. peccāt q̇a nesciūt canonē. Si q̇s suadēte ⁊c̄. Nihilominus quia contra legē nāe faciūt cū pena legis nature: incurrūt etiā penā legis positiue: q̄uis excusabilit̄ ignorent.

Tertiusdecim⁹ ꝺ clericis q̇ cōit̄ viuūt ⁊ sb̄ vno tecto dormiūt: ⁊ in eadem domo vescūt̄. ex̄ de vi. ⁊ ho. cle. qm̄ qꝺ cōit̄ expōit̄ qñ simul viuūt i aliq° collegio. Quart⁹decim⁹ i mōialib⁹ ex̄ de sen. ex. De monialib⁹. Quintusdecim⁹ in hospitalariis sācti Joānis ierosolimitani. ex̄ ꝺ sē. ex. cañ.

Que dicat̄ enormis iniuria circa h⁹mōi iniectiōeȝ manuū: ⁊ q̇s possit ab ea absoluere.

Sextusdecim⁹ ⁊ vltim⁹ cāus est de iferēte clericis leuē iniuriā. ex̄. e. ꝑueīt Et lȝ q̇dā dixerint decretalē hāc ꝯtinere ꝑuilegiū ñ ius cōe. Dic̄ Jo an. i noue. sup. d. c. ꝙ ꝯsuetudo q̄ ē optia legū int̄ꝑ̄s: int̄ꝑ̄tat̄ ꝙ i⁹ cōe ꝯtineat Et ꝙ epi i leuib⁹ pn̄t absoluē. Et h̄ credo. Et ad cōtrioꝝ solōeȝ. Distinguo int̄ leuē mediocrē et grauē siue enormē offēsā. Ut in leui: oēs idifferēter absoluāt. In mediocri certas ꝑsonas priuilegiatas: vt hostiarios officiales suos clericos cōit̄ viuētes ⁊ ꝓfessos. In enormib⁹ nullos: nisi in casibus in quibus papā non pōt adire. Hec Jo. an. Idem Jo. de lig Et de enormi iniuria exemplificat. Jo. an. sup. c. Cū illoꝝ. eo. ti. dicens Enormis est si effodiat oculos: Si vulneret̄: si theatro vel in foro: vel i cōspectu iudicis ꝑcutiat̄. Multo fortius si in cimiterio: vel dormitorio ꝯberet̄: si quocūq̄ mēbro mutilet̄: si ad effusionē sanguinis graueȝ ex graui ictu ꝑueniēteȝ ꝑueniat̄: Si in epūm abbatem: vel clericū seculareȝ per religiosum manus iniciat̄. Si ex manus iniectione scandalū oriat̄ Iteȝ si in prioreȝ suū abbatis locum tenenteȝ manus iniecerit. Et dicit Hosti. ideȝ intelligēdū quotiēs inferior ⁊ subditus in supiorem manus iniecit. Et ꝑ hoc videt̄ solui questio de mōacho q̇ absente abbate ꝑcussit vicariū qui abbas dimiserat in claustro: aliū tamē claustralem. Hec ibi. Pe. etiā ꝺ perusio sup. d. c. predicta pōit: ⁊ spāliter hoc: ꝙ si abbas se absentādo loco sui dimittat vicarium aliquē iniitiēs in eū manuȝ reputat̄ enormē iniuriā cōmisisse: vt absolui nō possit citra sedē apostolicā. Et in directorio iuris. dr̄ ꝙ p̄dicatores ⁊ minores in h⁹mōi enormib⁹ iniuriis: seu ꝑcussiōib⁹ icidētes: vigore suoruȝ ꝑuilegiorū pn̄t absolui a supioribus ordinis sui. Et in eodē libro dicitur ꝙ idē est. i. enormis iniuria qñcūq̄ inferior in suū supiorē man⁹ iniecit. Sed Jo. de lig. sup. d. c. Cū illorū. Dicit ꝙ cū religiosus ꝑcutit clericū secularē: hodie potest absolui ꝑ epm in casu quo posset absoluere aliū clericū. e. ti. Religioso. li. 6°. Dū. s. ꝑcussura est leuis. Hosti. dicit ꝙ iudiciuȝ de leui iniuria vel enormi ē totū arbitrio epi ꝯmittēdū. allegat ex̄ua gātē ꝑlectis. Et addit. caueat tñ sibi ꝺ arbitrio tēꝑato. q̇ g̊ ꝑ epos ñ pn̄t absolui l ꝑ suos p̄latos sedi ap̄lice r̄suāt̄

legati de latere

Sȝ vtrū legati de latē iure legatōis valeant quoslibȝ per huiusmodi absoluere sunt varie opiniōes. Guil. in spe. tȝ ꝙ nō possint absolui ꝑ atroci. Et intelligit atrocē hōicidiū vel mutilatōeȝ mēbri ñ simplicē sanguinis effusiōȝ: ⁊ cū ossiū fractōe. Idē host. i. c. Q̄ᵈ trāslatōȝ. de offi. leg. Abbas tȝ ꝙ quoslibȝ ⁊ ꝑ q̄libȝ pcussiōe vt i c. Ad eminētiā. ⁊ c. Ea nosciť. eo. ti. Jo. an. ⁊ Jo. de lig. dicūt ꝙ h̄ opio vr̄ v̄a si pōderēť textᵘ ꝯstōis q̄ locūť gn̄aliter: ⁊ ēt q̄a ꝯcessū est legatis: ⁊ sic vt bn̄ficiū latissime inꝑtādū: vt. l si bn̄fiᵒ. ff. de ꝯsti. ꝑnci. ēt q̄a h̄ fauorabile aiabᵘ ⁊ sic ñ restrigēdū. Stat ḡ regula ꝙ ꝑ solū sūmū pōtificē vel legatū de latē absoluāť tales. Qui legati de latē pape missi: ⁊ si sint ex̄ t̄minos sue legatōis: dūm̄ sint i via tales pn̄t absoluē: ēt si tales excōicati aliūde veniāt. ex̄ de offi. le. excōicatI. Sȝ legati q̄ ñ mittūť de latē pape: dū sē ex̄ t̄mios sue legatōis: neminē tales absoluē pn̄t. Sȝ dū sūt ex̄ termios ꝓuincie sibi ꝯmisse: tm̄ exn̄tes de ꝓuincia sibi cōmissa: ñ aliūde venītes. Et hȝ Jo. an. dicūť legati ō latē soli cardinales. Alij vn̄cūȝ missi sint ñ dicūť de latē. Maiores ēt penitētiarij i curia: ac minores pn̄t absoluē de oi enormi lesiōe facta i ꝑsonas clericoꝝ ēt si mutilassēt vel occidissent dūm̄ ñ p̄latos occiderint vel mutilauerint: pn̄t āt hec si sūt pn̄tes ipsi q̄ debēt absolui: ⁊ ꝯsilio pᵘ hito: ⁊ ꝯsēsu cū cardinali. s. sūmo pn̄iario Et multo magis pōt hoc ipse sūmᵘ pn̄iariᵘ: Nō tn̄ occisores vel mutilatores p̄latoꝝ pn̄t absolui siñ ꝯsensu pape. Sic repi i liᵒ casuū ipoꝝ pn̄iarioꝝ. ⁊ h̄ dico q̄ntū ad istō ō pn̄iarijs

Excōicatio cōtra insecutores cardinaliū pape reſuata. Cap. 2.

Si q̄s deincepś in hᵒ sacrilegij genᵘ irrepſit ꝙ sācte ecclesie romāe cardinales hostiliť ſueīt iſecutᵘ: vel ꝑcusserit vel cepit: vel sociᵘ ſueīt facietī aut fiēi mādauerit: vel factū hūerit ratū: aut cōsiliū dederit: vel fauorē vel postea receptauēit: vel defensauēit sciēť eūdē sic̄ cris lese maiestatI. reᵘ ꝑpetuo sit iſamis. ⁊c. ⁊. ij. Ex iſecutōe p̄dicta sic̄ ex iniectōe manuū violēta: ipo facto sn̄iaȝ excōis icurrat: tā ipe insecutor q̄ȝ alij supradicti tanti mali ꝑticipes: nec ab alio q̄ȝ romāo pōtifice possūt bn̄ficiū absolōis obtinē nisi dūtaxat i articulo mortI. Bonifaciᵘ. ex̄ ō pen̄ Felici. li. 6. ⁊. ij. Si ꝑnceps sēator cōsul ꝑtās: vel aliᵘ dn̄s: siue rector cōť p̄suptores p̄dcōs pn̄tI. ꝯstōis tenorē ñ fecerit obſuari: tā ipe q̄ȝ officiales eiᵘ. ij. mēsē postq̄ȝ res ad noticiā eoꝝ venerit: eo ipo sn̄iaȝ excōis incurrāt Bonifaciᵘ vbi. s. Insecutiōȝ. De percussiōe ⁊ captōe nō erat dubiū: h̄ de insecutōe hic sp̄alit̄ statuit hec pena. Jo. hostiliter. i. sicut hostis ⁊ inimicus capitalis: vel publice: et manifeste. Sicut etiam sumitur. ii. q. 3. Quicūq̄ȝ archidiaconum percusserit hoc intelligo de illo q̄ nō iuste fecit hoc: puta se nō defendēdo tūc enim cessaret pena: quia vim vi repellere licet cuilibet. Jo. an. Cepit. cape. hoc intelligo cū effectu: vn̄ si nō capiať h̄ fiat ei ad domū insultᵘ vt ei fiat iniuria: vel obsidēt eū i domo vl̄ castᵒ

vel ēt claudāt eū i domo:ñ vt ibi eū custodiāt:ſ; vt inferant ei verecūdiaz. nō credo tē hr̄e locū:q̄a hic dic̄ ſ; id q̄d nō Inno.ſup.c.Nup.ex d̄ ſē.ex. Ratū habueīt.h° itelligo cū ei⁹ ɔtēplatōe vel noīe ſit factū:vt de re.iu. ratū.li.6.Jo.an.Jdē archi.Fauorē Nō nudū vel ſimplicē. Et nudū cōſiliū vel ſimplex fauor intelligit̄ illi⁹ q̄ ad maleficiū faciēdū nihil adiicit. Jo.an. ⁊ tales hāc ſniaz ñ incurrūt vt dicit̄ in tex.ipſi⁹ ɔſtōis. Recepta uerit. Pari.n.pena ſūt puniēdi receptatores ſine q̄b⁹ diu nō p̄nt delinquētes latē.ff.de recep.l.i.Niſi eſſet cōſāguinei vel affines. ff.e.l.z. Jo. an. Nō ēt ꝙ ſic delinquētes icurrūt alias penas multas tpales:⁊ ñ ſolū ipſi ſ; ēt filij ⁊ nepotes eoꝝ q̄s potes vidē in tex. Dicit tñ archi.ꝙ q̄ʒtū ad iſamiā ⁊ bonoꝝ ɔfiſcatōz effectualē ⁊ penā corpalē inflīgēdā neceſſaria eſt ſnia ſaltē gn̄alis:vt.ſ.pnūciet̄ eū criminoſū eſſe crimie leſe maieſtatis alias q̄ʒuis dn̄iū bonoꝝ ſuoꝝ ipſo iure vel ipſo facto ēt p̄us amittat ex die cōmiſſi criminis:ñ tñ ei auferet̄ nec fiet executio ablatiōis bonorum ſuoꝝ:vel alterius pene:niſi p⁹ ſniaz ſaltē gn̄alē. Poſtq̄ʒ res ad noticiaz deuenerit. Pōt h̄ intelligi triplicit̄. Uno mō ſic. Quaſi velit dicē ꝙ ſi aliq̄s accuſator exiſtat debeat iſtātiā h⁹ cauſe criminalis: exquo fuit cōteſtata infra ſpaciū menſis p ſentētiā terminari:⁊ executiōi mādari.alioq̄n iſti incurrunt penas hic inſertas. z° modo poteſt intelligi ꝙ dicat d̄ noticia: vt abſq̄ʒ accuſatore aliq⁹ denūtiauit ſibi ꝙ tale facinus ꝑpetratuz fuit: ⁊ hoc ſiue aliq̄s de officialibus ſuis hoc nūtiauerit ipſi iudici: ſiue q̄ cūq̄ʒ ali⁹ q̄ʒuis ꝓuatus. Debuit ergo iudex ſtatiʒ vt audiuit tali nūtiatōe recepta ꝓcedē ad inq̄ſitiōeʒ ⁊ teſtiū receptiōeʒ in vicinia in qua tale facinus dicebat̄ ꝑpetratuz: quos teſtes indicabit ſibi denūtiās:⁊ ſi nō oēs: ſaltē aliquos. Et ſi iudex neglexerit ꝙ nō inq̄ſierit: ⁊ v̄itatē ñ inueſtigauerit:⁊ ſniaz cōdēnatoriaz tulerit:et execut⁹ eā fuerit a tp̄e denūtiatiōis p̄dicte ſibi facte mēſiſ lapſus ſibi fuerit ita ꝙ omnia expedita ñ fuerint: iſti pene ſb̄iicit̄ hic inſerte: tā ipſe q̄ʒ ei⁹ officiales. Hoc tñ ſane intellige. Nā qñ res ignorat̄ debet pleni⁹ad noticiā iudicis deuenire:⁊ tūc diuina ⁊ hūana lex reſoluat̄: ⁊ ſ̄m ꝙ ibi cōſtitutū eſt remota acceptōe pſonarū diffinitiua ſententia ꝓferat̄.ii.q.z. Sūmope. z° mō pōt intelligi q̄d hic dicit̄ per noticiā per famam: vt iſte menſiſ incipiat currere ex die ex qua iſta fama aurib⁹ iudicis inotuit q̄ʒuis nō ſit: tunc enim ſtatim debʒ iudex ꝓcedere ex officio ſuo ad inq̄ſitioneʒ.Archi. Et ibi ponit plures inſtātias ad predicta:⁊ eas ſoluit:et multa ibi dicit.

Excōmunicatio contra bāniētes epiſcopos:⁊ ad hoc operā dantes: pape reſeruat̄. Cap.tertiū.

[S]I quis ſuadente diabolo: q̄ʒuis iniurioſe pontificem vel temere percuſſerit: ac cepit:ſeu bāninerit: vel hoc mādauerit fieri. Aut facta ab alijs rata habuerit: vel ſoci⁹ in his fuerit faciēti. Aut conſilium in his dederit.

a

Aut fauorem seu sciēter defensauērit eundem in illis casib⁹ de p̄dictis in quibus excōicatōez p iā dictos cano nes nō sbiret. Si h⁹mōi nr̄e cōstōis aut anathemat. mucrone percussus ac nō queat nisi per sūmū pōtificem p̄tq̄ȝ in articulo mortis absolui: ⁊ .ij. Ptās vo ɔsiliarij. Baliui. Scabini. Aduocati. Rectores. Cōsules ⁊ offi ciales ciuitat. q̄ i epȝ suū cōmiserint aliq̄d p̄missoꝝ quocūȝ noie cēseāt i p̄missis culpabiles existētes similit̄ excōis snie: a qua nisi vt p̄mittit̄ va leāt absolōis bn̄ficiū obtinē̄ sint sbie cti. Clemēs. ex̄ de peñ. Si q̄s. i cle. Diabolo: q̄ si ñ fierȝ suasiōe diaboli ca: puta ig̃rāt̄ nō essȝ loc⁹ penis iscri ptis. de sē. ex. Si vo. Pau. Queuis pōtificē. Illos ḡ q̄ rnūtiauerūt loco ñ ordini vr̄ includē q⁹ ad excōicatōȝ icurrēdā. Electos vo nōdū ɔsectos q̄ pōtifices. i. epi ñ sūt nō vr̄ includē. Jo. an. Idē Pau. q̄tū ad electos ñ ɔsecratos. Temē. Ille igit̄ q̄ pcutēt se defēdēdo nō ligat̄ his penis Jo. an. Bāniuerit. Nō q̄ pl⁹ hȝ ista de cretalis q̄ȝ illa. felic. e. ti. li. 6. in eo q̄ punit bāniētē q̄d illa ñ facit. Jo. an ⁊ istud bānire p̄cedit ɔsuetudie ciui tatū: vn̄ piculū q̄d iminet bānit. est diuersū fȝ varietatē bānoꝝ. q̄busdā .n. si capiāt̄ iminet mortis piculum q̄busdā solōnis pecūie: ⁊ q̄dā possūt ipune offēdi. Pau. Mādauerit. hic videt̄ solū mādatuȝ punire: ēt si mā datū nō seq̄t̄ effect⁹. Sȝ satis durū est hoc tenē: ideo posset exponi lr̄a: vt. s. pcussiōes captōes: vel bāna sint facta: vt sic req̄rat̄ factū pfectū. pau Idē Jo. an. Rata. oporteret ḡ q̄ ñ

facta fuerint ipsi⁹ cōtēplatiōe. alias ratū hēre nō possȝ. de re. iu. Ratum li. 6. Jo. an. Idē Pau. et Archi. Fe lic. e. ti. li. 6. in quodā simili. Soci⁹. Hic puto stricte sumi sociū p agēte q̄ aliq̄d coopat̄ ad actuȝ pcussionis: captōis vel bāni. Et lȝ in deliquēdo sint q̄nȝ plures socij: quoꝝ null⁹ est p̄ncipalior: ⁊ tales includūt̄ sb agen tib⁹ de q̄bus p̄misit: q̄nȝ tn̄ vn⁹ est p̄ncipalis: alt̄ coopās ⁊ sic sumit̄ hic soci⁹: q̄d pȝ: q̄a de faciēte p̄miserat. Jo. an. Cōsiliū. fraudulētū nō nudū Et dicit̄ nudum q̄d nihil adducit ad peccādū: vt nō. d̄ sē. ex. Nup. i. z. glo Cōsiliū āt p̄stat̄ suadēdo: rogādo ⁊ impellēdo: instruēdo: vel vtilitatē iñ secuturaȝ oñdēdo: vt nōt. Inno. de homi. Ad audiētiā. De nudo vo cō silio hic nō p̄uidet̄. Pau. Fauorem Sciēdū q̄ est simplex fauor q̄ nihil adducit ad peccādū: d̄ tali nō videt̄ hic intelligēdū: et q̄a littera dicit in his. scȝ pcussiōe captiōe vel bāno. pȝ q̄ fauēs huic delinquēti p⁹ delictuȝ p̄ter defensorē: de q⁹ seq̄t̄ nō icurrit hāc penā. Sȝ in materia hereticoꝝ lati⁹ recipiūt̄ fautores: vt habebis. ij. Jo. an. Defensauerit. Puto q̄ etiā defensorē post maleficiū punire itē dit. Est ḡ q̄dā defensor. i. auctoriza tor delicti: et talis graui⁹ punitur q̄ȝ agētes. ii. q. z. Qui cōsentit. Est ali⁹ defensor q̄ etiā post delictū defēdit: puta impediēdo ne delinquens ad manus iudicis veniat examinādus vel puniēdus. z7. q. i. Si custos. vel ipediēdo ne fiat executio. hūc ēt itē dit icludē. ⁊ p̄bat̄. e. ti. felicis. li. 6⁰. Nō puto q̄ his q̄ talē defēderet ne

ledat a puato: nedū tertio: ꝫ illo offēso: puta epo vl ei⁹ ꝯsāguineis vindicare volētib⁹ includat hac pena. De illo q̄ defēdit in iudi⁹ ꝓnūciādo vide qd dixi post Hosti. de cle. exco. Proposuit. sup vbo fautorē. pau. āt ꝫ ꝓseqt ꝛ declarat p distinctōez: q̄a scꝫ. aut aduocat⁹ vel ꝓcurator talis defēdit iuste: q̄a scꝫ putabat eū iculpabilē iura ꝓ eo allegādo ꝛ oñdēdo eū inocētē: ꝛ sic nō ligat aliq̄ pēa: ēt si postea appareat eū culpabilē. Nō est q̄a in talib⁹ iusta defēsio rebuat: de excep. cū inter. Aut cōt iusticiā et cōsciētiā defēdit: ꝛ tūc ligat hac pēa ꝯ hereti. Si aduersus. Tales. n. defēsores appellāt. 18. q. i. ꝯ pñtiū. pau.

Excōicatio ꝯt oēs hrticos ꝛ pape reseruat absolutio. Cap. 4.

Quicūqꝫ semel in heresiꝫ dānatā labit ei⁹ dānatōne se ipsū inuoluit. Gelasi⁹ papa 24. q. i. c. i. In glo. sūmaria dicit ꝙ siue veterem siue nouā seqt heresiꝫ excōicat⁹ est: lꝫ sit occult⁹. Nō ꝙ occult⁹ hic intelligēd⁹ ē respcu pluriū ꝛ nō respcu act⁹ exterioris Nā bꝫ pe. de pal. in 4° ꝓ solo actu inteiori: q° tñ solo homo est pfect⁹ heretic⁹: nō incurrit excōicatōez: ꝫ si aliquo actu exteriori manifestat delictum suum q̄tūcūqꝫ occultū: tūc incurrit. Uniuersos q̄ sentire aliter de sacramētl. aut docere nō metuūt q̄ꝫ sacrosācta romana ecclesia pdicat et obseruat: ꝛ gñaliter quoscūqꝫ eadē Romana ecclesia: vel singuli. Episcopi p dyoceses suas cū ꝯsilio clericoꝝ: vel clici ipsi sede vacāte cū ꝯsilio si oportuerit Epoꝝ vicinorū hrticos iudicauerit vinculo ꝑpetui anathematis innodamus. Luci⁹ 3⁹ in. c. Ad abolēdā. ex de hereticis dicit in quadā glo. sup illo vbo. Judicauerit. i. in hrsim iam dānatā ꝛ indubitatā incidisse. alꝭ. n. si de articulis fidei dubitatio oriret: et dubiū sit ꝙ bn̄ vel male diceret: sola Romana ecclesia habet determinare. 24. q. i. Quotiēs. Et dicit Pe. de ancha. Nō epos cū cōsilio clericoꝝ posse de heresi cogicē ꝛ punire. Ergo epi vbi etiā de fide agit sunt ordinarij: et de offi° tenēt inq̄rere. ꝭ. e. Excōicam⁹. Dubia tam̄ fidei nō poterūt decidere ꝫ rebuāda sunt pape. Et q̄a cā heresis ē dubia patet q̄a in snia ꝓferēda eps req̄ret consensū capituli: lꝫ cōsensū nō expectet de his que fides aplica nouit. Hodie nō pōt epus ferre sniaꝫ in cā hsis sine inq̄sitore hetice prauitatl. ꝭ. e. cle. i. Nō ꝙ ꝑuilegiū exēptiōis ñ eximit exēptū a iurisdictiōe dyocesani ꝯmittētē crimē hsis. pe. ꝯ āch. Dubitat an q̄cūqꝫ tꝫ vbicūqꝫ ꝯt articulos parisi⁹ dānatos sit excōicatus Et videt ꝙ sic. Et si ñ snia epi q̄ nō ligat sbditos: nec ex territoriū: saltē snia h⁹ decretalis Ad abolēdā: que dic vinculo ꝑpetui anathemati. obligam⁹ oēs q̄ p singlos epos tāq̄ꝫ heretici sūt dānati. Dicēn ꝙ eps ñ itēdit oēs articlos dānare sic hticos: ꝫ sicut dubios ꝛ piculosos: Tum q̄a multi catholici eos tenent. Tū q̄a ñ excōicauerunt: sed denuntiauerunt excōicatos. tū q̄a ñ solū dogmatizātes: ꝫ ēt alit credētes essēt excōicati. Tū q̄a ad solū papā ptinꝫ detmiare gñalit: qd ē hticū: et qd catholicū.

Nō q̄ est excōicat⁹ a iure q̄ tenet illō qō vna ecclesia pticularis iudicat esse hrticū: s; q̄ firmiť adheret ei qō eccl'ia vniuersalis vel romana: diffiniuit eē hereticū:ad quā ptinet hoc: q̄a q̄diu adheret homo fidei ecclesie romane: quecūq; alia ecclesia tenet oppositum nūq; est heretic⁹.de sū.tri.c.dānam⁹ in fi.quia illa nō pōt errare:s; ois alia sic:sicut tota ecclesia grecoꝝ: vñ detminās cōtra tales hereticos nō incurrit snīa; iuris. Si ꝟo querať vtrum sentētiā epi incurrat contra ei⁹ ꝓhibitionē faciēs:certu; est ꝙ sic:si ē sbdit⁹ in loco sbdito. Et idē est si exemptus esset in loco exēptō: et multo mag̃ si nō exēpt⁹ in loco exēpto: q̄a in talib⁹ que sunt fidei nō prodest exēptio. Si autē nō sit sbdit⁹ iure cōi: vel sbditus in loco extrā territoriū nō incurrit. Si ꝟo extrane⁹ in loco dyocesis. aut est talis q̄ nō sortiť foru; rōe delicti:sicut forte archieps:⁊ sic ñ incidit.aut talis q̄ sortiť:⁊ tūc si est de articulis p ecclesiam romanā dānatis:tūc incidit. Si autē nō est de illis nō incidit:q̄a non peccat p inobediētiā:q̄a tūc ñ ē sbdit⁹ Et nō ꝙ ex corpore iuris nō videtur haberi ꝙ absolutio ab excōicatione ꝓpter heresi; cōtracta; papa sibi reseruauerit:ex quo argui posset ꝙ ab epis possent absolui per decre.nup. de sē. ex. S; p pcessū pape q̄ fit ānuati; in curia sibi reseruat eoꝝ absolutiōe;:vt patebit.ꝟ.in ipso processu.

Excōicatio cōtra fautores receptatores hereticoꝝ et absolutio pape reꝟuať. Cap.quintum.

Quot mōis dicať q̄s heretic⁹ ⁊ q̄s ꝓpriē sit heretic⁹ ⁊ quot sunt hereses iā cōficte. Et quot mōis puniāť ⁊ qualiť:qñ ad miā; recipiāť Uide.ꝟ.in.z.p.i.c.de heresi. Excōicamus omnes hereticos vtriusq; sexus quocūq; nōie cēsāť et fautores et receptatores ⁊ defensores eoꝝ. hnoꝝ.z⁹ extrā de sen.ex.nōuerit. Dicit pe.de pal.in.4°.ꝙ credētes hereticoꝝ sunt q̄ l; nulli hrsi expsse adhereāt: credūt tñ hereticos esse bonos hoīes et hēre bonā fidē:sicut sunt apud nos simplices nō hñtes explicita;:sicut quidam hrticalis capt⁹ cū vno heretico pfecto: interrogat⁹ dicebat.volo mori i fide dñi Guilelmi.la. Sic enim vocabať ille pfectus. Iste erat credēs proprie. Defēsores āt sūt q̄ psonā defēdūt: ut aduocati pstādo patrociniū: vel tabelliōes faciēdo instra:vel iuuādo in cā. Qui āt ñ psonā s; hrsi; defēdit hrsiarcha ē. Receptatores ꝟo sūt q̄ i domo vel in terra sua eos recipiūt semel vel pluries publice vl' puate. Fautores sūt q̄ aliñ fauēt facto mittēdo alimonia;: vel h⁹mōi:aliñ ꝟbo:vt dicēdo: isti sūt bōi hoies ⁊ iniuste ageť ɔ̄t eos:⁊ iq̄sitores iponūt eis maligne cōficta. Itē omissiōe qñ q̄ ptāte fūgiť i capiēdo ⁊ als ñ fauēt inq̄sitorib⁹ sic debēt. oms isti sūt excōicati ipso facto sicut hrtici: q̄d itelligēdū:dū tñ vitiu; suū aliquo actu pdāt exriori publice vel occulte. Itē q̄ i ptāte existēs omittit facē qō d;:l; nihil extri⁹ agat icurrit:q̄a ad id iudiciū ptin; hit⁹ ⁊ puatio.hec ille di. i;. Quō exponāť dicta vocabula.sc; fautores receptatores. vide in.c.se.

Excōicatio ɔ̄t sepeliētes hrticos et fautores credētes et receptatōes eoꝝ. Cap.sextum.

q Uicūq̧ hereticos credentes
receptatões vł fautores eorū
sciēt p̄sumpserit ecclesiastice
tradē sepulture vsq̧ ad satisfactionez
idoneā excōicatōis snie se nouerint sb
iacere: nec absolutōis bn̄ficiū mereāt
nisi ꝓpriis manib⁹ extumulēt publice
⁊ proiiciāt huiusmōi corpa dānatorū:
⁊ loc⁹ ille ppetuo careat sepultura. ex
de hereti.li.6. Quicūq̧ layci vel clici
cū vniuersalit dicat.q̄cūq̧: ⁊ ita nullū
excipiat. Credētes.illi dicūt credētes
hereticoruz q̄ ore ꝓprio dicūt se credē
erroribus eorū.de pe.di.i.fieri pōt. Et
hoc indubitatū est: ⁊ ꝓbatōe n̄ idiget
Itē q̄ adorauerint et reuerētiā suo m̄
exibuerint:cōsolatōez vel cōionem ab
hereticis accepint:vel similia ppetrāt:
q̄ ad ritū eorū ptinēt credētes merito
pn̄t factis q̄bus error eorū exprimitur
vt posui exēpla. Itē q̄ sermones eorū
⁊ p̄dicatōes audierunt si semel tantū
audierint: ⁊ nūq̄ apli⁹ redierint non
debēt iudicari hereticoꝝ credētes nec
eniz videt approbasse ꝙ postea vitarz
ar.ad hoc efficax.i.q.i.constat. Itē si
q̄s eos visitauit:alimoniaz dedit: du
catū p̄stitit: vel similia fecit in q̄b⁹ nil
d̄ ritu eorū on̄dit: nō credo ꝙ possint
credentes iudicari: nā hec fiunt qn̄q̧
interuētu pecunie :sec⁹ si p⁹ erāt lapsi
⁊ postea ita facerēt.de here.li.6.accu
satus. Om̄s tn̄ p̄dictos quos dixi nō
debē iudicari credētes fateor suspitōe
maxia nō carere:et iō posse eis indici
purgatōez canonicā iuxta canonicas
sanctiones. Itē q̄ libros hereticorū su
scipiūt si statim eos destruxerint incē
dio vel alio mō innoxios iudicādos
credo.s.discredētes.5.q.i.c.i. Alias si
suspecti sunt ⁊ nō destruūt in eis indi
cenda purgatio canonica. Archi. Re
ceptatores.glo.Archi. Illi dicuntur
tales q̄ sciēter recipiūt:et si nō freq̄nt
ar.efficax.de pe.felicis.li.6. Nā v̄bū
frequētatiuū in iure ꝓ simplici verbo
ponit.i.receptare pro recipe:hoꝝ aūt
q̄ sciēt receptāt:q̄dā sūt in culpa: q̄dā
n̄.hic sane nōndū videt ꝙ iura ciuilia
illū videt intelligere esse receptatorē
q̄ latent recipit et celat vt cōseruet et
manus iudicis euadat vt innuit.ff.d̄
recep.l.i. Defensores.glo.Archi. Si
defenderit q̄s errorē ip̄z dānabilior ē
eo q̄ errat: ⁊ n̄ solū heretic⁹: ſ; heresiar
cha dicit.24.q.3.qui aliorū. Si v̄o
defendit p̄sonā resistēs virib⁹ vel po
tētia ne ad man⁹ iudicis veniat puni
endus vel excōicādus: pōt d̄t h⁹mōi
defēsores ꝓcedi ad excōicationē et ꝓ
h⁹mōi p̄sūptōe posset ei indici purga
tio canonica. Fautores.glo.Archi.q̄
publica ptāte fungūt vt p̄lati ⁊ p̄nci
pes:ex sola omissiōe pn̄t dici fautores
puta si ab ecclesia cōdēnatos n̄ fugāt
⁊ puniūt sicut debēt.23.q.3.qui pōt.
Priuate v̄o p̄sone in hoc casu si non
capiūt: si p̄tereūtes nō detinēt: fauto
res dici nō possūt. Nā hoc ptinet ad
eos q̄ ptāte fungūt: ⁊ hoc est v̄ū:nisi
sint p̄sone p̄uate tales q̄ in iuramēto
se astrinxerint. Si.n.iurauerint indi
care ⁊ celāt n̄ nego eos fautores. Itē
si q̄s excusat hereticū: nō ex lingue lu
brico:nec p iocū:ſ; in cōuenticulis:vel
inter laycos:sicut multi sepe dicētes.
Isti n̄ sūt tales q̄les dicūt:nec negāt
ista vel illa:vel forte q̄a aduocati sunt
aliq̄: ⁊ defendēdo eos excusāt eorū ꝓ
cessus: pn̄t dici fautores cōsideratiōe

habita psonaꝝ loci ⁊ tpꝝ. Itē si qs facto faueat ꝓbatiōe nō eget: puta i eo q̄ tali alimoniā ꝓcurat: q̄ liberat q̄ ea p que liberat̄ sbministrat: ⁊ si q̄ sunt similia. Idē in eo q̄ p̄cib⁹ libēat 14. q. 4. c. i. Sciēt. ḡ si h⁹ nesciebat ipe tumulās: nō ligat̄ hac pena: q̄a facti ignorantia vnūquēq3 excusat. Ecclesiastice sepulture. Uult dicere lr̄a ista: q̄a taliu3 cadauera n̄ debēt i cimitio ecclesie tumulari neq3 alibi: ad modū christiāoꝝ: s3 foras iactari ab ecclesiastica sepultura in signum ꝑpetue dānatōnis. Archi. Propriis manib⁹. ḡ nō alienis: imponūt̄ p̄di ctis ⁊ alie pene: quas potes videre i textu.

Excōicatio contra rectores impe dientes vel non iuuātes epos ⁊ inq̄ sitores in inquisitōe hereticoꝝ ⁊ fau toꝝ ⁊ receptatoꝝ. Cap. 7.

V T inq̄sitōis negociu3 cōtra hereticā3 prauitatē3 ad dei gloriā: ⁊ augmētum fidei: nostris tpib⁹ ꝓspet̄. ꝛc̄. in q̄ ꝯstōne sunt plures excōicatiōes constitute. Primo oēs ptātes et dn̄i tpales et rectores q̄buscūq3 officiis vel digni tatibus: vel nominib⁹ cēseāt̄: ⁊ eoꝝ officiales vel baliui: q̄ dyocesāis vel ep̄is: vel inq̄sitorib⁹ hētice prauitatis. nō obediūt in hēticoꝝ vel ipsoꝝ cre dētiū: vel defensoꝝ: vel receptatoꝝ fautoꝝ inuestigatōe captōe et custo dia diligēti: cū ab eis fuerint req̄siti sūt excōicati. 2° oēs p̄dicti rectores si p̄dictas psonas pestiferas n̄ duxe rint: vel duci fecerit sin̄ mora postq3 fuerint req̄siti in ptātē siue carcere3. Epoꝝ seu inq̄sitoꝝ: vel ad locū aliū de quo ipsi vel aliq̄ ex ipsis mādaue rint. ĩ. eoꝝ dn̄iū: vel dn̄oꝝ ⁊ rectoꝝ districtū: vbi p viros catholicos a p̄ fatis epis vel inq̄sitorib⁹: vel eoꝝdē aliquos ꝯputatos: s3 arta ⁊ diligēti custodia teneātur: donec eoꝝ nego ciū p iudiciū ecclesie terminet̄ sūt ex cōicati. 3° oēs supradicti rectores: ⁊ eoꝝ officiales ⁊ nūtij si de heresi ab epis: vel inq̄sitorib⁹ cōdēnatos: vel eoꝝ bracio derelictos n̄ statī3 cepint ⁊ in dilatiōe aiaduersiōe debita pu niēdos nō obstātib⁹ appellōib⁹ q̄b⁹- cūq3 p̄dictoꝝ sunt excōicati. 4° oēs supradicti rectores ⁊ officiales si ca- ptos ꝓ crimie heresis: absq3 dictoꝝ epoꝝ siue inq̄sitoꝝ: aut saltē alteri⁹ eoꝝ lr̄ia vel mādato a captōne vel carcere liberauerit sūt excōicati. 5° oēs supradicti eoꝝūq3 officiales: si de crimie heresis cū mere sit eccl̄iasticū coḡuerint quoquō vel iudicauerint sūt excōicati. 6° oēs suprascripti q̄ sciēter in p̄dictis. vel aliq° p̄dictoꝝ ꝯt inq̄sitōis officiū dederint auxiliū cō siliū vel fauorē sūt excōicati. 7° oēs supradicti si executiōe3 sibi ꝓ h⁹mōi crimine a dyocesano vel inq̄sitore: iniūctā ꝓmpte prout ad suū spectat officiū facere detractēt: vel dyocesa noꝝ siue inq̄sitoꝝ iudiciu3 vel sn̄ia3 seu ꝓcessū directe vel idirecte impe dire psumāt sūt excōicati. Oēs supra dicti si sn̄ia3 p̄dicta3 excōis in quam incurrissent oio p ān̄u sustinuerint: extunc velut heretici cōdēnāt̄. Hec oia in p̄dicta ꝯstōne: que incipit. Ut inq̄sitōis. extra de de here. li. 6. Ut inq̄sitōis. vbi dicit̄ heretici admixti fidelib⁹: de hoc faciēda est inq̄sitio:

vt a fidelib⁹ discernentur et inuenti corrigāt. Archi. Puniēdos. Qđ si inqsitor et ordinari⁹ discordāt i mā dato: qa vn⁹ mādat puniri p se cōdē nātū: alt mādat relaxari p se absolu tū: satis videt supersedendū: donec consulat papa. š. c. pxi⁹. Jo. an. Ca non est late snie: ꝛ qa nō reſuat ab solutio pape ordinari⁹ poterit absol uere. š. de sen. ex. Nup. Jo. an.

Excōicatio cōt iqsitores male: ꝛ cōt cōscientiā exercētes tale officiuz cōn quosdā: ꝛ pape reseruat absolutio.

Capitulū octauū

i Nquisitores et alij ad dicti officij executiōez cōstituti: si odij gratie vel amorl. lucri: ꝛ cōmodi tpalis obtētu cōt iusticiā ꝛ cōsciētiā suā omiserūt cōt quēq̄ pce dere vt fuerit pcedēdū sup h⁹modi prauitate. s. heretica aū obtētu eodē prauitatē ipsā: aut impedimētū officij sui alicui iponēdo eū sup h pсūpserit quoquō vexare: pt alias pēas excōis sniaz eo ipso incurrāt: a q̄ nisi p Ro manū pōtificē nequeāt pt̄q̄ i mortl. articulo: ꝛ tūc satisfactōne pmissa ab solui: nullo i hac pte puilegio suffra gāte. Cle. i. c. Multoꝝ. ex de hēticis in cle. Obtētu. Ubi q̄ nō pp alteꝝ pdcōꝝ: s forte timor: vl pp vitādū scādalū hoc omitterēt nō est locus pene. Jo. an. Et cōtra cōsciētiā. Nō cp copulat cōtra iusticiā ꝛ cōscientiā Eodē. s. odij gre. zc. vt. š de q⁹ patz apte cp cōstitutio ecclesie militantis ligat crimē oio occultuz ad penā su spēsiōis ꝛ excōis: inducit ad h multa iura: ꝛ sbdit. Ex his vr idubitatū cp Archi. hēbat p dubio ꝛ dispositōni

ōrelinqbat. An heretic⁹ oio occult⁹ sit excōicat⁹. Jo. tz cp sic. 24. q. i. In sūma. Et in glo. se. Placet et Hoff. ꝛ Ray. in sūmis. Ex inde inducit multa iura q̄ videt face ōtriū. di. zz Erubescāt. zc. Tādē Jo. an. ōcludit sic. De plano fateamur cp cōstō mili tātis ecclesie ligat oio occulta: n̄ tñ noiatiz de illis iudicat tribunal eccle sie. imo ipsa ecclesia in q̄tū p hoiem noiatiz iudicat hoiez: Et in q̄tū est collectio fideliū ligatos sic occultos hz p solutl. ex de sen. ex. A nobis. et sic loquūt cōtraria. Nō bm Pe. de ancha. sup cle. de vsurl. Ex gui. Qđ act⁹ fenerādi non sapit heresim: nec ptinet ad inquisitorē: ꝛ tñ ptinaciter asserere h⁹ nō esse peccatū est hēticū Rōnē collige ex glo. nō solū cū qua cōcor. Pau. Ex q⁹ collige decisionē eius qđ dubitat. Quidā. n. de istis pizocholis in publicl. pdicatōibus p dicans cōcitādo turbā ꝛ seditōez cōt clerum vt fert asseruit exortādo cp layci non tñbāt soluē decimas: nec eis cōfiteri: nec oblatiōes dare: et cp peccabāt cōtrarū faciēdo: cū essent oēs clerici mali: et de ecclesiis remo uēdi. Querebat an ista ꝛ alia q̄pla essent hētica: ꝛ pcedi possz cōt eum tanq̄ cōtra hēticū. Et firmatū fuit p omēs sacre theologie doctores: ꝛ doctores vtriusq̄ iuris ibi exn̄tes cp sic: ꝛ bū p doctrinā h⁹ gl. Sapiebat n. ptinacit ꝛ tñbat diuersas ꝛ falsas opiniōes reprobatas p sacros cano nes ꝛ canonicas sanctōes. q̄ zc. vt i ea pz. Et Pau. clari⁹ loquens dicit Hereticus est nō solū q̄ male sentit: ꝛ docz ō articulis fidei ꝛ sacramētl.

ecclesie: sed etiam qui per falsam et extortã expositõez i scripturl. diuinis põt ꝯ̃ id qð dicit ecclesia. di. 50. Si qs dyacon⁹. ⁊. c. Si ille. in fi. Ob h̃ v̓ba. Cũ aũt p̃ceptorie loquit̃. vt de cel. missa. Doletes. ⁊ eta. ⁊ q̃li. Cum ecclesie. in cle. Et hec trãsgrediens peccat mortalit̃ quia impedit finẽ q̃ legislator intẽdit: al's trãsgressor canonũ ex rõabli cã ñ peccat mortalit̃ s̓z Tho. Pau. in cle. Et itellige istũ textũ cle. Ex gui. qñ similit̃ p̃cise q̃s asserit nõ esse peccatũ fenerari. Sz q̃a sũt nõnulli casus in q̃b⁹ ꝓbabilit̃ dubitat̃: vtrũ in isto vel in illo casu sit v̓ba nõ essz h̃eticus q̃ teneret opinionẽ etiã forte nõ v̓ã. vt. s̃. e. Nauigãti. de v̓bis. Ipe. Et nõ s̓z Pau. i cle. ꝙ dic̃ ptinacit̃. Pertinax d̓r q̃ valde ⁊ imprudẽt tz et affirmat: vñ si p iocũ vel lubricũ lingue h̃ diceret nõ essz h̃etic⁹. 24. q. i. Ait. Et sic ptinacia in malo d̓r: pseuerãtia autẽ in bono. Judei aũt q̃uis affirmẽt v̓ba nõ esse peccatũ: ñ põt dici h̃etici nec talit̃ ꝯ̃ eos ꝓcedẽ. Rõ ẽ q̃a in eis ñ cadit heresis que ẽ idẽ ꝙ diuisio vel electõ. 24. q. 3. Heresis. Cũ. n. ñ sint d̓ gremio eccl'ie diuisiõez ab ea facẽ nõ põt. Si tñ talẽ errorẽ dogmatizarent: ⁊ si nõ vt cõtra hereticos: tñ p alios modos põt p ecclesiã puniri sic̃ ⁊ in alijs casib⁹ qñ offẽdũt fidez. Pau. Nõ ẽt s̓m Pau. vbi. s̃. in cle. Ex gui. de v̓b. ꝙ dicẽ ptinacit̃ vsurã esse peccatũ h̃ facta restõne nõ eẽ cõfitẽdũ: sic̃ q̃ ẽ obligat⁹ ex ꝯ̃ctu licito ẽ h̃eticũ. Et in ꝯ̃ctu obligat̃ q̃s tm̃ hõi. Jn v̓ba offẽdit ⁊ obligat̃ deo ⁊ hõi. Et iõ p⁹ restõez tñt̃ adhuc penitere. Jtẽ s̓m eũdẽ q̃ male credit: sed pat⁹ est corrigi et seq̃ certiorat⁹ fidẽ ecclesie non est hereticus. 23. q. 3. Beatus Paulus.

Excõicatio cõt iq̃sitores ⁊ ꝯ̃missarios eoꝝ illicite extorquẽtes pecũiaz sb̃ p̃textu inq̃sitõis. Cap. 9.

i Nq̃sitores: ⁊ ipsoꝝ vl' epoꝝ seu capl'oꝝ sede vacante sup h̃ deputati cõmissarij: si pretextu officij inq̃sitiõis q̃buslibet mõis illicitl. ab aliq̃b⁹ pecuniã extorquẽt: nec sciẽt attẽptẽt ecclesiarũ bona ob cl'icoꝝ delictũ p̃dicti occasiõe bñficij fisco ecclesie applicari sunt excõicati: ⁊ absolui nõ põt p̃terq̃z in mortl. articulo: donec illis a q̃b⁹ extorserint: plene satisfecerint d̓ pecũia sic extorta: ⁊ nullis priuilegijs pactis aut remissiõib⁹ sup h̃ valiturl. de. in. c. Noletes. ex̃ de here. in cle. Cõmissarij. Dicũt g̃ iq̃sitores cõmissarios quos vocam⁹ vicarios: vel sb̃stitutos. s̃. c pxi. Jo. an. Cõmissarij. de epis loq̃ nõ videt̃: etiã li3 ab his nõ debeant abstinẽ: pena tñ q̃ seq̃t̃ ñ h̃z locuz in ipsis. Jo. an. Pretextu. si g̃ nõ eo p̃textu illicite exigit: l3 faciat male: nõ tñ loc⁹ ẽ pene. Jo. an. Pecũiaz: itelligo large. i. q. 3. Totũ. Ecclesiaruz. De bonis g̃ clericoꝝ ꝓpriis ñ ꝓhib3 ecclesia. Multo minus sibiipsis vel officialib⁹: vel fisco seculari cui applicati sunt ipso iure bõa laycoꝝ dãnatoꝝ de heresi. Jo. an. Absolui. Per ordinarios cũ sibi nõ reŝuet. Jo. an. Satisfecerint. si h̃ñt: vñ alias in hoc pauptas excusat. ex̃ de vsurl. Cũ tu. Jo. an. Q. õ p p̃latos ecclesiaꝝ cogi ñ possumus ad officium inq̃sitõnis

exercēdū. Bonifaci⁹. ꝟtute ꝯspicuos ꝙ magr̄ ordinis ꝑdicatorū i toto or dine: ⁊ q̄libȝ prior ꝓuincialis: ⁊ eius vicari⁹ in sua ꝓuincia pn̄t frēs suos ꝑ sedē apl̄icā deputatos ad ꝑdicādū crucē: vel ad inq̄rēdū ꝯ̄ hēticā prauitatē reuocare remouere trāsferre: vel ꝙ supsedeāt iniūgē aliosq̄ȝ sb̄stituere si eis visū fuerit expedire: et in eos si cōuenerit cēsurā ecclesiasticaȝ exercē nō obstātib⁹ lr̄is apostolicis ipetratis vel impetrādis: que de indulto h⁹mōi exp̄ssā nō fecerint mētionē. Bonifaci⁹. ꝟtute.

Excōicatio cō̄ alienatōes ⁊ ordinatiōes factas a scismaticis de reb⁹ ecclesiasticis. Cap. io.

O Rdinatōes ab Octauiano ⁊ guidōe hēsiarchis factas ⁊ ab ordinatī. ab eis irritas esse censem⁹: adiiciētes vt q̄ dignitates ecclesiasticas seu bn̄ficia ꝑ p̄dcos scismaticos accepūt careāt ipetratī. Alienatōes q̄ȝ q̄ ꝑ ip̄os scismaticos: siue ꝑ laycos facte sunt de rebus ecclesiasticis oīo careāt firmitate: ⁊ ad ecclesias sine oī onē reuertā̄. Si q̄s aūt ꝯtrahire p̄sūpserit excōis sn̄ie se nouerit sb̄iacere. ex̄ de scis. c. i. A guidone: cū sciderit ecclesiā q̄ n̄ dicū̄ scismatici: imo poti⁹ dicūtur tales q̄ diuertū̄ ab eis hēsiarchis et scismaticis. Inno. Ordinatis ab eis. de ordinatī. ꝑ ordinatos ab eis videt̄ idē cū sit eadē rō defect⁹. scȝ executionis q̄m dare n̄ pōt q̄ nō hȝ. Jo. an. Laycos aucte ipsoꝝ scismaticoꝝ: alias emēs nō esset excōicat⁹: ꝫ excōicād⁹ ꝫm Hosti. Firmitate. Quia ecclesia q̄ȝdiu hȝ pastorē hereticū vel scismaticū vacare intelligit̄: vn̄ nō valēt q̄ a tali ꝑlato sunt in ꝑiudiciū ecclesie. Si tn̄ acq̄rit talis ꝑlat⁹ ecclesie tenȝ nec cassabit̄: ⁊ in hoc fauorē ecclesie. Ber. Reuertā̄. q̄ reuertū̄ talia ad ecclesiam: nullo precio dato. Pe. de anch. ꝫ emptor hȝ recursū ad venditorē ꝓ p̄cio ꝫm Uin. Si q̄s ꝯthire. .i. ordies exequēdo: bn̄ficia retinēdo vel bōa alienata. Hosti. Subiacere. illi scismatici q̄ ab vnitate ecclesie recedūt: vt greci excōicati sunt. i9. di. Nulli. Dicebat Hosti. illos scismaticos tm̄ q̄ se extollūt ꝯ̄ romanā ecclesiā: ⁊ ab illa se sepāt esse excōicatos cū adherētib⁹: ⁊ dicū̄ tales heretici Aliȷ̄ scȝ q̄ volūt cōtra epm aliquem insurgere ⁊ ep̄atum tenē: ⁊ clericos suos facere excōicādi sūt. Pe. de āch. Nō ꝙ q̄ ordines vel bn̄ficia recepūt a scismaticī. ipso iure sunt excōicati ⁊ sic est canon late sn̄ie: qđ quidaȝ vt Hosti. intelligūt de adherētib⁹ et fauētibus ipsis scismaticis. Dicas ergo eos q̄ alias nō adherent nec fauent scismaticis illis. scȝ q̄ recedūt ab vnitate ecclesie: nec extollētes se ꝯ̄ Romanā ecclesiā: ⁊ si cōtra alias nō ex̄cōicatos ipso iure: ꝫ sunt excōicandi Pe. de ancha. Item nō ꝙ excōicati sunt oēs seq̄ces adherētes ⁊ fauētes publice: vl̄ occūlte scismatici dānato in concilio Constanciensi Petri de luna. Absolutio pape reseruatur: vt pȝ in ꝓcessu ānuali.

Excōicatio contra eos qui nō tenēt romanā ecclesiā eē caput aliarū ecclesiaꝝ: vel nō posse cōdē canones vel nō esse ei obediendum.

Capitulū. ii.

q Ui asserit cõtumacit Romanã ecclesiaȝ ñ esse caput aliaꝝ ecclesiaꝝ: ⁊ nõ posse cõdere canones ⁊ decreta: et etiaȝ ei tanq̄ȝ capiti obediẽdũ: excõicat⁹ est. 19. di. Nulli fas. Nõ ꝙ illud capl'm loq̄t de cõtẽptorib⁹ canonũ ⁊ transgressorib⁹. Sed ꝺm Hugo. ibidem ⁊ Pau. in cle. duplicit' dicit' q̄s contemptor canonũ. Uno mõ q̄a apostolicã sedẽ contumaciter negat esse caput ecclesiaꝝ: ⁊ hẽre ptãtẽ cõdẽdi canones: ⁊ decreta et statuta ei⁹ nõ esse seruanda. Et talis est heretic⁹ ⁊ scismatic⁹ ⁊ excõicat⁹. Et sic intelligendo dictũ capitulũ est canon late sententie: ⁊ ad idẽ facit di. 22. Oẽs. et 25. q. i. Uiolatores. Et idem dicunt Jo. an. Inno. ⁊ Hosti. 2º mõ dicit' q̄s cõtẽptor ⁊ transgressor canonũ: q̄ ipsa mãdata canonũ ñ ꝟuat q̄ȝuis credat ⁊ dicat esse seruãda. Hic nõ est scismatic⁹ ꝓprie nec excõicatus: ⁊ sic de h⁹mõi intelligẽdo capitulũ ẽ canon ferrẽde sñie. Et vt dicit pau. in Cle. Si q̄s trãsgredit' canones: ⁊ statuta cõtinẽtia ꝑcepta: siue affirmatiua siue negatiua peccat mortaliter. 24. q. i. Q̄d ꝑcipit'. Sec⁹ si essȝ cã cõsilij: intelligo tũc canonẽ loqui d̃ ꝯsilio: q̄ñ h̄ ibi expmit': vel alia rõ suadet sic intelligi. Nõ. n. q̄ sic exortat'. 2c. ff. d̃ his q̄ no. infa. ob h̄ ꝟba Cũ autẽ ꝑceptorie loquit': vt de cel. missa. Dolẽtes. Et d̃ eta. ⁊ quali. in Cle. Cum ecclesie. hic trãsgrediens peccat mortaliter q̄a impedit finem queȝ legislator intendit: alias transgressor canonũ ex rõabli cã ñ peccat mortalit' ꝺȝ Tho. Hec Pau. in cle.

Excõicatio contra incẽdiarios ecclesiaꝝ vel locoꝝ pioꝝ: ⁊ si fuerint denũtiati pape reseruat' absolutio.

Cap. 12.

i Ncẽdiarij exquo sunt per sñiam ecclesie publicati pro absolõis bñficio ad sedem apostolicã sunt mittẽdi. Cle. 2⁹. ext' de sen. ex. Tua nos. Glo. sup verbo. publicati. in fi. sic dicit. Nõ credo ꝙ oẽs incẽdiarij gñaliter sint excõicati nisi de incẽdiariis ecclesiaꝝ: cum de aliis nõ inueniã: ⁊ p hãc decretalẽ ñ ꝓbat' ꝙ ipso iure sint excõicati: sed illis pmo excõicatis ab epis subsecuta publicatõe ⁊ denũtiatiõe per hãc decretalẽ papa sibi reꝟuat eoꝝ absolõȝ ad terrorẽ: al's epi pñt absoluẽ oẽs incẽdiarios. ex̃. c. Nup. Ray. Goff. ⁊ Hosti. in sũ. suis. et Jo. de lign. dicũt ꝙ incẽdiarij ecclesiaꝝ vel locorũ religiosoꝝ: vel cimiterij vel spacij ꝓuilegiati in circuitu ecclesie: vel loco cõtiguo ꝓuilegiato sunt ipso iure excõicati: vt in dicta decretali. 17. q. 4. Sicut antiq̄t⁹. Est autẽ spaciũ ꝓuilegiatũ in circuitu ecclesie. 30. passus. vel. 40. quo ad matricẽ ecclesiam: ꝺ ãteq̄ȝ denũtiẽt' pñt absolui per ordinarios: postq̄ȝ ꝟo fuerint denũtiati nõ nisi a papa. Et ꝺm Jo. an. tales absolui nõ pñt a legatis ex iure legatõis. Jtẽ mulier incẽdiaria sic denũtiata ab epõ absolui non põt: et si absolui possit ab iniectõe manuũ violẽta in clericũ ꝺm Guil. Jo. an. hic dic' de incẽdiariis ecclesiaꝝ. Guil. etiam dicit ꝙ icẽdiarij alioꝝ locoꝝ postq̄ȝ etiã fuerint denuntiati: pñt absolui ab epõ. vt cõit' dicũt doc. Pe. d̃ ãch.

dicit simplicit᷑ de icēdiariis excōicatꝭ. et denūtiatꝭ. ꝙ sūt mittēdi ad papā. Cōior p̄ma opio. scda tutior. Incendiarij ꝟo alioꝝ locoꝝ ñ sꝫ ipo facto excōicati ß excōicādi de iure cōi. 23. q. vi. Pessimā. Ray. de iure aūt pticulari seu synodali in ꝗbusdaꝫ locis tales ēt sūt excōicati: in ꝗbusdā aliis ex cōsuetudie hñt᷑ p excōicatis ꝗuis reuera nō ferat᷑ excōicatō absꝗ snia ꝫ Guil. Et hi icēdiarij ēt postꝗ fuerint denuntiati pñt absolui ab epis suis ꝫ quosdā. vt Guil. ⁊ alios. ⁊ ꝫ alios nō nisi a papa. Et ß dr̄ i sūma pisana. Jo. an. Dic̄ tñ de icēdiariis ecclesiaꝝ. Sꝫ ꝗlit᷑ intelligēdū sit ista denūtiatio. dicit guil. ꝙ ꝫ quosdaꝫ itelligit᷑ si fueit denūtiat⁹ noiatiꝫ. i. expsso noie: sec⁹ vt dicūt si in gñali. vt cū dicit᷑ sß hac forma excōicam⁹ illos ꝗ fecerūt tale incēdiū. Et sßdit credo ꝙ siue in gñali: siue i spāli denūtiet᷑ icēdiari⁹ a solo papa ē absoluēd⁹: pbtiꝫ cū dicat hugo. ⁊ iurepiti ꝙ qñ ifert᷑ snia sß hac forma. Excōicam⁹ oēs ꝗ fecerūt ß vel illō: oēs intelligūt᷑ noiatiꝫ excōicati. Credo ēt ꝙ pape ē r̄suāda ß absolō a quocūꝫ iudice fiat ista denuntiatio. Et dicit᷑ icēdiari⁹ ꝫ Ray. ꝗ aucte ꝓpria ciuitatē: vel villā vel māsū: vl᷑ segetē: vel rē siꝉꝫ malo studio icēdit ⁊ exponit glo. ei⁹. Incēdit vel icēdi fac᷑: aut icēdiariis auxiliū vel ꝯsiliū sciet᷑ ipēdit aucte ꝓpria. i. cū ñ hēat ius mouēdi bellū vel indicēdi. Māsū vel segetē alienā: sec⁹ si ꝓpriā: ꝗa tunc ñ tenēt᷑ pēa incēdiarij: ñ dolo malo ß facerꝫ vt. s. p icēdiū rei sue aliēa incēderet᷑. Malo studio. ꝗa si facerꝫ ß ex negligētia: liꝫ peccarꝫ ñ tñ icediari⁹ vocaret᷑. guil. Itē ꝗ i bello iusto ignē iponit absꝗ pcepto idictoris belli icēdiari⁹ vocat᷑: liꝫ dānū ñ teneat᷑ resarcir᷑ Qui ꝟo i bello iniusto ēt ex pcepto icēdiari⁹ ē: ⁊ dānū tūc᷑ resarcire. Et nō ꝙ ꝗ i bello iusto villā icēdit: si ibi icaute ecclesia ꝯburat᷑ ⁊ ē molestū ei ñ ē excōicat⁹ ß dānū resarcire tenet᷑. Itē ꝗ pōit ignē i loco religioso ē excōicat⁹: ꝗ ꝟo i alia domo habitabili vl᷑ gno ē excōicād⁹. Alij ꝟo icēdiarij paleaꝝ feni lignoꝝ et h⁹i: nō dicūt᷑ icēdiarij. Lapus sup. 6. de emuni. ecclesiaꝝ. Quia ñ nulli. dic̄. hic dicēdi vr̄ ꝙ appellōe eccl̄iaꝝ icludāt᷑ nedū mōasteria: ß etiā oia pia loca: nā ista eꝗpāt᷑. s. ꝺ testa. Reꝗsitꝭ. fac̄ qꝺ scripsit. di. 3. p⁹ archi. sup. e. li. 6. ꝺ resti. in inte. c. vltio. Uidi dubitari an icēdiarij vel fractores domoꝝ sitaꝝ. ī. ābitū ecclesiaꝝ p̄uilegiatū: de q°. scꝫ hēr. 17. q. 4. sic̄ āti̇ꝗtus. sint ipso iure excōicati: sic̄ icēdiarij ⁊ effractores ecclesiaꝝ ꝗ ēt postꝗ fuerint denūtiati sciliꝫ ipsi incendiarij ⁊ effractores ecclesiaꝝ nō pñt absolui nisi p papā. ⁊ vr̄ ꝙ sic. p. d. c. Sic̄ āti̇ꝗt⁹. ⁊ de sen. ex. Cōꝗsti. Sup ß ꝯsult⁹ cū ꝗbusdaꝫ iuristis: cōsului ꝙ talis. s. frāgēs: vel ꝯburēs domū sitā ī᷑ ābitū et ꝯfines d. i. c. Sic̄ āti̇ꝗt⁹. liꝫ talis sit violator emunitatꝭ. ecclesie: et vt sacrileg⁹ puniēd⁹ ñ tñ ē excōicat⁹. ⁊ h° p illō. c. s. Nō nulli. ⁊ p. d. c. Cōquesti. hec ille.

Excōicatio ꝯ᷑ effractores locoꝝ sacroꝝ pape r̄suat᷑ absolō p⁹ denūtiatōeꝫ eoꝝ. Cap. 13.

m Emoratos sacrilegos ꝗ. scꝫ. cōfregerāt violēter quasdaꝫ

ecclesias:⁊ expoliauerāt excōmūica-
tos ꝓnūtietl.⁊ faciatl. sic excōicatos
arti⁹ euitari: donec passis iniuriam
ↄgrue satisfaciāt: ⁊ dāna data resar
ciāt:et cū lr̄is vr̄is rei ꝟitatē cōtinēti
bus apostolico cōspectui se repn̄tent
ex̄ de sē.ex.Cōq̄sti.glo.Excōicatos.
ꝗ vr̄ ex h° ꝙ ipso iure sunt excōicati
h⁹mōi sacrilegi.qđ ꝟuz est de effra-
ctorib⁹ ecclesiaꝝ ⁊ incēdiariis. Rep
sentēt.Exq°.n.incēdiarij ⁊ effracto-
res ecclesiaꝝ denūtiati sunt: nō pn̄t
absolui nisi a papa: ꝫ an̄q̄ȝ denūtieꝛ
bn̄ pn̄t absolui si satisfacē volūt. ex̄
c.Nup.Ber.Idē Archi.⁊ Hoff.Jo
aūt an.⁊ Pe.de ancha.sic sūmant.
Qui cū effractōe expoliant ecclesias
excōicati sunt:⁊ postq̄ȝ sūt denūtiati
ꝑ papā sunt absoluēdi.Quidā extē-
debāt istū casū ad facientes in ecclesia
multū enormia:vt frāgēdo crucem
vel diripiēdo corp⁹ xp̄i: vel rapiēdo
bona ipsaꝝ.Sed Hoff.⁊ hostiē.in
sū.suis.⁊ Jo.de lign.in tractatu de
cēsura ecclesiastica:dicꝛ ꝙ tales n̄ sūt
ipso iure excōicati ꝫ excōicādi.Et nō
qđ dicꝛ Guil. credo ꝙ effractor eccle
sie iudicand⁹ est ꝗ dolo malo:aut ꝑ
iniuriā violēꝛ ꝑietē fodit:aut sꝫ fodit
aut vitreā fenestrā fregit:aut seratu
ram:aut hostia:aut cardines:aut ve
ctes:dū tenēt hostia firmata aut ipȝ
tectū ecclesie.Et nōndū ꝫm Guil.ꝙ
ꝗ vadūt animo frāgēdi ecclesiā ⁊ fu
rādi:⁊ tn̄ n̄ frāgūt: ꝗa inueniūt alias
fractā vel aꝑtā: ⁊ sic itrāt ⁊ asportāt
bōa:ipsi nō incidūt in istū canonē.

Excōicatō ↄꝛ falsarios lr̄aꝝ papa
liū:⁊ pape reꝫuaꝛ absolutio.

Cap.14.

n Os.n.oēs falsarios lr̄aruȝ
nostraꝝ ꝗ ꝑ se vel alios vi-
tiū falsitatl. exercēt cū defē
sorib⁹ ⁊ fautorib⁹ suis anathematl.
vinculo decernimus inodatos. ⁊c̄.
Inno.3⁹.ex̄ de crimi.falsi.Ad falsa
rioꝝ.Innodatos.Et sic ē canō late
sn̄ie ꝫȝ Inno.⁊ hosti.Insuꝑ ⁊ clerici
sūt officiis ⁊ bn̄ficiis ꝑuati:et degra
dandi sūt: et curie seculari t̄dēdi ꝫm
ↄstōes legitie puniēdi:ꝑ quā ⁊ layci
legitime ↄuicti puniūꝛ. vt dr̄ in tex.
Et cōiꝛ dr̄ ꝙ absolō a tali excōicatōe
pape reꝫuaꝛ.ex̄.c.Dura.in fi.iNō ꝫȝ
Pe.de ācha.i.d.c. ꝙ ille ꝗ scieꝛ ipe-
trat rescriptū sꝫreptitiū:⁊ illo vtiꝛ:n̄
icidit i hāc penā:ꝫ solū puniꝛ vt ca-
reat cōmodo rescripti:⁊ in expensis
condēneꝛ.de rescrip.Suꝑ lr̄is.Sed
falsās rescriptū: vel vtēs falso ex cer
ta sciētia:vel ex igrātia ꝓcedente ex
negligētia icidit. Et nō ꝫm Ricar.
suꝑ 4°.di.18. ꝙ ipetrās lr̄as a dn̄o
papa tacita ꝟitate vel suggesta falsi
tate: siue faciat ipetrās scienꝛ siue ig
rāꝛ:si talis ꝟitas taceaꝛ:vel talis fal
sitas suggeraꝛ q̄ ꝟitate māifesta vel
falsitate nō suggesta dn̄s papa non
cōcederet:nō ē excōicat⁹ iure cōi nec
ēt illi ꝗ litterl.apostolicl. vtūꝛ sꝫ alio
noie ipetratis:ꝗa q̄ȝuis taȝ isti q̄ȝ illi
digni sint magna pēa ⁊ cōfusiōe.nō
tn̄ oportuit ius cōdē:q° tales essent
excōicati: ꝗa talis fraus a ꝑte aduer
sa: vel a iudice cōꝛ vtētes talib⁹ lr̄is
faciliꝛ ⁊ certitudialiꝛ pōt ꝑcipi:q̄ȝuis
.n.sic impetrās falsari⁹ sit:extēdēdo
falsarij nom:vt sumiꝛ.25.q.2.diceti
Nō tn̄ falsari⁹ ē lr̄aꝝ dn̄i pape:quia
ꝟas lr̄as ipeꝛt:q̄ȝuis falsa suggestiōe

⁊ sic nõ est excõicatus.

Excõicatio cõtra vtentes scienter l̃ris papalib⁹ falsis. Cap.15

q Ui l̃ris nr̃is vti voluerit: eas p⁹ diligẽt examinẽt: qm̃ si falsis l̃ris se vsos dixerint igrãt eoꝝ sera prauia euitare neq̃bit pẽas iferi⁹ ãnotatas. Jnno.3⁹.in eadem decretali. Ad falsarioꝝ. Jbi dicit̃ ꝯ illis pẽis. Et sic q̃ sciet̃ vtit̃ l̃ris aplicis: ẽt ab alio falsificatis ẽ excõicat⁹. Et nõ qꝺ dic host.ibidẽ ꝙ si simplr̃ igrãt vtit̃ talib⁹ l̃ris falsis: ñ excusat̃ q̃a p alios debuit inq̃rẽ. h.ar.di.37 c.vlti. Jdẽ Ber. Et si falsitas erat ita latẽs ꝙ de facili pcipi nõ poterat in apto: si p se ⁊ alios adhibuit diligentiã quã potuit: ⁊ nihil pcepit excusat⁹ ẽ: alioq̃n ñ. ex ꝯ hõi. Johs. Lũc. n̈ ẽz Pe. ꝯ ãcha. ibidẽ cẽset̃ iusta igrãtia q̃ hz excusar̃ si adhibuit diligẽtiã quã potuit ⁊ debuit: q̃a h idagauit a pitiorib⁹. 43. di. Ephesis. Nõ. eiz pot̃at diuiare falsitatez rescripti: ẽ si igrauit ex negligẽtia: q̃a h ẽ crim̃ q̃a punit̃ ⁊ dolo ꝯpat̃. ff. mã. fideiussoꝛ Et i. c. dura. dr̃. e. ti⁹. ꝙ si falsas l̃ras se hr̃e cogñscit: ⁊ si penã excõis euadẽ voluẽit. Et h itelligit̃ ẽz host. qñ l̃re false aliq⁹ cãu ad euz puenerit. tales q̃ ñ st̃ ipo iur̃ excõicati: ẽ p⁹. 20. dies si nõ resignant. Pe. de ancha.

Excõicatio ꝯt̃ recipiãtes l̃ras papales: seu bullas in curia: nõ de manib⁹ pape: vel deputati ad hoc. Cap.16.

i Nhibem⁹ ne q̃s apud sedez aplicã l̃ras nr̃as: nisi a nobis vel ꝯ manib⁹ illoꝝ recipiat q̃ de mãdato nr̃o ad illꝺ sũt officiuz deputati: pſõe solẽnes p nũtiũ recipe pñt de maib⁹ pdcoꝝ: tñsgressoꝛ h⁹i si layc⁹ ẽ excõicatõi sbiaceat. Si clic⁹ offi⁹ vl̃ bñfi⁹ puat⁹ dãnet̃. Jnno. 3⁹ ex̃ ꝯ cri. falsi. Dura. Apꝺ sedẽ aplicã Jlli q̃ q̃ ñ st̃ apꝺ aplicã sedẽ: seu i curia ñ ligẽt hac ꝯstõe. et aplica sedes ẽ: vbi papa ẽ: host. ⁊ Jo. an. Excõicatõi sbiaceat. Dicas ꝙ ipo iure ñ irrogat̃ h pẽa layco: ⁊ ẽt clerico. Qꝺ ãt cleric⁹ offi⁹ vel bñfi⁹ dãnet̃: ipa pẽa iponẽda ẽ p sniaz: nec ipõit̃ ipo iure ẽ excõicatio ipo iure ipõit̃ ẽt clerico. Pe. de ãch. Et nõ dic̃ gl. Ber. ibidẽ Nõ credo ꝙ sit excõicat⁹ q̃ h ñ ẽuat imo idifferet̃ videm⁹ ꝙ q̃liz p nũtiũ ipetrat l̃ras: ⁊ h papa scit ⁊ tollerat nec aliquẽ repellit nisi essz excõicat⁹ Sz hoc itellige ꝙ l̃re de maib⁹ dñi pape vel bullatoꝛis tm̃ sũt recipiẽde: ẽt vel vicecãcellarij: vel alteri⁹ ad h⁹ deputati: alias false st̃. et q̃ sic recipz essz excõicat⁹. Jo. an. ⁊ Pe. de ãcha dicũt ꝙ h⁹ qꝺ dic̃ ista decretalis: ñ ẽuat̃ i curia hodie: imo q̃libz pue auctoritati. mittit ad bullatorẽ: ⁊ rcipit.

Excõicatio ꝯt̃ corrigẽtes aliq̃d i l̃ris papalib⁹: ⁊ pape reẽuat̃ absolõ. Cap.17.

b Osti. i sũ. sic ait. hodie precep tũ ẽ ꝙ i l̃ris dñi pape: nec i magno nec i modico audeat q̃s manũ apponẽ ẽt l̃raz vnicaz: vel pũctũ vnicũ corrigẽdo except. officialib⁹ q̃b⁹ ẽ h ꝯmissũ. Alioq̃n manũ apponẽs ex canone lato i curia ipso facto sniaz excõis icurrit: q̃ p aliquẽ citra apostolicã sedẽ relaxari nõ põt Jdẽ goff. Queit Ricar. in 4⁹. di. 18 vtꝝ inueniẽs litterã dñi pape: cuius

efficacia iã expirauit:⁊ ludo ñ itẽtõe vtẽdi aliq̈ꝫ lr̃aꝫ in ea formatã refor-met:vel pũctuꝫ faciat:vel ꝑ quẽcũqꝫ aliũ moduꝫ aliq̈d in ea mutet ſit ex-cõicat⁹ ipſo iure. Rñẽ vt.s̃. Ad iſtã qõeꝫ dicũt aliq̈ ꝙ talis ñ ẽ excõicat⁹ ipõ iure:q̈a illa excõicatio ñ itelligiẽ niſi ↄ̃ his q̃ pñt eẽ alicui vtiles. Pre dicta ẽt q° ad oẽꝫ hoieꝫ eſſꝫ inutilis Sed ↄ̃ h̃ ſic põt argui. Quãuis illa lr̃a nõ imutata facta ſit inutilis:tam̃ ꝑ raſuram ſic mutari poſſꝫ: vt vtilis appareret:vbi gr̃a:ſi ibi erat ſcriptuꝫ p⁹ triẽniũ minime valiturl.et ꝓ triẽ nio ponereẽ q̈nquẽniuꝫ:iaꝫ apparet vtilis q̃ p⁹ erat inutilis. Cũ g̊ q̃cũqꝫ mutatio ſiue pua ſiue magna cõtra lr̃aꝫ dñi pape:ꝑ quã ꝑmutatõeꝫ põt apparẽ vtilis pl⁹q̈ꝫ erat:vel vtilis:cũ ãte nõ eſſet ſit ꝓhibita ſb̃ pẽa excõis iã late: vr̃ ꝙ imutans aliq̈d ↄ̃ lr̃am de q̃ ẽ q̃ſtio ſit excõicat⁹ ipſo iur̃:qđ mihi ↄcedẽdũ vr̃: vt ẽt hr̃ ext̃ de cri. falſi.in.c. Ad falſarioꝝ. In glo.ſuꝑ illđ. Per raſurã tenuẽ q̈cunqꝫ radit vel imutat reſcriptũ pape: excõicat⁹ ẽ ⁊ falſari⁹:⁊ i h° nullã diſtinctionẽ adhibeo:⁊.ĩ.ſic dicit. De lr̃is tñ q̃ ꝑ nullaꝫ raſurã poſſent apparẽ vtiles: vtputa lr̃a curatoria data a ducẽtis ãnis vel trecẽtis:aliẽ eſſꝫ iudicãduꝫ q̈a ſi tota radereẽ de nouo nõ poſſꝫ apparẽ vtilis ꝓpẽ bullã: q̈a i creatõe cui⁹libet noui pape aliq̈d ↄ̃ bullam imutaẽ. Nomẽ.n.ei⁹ põiẽ i bulla.

Excõicatio ↄ̃ faciẽtes ſtatuta ↄ̃ eccleſiaſticã libertatẽ:et ſuari ea faci entes ⁊ ſcriptores eoruꝫ ⁊ officiales iudicãtes ſm ea.

Cap.18.

e Xcõicam⁹ oĩs q̈ de cetero ſuari fecerint ſtatuta edita: ⁊ ↄſuetudies:vel poti⁹ abu ſiões itroductaſ ↄ̃ eccleſiaſticã liber tatẽ: niſi ea de capitularib⁹ ſuis ĩfra duos mẽſes p⁹ h⁹mõi publicatõem ſnie fecerit ãmoueri. Excõicam⁹ ſta-tutarios ⁊ ſcriptoreſ ſtatutorũ ipoꝝ necnõ ⁊ ptãtes. Cõſules. Rectores. ⁊ cõſiliarios locoruꝫ:vbi de cetͦ h⁹i ſtatuta ⁊ ↄſuetudies edite fuerint:et obſuate:necnõ ⁊ illos q̈ ſꝫ ea p̃ſum pſerint iudicare:vel i publicã formã ſcribẽ iudicata. Hono.ꝫ.ext̃ de ſẽ.ex. Nouerit. Eccleſiã.layci heremite ⁊ recluſi hic ſb̃ noie eccleſie ñ ↄp̃hẽdũẽ niſi ſe ſbiecerint alicui approbate reli giõi. Guil. Libertatẽ q̃ cõſiſtit in ꝑui legĳs cõceſſis ſuꝑ ſpũalib⁹ vel tꝑali-bus gñaliẽ:vel ſingulariẽ:ſiue a deo ſiue a papa: ſiue ab aliis p̃ncipib⁹ ſꝫ Hoſt. Inno.⁊ Abba. Et a deo q̈dẽ cõceſſa ſũt multa:vt illđ. Quodcũqꝫ ligaueris ſuꝑ terrã ⁊c̃. Et h° q̈ꝫtũ ad ꝑſonã pape extẽdiẽ ad intꝑtatiõem omniũ dubioꝝ.ext̃ q̈ fi.ſũt legi. Per venerabilẽ. Iteꝫ ꝙ decime ⁊ p̊mitie ad clericos ſpectẽt.16.q.i. Reuerti-mini. Itẽ ꝙ eccleſia ſola res eccleſia ſticas miniſtret.96.di. Si imꝑator Itẽ qđ de ſpũalibuſ ius cõdẽ ⁊ iudi care põt: et multa alia ꝑuilegia q̃ cõ tinẽẽ i nouo ⁊ veteri teſtamento. A papa ꝑuilegia cõceſſa ſũt:vt q̈ iniicit manũ violẽtã in clericũ ſit excõicat⁹ Itẽ ꝙ in legatl. ad pias cãs ſufficiãt duo teſtes.ext̃ de teſta. Relatum.et multa alia ꝑuilegia q̃ a Vicario xp̃i ↄceſſa ſũt: q̃ in iure canonico habẽẽ Itẽ ab imꝑatorib⁹ multa cõceſſa ſũt

que sũt ipsa in iure ciuili: vt de emunitate ecclesiarum: ⁊ hmõi. Nec extẽdũt dc̃as ↄstões ad priuilegia data ñ vl' h ꝑticularit' aliq̃bus ecclesiis: siue sint data tẽa spũalia a papa: siue ab imperatorib: siue ab aliis ꝑncipib. Jo. an. De capitulariis. i. de cartulis siue libris in q̃b talia scribi cõsueuerũt: ⁊ si satisfecerint absoluat eps: q̃a papa sibi nõ reseruauit. Jo. an. Jnfra duos mẽses. Hec cõstõ mõ ligat oms: q̃a iã dudum fluxerũt illi duo mẽses: de q̃b fit mẽtio in isto loco. Host. Excõicam statutarios ⁊c. Statutarij ⁊ scriptores statutorũ statim ligãt: nec excusatõez hr̃e pñt i toto: ⁊ si qñz excusent a tãto. Ptãtes ãt cõsules rectores pñt hr̃e excusatõez q̃tũ ad obseruatõez snie ⁊ deletionẽ statutorum ꝑdictorũ q̃ ig̃rare pñt. Exq vo certificati sũt ⁊ obedir' negligũt: ↄstõ eos ligat: qd ad arbitriũ bõi viri r'ferẽdũ ẽ: qñ. s. scire potuerũt vel nõ: aut qñ ipedire ne fuẽt: vt. s. itelligat' hoc q̃z cito potuerint bono mõ cõcesso aliq intuallo. Q. d si h pꝑsciuit de nocte: vel i festo tã solẽni: ꝙ ↄsiliũ ↄgregar' ñ potuit: vl' erat tũc ifirm: arbitrabit' bon iudex. Hosti. ⁊ Jo. an. Jo. vo de lig. in tractatu de cẽsura ecclastica dic̃ ꝙ ꝑdicti ptãtes cõsules ⁊ hmõi sũt excõicati nõ excõicãdi. Nec ob. c. Grauẽ. vbi dr' canõ ferẽde snie: quia ibi denũtiãt' excõicati nõ excõicãdi. Uel ꝙ nõ est absurdũ ꝙ excõicati a iur' iterum excõicẽt' ab hoie. Officiales vo nõ sũt excõicati: nisi seruauerint illa statuta vel negligẽtes fuerit ab ea delẽda. Rectores ciuitatũ qui nõ hñt ptãtẽ statuta tollẽdi ẽm ea non

ligãt' hac sentẽtia: nisi h3 illa statuta iudicẽt: aut nisi possint operari vt illa deleãt ⁊ hoc negligãt. Pe. de ãcha. querit de cõsiliariis illorum locorum: et ponit distinctõez Jnno. q̃ sic ait. Si tales cõsiliarij in illis locis: vbi fuãt' statuta contra ecclesiasticã libertatẽ habẽt ptãtẽ destruẽdi ⁊ nõ faciũt: excõicati sunt: etiã si dedissent auxiliũ ⁊ ↄsiliũ ꝙ destruãt': nõ facit eos euitare penã. Si ñ hñt ptãtẽ ñ icurrũt excõicatõez: S3 si nesciũt pdc̃a statuta esse. Dicit Host. tũc ligari quãdo sciũt: ⁊ nõ delẽt cũ pñt. Tẽp aũt ad h dabit' arbitrio bõi viri. i. iudicis. Et ñ vr' se posse excusare allegãdo facti ignorantiam: exq ita publice ꝓmulgata sũt statuta: tamẽ saluãdo dicta ꝑcedẽtia dic ꝙ ig̃rantia pdicta excusat ab excõicatõe: ad quã incurrẽdam req̃rit' dol: sed nõ ab alia pena. S3 q̃d si sciuerũt pdicta statuta et ignorauerunt ea esse contra ecclesiasticã libertatẽ: ibi dicit Jnno. ꝙ ñ incidũt cũ excõicatio non liget nisi ↄtumacẽ. ii. q. 3. Certũ. Nec fert' nisi pro magnis criminib fatet' tamẽ ꝙ possũt alit' puniri. Do. meus. i. Jo. de lign. putat eos non audiendos: quia est ignorantia iuris que nõ excusat. de reg. iur. ignorantia. Hec pe. de ãch. Nõ etiã ẽm quosdã: ꝙ si qui statuerunt ꝙ null offerret: nisi in magnis festiuitatib: vel nisi tantũ: vel ꝙ sup mortuo non sit nisi talis pãnus: vel tot cerei vel huiusmõi: hoc esset cõtra ecclesiasticã libertatem. Sup ista decretali. Nouerit. Henric boic dicit Q. ẽ statuẽtes: vel statuta dictantes vel scribẽtes ipsa: aut fieri cõsẽtiẽtes

aut seruari facientes statuta contra ecclesiasticā libertatem statiȝ sunt excōicati ipso iure. Nam tēpus duoꝝ mensiuȝ qđ datur ad delenduȝ ipsa statuta vt vitent hāc penā cepit currere a tpe publicatōis hꝰ decretalis. Et sic iā diu transiuit illud tempus ꝫm Ber. ⁊ Host. Quidā tamē exponūt hꝰmōi publicationē postqꝫ.s.in singulis locis fuerit publicata. Et hͦ benigniꝰ ꝫm Hosti. hͦ p̄mū vius bꝫ Jo.an. Qui vo bꝫ talia statuta presūpserint iudicare: vel in formaȝ publicā redigere iudicata statim tales sunt excōicati ꝫm Hosti. Secꝰ auteȝ si in p̄uata forma scriberēt. Hec Jo. an. Officiales vo ⁊ ꝯsiliarij tūc ligāt si sciētes ea esse contra ecclesiasticaȝ libertatē ꝯsenserint delicto: vt q̄a ea seruauerūt vel dederūt consiliū ꝙ ea seruēt: vel ꝙ negligētes fuerūt ea d suis capitularibꝰ delere: vel officiuȝ dimittē: ꝙcito de eis certificati sciūt ⁊ cognoscūt esse ea contra libertatē ecclesie concessa: aliquo tam̄ medio interuallo ad arbitriū boni viri. alie vo psone noiate in hac decretali: liȝ seruent hꝰmōi statuta: nō sunt excōicati ꝫm Inno. et Jo. an. Hec ille. q̄ q̄dē dicit de faciētibꝰ ꝯtra libertatē: seu p̄uilegiū vniuersalis ecclesie.

Excōicatio contra oēs dn̄os ꝓhibentes sb̄ditis: ne faciant obsequia corpalia psonis ecclesiasticis.

Cap. 19.

e Os q̄ tēporale dn̄iuȝ obtinētes suis sb̄ditis: ne p̄latl. aut clericis seu psonis ecclesiasticis q̄cq̄d vēdāt: aut emāt aliq̄d ab eisdē: neqꝫ ipsis bladum molant coquāt paneȝ: aut alia obseq̄a exibē p̄sumāt intēdicūt aliū: cū talia i derogationē libertatis ecclesiastice p̄sumāt eo ipo excōis snie decernimꝰ sbiacē. Boni. d imu. eccle. li. 6. Libertatis. liȝ isti qͦ ad vba viderēt nō infringer libertatē: tn̄ infringebāt qͦ ad mētē faciēdo fraudē de psōa ad psōaȝ: de quo dic vt. 14. q. 3. Plerīqꝫ. Jo. an. Querit hic Dominicꝰ de sācto Ge. Quid si ista ꝓhibitio fiat p illuȝ q̄ n̄ hꝫ dn̄iuȝ: an hēat locū pēa hic apposita. Rn̄dꝫ ꝙ nō. p textū huc q̄ dicit d dn̄is ꝓhibētibꝰ suis sb̄ditis ⁊ expōit illō tpale p seculari dn̄io. Et sb̄dit. hͦ pone ꝙ fiat statutuȝ sic in Italia in multis ciuitatibꝰ ⁊ dn̄is ꝙ ꝓhibeat ne q̄s vēdat vel donet reȝ imobileȝ alicui n̄ exn̄ti d iure statuētiū nō sb̄eūti onera cōiuȝ vel dn̄oꝝ: et irritat donationē vel vēditōȝ ⁊ penā ipōit an p talia statuta icludāt donatōes vel vēditōes i ecclia. Et ꝙ n̄ icludāt ⁊ ꝙ n̄ teneāt talia statuta qͦ ad eas ꝓbat p.c. Ecclesia sācte Marie. de ꝯsti. ⁊ p plures rōes. Et cōcludit ꝙ hꝰi statuētes hac pēa n̄ sēt ligati: exqͦ n̄ fuit statutū exp̄ssū d ecclia: q̄a si hͦ fuissꝫ: tūc ligati essēt: q̄a statutū ē ꝯt libertatē ecclesiasticā: tenuit. n. illud statutū bꝫ cōeȝ sniaȝ doctoꝝ quo ad laycos trāsferentes in laycos iurisdictionis aliene: sed si illud extēderēt ad ecclesias: incipent ligari. Nec eēt absurdū dicere ꝙ iudex ecclesiasticꝰ posset illos ad quos ptinet cogē ad declarandū statutū: vt nō respiceret cōtractus fiendos cuȝ ecclesiis. extra de hereti. li. 6. Statutū. Refert eniȝ Jo. an. i nouel. ꝙ Uin. ⁊ Abb. dicūt

ꝙ statuto laycoꝝ fc̄o ꝑ cōi vtilitate
ꝙ vadēs ꝺ nocte soluat tm̄: clerici n̄
sūt sbiecti:ſ; ꝓ suū iudicē sꝫ arcēdi di.
96. Vn̄ q̇dē. Sec⁹ dicūt de dāno i
pascēdis pecorib⁹: vel ad aquā ducē
dis: tūc.n. tenent̄ pastores de dāno
ꝑpter mercedē quā accipiunt.

Excōicatio contra vsurpātes pa-
tronatū de nouo i locis piis: vel vs-
pātes bōa vacātiū ecclesiaꝝ.

Cap. 20.

S Ancimus vniuersos et sin
gulos regaliā custodiā siue
guardiā aduocatōis seu de
fensiōis titulū in ecclesiis mōasteriis
siue q̇buslibꝫ aliis piis locis ꝺ nouo
vsurpare conātes bōa ecclesiaꝝ. Mo
nasterioꝝ aut locoꝝ ipoꝝ vacātiuꝫ
occupar̄ p̄sumūt: quocūq; dignitatis
honore p̄fulgeāt. Clericos ēt ecclīaꝝ
Mōachos mōasterioꝝ: ⁊ psōas cete
ras locoꝝ eoꝝūdē q̄ h̄ fiēi ꝑcurāt eo
ipo snie excōis sbiacē. Boni. ex ꝺ ele.
gn̄ali. li. 6. Uniuersos ⁊ vniuersas.
Nā appellōne si q̇s. ⁊ si qua ꝯtinet̄
.ff. de ꝟb. sig. l. i. ⁊. 2. ⁊ bꝫ Bar. ꝟbuꝫ
masculinū ꝑlatū a canone ꝯphēdit
femininū. qꝺ ꝓbat̄. 17. q. 4. Si q̇s
suadēte. qꝺ ꝟum nisi ꝑ eadē vel alia
scꝫ iura excipiat̄ femina. j. eo. Idēni
tatib⁹. Jo. an. Qꝺ archi. intelligit ꝺ
canone puniēte crimina. Singulos
vt quādo psona vsurpat suo nomie
. j. scripta. Uniuersos ꝟo dixit: puta
quādo aliqua vniuersitas sibi inscri
pta vsꝑpat de nouo. Archi. Regalia
dic regalia ea que capit Rex vacāte
ecclesia: vt pꝫ in regno frācie ⁊ āglie
Nā illic vocāt̄ regalia iura regis in
q̇busdā ecclesiis vacātib⁹ cōpetentia

q̇bus de p̄latis ordinatis illa ꝑcipiūt
p̄lati ⁊ non rex. Archi. Guardiā: q̇a
dicūt se debē custodire ecclesiā vacā
tem: donec de p̄lato fuerit ei ꝑuisuꝫ
vt patet exēplū in ecclesia pisiēsi. vbi
tales custodes layci ⁊ nobiles appel
lant̄ vicedn̄i. pꝫ etiā exēplū in ecclīa
florētina ⁊ sumit̄ hoc ꝟbū ⁊ p̄cedēs
scꝫ custodiā ꝑ eodē. Un̄ expone: siue
ꝑ. i. Et intelligunt quidā hoc cōpre
hendi sb̄ hoc nomine ius patrōatus
qꝺ nō credo. Sed intelligo simplr̄
sicut sonat: q̄uis aliter notet̄. j. de
iure. patro. Archi. Sꝫ Jo. an. sic dic
Custodiaꝫ. ⁊ que sequūt̄: sic expone
ſm Bar. i. ius patronatus: qꝺ bꝫ di
uersas regiones diuersa sortit̄ voca
bula. Et addit quocūq; nomie cen
seant̄ vsurpātes de nouo tale ius in
ecclesiis ⁊ aliis piis loci. et bōa ipoꝝ
locoꝝ vacātiū occupantes excōicati
sunt ipso iure. Jo. an. Aliis vt hospi
talib⁹ et aliis quocūq; noie vocatis
De nouo. s. a q̇draginta ānis citra.
ſm Bar. s̄. de consue. c°. vltimo. Et
hoc per litterā que sequit̄: vl' ex āiq̄
cōsuetudine: que scꝫ habet̄. j. in tex.
hic nō posito. Jo. an. Bona. de q̇b⁹
nulla est laycis attributa facultas.
Occupare. i. mala pte sumit̄: ⁊ ꝓprie
mobilia dicūt̄ occupāi. Immobilia
inuadi. Sepe tamen vnuꝫ sumit̄ ꝑ
reliquo. Procurāt forte occasiōe di
scordie inter eos suscitate. Et dicit̄
procurare ope consilio ꝑsuasione: et
coopatione. Jo. an. Nō ꝙ ꝯmitten
tes sacrilegiuꝫ i auferēdo res sacras
vel non sacras de loco sacro: nō sūt
de iure cōi excōicati: nisi hoc facerēt
cū effractione vel incendio. vt extra

de sen.ex.Cõquesti.In glo.ꝫ tales
si post monitionẽ se nõ emendarẽt:
sũt excõicãdi. Sic etiã vel auferẽtes
bona ecclesiaꝝ nõ sũt ipso iure excõi
cati:nisi vacantiũ.vt in isto.c.gñali.
extra de elec.li.6.Qđ aũt dicitur in
decretis.z.q.3.Canonica.de viola.
ecclesiaꝝ.et.17.q.4. Oĩs de rapto
rib⁹ bonoꝝ ecclesiaꝝ.ꝙ sũt excõicati
Intelligẽdũ est ꝫm Ricar.in 4°.de
violatiõe ⁊ raptu q̃ fiũt cũ effractiõe
vel violẽtia ꝑsonali ⁊ huiusmodi.

Excõicatio cõt̃ cõpellẽtes ꝑlatos
⁊ ꝑsõas ecclesiasticas ad sꝫmittẽduz
ecclesias:vel ecclesiastica bona eis.

Cap. zi.

l Ayci ꝟo q̃ ꝑlatos:vel capl'a
ecclia ꝝ:seu alias ꝑsõas eccle
siasticas ad sꝫmissiões faciẽ
das h⁹i acten⁹ ꝯpulerũt:ñ p⁹ cõpetẽ
tẽ admõitõez remissa sꝫmissiõe quã
ꝑ vim vel metũ exegerãt ecclesias ⁊
bõa ecclesiastica eis sꝫmisso talit̃ in
sua libertate dimittãt. Illi ꝟo q̃ de
cetº ꝑlatos aut ꝑsõas easdẽ ad talia
faciẽda ꝯpulerit:c⁹cũqꝫ sint cõditõis
aut stat⁹ excõis sint s̃nia inodati. Ex
ꝯtctib⁹ ꝑtea sup ꝑmissis h⁹i l̃nia ⁊ cõ
sẽsu ĩtuenĩẽtib⁹ acten⁹ initi.aut quos
ĩ futuꝝ ĩiri ꝯtigẽit:seu occasiõe illoꝝ
laici vl't id qđ ex nã ꝯtctuũ ipoꝝ vel
adhibita ĩ ipis lege ꝑmittit' aliq̃d ñ
vꝫpẽt.Qui ꝟo sec⁹ egerint ñ legitie
mõiti ab h⁹i vꝫpatõe destiterit:resti
tuẽdo ẽt q̃ talit̃ vꝫparãt eo ipo s̃niã
excõis icurrãt.Gre.x⁹.ex̃ đ re.ecc.nõ
ali.h° ꝯsultissimo.li.6.Submissiões
h⁹i.i.đ q̃b⁹ dixerat ĩ pñ.vbi ꝓhibet
ꝑlatos ⁊ ecclesias sibi cõmissas:bõa
ĩmobilia seu iura ipsaꝝ laycl.sꝫmittẽ

absqꝫ capituli sui ꝯsensu ⁊ apostolice
sedis l̃nia spãli.s.ꝯstituẽdo vel recog
scẽdo:seu ꝓfitẽdo ab eis ea tãqꝫ a su
ꝑiorib⁹ se tenẽ:seu ab ipsis eadez ad
uocãdo: vel ipsos patronos: vel ad
uocatos ecclesiaꝝ:seu bonoꝝ ipsarũ
ꝑpetuo vel ad tẽp⁹ ñ modicũ statuẽ
dũ. Talis ḡ sꝫmissio hic ꝓhibet':nõ
ãt alienatio bonoꝝ ecclesiasticoꝝ.⁊
nõ ꝙ ꝯphẽdũt' ẽt hic feie.s.religiose.
Et ꝙ dr̃ aduocãdo exponit' tãqꝫ ab
aduocatl.r̃cog̊scẽdo.⁊ qđ dr̃ ad tps
ñ modicũ:iñ t̃bit' ꝙ ad modicũ tps
pñt vocari ĩ patronos vel defẽsores
⁊ dr̃ modicũ tps.ĩ.10.ãnos.vel ꝫm
bar.relinq̃t' iudicl.arbitrio: et qđ dr̃
ꝯpetẽtẽ mõitionẽ: intellige trinaz:ñ
facti necessitas aliud suadẽt.Jo.an.

Excõicatio cõtra cõcedẽtes repsa
lias et vtentes in clericos et bõa cle
ricorum. Cap.zz.

i Lli qui repsalias aduersus
personas ecclesiasticas: seu
bona ipsaꝝ concedunt: vel
extẽdũt ad eas: nisi ꝑsũptõez h⁹mõi
reuocauerint a ꝯcessiõis vel extẽsiõis
tpe infra mẽsez.Si ꝑsona singularl.
fuerit s̃niam excõicatiõis incurrat. si
vniuersitas ecclesiastico sꝫiaceat int'
dicto.Greg.x⁹.extra de iniuri.Si pi
gnorationes.li.6. Ecclesiasticas.vt
clericos.templarios. hospitalarios.
Conuersos et deo deuotos. iz.q.i.
Duo.Jo.an.Extendũt. Facit diffe
rentiam inter extendere ⁊ concedẽ.
Quia ciuitas vel superior dicitur cõ
cedere:sed ille cui conceduntur extẽ
dere:puta quia ciuitas bononiensis
dedit represalias ciui suo contra flo
rentinos: q̃s extẽdit ille ad clericos

Jo.an. Presūptōne.i.cōcessione:vel extensione repsaliarū :qd est contra ecclesiasticā libertatē. Jo.an. Mesez ꝙ si infra mensem istuz ꝓcessuz fuit ad actū:quia fuit ecclesiastica psona ꝓ alia pignorata.i.repsalia facta dē euz. Nūquid hec pena habebit locū infra mensē. Dic ꝫ Bar. ꝙ in statuz pstinū reuocādū erit infra mensem extra de sen.ex.li.6°. Quicūqꝫ. Uel ꝫ Guil. reuocatio reintegra fieri dꝫ anteꝗ̄ ꝓcedat ad actum: als locuz habet pena. Jo.an.

Excōicatio cōtra grauātes psōas ecclesiasticas in se vel suis ꝓpter qd noluerūt eligere eos de qb⁹ rogati erant. Cap.23.

S Ciāt cūcti q̄ clericos:vel q̄s libet alias psōas ecclesiasticas ad quos in aliqb⁹ monasteriis: aut aliis piis locis spectat electio si ꝓ eo qd rogati: seu alias inducti eū ꝓ q° rogabāt siue iducebāt eligē noluerūt. Uel ɔsāguineos eoꝝ aut ipas ecclesias mōasteria:seu loca ceta bñficiis:seu aliis bōis suis p se: vel p alios spoliādo seu alias iniuste ꝓsequendo q̄uare psūpserint:se ipso facto nouerint snia excōis inodatos Greg.x°.ex̄ d elec.li.6. Sciāt cūcti. ēt eps. Ecclesiasticas.vt cōuersos tēplarios:q̄ lꝫ ñ sint clerici:sūt tñ ecclesiastice psone. Spectat. de iure cōi i collegiata ecclesia: ad collegium spectat electio:et si nō ē collegiū spectat ad pronū:ñ aliđ iducat đ ɔsuetudie Si āt ñ essꝫ ibi collegiū vel pron⁹ p dyocesanū hꝫ ibi ordiari.io.q.i. Regēda. Et h̄ v̄ba q° ad electionē plati de inferiore non.s.e.ti. Cū ecclesia vulterana. Jo.an. Rogati. Quādo pces inducūt symoniā:dic vt.8.q.i. Moyses. Inducti p ꝓmissiones vel alio mō. Jo.an. Alios. Sed nūqđ hec pena locum habebit in pñtante patrono:videt ꝙ nō:quia đ electōe tm̄ loqt:ꝛ nō de pñtatōe:ꝛ hec ē penalis:ꝛ iō restringēda. Dic ꝙ si patron⁹ est cleric⁹ vel psōa ecclesiastica locū hēbit ɔstitutio:nec est h̄ odiosū sed fauorabile ecclesiarū fauore. Si autē patronus est laycus pena locū nō habebit:cum cōstitutio dicat clericos vel ecclesiasticas psonas. Jo. an. Idē Guil. Bar. Archi. Jo.mol. qui dicūt etiam idem in postulante snia. Et bm Guil. Epi bene poterūt absoluere. Jo.an. Ex quo condito canonis huius absolutōez sibi papa nō reseruat.extra de sen.ex.c. Nup. Nō ꝙ Archi.hic mouet questionez de mandatario.i.de eo qui ex mandato alterius aliqđ hoꝝ opat.vtrū incidat in canonē. Allegat ꝓ ꝛ cōt dicētes. Finalit cōcludit ꝙ dici pōt: ꝙ mādatari⁹ talis ligēt:ꝛ si ñ v̄bis h⁹ capituli tamē mente: maxie cum pticipet in crie:ꝛ sic actor mali.

Excōicatio contra impedientes personas ne litigent in foro ecclesiastico in causis q̄bus ex iure vel ɔsuetudine vel ex impetratis a curia pōt in tali iudicio exigi.

Cap.24

S Tatuimus ne q̄s ipetratores lraꝝ nraꝝ: vel alios ad nos:vel als ad foꝝ ecclesiasticū rcurrētes sup cāis q̄ ad idē foꝝ de iure:vel de antiqua cōsuetudine pertinere noscunt ad desistendum.

16

Uel in foro seculari ꝺ qõib⁹ h⁹mõi litigãdũ pro eorũdẽ iudiciuȝ ecclesia sticoꝝ impetrãtiũ aut litiganti ũseu volẽtiũ litigare:aut ꝓpinquoꝝ ipoꝝ seu reꝝ illoꝝ:aut ecclesiarũ suarũ ca ptionez:modis ve aliis q̃buscũq; cõ pellat:seu cõpelli faciat:vel procuret nec p se vl' alios impediat:quomin⁹ coram iudicib⁹ ecclesiasticl.vel egatl. seu ordinariis querulãtes ve causis que vt pmissũ est ad cognitõnez pti nẽt eorũdẽ possint libere iusticiã ob tinere: nec ad pdicta faciẽda vet au xiliũ consiliũ vel fauorem. Si quis ꝟo contra psumpserit excõicatiõi se ipo facto nouerit sbiacere:a qua nisi tã iudici cuius cognitio fuerit impe dita: vel iurisdictõ vsurpata q̃z parti que in psecutione turbata fuerit sui iuris ve iniuria vãnis ⁊ expensis ac interesse p̃us p eũdez fuerit integre satisfactũ:nullaten⁹ absoluat. Boni. extra ve emu.eccle.Q.m̃.li.6°. Nul latenus idest nullo modo. Quid si ante satisfactionẽ tales fuerint abso luti.Non credo q̃ talis absolutio te neat:hoc ista spãlit̃ ꝓhibente littera Archi.⁊ Jo.an.dicit q̃ tunc vemũ facta satisfactõe p ordinarios poteit absolui.Quia papa nõ sibi retinuit.

Excõicatiõ contra vños ⁊ officia les vantes licentiã grauãdi clericos vel suos cõsanguineos ꝓp̃t sẽtẽtias latas cõtra eos.

Capi.25.

Q Uicũq; p eo q̃ in reges p̃n cipes barones nobiles:bali uos:vel quoslibȝ ministros eoꝝ:aut quoscũq; alios excõis suspẽ siõis:siue interdicti snia fueit promul gata licẽtiã alicui vederit:occidendi capiẽdi:seu al's i psõis: aut bõis suis vel suoꝝ grauãdi eos: q̃ tales snias ꝓtulerũt: siue quorũ s' occasiõe ꝓla te:vel easdẽ snias obseruãtes seu talit̃ excõicatis cõicare volẽtes:nisi licẽtiã ipsã reintegra reuocauerit:.vel si ad bonoꝝ captionẽ occasiõe ipsius lr̃e sit ꝓcessũ:nisi ipsa bona fuerint .j.8. vieꝝ spaciũ rstituta: aut satisfactõ ꝓ ipis ipẽsa:eo ipo sniaȝ excõis icurrãt eadẽq; sint snia innodati:oẽs q̃ ausi fuerint pdcã lr̃a vata vti:vel aliq̃d pmissoꝝ:ad q̃ cõmittẽda vare lr̃aȝ ꝓhibuim⁹:alias cõmittẽ suo motu. Qui ãt i eadeȝ snia pmãserit vuoꝝ mẽsiũ spacio:ex tũc ab eo nõ possũt: nisi p sedẽ apostolicã absolõnis bñfi ciũ obtinẽ. Greg.x⁹.ex ve sen.ex.li. 6.Reges. Est ãt ordiari⁹ regl. eps i cui⁹ vyocesi velinq̃t:vel vomiciliũ hẽt.vi.96.Si impator.Jo.an. Et vicit Archi.q̃ non solum regẽ:imo ⁊ impatorẽ põt epũs excõicare.z.q. 7.§.Jtẽ cũ vicendũ.Ministros.Ad clericos põt inferri: ⁊ sic ꝓprie iseq̃t̃ ꝟbũ suspẽsiõis.Jo.an.Lr̃aȝ.multo forti⁹ idẽ in vsu:vel mãdato.Archi. Dederit. clare vemõstrat hec littera q̃ si aliq̃s ꝯtẽplatõe excõicati faciat ea q̃ hic i lr̃a numerãt̃ ipse excõicat⁹ ñ vr̃ eẽ i culpa: ñ sbseq̃te p⁹ factũ ra tũ hẽat.archi.Suoꝝ.s.ꝯsãguineoꝝ vel familiariũ.Et sic nõ casũ in q° p cutiẽs ⁊ mãdãs pcuti laycuȝ ẽ excõi cat⁹.Ad idẽ.s.ꝺ electõib⁹.Sciãt.li. 6.Jo.an.Grauãdi.puta ne q̃s emat ab eis:vel eis vendat:et his similia. Jo.an. Reinteḡ.i. añq; ad occiden dũ: vel capiẽdũ:vel alias grauandũ

De impediend[o] litigan[tes] in foro ecclesiastico

Ep[iscop]us est ordinari[us] et Cesaris

Casus ubi p[er]cutiens laicum [est] excommunicatus est

easdē psōas in aliquo fuerit pcessuz Uñ vr̄ q si reintegra fiat reuocatio mādati vel talis licētie locū ñ hȝ qd̄ hic seqͭ. Si āt ad aliquē actuȝ sit p cessū p eū cui licētia ē cōcessa. statim licētiā dātes sunt ligati vt hic patet de hoc de pen. di. i. Si q̄s nō dicā. Sȝ vr̄ ↄt. ỹ. prio. ibi. n. bōa ipsa. zc. Dic q grauior ē offēsa psōe q̄ȝ rerū: de q̄ offēsa loqͭ lr̄a: qᵒ cāū ipo fcō stati ligāͭ vt dictū ē: Lr̄a āt sequēs loqͭ in offēsiōe rez: ad q̄ȝ restōez ꝭmin⁹ 8. diez pfigiͭ: vt. ỹ. patȝ. Archi. Im pēsa. s. cū res ñ extat: vel placet leso. Incurrāt. Nō duplici funiculo sūt ligati. qd̄ eē pōt z. q. 4. Engeltrudā Jo. an. Uti. Et sic mādās ⁊ mādatari⁹ eadē pēa puniūͭ. alias. i. preter aliquā lñiam. Jo. an. Obtinē. Silr icēdiari⁹ ecclesiarū q̄ exqᵒ denūtiati fuerint nō possunt absolui ab alio q̄ȝ a papa. s̄. e. Lua. Et si papa hoc nō expssisset ppetuo potuissȝ ordinari⁹ ipȝ absoluē. s̄. e. Nup. Jo. an.

Excōicatio ↄt̄ faciētes exigē ⁊ exigētes pedagia ⁊ gabellas a clericis ⁊ religiosis ⁊ psonis ecclesiasticis.

Cap. 26.

c Onstōez felici. recordatōnis Alex. pape. 4. pd. nr̄i. Qui statuit ecclesias ⁊ psonas ecclesiasticas ad pedagia ⁊ guidagia: penit⁹ nō teneri: nec ad exibēdū vel soluēdū talia p rebus suis pprijs q̄s nō cā negociādi deferūt vel deferri faciūt: seu trāsmittūt. Uolētes ppt multoꝝ abusum pene adminiculo adiuuare. Adicimus districti⁹ inhibendo ↄtraria ↄsuetudie quoꝝcūq̄ȝ q̄ dicēda est ꝟius corruptela nō obstāte: vt nec collegiū: nec vniuersitas nec alia ēt singl'aris psōa cuiuscūȝ sit dignitatis. cōditōis: aut stat⁹ a p̄fatis psōis: aut ecclesiis p psonis ipsis aut reb⁹ pdictis talias exigat: vel extorq̄at p se: vel p aliū suo noie: vel alieō aut eos ad h⁹mōi psoluēda cōpellat q̄ ꝟo cōtrfecerint si psone fuerint singl'ares excōis. Si aūt collegium: vel vniuersitas ciuitatis. castri seu loci alteri⁹ cuiuscūq̄ȝ ipsa ciuitas castꝝ vel loc⁹ intēdcī sniaȝ ipo fcō icurrāt: nec ab excōicatōe h⁹i absolōȝ: vel intēdcī rlaxatiōȝ obtineāt: donec exacta plenarie restituerint: ⁊ de trāsgressione satisfecerint ↄpetēͭ. ex̄ de cēs. q̄q̄ȝ. li. 6. Si vniuersitas vel singl'aris psōa ecclesias vel ecclesiasticas psōas ↄpulerit soluē pedagia vel guidagia vel exactōes p reb⁹ suis q̄s cā negociatōis nō deferūt: vel p psōis singularib⁹ excōicati sīt ⁊ vniuersitas intēdca Jo. an. in sū. Itē nō q res clericoꝝ eod̄ puilegio gaudēt qᵒ res ecclia ꝝ q̄tū ad istd̄. Negociādi. Hoc ꝟbū a multis plene ñ itelligiͭ. vñ dic q ille dr̄ negociator: q̄ cōpat rē vt integrā ⁊ imutatā vēdēdo lucreͭ. Sed q̄ rē cōpat vt mā sit sibi aliq̄d ide opādi: puta ex ferro clauos: vel alia artificiata ille nō est negociator. Hāc aūt negociationem clerici exercere non debent: vt. 88. di. Fornicari. Si aūt deferāt: seu deferri faciāt clerici res cā mercimonie hac imunitate non gaudent: ⁊ sic est argumētū contra emptores reddituuȝ clericorum: qui volunt in his gaudere immunitate illa: qua ⁊ clerici: vt. scȝ nō soluāt pedagia ⁊ guidagia de ēptis a cleric.

iA

Fran. de zam. q̃rit an q̄d hic dr̄ de pedagiis: locū h̄eat in gabellis ⁊ da tiis q̄ leuāt̄ in ciuitatib⁹ lōbardie: et r̄ndz ꝙ Steph. dic̄ ꝙ sic. q̄a idē iur. ī ipsis. ar. 14. q. 3. Putāt. ⁊. c. pleriqȝ ⁊ de priuil. Quāto. et ex h̄ dic̄ ꝙ tota Italia ē interdc̄a ⁊ clerici irregulares h⁹ nō seruātes. Hec ille. Sȝ hodie ta lit̄ excōicati nō sūt vitādi: nisi denū tiet̄: vt h̄es. ī. ō cleri. ex. mini. c. vlti. Archi. Singulares. Sp̄ialit̄ loq̄tur Un̄ credo ꝙ cōp̄hēdat ēt epos. Si obiiciat̄. ī. e. li. 6°. ō snīa ex. Quia pi culosū. Dic ꝙ n̄ loq̄t̄ i snīa excōis vt hic: s̄ suspēsiōis ⁊ interdicti. Archi. Ob tineāt cū papa sibi taliū absolutionē nō retineat aliis cōcessisse videt̄: de sen. ex. Nup. Archi. Restituūt. Hoc v̄bū demōstrat ꝙ absolutōȝ p̄cedat restitutio. Sic. 2. q 7. Accusatio. vbi de hoc in glo. Excōicatos. q̄d vr̄. 2c Et 17. q. 4. Proboꝝ. i fi. Ubi plene de hoc in glo. ⁊. ii. q. 3. Excōicatos. in glosa.

Excōicatio contra imponētes ta lias ⁊ exactōes clericis ⁊ ecclesiastic. p̄sonis. Cap. 27.

a Duersus Rectores. Cōsules ciuitatuȝ: ⁊ alios imponētes talias: et collectas: vel alias exactiōes: qui ecclesias et viros eccle siasticos taliis: seu collectis: et exacti onib⁹ aliis aggrauare nitūt̄. volēs emunitati ecclesie laterānēse cōciliū p̄uidē: p̄sūptōeȝ h⁹i s̄b anathematis districtōe p̄hibuit: trāsgressores ⁊ fau tores eoꝝ excōicatōi s̄biacere p̄cepit donec satisfactionē impēderint ↄpe tētē. ⁊. ī. circa fi. Et successorē ipsius nisi satisfecerint infra mēsem manē decernim⁹ ecclesiastica cēsura ↄclusū donec satisfecerint cōpetenti. Et in eadē post dicta sup̄i⁹ imediate seq̄ti Uerꝝ si q̄n̄ forte ep̄s simul cū clericꝭ tātā vtilitatē vel necessitatē p̄spere rūt: vt absqȝ vlla coactōne ad releuā das vtilitates et necessitates cōes: vbi laycoꝝ n̄ suppetūt facultates s̄b sidia p ecclesias duxerint conferēda Predicti layci humilit̄ et deuote re cipiāt cū graꝝ actōe. Propt̄ ip̄ruden tiaȝ tn̄ quorūdā Roman⁹ pontifex prius cōsulat̄. Inno. 3°. ex̄ ō imuni. eccle. Lateranense cōciliū. de quo. s̄ .c. Non minus. Ubi fert̄ talis snīa excōicationis: cum ista tamen addi tione seu conditōne: si admoniti de sistere noluerint. Ubi dicit glo. ber. ꝙ si se non correxerint post admoni tionem sunt ipso iure excōmunicati Et dicit Hosti. ꝙ sufficit vna admo nitio: maxime q̄a canon iste induct⁹ est in fauorē ecclesiarū et odiuȝ tyrā noꝝ: quoꝝ aliq̄ sunt adeo terribiles ꝙ nec facile est eos tertio admonē: cū q̄tūcūqȝ monet̄ appellāt: nec au den⁹ prelati dare sententias timētes forsitan plura p̄dere. Prouidetur ḡ ꝙ sufficit vna admonitio cum cōpe tenti dilatione. Appellatio v̄o exclu dit̄ q̄a a correctōe canonis nō appel lat̄: nec p̄lato ē iputādū: si a canone snīa p̄fert̄. Addit̄ etiā ⁊ fert̄ sētētia excōmunicatiōis in p̄dicta decretali Non minus contra euacuantes iu risdictionem et auctoritatē p̄latoruȝ ita vt nihil potestatis in eis in suis videat̄ hōib⁹ remāsisse nisi admōiti destiterint. Ubi dicit Jo. an. super v̄bo iurisdictōeȝ: ēt sp̄ualeȝ interdū.

Excomunicacio contra clericos de [illegible]

hic tñ loq̄t de tp̄ali: q̄m̄ ēt rectores hodie nō solá diminuūt: sed etiā i totū subtrahē moliūt. Et tales si moniti nō desistāt sūt excōicati ipso iure. et hac snia infiniti ligāt: q̄ nō vitāt vt dic Hosti. qd piculosissimū est. Successorē ipsi᷒. s. in illa dignitate vel rectoria. Cōsueuerūt. n. vniuersitates ⁊ ciuitates sibi eligē rectores ānuales nec delictū pdecessoris pīudicat successori: sed iā est ppriū delictuz: ex quo ipsū nō purgat: q̄a cōsentit vt dicit glo. Ber. Infra mēsē. s. a tpe sui regiminis cōputādū: ⁊ ēt interim si consensit his pter q̄ fuit excōicat᷒ pdecessor ei᷒: cuz p id appareat q̄ in crie dānato pticipet: ⁊ sic ligat eadē sententia. De h aūt tpe q° ad sniaz h᷒ canonis nihil minui pōt: tñ ordinari᷒ huc tminū ex cā abreuiādo snia sua talē possz ligare. Jo. an. Inclusū. q̄ est canō late snie. Jo. an. Satisfecerint. Omne dānū emēdādū ecclesie qd ex ipsi᷒ exactōe ipsi cōtingit. Sz ⁊ si cōsiliū dedit d collecta iponēda ad restōez ipsi᷒ tnt. Si vō ɔsiliū nō dedissz forte nō cogeret ad emēdatōez collecte: sed al's intēesse qd obueit ecclesie ex ipsi᷒ regimine emēdabit: ⁊ forsitā spūalē pnīaz: et ēt pecūiariā euz subire bz q̄ bon᷒ iudex arbitrabit oportebit. Hec aūt tm̄ locū hn̄t: cum q̄s succedit in regimie illi᷒ q̄ ē excōicat᷒ ex pdictis cāis: vel alit q̄litcūq̄ ppt libertatē ecclesiaz violatā. secus si ex alia cā essz ptās excōicat᷒: vl' cōsiliarij: vel vniuersitas seu ciuitas intdicta: tc. n. successor ñ essz excōicatus bz Inno. cui᷒ ē q̄si tota ista glo. h° intelligas sic bz hosti. vicz q̄ mēsis iste siue psūptio q̄ ex lapsu sumit ad alios casus nō extēdit. Illd āt certū ē q̄ q̄cūq̄z succedit excōicato: ⁊ fouet factū dānatuz ppt qd pdecessor fuit excōicat᷒ eādē sniaz icurrit. Jo. an. ⁊ addit q̄ si nouus rector opā dedit q̄ttū potuit q̄ h° emēdaret. Sz cōitate vl' vniuersitate resistēte qd intēdebat nō potuit obtinē: nō pterea excusat: nisi oio relinq̄t regimē. Jo. an. Necessitatē iustā ⁊ hōestā. Inno Quorūdā platoz q̄ sine iusta cā dabāt subsidiū et soluebāt. Inno. Cōsulat. Nō hic q̄ p Bonifaciū in. 6. e. ti. ⁊. c. Clericis fuit lata snia excōis: a qua absolui nō poterāt citra sedez apostolicā: in laycos iponētes collectas ⁊ talias cleric. vl' alias exactōes ⁊ psonis ecclesiasticis: ⁊ talia dātes eisdē absq̄ licētia sedis apostolice. q̄ q̄dē constitutio Boni. in cle. e. ti. c°. Quoniā extat reuocata. Et q̄ i istis duob᷒ decretalib᷒. scz. Nō nimis. ⁊ aduersus. circa h᷒mōi materiā dicit Precipit obseruari. Querit si ad clericū aliq̄ de cā iusta casamētuz rustici: ⁊ possessiōes pueniāt: ⁊ p m̄ illaruz ⁊ q̄ttitate soluebat rustic᷒ inquestis ⁊ collectis: q̄ cōit fiebāt in loco rōne regis vel alia. Utrz ipse cleric᷒ tnat simili in pdict. p m̄ ⁊ rata possessionū. Omissis aliis allegatōib᷒ p et cōtra. finalit dici pōt q̄ talis cleric᷒ liber debet esse a pdictis. qd pbat p c. Quia nō nulli. de imu. ec. li. 6°.

Excōmunicatio cōtra extorquētes per vim: vel metum a censuris ecclesiasticis absolutionem.

Capi. 28.

a Bsolois bñficiũ ab excõica
tõis snia: vel quãcũq₃ reuo
catõez ipsius vel suspẽsiõis
seu ẽt itdicti p vim vel metũ extortã
pñtis cõstõis aucte oio virib⁹ vacua
m⁹: ne ãt siñ vidicta violẽtie crescat
audacia: eos q̃ reuocatiõez: seu abso
lutiõez h⁹mõi vi vel metu extorq̃nt
excõis snie decernim⁹ sbiacẽ. Greg.
x⁹. ex̃ de his q̃ vi vel me. cã. fi. li. 6°.
Absolõis h⁹ decretal' fuit dubitatio
q̃a regl'arit̃ q̃ p metũ fiũt tenent seu
valẽt ⁊ obligãt qđ dic vt nõ. 15. q. 6.
Auctẽ. Fallit tñ i casib⁹ ibi nõtis ad
quos addo istũ: ⁊ q̃a sicut iniusta ex
cõicatio ligat: sic videbat̃ de iniusta
absolõe. de pe. di. i. Uerbuz Jo. an.
Excõis ẽt iniustis. hnmilit̃. n. dz pe
tere absolõez: ñ p metũ ɔpellẽ: quia
snia pastoris siue iusta siue iniusta tz
. ii. q. 3. c. i. bz Gra. ⁊ Bar. Reuoca
tionẽ. differẽtiã fac̃ int̃ absolõnez et
reuocatõz. Et põt dici absolõ solẽnis
q̃ fit iuxta formã ecclesie. Reuocatõ
vbalis sine solẽnitate: vel vbi tenuit
excõicatio locũ hẽat absolõ: vbi non
tenuit excõicatio reuocatio. Uel re
ferret̃ reuocatio ab absolõez ad cau
telã. Jo. an. Sz intẽdictũ ꝓprie dicit̃
relaxari. Archi. Suspẽsiõis. intelligo
indistincte: vt loq̃t̃. i. siue ab officio:
siue a bñficio: siue ab ingressu ecc'ie
ex̃ đ sen. ex. Js cui. Jo. an. Intẽdicti
Ista tria sunt paria: que omnia sub
ecclesiastica censura cõtinent̃. de v.
signi. Querẽti. Et secũ trahũt execu
tionẽ. Uñ sequẽs appellõ ñ suspẽdit
eaꝝ effectũ. ex̃ de appell'. Pastorali.
Et in scriptis fieri debet extra de sẽ.
ex. Cũ medicialis. Jo. an. Uim. vis
est maioris rei impet⁹: cui resisti nõ
potest. scz cõmode. ff. eo. l. i. Metus
autẽ est trepidatio mentis instãtis:
vel futuri piculi cã. ff. e. l. i. Et exigit̃
ꝙ pñs sit met⁹ lz futuꝝ piculũ: ⁊ q̇s
metus excuset. Nõ. s̃. e. Dilecti. Jo.
an. Et dicit̃ met⁹ quasi mẽtẽ tenẽs
vis tamẽ plus est q̃₃ metus. Omne
eniz qđ vi fit: p metũ fit: s₃ non econ
uerso: s₃ cũ met⁹ infert̃ ei resisti põt:
licet cum piculo. Et cũ multis mõis
accipi possit metus: accipiat̃ large:
vt sonat ista littera: et hoc in odium
facientis. Nõ tamen ꝙ lz aliq̃ vba
dicat talis: que videant̃ incutere ti
morem. Illa tamen non semp suffi
ciunt ad iustũ timorez. Et ideo hoc
relinquo arbitrio boni viri bz id qđ
dicit̃ in glõ. In plurib⁹ aliis. ex̃ eo.
ti. Cum dilect⁹. Archi. Et q̃₃uis in
excõicatõe per vim vel metũ extorta
idem videat̃. scz ꝙ ipso iure non va
leat: q̃a par ius ligandi vel soluendi
esse voluit. de pe. di. i. Uerbum. dic
contra scilicet ꝙ valet bm Gra. ii. q.
3. Quatuor. Jo. an. Ratio est: quia
vtrobiq₃ anime ɔsulit̃: qđ est in du
bio faciendum. Potest tamen per
exemptiõez elidi. vt nõt̃ in predicto
c. Quatuor. Extorquent. g̃ si metũ
intulit ⁊ iudex absoluere noluit nõ
habet locum hec pena: quia vba zc̃
extra de cleri. non resi. c. Relatum.
Aliter tamen punietur. Jo. an. Ex
cõicationis. Nota excõmunicatus
accipit excõmunicari: qđ dic vt nõt̃
3. q. 4. Engeltrudam. Si aũt non
ipse excõicat⁹: sed ali⁹ hunc metum
inferat: sic excõmunicatus erit. ⁊ sic
non sumatur p̃dictũ argumentum.

Sz nūq̄d i h̄ cāu ipe excōicatus vel it̄dict⁹ vel suspēsus icurrit hāc penā Dic q̄ sic:si mādauit: vel ei⁹ nomie factū ratū hūit.ex̄ de elec. Scriptū. Nec dicā istos penā euadē:lz absolutor postea ratū hēat illō qd ab initio coact⁹ fecerat:q̄a statiz ab initio ligati fuerūt.Absolui tñ poterūt per suū ordiariū:cū cōditor canonis sibi nō retinuerit absolōez. ex̄.de sen.ex. Nup.Et in hāc penā icidit qui per penā amissiōis rerū ad h̄ ɔpellit ipz excōicatorem.§.e.c.Abbas.Jo.an. Subiacē.Quid si cōpulit p vanum metū de q⁹ timē nō debeat. Nūq̄d tūc locū hēret pēa.Dic q̄ ñ.bz Bar. q̄a talis metus nō inducit restōnez nec ꝓprie appellat̄ met⁹.Jo.an.

Excōicatio ɔtra cogētes diuina officia celebrari i loco it̄dcō:⁊ ɔt̄ excōicatos vel int̄dcos euocantes ad diuina:⁊ cōtra admonitos nō exeūtes. Capi.29.

p Resūptores q̄ i loc.it̄dcō suppōitis q̄cūq̄z ō cesso diuia celebrare officia quōlz cogē:aut q̄ m̄ p̄dicto ad officia eadem audiēda aliquos excōis p̄btiz vł int̄dicti ligatos snia euocar̄:seu q̄ ne excōicati publice:aut int̄dci de ecclesiis dū in ipsis missaꝝ solēnia agūtur a celebrātib⁹ mōiti exeāt ꝓhibē:vel ēt ipedire.nec nō excōicatos publice et int̄dcos q̄ in ipsis ecclesiis noiatiz a celebrātib⁹: vt exeāt mōiti remaner̄ p̄sūpserint excōis snia a q̄ p sedē dūtaxat apostolicā possint absolui sac⁰ approbāte cōcilio inodam⁹.ex̄ ō sē. ex.Grauis.Jn cle.Presūptores.hec pēa nō extēdit̄ nisi ad dños tpales: excepto vltio cāu ibi.necnō excōicatos.dños autē intellige p̄latos:qui hn̄t tpale dñiū i loco.Pau.Quōlz omnē modū cōpulsiōis realē p̄sōalē directū ⁊ idirectū ɔp̄hēdit.Ut si res eoꝝ occupāt cōsanguineos gu̅āt in p̄sonis vel reb⁹.Facit de elec.Sciāt cūcti.e.ti.li⁰.6⁰.Jo.an.Cogē p̄sum p̄serint:qd seq̄t̄ ⁊ est p̄mū:mō p̄dcō scz voce preconia:de quo.§.dixerat Uox p̄conis q̄nz paucis inotescit.⁊ hoc respectu fortior videt̄ vocatio p campanā:sed quia preco loq̄t̄ ⁊ edictum ponit ex pte mandantis:ideo maior est contēpt⁹.Jo.an.Euocare p̄sumpserint q̄ sequit̄.Et ē secūdū. Publice excōicatos.n. occulte non vitam⁹ in publico.ii.q.3.§.Cum q̄. Jn aliis ergo diuinis officiis nō est locus pene.Jo.an.Moniti.Nō dic nominati vt in ꝓximo.vł.p qd pz: q̄ quo ad ꝓhibentes sufficit gn̄alis monitio:puta q̄ monz q̄ oēs excōicati ⁊ int̄dicti exeant:⁊ ille p̄cipit q̄ non exeant.Jo.an.Si autez p̄cipet vel ꝓhiberet nō s̄bditis nō esset loc⁹ pene b̄m Pau.Prohibere.p̄sūpb̄int qd sequit̄:et est tertiuz.Nominatiz ex gn̄ali monitione nullus ligatur ex eo q̄ remanet:soli ergo noiatim moniti remanentes ligabunt̄.Jo. an.Remanere. intellige etiaz si ipsi domini temporales non mandent hoc.Jo.an.Excōicatiōis.Excōicat⁹ ergo iteruz excōicat̄.de hoc.3.q.4. Engeltrudam.Jo.an.

Excōicatio contra facientes statuta q̄ vbe soluāt̄ vel solute nō restituāt̄:⁊ iudicantes b̄m ea.

Cap.30.

q Uicūq; cōitatū ipa ptātes capitanei. Rectores. cōsules iudices. osiliarij. aut alij qcūq; officiales statuta h9i ǒ ceto facē vel dictar: vel q soluāt vre: vel q cū so lute petāt n̄ restituāt plene ⁊ libere sciēt iudicare psūpserint sniaz excōis incurrāt: eādē ēt sniaz incursuri: nisi statuta h9mōi acten9 edita de libris cōitatū ipsoꝝ: si sup h ptātē hūerint .i. tres mēses nō deleuerint: Aut si ipsa statuta siue osuetudines eorum effectuz hūtes quoquō psumpserint obsuare. Cle. s9. ǒ vsu. i cle. cōitatū. Ipsa āt cōitas nō incurrit hāc penā de sen. ex. Romana. li. 6. Consules Noia sūt officialiū s3 varias locoꝝ osuetudines: et qa oia n̄ pōt expecifi care: sbmittit ita clausulaz gnālez: vt cōphēdat oēs quocūq; noie cēseāt. Pau. Cōsiliarij ad talia dātes osiliū pau. Officiales. g si qs talia statuta nō vt officialis scriberet vel dictaret n̄ ē excōicat9. Nō ob. ne cle. vel mo. sniaz: qa ibi duo reqrūt. s. q scribat vel dictet: ⁊ q hōicidiuz postea sit se cutū: qa tē dat auxiliū vel fauorez p nūtiāti: vt ibi nō Inno. ⁊ hosti. S3 hic scribēdo faciēdo vel dictādo tm̄ icurrit penā absq; alia executiōe sta tuti. Pau. Statuta h9i de qb9. s. di xerat. s. q exigi et solui vsas cōcedūt vel ad soluēdū debitores cōpellunt. Uel quia onera iponūt vsas repetē tib9: sic si esset statutū: q vsas repetē tes i foro ecclesiastico p ptātē cogāt vsario mutuare tātā pecūiaz ⁊ tāto tpe qnto tenuit rpetēs pecūiaz vsarij Soluāt vre i cāu a iur n̄ ocesso: sec9 si in casu concesso: vt ex. e. ti. c. i. ⁊ c. Salubrit. Pau. Improþe tn̄ dicit vsa in pdictl. capitulis allegatl. Lau. Ut g loc9 sit pene: necesse ē q statu to caueat: q vre soluāt. Un̄ n̄ suffi ceret si statuto caueret q vlt duos vel tres denarios p libra n̄ soluāt imēse: qa. s. illā sūmā phibēdo: nō videt p h9 vsq; ad illā cōcedē. ar. de treu. ⁊ pace. c. i. Pau. ⁊ Jo. an. De mētali aūt vsa hic nō videt loq hec lra: qa l3 creditor i iudi9 ofiteat suā prauā itētōez: tn̄ repeti n̄ pōt vt vsa s vt qi vsa ⁊ iniuste rceptū: vt nōuit Hosti. e. ti. Cōsuluit. Ubi dic q vsa mētalis d3 restitui. Idē ibi Inno. ⁊ Ray. i sū. pau. Repetāt. ab eo q pōt Nec ob. c. Quia frust. e. ti. pau. Re stituāt. qn̄ ǒ eaꝝ exactōe ostat in iu dicio iudicar: ⁊ q iudicata scripserit. si iudicet s3 pdca statuta. ǒ sē. ex. no uerint. i fi. vbi do n̄ iudicat s3 statu ta: tūc scribēs sniaz n̄ icurrit penā: s solū iudicās: n̄ velit dicē q h ostō ēt i p9 cāu pēalis n̄ extēdit ad psōas n̄ expssas: et vr vi9. ar. ǒ re. iur. In pe nis. li. 6. pan. ⁊ Jo. an. dic q de scri bētib9 iudicata n̄ expmit h ostō. In currāt. icōtinēti si n̄ tpis itvallo: ⁊ sic faciētes dictātes ⁊ scribētes talia sta tuta: ac iudicātes vsas cē soluēdas statī sit excōicati: vel n̄ repetēdas vel rpetitas n̄ soluēdas. Aliō i his q sta tuta iā facta debent delē. q v3 si hnt ptātē delēdi. s. ǒ iure ⁊ ǒ facto: vt di cūt pau. ⁊ Jo. an. si n̄ deleuerint p9 tres mses: ēt ipi st excōicati. Cōsuetu dies h dic. qa qn3 n̄ statuūt talia: s assuescūt. i. osuetudiez ducūt. Jo. an Obsuar. officiales. s. expssi. si. n. n̄ ex pssi ea suāt. n̄ st excōicati. Jo. an. et Pau.

Excõicatio cõt portãtes ꝓhibita sarracenis vel mittẽtes: vel de portubus exhi ꝑmittẽtes. Capi. xi.

e Xcõicamus ꝛ anathematizam⁹ illos falsos ꝛ impios xpianos q̄ cõt ꝑhm xpm ꝛ ꝑplm xpianũ sarracenis arma ferrũ ꝛ lignamina deferunt galleaꝝ: eos etiã q̄ galeas eis vendũt vel naues: vel in piraticis sarracenoꝝ nauibus curã gubernatiõis exercent: aut machinis: aut q̄buslibet aliis ipedũt eis aliq̄d cõsiliũ ꝛ auxiliũ in dispẽdium terre sancte: ipsosq; reꝝ suaꝝ ꝑuatõe mlctari: ꝛ capiẽtiũ fuos fore cẽsem⁹ Precipiẽtes vt ꝑ oẽs vrbes maritimas in diebus dñicis et festiuis h⁹i snia publice inouet: ꝛ talib⁹ gremiũ non apiat ecclesie: nisi totũ q̄d ex cõmertio tã dãnato pcepint: et tãtũdẽ d̄ suo i sbsidiũ terre sãcte trãsmiserit ꝛ. ĩ. Q̄d si forte soluẽdo nõ fuerint: sic al's reat⁹ taliũ castiget: ꝙ in pẽa ipsoꝝ aliis iĩdicat audacia similia ꝑsumẽdi. Inno. In cõcilio gñali. ext̃ de iude. ꝛ sara. Ad liberãdã. Cõciliũ gñale: de quo hic repetit lateranẽse ɔciliũ: d̄ q°. s. Ita quoꝝdã. ꝛ addit penã iponẽdã tpe absolõis ibi talib⁹ Nõndũ ꝙ tñes excõicati ñ absoluũt ab excõicatõe: ñ totũ q̄d ex cõmertõ dãnato pcepint: ꝛ tñdẽ de suo i sbsidiũ terre sancte trãsmiserint. Si tam absoluãt ñ facta satisfactõne: absolõ tz: ſ reduci debẽt i pstinã excõicatõis sniaz: nisi h̄ faciãt bz Egidiũ. Idem Jo. an. ꝛ Pe. de ãcha. Sz querit ex quo isti ꝑuant bonis suis: et bõa ɔfiscãt quõ vlt penã puniũt et trãsmitũt in sbsidiũ terre sancte q̄d rcepũt ex cõmertio ꝛc. Et rñdent predicti doctores ꝙ ãte ɔfiscatõez impõit h̄ pena: vel soluit de bõis q̄sitis post ɔfiscatõez: vel dicas ꝙ pẽa ɔfiscatõis imponit a iudice seculari: ſ pẽa restitutõis ei⁹ q̄d pceptũ est: ꝛ tãtũdẽ de suo imponit ꝑ ecclesiasticũ iudicem Et ſm Pe. de ancha. pena ꝑuatõis omniũ bonoꝝ nõ imponit ipo iure ſ ꝑ sentẽtiã ꝛ ꝑ iudicẽ secularẽ. Sic al's reat⁹: q̄a potuerũt sbiici vberib⁹ loco pene. Et nõ ꝙ hec pẽa q̄ iducit ꝑ ecclesiã. scz datiõis ei⁹ q̄d pceperit q̄s ꝑ tale cõmertiũ: ꝛ tñdẽ de suo si nõ trãsmittit in sbsidiũ terre sancte: q̄a. scz nescit talis cui debeat dare: applicari seu dari debet camere apostolice: nec hãc penã relaxare potest nisi papa: vel his q̄ ab eo hz sup hoc ɔmissionẽ: vt est sũm⁹ pñiari⁹: vñ q̄ in hũc canonẽ inciderũt cõsueuerũt se cõponere sup tali penarũ camera apostolica dãdo certã ptẽ eius: ꝛ de residuo solet eis fieri remissio. Sic audiui a sapiẽtib⁹ practicari in curia ꝛ hoc qñ talis soluere põt. Nã qñ ñ põt sciẽduz est ꝙ in fine dicit decretalis supradicte. Quis autez debeat absoluẽ a tali snia. Dicit glo. sup. c. Q̄d olim. Q̄d eps exquo papa sibi nõ retinuit q̄d locũ hũit olim. Nũc aũt secus. Vñ dicũt Jo. an. ꝛ Pe. d̄ ãcha. sup. e. c. Q̄d hodie papa tpib⁹ q̄b⁹ solẽt facẽ gñales ꝓcessus ter in ãno tales excõicãt: et tũc a tali snia sol⁹ papa absoluit. Hec ille. Sũm⁹ etiã pñiari⁹ vr̃ hr̃e ptãtẽ tales absoluẽdi. Et nõ ꝙ ꝑ istã decretalez. Q̄d olim. ꝓrogat. i. extẽdit p̄dicta pena excõis ad aliũ casũ q̄z in illis duab⁹

decretalibus scȝ ita quorūdā. ⁊ ad li
berādā. ɔtineatᷣ. vicȝ q̄cūq̄ȝ ac q̄cūq̄ȝ
alia mercimonia: que ibi portātᷣ du
rāte guerra inter nos ⁊ ipsos: etiaȝ
si fieret treuga: q̄a p treugā ñ tollitᷣ
guerra ſ intermittitᷣ. Itē nō ꝙ Nico
laus 4us. in q̄dā extrauagāte: que inci
pit Olim. tā in gn̄ali statuit ⁊ inno-
uat: ꝙ nullus arma ferruȝ equos li-
gnamia victualia ⁊ alia q̄cūq̄ȝ mer-
cimonia in Alexādria: vel alia loca
sarraceoꝝ terre Egypti: deferre vel
mittē: seu de suis portub9 vt eisdem
deferātᷣ exhē vl̄ exhi pmittē: aut eis
al's auxiliū vl̄ fauorē pstare psumāt
al's sūt excōicati ipo facto: nec possūt
absolui: nisi tm̄ de bōis suis in dicte
terre subsidiū cōuertendū exoluerint
q̄ȝtū ad dc̄as ptes ɔtulerint aut mi-
serint: aut deferri: vel de ipoꝝ portu
bus deferēdū eis exhi pmiserint. Et
similitᷣ statuit ꝺ oib9 terris soldano
subiectis. s. incurrāt etiā p̄dicti ⁊ alias
pe̅as tpales: que extrauagās inouata ē
p Bonifa. post factū sextū. Et iteꝝ p
Cle. 5. q̄ absolutioȝ ab h9mōi sētētia
pterq̄ȝ in articulo mortis pape reser
uauit: vt pȝ in extrauagāte que incipit.
Multa mētis. Et huic hodie statur:
qꝺ ēt patebit. j. ex ipso pcessu pape
ānuali qui fit in curia. Ueneti autē
sup h̄ hn̄t lr̄aȝ a papa Martino 5o
q̄ȝtū ad mercimonia ⁊ victualia per
plures ānos: nō aūt quo ad arma ⁊
lignamina hn̄t licētiā. Uñ nō incur
rūt p̄dictā penā. Et ideȝ de aliis qui
haberēt etiā similē licētiā: quo. s. ad
mercimonia: sec9 si portarēt seu por
tari facerēt arma vel lignamina: q̄a
tūc incurrerent.

Excōicatio contra eūtes ad sepul
chrū sine licētia pape reseruatᷣ.

Cap. zz.

n Ota ēt ꝙ accedētes ad se-
pulchrū dn̄i cā deuotōis sin̄
licētia pape sūt excōicati: et
eoꝝ absolutio pape: vel sūmo peni-
tentiario reseruatᷣ: vt reperi in libro
pn̄iarie sūmi pn̄iarij.

Excōicatio cōtra piratas ⁊ expo
liātes eūtes ad curiā: ⁊ redeuntes: ⁊
naufragiū patiētes. zc. ⁊ pape reser-
uatᷣ absolutio. Cap. zz.

e Xcōicatōi subdātᷣ q̄ Roma-
nos vel alios xp̄ianos p ne
godatōe: vel alias honestis
causis nauigio vectos: aut cape: aut
reb9 suis spoliare psumūt. Illi etiā q̄
xp̄ianos naufragiū patiētes spoliāt
reb9 suis: nisi ablata reddiderint: ex
cōicatōi se nouerint subiacē. Ex ɔcilio
lateranēsi. ex. ꝺ rapto. Prima ps h9
capituli dicit hosti. ꝙ est canon late
snīe. Et addit ꝙ pirate ter in anno
ab ore pape excōicātᷣ solēnitᷣ. Scd̄a
ps dicit ꝙ est canon ferēde sētētie.
Inno. tn̄ Uin. ⁊ Goff. dicūt ꝙ ista
est secunda ps late snīe. Io. an. dicit
sic. Credo ꝙ p̄ma ps sit canō ferēde
snīe: excepto qꝺ dictū est de pirati. q̄
sūt excōicati a papa ter i āno. Scd̄a
ps est canō late snīe: ita tn̄ ꝙ pcedat
admonitio: vt dicit glo. Et pbat h̄
ius vboꝝ: rō diuersitati. satis pȝ. Et
sic ps pōt intelligi de quolibȝ naui-
gio. Idē Jo. de ligna. dicēs ꝙ ista ē
cōis opio: et ꝙ p̄mū dictū intelligitᷣ
de quolibȝ nauigio: q̄uis hosti. re-
stringat ad maritimū. Quantuȝ ad
secūdū dicit si p9 mōitiōeȝ ñ restituūt

ablata statim sūt excōicati. Si autez restituāt nō sūt excōicati. Idē Pe. d' ancha. ꝛ addit. Qui aūt pegrinos ꝛ mercatores ñ nauigātes: ſ; alit itinerātes spoliāt excōicari debēt: ſ; ñ sūt ipo iure excōicati. ex. de tre. ꝛ pa. c. i. Hec ille. Hic tñ nō ꝙ expoliātes romipetas: vel eūtes ad curiam: vel redeūtes ꝓ cāis agēdis in curia sūt excōicati excōicatiōe papali: vt patebit . j. in ꝓcessu ānuali pape.

Excōicatio cōt clericos spōte pticipātes: ꝛ sciēt cū excōicatl. a papa i diuinis: ꝛ est papalis. Cap. 34

c Lericos q̄ spōte ꝛ sciēt pticipauerūt cū excōicatis a nobis: ꝛ ipos i officiis recepūt eād excōis snia cū ipsis ñ dubitam' inuolui: quos ēt ꝑ absolōis bñficio bñdo ad nos volum' remitti. Cle. z' ex. de sen. ex. Significauit. Circa expositōz h' dcretalis ē triplex opio solēnis. quarta cōit reprobat. Est g̊ pma Host. q̄ ēt pōit i sūma ɔfessoꝝ ꝙ ista ē noua excōicationū spēs: ad quā incurrēdā q̄nq; reqrūt. Istā ēt seqt opio Jo. an. vt pōit in textu. s. ꝙ p° cōicās cū excōicatl. sit cleric'. 2° ꝙ cōicet sciēt. 3° ꝙ cōicz vel pticipet spōte. ꝛ dic Hoff. hic excludi coactōz absolutā ñ ɔditōalē. 4° ꝙ cōicet i diuinis. Et ḣ itelligēdū ē bm Hoff. de oibus diuinis officiis: tā de his q̄ in ecclesia dicūt: q̄ de his q̄ ex. s. horis canonicis. 5° ꝙ cōicet seu pticipet cū excōicatl. noiatl. a papa in h' mōi diuinis. Talis excōicatōez incurrit: absolued' ñ nisi p aplicā sedē. Qui aūt al's excōicatis a canone cōicat in diuinis: lz pecc; ñ tñ eadē sniaz icurrit ꝛ hoc. j. in. c. de minori excōicatiōe. Scda ē Pe. de ācha. q̄ dicit ꝙ q̄ cōicat cū excōicato a papa spōte ꝛ sciēt ꝛ in diuinis ē excōicat' eadē snia. et istū dicit dū esse intellectū h' decretalis: ita repi ex recollectl. ei'. Idē vr dicē Guil. Specu. ꝛ Hoff. Tertia ē Tan. s. ꝙ qui pticipat cū excōicatis a papa eod crie ꝓpt qd ille ē excōicat' eadē snia ligat. Et sic sūt soluendi p papā. ex. e. Nup. ḣanc opionē dicit glo. credo dioꝛē. Inno. etiā dicit sic posse itelligi. Jo. an. ꝛ Jo. de lig. dicūt ꝙ videt adherendū huic vltime expositioni.

Excōicatio ɔt sepeliētes intdictos tpe intdicti. Et ɔt sepeliētes excōicatos a iure vel dvarios māifestos. Cap. 35.

e Os q̄ ꝓprie temeritatis audacia defunctoꝝ corpa nō sine cōtēptu clauiū ecclesie in cimiteriis tpe intdicti in casib' nō cōcessis a iure excōicatos publice vel noiatiz intdictos vel dvarios manifestos sciēt sepelire p̄sumūt: ipo facto excōnis snie decernim' sbiacē: a qua nullaten' absoluāt: nisi p̄us ad arbitriū dyocesani epi: eis qb' fuerit p p̄missa iniuria irrogata satisfactōz exibuerint ɔpetētē. ex. de sepul. in cle. c. i. Eos. Includit vtriusq; ꝓfessionis psōas laycos ꝛ ecclesiasticos exēptos ꝛ ñ exēptos. Pau. Ꝓpr̄e temeritatis. Sciētiā nōt: q̄si ꝓprio ausu: et sumit in mala pte: vbi autē nō faceret temere: puta p̄latus dicit sepeliendū fuisse absolutū: vel dvisimiliter putat sepulturā ñ ꝓhibitaz illi rōe sta*': et sic erat in facto. Nō habet locuz hec

pena. Pau. In cimiteriis. Idē si in ecclesia:secus si in cāpis: vel locis p̄uatis tēpore interdicti: nā tūc īterdicta est sepultura. Nō cōcessis a iure. Hoc dicit ꝓpter clericos q̄ huauerūt interdictū q̄bus ɔcedit̄ tēpore interdicti sepultura cū silentio et absq̄ campanaꝝ pulsatiōe:vt in p̄dicta decretali Q̄d in te. Et ꝓpt̄ p̄uilegiatos circa ɔfratres:⁊ in q̄tuor ꝯo festiuitatib᷑ in q̄b᷑ celebrari pōt eo tpe.s.interdicti alta voce:nō puto mortuos sepeliri debē:vt de p̄uil. Cū plātare. Jo.an. Idē Pau.⁊ zen. Excōicatos ab homine:vel a iure:et intelligas de maiori excōicatiōe:licʒ.n.excōicati de minori sic decedētes sepeliēdi nō sint: vt nōt Inno.e.ti. Sacris.huic tam̄ pene loc᷑ n̄ est. Jo.an. Publice.⁊ h᷑ q̄d dicit publice:dico ꝙ si esseʒ occulte:dato ꝙ sepeliēs sciret: nō est loc᷑ huic pene:lʒ p̄uet̄ sepultura:si de h᷑ cōstare pōt:ꝫ talis esset excōicat᷑ minori ꝫ Allan.⁊ Ber. q̄d placʒ pau. Uel noiatim interdictos. Pau. A diuinis:⁊ ꝑticipatiōe sacramētoꝝ t'les puniūt̄ sepult̄e p̄uatōe vt nōt Inno. ⁊ Hosti. Secus si interdicti ab aliquo tpali vel sp̄ūali exercitio iurisdictiōis ministerij vel officij:q̄a tales nō sunt p̄uati alijs diuinis: ğ nec sepultura. Qui dicāt̄ nomiatiʒ interdicti. Land dicit ꝙ nominatim interdicti: siue in denūtiatōe nominatiʒ: siue spāliter: siue exp̄sse.vt nōt Inno. Et querit q̄d iuris si notoriū est de fautoribus q̄ occasionē dederūt interdicto per ep̄m lato:nō sūt nominati in ipsa sētentia interdicti que in scriptis ferenda est:vt de sen.ex. Cū medicinal'.li.6.

Nūq̄d sepeliētes hos fautores incurrerēt:lʒ interdicti sint in gn̄e:q̄a dictū est in sn̄ia interdicim᷑. A. cū fautorib᷑ suis. Credit ipse ꝙ nō: q̄ʒtūcūq̄ʒ sint notorij.ar.de cle.ex.mi. Proposuit. Cū hec cōstitutio sit penalis: ⁊ ideo restringenda. Et aduerte ꝙ p illum textū. Qui ꝓhibet nominatiʒ interdictos in cimiterio sepeliri. Uidetur a cōtrario sensu ꝙ interdicti nō noiatiʒ sepeliri possint:q̄d tenʒ glo.vbi loc᷑ interdict᷑ nō sit. Steph. dicit istā opinionē ꝯā: nisi q̄n ꝓ certo sciret̄ eos tale q̄d fecisse: vel cōmisisse ꝓpt̄ q̄d erāt interdicti. Tales.n.nō debēt sepeliri in cimiterio:vbi ꝯo nō sint certi habʒ locū glo ꝫm eūdē:ꝓ glo.tamē facit q̄d dixi.§.post Lau.vt.scʒ.non sufficiat facti notoriuʒ: nisi adsit ista q̄litas nominatim p modū:de quo §.manifestos. Qui p̄uati sunt sepultura ⁊ factione testamēti: nisi satisfecerint ⁊ cauerint ꝫm formaʒ illi᷑ decreti.q̄ʒq̄ʒ.ex de vsur.li.6. Et si apparuerūt in tali signa p̄ñie:⁊ p᷑ mortē p̄statio cautōis: sufficit ad vitanduʒ hanc penā:cuʒ talis sepultura nō sit ꝓhibita:ꝫ n̄ valet testm̄:q̄d ab initō est nullū ex ꝑsona testātis. Idē etiā vr̄ si p᷑ fecit testm̄: et postea efficiat̄ vsurari᷑ māifest᷑: q̄a p sequēs delictū infirmat̄ testm̄. Pau. Scienter. Sec᷑ si ignorauerit. Pau. Sepelire. Non solū actualit̄ ponētes corp᷑:ꝫ dicentes diuinū officiū sup fun᷑ incurrūt eā penā:imo forti᷑ pl᷑ cōtenūt. Idē intelligas de sepeliētib᷑ de facto in cimiterio:⁊ absentib᷑ clericis. Pau. Etiam ꝫm Jo.an. sup dicto verbo. Sepelire.sic dic. Hic occurrūt dubia

q̄ p̄ncipis declaratōe pl⁹ q̄z glosa ñ. exposcūt. s. an portātes ad sepulturā q̄ tñ nō sepeliūt sint excōicati. Jtē d̄ comitātib⁹ fun⁹. Jtē de fodiētibus vel apiētib⁹ sepulturā. Jtē de p̄latis cleric. vel ministris eccl'iaꝝ in quoꝝ cimiteriis sepeliūt q̄ id nō ꝓhibent vel patiūt. Jtē de clericis portātib⁹ crucē cereos ⁊ similia. Et post q̄daz sic dicit. Cū hic puniat sepeliētez nō admittētē interessētē coopātē. Sepelire aūt est mortuū humo vel tumulo cōdē: videt autē solos humo vel tumulo corp⁹ iponētes ligatos esse: facit ꝓ hoc eq̄tas: ne ex vni⁹ funere multitudo ligēt. Jtez cōstat q̄ portātes omittātes vel fabricantes sepulturā: si nō sequet talis sepelitio excōicati nō essent. Jn cōtrariū ē: q̄a essz hec ꝯstitutio ludibrio: si vn⁹ sol⁹ ribald⁹ vel seruiens p quē poterit id impleri vel expediri ligari dicat reli q̄s vsitat. pōpose et solēnit expedit. Jo. an. Steph. ꝟo nō dubitat oīs istos ligari. Nō q̄ Jo. cal. in tr̄actatu quez fecit de ecclesiastico interdicto circa finē mouēs p̄dictū dubiū: siue qōez sic inq̄t. Mihi ꝓculdubio vr̄ q̄ si nominatiz int̄dict⁹ vel etiā nō nominatiz int̄dict⁹: ꝟ tpe int̄dicti i cāu nō p̄misso a iure: si cū diuino officio ē sepult⁹. Oēs p̄dicti. s. apiētes sepulchrū: vl' fabricātes vel fodiētes terrā vel ponētes in sepulchro: vel portantes cruces vel cereos: vel portantes ad funus: vel associātes cā honoris: vel amicitie: vl' clerici diuinū officiū faciētes: vel nō ꝓhibētes: cū possunt Oēs pena excōis ligant p istā Cle. Eos. Nō q̄a ꝟ cāu oēs sunt p̄ticipes

criminis: siue coopatores: ad hoc de sen. ex. Nup. ⁊. ii. q. z. Precipue. Si ꝟo sūt officio clericoꝝ defūct⁹ talis sepult⁹ est: etiā in loco cimiteriato: lz sit tutius dicere omnes fore ligatos excōicatiōis sentētia: de qua ista cle. agit: tñ licz trepid⁹ credo istos nō ligari dicta pena: ꝟ q̄a videt cōtēnere gn̄alē ꝓhibitionē poterūt arbitraria pena puniri: etiam p iudicez ecclesiasticū. z. q 4. Engeltrudā. Ad hoc dicendū me mouet finis cle. ibi p que ꝟba vidētur remoueri p̄uilegia que clericis vel ecclesiasticis p̄sonis solēt cōcedi: ⁊ nō lapcis: vt ergo ꝟba non videāt supuacue apposita. de ma. et obe. Solite. Oportet q̄ intelligat d̄ his q̄b⁹ talia p̄uilegia solēt concedi: vt sic dictuz itelligat: ꝟm q̄ clausula adiuncta pōt adaptari. i. q. z. Sacerdos. ꝟ p̄uilegia exēptōis solēt cōcedi cleric. ⁊ ecclesiasticis p̄sonis. De illis ergo debz intelligi principale dictū capituli. Jtem ecclesiastica sepultura ꝓprie respicit clericos ad quos id p tinet. 16. q. i. Placuit. Et cuz funera ad sepulturā deferūt diuina officia cantare. iz. q. z. Qui diuina. ⁊ sic cōcludit ꝓpositū. Sz si clerici dicūt officiū sepulture sup fun⁹ ⁊ postea deponētes funus in loco secreto: ñ ponūt ipsum in sepulchro: seu in cimiterio. Nūq̄d sūt excōicati. Certe ꝟz opiōez cōtrariā esset dicēdū q̄ nō: q̄a text⁹ dicit sepelire: qd̄ est humo: vel certe tumulo mortuū ꝯdere. Et sic p solā celebrationē officij nō esset delictum cōsūmatū: ergo ñ inciderūt in penā. Sz nō credo q̄ aliq̄s hoc diceret: sic enim semp fieret durāte interdicto:

⁊ p dñs ista cle. facta esset ludibrio. Hec omnia Jo. cal. Et qđ dictuȝ est de interdictis idē intelligendū est p oia de manifestis vsuriis et publice excōicatis. Querit ēt dñs Laur. de rodulfis in tractatu quē fecit de vsuris: qđ dicendū đ associātib⁹ ⁊ portātib⁹ feretrū: tāqȝ ibi esset cadauer alicui⁹ pdictoꝝ .s. manifesti vsurij noiatim interdicti: vel publice excōicati: cum tamē realiter ibi non sit. Rñt ⁊ dic idē iudicādū: ac si ibi esset: et ideo dicendū vt .s. Subiacere. Hanc penā locū hēre nō puto cum aliis casibus in qbus denegatur sepultura quos habes .e.ti. Ex pte. Et de sta. mo. c. z. Sȝ qđ de illo q sepelit manifestū vsuriū publice excōicatū nominatiȝ interdictū: ⁊ tpe interdicti: nūqđ vna vel quadruplici excōicatōne ligabit ex hoc facto: vide qđ de h plene scripsi in .q. gualterij: siue tam vna sola: siue plurib⁹ sentētiis ex his diuersis causis: quarū quelibet p se sufficit ꝙ excōicat⁹ dicat planū est ꝙ de oib⁹ debet satisfacere: ⁊ ab oibus absolui Jo. an. Eis quibus. Sed qui sunt hi. Forte intellexit de his quorum fauore fuerūt late sentētie excōis vel interdicti in loca: vel psonas: vel illis qbus debebat fieri restitutō: quo ad vsurios. Si qua etiā violētia in his fuisset illata clericl. vel ministris illis ⁊ fiet satisfactio. Itē si illoꝝ corpora vel ossa discerni possunt exhumāda sunt: ⁊ hoc in trib⁹ vltimis casibus. Sed qđ de primo: dic ꝙ si ille fuit penitēs: lȝ nō debuerit sepeliri .s. tpe interdicti: tamē nō exhumabit saltē post relaxatū interdictū. Notāt etiam Hosti. ⁊ Inno. ꝙ penitēs q sepult⁹ nō fuit in cimiterio ꝑpter interdictū relaxato interdicto debet in cimiterio sepeliri. Dicūt etiā ꝙ exquo penitēs fuit mōtuaria licite ab eo accipi pñt cū ꝓ ipso sit orādū .ii. q. z. Quicūqȝ. Sec⁹ si nō fuissȝ penitēs .88. di. c. fi. Jo. an. Qui ēt dicit ꝙ đ funeralib⁹ que darentur cum funere defuncto sepulto in tēpore interdicti: nō putat clericos licite recipe posse: qa viderēt pticipare in delicto. Itē nō ꝙ Fra. de zāb. post Pau. sup vbo. Temeritatis .h⁹ cle. dicit ꝙ temeritas sciaȝ nōt quasi ꝓprio ausu. Et ex hoc dic Land. ꝙ si ignorās factū: vel etiam ius: dum tamē sit cui liceat ius ignorare: hoc faceret: nō videt reus: nec hāc penā incurrē .i. q. 4. §. Nōndū. Et idē dicit in effectu glo. in .e. Cle. Et ideȝ Pau. et zen. q videtur velle ꝙ in hoc casu iuris error simpliciter excusȝ: qa iuris error excusat a dolo .ff. de abig. l. i. Q. đ est vū. Nā iuris error excusat a pēa: a qua omittēda reqrit dolus. Nō Dyn. in reg. iur. ignorātia .li. 6. Pro hoc ꝙ iuris error est lata culpa: nō dol⁹ .ff. de his qui no. infa. l. z. glo. sup v. singulis. Itē nō qđ dicit Jo. an. in Nouella sup. c. Ut animaꝝ. de cōsti. li°. 6°. ꝙ ignorātia statuti synodalis excusat trāsgressorē a culpa: nisi sit crassa et supina: etiā cū statutū punit aliquid ꝓhibituȝ lege diuina vel canonica. Et ŝm hoc terminet hic qđ scripsit Jo. đ deo. Ubi querit an sint excōicati impuberes qui falsauerūt instrumentū: ⁊ monachus qui tulit falsuȝ testimoniū ignoranter constitutiōe

epi: qui tales excōicati ꝗcq̄d ibi dicat Satis potuit vterq̧ ꝓbabilit̄ ignoraſſe: ꝙ ſi ita eſt loc⁹ eſt huic decretali: ⁊ lꝫ pena iuris in eis locū poſſit habere: ceſſabit tam̄ pena ſtatuti qd̄ ꝓbabilit̄ ig̃rabat: lꝫ q̄daꝫ reſtringāt hoc dictū ad ſtatuta ex cā ꝓhibētia de iure nō ꝓhibita. Idē dicit extra d̄ tpibus. ordi. Eos. li. 6. Qd̄ eq̄pollent ſciētia ⁊ affectata ignorātia. Et dicit̄ affectata: exquo ſcire potuit: ſꝫ noluit. Imo diſſimulauit. Item Anto. de but. dicit in lectura: ꝙ mulieres ⁊ monachi ab ignorātia iuris nō excuſant̄: Ubi iuris omni anno fit publicatio in locis vbi ſunt: alias excuſant̄: vt. l. cū indebita. ff. d̄ ꝓba. Qd̄ dicit d̄ū hoſti. in monaſteriis de q̄bus monachi nū꜒ exeunt.

Excōicatio ɔtra ɔtrahētes matrimoniū ſciēter in gradib⁹ ꝓhibitis: vel cū mōialib⁹: ⁊ cōtra religioſos ⁊ moniales ꝓfeſſos vel ordinatos in ſacris cōtrahētes. Cap. 26.

e Os q̄ diuio timore poſtpoſito in g̃du ɔſanguinitatis vl' affinitatl. ɔſtōe canonica īterdictis aut cū monialib⁹ ɔtrahere matrimoniū: al's nō verēt̄. nec non religioſos ⁊ moniales: ac clericos in ſacris ordinib⁹ cōſtitutos: matrimonia cōtrahētes: ipſos excōicatōis ſententie ipſo facto decernim⁹ ſbiacere Cle. 5⁹. extra de conſan. ⁊ affi. c. vno in cle. Eos. Nō ꝙ in ſex caſibus hic exp̄ſſis tm̄ locum habet iſta ɔſtitutō ⁊ eius pena. Un̄ ſi cōtraheret q̄s cū hn̄te maritūꝫ: vel cum iudea: vel pagana vel cum cognata ſp̄ualiter vel legaliter: vel contra impedimētum publice honeſtatis: licꝫ non teneant matrimonia: tamen nō eſt loc⁹ huic pene: que in illis caſibus ⁊ ſimilibus exp̄ſſa non eſt. Iteꝫ in his ſex caſib⁹ tunc demū locus eſt pene: cū illicite contrahunt. Si enim licite vt ex diſpēſatione pape: tunc ceſſat culpa: g̃ ⁊ pena. de conſti. c. 2. De qua diſpē. nōt de reſti. ſpo. Lr̄as. Jo. an. Sciētes. ignorantes g̃ nō ligat cōſtitutō qd̄ intelligo ignorantia facti ꝓbabiliter ⁊ non affectata. ſcꝫ quia ignorabant ſe eſſe ɔſanguineos vel affines Si vero ignorabant ius neſcientes graduꝫ in quo erant eſſe ꝓhibitum exquo ſciebant gradum ligat conſtitutio. de reg. iu. Ignorātia. li. 6. Si vero alter ſol⁹ ſciebat: ille ſol⁹ ligat̄: facit. 34. q. 2. In lectū. Sed quid ſi contraxit ignoranter poſt tempora autē ſciuit cōhabitauit cōſanguinee: videtur ligari. ar. i. q. i. Eos. in ſi. de ſymo. Sicut tuis. Contrariū credo cū iſta conſtitutio non puniat cohabitationē vel inceſtū ſ̄ contractū: vt ita dicam. Probat̄ hec ſolutio ex eo ꝙ ſine iudicio eccleſie ab illa diuertē non poſſet. Fateor tamen ꝙ peccat cognoſcēdo. Jo. an. Pau. d̄o dicit ꝙ ſi cohabitat ei tal' affectu maritali incurrit hanc penā: cū videat̄ ex nouo conſenſu cum ea contrahere. Si d̄o ex p̄mo non incurrit. Sed qui ſi cōtraxit cū ea q̄m credebat ɔſanguineā affinē vel monialē: ⁊ in veritate non erat. Solue p notata. de ſē. ex. Si d̄o. 2⁹. ⁊. c. In audientia. Jo. an Ex illis caſibus trahi pōt ſ̄nſio. ſcꝫ. ꝙ talis nō eſt excōicat⁹. Sed quid ſi impedimētū qd̄ erat tēpore cōtdi

23

matrimonij fuit postea remotū.ext̄ de consan.⁊ affi. Quia circa. Rn̄sio Si remouet̄ per dispensatōez pape: v̄ba sunt inspicienda: vt videat̄ an tollat impedimētum: etiam quo ad penam p̄teritam an nō: vt faciat tm̄ valere matrimoniū primo casu: alia absolutio non est necessaria. Scd̄o sic. Si vero remouet̄ impedimētuȝ per cōstitutionē reuocatoriam: tunc dic vt.s̄.de imu.eccle. Quoniā.li.6 Pau.super predicto.c°.idem. Pau. sic dicit. ꝙ si r̄uocatoria vltima vult ⁊ dicit cōstitutionē quā reuocat fulminatoriā excōicatōis ꝓ infecta haberi: Tunc ligati per illas nō egent absolutione. Si autē tantū reuocat tunc sic ligati egent absolutōe. Gradibus.s.4.vel citeriori canonica fortius diuina.de re.spo.litteras. Matrimonialiter per hanc litterā videt̄ ꝙ coactus ad cōtrahēdū n̄ incurrat hanc penam: ⁊ de absoluta coactiōe certum est: de conditionali v̄o licet tali qui cadere debuerat in cōstātēȝ virum videtur ligari p decretalem Sacris.extra de his que vi.me.vel cā.fi. Sed cum non sit matrimoniū deficiente ꝯsensu: de equitate videt̄ talis non ligari: facit de sen.ex. Significauit. Jo.an. Idem Pau. Cōtrahere: Secus si sponsalia tantum cōtrahat nisi sequat̄ copula: que cuȝ inducat p̄sumptam volūtatem matrimonij.de spon.c. Is q̇.indicet ēt penam. Ratio p̄dicti est: quia istud cum sit penale est restringēdū: vt sic v̄ba non extendantur: maxime ad minus delictum. de re.iu.in penis. li.6. Et negari non potest: ꝙ aliud est matrimonium: Aliud sponsalia. Pau.⁊ Jo.An. Religiosos.per ꝓfessionem tacitam: vel exp̄ssam religioni approbate obligatos in genē vel in specie. extra de regula. Non solum.li.6. Jo.an.et Pau. Et moniales. Sed non ne de monialibus satis intelligebat̄.s.vbi ponit penaȝ cum eis contrahentibus: cum ex p̄ticipatione ipse ligentur eadeȝ pena. de senten.exco. Nuper. Rn̄deo.licȝ monialis: cum ex p̄ticipatione esset excōicata: cum contraheret cū sciēte non tamen quando contraheret cū ignorante: quia ille non ligaret̄: vt ergo mōialis nullo casu euitet penā hoc addit: vel dic ꝙ tunc p̄ticipans cum criminoso est excōmunicat⁹ cū p̄ticipat post latam sententiam: vt in.c. Si concubine.de senten.exco. Sed hec non participat post: sed in actu pro quo ligatur. ergo ⁊c̄. Vel dic ꝙ licet p̄ticipans in crimine criminoso sit excōmunicat⁹: non tamē participans in actu illo pro quo alt̄ ligatur. al's superflue adderet̄ hec lr̄a: qm̄ non distinguit: an monialis cōtrahat cum sciente vel ignorāte: cuȝ ex̄ parte eius nō possit p̄tēdi ignorantia. Facit de sen.ex. Contingit. p̄mo. Vbi p̄ticipans in actu ꝓ quo alter excōicatus est: excōicari mādat̄ Pau.et de hoc vltimo pūcto habes s̄.in excōmunicatōe prima. Sacris scilicet sb̄dyaconatu.et.s̄. Pau. Cōtrahentes.non repetit scienter quia in tali ꝓprio facto non cadit ꝓbabilis ignorantia in illis religiosis: vel clericis: vbi v̄o esset ignorātia ꝓbabilis: vt in ordiato in sacris i amētia

vel dormitiõe: vel. ꝯ. pubertatẽ. puto ꝙ nõ esset locꝰ huic pene. Jo. an. et idẽ dicit ꝙ a tali sñia excõis p epũm põt absolui: addẽs ꝙ ñ sufficit satisfactio in hᷓ: nisi etiã sequatᷣ absolutio.

Cõtᷣ cõicãtes cũ excõicati. noiatiȝ scientᷣ in crimine criminoso.

Cap. 27.

Qui noiatiȝ excõicato scientᷣ cõicat in crimie criminoso ei cõsiliũ impẽdẽdo auxiliũ vel fauorẽ cum ratõne dãnati criminis videatᷣ in eũ delinquere: qui dãnauit ab eo: vel eius supiore: merito delicti erit absolutio reqrẽda. Et ita ꝯ. quis eniȝ: ⁊ tũc nõ iudicis: ß iuri. sñia excõicato cõicãs sit ligatꝰ: quia tñ cõditoꝛ canonis eius absolutiõeȝ sibi spãlitᷣ nõ retinuit: eo ipso videtᷣ ꝯcessisse facultatẽ aliis relaxãdi. et. ꝯ. Uerũ si difficile sit ex aliq iusta cã ꝙ ad ipm excõicatorẽ absoluẽdus accedat concedimus indulgentiam: vt pstita iuxta formã ecclesie cautione: ꝙ excõicatõis mãdato parebit a suo absoluatur epo vel sacerdote ꝓprio. Jnno. 2ª. de sen. ex. Nup. Cõsilium nõ tenet qs de ꝯsilio: nisi ille alitᷣ nõ fuisset facturꝰ: vel nisi fuisset cõsiliuȝ fraudulẽtũ. Glo. ß Pe. de anch. dicᷣ ꝙ cõclusio est doctoꝝ ꝙ impẽdens cõsiliũ delinquẽti in crimine ꝓ quo est excõicatꝰ incurrit excõicatoȝ: siue essȝ facturꝰ alś: siue nõ: qa pticipat i crie. Abb. dicit hᷓ certũ: si ꝯsiliũ datũ est directe ad crimen qꝺ excõicatõȝ inducit: puta ad clericũ ꝟberãdũ: nõ sic si daret cõsiliũ in facto ꝓ quo excõicatio nõ erat: vel auxiliuȝ contra offẽdẽtẽ. Jnno. Auxiliuȝ. Jntelligitᷣ de directa pticipatõe: secus de indirecta. Ut si qs excõicatꝰ est: qa fecit guerram contra ecclesiã vel clericuȝ postea ego illi guerram facio: tu cõtᷣ me iuuas illũ: auxiliũ illi impendẽs: quia per hoc melius guerram faciet excõicatꝰ: tu nõ es excõicatꝰ: qa non hoc intendis. Fatetur etiam Hosti. ꝙ dñs auxiliuȝ vassalli excõicati inuocare potest ꝓpter fidelitatis debitum qꝺ remanet. Jnno. etiam dicebat ꝙ liceret tibi contra inimicũ tuũ inuocare auxiliuȝ excõmunicati ꝓptᷣ guerrã: ita ꝙ sibi etiã in sua guerra auxilium prestes. qꝺ tamen Hostiẽ. reprehendit. Jo. an. Fauoreȝ. in laudatione facti. Abbas dicit fauorem impendi facit. Absolutio. Dicit hic glo. Talis ligatur sentẽtia hominis non canonis. Sed Pet. de ancha. dicit ꝙ dicunt doctores ꝙ ista ẽ sententia iuris: que tamen trahit executionem a sentẽtia iudicis scȝ cũ quis pticipat in crimine criminoso ꝓpter qꝺ excõicatꝰ est ille ab homine. Est tamen ꝟum ꝙ vbi epũs absoluit a sentẽtia iuris: non ab ista absoluet: vt littera dicit: ß absoluetᷣ ab excõicatore: vñ remanet ꝯ ꝙ pticipans in crie criminoso incurrit excõicationẽ siue ex territoriũ excõicãtis: siue intꝰ siue sint subditi: siue nõ qa iuris auctoritate ligantur. etiam si ꝓmulgans cõmunicaret: quia non sua: sed iuris auctoritate ligatᷣ. glo. Obiecta facile tolluntᷣ: quia totũ opatur dispositio quia sentẽtia hominis extenditᷣ ad alios: hoc ex recollectis. Sub eo. idẽ dicunt Jnno. et Jo. an. scȝ ꝙ ẽ sñia ista canonis. Cõcessisse videtᷣ. Alias

istud habeas ꝓ regula in omni sen tentia excōicatōis lata a canone: q̄a potest ordinarius absoluere nisi per papā fuerit absolutio reseruata. In aliis autem sentētiis secus. Et per h̄ inferas ꝙ si pōt a qualibet sentētia canonis gn̄aliter lata potius poterit absolutio a sentētia excōicatōis lata p cōstitutionē synodalem spālez: vn̄ si sbditi epi bononiēsis incurrūt sen tentiā per constitutionē Mutiñ. epi Nūtius veniēs bononiā poterit ab solui ab excōicatiōe ab epo Bonon̄. Jo. de lig. Excipit tn̄ Pe. de ancha ab hac regula. s. dictū casū. Si diffi cile. h̄. s. p nimiā distātiā vel piculū mortis. Jo. an. ⁊ Pe. de anch. Cau tione iuramenti. Jo. an.

Excōicatio ɔt̄ faciētes aliq̄ inf̄fici p̄ assassinos vel mādātes. Ca. 28.

Statuim⁹: vt q̄cūq₃ p̄nceps p̄lat⁹: seu q̄uis alia p̄sōa ec clesiastica vel seclar̄l. quēpiā xp̄ianoꝝ p p̄dc̄os assassinos inf̄fici fecerit vel mādauerit: q̄q̄ꝫ ex h̄ forsitā n̄ seq̄t̄: aut eos receptauerit: vel defē sauerit: vel occultauerit excōis sniam ⁊ depositōis a dignitate ordine ho nore officio ⁊ bn̄ficio incurrant ipso fc̄o. Jnno. 4⁹. ex̄ de homi. ꝓ hūani li. 6. Prelat⁹. etiā eps. decretalis. n. q̄a piculosum. de sen. ex. li. 6⁹. nō exi mit eos a sen. excōica. Jo. an. Assassi nos. hoc ē pessimū gen⁹ hominū: et pūt dici a scindo scidis: q̄a abscindūt aiaz ɔ̄ corpe iux̄ velle ⁊ mādatū dn̄i sui c⁹libꝫ xp̄iani: ⁊ cū ɔ̄ his simplicit̄ exp̄mat: ad alios hōicidas n̄ extēdet̄ q̄d isto caplo ɔtinet̄ i his p̄eis di. 25 Qualis. Archi. Mādauerit. Si mā dauit. q̄ cogitatō stetit i finib⁹ suis: et iō n̄ mirꝫ si p̄uit̄. al̄ sec⁹. de pe. di. i. Cogitatōis. ⁊ pnto ꝙ ēt si reuoca uerit mādatū reinteḡ: ꝙ nihilomin⁹ incurrat penā cū ex solo mādato iā p⁹ ligat⁹ essꝫ: ⁊ ad h̄ fac̄ q̄d statiꝫ seq̄ tur. Jo. an. Receptauerit: patēter vt differat a sequēti. s. Occl̄tauerit: ⁊ isti receptatores tāq̄ aggressores tenēt̄ C. ɔ̄ his q̄ latro. occul. l. i. ⁊. z. Archi Excōicatōis. occl̄tādo ipꝫ celādo vl̄ occulte r̄ceptādo. Archi. excōis. exq⁹ papa sibi n̄ reśuat absolōez. Credo ꝙ ordiari⁹ possit absoluē. ex̄ ɔ̄ sē. ex. Nup. Jo. an. ⁊ nō ꝙ i sū. pisa. sic dr̄ assassini fuerūt: ⁊ forte adhuc sī q̄dā ifideles q̄ ex q̄busdā falsis opionib⁹ q̄b⁹ fuerūt enutriti ɔ̄ facili mittebāt̄ ad occidēdū quēcūq₃ xp̄iāoꝝ n̄ curā tes si ob h̄ occidēdi eēnt isti ɔt̄ quoꝝ pestē statuit Jnno. 4⁹. istā ɔ̄cretalē.

Excōicatō ɔt̄ ꝓcurātes ꝙ ɔ̄suato res ꝑ se itromittāt ɔ̄ aliis q̄ꝫ de māi festl̄. iniuriis sciēt̄. Cap. 29.

Decernim⁹ vt si ɔ̄suatores ɔ̄ aliis q̄ꝫ ɔ̄ māifestl̄. iniuriis ⁊ violētiis sciēt̄ se itromise rint: seu ad alia q̄ iuridicialē indagi nē exigūt suā extēderint ptātem: eo ipso p unū ānū ab officio sint suspēsi Pars ṽo que hoc fieri ꝓcurauerit sniaꝫ excōis incurrat: a q̄ n̄ possit ab solui: nisi ei queꝫ sic fatigauit idebite p̄mo satisfaciat integlit̄ de expēš. ex̄ de offi. dele. hac ɔstōe. li. 6. Sciēt̄. Si igr̄atia esset iuris vel crassa: vel affectata: idē essꝫ infra de re. iu. igrā tia. li. 6. Jo. an. Indaginē. Inq̄sitōꝫ officio ⁊ a benef. cio: quod est ei⁹ se quela. zz. di. Preter hec. Suspensi.

Ecce q̄ntū spāle in cōseruatore qđ n̄ est in delegato: q̄a dato ꝙ delegat⁹ intromittat se de eo qđ nō ē sue iurisdictōis: n̄ ꝓpt̄ h̄ locū h̄et pēa: q̄a n̄ inueniẗ exp̄ssa in eo. Jo.an. De expensis: ad idē de imuni.ec. Q̄m̄.in fi.li.6. Dicit Pe.de ancha.ꝙ cōseruator ē iudex dat⁹ ad tuēdū aliquos cōt̄ māifestas iniurias oēs: vl' certas iudiciali nō vtēs indagine. Et dicit Jo.an.ꝙ sol⁹ papa pōt dartbos cō seruatores. Jpsoꝶ aūt cōseruatoꝝ iurisdictio et ptās depēdet a forma litteraꝶ: et latior ē forma adiūcta p⁹ ↄstōez. Statuimus.de off. ⁊ po.iu. dele.li.6. Et ↄstitutl.fi. Attendaẗ ḡ tenor litteraꝶ sicut p̄uilegioꝶ. Jtez f̄m Pe.de ācha.tales pn̄t excōicare ꝓ h⁹mōi notoriis. Jtē nō ꝙ conseruatores esse nō possūt: nisi sint epi ⁊ eoꝶ supiores. Abbates: vel q̄ i cathedralib⁹ ecclesiis: vel collegiatis obtinent psonatus vel dignitates: Nec aliq̄s pōt esse ↄ̄uator sui ↄ̄uatoris nec aliq̄s pōt habere ↄ̄uatorē eū q̄ ē s̄b ei⁹ iurisdictōis dn̄io: vel astrictu ecclesiastico vel tpali: exceptl.regib⁹: ⁊ reginis: ext̄ đ officio delegati. hac cōstōe.li.6. Jtē ↄ̄uatores nō possūt ↄmittē vices suas: exceptl.citatiōib⁹ ⁊ sniaꝶ denūtiatōib⁹ n̄ al'eis p l̄ras ↄmitteẗ ⁊ tc̄ ↄmittē pn̄t. ĩ.loca i q̄b⁹ fuerint deputati: ⁊ psōis supi⁹ dictl. Jtez n̄ pn̄t ꝓcedē cōt̄ aliquos extra ciuitates: vel dyocl.q̄bus fuerunt deputati: nec pn̄t aliquos citare vltra vnā dietā a fine illaꝶ dyocl. extra đ officio dele.hac ↄstōe.li.6. Jtē si cōseruatores intromittūt se de aliis q̄z de iniuriis manifestl.n̄ solū incurrūt penā suspēsiōis: vt dictū ē: s̄ et ipi ꝓcessus n̄ valēt: q̄a excedūt fines mādati.ext̄ de rescri. Cū dilecta. Et si citauit aliquē iniuriatorē tāq̄z ꝓ notoria offēsa: ⁊ eū ob ↄtumaciā excōicauit: Si cōstat lz iniuria sit facta non fuisse manifestā: nō est excōicat⁹ f̄m Jnno. Jtē expirat officiū ↄ̄uatoris morte cōcedētis quo ad negocia incepta: ⁊ hoc nisi aliud exprimereẗ in l̄ris ei⁹: vt i.đ.c.i. Jtē sciēdū f̄z Jnn. ꝙ lz cōs̄uatores n̄ h̄nt iudicialē idaginē in notoriis: tn̄ h̄n pn̄t: q̄a oīa illa sine q̄b⁹ eoꝶ iurisdictio nō possz explicari itelligūẗ eis esse ↄcessa. vn̄ pn̄t citare ⁊ cōtūaces punire: ext̄ de offi.dele. De causis. Jtē si maleficiū est notoriū aliis nō indiget ꝙ super hoc q̄rat ꝓbatōes ⁊ cogat testes.z. q.i. Jn p̄mis. Jtē q̄a i notoriis aliq̄s ordo est necessari⁹. Jtē si re⁹ cōfiteẗ factū ⁊ dicat ꝙ vsus est iure suo: ⁊ h̄ casu admittet ꝓbationē: aliẗ enim n̄ possz implere iurisdictōz sibi ↄmissā similiẗ opz ꝙ ꝓcedat ad inq̄sitionē q̄n̄ factū ē notoriū: s̄ nesciẗ q̄s fecerit Jtē ad repellēdū iiuriā pōt inuocar̄ brachiū seclare sicut alij iudices. Jtē si reus q̄ fuerat ↄdēnat⁹ cōpareat. ĩ. annū: ⁊ dicat se velle satisfacē. Coḡ scet conṡuator de q̄ntitate dāni. hec Jnno. Jtez si reus negat maleficiū: ⁊ actor velit ꝓbare esse notoriū conseruator cognoscet: alias inutile essz suū officiū: q̄a quilibet possz negare Similiẗ si reus fateẗ maleficiū: sed dicit non esse notorium: quia p eius confessionem factum fuit notoriuz. extra de cohabita.cleri. ⁊ muli. Uestra.

Excõicatio cõtra doctores ꝛ ma
gistros docentes aut in suis scholis
ad docẽdũ retinẽtes leges vel physi
cam religiosos habitu dimisso.

Cap.40.

d Doctores siue magistri qui
religiosos hitu suo dimisso
leges vel physicã audiẽtes
scient docere:aut in scholis suis pñ
pserint retinere simili. Eo ipso sint
snia excõicatiõis inodati.ex ne cle.
vel mo.Statutum.li°.6°.Dimisso.
Quid si nõ dimiserint habitũ:dicit
q tũc nõ sunt excõicati doctores:qa
hec pena nõ est ampliãda.ex de re.
iu.Jn penis.li.6°. Dic contra:quia
cõicat in crimine:ꝛ si eadem:et non
minori excõicatõe ligat.extra.e.Si
ꝯcubine. et in hoc potest dici venire
potius ad declaratõez veteris iuris
q̃z noui:casum ponit Jo.an. Scient.
vbi incederet in habitu nõ haberet
locũ ignorantia.Sed vbi incederet
sine habitu:tũc pbabilit poterit igno
rare.Jo.an.Retinere. Nõ officiũz
doctoris: scholarẽ de scholis expellẽ
posse.et p id qd dicit retinere:dicas
q lz doctor sciat monachũ habẽtez
domũ iuxta scholas lectoris:i domo
ppria audire excõicat⁹ nõ est. qd dixi
de re.iu.Locupletari.li.6°. Quid si
monach⁹ talis nõ vult exire scholas
videt p hãc lrãm q licite idẽ potest
expelli:ad hoc ex de sẽ.ex.c.Ueniẽs
Et hoc maxime si vera esset opio:q
excõicatus nõ gaudet puilegio cano
nis.qd nõ est verũz ẽm Jo.et Ber.q
nõnt.17.q.4.Si qs deiceps.Quid
si non potest expelli. Exeat doctor
scholas ad instar eius qd diximus:
cuz excõicat⁹ intrat ecclesiã. vt nõ.ii
q.3.Sicut apostoli.Jo.an.Similit
q cõicauit in crimine:vt dixi. Et qa
conditor canonis sibi non reseruat
absolutionẽ:aliis indulsisse videt:et
facit ad hoc qd nõt.s.c. Sup spec.
Jo.an.

Excõmunicatio contra magros
ꝛ scholares ciuitatis bononie:q sup
ꝯducẽdis alioꝝ hospitiis in lesionez
vel in piudicium habitantiuz audẽt
hospitem cõuenire ante tẽpus cõdu
ctionis elapsum.

Cap.41.

c Onstitutionẽ factã ab epõ
portuẽsi apostolice sedis le
gato: ꝛ a pdicto tusculano
postmoduz cõfirmatam.videlicz vt
nullus magistroꝝ:siue scholariũ sup
cõducẽdis alioꝝ hospitiis in lesiõez
ꝛ in piudiciũ hitãtiũ audeat hospitẽ
cõuenire:nisi prius constiterit tẽpus
cõductõis elapsũ: vel inqlini: in hoc
suũ fauorẽ pstauerint ꝛ cõsensum cũ
idẽ portuẽsis sb excõicatõe hoc phi
buerit:ꝛ alt sb pena anathematis idẽ
decreuerit obseruãdum. Rataz esse
decernim⁹:et auctoritate apostolica
confirmam⁹.Statuẽtes.vt a te frat
epe:ꝛ tuo quolibz successore:hec sin
gulis annis in cõmuni audiẽtia ma
gistrorum ac scholarium recitetur.
Cle.3⁹.extra de lo.ꝛ ꝯdu.Ex repto
Constitutionẽ.Et sic nõ q legatus
in sua prouincia potest facere consti
tutionem:etiam sub ppetuo anathe
mate.supra de offi°.dele.c. vltimo.
Confirmatam idest approbatam et
innouataz: quia solus supior confir
mat:vt extra de offi°.le. Studuisti.

Scholariū.soli ꝗ magistri ⁊ schola-
res ꝓhibēt̄ ꝯducē hospitia scholariū
ꝓpt̄ potentiores ista ꝯstō emanauit
Et ꝑ hāc lrāz videt̄ ꝙ scriptores q̄ n̄
sūt scholares:ꝟ vxorati nō ligāt̄ hac
cōstitutiōe:cū de illis nō fiat mētio.
Lau.dixit hāc penā extēdi ad eos q̄
gaudent ꝑuilegio scholastico: large
sūpto scholariuz vocabulo et gratia
scholariū ibi sūt:dūmō ibi n̄ sint me
retrices:nec obiicias ꝙ pena nō dēt
extēdi:q̄a ⁊ pene hodie quoqꝫ āpliā
tur.ar.ad hoc.ext̄ de ꝟb.sig. Cū in
ptib⁹.Laur.et cū eo ꝯcordat Inno.
Sz nō credo ꝙ ad scriptores vxora
tos extēdat̄ hec cōstitutio: licet sint
ꝓpterea scholares:eadē rōe extende
rent̄ ad cartarios ⁊ rasores cartarū
Ber.Cōuenire.i.alloq̄:vel de habi-
tatiōe tractari:glo.Interl̄. Sub ex-
cōicatōe iam lata.glo.interl̄. Et nō
ꝙ Inno.Hoff.Alb.⁊ Pe.de pusio
dicūt ꝙ ista cōstitutio ⁊ excōicatio ē
localis:⁊ hz locū solū bononie. et h̄
etiā magis placz Jo.an.Sed host.
dicit esse gn̄alē:nā q̄a fauorabilis ē:
dicit eā extēdendā:sed cōiter nō tn̄t̄
opinio eius.

Excōicatio cōtra mittētes nūtiū
vel scripturā cardinali alicui: vel se-
creto loquētes eis:dū.s.sūt in ꝯclaui
ꝓ electione pape. Cap.42.

n Ulli fas sit ipsis cardialib⁹
vel illoꝝ alicui nūtiū mittē
vel scripturā:q̄ ꝟo ꝯfecerit
scripturā vel nūtiū:mittēdo.aut cuz
aliquo ipsoꝝ secrete loquendo:ipso
facto sniaz excōis incurrat. extra de
elec.Ubi piculū.li.6. Cardinalibus
scz inclusis in ꝯclaui ꝓ electiōe fiēda
sūmi pōtificis:Secrete loquēdo:nisi
q̄ de volūtate omniū cardinaliuz in
ibi p̄ntiū ꝓ his tm̄: que ad electiōis
instātiā negociū ꝑtinēt vocaret̄: vt
dicit̄.s.in textu:sicut puta aduocati
vel iuris pitī:vel religiosi: vel tabel-
liōes incurrat:canō iste est late snie:
Sed ordinari⁹ absoluē poterit exq⁰
papa sibi nō reseruauit.Jo.an.

Excōicatio cōtra dn̄os ⁊ rectores
ciuitatis vbi fit electio pape: si non
seruāt ea que debēt ƀm ꝯstōez illam
vbi piculū circa ipsam electionem.
Cap.43.

p Reterea adiiciēdo sancim⁹
vt dn̄s aliiqꝫ rectores ⁊ offi
ciales ciuitatis illius:in qua
romani pōtificis electio fuerit cele-
brāda auctoritate nostra ⁊ eiusdem
approbatōe cōcilij ꝑtāte sibi tradita:
premissa omnia ⁊ singula plene ac
inuiolabilit̄ sin̄ fraude et dolo aliq⁹
faciat obseruari: nec cardinales vlt̄
q̄z ꝑmittit̄ aggrauar̄ ꝑsumāt. Sup
his autem taliter obseruādis statim
audito sūmi pōtificis obitu: coram
clero ⁊ ppl'o vniuerso ciuitatis ipsi⁹:
ad hoc spāliter cōuocādis:ꝑstet cor-
palit̄ iuramētū:ꝙ si ꝑmissa diligent̄
non seruauerint:aut fraudez in eis:
vel circa ea ꝯmiserint: cuiuscūqꝫ sint
ꝑeminentie ⁊ status:omni cessante
ꝑuilegio:eo ipso sniaz excōis icurrāt
⁊ ꝑpetuo sint infames.ext̄ de elect.
Ubi piculū.li.6. Celebrāda.ƀm di-
stinctionē sup⁹ factā.Jo.an.Presu-
mant: quia tunc essent excōicati: sic̄
in se defendendo moduz excedens
q̄d dic vt sup^a de resti.spolia. Oliz.
Et nō casū in quo layc⁹ auctoritate

canonis ptātē habet in clericū cont̄ illud.96.di. Bñ q̄dem.Jo.an. Cō missa.s. que dicta sūt supra de inclu sione cardinaliū fienda in conclaui: ⁊ administratione necessariorū cuȝ certa regula ⁊ modo: qui ponit̄ in textu ipsius capituli.

Excōicatio ɔt̄ assumētes officiuȝ senatorl.seu regiminis vrbis Rome sine licētia pape:et pape reseruat̄ ab solutio. Cap.44.

n Ullus Jmpator seu Rex Romanoꝝ: aut alius Jm perator:vel Rex:princeps: marchio:Dux comes:aut Baro.vel q̄cūq̄ alteri⁹ nobilis pemīnētie: po tentie:seu ptātis ⁊ excellentie:seu di gnitatis existat.Frat̄ fili⁹ vel nepos eoꝝ ad tps:vel in ppetuuȝ: seu quis alius vlt̄ ānuale spaciuȝ:quouis mō colore vel cā p se:vel p aliā psonam: quōlibet s̄mittēdā in Senatorē ca pitaneū patriciū aut rectoreȝ:vel ad eiusdē vrbis regimē seu officiū noiet̄ eligat̄ seu alit̄ etiaȝ assumat̄ absq̄ li centia sedis apostolice spāl:p ipsius sedis litteras cōcessioneȝ licētie hui⁹ spālit̄ exp̄mētes.Q.ḋ si secus factum fuerit. Nominatōȝ assūptōȝ electōȝ h⁹mōi decernim⁹ esse nullas.Ueꝝ etiam nominati electi:⁊ assumpti:si h⁹mōi electiōi noiatōi: seu assūptiōi cōsenserint: aut de ipsis quōlibet in tromiserint: intēdētes et obediētes eisdē:⁊ in hoc dātes ipsis noiatorib⁹ electorib⁹ assūptorib⁹:aut nomiatis electis vel assūptis auxiliū consiliuȝ vel fauorē:publice vel occulte c⁹cūq̄ ɔditōis extiterint:eo ipso sententiaȝ excōis incurrāt.Et ɔtēptores quoq̄ seu violatores p̄dictoꝝ ab h⁹modi snia excōis:pter q̄ȝ in mortl.articulo absolui nō possūt: nisi p romanū pō tificē:vel de eius petita:⁊ obtenta li centia spāli: nō obstātib⁹ aliq̄b⁹ pui legijs.ex̄ de elec.Fūdamēta.

Excōicatio ɔt̄ ipediētes visitatōȝ monialiū fiēdā p suos supiores:post mōitionē tn̄. Cap.45.

s J q̄s visitatores ipsos mo nialiū i p̄missis ipedire p̄sū pserit:seu aliq⁹ p̄missoꝝ: n̄ admoniti desistāt ipso facto sētētiaȝ excōicatiōis se nouerint incursuros: p̄uilegijs ⁊ statutl.ɔsuetudinib⁹ q̄b⁹ cūq̄ i ɔtriū n̄ valituris.ẑc.ex̄ de sta. mo.attēdētes.Jn cle.visitatores.de visitatorib⁹ loq̄t̄ mōialiuȝ:q̄ debent singlis ānis visitare monasteria:ita q̄ ordiarij debēt visitar̄ mōasteria n̄ exēpta ⁊ exēpta:ēt illa q̄ n̄ recoḡscūt supiorē nisi papā.Mōasteria ṽo exē pta.q̄.s.sē ordinū exēptoꝝ.vt camal dulēsiū:cisterciēsiū:mēdicātiū hn̄t ui sitare plati eoꝝ:q̄ i visitatiōe h⁹mōi debēt inq̄rē ⁊ vidē de vestitu: ne sit vanitas in eis.De claura:ḋ ɔtinētia de cetis n̄ fiēdis ⁊ h⁹mōi:⁊ ɔpellere eas ad r̄ligiōeȝ suadā r̄mediis opor tunis. Q.ḋ totū pōt t̄hi ex ipo textu decre.Jpos ordinarios visitātes au ctoritate aplica: vel ꝓpria: vel supio res ipoꝝ mōasterioꝝ.Jo.an.Jmpe dire.p hāc lr̄aȝ puto q̄ nccē sit ipedi mētū p̄cedē ⁊ admōitōȝ seq̄:ad h̄ vt locus sit pene huic:hoc dico q̄a vidi quādoq̄ prelatos scribentes monia libus q̄ parent se certa die ad recipi endū visitationē eorū:et in eisdē lr̄is faciunt mentioneȝ q̄ null⁹ ipediat.

Talis.n. admonitio fieri oz vt desi stāt ab illato impedimēto: vt locus sit huic pene. facit qd̄ scripsi de ɔces. pben. Cū nostris. glo.z. Sed nūqd illato impedimēto fiet monitio nominatim: an sufficit gñalis ꝓ eo. ꝓ et cōtra facit. ex̄ de vita ⁊ ho. cle. c.i. Jo. an. Ipso facto. Est ḡ iste casus quo sufficit monitio ⁊ absoluet ordinari⁹: ex q° papa sibi ñ r̄buat. Jo. an.

Excōicatio cōtra fingētes fraudulenē casū p quē iudex ad aliquā mulierem ꝓ testimonio mittat vel vadat. Cap. 46.

q Ui fingit fraudulēt aliquē casū p quē aliqs iudex mittat ad aliquā mulierē ꝓ testimonio: vł ipse iudex fraudulēt vadēs: excōicat⁹ ē. ex̄ ð iudi. Mulieres li°. 6°. Cap. 47.

Excōicatio cōtra ingerētes se ad hndū curā alicui⁹ populi alteri⁹ lingue siñ lñia dyocesani illi⁹ populi.

q Uādoqz vna ciuitas vł diocesis hz populos diuersarū linguarū hñtes sb̄ vna fide varios rit⁹ vel modos. Tūc pōtifex loci si vrgēs necessitas fuēit ꝑsulem natōib⁹ illis ɔformē q̄ diuia illis officia celebret et ecclesiastica sacramēta ministret instruēdo eos piē ⁊ exēplo sibi vicariū cōstituē pōt in p̄dictis: q̄ sibi p oia sit obediēs ⁊ sbiect⁹. Si qs āt alit se ingerit ipo iure ē excōicat⁹ de offi°. iu. oz. Qm̄ in plerisqz.

Excōicatō ɔt̄ eū q̄ se gerit ꝓ papa cū ñ ē elect⁹ a duab⁹ ptib⁹ cardialiū ⁊ seq̄ces eius. Cap. 48.

l Tatuim⁹ vt si forte inimico hoie supseminātē zinzaniam inter cardinales de sb̄stituēdo sūmo pōtifice nō poterit esse plena cōcordia: et duab⁹ ptib⁹ cōcordātib⁹ tertia ps ɔcordare noluerit: aut sibi aliam ꝑsūpserit nominare: ille absqz vlla exceptōne ab vniuersali ecclesia pontifex habeat roman⁹ q̄ a duab⁹ ptib⁹ elect⁹ fuit ⁊ recept⁹. Si qs aūt de tertie ptis nominatōe ɔfisus: qa de rōe nō potest esse sibi nomen epi vsͤpauerit: tā ipe q̄z q̄ eū recepint excōicatōi sbiaceāt. et. ꝯ. pterea si a paucioꝛib⁹ q̄z a duab⁹ ptib⁹ aliqs elect⁹ fuēit ad apłat⁹ officiū: ñ maioꝛ ɔcordia intcesserit: nullaten⁹ assumatur: ⁊ p̄dicte pene sbiaceat si hūmilit noluerit abstinē. ex̄ ð elec. lz. Exceptōe Et sic nulla exceptio pōt sibi oppōi: nisi de heresi. 40. di. Si papa. Als eniz q̄ztūcūqz pcise ipse papa scribat: legitima exceptio est admittēda. ex̄ de officio dele. ex pte. ⁊. s. ð rescrip. Si qñ. Ber. Inno. ⁊ hosti. dixerūt ꝙ papa de heresi accusari possit: et ñ excipi. et hoc tenet Archi. e. ti. c. vbi. li. 6. Partibus. Nūquid ille qui eligitur computabit inter duas ptes. Videt ꝙ sic extra de elect. Cum in iure. ⁊. c. Cumana. Tamen cū dicit in decretali de duab⁹ partib⁹ aliqñ obseruant cardinales: aliqñ nō: per spālia eoꝛū statuta. Ber. in aliis electiōibus valet: qd̄ fit a maioꝛi parte capituli: dū tamē seruēt vnā de formis. ex̄. e. Quia ꝓpt. Itē nō ꝙ ñ ē ius papat⁹ ei acq̄situ in h⁹mōi receptōe: siue sit ad osculū: siue sit ad obedientiam: siue ad incathedratiōem: Naz eo ipso ꝙ electus est ex sua auctoꝛitate papatum recipere potest.

21

Lau. Dum.n.eligit scilicet a duab⁹ ptibus confirmatur: ꝛ statim habet liberā ꝛ plenā administratiōez. 23. di. In nomine dñi. Hec Ber.

Excōicatio cōtra assumētes statū seu vitā bechinaꝝ ꝛ bizochoꝝ nō ꝓbatū: ꝛ ꝑlatos fouētes talem statuz. Cap. 49.

Sacra Romana ac venerabilis ecclesia cui fauēte dño lz imeriti ꝑsidem⁹: sicut religiosa ꝛ pia vota benigno fauōre ꝓseqmur sic supsticiosos conat⁹ in solertiū hominū detestat. vicz. ne sub ouina pelle gregē dñicū truculentia Lupi rapaces inuadant: sub pietatis imagine ꝟtus heretice prauitatꝭ obrepat: ꝛ sb ꝑtextu ꝯuersatōis āgelice i cautꝭ mētib⁹ malign⁹ spūs illudat cui⁹ rei gr̄tia sacris canonib⁹ ē indictū: ne aliqs nouū ordinez aut religionē inueniat: vl̄ hitū noue religiōis assumat. Sz qcūqz ad religiōz vēire voluēit ingrediat vnā de religiōib⁹ approbatis. Nō nulli tamē ꝓphane multitudis viri q̄ vulgarit fraticelli seu fratres ꝺ paupe vita: aut bizochi siue bighini: vl̄ aliis noib⁹ nūcupāt in ptib⁹ Italie: necnō insule Cicilie: comitatu ꝓuincie narbonēsis: ꝛ tholosane ciuitatibus ꝛ ꝓuinciis aliisqz diuersis citraqz marinis: ꝛ vltqz marinis ptibus cōtra dictos canones: habitū noue religiōis assumē. Congregatōes ꝛ ꝯuēticula facē: ꝛ supiores sibiipsis eligere: quos ministros seu custodes: siue guardiāos: aut nominib⁹ aliis appellāt. Plurimos ad eoꝝ sectā recipe: loca ēt de nouo cōstruere: seu cōstructa recipe: in qbus habitāt in cōi publice mēdicātes q̄si eoꝝ secta ecclesia foret: ꝛ vna de religiōib⁹ approbatis per se temeritate dānabili ꝑsumpserūt: ꝛ ꝑsumūt etiā in cessantꝭ. Et vt ipsoꝝ error ꝟitas: ꝛ impietas religio reputet: plurimi eoꝝ regulā fratꝝ minoꝝ ꝛ ordinez quez sanctus Franciscus instituit se ꝓfiteri: ꝛ ad litterā se conseruare cōfingunt: cūqz in obediētia generalis vl̄ ꝓuicialiū ministroꝝ ipsi⁹ ordinis nō moret. Pretendētes se a sancte mēorie Celestino papa 5° ꝑdecessor nostro hui⁹ status seu vite ꝑuilegiū habuisse: qḋ tamē etiam si ondēret nō valeret Cū bōe memorie Boni. papa. 8⁹. ꝑde. nr̄ ex certis causis rōabilib⁹: omnia ab ipso Cele. ꝑd. n. cōcessa: que pee ipsū Bonifa. nō cōtingeret approbari viribus penitus euacuauerit: dictūqz ꝑuilegiū vite nō inueniat per eūdem Bonifaciū approbatū. Quidā aūt eoꝝ dictū habitū: ꝛ viuendi ritū a quibusdā episcopis seu eoꝝ supioib⁹: vel aliis ecclesiarū prelatis concedere licuit cōt formaz concilij generalis. Nō nulli etiaz ex ipsis asserētes se esse de tertio ordie beati Francisci pñie cū voto: ꝑdictū statuz ꝛ rituz eoꝝ sb velamine talis nominis sattagūt paliare: cuz tamē in regula ipsius tertij ordinis talis viuendi ritus nullaten⁹ sit cōcessus Et quia in errorū baratruz faciliter ruūt: qui conceptus ꝓprios patrum diffinitionib⁹ anteponūt. Ipsorūqz q̄z plurimi sicut fide digna relatōne ꝑcepim⁹ a ꝟitate catholice fidei deuiātes ecclesiastica sacra despiciūt: et errores alios studēt mltiplicit sciare

Cū itaq talium dānāda temeritas in eiusdē fidei detrimentū fideliū scādalum: pfacti minoꝝ ⁊ alioꝝ ordinū obprobriū: ⁊ in suaꝝ: ⁊ in alioꝝ multoꝝ aiaꝝ pnicie redūdare noscunt. Nos sectā ritū ⁊ statū hu9mōi nō obstātib9 pmissis eoꝝ excusatiōib9 qs friuolas rputam9: ⁊ qcqd p eos cōit vel diuisim sb religiōis cōuēt9 collegij: seu cōgregatiōis noie vel colore attēptatū exstitit vel extitit: de fratrū nroꝝ cōcilio auctē apostolica nulli9 fuisse vel esse decernim9 firmitatis. Et qten9 de facto pcesserūt: de cōsilio ⁊ auctoritate pmissa reuocamus oio ac ppetue phibitōi sbiicimus: et ab ecclesia dei penit9 abolem9 eisdē psonis: ⁊ aliis qbuscūq sb pēa excōis qꝫ in eas: si secus fecerint incurrere volum9 ipso facto. Iniūgētes expsse ne statū assūptū siue sectam ⁊ ritum hu9mōi ab ipsis sectent vlteri9 vl ipꝫ de nouo assumē quoquō psumant. Epos quoq ⁊ eoꝝ supiores: ⁊ etiaꝫ alios platos quoscūq q pdict. psōis vel aliis ritū viuēdi: et hitū supradcꝫ pter spālis apostolice sedis auctē cōcesserint pdce excōis iuri. decernim9 sbiacere. Dignuꝫ est. n. adulterinas plātatōes qs nō pr celestis plātauit: h hūane auctoritatis audacia plātat aplici culminis censura diuellat: nec patiat in agro dnico puerse congregatōis vepres excrescē. Cui pprīuꝫ ē diuina opitulāte gra vtutes serere: ac vitia radicit9 extirpare. nulli g zc Datum Auinioni. z9. kal. Januarij. Anno. z9. Jo. zz. Fran. de zam. in Cle. Cū de qbusdā. de reli. do. Allegat istā extrauagātē. ⁊ etiam Pau. dicētes φ hic reprobat stat9 quorūdā qui vulgarit appellātur fraticelli seu fratres de paupe vita: aut Bizochi: aut bechinni: seu aliis noib9 assumētiū noue religionis habitū supiores sibi eligentiū: cōgregatōes et cōuēticula faciētiū: nō obstāte φ ordinem seu institutionē ordinis a certi. dicāt epis habuisse. Cū talis viuēdi mod9 nullaten9 sit ꝯcessus. Per hoc dicit Pau. φ ibi ēt reprobat status bechinalis: qa videt qdā noua religio pt auctoritatē sedis apostolice istituta. Ex hoc infert φ etiaꝫ si renūtiarent ppriis: nō ex hoc erūt approbate nec religiose: exquo ñ hñt regulā a sede apostolica approbatā. de voto. c. i. li. .6. Dicit. n. idē Fran. φ i domo sua pñt mulieres agētes pñiaꝫ vti quo habitu voluerint. Per h. n. φ vtūt habitu ⁊ simili ad bechinas: nō sunt bechine: exquo nō cōgregāt cū eis. Uñ ñ ē piculū aliqd in hoc casu.

Excōicatio cōtra eos q absoluti ppter aliquē casuꝫ mortis ab eo qui alias nō poterat: si cessante impedimēto nō se pñtet ei qui legitime poterat absoluē. Cap. 50.

e Os qui a snia canonis vel hōis: cū ad illū a quo alias de iure fuerāt absoluendi nequeūt ppter iminētē mortis articulū: aut aliud ipedimētū legitimuꝫ p absolōnis bñficio habere recursū ab alio absoluāt. Si cessāte postea piculo: vel impedimēto hu9mōi se illi a quo his cessātib9 absolui debebāt qꝫcito cōmode poterūt cōtempserint pñtare mādatuꝫ ipsi9 sup quo illi p qb9 excōicati erāt humilit recepturi

absolutus in mortis articulo absoluendus

et satisfacturi ꝓut iusticia suadebit: decernim⁹ eãdeꝫ sniaꝫ reincidẽ ipso iure. ex̃ de sen. ex. Eos. li. 6. Ideꝫ sta tuim⁹ ꝺ his q̃b⁹ cũ a sede aplica: vel a legatis ipsi⁹ absolõis bñficiũ a q̃b⁹ uis sẽtẽtiis cõsequũt̃ iniũgit̃ vt ordi narioꝝ suoꝝ: vel aliorꝫ quorũlibet suscepturi pñiaꝫ ab eisdẽ se cõspectui repñtẽt ⁊ passis iniuriã: seu his q̃b⁹ ꝓpt̃ hᵒ obligati existũt satisfactioneꝫ exibeãt ꝯpetẽtẽ si h̃ cũ ꝑmũ cõmode poterũt nõ curauerint adimplẽ: vbi .s̃. Canonis. ibic Jo. an. dinumẽat 22. casus excõis: quos trahit ex li. 6 q̃ oẽs suprapositi sũt: exceptl. duob⁹: q̃. j̃. ponũt̃. Et exceptl. q̃tuor. s. sniaꝫ seu excõicationẽ illã que est cõt̃ Federicũ Impatorẽ. extra de sen. ⁊ re. iudi. Apostolice. et illa q̃ ẽ de religi. do. c. i. Et duas q̃ ponunt̃ in. c. i. de scismaticis. Et sũt cõtra Jacobuꝫ et Pe. de colũna cardinales: ⁊ contra tenẽtes eos ꝓ cardinalib⁹: ⁊ fouentes scisma iductũ ꝑ eos: Que q̃tuor snie: ideo hic nõ sũt posite: q̃a nõ videbat̃ expediẽs vl' vtile. Pe. de ãch. sup hoc. c. Eos. plura nõbilia ponit: ⁊ omisso ꝑmo s̃bdit. 2ᵒ nõ ꝙ qñꝗ q̃s non põt absolui ab eo: a quo de iure fuerat absoluẽdus. Sed quis ẽ ille cui hoc de iure cõpetit. Dic quia a snia canonis ille absoluit: cui canõ reseruauit. Als. i. si nemini reſuauit absoluit ordinari⁹. Si ỽo est sẽtẽtia hominis ille q̃ ꝓtulit debet absoluẽ Sed in eius defectu vel negligẽtia si est delegat⁹ adit̃ delegans: si est ordinari⁹ adit̃ supior: hoc ꝓbat̃ de officio dele. Prudentiã. ⁊ de officio iu. ordi. Ad repmẽdã. 3ᵒ nõ ꝙ ꝓpt̃

iustũ impedimẽtũ potest q̃s absolui ab alio q̃ꝫ ab eo a quo de iure fuẽat absoluẽdus. Imminẽs aũt ꝑiculuꝫ mortis dicit̃ iustũ impedimẽtũ etiã si imineat alit̃ q̃ꝫ ꝓpter infirmitateꝫ puta timet hostẽ capitalẽ: vel est obsessus: vel in manib⁹ ꝑdonis: vel tyrãni: vel nauigatur⁹ est nauigia ꝑiculosa: vel patit̃ naufragiũ: vel itur⁹ est ꝑ loca ꝑiculosa. ff. de do. cã mor. l. 3. Istos ⁊ alios casus: vide ext̃. e. Qꝺ de his. hec Pe. Inno. ỽo sup decretali. q̃ꝫuis de sen. exco. declarat quosdã casus in q̃b⁹ absoluend⁹ per sedẽ aplicam regularit̃ ꝓ violentia manũ iniectõe: absolui põt in ꝑdictl. casibus citra sedẽ apostolicã: taliter aũt absolut⁹ tenet̃ cessãte dicto cãu se pñtare sedi apostolice. Prim⁹ ẽ si incidit in infirmitatẽ: etiaꝫ ex qua ñ iminet ꝑiculuꝫ mortis: vt podagra: vel quartana febris. 2⁹ est inimicitia que timet̃ in via. 3⁹ est inopia: vt si ita pauꝑ est ꝙ nõ possit hr̃e expẽsas itineris: nã nõ est sibi ꝑcipienduꝫ: vt mendicet. Quarta senilis etas: seu mẽbroꝝ destitutiõib⁹ impedit⁹. Si .n. senescit: lꝫ fortl. videat̃ ad s̃beũdũ laborẽ: tamẽ quia ꝑiculosũ est absoluet̃. Itẽ si teneret̃ in vinculis. Ray. etiã in sũ. dicit ꝙ de his qui magne potẽtie sũt: ⁊ ita delicati ⁊ debilitati ꝙ laborẽ eũdi ad curiã nequeũt s̃bstinere: papa est consulẽdus intimatis sibi circũstãtiis facti ⁊ ꝑsone. ⁊ iuxta ipsius ꝯsiliũ est agẽdũ. Dicit ibi glo. ꝙ h̃ est intelligẽduꝫ: qñ nequeũt ire de facili: qꝺ ad arbitriũ boni viri est referẽdũ. Si autẽ omnino non pñt papa irreq̃sito pñt absolui: sic nõuit

Allanus in.c.Mulieres. Et q̄rit hic Pau.d ãch. Utrū ista absolō q̄ pōt fiei ꝓpt iustū impedimentū ab alio q̄z ab eo q̄ debet hēat locuz in excōicati. alia rōe q̄z p iniectoꝫ manuū. et Inno. q̄dē dic̄ q̄ hz locū solū in excōicatis ꝓpt manuū iniectōez. s̄ si al's sit excōicat⁹ a iudice vel a iure: lz ab solui possit in mortis articulo. ar. s̄. e. A nobis. 2°. Tn̄ in casib⁹ q̄ ponūt s̄.c. Quāuis. de qb⁹ dictū est: nō hz locū: s̄ tm̄ ab excōicatore: uel alio: ad quē spectat absoluēdi sūt. Et ita nōt Et ipsū allegat Jo.an. in Nouella. in.c. Quāuis. Sed hic dic̄ idez Jo. q̄ iste tex. fac̄ cōtra istā opinionē dū dicit. Ab alio absoluat̄. ⁊. s̄. in pn̄.c. h⁹: gn̄alit̄ dixit ab hoie vel a iure. et sic de alia excōicatōe q̄z illa q̄ ꝓ manuū iniectōe infligit̄. Locuz hēt ista absolutio ab alio ꝓpter iustuz impedimētū ꝓueniēs ex multis causis: vt .c. Ea noscit̄. ⁊.c. q̄zuis. ⁊.c. Q.d de his. 4° nō q̄ absolut⁹ ab excōicatōe ex cā ab alio q̄z ab eo a quo debuissz cessante cā illa tn̄t facē id qd̄ primo tn̄bat̄. s. cōpere coraz suo iudice. Et aduerte ad quē finē dz compere ad hūc. s. vt mādatū suscipiat ñ vt āpli⁹ absoluat̄. et nō q̄ ille q̄ absoluit ab excōicatōe dz satisfacē qd̄ intelligit̄ iuxta ꝓprias facultates. Et per hoc infert Archi. facultates ecclesie quas ad vsum hēt ad hoc nō teneri. 16.q 6. §. vltimo. Pro hoc facit cle. Nolē tes. de heretic. 5° nō q̄ hic dicitur cū cōmode pōt ire ad eū: a q° fuēat absoluēd⁹: q̄lit̄ sumi debeat h⁹ ꝟbuz cōmode. vide qd̄ nōt̄ in cle. Si q̄s suadēte. de pe. glo. añpenulti. ibi. Jo an. sup ꝟbo. cōmode poterit: dic̄ idē de sen. ex. De cetero. Dicit ibi decretalis: q̄zciti⁹ oportūitatē hūerit. Q.d exponit ibi Hosti. i. cessāte ipedimēto ⁊ aliq° modico tpe indulto quo sibi de necessariis valeat ꝓuidē. Et p h̄ pz q̄ nō credit̄ circa hoc absolute. s̄ iudex hēbit hoc arbitrari. al's ipe ab solut⁹ a friuolis excusatōib⁹ frigoris caloris ⁊ his similib⁹ cōstitutōez elu deret: facit de do. ⁊ contu. Tn̄ olim Nec obstat q̄ d occulta re ⁊ anime piculo querit̄ ⁊ sit sibi credendū: de hōici. Significasti. 2°. Fateoꝛ id ꝟū in foro pn̄iali. de spon. Tua. 2°. quo ad vinculū occulto cōtrahēduz. Un̄ exq° sn̄ia hēt de moꝛa: scire se debet excōicatū. Judex tn̄ euz nō denūtiabit: nisi pus eo vocato p cōiecturas viderit illū moꝛosū cognitōe sup h⁹ pmissa sūmaria. l. e. ꝓ in fi. Hec Jo. an. Archi. vero sup.c. Cupientes. de elec. li. 6. tractās hoc ꝟbū. Cōmode dicit int̄ cetera q̄ iudex inspecta q̄litate psonaꝝ viaꝝ ⁊ tēpoꝝ arbitrabit̄ quō ɔmode possit fieri: et dietas maioꝛes vel minoꝛes. ff. de ꝟbo. oblig. Cōtinuus. §. 2. Considerādo dietas vulgares quas hōies facē ɔsueuerūt s̄m id qd̄ dictū est. s̄. e. li. de rescrip. Statutū. Si aūt dicte vulgares nō appareant ipse iudex referat se ad legales. vicz ɔputādo. 20. miliaria. ꝓ dieta. Et si facta vna cōputatōe sup sit tm̄ vnū miliare ꝓ illo dabit vnā integrā dietā vt nōt̄. 2.q.6. Propt̄ in glo. Q.d si fuerit lōga viaꝝ distātia: equū est in septimana vnū diez ꝓ quiete dari. Nam mēsis dat̄ ad pādū se. 20. ꝟo dies ad expectāduz.

29

Et hoc pbat littera ista. Cõmode. Nõ.n.possz cõmode venire per.20 vel.30.dietas cõtinue:absq3 alia intermedia quiete. Ad hoc.63.di.cã3. lõge. Debet iudex arbitrari benigne tēp⁹ itineris:ad hoc ex̃ de offi.dele. Cõsuluit. Et ɔputabūt̃ diete a loco a quo iter arripuit sīn̄ fraude. Sufficit.n.ƀm hāc lrã3 ꝙ non sit in negligentia vel fraude. 6° nõ in.§.Idē ibi:q̄busuis aliis sentētiis. Qõ papa et legatus absoluūt a q̄buscūq3 sententiis excõicatõis. Qd̃ Jo.mo.intelligit de sentētiis iuris non hois. Nā vt dicit papa ꝛ legat⁹ non solū absoluūt ab illis de stilo curie:ꝫ etiā mittūt:nisi in casu quo delegat⁹ nõ possz absoluē:vel mortuus essz:nec alius successit in delegatõne. Idem putat quando successor bñ succedit in delegatõe:ꝫ nõ est spes de festina ꝓuisione. Putet etia3 Jo.mo.in p̄dictis casib⁹ delegatorū3:si absolut⁹ nõ peat nõ reincidat ipso iure: nisi i eo ꝙ appareat vitiata. hec oīa cessāt si late recipias litterā: vt ꝟbū sonat hic:ꝛ in pn̄.h⁹ capituli.qd̃ ēt loq̄tur gñaliter de vtrisq3 expmit. Et h̃ tēt Jo.an.s.ꝙ in q̄buscū3 sentētiis iuris ꝛ hominis locū habeat qd̃ hic dicit̃ ꝙ reicidat ipso iure:nisi pareat:ꝛ cõpareat post absolutõe3:vt hic dicit̃. Itē nõ ꝙ Archi.exponēs ꝟbu3. Cõtempserit:dicit ꝙ contēnere dicitur hoc ipso: ꝙ iusta cā cessante se nõ p̄sentat illi a quo fuerat absoluēdus: vt nõt̃.2.q.7. Metropolitanū. Idē Jo.an. Itē ponit Pe.de ancha. cū q̄s teneat̃ se ꝑsonaliter p̄sentare sēp ꝓ absolutiõe obtinēda cessāte impedimento. Accessus ad absolutorem vtꝝ talē absolutõe3 q̄s põt petere p ꝓcuratorem. Et Hosti.dicit ꝙ non Sed Inno.dicit ꝙ si iusta cā sbest: potest peti absolutio p ꝓcuratorem etiam in absentia. Archi.etiā in isto .c.mittit ad notata p specu.in ti. de ꝓcu.§ i. Et ibi dicit̃ ꝙ ꝓcurator cõstitut⁹ spāliter ꝓ petēda absolutõne sufficit:ꝛ ita seruat curia.vt ibi dicit̃ Ad hoc facit ꝙ q̄s se repn̄tat:aut in ꝑsõa ꝓpria:aut p ꝓcuratorē idoneū di.18. Epūs. Et dicit Pe.de ancha. ꝙ a snīa intēdicti ꝛ suspēsiõis põt peti absolutio p ꝓcuratorē:q̄a nec solēnitatē forme: nec absolutione3 deside rat. Et in hoc oēs cõcordant. Item dicit Archi.ꝛ Pe.de pal. ꝙ pat3 ex p̄ncipio h⁹ capituli ꝙ p mortis ꝑiculum:vel aliud impedimētu3 qd̃cūq3 ab alio q̄ ab eo ad quē de iure absolutio ꝑtinet excõicatus absolui non debet: si haberi potest ad illu3 recursus:vel ipsius copia. Idem dicit in directorio iuris.li.3.ti.4°.s.de absolutione ab excõicatõe iuris. Et s̄dit̃ ibi ꝙ qñ aliq̄d istoꝝ nõ põt fieri:tūc absolui debet ꝛ põtest:ꝛ semp epūs est req̄rendus si potest haberi:aliter sufficit simplex sacerdos:vt notauit Inno.extra.e.c.Nup. Et est iniūgēdu3 ei ꝙ cessante impedimēto tpali se illi q̄ sup hoc potest repn̄tabit: sed vbi est ꝑpetuū impedimentū nõ est hoc illi iniungēdu3 ƀm archi. Fallit hoc in casibus in q̄b⁹ null⁹ absoluē potest:nisi in mortis articulo: vt in falsariis litteraꝝ pape:et i sequētib⁹ hostilit̃ cardinalem. Et iniuriose vel temere epūm vel bānientem. Et in

d 2

religiosis vel clericis secularib⁹ indu cētib⁹ ad vouēdū eligē sepulturā.zc. Ponūt in eodē libro.qdā alij casus in qbus solū in articulo mortl. sicuti etiā expsse hoc habes in sentētiis p cessus ānualis q fit in curia p papā: vt habes infra.

Excōicatio contra clericos locātes domos manifestis vsariis alienigenis fen⁹ exercētib⁹. Cap.51.

c Lerici q manifestis vsariis alieīgēis aut aliis nō oriūdis de terris ipoz ad exercēdū fenus: vel fenus exercē volētib⁹ domos locāt vel alio titulo quocūqz cōcedunt sunt excōicati.nisi sint patriarche archiepi: vel epi: qui plati non excōicatōem s suspēsionez ipso facto incurrūt. Et si p mēsem hoc sustinuerint terre ipsoruz qdiu in eis iidem vsarij morantur: extunc ecclesiastico sbiaceāt interdicto. ex. d vsur. vsarū li.6. Ubi dicit Jo.an.in glo. q manifesti vsarij dicūt illi de qb⁹ notoriū est de iure. Ut qa confessi: vel cōdēnati vel de facto: vt qa hñt opis euidētiā: que nulla possit tergiuersatione celare: vt qa tenz altare suum patum. Jtem sm Pe.de pusio sunt manifesti vsarii q p iudicis publicationē vel clarā pbationē: vel quorū pbatio est in euidenti ⁊ manifesto: vt qa ⁊ si nō exerceāt palaz ⁊ notorie vsuras: tñ p modicā cāe examiatōez erunt manifesti: vt qa apparent libri suaz rōnū: vt nōt Archi. in.c.qq.e ti. vel cū corā sacerdote et testib⁹ publice fatet se esse vsarios māifestos ⁊ ostēdūt libros rōnū: fama etiā cū adminiculis in hoc sufficeret: ita tēt Federic⁹ de senis in csiliis suis. Jtē sm Jo.an. ⁊ Lapum.ex vnico actu potest dici vsurari⁹ manifest⁹: si ille pōt pbare. Jtem pōt epūs statuere moduz quo qs censeat vsurari⁹ manifestus: cū possit ius cōe fortificare p penā: vt nōt Inno. Jtē si testator mandat in testamēto restitui oms vsas p eum extortas nō expssis psonis qbus extorsit: nec expsso qtū extorsit: ex hoc nō dicit vsari⁹: qa confessio illa nil opat: exquo qtitas nō expmit. Jtem an fuerit manifestuz pōt recipi pbatio post mortē vsarij hec Pe.de pusio. Jtē dicit Jo.an. in glo. q si locās ignorat ipsuz esse vsariū: pbabilis ignorantia excusat euz. Ex quo aūt scit debz eū expellē. glo.sup v.titulus.puta pignoris cōmodati ⁊ h⁹mōi. Et idez si sine vllo titulo illū ibi esse pmittit. Sz si vendit vel donat nō videt locū habere constitutio sm Guil. dicit idem esse in hoc casu.

Excōicatio cōtra impedientes seqstrationē factā p ordinariū sup aliq⁹ bñficio ex eo q vna snia diffinita ē lata contra possessorez apud sedem apostolicā. Cap.52.

d Jffinimus vt si vna cōtra possessorē diffinitiua sētētia sup bñficio apud sedē dūtaxat aplicā in petitorio vel possessorio pmulgata: bñficiū ipm a possessore huiusmodi: dū tamē triēnio pacifice añea possessuz ab eo nō fuerit p loci ordinariū apd aliquā idoneā psonā sequestret.zc. Si qs aūt seqstratōez h⁹modi ipedire: vl fruct⁹ seqstratos quoquō psumpsit occupare: excōis

sentētiā icurrat ipso facto:a qua nisi impedimento prius āmoto ꝛ occupatis p eū fructibus restitutl.nullatenus absoluat:ꝛ nihilomin⁹ si fuerit de litigantibus cadit a iure suo:nec obstat si de nullitate sententie oppo natur. extra de sequestra .c°.i. In cle.Una sola. multo forti⁹ si plures Jo.an.Contra possessorē.Si ꝫ cōt petitorē ꝓ possessore fert snia nō fit sequestratio.Itē si int duos vel plres petitores fert snia ꝓ vno cōtra reliquū vel reliquos nō fit sequestratio Itē si fert cōtra possessorē: nō tamē ꝓ petitore q forsan ad ꝓuatōez agebat:non est locus sequestratiōi.Jo. An.Diffinitiua. In interlocutoria. nō hꝫ locū ↄstō.Est aūt intlocutōia que int pncipiū et finez cāe fert sup his que incidunt ꝛ emergunt.Diffinitiua ꝟo pncipalē qōnē diffinit:de q° satis in spe.de snie ꝓlatōne.Jo. an.Sup bn̄ficio ecclesiastico. Si ꝫ inter petitorē bn̄ficiꝫ ꝛ possessorē eēt qō aliq ꝑsōalis:vel realis diffinitiua nō esset locus ꝓ petitore cōstitutiōi. Jo. an. Promulgata: p auditores curie a quoꝝ sententiis appellatur. Jo.an.Bn̄ficiū. Nō qa nō fructus tm̄ ꝫ et bn̄ficiū seqstrat.Jo.an.etiaz si illō bn̄ficiū sit dignitas vel ꝑsonatus:vel curā hꝫ aiaꝝ: vt dicit in ipa Cle.Triēnio.Ista duo rqrūt ne fiat sequestratio.s.ꝙ pacifice sit possessū et triēnio nō inchoato: ꝫ cōsūmato tertio āno.Jo.an.Ordinariū.nō distinguit an ad illū spectet institutio: nec ne restitutio. Nō sufficit cautio de restituēdo: ꝛ si fructus nō extant ipsoꝝ estimatōꝫ.Jo.an.Nullaten⁹ ꝑ istud videt ꝙ absolō cōtra hec nō teneat:cui concor.ex̄ d sepul.c.i. In ↄtrariū videt cuꝫ hec forma sit a iure data nō ab hoie. Facit qd scripsi p⁹ Hoff.de resti.spo.c.vlt. Uide quid dicā.ī.de iure patronat⁹.c.i. Ibi vr̄ dicē ꝙ tenet talis absolutio:lꝫ sit puniēdus q sic absoluit. Remittit.etiā ad notata.de sē.ex.Uenerabilib⁹.§. vbi sūt.li.6. Et ibi dicit ꝙ tenꝫ iniusta absolutio: dūmō hēat sup hoc iurisdictionē.Sicut etiaꝫ tenet iniusta excōicatō.ii.q.3.c.i. quia par ius voluit esse dn̄s soluendi et ligandi. de pe.di.i.ꝟbum.

Excōicatio cōtra clericos et religiosos q inducūt aliquē ad iurādū vel vouēdū vel ꝓmittēdū vt sepulturaꝫ eligāt apud ecclesias eoꝝ: vel electā nō mutēt pape reseruat.

Cap.53.

f [F]Ane temerarios violatores ↄstōis illi⁹ que religiosis vel clericis secularib⁹ ꝓhibꝫ: ne aliquos ad vouēdū iurādū:vel fide īnposita:seu alias ꝓmittēduꝫ inducāt vt sepulturas apud eoꝝ ecclesias eligāt: vel iā electā vlteri⁹ n̄ imutēt: similē sniaꝫ pena in dcā ↄstōe cōtēta in suo ꝑdurāte robore incurrē volumus ipso fco a qua ab alio ꝙꝫ a sede apostolica:ꝑter ꝙꝫ in mortis articulo nullaten⁹ absoluēdos. Nullis priuilegiis aut statutl.cuiuscunqꝫ tenoris existant in cōtrariū sup his valiturl. ex̄ de pe.Cupiētes.in cle. Cōstōnis Hec ↄstō hēt de sepul.c.i.li.6°.Sētentiā.s.excōis:de qua dixit vltimo ꝛ illā.s.vocauit sniaꝫ rlique sc pene. Contenta. Punit illa constitutio

eligētes sic sepl'turā ex voto iuramē
to:et h⁹i: vt quó ad sepl'turā itestati
decedāt. Itez punit alliciētes p̄dictl.
mōis.s.p votū vl'iuram̄tū ⁊ h⁹mōi:
ꝙ si eos sepelierint restituē tenētur
corpa si petūt:⁊ oia que pueniūt ad
eos rōe sepulture. ī.io.dies.al' ipoꝝ
ecclesie vbi sepl'ti fuerūt:et eoꝝ cimi
teria sūt' intdc̄a Jo.an. Absoluēdos
Hic respic̄ hūc vltimū casū tm̄ sic se-
patū ab aliis:nā ab excōicatōib⁹ aliis
q̄ ponūt in p̄dc̄a cle.absoluūt ordi-
narij:ab hoc autē papa. Nō tn̄ ꝙ ex
hoc nō tollit q̄n aliq̄s ꝓprio motu
possit vouē: vel iurare in aliq° loco
eligē sepulturā. Et q̄ fecerit debeat
obs̄uare: dūmō n̄ inducat ad h̄ p p̄
dictos ⁊ modis p̄dictis. Itē si cleric⁹
vel religiosus ↄsilio vel suasiōe indu
cat aliquē ad eligēdū sepulturā in ec
clesia sua: n̄ tn̄ ad vouēdū vl' iurādū
vel alias ꝓmitten̄. hic n̄ vr̄ ꝙ icidat
in canonē: cū sic dicat textus.

Excōicatio cōtra religiosos exeū
tes claustꝝ ad audiēdum leges: vel
physicā:et cont̄ h̄n̄tes dignitatez:⁊
ↄt̄ oēs sacerdotes. Ca.54.

c Ontra religiosas psōas exe
untes ad audiēdū leges:vel
physicā. Alex.p̄d.nr̄.oliz sta
tuit i ↄcilio turonēsi:vt nisi. ī.duorū
mēsiū spaciū redierit ad claustꝝ sint
excōicati ab oib⁹ euitēt:et i nulla cā
si patrociniū p̄star̄ voluerint audiāt
Reuersi aūt in choro mēsa caplo:et
cetis vltimi fratꝝ existāt ⁊ nisi forte
ex misericordia sedis apostolice:toti⁹
spē ꝓmotōis amittāt. Verū q̄a nō
nulli ex talib⁹ ꝓpt̄ quorūdā opiones
diuersas excusatōes aliq̄s assumebāt

Nos volētes vt de cetero ip̄o facto
sniaz excōicatōis incurrāt districte p̄
cipiēdo mādam⁹ q̄ten⁹ taz a dyoce
sanis ⁊ capitulis ip̄oꝝ q̄z a ceteri.ep̄is
in quoꝝ dyocesib⁹ ⁊ h⁹mōi studēt:
tales excōicati: et p̄dictl.penis obno
xij publice nūcient:q̄a nr̄o theologie
studiū cupim⁹ āpliari zc̄. Ad archy
diaconos. Decān̄. Plebanos. Pre
positos cātores ⁊ alios clericos p̄so
nat⁹ h̄n̄tes:necnō p̄sbyteros:nisi ab
his. ī.spaciū p̄scriptū destiterint hoc
extēdi volum⁹:⁊ appellōe postpōitā
firmit̄ obs̄uari. Hono.z⁹.ext̄ ne cle.
vel mo.sup specula.pe. de pusio sup
ista decretali sup specula.sic ait. Sci
endū ꝙ ē triplex ꝓhibitio psonaruz
quo ad audiēdū leges vel physicaz.
Quidā.n.ꝓhibēt rōe ꝓfessiōis.q̄dā
rōe ordinis.q̄dā rōe bn̄ficij. Quātuz
ad p̄mos.i. de ꝓfessis exp̄sse vel ta
cite: pz ꝙ n̄ pn̄t exire claustruz ad le
gēdū vel audiēdū leges vel physicā
vt hic.⁊ ex̄ eo. Nō magno. Cōtrafa
ciēs si monit⁹ nō rediit. ī. duos mē
ses ad claustꝝ excōicat̄ ipso iure: vt
hic. Sz dubitat̄ a quo tpe incipiat
h̄ tps duoꝝ mēsiū. Glo.dic̄ ꝙ a die
publicatōis ↄstōis. Alij dicūt ꝙ a die
exq° exiit claustꝝ. Et hec est opinio
Inno.goff.⁊ Vincen.⁊ addit vin.
ꝙ ↄputat̄ istud tps ab exitu mōaste
rij.s.hac d cā. Tertij dicūt ꝙ a die a
q° icipit audir̄ legē vel physicā:qd ē
nr̄ius.hosti.⁊ Archy.dicūt ꝙ ēt si au
diat semel. ī.duos mēses ē excōicat⁹
h̄ Goff.⁊ vinc.dixerūt expectādū eē
finē duoꝝ mēsiū an̄q̄z icurrāt penā
Et Jo.an.credit hāc opionē eē nr̄az
Et etiā doctor tali religioso scienter

ptícipās.s. i docédo ē excōicat⁹: ēt si ipse religiosus hitū ñ dimittat:⁊ h⁹ q⁹ ad leges vel physicā:et etiā si ð li cētia sui plati leges vel physicaꝫ au-diat ꝭꝫ Archi.⁊ Lapū. qa decreta-les.ñ magno.⁊ sup spe.ulla dističte loquūť. Quo ad scđos.s.i.rōe ordinis ꝓhibēť audire leges ⁊ physicā sacer dotes tm̄:vt.c.sup specula. Cōstituti āt i aliis ordinib⁹ ab h⁹mōi:vt.c.cū ex eo.de elec.li.6⁰. Quo ad tertios i.rōe bñficij ꝓhibēť audire h⁹modi sciētias cōstituti in dignitate curata vel nō curata vt hic. Si autē habeat ecclesiā pꝛochialē:⁊ ñ ē sacerdos: nō ꝓhibēť audire h⁹mōi scientias: nisi talis ecclesia sƀ se hēat capellas. Itē religiosus egrediēs mōasterium ad audiēdū scientias non ꝓhibitas: vt theologiā ⁊ ius canonicū si h⁹ facit sine licētia sui plati excōicatiōꝫ incur rit. Idē si cū licētia vadit:ꝭ hituꝫ nō poꝛtat: ⁊ doctoꝛ q̄ sciēť h⁹mōi ptíci-pat talē docēdo vel retinēdo i scho lis pari snia ligať ꝭꝫ Lapū. Abbas aūt nō exēpt⁹ si vult ire ad studia cō cessa epūs illi⁹ dyocl.hēbit cōsilium illi⁹ mōasterij seu cōuēt⁹. Et si visuꝫ fuerit expedire poterit lñiaꝫ dare tñ si sine lñia epi vadit ñ vr̄ ligari pēa excōis ꝭꝫ archi. Exeūtes.s.ð claustris suis statuit.s̄.e.ti. Non magnope. Mēsiū a tpe snie h⁹ cōstōnis siue pu blicatōis cōnumerāde:et nisi destite rint ipo fco sniaꝫ excōis icurrūt. Et vba ista q̄ hic ponūť vsqꝫ ad Uerꝫ. qa sūt cōcilij turonēsis.s̄.eo. Nō ma gnope. Ber. Audianť.tāqꝫ ipo iure excōicati:alias etiā monachi ⁊ cano nici regulares ab aduocatōe r̄pellūť

16.q.i.Alia est. Nisi ꝑ vtilitate eccle sie sue abbate nihilomin⁹ impante. Ber. Admittāt. Nō ꝙ abbates vel epi cū talibus dispēsare nō pñt.Ar. ꝺt ex.de sen.ex. Cuꝫ illoꝝ.in fi. Sꝫ hoc ad terrorē alioꝝ ⁊ cautelā statu tū fuit:vel quo ad dignitates intelli giť hoc: illō quo ad honoꝛes. Ber. Penis.s.ꝙ ꝓmoueri nō pñt sine di spēsatione apostolice sedis:⁊ aliis su pius positis. Pꝛescriptū duoꝝ men siū cōputādū a tpe publicatōis hui⁹ cōstōnis:qa añ publicatōeꝫ ñ teneť. ar.s̄.de consti.c.z. Exquo enim cō stitutio publice ꝓmulgata est et pu blicata quilibet teneť ad eius obser uantiā post duos menses. In auc. Ut facte noue cōstitutiōes circa p̄n cipium.colla.5.16.di. Q.ð dicitis. ꝭ non ante.zz.q.4. Dixit sarra. Sed cum ista cōstitutio iam ꝓmulgata publicata sit iādiu: null⁹ hēt excusa tionē. Sed nunq̄d epi possint tales absoluere. Credo ꝙ sic:quia cōditoꝛ istius cōstitutionis non retinuit sibi absolutōeꝫ quo.s. ad excōicationem Ber. Extendi scilicet p̄dičtas penas de quibus supius facta est mētio.s. ꝙ sint excōicati ⁊c̄. Et ita videtur ꝙ isti spem ꝓmotionis amittant: nisi cum eis per sedem apostolicā fuerit dispensatuꝫ: sicut diciť.s̄. de mona chis. Inducit quasdā allegatōes in contrarium. Et tandem concludit: dicens. Tuti⁹ est dicere ꝙ incurrāt omnes p̄dičtas penas: cum littera hoc exp̄sse dicat:dū dicit hoc extēdi ⁊ cetera.⁊ sup⁹.vbi dicit. Pꝛedičtis penis obnoxij. ⁊ cetera. Ber. Nota qð dicit Archy.super isto.c.ꝙ tales

audiētes ꝺm Inno. et Hoff. habent duos menses anteq̄ ligēt per id qđ habet in p̄cedenti. c. Super. in fi. et ista etiā fuit ibi sentētia Uincē. qui dicit ꝙ isti duo menses incipiūt in exitu ipsius monasterij. Sed Hosti. etiam dicit ꝙ si semel audiat ligat. Et littera sequens multū fauet sñie Hostiē. Et rñde ad illā lrāz. Nisi ab his zc̄. ꝙ ibi nō respicit religiosos: ſ; seclares tātū clericos p̄sonatꝰ hñtes Et nō ꝺm Hosti. ꝙ solꝰ papa dispē sat cuz irregularibꝰ exeūtibus ad audiendū leges vel physicaz vt ꝓmoueāt. Hoc etiā ꝓbat in spec. de leg. ¶ Nūc dicendū. Guil. ⁊ Hoff. Item nō qđ dicit Inno. ꝙ si in claustris audiant siue legāt mōachi nō ligāt ipsa constōe. Sed dic cū Hosti. esse ꝟum istud quo ad ꝟba ipsius: mēs tamē eius refragat oīo: vn̄ nō sine misterio pōit hec littera indistinctl. Docere intelligo vbicūq̄. Nā effectꝰ videt fuisse cā repulsiua p̄dicte cōstitutionis finalis. Nō ꝙ tales sciētie religiosis nō ꝯgruūt: cū eis exercitiū eaꝝ inſdicat. Et hec cā nūq̄ cessare potest: ḡ nec eius effectꝰ. ext̄ de pe. ⁊ remi. Cū infirmitas. Archi. Idez Pe. de pusio. qui et scribit. Dicebat Io. sup decretali. Nō magnope. ꝙ si religiosus exiit claustruz sibi ipsi legens vel studēs in legibꝰ ligat hac pena. S; ⁊ ꝓfessus accedēs ad p̄ncipium: vel repetitionē socij incipiētis in legibꝰ cā honoris dicit Io. idē ꝙ ligat quo ad ꝟba: q̄a cōstō hec ꝓhibet auditū ex mēte nō ligat. Nō ēt ꝙ istud qđ inſdicit clericis. s̄. noiatl. in p̄dicta decretali. sup specula. in fi.

Audire scz leges vel physicaz declarat per Bonifaciuz non extendi ad eos qui obtinent p̄rochiales ecclias rōne hꝰmodi ecclesiaruz: nisi eedem ecclesie fuerint plebāie ſb se capellas habentes in q̄bus instituant clerici ꝑpetuo nequeūtes ab ipsis absq̄ cā rōabili āmoueri. extra ne cle. vl' mo. Statutū. li. 6°. Ubi dicit Io. an. ꝙ ideo dicit rōne ecclesiaꝝ: q̄a si haberent dispensatiue: vl' alio modo p̄sonatum cum illis ecclesiis bene tenēt constitutōe vnde si essent p̄resbyteri tenent: non rōne ecclesie: ſ; ordinis: vt. s̄. dixi. Item qđ dicit Capellas. Idem videtur tenēdum: et tutius si vnicam habet capellam: non obstat ar. a ꝟbis. scz p̄lris numeri: quia nō dicit hic: nisi fuerit plebania habens capellas ſ; dicit in plurali plebanias habentes capellas: et pluralitatez capellaruz ad pluralitatē plebaniaruz referam. ar. s̄. de p̄uilegiis. Ut p̄uilegia. Et qđ dicit ab ipsis intellige plebanis vel capellis. Et meliꝰ Io. an.

Excōicatio contra religiosos professos si dimittūt habitū temerarie: vel si accedunt ad studia litterarum sine licentia suorū p̄latorum.

Cap. 55.

i Nhibemꝰ ne de cetero aliq̄s quācūq̄ religiōez tacite vel exp̄sse ꝓfessus in scholis: vel alibi temē hitū r̄ligiōis sue dimittat nec accedat ad q̄uis studia lraꝝ nisi a suo p̄lato. vel cū ꝯsilio sui cōuētus: vel maioris p̄tis eiusdez sibi eūdi ad studiū lr̄ia p̄mitꝰ ꝯcessa. Si q̄s hoꝝ temerariꝰ violatoꝛ extiterit excōnis

incurrat sniaꝫ ipo facto.ex. ne cle.vel
mo.Ut piculosa.li.6. Religionem
quācūqꝫ:dū tñ approbatā.s.ð voto
.c.i.li.6.Jo.an.Expsse.Jn casu isto
non est differētia int tacitā ⁊ expssā
Jo.an.ꝓfessus. Nō ꝓfessū ñ posse
redire ad seculū. qð dic vt de regu.
Cōsulti.Jo.an.Temē.ex cā.n. licet
habituꝫ trāsformare si iusta sit.puta
timor vt.s.ð vita ⁊ hone.cle.clerici.
Jo.an.habitum supiorez.Jo.an.in
nouel.vñ ⁊ idē ex de re.iu.li.6°.sup
regula vltima in nouel. dicit ꝙ hec
regula.s. certū est zc. facit ad qōnez
disputatā hic p dñm Guido.de pet
lata:de mōacho q̄ bñ fert hituꝫ mo
nachalē ꝫ cooptū hitu clericali ꝙ sit
apostata: ꝙ videt hodie approbatū
p cle.de vi.⁊ hone.cle.Dm̄ in pmo
2° cū iste religiosus iustā cāꝫ trāsfor
matōis sui habit⁹ non alleget:indu
bitant dico ipsum esse apostatā. Di
mittat.Adeo habit⁹ est ānex⁹ ossib⁹
mōachoꝝ ꝙ in quocūqꝫ loco cōsistē
tes:siue in lecto q̄escentes cōstanter
eo vti debēt:vt habet.20.q.i.vidua
⁊.27.di.Sāctimonialis.vbi dicit ꝙ
eo habitu semp vti dēt.Sꝫ ñ videt
ꝙ illud sēp sit ita amare intelligēdū
vt pſōa pma facie sonare vr.21.q.4
Sine ornatu.ibi.Extra domos.zc
Dic ꝙ illð loqt de clericī.secularib⁹:
q̄ nō ita st astricti:vt monachi. Qð
si in scholis:vel alibi dimiserint sine
cā mōachi habitū suū:licꝫ postea ad
male dimissum habitum reuertāt:
etiā si postea sint: vel efficiant bone
fame non poterūt eligi in abbates.
ar.i.q.7.Si q̄s omnez.Et h⁹modi
snie fuit Lau.et Jac.de al.et Pe.q̄

dixerūt ꝙ nō solū talis ē ineligibilis
sed electus deiceretur. Archi. Non
puto ꝙ mōachus in cella sua dimit
tens habitum: vel dū balneū intrat
in occulto:vel iacēs siñ habitu liget
hac cōstōne. Als pauci inuenirētur
non ligati:sed qñ exibet se ɔspectib⁹
hominū sine habitu i habitu laycali
vel clerici secularis sine iusta cā tunc
ligatur Jo.an.in nouel.Quāuis vt
dictum est deberet semper ex hone
state religionis deferre habitū:non
tamen videtur ꝙ incurrat excōmu
nicationez in stando sine eo ex aliq̄
causa rationabili. Puta vt dormiē
do melius quiescat: vt induendo sa
cras vestes non appareat gibus: vt
querat pulices:vt se balneet:⁊ apti⁹
scindat aliqð lignum ⁊ h⁹modi.q̄a
sic non videtur temerarie dimittere
Tamen etiam in huiusmodi conue
nientius esset non dimittē. Si aūt
dimittat:vel habitum transformet:
vt faciat aliquod malum.Ut scilicꝫ
fornicetur ⁊ huiusmodi.Non est du
bium ꝙ est excōmunicat⁹ ꝫm Pet.
de pal.in 4°. Si etiam dimitteret
volens transire ad aliam religionē
vt sic citius reciperetur etiam incide
ret in sententiam.Dicit etiam Pet.
de pal.in4°. ꝙ q̄ iocosa leuitate ad
horā:vt currat:vel lapidem ꝓiciat:
deponit habitum non incidit in sen
tentiam.Qð non est ꝟisimile papā
in minutis tamen laqueū posuisse.
hec ille.Quęuis.hoc dicit vt comp
hendat etiam studiū theologie:sine
iuris canonici ⁊ huiusmodi.Nō esse
potest: q̄a monachus debꝫ suo clau
stro esse ɔtētus. vt.16.q.i. Qui ꝟe.

De habitu religiosorum

Et ei a canone p̃cipit̃ vt int̃ claustꝝ
moret̃ vt.e.q. Iux̃. Nã mortuus dr̃
eẽ mũdo. Dicit tñ Io.an. ꝙ theolo
giã ⁊ decre.legẽ pñt: q̃a sũt scie pie-
tatis.37.di. Si q̃s grãmaticã.archi.
Prelato.i. abbati vel alio q̃ tz vicez
abbatis. q̃ ꝓp̃e dr̃ suus p̃lat⁹.ß nũq̃d
poteit ep̃s dare talẽ lñiaz.s. eũdi ad
scholas. Nõ credo nisi intueiat cõsẽ
sus abbatis vt hic.ar.12.q.i. Nõ di-
catis. Itẽ nũq̃d extẽdat̃ pẽa ista ad
abbatẽ. Multa iduc̃ Archi. ad ꝓbañ
ꝙ cadat i penã. Tãdẽ dic̃ ꝙ i licẽtia
abbatis.obtinẽda noie p̃lati vr̃ ep̃s cõ
tineri. Et tũc si abbas voluerit ire ad
studia l̃raꝝ ex̃ suũ monasteriũ hẽbit
cõsiliũ cõuẽt⁹ illi⁹ mõasterij: ⁊ si visũ
fueit poterit lñiaz iꝑtiri. Sz obstare
vr̃ illõ relatiuũ sui qd̃ seq̃t̃ qd̃ videt̃
respicẽ imediatũ p̃latũ ipsi⁹ mõaste-
rij: ⁊ sic ñ ep̃z. ⁊ bz h̃ põt dici ꝙ q̃zuis
abbas male faciat si vadat p̃t lñiaz
ep̃i ad q̃uis studia l̃raꝝ: ñ tñ vr̃ liga
ri hac pẽa ↄstõis cũ sit pẽal̃ ⁊ r̃strigi
cõsueuit mag̃ q̃z laxari. Archi. ⁊ qd̃
i fi. dr̃ d̃ lñia ep̃i: vr̃ hr̃e locũ in mõa
sterio ñ exẽpto ab ei⁹ iurisdictõe. lñia
⁊ tc̃ põt oia sine q̃b⁹ i studio ↄmode
eẽ ñ põt: qd̃ dic vt nõ.2.q.7. Cũ pa
storis. Io.an. ⁊ s̃bdit Archi. ꝙ si mu
tuũ ↄtbit tñbit mõasteriũ vsq̃z ad ꝓ
babilẽ modũ: ñ actũ fuissz: ꝙ alius ꝓ
mõacho sũpt⁹ inuenirz: vt ꝓpiquus
vel ali⁹. Si aũt obligaret libros vel
res alias ꝓ scholari vel alio ñ valet
obligatõ: q̃a mõach⁹ huus ẽ mõaste
rij.di.54. Multos. Idẽ si fidẽ iussit
ꝓ aliq̊ q̃a.s.ñ tñt̃ Archi. Ihorũ. q̃a
.s.apostatauit dimittẽdo hitũ: vl̃ q̃a
accedit ad studia sine licẽtia. Io.an

Ipso facto. Spãle ẽ i religioso apo-
stata: q̃a al̃s ñ essz apostata excõica-
tus: ß excõicãd⁹ bz qd̃ nõt. Io.an.et
Ber.23.di. Si q̃s ex clericis. Io.an.

Excõicatio cõtra religiosos oẽs q̃
sine lñia prochialis dãt sacramenta
eucharistie. Cap.56.

r Eligiosi q̃ clericis aut laycis
sac̃mẽtũ vnctõnis extreme
vel eucharistie ministrare:
matrimoniũ solẽnizare: nõ hita sup
his prochialis p̃sbyteri lñia spãli: aut
q̃ excõicatũ a canone: p̃t q̃z a casib⁹ i
iure exp̃ssis: vel p p̃uilegia sedis apo
stolice ↄcessa eisdẽ. vel a sẽtẽtiis per
statuta synodalia: vel ꝓuincialia ꝓ-
mulgatis. seu vt v̄bis eorũ vtamur
a pena ⁊ a culpa absoluẽ: q̃zq̃z p̃sum
pserint excõis sniaz icurrãt ipso fc̃o:
a q̃ dũtaxat a sede apostolica absol-
uẽdi. Et paulo post. Nullo religio-
sis eisd̃ sup hoc exẽptõis: vel alio p̃ui
legio suffragãte. Et in fi. Sane illis
religiosis q̃b⁹ ẽ ab apostolica sede cõ
cessũ: vt familiarib⁹ suis domesticis.
aut paupib⁹ i hospitalib⁹ suis degẽ-
tib⁹ sac̃ra possint ecclesiastica mini-
strare. Nullũ volum⁹ ex p̃missis p̃iu
diciũ q̊ ad h̃ gñari. ex̃ d̃ p̃ui. reli. In
cle. Religiosi. Pau. Religiosi in sex
cãib⁹ sũt excõicati. Et cũ hic loquat̃
gñaliter omnes religiosos ↄp̃hẽdit
etiã populũ hñtes. Clericos ãt secu
lares ñ ↄp̃hẽdit: ẽt si i his excederẽt.
Eucharistie. pau. Nõ dic̃ viatici: vñ
pz ꝙ loc⁹ ẽ pene: siue det̃ in morte:
siue i vita det̃. Nõ ob.50.di. penitẽ
tes. i fi. qd̃ itelligo: vt i morte oibus
det̃ viaticũ p illos q̃.s.h̃ pñt. pñia ãt
tp̃e necessitatis a quolibz sumi põt.

Queꝛit an h̄ cle. hēat locū i q̇buſcūꝫ
religioſis. Soluit Lau. ꝙ ſic. dūmō
ſint religiōis approbate. Jdē Lapus
alias. n. n̄ ſit religioſi. ne i ag̊. i cle. de
ſta. mo. ⁊ ca. re. Jfrā. de ʒā. Jtē ꝯphē
dit iſtō vocabulū. Religioſi. ēt noui
tios ſꝫ Lap. vtꝝ ꝯphēdāt hic religi
oſi ꝯuerſi vel mōiales. Sūt diuerſe
opiones ꝓ ⁊ ꝯt: ⁊ vtꝗ pōt ſuſtineri
Lau. et pe. de āch. ō mōialibꝰ tenēt
ꝙ n̄ Lau. ꝙ ſic. Jfrā. ō ʒā. Jtē dicit
Lap. ꝙ religioſi miniſtrātes ſcr̄a n̄
ſolū clericl. ſecularibꝰ: ſꝫ ēt regularibꝰ
ſin̄ lñia: ⁊ p̄cipue alr̄iꝰ r̄ligiōis icidūt
i hāc penā: ⁊ h̄ ē tutiꝰ q̈ꝫ. ſ. ꝯtriū. So
lénizar̄. Jo. an. ⁊ pau. i. ſolénit̄ bn̄di
cē: ⁊ ō hac bn̄dictōe hr̄. ʒo. q. 5. c. i. et
4. ſe. Et dic̄ zen. ꝙ i ꝟbo. ſolénizare
ꝯp̄hēdit̄ ois ſolēnitas q̄ obſuat̄ iux̄
ritū regiōis ō ſpōſa. c. i. ſiue fiat ſolē
nis bn̄dictō ſiue dicat̄ miſſa ſpālis ꝓ
ꝯt̄hētibꝰ. nō hita. Jo. an. ſ; nūq̇d cre
det religioſꝰ ꝑrochiāo dicēti ſe hēre
talē lñiaꝫ vr̄ ꝙ ſic ꝑ id qd̄ nō. de pe.
di. 6. Placuit: q̇a n̄ ē p̄ſumēdꝰ ime
moꝛ ſue ſalutl. i. q. 7. Sanximꝰ. Et
pōit ibi ip̄e Jo. duaſ obſtātias: ⁊ ip̄e
ſoluit. Parrochialis. Jo. an. Per h̄
qᵒ ad ſeculares mercenarios. et his
ſimilibꝰ itelligo p̄ſbyteꝝ i cꝰ ꝑrochia
ihitāt. fac̄ qd̄ nō. de pe. di. 6. placuit
De h̄ ſcripſi ō pe. ⁊ re. c. Oīs. ſuꝑ ꝟ
Sacerdotes ⁊ hoſt. t̄ctat i ſū. ō ꝑro.
§ vlt. ꝟ. Quis itelligat̄ ꝑrochianꝰ.
ſꝫ Jfrā. ō ʒā. dic ꝙ ſtatiꝫ cū q̇ſ vadit
ad hitādū i certa ꝑrochia: itelligr̄ ibi
factꝰ ꝑrochianꝰ: n̄ acceſſeꝛit cā̄ recrea
tōiſ: vel ob aliā cāꝫ tꝑalē ſtatiꝫ reuer
ſurꝰ ad ꝓp̄ā ꝑrochiā: q̇a tūc ſecꝰ de
ſepul. Js q̇. li. 6. Preſbyteri. Jo. an.

Puto ſufficē lñiaꝫ ꝑrochiāi q̇ adhuc
p̄ſbyt̄ n̄ ē: puta q̇a ē. i. ānū: vel diſpē
ſatū ē cū ip̄o ſꝫ formā dcretalis. Cū
ex eo. ō elec. li. 6. vel ex ꝑrochiali col
legiato. e. ti. Statuimꝰ. Ur̄ ⁊ ſufficē
lñia vicarij gerētl. curā ꝑ modū dcre
talis p̄dcē. Cū ex eo. Puto ēt pꝰ ſcꝫ
a pēis excuſari illū q̇ hᵒ fec̄ de auc̄te
dyoceſani. fac̄ ō pe. ⁊ re. c. z. li. 6. nā
dyocl. ē ꝑrochialis eiꝰ: et hᵒ foꝛtiꝰ qn̄
vacat ꝑrochialis eccleſia: ſ; qn̄ nō va
cat an̄ factū ꝯſulo abſtinē. et ex lñia
ep̄i vel archip̄ſbyt̄i ciuitatl. hᵒ n̄ fiēi lꝫ
ab aliis r̄cipi poſſint. pau. ēt dic̄ ꝙ lꝫ
h̄ ꝟa ſint. ſ. ꝙ ſufficiat lñia p̄dictoꝝ
tutiꝰ ē a lr̄a n̄ r̄cedē. ⁊ addit pau. hāc
ꝯſtōeꝫ n̄ hr̄e locū i illis q̄ p̄dc̄a ſacr̄a
recipiūt a certa ꝑſona rōe ꝯſuetudis
p̄uilegio: vel alio quouis m̄. s̄. ō r̄li.
do. Quia ꝯtigit. i fi. exēplū. ex̄ ō ſta.
mo. ⁊ ca. re. Ne i agro. § ſane. in cle
Hec ꝓcedūt ſꝫ Jfrā. de ʒā. niſi aliud
hr̄et ꝯſuetudo. Nā vt dic̄ pau. ſi cer
ta eēt ꝯſuetudo a q̇bꝰ recipēt̄ h̄ ſacr̄a
n̄ ē locꝰ huic pene. ō re. do. Quia cō
tingit. in cle. Que cōceſſio ſac̄m̄toꝝ
tūc n̄ ꝯpetit rōe ꝑrochie: cꝰ fauore hᵒ
videt̄ ſtatutū. Spāli. Suffic̄ ꝙ ꝑro
chiano det̄ licētia facta ſpecificatiōe
ſac̄mēti: puta de eucharistia: vel alio
lꝫ nō exp̄mat̄ nomē religioſi. Item
ſufficit ꝙ det̄ religioſo licentia facta
ſpecificatōe ſacramētoꝝ: lꝫ ꝑrochiāi
n̄ exp̄māt̄. ar. ō tpe. oꝛ. c. i. Jo. an. ēt
dicit ꝙ credit ꝑ talem ſpecificationē
factam euitetur pena. Et addit ꝙ
de ſacramento baptiſmi ⁊ penitētie
n̄ intelligit̄ p̄dicta pēa: q̇a hic n̄ exp̄
mūt̄. Jdeꝫ Pau. in canone. Jo. an.
Quotieſcūꝗ. Archieps vl̄ ſacerdos

possit absoluē de sē.ex.ī Nup. De ex
cōicatī. a canone an ꝓcedat quo ad
oēs. Soluit Lau. ꝙ sic:siue sit religi
osus eiusdez ordinis:siue alteriꝰ:siue
sint clerici: siue layci: siue mulieres.
Fran.de zamb. Et intelligūt Laur.
ꝛ Lapus de excōicatōe maiori ñ de
minori. Absoluētes excōicatos ꝑ sta
tuta legatorū.zen.tenz ꝙ icidāt. Si
aūt religiosi absoluāt a snia hōis:ꝙ
nō pñt nō hz locū pena: cū istud nō
expmat: Idē Pau.ꝛ zen.ꝛ Lau. et
ex h infert ꝙ in excōicatis p sētētiaz
pape nō est locꝰ huic cle. qđ tz Lau.
q̄a si voluisset de h intelligi expssisſʒ
Fran.de zā. Sētētiis. Jo. an.puto
ꝙ oēz sniaz excōis icludat suspēsiōis
vel interdicti cꝰ necessaria sit absolutō
Quēcꝙ. Jo.an.ēt religiosū:vl' ɔsotiū
nihil.n.excipit qui dicit qđcunqȝ.de
ma.ꝛ obe. Solite.in fi. Incurrant.
Querit hic Jo.an.ꝛ Pau.qđ iuris
de recipiētibꝰ talē absolōez:vel talia
sacramēta:an sint ligati eadē sētētia
rōe ꝑticipatōis. Et Pau.qđē remit
tit ad id qđ dicit de cōsā.ꝛ affi.Eos
in cle. Ibi aūt sic dicit in quodā sili
cāu:tūc ꝑticipās in crie crioso ēst ex-
cōicatꝰ:cū ꝑticipat pꝰ latā sniaz. vt i
.c.si cōcubine. Sz hic ñ ꝑticipat pꝰ h
in actu ꝓ quo ligatur.glo.vel dic ꝙ
lz participans in crimine criminoso
sit excōicatꝰ: nō tñ participās i actu
illo ꝓ quo alt ligat. Hec ibi. Jo.an
mittit ad id qđ dixit de snia ex. Cō
tingit pmo. Idē Frā.de zam.scz.ꝙ
illud đ ꝑticipatōe in crie hz locū qñ
ꝑticipat post actum dānatū:non in
ipso actu. Querit idez Frā de zam.
Utꝝ religiosus ignorans penā: de
qua hic:Et als hō sancte vite si mi-
nistret eucharistiā sine licentia ꝓro-
chialis presbyteri:non tamen in cō-
tēptum ipsius incidat in penam. Et
videtur ꝙ sic:quia ignorantia iuris
non excusat regula. Ignorantia.li.
6º. Contrariū consului. Dicit idem
Fran.per hanc litterā in ṽbo ꝑsūp-
serint:que nōt dolum ꝛ temeritatē
ministrantis. Sicut enim miles ar-
mate militie excusatur ab ignorātia
iuris. C.de iu.et fa.igno.l.i. Ita et
hunc possumus excusare:ꝛ hoc ṗci-
pue in foro pñiali: in quo credendū
est asserenti hoc ignorasse. Quia tñ
in hoc forte aliqui cōtradiceret ꝙ eo
ipso est ꝑsumptio: ꝙ fecit cōtra hāc
Cle. Tutius est ꝙ petatur absolutio
Utamur Jo.an. Pau. Concor. de
hēti.accusatꝰ.Sille.li.6.papa tñ oēz
delicti penam vere contriti dimittē
potest. Facit de ɔse.di.4. Baptismi
Uicem:ꝛ hanc cōcedit cruce signa-
tis i voto vltramarino. vt nō. host
de iudeis ꝛ sarra. Ad liberandaz.et
in āno centenario: vt patet etiaz in
extrauaganti Boni. Lz antiquoꝝ
Concessum. Idem videtur si cōsue-
tudine hoc obtineat.ar.extta de re.
do. Quia cōtingit. Et Jo.an.dicit
ꝓ hoc videtur esse idem. scilicet de
cōsuetudine.ꝛ videtur declinare ad
aliā ꝑtez: vel saltem dubiā relinquē
Apostolica generali ꝑuilegio: circa
hoc.scilicet totum orbem respiciens
solus papa concedit. Spāle tamen
quo ad suam dyocesim concederet
episcopus ex causa qđ dicit de relig.
do. Dicit etiam Laurentius. Ut
allegat Pet.de ancha. ꝙ presbyter

prochialis q̄tūcūq̄ simplex cura sit ei cōmissa in adiutoriū ipsi⁹ cure poterit assumere sibi ad tēpus p̄sbyterū religiosum: vel aliū sine cuiusq̄ superioris lr̄ia qui ipsum iuuet forsitan in q̄dragesima: ad audiēdum s̄bditos suos in confessione ꝛ dādū eucharistiā in pasca: vel missis celebrandis: seu al's. Ut hic. Hec ille. Et dato q̄ mēdicantes nō debeant audire sine licētia platoꝝ suoꝝ: tñ si audirent ꝛ ministrarēt sacmēta: cū licētia horū illi essent absoluti: nec ipi incurrerēt excōicatōē: lȝ peccarēt extra articulū necessitatis.

Contra religiosos: q̄ dicunt aliq̄ vt retrahāt homines a solutōe decimaꝝ. Cap. 57.

i Llos ēt religiosos q̄ aliqua vt audiētes a decimaꝝ ecclesiis debitaꝝ soluē retrahāt i s̄mōib⁹ suis vel alibi p̄ferre p̄sumūt excōis snīe s̄biacē decernim⁹ ipo fc̄o de pe. Cupiētes. Jn cle. Jllos religiosos q̄ i s̄mōib⁹ suis vel alibi p̄ferūt aliq̄ vt retrāhāt a solōne decimarū excōicat. Jo. an. ꝛ Pau. Mēdicātes ꝛ n̄ mēdicātes ꝯcludit: clericos autē seculares n̄ cōphēdit: nec laycos artat hec pena: et cōcordat ex̄ de sen. ex. c. i. Retrahāt. Pau. vt hēat locū pēa de qua seq̄t duo req̄rūt. Primū q̄ talia dicant vt aliquos retrahant a solutōe decimarū debitaꝝ ecclesiis: q̄ si sec⁹ si dicerēt alia intētōne: vel si debite n̄ essēt ecclesiis s̄ aliis quocūq̄ m̄. Scd̄m ē q̄ audiētes sint obligati ad solutōē decimaꝝ: vn̄ si talia p̄ferrēt audiētib⁹ n̄ obligati. cessat pena constitutionis.

Excōicatio ꝯt̄ religiosos oēs nō s̄uātes intdictū a papa positū vel ordinariis q̄ñ sciūt matricē eccl'iaꝫ illō seruare. Cap. 58.

r Eligiosi oēs tā exēpti q̄ nō exēpti c⁹cūq̄ ordinis ꝛ cōditōis existāt: cū viderint ꝛ sciuerint cathedralē vel matricem: seu prochialē loci ecclesiā s̄uare intdictū q̄dcūq̄ pōitū auctoritate sedis ap̄lice vel ordinarioꝝ debēt et ipi s̄uare: n̄ obstātib⁹ q̄buscūq̄ appellōib⁹ añea ēt ad eādē sedē vel aliuꝫ: vel alios intie ct̄. ꝛ aliis obiectōib⁹ q̄buscūq̄: alioq̄n nō s̄uātes excōicatōēꝫ incurrūt ipso facto: idē etiā intdict̄. et cessatiōibus a diuinis indictis p̄ p̄uincialiū cōsilioꝝ statuta vel ipoꝝ auctoritate volum⁹ obs̄uare. idē i gñalib⁹ cessatōib⁹ a diuinis ciuitatū terraꝝ ꝛ alioꝝ locoꝝ q̄s alñ ex ꝯsuetudie: vel alias capl'a collegia vel ꝯuēt⁹ secularium vel regulariū sibi vēdicāt ecclesiaꝝ. Jdē itelligim⁹ obs̄uādū n̄ obstātib⁹ p̄uilegiis ꝯcessis eis ꝯuētōib⁹ statutis ꝛ ꝯsuetudinib⁹ q̄buslȝ q̄ ꝯt̄ p̄missa, religiosis ipsis i nullo volum⁹ suffragari ex̄ d̄ sē. ex. Ex freq̄tib⁹. Jn cle. Ordinariis. Lraꝫ aduerte. Pau. q̄a vt sit loc⁹ huic pene req̄rit̄ q̄ intdictū sit positū auctoritate pape. Q. d̄ itelligo esse si fiet p̄ eius delegatū. de p̄ben. Si apostolice. li. 6. Uel q̄ sit positū a iure cōi: vel p̄ ordinariū vel ꝯciliuꝫ p̄uinciale. Uel q̄ p̄ ipm vel aliū ad quē spectat fiat cessatio a diuinis: p̄ q̄d videt̄ q̄ hoc n̄ hēat locū i intdc̄o posito a singulari p̄sōa: que s̄ possꝫ ex spāli ꝯsuetudie: cū talis nō faciat aucte apostolica: nec sit ordinarius.

Idē videť in inťdicto posito p dele
gatū ordinarij:q̇a ñ videť tūc pōitū
p ordinariū. Religiosi.quicūq;. Jo.
an. Mēdicātes vel nō: ⁊ p hoc pz φ
clericos seculares nō seruātes inťdi
ctum vel cessationē quā seruat ma-
trix ecclesia nō ligat hec constitutio
Matricē. Pau.i. baptismalē vl̓ loci
maiorē:que ideo diciť matrix: quia
regenēat p baptismū:et sic cathedra
lis in ciuitate:et matrix in alio loco:
que ad hoc equipanť:et merito: q̇a
al̓s hec pena non haberet locū: nisi
in interdicto ciuitati. Nec curo vtrū
matrix ecclesia sit religiosis sbiecta:
quo ad reliqua tēporalia vel spūalia
vel nō sit sbiecta. Qđ si in loco non
sit cathedralis vel matrix aliqua ec-
clesia:quia forte est in alio loco: vel
ibi sunt plures equaliť suis prochia
nis baptisma ⁊ alia sacra ministran
tes. Distinguēdū:q̇a si oēs ille šuāt:
loc⁹ est huic pene. Si vo aliq̄ šuāt:
alique nō:tūc ñ ē loc⁹ pene: sic facēt
si in tali loco nō esset ecclesia religio
soꝝ. Diciť aūt hec ecclesia cathedra
lis vel matrix ecclesia muroꝝ ābitu
cōphēsa:exquo si in ecclesia celebrať
cōtinue ianuis aptis ⁊c̄. siue p p̄latū
siue p capl̓z totū:vel ptē:siue p alios
clericos ecclesie:nō ē loc⁹ huic pene.
Idez Jo.an. Et addit Pau. Puto
tam̄ φ si in matrice ecclesia celebrať
ab aliq̇b⁹ extneis inuitl. p̄latl. ⁊ capi
tulis: φ nihilomin⁹ sit loc⁹ ibi pene
Idē etiā dicit φ inťdicta metropoli
tana ecclesia ñ itelligiť inťdicta ma
trix ecclesia. Idē si inťdc̄a puincia:
vel vna dyocl. in aliq̇b⁹ ciuitatib⁹ vl̓
castris matrix ecclesia šuat inťdictū
in aliq̇b⁹ ñ. Diceñ φ i locl. q̇b⁹ šuat
loc⁹ ē pene: i aliis nō. Sciuerint. Jo
an. alio sensu q̄z p visū de q° p̄misit:
pbabiliť q̇ ig̊rātes talez obšuātiā ñ
ligat ad penā. Uidēt. pau. s. vidēdo
in cathedrali ⁊ matrici ecclesia cele-
brari ianuis clausis ⁊ voce submissa
excōicatis ⁊ interdictis exclusis. Ob
seruare. Jo.an.ar.a contrario sensu
cessat ibi illius argumenti: cōtrariū
repiť in iure vt scripsi de elec. Publi
cato super vltima glo. Itē cōtrioꝝ
non est eadē disciplina:vbi mens ⁊
vba resistunt. de vbo. signi. c. si. Ex
cessus ergo clericoꝝ matricis eccl̓ie
nō dabit religiosis materiaz delin-
quendi:intelligo autez illos seruare
quādo abstinēt animo obseruandi.
Appellationib⁹. Jo.an. Non dicit
φ p̄cedens appellatio non vitiet in
terdictum ne corrigat. de appel. Ad
hec. Sed dicit φ q̄zuis inťdictuz sit
nullum ppter p̄cedentē appellatōez
vel aliam cām: exquo tamē matrix
ecclesia illud seruat. Religiosi violā
tes sunt excōmunicati. Subiacere.
Jo.an. ⁊ Pau. Si snia inťdicti vere
ligat: ⁊ matrix ecclesia non illā šuat
Religiosi ñ šuātes ñ ligāť hac pēa:
s aliis q̄ hn̄ť de excessib⁹ p̄latoꝝ. c.
vlt. ⁊ de p̊ui. Auctoritate. li. 6.

Excōicatio cōtra religiosos q̇ cuz
omiserint cōsciētiā facē sibi ꝯfitētib⁹
de decimis soluēdis p̄dicāt postea.

Cap. 59.

r Eligiosi q̇ sciēť postposue-
runt cōfitentib⁹ cōsciētiam
facere de decimis soluēdis
ab offi° p̄dicatōis:tādiu maneāt ipo
facto suspēsi: donec ꝯfitētibus ipsis.

Si hoc ipm sibi dicendi cōmode facultatē hūerint cōsciētiaꝫ fecerint exinde excōicatōis incursuri sniaꝫ ipso facto si pdicare psūpserint pdicta negligentia vt pmittit nō purgata ad rligiosos tn̄ mōasterioꝝ vel ecclīaꝝ decimas pcipiētiū volum⁹ h̄ extēdi ex̄ de pe.cupientes.in cle.Scienter. Pau.Sec⁹ si ignorāt seu p obliuiōꝫ Et hoc intellige si ipsi confessores a platis ecclesiaꝝ fuerint reqsiti sup h̄ vt faciāt cōsciētiā sibi confitētib⁹ de dcimis dādis. Pau.⁊ Pe.de āch. Suspēsi Jo.an. Nō nouā spēm suspēsiōis:⁊ ibi ponit de multiplici spē suspēsiōis.Cōmode. Pau.ğ icōmoditas excusat a pcepto. Concor.ex̄ e.ti°.c.i.Ad idē.zz.q.z.Faciat. Minor tn̄ hic cōmoditas excusat: vn̄ n̄ tnt̄ eos sequi q̄ nō sūt in loco. Uel si sunt:⁊ hi non pn̄t sine magna vagatione: vel sin̄ alia incōmoditate. durāte ğ ɔmoditate durat suspēsio donec de soluēdis decimis ɔsciētiaꝫ fecerint qua facta vel incōmoditate supueniēte cessat suspēsio.Negligentia.Pau.Nō hic casū ꝙ veniēs cōt̄ suspēsionē a certo officio ē excōicat⁹ n̄ autē irregularl.h̄ si postea celebrat sic de cleri.ex.Postulastis.Percipientiū.Jo.an.Soli.n.nō pcipientes solent in his delinquē. Dicendi.Joan.Nō ɔtraria cōtrariis purgari.ð here.c.z.li.6°.Peccatū ğ tacēdi:dicēdo purgat̄.43.di.Sit rector.

Cōt̄ mōachos ⁊ canonicos regulares q̄ nō hn̄tes administratōeꝫ curias principū intrant vt dānificent monasteriū vel platum eoꝝ.

Cap.60.

b De edicto ppetuo ꝓhibem⁹ ne monachi aut reglares canonici administratiōꝫ aliq̄ꝫ n̄ hn̄tes ad curias pncipū absq̄ꝫ spāli platoꝝ suoꝝ lr̄ia se conferāt:ꝙ si se cōferre psūpserint vt dānū aliqd̄ inferāt suis platis aut mōasterio excōicatōis sniaꝫ eos incurrē volum⁹ ipo facto:platl.eoꝝ districte nihilomin⁹ iniūgentes vt ipsos ad pdictarū curiaꝝ accessū ⁊ aliis q̄buslibet vagationib⁹ ⁊ discursu diligēt̄ cōpescē:aut sup h̄ nō pcētes eisdē seuere corrigē n̄ omittāt.ex̄ ð sta.mo.Ne in agro. in cle.Canonici. De hac ğ pte n̄ dubitam⁹ q̄n liget mōachos ēt n̄ nig̃s Jo.an.Nō hn̄tes. Jllos.n.q̄ habēt administratōꝫ q̄n̄ꝫ ꝓ ipaꝝ administrationū cāis illuc irē oꝫ:q̄s ꝓsequi pn̄t:lꝫ n̄ sint ppetui.ð iudi. Cū dpu tati.Jo.an.Curias pncipū. Ibi nō Jo.an. Et ponit duodeciꝫ abusiōes claustri bm̄ Ugoneꝫ.Et duodecim abusiōes secl̄i bm̄ Cipanū.Jbi vide si vis.Spāli.ğ gn̄alis:puta ꝙ possit se quo voluerit absentare nō sufficit Jo.an.Jpso facto.Ad hāc excōicatione ɔtrahēdā duo necessaria videt̄ scꝫ ꝙ intrauerit curiam ⁊ ꝙ cā dānificādi monasteriū vel platum:lr̄iaꝫ habere vel nō habere:nō puto pōderādum:cū hoc nō reputat̄.Hinc est etiā ꝙ de licentia prelati intrans curiam: si ad hoc intrat excōicatus est Ex solo ergo exitu claustri ob hanc cām non ligatur. Jteꝫ exquo intrauit ob hanc causam: licꝫ dānum nō intulerit:siue quia nō potuit:siue q̄a penituit ligatus. Simile de homi. ꝓ humani.li.6.Jo.an.

Excõicatio cõtra monachos te-
nẽtes arma infra septa monasterij
sine licentia abbatis.

Cap. 61.

p Refate quoq3 snie mona-
chos. ĩ. septa mõasterij sine
licẽtia abbatu3 suoꝝ arma
tenentes decernim⁹ sbiacẽ. extra de
sta. mo. Ne in agro. In cle. Mona-
chos nõ repetit ⁊ canonicos regla-
res: vñ videt̃ ꝙ lic3 snie. s. excõis. de
qua. s. dixerat arcet̃ in cãu ꝑcedẽti:
nõ tñ in isto. S3 cũ loquet̃ gñaliter
videt̃ includẽ oẽs monachos albos
⁊ nigros: etiã si vocet̃ iuxta vulgare
fratres. ar. de pac. cũ ꝑdẽ. vbi vocãt̃
monachi ⁊ fratres. Pau. Septa. i.
clausura dicta a sepio sepis: vt ẽ clau
strũ refectoriũ vel dormitoriũ ⁊ cete
officine ad vsũ mõachoꝝ deputate
i2. q. i. Necessaria. idẽ videt̃ ꝺ atrio
i2. q. i. Nulla. ⁊ ꝺ orto. ⁊ area positi.
iuxta ecclesiã de cẽsi. c. i. Pau. infra
ꝑ intra. Et p3 p hoc ꝙ extra tenẽs
sc3 arma non incurrit hanc penam
Arma. in cõi significatõe cõphẽdũt̃
tela. Sed dicũt̃ arma stricte quib⁹
defẽdimur: tela q̃b⁹ impugnam⁹. l.
Cornelia. de homi. Si ꝓfodiẽs. S3
vt ibi notat̃ armoꝝ appellatione: et
fustes ⁊ lapides cõphendit: ⁊ omne
qꝺ arcu vel manu mittit̃. Nõ tam
puto auctorẽ sic latissime intellexisse
Jo. an. Pau. ꝺo dicit ꝙ armoꝝ ap
pellatio significat nõ solum scutos
gladios ⁊ galeas: ꝫ fustes ⁊ lapides
⁊ telũ qꝺ appellatur id qꝺ ab arcu
mittit̃ vel manu: ⁊ sic videtur istud
intelligi de armis militarib⁹: nõ cle
ricoꝝ que sunt lachrymes. zz. q. vlt.
. c. i. Et addit. Sed nũq̃d appellatõ
armoꝝ ita late sumit̃ hic puto ꝙ sic
si teneant̃ ad vsũ pugne. Alias si in
camera: vel infra septa monachus
hẽat lapides ad aliũ vsũ: vel gladiũ
antiq̃tũ ad quoquinã: vel ad aliud
simile. Nõ credo ꝙ sit de mẽte talia
ꝓhibere. alias sic. Quid. n. si iuxta
fenestrã sup ianuã habet accervũ la
pidu3 ad impugnãdũ: vel offẽdẽdũ
veniẽtes: certe tũc includũt̃. Idem
dico ꝺ arcu ferro ligno ⁊ silib⁹: vñ
op3 videri si ex forma m̃ ⁊ aliis circũ
stãtiis ea tenẽt vt arma offẽsibilia:
seu ꝺfẽdibilia aut alia vtẽsibilia: tres
dicture nõ sunt necessarie in notis
⁊ maiorib⁹ armis: vt lãceis gladiis
loricis scutis balistis ⁊ h⁹mõi. Pau
Tenẽtes. Ueniens de foris ad clau
strũ cum armis nõ animo tenendi:
nec tenet ex delectatõe nõ videtur li
gari: q̃a ꝺbũ. Tenẽtes. intelligit̃ cũ
effectu. Jo. ⁊ Pau. Sine lĩa. Intel
ligo petita ⁊ obtenta. Pau.

Excõicatio cõtra mẽdicantes qui
sine licẽtia pape recipiũt noua loca:
ad habitãdũ vel mutãt vel alienant
iã recepta. Cap. 62.

t Rãsgressores ꝯstõnis: que
religiosis mẽdicantib⁹ do
mos ad habitãdũ ꝺ nouo
vel loca quecunq3 recipe: seu recepta
huc usq3 mutare: vel ea transferre in
alios cuiuslis alienationis titulo: et
quõcũq3 excõicatõis snie decernim⁹
sbiacere. Cõstõnis. Jo. an. Cõstõnis
Boni. que hẽt̃ de excessib⁹ platoru3
in. c. vno. li. 6. Ibi dicit idẽ Jo. in ꝑ
ma glo. Talis cõstitutio. hoc dic̃ ꝙ
mẽdicãtes nõ pñt acq̃rẽ noua loca

ad habitādū:vel antiqua alienare ⁊
mutarꝫ absqꝫ spāli licentia pape que
de hac ꝓhibitōne faciat mētionē in
acq̄rētib⁹ tñ loca ꝓ heremitica vita
ducēda cessat ꝓhibitio. Idē in scđa
q̄ incipit. Mēdicātes. Hi dicūt men
dicātes q̄b⁹ victū tribuit incerta mē
dicitas. Et q̄ reddit⁹ aut possessiōes
ex regula vel ꝯstōnib⁹ hr̄e nō possūt
ex eo.li.6.đ reli.do.c.vno. Quo ad
casū vr̄ in oib⁹ mēdicātib⁹ idez ius.
Dicit Pau. ꝙ si dom⁹ corruat cui⁹
tñ solū ꝯtinue remanet i dn̄io ipoꝝ
mēdicātiū:lꝫ de nouo reedificet nō
incurrit excōicatiōꝫ. Sec⁹ aūt si loc⁹
etiaꝫ ñ dirupt⁹ desierit esse de ipoꝝ
dn̄io ⁊ habitatōe:⁊ postea nouo iur
illud acq̄rāt:q̄a tūc incurrūt. Et nō
ꝙ eccl'ias oratōia ⁊ alia edificia frēs
p̄dicatores vsib⁹ suis pñt construere
⁊ edificare in locis.s. eis concessis:⁊
ꝙ p̄lati cōtra edificātes ⁊ ꝯstruētes
sniaꝫ excōis inferre nō pñt. Alexan.
Itē nulli de ordinib⁹ paupꝑtatis licꝫ
oratoriū vel ecclesiā cōstruere: seu cō
structā recipe iuxta ecclesias predica
toꝝ:⁊ oratoria eoꝝ.i. spaciū centuꝫ
q̄draginta canaꝝ:⁊ si secus factum
fuerit dirimatꝫ. Clemens. Quia ple
risqꝫ. Itē frēs p̄dicatores in mutatōi
bus locoꝝ pñt secū deferre oēꝫ edifi
cioꝝ mām:exceptis ecclesiis dedica
tis:libros calices paramenta:et alia
bōa nostra:⁊ edificia relicta cū solo:
⁊ aliis p̄ter ecclesias vēdē. Et p̄ciuꝫ
in eoꝝ vtilitateꝫ cōuertē:nō obstāte
quorūcūqꝫ p̄latoꝝ cōtdictōe. Boni.
Uirtute.

Excōicatio contra religiosos fo-
uētes bīginos ⁊ bīginas i illo statu

Cap.63.

Acro approbāte cōcilio ppe
tuo ꝓhibēdum duxim⁹:⁊ a
dei ecclesia penit⁹ abolēduꝫ:
eisdē et aliis mulierib⁹ q̄buscūqꝫ sub
pena excōis quā in ꝯtrariū faciētes
incurrē volum⁹ ipso facto iniūgen-
tes expsse ne statum h⁹mōi dudum
forte ab ipsis assūptum quoquomō
sectenꝫ vlteri⁹:vel ipsuꝫ aliq̄ten⁹ de
nouo assumāt. Predictis ꝟo religi-
osis p quos eedē mulieres in h⁹mōi
statu fouere bichinali ad ipsuꝫ susci-
piendū induti dicūtꝫ sb simili excōis
pena quā eo ipso si secus egerint se
nouerint incursuros. Districti⁹ inhi
bemus ne mulieres aliquas p̄dictū
statū vt p̄mittitꝫ duduꝫ assumptum
sectantes:vel ipm de nouo assumē-
tes quoquomō admittant p̄bentes
sup hoc auxiliū cōsiliū vel fauoreꝫ.ex
de re.do.c.i.in cle. Uidetꝫ ꝙ hec cō-
stitutio sorores minoꝝ q̄ dicūtꝫ tertij
ordinis nō includat:cū ille ꝓmittāt
obedientiā:⁊ hēant regulā: nō ꝓpe
quo ad tria sbalia:ꝫ quēdā modum
viuēdi p sedē apostolicā approbatū:
q̄đ mihi cōstat.et facit ex de sen.ex.
Cū ex eo. Secūdus ordo.s.minoꝝ
⁊ sororuꝫ sancte clare que ꝓfitentur
sbalia:ꝫ differūt a primo.q̄a habent
ꝓpriū in cōi:q̄đ nō hꝫ ordo fratrum
minoꝝ. Jo.an. The auteꝫ bechine q̄
hic r̄probatꝫ:nec obediētiā ꝓmittūt
nec regulā aliquā approbatā ꝓfitētꝫ
⁊ opiniones catholice fidei ꝯtrarias
introducūt vt dicitꝫ.s.in textu hui⁹
cle. Sꝫ nec ēt sorores de pn̄ia beati
dn̄ici includit hec cōstitutio. Cū ille
ꝓmittāt obediētiā et regulā habeāt

a sede aplica approbatã qd mihi cõstat. Item hic nõ phibet mulieres fideles que pmissa cõtinẽtia: vel nõ pmissa pñiaz agẽ volũt et in humilitatis spũ dño fuire: vt dicit in si.h9 cle. Fran. de zab. in lectura. sup illa clemẽtina querit in quodlibet eoruz q hic numerat. vicz an valeat promissio obedietie vel rnũtiatio ppoz aut pfessio regle approbate sufficiat ad hoc vt bechine nõ tenerẽtur. Et dicit q nõ qntũ ad pma duo: etiã si religiose: nisi pfiteat regulaz a sede apostolica approbatam de voto. c°. vnico. li. 6. Si tñ hñt regulaz vel vitã p papã approbatã: hoc sufficerz etiã sine renũtiatõe ppriã: vt de sororib9 tertii ordinis minoz dicit glo. quã hic habes. s. Et idem Pau. qui allegat extrauagãtem. Jo. xx. Sancta romana. Et hanc habes. j. Et dicit idem q religiosi pticipãtes cũ tlib9 bechinis etiã nõ in crimine sũt excõicati fm Pau. Sed Lau. et zenze. et Mathe. itelligũt hoc de pticipãtib9 in crimine et criminosis. i. de fouẽtibus eas in bechinatu: vel inducẽtib9 ad hoc suscipiẽdũ. et qñuis huic excõicationi esset locus p. c. Nup. Etiã si hic nõ exp̃meret: tñ ideo hic exp̃ssit de excõicatõe: qa solet pl9 timeri. zc. xx. di. qñq. Uel seruãdo porez intellectũ dic q littera dicit Ullo modo etiã si fauor non p̃stet directe s indirecte: adhuc locus est huic pene: qd secus esset in. c. Nup. Et si dicemus q eo ipo q religiosi easdẽ admittũt ad aliquã cõione tollerãdo eas in h statu dicũt fauere et si nõ dãt fauorẽ directe: et sic incidũt in excõicationẽ.

Layci do pticipantes cũ talibus in crimine criminosis nõ est dubiuz q incidũt p. c. Nuper. Sed pticipãtes alio modo vel fauẽtes indirecte nõ incidũt per ar. a cõtrario. quia Cle. loqt de religiosis. Lau. et zen. et idẽ dicit zen. de episcopo.

Excõicatõ cõtra fratres minores admittentes illos de tertio habitu beati Francisci. ad diuina tempore interdicti. Cap. 64.

d Istricti9 inhibem9 fratrib9 minorib9: vt d ceto aliquã vel aliquẽ ex fratribus: vel sororib9 de tertio ordine quez beat9 Franciscus instituit: et etiã si sup hoc hi vel illi puilegiis qbuscũqz muniti extiterint ad diuina in suis ecclesiis tẽporie nterdicti quoquomõ admittant / q si fecerint eo ipso se nouerit sbiacere excõis snie. ex. de sen. ex. Cũ ex eo. In cle. Minorib9. Alios nõ ligat hec cõstitutio. Jo. an. hi vel illi hi fratres miores. vel illi. scz fratres et sorores tertii ordinis. Et est mirabile: qa eo cãu in aliis ecclesiis recipi pñt si priuilegium est gñale. Jo. an. Suis ecclesiis. Per hoc dbũ qd etiã supra pmisit. Dico q si in alienis ecclesiis hoc facerent cessat hec pena. possz tñ hic locuz habẽ alia pena excõicatõis. Jo. an. Admittant. nisi in qñtum illis et aliis pmittit fm decretalẽ vltimã. e. ti. li. 6. Jo. an. Subiacere. Ab hac snia nõ pñt absolui nisi p romanũ põtificẽ: vel satisfactiõe pmissa p locoz epos vt dicit in si. h9 cle. Querit a doctorib9 vtruz isti de tertio ordine beati Frãcisci gaudeãt puilegio clicali psoali: de q°. 17. q. 4.

Si quis suadēte. Uel fori. de quo. z q. i. c. i. Et Jo. cal. in quodā suo con silio tenet q̄ nullo hoꝝ gaudeāt. iz .q. i. Duo sūt. Nō. n. sunt clerici nec religiosi idest religati religiōi stricte sumpto vocabulo. i. obligati ad tria vota: vñ ſm Fran. de zam. possunt cōtrahere matrimoniū et vti cōtcto ĝ zc̄. Idē tʒ Lau. zen. Ꝯo ⁊ Guido. tenent q̄ gaudent ꝑuilegio clericali ꝑsonali. s. q̄ inījciēs man⁹ violētas i eos ē excōicat⁹: q̄a sūt ꝑsone ecclesia stice. Lapus et Bar. pl⁹ dicūt. scʒ q̄ gaudent tales ꝑuilegio fori seu reali .i. q̄ nō debēt ꝯueniri sb iudice secu lari: nec cuʒ laycis soluere collectas. Dicit tamē idē Bar. istud vltimum ꝑusīj ñ seruari: q̄a cōueniūť sb iudice seculari. Allegāt ista Spe. de ancha. ⁊ Fran. de zam. sup hac Cle. Cū āt frēs ⁊ sorores de tertio ordie beati dñici hēāt regulā approbatā ſʒ illū modū viuēdi ab ecclesia p̱ Boni. si cuti ⁊ isti: imo sūt in hoc magl ꝑui legiati illis: quia tpe intēdicti admitti pñt ad diuina fratꝝ. Nō uideo q̄re non debeant gaudere simili priuile gio sicut ⁊ illi.

Excōicatio contra oēs facientes aliqđ pactū vel ꝓmissionē tpalium ꝑ aliqua gratia vl' iusticia obtinēda in curia romana: ⁊ cōtra dātes ⁊ re cipiētes ex dicta ꝓmissiōe vel pacto ⁊ pape reseruať absolutio.

Cap. 65.

e Xcōicam⁹ ⁊ anathematiza mus ex ꝑte dei oīpotentis pr̄is ⁊ filij ⁊ sp̄us sancti: au ctōritate quoq3 apostoloꝝ Petri et Pauli: ⁊ nostra omnes clericos re ligiosos ⁊ laycos vtriusq3 sexus siue sint familiares curie: siue alij vñicuiq3 q̄ aliqđ pactū fecerint: seu aliqđ ma gnuʒ: vel pūū ꝓmiserint: vel ꝓmissi onē recepint. Aut ex pacto aut pro missione occulta vel manifesta sub gñalib⁹: ⁊ plenarie nō expressis: siue sb spālib⁹ ⁊ expͣssis aptis ꝟbis q̄cq̄d dederint vel recepint magnum vel pūū vel ꝓmissionē de quacunq3 re aut vtilitate ꝓpter hoc cōsequenda fecerint vel recepint ꝑ aliq̄ iusticia: siue gratia ꝑ se: vel ꝑ alio: in causis iudiciis seu al's litteris apl'icis. Et q̄ buscūq3 modis apud sedē apostolicā obtinēda. Et hāc sniaʒ ad ꝓmitten tes dantes acceptātes et accipiētes duxim⁹ extēdēdaʒ. Decernim⁹ etiaʒ vt nullus hanc incurrēs sniaʒ excōis ꝑ ꝑdictis vel aliquo ꝑdictoꝝ absq3 spāli mādato nostro absolōis bñfi ciū valeat obtinē: nisi forte ad nos accessū habē nō posset nisi in morti. articl'o cōstitut⁹ nec etiā ad absolōis grām admittať: nisi ꝑus q̄ꝫtū prius dederit vel recepit integralit̄ paupi bus largiať. Justiciā ꝟo siue gratiā sic obtētā nulli⁹ ꝓsus esse momēti volum⁹ eāq3 carē statuim⁹ effectu ⁊ robore firmitatis. Sʒ ⁊ sciēt vtētes illis simili sñia excōis astringim⁹: et ꝓuātes nobis absolutōeʒ eoꝝ cuʒ ꝑ missis in omnib⁹ ad penas similes obligam⁹. Jo. an. In lectura super decretali de symonia. Nemo. Istaʒ allegat sic dicens: hodie q̄ recipit vel facit ꝓmissionē de aliq̄ re recipiēda ꝑ gratia impetrāda vel iusticia con seqnēda i curia romana ē excōicat⁹ ipso iure p̱ extrauagantē Boni. que sic

incipit. Excōmunicam⁹. Item in libro q̄ dicit̄ directoriū iuris allegat̄ ꝛ ponit̄. Excōicam⁹. h⁹mōi extrauagātis. Anto. de but. eaꝫ allegat ꝛ dicit eā durare. Sed Jo. d̄ lig. in lectura sup. d. c°. Nemo. de symo. dicit fm Jo. cardi. fuisse hāc extrauagātez. Pe. de pal. in. 4°. dicit ꝙ dicit̄ fuisse istā extrauagātē. Boni. reuocataꝫ. p Cle. 5. Quid aūt hoꝝ verius sit: nescio.

Excōicatio ɔtra exenterantes et scindentes corpus defuncti ꝓ ossib⁹ eius transferendis: et est papalis. Cap. 66.

m Andat̄ vt nullus cuiuscūq3 defuncti corpis exenterare: vel in frustra cōcidē: seu decoquere vel incidē: aut ossa de carnibus euellē p̄sumat: vt ossa ei⁹ ad ptes alias deferāt̄: q̄tūcūq3 defūct⁹ ibi eligeret sepulturā. Si aūt simplr aut ad tps ibi decesserit: vel illi vicino loco ecclesie sepulture tradat̄: ita ꝙ demuꝫ incinerato corpe: tunc ad loca vbi sepulturā elegerit deportet̄ ꝛ sepeliet̄ in eis. Si q̄s auteꝫ etiaꝫ si pontificali dignitate p̄fulgeat contrafecerit: ipso facto est excōicat⁹ cui⁹ absolutio reseruat̄ pape: nisi i mortl. articulo. Hoc in quadam decretali Bonifa. 8. que incipit. Detestāduꝫ. Audiui a pitis ꝙ si q̄s incideret corpus defuncti ad supstitionē faciēdā q̄uis grauius peccaret q̄3 si faceret hoc ad transferēdū ꝓpter sepulturā non tamen incideret in sniam: quia pene nō sunt extēdēde vltra ꝓprios casus. de pe. di. i. §. pene.

Excōicatio contra ordinatos symoniace ꝛ ɔt ordināntes. Ca. 67.

m Ulte ɔtra symoniacā prauitatē abolite sunt ɔstōes q̄b⁹ morbus ille nō potuit extirpari: volētes de cetero vt possumus ꝓuidere. Sacro approbante cōcilio declaram⁹ ꝙ ordinati symōiace ab executōe suoꝝ ordinū sint eo ipso suspensi. Electiones aut postulatōnes cōfirmatiōes: et queuis prouisiones symoniace ecclesiaꝝ monasterioꝝ ꝛ dignitatū psonatuū officiorum et bn̄ficioꝝ quorūcūq3 deinceps facte: nulle sint ip̄o iure. Nullū p illas ius cuiq3 acq̄rat̄: nec ꝓmoti cōfirmati: ac ꝓuisi faciunt suos fructus: sed ad illoꝝ restitutōeꝫ tāq3 inique teneāt̄ ablatoꝝ pcipiētes. Statuim⁹ insup ꝙ dantes ꝛ recipientes ipso facto sētētiā excōis incurrāt etiā si pōtificali aut cardinalat⁹ p̄fulgeat dignitate Martinus. 5⁹. in cōcilio constan̄.

Excōicatio cōtra oēs symōiacos ꝛ pape reseruatur absolutio. Cap. 68.

i Nnouam⁹ ac de nouo cōfirmam⁹ oēs excōis suspēsiōis ac p̄uatiōis ꝛ intdicti snias: ꝛ alias penas ꝛ censuras dudum a sūmis pontificib⁹ in symoniacos latas ꝛ promulgatas: quas ipso facto incurrere volum⁹ omnē occultū: vl̄ manifestū symoniacū vbicūꝫ symoniam cōmisit cuiuscūꝫ stat⁹ ɔditiōis gradus p̄eminentie: vel dignitatis existat: etiam si cardinalis ep̄ali: vel alia q̄uis ecclesiastica vel temporali: etiā maxime p̄fulgeat dignitate: dictarūq3 sniaꝝ excōis suspensiōis p̄uatiōis ꝛ interdicti aliarūq3 censuraruꝫ ꝛ penaꝝ absolutōeꝫ siue relaxatiōeꝫ

nobis et successorib⁹ nostris pter q̄ꝫ in articulo mortis spālit̄ reseruam⁹ Nō obstātib⁹ q̄buscūq̄ꝫ ꝯmissionib⁹ indultis ⁊ facultatib⁹ absoluēdi de casibus nobis et successorib⁹ nostris reseruatꝭ spāliter cuicūq̄ꝫ: ⁊ cuiuscūq̄ꝫ gradus status cōditiōis: vel digni-tatꝭ. existat sb̄ quacūq̄ꝫ v̄boꝝ gn̄alit̄ vel spāliter factis aut faciēdis ꝯcessis vel in posteꝝ cōcedēdis: q̄s ꝯmissio nes ⁊ facultates huiusmōi: q̄ꝫtuꝫ ad detestabile crimen symonie: ⁊ pēas inde sequentes reuocamus: cassasq̄ꝫ haberi volum⁹: nisi spālit̄ d̄ absolōe: ⁊ a peccato symonie in cōmissiōib⁹ ⁊ facultatib⁹ p̄dictis exp̄ssā faciam⁹ mentionem. Martinus. 5⁹ in extua-ganti. que incipit. Dānabile scelus. Facta Mantue pontificat⁹ sui āno secundo.

Excōicatio cōtra nō reuelantes symoniā quā nouerūt ⁊ est papalis Cap. 69.

Statuim⁹ ⁊ p̄cipim⁹ vt oēs cuiuscūq̄ꝫ stat⁹ ordinis cōdi tōis p̄eminētie vl̄ dignitatꝭ. existāt q̄ sciuerint aliquā post hac cō misisse symoniam infra duos dies naturales postq̄ꝫ ad sui noticiā de-ductuꝫ fuerit teneat̄ si p̄ns fuerit in romana curia nobis vel aplice sedis camerario: aut suā vicē gerēti: ⁊ tūc i vnt⁹ vel duoꝝ testiū p̄ntia reuelar̄ sb̄ eisdē excōis suspēsiōis aliisq̄ꝫ cēsu-ris ⁊ penis q̄b⁹ vt p̄fert̄ ip̄ꝫ actoreꝫ symonie esse volum⁹ inodatū quas dic̄t⁹ nō reuelās vt p̄dicit̄ seu tegēs symoniā tanq̄ꝫ eiusdē fautor sceleris incurrat ipso facto cuius absolutōeꝫ nobis ⁊ successorib⁹ nostris spāliter reseruamus. Decernentes ex nunc irritum ⁊ inane: si secus super his a quoq̄ꝫ q̄uis auctoritate scienter: vel ignoranter contigerit attemptari. Martinus. 5⁹. in extrauaganti pre-dicta que vacat.

Excōcatio ꝯtra recipientes aliq̄d temporale: vel dantes pro ingressu monasterioꝝ: et pape reseruat̄ abso lutio. Cap. 70

Uniuersis ⁊ singulis abbati bus ⁊ prioribus ⁊ decanis p̄positꝭ. ⁊ magistris: necnō abbatissis p̄orissis: ⁊ aliis p̄latis quo uis nomine nūcupent̄ ⁊ eoꝝ officia lib⁹ inhibem⁹: vt a p̄sōis: tā marib⁹ q̄ꝫ mulierib⁹ religionē ingredi volē tibus eoꝝ ecclesias monasteria p̄o-ratus domos seu loca in earūdem p̄sonarum receptioneꝫ: aut ante vel post: nulla quecūq̄ꝫ pastus prandia: siue cenas pecunias iocalia: aut res alias etiam ad ecclesiasticum: q̄uis vsum pium deputata seu deputāda de cetero directe vl̄ indirecte petere aut exigere quouis modo p̄sumant sed eas potius cum omnimoda ca-ritate recipiant: ac in victu ⁊ vestitu sicut alias p̄sonas ecclesiarū suarum monasterioꝛuꝫ p̄oratuū domorum alioꝛūq̄ꝫ locoꝝ sincera caritate ptra ctent: Jllā dūtaxat que ipse persone ingredientes pure ac sponte et plēa libertate omniq̄ꝫ pactione cessante dare vel offerre ecclesiis prioratibus monasteriis domib⁹ ⁊ locis h⁹mōi voluerint: cū gratiaꝝ actōe licite re-putari. Nos enim eos qui sec⁹ ege rint si singulares persone sint: tam dantes q̄ꝫ recipientes h⁹mōi excōis

vinculo innodamus. Si vero capitula sive conventus fuerint: suspensionis sententiis eo facto decernimus subiacere. A quibus preterquam in mortis articulo absolui nequeant absque sedis apostolice licentia speciali. Urbanus 5us. in extrauaganti que incipit Sane. seu. Ne in vinca. Audiui a fidedignis quod iste Martinus 5us. habuit dicere quod nolebat quod incurrerent moniales pro huiusmodi datis que fiunt pro ingressu monasteriorum censuram aliquam ecclesiasticam: et precipue excommunicationem.

Excommunicatio contra impugnantes litteras electi in papam ante suam coronationem et canonice electi.

Cap. 71.

Q Uicunque impugnant litteras electi in papam: aut etiam antequam coronetur cum per ipsam electionem canonice factam sibi ius sit acquisitum papatus. Et ex ipsa electione canonica confirmatus sit: et exercere possit officium suum ante coronationem: ut .23. di. In nomine domini. Talis ipso facto est excommunicatus: ut in extrauaganti benedicti. ii. que incipit. Non quia. non nulli.

Contra glosantes seu exponentes Clementinam illam. Exiui de paradiso in scholis suis.

Cap. 72.

G Losantes seu exponentes in scholis aliter quam littera dicat Cle. illam. Exiui de paradiso Ubi exponitur regula beati Francisci: sunt excommunicati per quandam extrauagantem Nicolai: unde illa clemen. sola repitur inglosata: Sed illa extrauagans fuit suspensa quo ad aliam excommunicationem per aliam extrauagantem Jo. 22. cuius exemplar vidi. Et hoc etiam dicit Fran. de zamb.

Excommunicatio contra ingredientes monasteria monialium ordinis predicatorum.

Cap. 73.

I Ntrantes monasteria monialium ordinis predicatorum siue seculares: siue persone ecclesiastice sint in casu non concesso: a constitutionibus earum: vel sine licentia magistri ordinis: aut alterius ab ipso magistro habentis super hoc potestatem: sunt ipso facto excommunicati a qua non possunt absolui preter quam in articulo mortis: nisi a papa vel magistro ordinis: vel ab alio habente super hoc auctoritatem specialem ab aliquo predictorum: et ista sententia est lata per papam in bulla ordinis quam vidi.

Contra ingredientes monasteria monialium or. minorum.

Cap. 74.

I Ntrantes monasteria sancte Clare: seu monialium ordinis minorum in casibus non concessis in regula ipsarum: vel sine licentia eorum qui dare possunt: sunt ipso facto excommunicati: et pape absolutio reseruatur: siue generali ipsius ordinis. Non tamen quod in locis ubi tales sententie nunquam: vel quasi nuper sunt promulgate: si quis intraret talia monasteria nesciens talem sententiam et non causa male faciendi: puto quod non incideret in talem sententiam: cum ignorantia quasi inuincibili laboret. Et hoc potest trahi ex dictis Anto. de bu. super verbo Excommunicamus. Et dictis Tho. Sed si intrat laycus: vel alia persona ad male faciendum: tunc quamuis ignoraret sententiam et etiam haberet iustam causam ignorantie non

excusat ꝫm Ipe. de pal.

Excõicatio contra facientes libellos famosos: vel cãtilenas vel rithimos in detractionẽ ordinis predicatorũ ⁊ minorum: ⁊ est papalis.

Cap. 75.

q Uicũꝫ libellos famosos in vulgari vel litterali ꝫmone necnõ cantilenas: vel rithimos edere vel dictare aut publicare p̃sumpserint in infamiã ⁊ detractiõꝫ status ordinis fratrũ p̃dicatorum ⁊ minoꝝ sunt excõicati: a qua excõicatione non possunt absolui: nisi p̃sonaliter sedi aplice se p̃ñtent. Alex. in priuilegio. Ex alto. Et in alio. Non sine multa.

Contra p̃dicãtes docẽtes ⁊ defẽdentes ꝙ p̃dicatores ⁊ minores nõ sunt in statu pfectionis.

q Uicũq; p̃dicare docere vel defensare p̃sumũt ꝙ p̃dicatores ⁊ minores nõ sint in statu pfectõis: ⁊ ꝙ non liceat eis de elemosinis viuere: ⁊ ꝙ nõ liceat eis p̃dicare: vel confessiões audire de licentia sũmi põtificis ⁊ alioꝝ platoꝝ inferioꝝ ⁊ rectoꝝ ecclesiaruꝫ aut sacerdotũ ꝓchialiũ cõsensu minime req̃sito sunt excõicati: a qua sentẽtia nõ possunt absolui: nisi p̃sonalit̃ sedi apostolice se presentent. Alex. vt. s̃. Et in alio. Nõ sine multa.

Quicũq; p̃sumunt in locis p̃dicatoꝝ violẽtiam dãnabilẽ exercere sũt excõmunicati.

q Uicũꝫ p̃sumũt in locis nr̃is violentiã dãnabilẽ exercẽ: eo ipso excõicatõꝫ incurrũt: a qua sentẽtia absolui nequeũt: nisi p sedẽ apostolicã: vel p cõseruatores nostro ordini deputatos. Cle. In q̃busdam locis. Et Alex.

Excõicatio contra retinẽtes apostatas p̃dicatoꝝ in monasterijs suis nisi eos.

q Uicũq; in monasterijs vel ecclesiis suis detinẽt apostatas ordinis p̃dicatoruꝫ: nisi eos eiecerint postq̃ꝫ eis p fratres nostros ne eos detineãt fuerit denuntiatum sunt excõicati. Boni. in p̃n°. Uirtute.

Itẽ frẽs minores q̃ p̃sumunt recipe fratres ordinis nostri pfessos sine licentia sũmi põtificis faciẽte exp̃ssaꝫ de indulto h°mõi mẽtioneꝫ: vel nisi p̃us poꝝ suoꝝ licẽtia petita fuerit ⁊ obtẽta sũt excõicati. Cle. Ad miores Quo vos. De heremitanis.

Idẽ de heremitanis. Alex. Ad heremitas. Uestram. Itẽ magistri rectores artistaꝝ et scholares studij pisiensis q̃ excludẽ moliũt̃ publice vel occulte frẽs p̃dicatores vel minores a cõsortio vniuersalis studij pisiensis sũt ipso facto excõicati a qua excõicatione absolui nequeũt: nisi p̃sonalit̃ sedi aplice se p̃ñtẽt. Alex. Ex alto.

Excõicatio in fauoreꝫ mẽdicãtiuꝫ de trãsferẽdis frib⁹: ⁊ est papalis.

n Ullus religiosus de ordinibus mẽdicãtiũ quorũcũꝫ cuiuscũq; status conditiõis vel religionis existat: quõcũq; ⁊ q̃lit̃cũq; possit vl' debeat ꝟtute cuiuscũꝫ licentie ac indulti apostolici seu penitentiarie pape legatoꝝ ⁊ nũtiorum sedis predicte curaꝫ gerenti. vel alia quauis auctoritate: actenus etiã per

bullas aplicas facultatuz quorūuis tā legatoꝝ ⁊ nuntioꝝ sedis prefate necnō ⁊ pñiarie hᵘmōi ꝓ tpe curam gerentis q̄ʒ alioꝝ quorūcūʒ sb q̄uis aucte aut ptāte maxie d̄ trāsferēdis fratribᵘ: aut aliq̄bᵘ pſertim ordinuz mendicantiū ꝓfessoribus in genere vel in specie ab ordinibᵘ hᵘmōi mē dicantiū ad monasticos ordines vł sb quacūq̄ʒ vboꝝ ꝯceptiōe appareāt admitti: aut recepti ꝑ aliquos etiaz supiores ordinis seu monasterij aut loci monastici: seu a/s in monachuz vel fratrem alicuiᵘ ex ordinibᵘ mo nasticis: tam sancti Benedicti q̄ʒ ci sterſiēsis Camalduensis valis vm brose canonicoꝝ regularium sancti Augustini: vel aliis expressis vel nō expſſis: ordine cartusiensiuz dūtaxat excepto sb pena excōicatōis: in quaz tam recipientes q̄ʒ recepti ipso facto incurrant: ⁊ a tali excōicatione non possint absolui citra sedē apostolicā pter q̄ʒ in mortis articulo: ⁊ nihilo minus aliter facta nō tenēt ⁊ nulliᵘ exiſtāt efficacie vel momenti. Ex cō cilio constantiensi sb Martino 5°.

Excōicationes plures que conti nenť in processu qui fit ānuatim in curia in cena dñi: et pape reseruatur absolutio.

Cap. 74.

m Artinus epūs seruus ſuoꝝ dei: ad ꝑpetuā rei memoriā excōicamᵘ et anathematiza mus ex pte dei oipotētis pr̄is: et filij ⁊ spūs sancti. Auctoritate quoq̄ʒ bea toꝝ Petri ⁊ Pauli apostoloꝝ eius ac nostra omnes hereticos gazaros Patarinos pauperes de lugduno: Arnaldistas Speronistas passagios Uidesistas Usistas Fraticellos: et quoslibet alios hereticos quocunq̄ʒ nomine censeanť: ac omnes fauto res receptatores ⁊ defēsores eorūdē Item excōicamus ⁊ anathematiza mus omnes qui in terris suis noua pedagia imponunt. Iteʒ excōicamᵘ ⁊ anathematizamᵘ omnes falsarios bulle seu litteraꝝ apostolicaꝝ suppli cationem gratiam et iusticiaʒ conti nentium: per sūmum pontificē: vel vicecancelarium: seu gerentes vices vel officium vice cācelarij sancte Ro mane ecclesie de mandato eiusdem sūmi pontificis: aut gerentis officiū ꝑdictoꝝ signātes supplicatōes easdē Iteʒ excōicamᵘ ⁊ anathematizamᵘ piratas ⁊ latrūculos marinos: ⁊ re ceptatōes eoꝝ: ⁊ illos q̄ equos arma ferrum lignamina ⁊ alia prohibita: deferunt sarracenis: q̄bus xp̄ianos impugnant. Item excōicamᵘ ⁊ ana thematizamus impedientes: seu in uadentes victualia seu alia ad vsum Romane curie necessaria adducen tes vel ne ad curiam ipsaz adducāť vel deferāť impediētes: seu pturbā tes: ⁊ qui talia defendūt vel faciunt cuiuscūq̄ʒ fuerint ordinis ꝑeminētie cōditōis vel statᵘ: etiā si pōtificali re gali reginali: aut q̄uis alia ecclesiasti ca vel mundana fulgeat dignitate. Itē excōicamᵘ ⁊ anathematizamus oēs illos q̄ ad sedē aplicā venientes ⁊ recedētes ab eadē: necnō illos qui iurisdictōeʒ ordinariā vel delegataz aliquā nō hn̄tes in eadē curia morā tes temeritate ꝓpria capiūt spoliāt

ꝛ detinēt: aut ex ꝓposito deliberato verberare mutilare: vel interficere ꝑsumūt: ꝛ q̄ talia fieri faciūt: seu mā dāt. Itē excōicam⁹ et anathematiza mus oēs ꝛ singlos cuiuscūq; status gdus ꝑeminētie aut ꝯditōis existāt etiā si pōtificali regali reginali: aut q̄uis alia ecclesiastica vel mūdana ꝑ fulgeāt dignitate cont̄ formā ꝛ effe ctū snie gn̄alis ꝯstātiēsis ꝯcilij: ꝑ quā dānate memorie Petrus de luna q̄ olim Bn̄dict⁹. ꝫ⁹. a nō nullis in ei⁹ obediētia dicebat̄ iudicat⁹ scismati cus ꝛ hereticus: ꝛ ab ecclesia dei ꝑci sus omniq; iure qd̄ in papatu hr̄e ꝑ tēdebat oiq; dignitate et honore ec clesiastico ꝑuat⁹ fuit: ac post ꝛ cōtra inhibitionē eiusdeꝫ cōcilij et h⁹modi sniaꝫ ac dicti Petri obitū in infideli tate ꝛ errore ipsi⁹ petri nūc ꝑsistēdo aut alias quōlꝫ credētes: aut fauētes publice vel occulte: ac ēt scismaticis ꝛ diuturnū in eodē ꝯcilio ꝛ apd̄ vni uersalē ecclesiā: ꝛ ꝓ ratihitōe gn̄alis cōcilij dicte snie et ꝯtumatōe ꝓcessū desuphitoꝝ sblatū et extinctū ꝯtinu are conātes: necnō oēs ꝛ singlos in vitiū eiusdē Pe. succedētes eorūq; re ceptores vel receptatores ꝛ fautōes cuiuscūq; stat⁹ nobilitatis. excellentie: vel cōditōis existāt: ēt si pōtificali re gali reginali: aut alia q̄uis ecclesiasti ca vel seculari sint prediti dignitate: ac cōsētiētes ꝛ ꝑstātes eisdē i ꝑmisso errore quōcūq; ꝛ q̄litcūq; auxiliū et ꝯsiliū vel fauorē: ēt eos q̄ scient̄ ꝑ oia terras ꝛ loca eoꝝ dictōi sbiecta ꝑfa tis scismaticis. et ꝑcipue i castro pani scole ꝛ tiresceñ. dyocl. exn̄tib⁹ Illos ēt q̄ ipsis videsistis ꝛ ꝑsistis quecūꝫ victualia aut ꝑsidia publice vel occul te ꝑ se vel ꝑ suos sbditos afferri faciāt vel ꝑmittāt pib⁹ excōis ꝛ anathema tis vinculis inodam⁹: ipsosq; oēs et singulos declaram⁹ ꝯtinuatores vel fautores scismatis. ꝛ hēsis: atq; omni bn̄ficio dignitate ꝛ honore ecclesia stico ac mūdano denūtiam⁹ fuisse ꝛ eē ꝑuatos. Itē excōicam⁹ ꝛ anathe matizam⁹ oēs illos q̄ ꝑ se: vel ꝑ aliū seu alias q̄scūq; ꝑsonas ecclesiasticas vel seculares ad romanā curiaꝫ sup eaꝝ causis et negociis recurrentes: illasq; in eadē curia ꝓsequentes aut ꝓcuratōis negocioꝝ gestores aduo catos vel ꝓmotores ipsoꝝ: vel etiā auditores seu iudices sup dictis cāis seu negociis deputatos occasione causaꝝ seu negocioꝝ h⁹mōi ꝟberāt mutilant vel occidūt: aut bonis spo liāt cuiuscūq; ꝑeminētie dignitatis ordinis ꝯditiōis: aut stat⁹ fuerint: ēt si pontificali Regali Reginali: vel quauis alia prefulgeat dignitate. Item excōmunicam⁹ et anathema tizamus omnes mutliantes vulne rantes ꝛ interficientes: seu capiētes ꝛ detinētes: seu depdantes romipe tas ꝛ peregrinos ad Jerusalem cā peregrinatōis ꝛ deuotionis accedē tes: ꝛ in ea morantes et recedentes ab ipsa: Et in his dantes consilium auxilium vel fauorem eorūq; bona confiscamus. Iteꝫ excōmunicam⁹ ꝛ anathematizamus omnes illos q̄ per se vel per alium: seu alios directe vel indirecte sub quocūq; titulo: vel colore occupāt detinēt vel hostiliter discurrūt seu inuadūt: aut occupare detinē vel discurrē hostilit̄ ꝑsumūt

in totū seu in ꝑtem Almam vrbem
Regna Sicilie. Trinacrie. Insulas
Sardinie. corsice. terras circa Farū
Patrimoniū beati petri in Tuscia.
Ducatū spoletanū. Comitatuz Ue-
naissini. Sabine. Marchie. Anchoñ.
Masse. trabarie. Romandiole. atq̧
maritime ꝓuincias: ac terras spālis
cōmissiōis: ⁊ Arnulfoꝝ: ciuitates q̧̄
nr̄as Bononiēsē. Ferrariēsē. Bñuē-
tanā. Perusinā. Auinionē. Ciuitatē
castelli. Tudertinā: ⁊ alias ciuitates
terras ⁊ loca: vel iura ad ipsā ecclesiā
spectātia ⁊ ꝑtinētia: ⁊ adherentes et
fautores: ⁊ defēsores eoꝝ: seu in his
dātes eisdē auxiliū ꝯsiliū vel fauorez
Nō obstātib⁹ q̄buscūq̧ ꝓuilegiis et
indulgētiis: ac litteris apostolicis gn̄a-
lib⁹ vel spālib⁹ eis vel eoꝝ alicui alr̄i
vel aliq̄b⁹ cuiuscūq̧ ordinis ꝯditōis
dignitatis ⁊ ꝓeminētie fuerint: et si
vt ꝓmittit̄ pōtificali regali reginali
seu q̄uis alia ecclīastica: vel mūdana
ꝓfulgeāt dignitate a ꝑdicta sede sb̄
q̄uis forma vel tenore cōcessis ꝙ ex-
cōicari anathematizari nō possint ꝑ
lr̄as ap̄licas nō facientes plenam et
exꝓssam: ac de vbo ad vbum de in
dulto huiusmodi: ac ordinib⁹ locis:
nominib⁹ ꝓpriis cognominib⁹ ⁊ di
gnitatib⁹ eorūdez mentionē: necnō
ꝯsuetudinib⁹ obsuātiis scriptis et nō
scriptis: ac aliis ꝯtrariis q̄buscūq̧ ꝑ q̄
ꝯē huiusmōi nr̄os ꝓcessus ac sn̄ias
quomin⁹ includant̄ in eis se iuuare
valeant ⁊ tueri: ⁊ q̄ quo ad h⁹ ꝓrsus
tollim⁹ ⁊ oio reuocam⁹: de q̄b⁹ q̄dē
sētētiis: null⁹ ꝑ aliū q̧̄ ꝑ romanū pō
tificē: nisi dūtaxat in mortis articl̄o
cōstitut⁹ absolui possit. Nec etiā tūc

nisi de stando sancte matris ecclesie
mandatis satisfactione: vel sufficiēti
cautione prestita. Illos autem cui⁹-
cunq̧ fuerint ꝓeminentie dignitatis
ordinis conditionis aut status: etiā
si pontificali: vel alia quauis digni-
tate preditos qui contra tenorē pre-
sentium: talibus vel eoruz alicui: seu
aliquibus beneficiū absolutiōis im-
pendere de facto ꝓsumpserint excō-
municatōis ⁊ anathematis sentētia
innodam⁹: eisq̧ predicatōis lectiōis
administratiōis sacramentoꝝ et au
diendi confessiones officia interdi-
cimus. Predicētes ap̄tis trāsgresso
ribus ⁊ contēptoribus suprascriptis
nos grauius contra eos sp̄ualiter:
aut tēporaliter ꝓut expedire cogno
uerimus ꝓcessuros. Ut autē h⁹mōi
nostri processus ad cōmunē omniū
noticiam deducant̄ cartas siue mē-
branas processus continētes: eosdē
basilice sancti Petri de vrbe: necnō
sacri palatij apostolici: vbi in p̄ntiaꝝ
moram trahimus valuis seu hostijs
ac liminibus faciemus affigi: seu ap
pendi: que ꝓcessus ipsos suo quasi
sonoro ꝓconio et patulo iudicio pu
blicabunt: vt hi qui ꝓcessus h⁹mōi
contingant ꝙ ad ipsos peruenerit:
nulla possint excusatione pretēdere:
vel ignorantiam allegare: cum non
sit visimile quo ad ipsos remanere
incognitum q̄d taz patienter publi
catur. Nulli ergo omnino hominū
liceat hanc paginam nostre excōica
tionis: Anathematis: declaratōnis
cassationis irritationis annulatiōis
euacuatiōis interdicti ⁊ ꝯstōis infrīgē
vel ei ausu temerario contrahire.

Si q̄s autē hoc attēptare p̄sūpserit indignationem omnipotētis dei:et beatoꝝ Petri ⁊ Pauli apostoloruꝫ eius se nouerit incursurum. Datum Rome. ꝛc.

Nota quid sit dignitas p̄sonat⁹: ⁊ officium ⁊ eoꝝ differētiam.

q Uia in isto ⁊ in aliis precedētibus capitulis fit mētio de dignitate: vel p̄sonatū: vel officio. Ideo ad declaratōē hoꝝ vocabuloꝝ put sumūẽ a canonistis Nō φ dicit archi. super. c. i. in. 6. de consuetu. sic. Dignitas ecclesiastica cognoscit̃ plurib⁹ modis. Primus est cū q̄s hēat administratōēz reruꝫ eccl'ie cū iurisdictōe. di. 89. Volum⁹ ⁊. c. dyaconū. Secūdus mod⁹ est qñ hꝫ nomē dignitatis ⁊ p̄lationeꝫ siue p̄rogatiuā in ecclesia sua tam in choro q̄ꝫ in capitulo: ꝫ nō hēt administrationē reꝝ vel iurisdictōēꝫ sicut in archydiaconatu pmensi. Terti⁹ modus est qñ ex ꝯsuetudine ecclesie hēt̃ aliq̄s i dignitate:q̄a si ꝯsuetudo in ecclesia est ꝓ dignitate dꝫ hri di. iz. Cōsuetudo. Persōat⁹ ṽo cog̃scit̃ qñ q̄s hꝫ p̄rogatiuā in choro i caplo in opatōib⁹ in ꝓcessionib⁹ in votis dandis ⁊ similib⁹ pl⁹q̄ꝫ alij canonici sui ordinis: ⁊ nō tm̄ q̄ꝫtū illi q̄ sūt in dignitatibus cōstituti q̄ in p̄dictis p̄rogatiuis p̄ferūẽ eisdē:pñt h̄ colligi ex p̄dictis decretis. de elec. Dudū. et de p̄b. De multa. Officiū aūt aliqñ pōit̃ ꝓ dignitate ⁊ p̄sonatu: sicut pꝫ ex eo q̄d hēt̃ ð p̄bē. Ad hec. Iteꝫ illi q̄ hñt ptātē secularē dicūẽ hre offm̄. Itē hi q̄b⁹ ꝯmissa est dispēsatio. Itē tabelliōat⁹. Itē ministeriū ⁊ obseq̄ū Itē act⁹ corrigētl. ⁊ aliis multi. mōis Cognoscit̃ etiā offm̄ qñ q̄s hꝫ on⁹ ānexuꝫ sine honore ⁊ p̄rogatiua honoris sic sindici ꝓcuratores castaldi ð hiis sib⁹ hēt̃. i. q. z. Saluator. Itē vicedñs q̄ hēt epatuꝫ dispōnē: dicit̃ hēe offm̄. Si aūt hꝫ iurisdictiōēꝫ cuꝫ administratōe satis pōt dici φ sit dignitas vt camerari⁹ pape. z° cog̃scit̃ officiū ꝑ ꝯsuetudinē ecclesie sicut dictū est de dignitate. vñ qñ illi de ecclesia hñt illud de ꝯsuetudine pro officio simplici: ⁊ nō ꝓ dignitate vl' p̄sonatu: Dico tñ φ q̄cūq3 hꝫ dignitatē hēt p̄sonatū: ꝫ nō cōuertit̃: p̄sonat⁹ ṽo dicit̃ curat⁹ alicui⁹ ecclesie p̄rochialis: ⁊ tales nō sunt in dignitate aliqua. i. q. z. Quesitū. sec⁹ aūt i archypr̄sbyteri. p̄positis decanis p̄rochialiū ecclesiaꝝ: de q̄b⁹ hr̃. 50. di. in capite. Nā illos dico in dignitatib⁹ ꝯstitutos: et istud nomē p̄sonat⁹ est ꝫ vulgare Anglie. In ꝓuincia dñt̃ p̄ores in terra labōris abbates. Hec Archi. Quia nimis. ⁊ si bonum sit. Pe. de anch. sup Cle. Si dignitatē de p̄bē. sic dicit. Quid sit dignitas. Guil. dicit φ ē q̄dā p̄eminētia quo ad foꝝ cōtentiosū in ecclesia gradū tenēs: q̄ qñꝫ p̄sonat⁹ ab honorificētia in q̄ pōit p̄sonā: qñꝫ offm̄ ab ip̄o officio q̄d exercꝫ denoiat̃. ex ð cōsti. Cū accessissent: Qñq3 assumūt sua ꝓpria ⁊ sp̄alia noia. Ut hoc nomen custodia. Succentoria. Decanatus Prepositura ⁊ similia. A noie āt nō debemus ista iudicare: ꝫ ex effectu q̄ colligit̃ ex actib⁹ ⁊ exercitio in q̄bus ꝯsat̃: ⁊ ex talibus iudicat̃: vtrum sit dignitas: vel ne. extra de ṽb. signi.

Intelligentia cuz ibi nōtis: ⁊ sufficit
ad hoc ꝙ sit censenda dignitas etiā
si in modicis causis iurisdictionē ha
beat: sicut habēt in pictauēsi ecclesia
archipsbyteri. Nam excōicant suspē
dunt ⁊ absoluūt. Et sic ꝓpter talem
gradum dicunt habere dignitatē:
⁊ sic sunt exclusi a pena capituli. licz
canon. de elec. c. Statutum. li°. 6°.
Si autem nullam iurisdictionē hn̄t
sed tantum visitant: et postea ipsi re
ferunt episcopo sicut testes synoda-
les: de quibus. 35. q. 6. Epūs. Tunc
censent habere simplex officium et
non dignitatē ẜm Guil. ⁊ Lau.
Sciendum ꝙ his diebus reuocata
a quibusdā diuulgata fuit quedam
extrauagās que dicit emanasse a Jo.
22°. in qua erat lata sentētia excōis
in mulieres capillos alienos deferē
tes cuius absolutio pape reseruabat
que quesita in registro inueniri non
potuit: ⁊ si reperta fuisset: puto ipsam
non ligasse: quia habuerant mulie-
res iustam cām ignorantie: cum no
tificata huic generatiōi non fuerit.
Fluxerunt autē cētuz āni: vel circa a
tpe pdicti Jo. nec h⁹mōi quoqz posi
tiua docē nō pōt rō nālis. Sz etiaz
Eugeni⁹ quart⁹ q̄ nūc regit ecclesiā
voluit et declarauit n̄ tenē illā sniaz
⁊ bn̄ q̄a hoc esset laqueū inicere nō
ꝓuidē saluti animaꝝ que in piculū
eaꝝ vterent ẜm Jo. ⁊ Tho. 27. q. i.
Uiduas.

De cā materiali excōmunicatōis
Cap. 75.

q Uia de singlis excōicatōib⁹
q̄ hn̄t i iur huc⁹qz tractatū
est satis ꝓlixe respectu opis.
Jō residuū h⁹ mãe. s. de excōicatiōe:
breuissime expediā: ⁊ q̄a pdc̄a ptinēt
ad cāz q̄si malē excōis: iō ad ipsā q̄si
cāz malē ptinētia ponaz. Et exinde
de cā formali: et de efficiēti ⁊ finali:
⁊ cū his de q̄busdā ad pdicta seque
tib⁹. Nō ꝙ excōicatio maior fieri n̄
dz ab hoie nisi ꝓ peccato mortali ẜz
Tho. ⁊ pe. in. 4. di. 19. Et q̄a i dāni
ficādo aliquē ēt corpalit: siue in reb⁹
tpalib⁹ aliq̄s mortalit peccat. Jō ꝓ
dāno tpali ēt pōt q̄s excōicari. ẜ q̄a
excōicatō ē g̃uissima penarū: iō n̄ dz
infligi ēt ꝓ mortali: nisi cū fuerit cō
tumax. tho. Hec āt ɔtūacia ẜz Ray.
triplex inuenit. Pria in n̄ veniēdo
ad iudiciū postq̄z fuerit vocatus vel
admōit⁹ p iudicē trib⁹ edictl. vl' vno
ꝓ oib⁹: q̄a ɔtēnit: vel veniēdo ẜ ma
liciose se occultādo: vel ipediēdo: ne
possit ad eū citatō puenire. ex̄ vt litl.
nō ɔtes. Q.m̄. Secūda ē q̄n citat⁹ ad
iudiciū venit: ẜ nō vult stare iuri: vel
al's añ finitā cāe examiatiōz ɔtūacit
⁊ ilñiatl. recedit. ii. q. 3. Certū. Tertia
ē q̄n offēsa ei⁹ ē mãifesta vt iussus a
iudice n̄ vult emēdar. ex̄ de vb. sig.
Ex pte. Idem Hoff. Et nō ꝙ Pet.
de pal. in 4°. di. 18. ꝙ cuz excōicatio
non sit infligenda: nisi pro mortali.
quia ille solus iudicio ecclesie est pci
dendus qui iudicio dei credit preci
sus: cum sententia iuris non sit iniu
sta: potest homo formare cōscientiā
suam ꝙ vbi non peccat mortaliter:
nunq̄z incurrit sententiaz iuris. Et
quia iniuria dicitur esse qd nō iure
fit. Ideo non debet vbi iura nascun
tur inde nasci iniurie occasio. C.
Unde vi. lege. Meminerint.

Unde cū sit iniuriosa excōicatō que fertur sine mortali: nō est snia iuris vbi non est mortale. Excōicari pōt q̄s ꝓ inuasione: vel retentōe rerum ecclesiasticarū. de resti. spo. Pisanis. iuxta nōta ibi per Inno. Excōicare potest ꝑlatus ꝓ iniuria sibi facta. zz q. 4. Guilisari⁹. Excōicare potest ordinarius pro defensa fratris sui. de sen. ex. Dilecto. li. 6°. Excōicari quis potest ꝓpter negligētiā. de cōsecra. di. i. Nemo. Jo. de ligna. Excōicari potest dn̄s ꝓpter contumaciā serui vel ꝓcuratoris. vt lite non conte. c. .i. ⁊ de dolo ⁊ contu. c. z. ⁊ cū modificatōe ibi nō. Jo. de lig. Excōicatō facta in gn̄e valet cā exp̄ssa: ⁊ ꝓpter contumaciā capituli excōicāt singli de capitulo culpabiles. de sē. ex. Romana. li. 6°. Excōis snia trib⁹ mōis dicit iniusta. s. Ex cā. Ex aio. ⁊ ex ordine. Ex cā q̄dem vel quia nulla p̄tendit in snia: vel si p̄tendit v̄a nō est. vel si v̄a sit non est sufficiens: et rōabilis: vt ex eo. Sacro. z° dicitur iniusta ex aio: q̄n. s. ⁊ si cā exp̄matur v̄a ⁊ rōabilis: nō tn̄ ex zelo iusticie: ꝫ indignatōis inuidie vel odij ab excōicatore ꝓmulgat. ii. q. z. Illa. Et ex de sen. ex. Cū medicinalis. li. 6°. Ideo tutū cōsiliū est ꝙ si q̄s offēdit nō p se ꝫ p aliū q̄ caritatiue moueat sniaz ꝓmulget. Uel si p se vult facē hoc ad minus non ꝑfaciat hoc dum mouet. Si ꝑmittat motuz forte co lericū aliq̄ntulū residere. z° ex ordine dicit iniusta: q̄n ⁊ si v̄a cā et rōnabilis p̄tendat: ⁊ ꝓferēs caritatiue moueat: attamē non p̄cessit admonitō competens: vel non fuit facta coraz personis idoneis. extra. eo. Sacro. Admonitionē cōpetentē intelligas ad arbitrium iudicis: siue trinā: siue vnam ꝓ omnib⁹: maxime in notoriis Pe. ⁊ Ray. Modus autē ⁊ forma que debet seruari hodie in inferendo excōicationem habes in se. c. Quāuis autem ꝓferēs sniaz excōis iniustā quocūq̄ ꝑdictorū modoruz ꝑuiter peccet: et diuersimode pūiat in iure: tamen talis sententia tenet: ⁊ ligat q̄tum ad ecclesiam militātē nisi sit lata a iudice: qui nō habebat sup illo canonicam iurisdictionē: vel alia de causa esset nulla ꝫm Rayn̄. vn̄ quando nulla sit talis sententia vide in se. ff. Excōmūicatiōis snia ipso iure nulla est in nouez casibus. Prim⁹ est si ille q̄ tulit eā nō hēbat de hoc ptātem. vt q̄a non erat eius iudex. ii. q. z. Sētentia. Uel erat excōmunicat⁹ ⁊ h⁹mōi. z4. q. i. Audiuimus. Similiter ⁊ ꝫ Ray. Intrusus ⁊ suspensus ⁊ a iurisdictōe alien⁹ excōicare non potest. iz. q. z. Alienationes. Si tamen crimen taliuz essz occultum tolleranda esset eoꝝ snia: licet nulla: q̄diu crimen eorum est occultum: ⁊ ab ecclesia tollerant illi ar. 8. q. 4. Nōne. Dicit autem intrusus qui nō fuit electus a maiori pte eligentiū. De suspēso aūt dicit beat⁹ Tho. in 4° esse v̄uz: q̄n est suspēsus a iurisdictōe: vel ab ordine et iurisdictione: sec⁹ si ab ordine tm̄. z° est q̄n est lata snia post appellōez legitimā: similit etiā si ꝑlatus dicat: excōico te si appellas: vel p̄parauerıs te ad appellādū. Talis sentētia nō tz cū q̄libz oppressus possit appellare ꝫz Hosti.

Si autē dicat iudex: excōico te si hēs
res furtiuas tenꝫ excōicatio si hēres
res illas nec suspēdiť ꝑ appellationē
Si tñ occultū est furtū: ecclesia te ñ
vitabit: ꝗa nō iudicat de occultꝭ.zz.
di.erubescāt. Terti⁹ ē qñ continet
intollerabilē errorē.ex̄ e.ꝑ tuas.⁊ in
hoc et in p̄cedēti casu ille ꝗ eos ꝓpo
nit: etiā si ñ petat absolōēꝫ dꝫ audiri
vt in.d.c.ꝑ tuas. Sed si ad cautelā
petat absolutōēꝫ nō debꝫ denegari
quāuis aduersari⁹ vel excōicator se
opponat: nisi dicat eū excōicatū pro
manifesta offensa: ꝗa tc̄ dabiť sic di
cēti termin⁹.8.dieꝝ: et si ꝓbauērit ñ
absolueť nisi p̄stet emēdam: vel det
cautionē de parēdo iuri. Si offensa
dubia ꝓpōať: ß tñ pēdēte ꝓbatione
p̄ma.s.illi⁹ ꝗ sic fuērit excōicat⁹ debꝫ
euitari i illis oib⁹: que vt actor in iu
diciis attēptauerit: ex̄ iudiciū ꝟo in
officiis postulatōib⁹ electōib⁹ ⁊ aliis
legitimis actib⁹ dꝫ admitti: ex̄.eo.lꝫ
li.6.ꝙ si appellōēꝫ supꝑ hoc nō fuerit
ꝓsecut⁹: vt debuit.ĩ.tēpus statutū a
iure vł a iudice ⁊ ip̄e fuerit excōicat⁹
noiatiꝫ ⁊ exp̄sse elapso dicto tp̄e dꝫ
denūtiari: et taꝫ in iudicialib⁹ ꝗꝫ ext̄
iudicialib⁹ actibus remoueri: donec
ipsi⁹ snie docuerit nullitatē.ex̄.eo.lꝫ
li.6. Quart⁹ casus est qñ aliꝗs ex
cōicaret illos ꝗ excōicatis ꝑticiparēt
ñ in cri͞e: ß in locutōe: ⁊ aliis casibus
ꝗb⁹ incurriť minor excōicatio. Naꝫ
talis snia nō valet: nisi p̄missa trina
admonitōe: vel vna ꝓ trib⁹: vel nisi
exp̄māť noiatim ipsi admonēdi. ex̄
eo. Statutū.⁊.c. Cōstōneꝫ.li°.6°.
Quint⁹ est qñ p̄lati inťdicerēt suis
sb̄ditis: ne exponāt suis supꝑioribus:
aut legatꝭ.se.ap.aut inꝗsitōib⁹ statū
eccłiaꝝ suaꝝ: siue mōasterioꝝ: ⁊ ꝺ ß
ferrēt sniaꝫ excōis.ex̄ ꝺ offi.iu.or.ꝗa
pleriꝗꝫ.li.6. ⁊ nō ꝗꝫtū ad tertiū casū
ꝙ itollerabilis error ē ꝺꝫ Ray.cū sic
diċ iudex: excōico te: ꝗa credis i deū
vł ꝗa ñ fornicarꝭ.vel ꝗa obedis p̄latꝭ
tuis ⁊ h⁹i.ii.q.ꝫ. Si is ꝗ p̄est. Ideꝫ
Pe.goff.⁊ host.in sū.ꝗ addūt ēt ꝙ
intollerabilis error dici pōt q̄ðlꝫ pec
catū mortale. Idē cū exp̄sse ꝯ ius ꝓ
nūtiať.vt.2.q.6.§.diffinitiua. Ideꝫ
tñ hosti.in glo.supꝑ.c.ꝑ tuas.dicit ꝙ
snia nihilomin⁹ tꝫ qñ ꝓnūtiať con̄
ius: nisi ille error in snia exp̄mať vel
ñ fuērit appellōe suspēsa. Sꝫ si error ē
i fc̄o: vt cuꝫ dicit: excōico te ꝓpť tale
peccatū cōmissū: qꝺ tꝫ snia Guil.ēt
diċ ꝙ si p̄lat⁹ dicat excōico te: ꝗa fe-
cisti furtū: cuꝫ tñ ñ feceris: tꝫ snia: vt
.ii.q.ꝫ.c.i.ꝗa nō ē error itollerabilis
exp̄ssus: naꝫ talis cā si falsa sit: est tñ
possibilis: et ꝗꝫuis quo ad deum nō
sit ligat⁹: ß quo ad ecclesiā: peccaret
mortaliť si ꝯtēnerꝫ.ex̄ eo. Per tuas
Et iō ꝯsulēdū ē tali ꝺꝫ Ray. vt sb̄sti-
neat excōicatōēꝫ patiēter humiliter:
⁊ deuote.s. se nō ingerēdo diuinis:
aut cōioni fideliū: offerēs se ad cano
nicā satisfactionē: si in aliq° offende
rit: ⁊ instanter petat absolutōꝫ. Idē
Tho. Inno.⁊ Ber. Item dicit Pe.
de ꝑusio ꝙ si superior precipit mihi
aliquid iniustū: nō tñ mortale: puta
ꝙ dem sibi librū meum non teneor
illi parere. Si tamen excōmunicet
ligor cōsulens tamen mihi vt illius
iniusto mādato nō pareā: nō ligať:
ꝗa nō ꝑticipat in crimine. Io.an.ex̄
de sen.ex.presenti.li.6.super verbo.

Ad cautelā. ponit oēs pdictos cāus ⁊ addit etiā istos quator. Prim⁹ cū qs excōicat a delegato cōtra delegā tis itētionē. de pben. c. vlt. Secūd⁹ si ferat a violāte infdictū hois. ex̄ d ex. pre. Tanta. Terti⁹ vbicūqʒ plat⁹ sbditū suū excōicat cōtra tenorē pui legij sui. de pui. cū capella. Quart⁹ si ferat a delegato impetto ab excōi cato in casu nō pmisso. li. 6°. de offi. iu. or. Plerisqʒ. Isti tn̄ casus additi vident cōphendi sb pmo. Dicit etiā Pe. de pal. in 4° q qn̄ sapientibus notū est sniam esse nullā: qʒuis apd vulgus nesciat: pōt hō nō seruare cā in occulto s; i publico. Dʒ etiā serua re quousqʒ scādalū rōnabilit sedaue rit: vt sicut aliqs publice excōicat et publice denūtiat: ita ex aduerso ipe publicet cāʒ qre snia nō valet: puta appellatōeʒ: vel alias iustā cām quo facto āplius nō est scādalū pusillo; s; phiseo; : ⁊ ideo est cōtēnēdū.

De cā formali: siue de mō faciēdi excōicationē. Cap. 76.

Forma āt excōis: seu mod⁹ qs sit tenēd⁹. Si de snia ca nonis querit hic. sm host. hec pfert eo ipo q aliqs in factum dānatū p canones sb pēa excōis inci dit. De snia excōis q pfert ab hoie i sūma cōfesso; . li. 3. eo. ti. q. 68. dr̄ q ↄsueuit fieri sic snia excōis. Propt talē vel talē cām excōico te: vel talē vel; excōicam⁹ i scriptl. h⁹ mōi. g istis vbis vel eqpollētib⁹ dʒ vti excōicās ar. ad hoc. 2. q. 6. §. diffinitiua. Un̄ ray. dic̄ nō approbo sniaʒ quorūdaʒ simpliciū sacerdotū dicentiū. Denū tiam⁹ talē excōicatū: ⁊ tn̄ nūqʒ excōi cauerūt eū: ⁊ lʒ talis euitādus sit ab illis qbus fit denūtiatio: qa ipso; n̄ est iudicare vtr; sit excōicat⁹: nec ne. Tamē si de hoc agat ex̄ formā iudi cij nō reputabit excōicat⁹ p h⁹ modi vba: nisi alias pbet excōicat⁹. Et h satis tradit. ex̄ de sen. ex. Cū medi cinalis. li. 6. Nō q est ali⁹ mod⁹ excōnis. qn̄ scʒ psona ignoratur que furtū vel aliud maleficiū fecit: ⁊ tūc fit excōicatio in gn̄ali sb hac forma. Quicūqʒ fecerit furtū nisi restituat: vel q aliquid scit nisi reuelat. i. taleʒ terminū p pmo 2° ⁊ 3° edicto dati. ipso facto sit excōicatus: vel aliquid simile. extra eo. A nobis. Et nota q qui aliquid scit de mā pter quam lata est snia excōis modo pdicto s; dosti. non tn̄ reuelare dānū passo sed plato ecclesie. 25. q. 6. Epūs in synodo. Sed nec ipsi prelato debet reuelare publice si sol⁹ reuelator scit ⁊ probare non pōt. 2. q. 7. Plerūqʒ Sed secrete cū prelatus habeat cor rigere criminosos. ar. 22. q. 5. Hoc videtur. Primo igitur sciendu; q cum snia excōicationis aliqn̄ sit lata a iure: aliqn̄ a iudice: siue ab homie: vt dictum est supra. Dicit guil. sniaʒ esse vl fieri a iure cū ab eo qui potest ↄstitōʒ facē: vel gn̄alē: vt papa: vel p ticularē vt legat⁹ archyeps eps vel cōciliū puintiale aio iuris statuendi constituitur aliquid in perpetuuʒ: et generaliter in omnes sbditos suos ⁊ statutum illud roboratur per sen tentiā excōmunicationis i futuros tn̄sgressores illi⁹ statuti. s. vbi gtia. Excōicam⁹ oēs hereticos: et q exer cebūt vbas: vel tale aliqd cōmittēt.

Sētētia ꝟo iudicis vel hois dr̄ eē q̄ ꝓferť ꝓ contumacia vel offensa ꝑterita vl' futura nō tn̄ intētōe ↄſtōis faciēde gn̄alis aut ꝑpetue. Sed vt alicui ꝑticulari ꝑsone: vel ꝑsonis ad vitam eoꝝ: vel vt alicui negocio cōsulať ad tēpus. sicut si dicať. Excōicamus oēs illos qui vſqȝ ad hoc: vel vſqȝ ad illud tps cōicabūt: vel faciēt guerrā: vel illos q̄ infpellabūt tales moniales de turpitudie ⁊ hꝰmōi. Et nō ꝙ dȝ ꝑmitti excōicatiōi trina admonitio vel vna ꝓ tribꝰ: al's iniusta est: ⁊ iudex suspensus est ab ingressu ecclesie. ex̄. e. Sacro. Et debȝ habere tēpoꝝ ↄueniētia interualla: nisi facti necessitas aliť suaserit. Et debȝ fieri in scriptis ↄtinētibꝰ cām excōis. Et excōicatoꝛ exēplū scripture huiusmōi teneť excōicato tradē. ī. mēseȝ si sup hoc fuerit reqsitus: al's excōicatoꝛ est suspēsus: etiā a diuinis p mensem: q̄ q̄deȝ si exeq̄ť irregularis efficiť: nec nisi p papā cū eo poterit dispensari. ex̄. eo. Cū medicinalis. li. 6º. Sȝ he pene nō tāgūt epos: cū n̄ fiat ſpālis mētio de eis sic opterȝ. Nihilominꝰ tn̄ ⁊ si illa nō seruēť excōicatō ligat. Jo. tn̄ de lignano in tractatu de cēsura ecclesiastica dicit ꝙ ē attēdēdū: ꝙ lȝ ↄtumacia sit cā imediata ꝓpter quā ferť maior excōicatō ab homie Ipsa tn̄ ↄtumacia aliqn̄ habȝ ortuȝ a crimie. i. a ſpāli inhibitōe criminis facta ab hoie. Et tūc nō est opꝰ monitōe sup emēdationē criminis iam cōmissi vt incidat: imo statiȝ incidit vt cū monet supioꝛ aliquē vt nō foꝛniceť cū tali: al's ipm excōicat si cōtrafaciat excōicatus est. Et excōicari pōt sine alia admonitōe sup emēdatione criminis. Et rō. nā iste ꝟe cōtumax est. aliqn̄ cōtumacia hēt ortū a crie iā cōmisso: vt cū cōmisit quis crimē sup quo erat admonitꝰ ne cōmitteret: ⁊ sic nec lata nec ↄminata snia est in cōtrafaciētem: et tunc est opus monitione si contingat: et si cōtumax fuerit poterit excōicari.

Nō ꝙ vbi dicť sb pena excōis n̄ hȝ vim sentētie ſ ↄminatōis. vt. C. Cōminatōes epistolas. l. vnica. ⁊ nō ex̄ de sagi. Artez. Sed Guido dicit ꝙ si iudex dicat ꝑcipio tibi sb inťminatione excōis: vel sub pena excōis ne oꝛdines furtiue suscipias. Nō es excōicatꝰ faciēs cōtrariū ſ excōicādus. Sȝ si fert sniaȝ sb cōditōe: vt excōicamus omnes q̄ furtiue oꝛdines suscipiunt: tunc es excōicatꝰ. Ugo. dicit ꝙ si aliq̄d mandať sb inťminatōne anathematis: tūc est cōminatio. Si mādať sb pēa excōis: vel districtōne excōicatōis: tūc si est mandatū hois statim ligat si hoc intendit: cui in ſcredēdū est ꝑm Ug. ⁊ hosti. q̄a est snia lata. Si est mādatū iuris: tunc cōtrafaciēs non statiȝ ligať. zo. di.

Per totū. Et hoc ideo quia mitius agiť cum lege q̄ȝ cū ministro legis. ff. de arbi. Si cū dies. Hosti. dicit ꝙ si iudex facit canonē late snie dicēs. Quicūqȝ furtū fecerit sit excōicatꝰ: ⁊ postea dicit sb anathemate ꝓhibeō ne q̄s furtū faciat: tunc cōtrafaciens est excōicatꝰ. ex̄ de loca. c. i. alias hoc ꝟbū. Sub anathemate vel simile cōminatoꝛiū est. ff. Cōminationes epistolas in rubro ⁊ in nigro. Nisi per hec ꝟba inserēs intenderet proferre

sentētiā q̄ p circūstātias intentionē suā exp̄ssit p̄bari potest. Hec hosti. ex̄t de consan.c.i. vn̄ iudices qn̄ volunt ferre sniam sic scribūt. Precipimus sb̄ pena excōis vobis ex nūc q̄z put ex tunc: et ex tunc q̄z put ex nūc in vos ferim⁹. Nō etiā q̄ cuz iudex dicit excōico vel simile semp intelligit de maiori excōicatōe.ext̄ eo. Si quē. Sola autē ɔsuetudo absq̄z snia vel cōstōe n̄ reddit aliquē excōicatū: q̄a ille non est modus inferendi sententiā excōis fz Guil. Item si iudex vel p̄latus dicat: habeo te p excōicato si intēdat p hoc p̄ferēs excōicare tenet excōicatio: q̄a v̄ba intentioni defuiūt: et nō ecōuerso. zz.q.5. Humane. et sermo rei nō sermoni res ē sb̄iecta.ext̄ de v̄bo.si. Intelligentia. Nō.n.in talib⁹ q̄uis v̄ba exigāt est p̄scripta certa forma v̄boꝝ sicut in sacramento baptismi et eucharistie. Concor. hosti. dicens in sū. Nō facio vim vtꝝ dicat iudex: excōico te: vel sciaſ te excōicatū: vel te excōicatū cognosce: vel hēas te p excōicato: vl' reputes te excōicatū: vel alia quecūz dūm̄ volūtatez et cōsensū iudicis de p̄nti exp̄māt: sicut et al's similit' dicit' ex̄ de spō. Si inter viꝝ. Sz volūtas iudicis sp̄ualis oio p lege seruāda ē .ii.q.3. Audi. q̄uis iniuste: Et h vbi ille intēdat p talia v̄ba excōicare: vt dictū est. Q̄ȯ si dubitat' de intētiōe in dubio eligenda est via tutior: vt reputet se excōicatū esse fm hosti. et Guil. et sic querat absolutōem. Si iudex dicat excōmūico vnū de istis duob⁹. credit Guil. illū eē excōicatū de quo iudex intellexerit. Si autez sciri non pōt: aut si vaga fuerit eius intentio neuter est vitādus vt excōicat⁹. Itē dic' q̄ si iudex dicat excōico te: et absoluo te: si simul' vtrūq̄z voluit nihil egit: si autē vnuz post alterum vtrūz egit. Nō ēt cū snia excōis lata est sb̄ cōditōe nō ligat an̄q̄z extat cōditio fm hosti.ex̄.e. P̄ nobis. Et si pēdēte cōditōe appellet' tenz appellatio. Sz si pure fert' snia n̄ releuat' p appellatōez: trāsfert' tn̄ cognitio cāe in sup̄iorē.ex̄ de sen.ex.p tuas. Et si pēdēte cōditōe desinat eē ei⁹ sb̄dit⁹ tenz snia nisi appellet ex̄ ō foro ɔpe. c.penul. fm hosti. et Inno. Itez si iudex p̄cipiat alicui d̄bitori q̄ soluat .i̅.certū t̄minū alioq̄n sit excōicatus dicunt hosti. et Inno. q̄ creditor n̄ pōt terminū p̄longare q̄tū ad sententiā excōis.s.euitādā: nisi ēt iudex cōsentiat p̄lōgatiōi. Et tunc si adueniente 2° termino nō soluerit iteruz est excōicat⁹ q̄a termin⁹ vr̄ p̄lōgat⁹ cū accessoriis: si tn̄ p̄s in p̄mo t̄mino reputat sibi vt satisfactū: cessat tota excōicatio. Itē nō q̄ si his q̄ sniam ḡnalem p̄mulgauit excōis moriat' vel a p̄latiōe āmoueat': ille qui facit postea ɔtra talē sniaz nō ē excōicat⁹ nisi diffiniendo illud statuerit.ff.de offi.p̄.l.i. Uel nisi a successore exp̄sse cōfirmet'.ex̄ de loca.c.i. fm hostiē. Excōicari pōt q̄s ēt p litteras excōicato ignorāte si hoc exp̄ssit excōicās h non punit' intmedio tp̄e si se ingerat cōioni fideliū. Jo. de lig. Suffic' q̄ snia excōnis vel interdicti sit lata publice ad hoc vt teneat' q̄s ad obs̄uātiā eius. ex̄ de cleri.ex.mi. Illud. Excōicatio dicit' p̄petua: q̄a nullum

tps cōtinet diffinitū intelligit̄ tamē donec expiret.

De cā efficiēti: siue de eo q̄ potest vel nō pōt excōicare. Ca. 79.

Excōicatōis cā efficiens est. Qui pōt excōicare. Sciēdū igit̄ q̄ excōicatōez ferre pñt in alios: nō solū epi ꝛ supiores: ꝫ etiā plati pncipales collegiataꝝ eccl̄iarū inferiores epis. vt abbates etiā non bñdicti dūmō fuerint cōfirmati. ex̄ de symo. Sicut tuis. Et priores pñt excōicare singulos de collegio: alienos etiā si in eos aliquo iure spāli hēant iurisdictione. de offi. or. Cum ab ecclesiaꝝ. ꝛ ex̄ de ma. ꝛ obe. Cū in ecclesiis. Archydiacon⁹ ēt videt̄ q̄ possit excōicare: lꝫ nō sit por. ar. 25 di. Perlectis. nisi ꝯsuetudo sit in cōtrariū. Sacerdotes v̄o prochiales excōicare n̄ pñt nisi aliquo spāli iure iurisdictio eis cōpetat. 2. q. i. Nemo Uel nisi vbi eēt cōsuetudo: que dat iurisdictionē. 9. q. 3. Cōquest⁹. Tho. Alb. Hoff. Jo. de lig. qui Jo. in tractatu de cēsura ecclesiastica dicit sic. Potestas excōicādi pcedēs ex ptāte clauiū siue fori pñialis cōpetit sacerdoti nō alio: ꝛ ptātē exercet semp cū ppositꝰ est curie: nisi sit cōtraria consuetudo vel supioris inhibitio. Facultas aūt excōicādi pcedēs ex iurisdictione spāli cōpetit platis habētib⁹ ordinariā iurisdictiōez a iure cōi vel puilegio: vel ꝯsuetudie spāli: vt dicit Inno. Ad hoc aūt q̄ talis facultas cōpetat reqrit̄ q̄ sit clericus vel religiosus ꝛ elect⁹ p vniuersitatē eccl̄iasticam ꝛ q̄ ad dignitatē pncipalē: al's nō hēt ordinariā: nisi cōsuetudo vel puilegiū concedat. Cōpetit etiā hoc hñti iurisdictiōez spūalē a plato ecclesiastico: vt delegato. Cōpetit etiam hñti ordinariā nō pncipalit̄: vt vicario ordinarij: hec ille. Solus epūs. i. nō inferior excōicat cū solēnitate de qua habet̄. ii. q. 3. Debēt. Excōicare pōt metropolitan⁹ suffraganeū suū cū sit ei⁹ ordiari⁹. di. i2. De his. Jo. d lig. Excōicare pōt ꝛ suspendē ppter ꝯtūaciā corā eps in iudicio siñ ꝯsēsu capli. d offi. dele. Ex lris. Perpetuo autē ppter crimen suspēdere nō pōt sine cōsensu capli: nisi aliud sibi cōpetat aliq⁹ iure spāli. i5. q. 7. Episcop⁹ nullus. Jo. de lig. Excōicare potest capl'm vel por sede vacante cū succedat cum iurisdictōalib⁹. de maio. ꝛ obe. Cū olim. Jo. de lig. Excōicare nō potest q̄s seipsū. 2. q. 3. Si is qui. Excōicare nō pōt ꝺm Hosti. q̄ violauit interdictū. Excōicare non potest mulier plata cū careat clauib⁹: d pe. ꝛ re. Noua q̄dā. Excōicatio lata per delegatū ex̄ sibi cōmissa nō valet. 2. q. 3. c. i. Jo. de lig. Et nō ꝺm Ric. in 4° q̄ si iudex delegat⁹ post reuocationē cōmissiōis sibi facte excōicat aliquē anteq̄ꝫ reuocatio cōmissiōis potuerit ad eū puenire tenꝫ snīa: q̄a adhuc remanet penes euꝫ ptās sibi cōmissa. ex̄ de pcu. Auditis in glo. Aliqui tamē pbabilit̄ dicētes distingunt sic. Quia aut ille q̄ reuocat cōmissiōꝫ intēdit et exp̄mit q̄ sit irritū ꝛ inane q̄cq̄d ex tūc p delegatū fuerit attēptatū. aut nō. Si p̄mo mō n̄ tenet sētētia lata postea a delegato. Si nō: remanebit snīa. Hec ille. Excōicationis sententia ab alieno epo

lata ratificari nõ potest p ꝓpriũ epꝫ ꝗa ab initio nulla fuit ẜm Inno. et Bar. bri. Excõicare nõ põt laycus et suspendere: nisi ex delegatõne pape tunc enim potest. di. 22. § verum. Excõicare non potest epũs extˀ suaꝫ dyoc. ⁊ alij ꝑlati extra territoriũ sue iurisdictionis ẜm hosti. quia cũ nõ sit quis excõicandus sine cãe cognitione. ii. q. 3. Nemo. Et p ꝯñs locᵘ reꝗrit vbi possit sedere ꝓ tribunali Episcopus autem existẽs in aliena dyocesi non põt sedere ꝓ tribunali nec disponere aliꝗd contentiose iurisd ctõis. 9 q. 2. Epũm. nisi de consensu illius ad cuiᵘ territoriũ se transtulit. Epi tñ expulsi possũt exercere iurisdictõeꝫ in aliqua dyocesi. s. circa sbditos suos qui sic possunt absoluẽ ⁊ excõicare: vt de foro ꝯpe. Quãuis In cle. 2i. di. Deniqꝫ. Quidã tamen dicunt ꝙ extra suam dyoc. etiã põt epũs excõicare. ar. 9. q. 2. Archyepũs forte qꝺ concedi potest de notoriis quia nec illa reꝗrũt cãe examinatõꝫ 9. q. 3. § fi. in sũ. cõfessoꝝ. li. 3. ti. 33. q. 53. Excõicare non potest ꝑlatus eos in quibᵘ habet iurisdictõeꝫ tpalẽ tm̃ ẜm hosti. ex. de offi. or. Dilectus Et hoc nisi habeat istud ex ꝓuilegio spãli: vel ex consuetudine que etiam dat iurisdictionẽ. Excõicatio lata p eum qui cõi opinione nõ credebatˀ excõicatus tñ erat ñ tꝫ. 2. q. 7. § tria in glo. Nã neqꝫ excõicatᵘ nec scismaticus neqꝫ intrusus neqꝫ suspensus a iurisdictione. Secᵘ si solũ ab officio. nec violans interdictũ excõicare põt vt dictum est. s.

Quis nõ põt excõicari.

Nota ꝙ excõicari nõ põt mortuus. Nã mortuus nõ est homo. de sum. tri. ⁊ fi. ca. c. i. Excõicari. n. a canone nõ potest: quia hᵘmõi excõicatio nõ ferẽ nisi ꝓpter crimen. Et mortuus delinquere non potest: a iudice etiã excõicari nõ potest. Nã talis sẽtẽtia reꝗrit monitionẽ ꝑcedẽtẽ: mortuus eniꝫ moneri nõ potest: nec ꝯtumax cõstitui. In ꝗbusdã tamen casibus spãlibᵘ mortuus excõicatˀ: ⁊ hoc ad terrorẽ: ⁊ potius rõe ꝑcedẽtis vinculi ꝗ ꝑñtis: ꝓpter qꝺ fit negatio sepulture cõionis orõnis ⁊ hᵘmodi: vt in decedẽte in crimine heresis: ⁊ in notorio crimine. Jo. de lig. Excõicari nõ põt iudeus vel paganᵘ: ꝗa nullᵘ põt ꝑdere qꝺ nõ hẽt: nec re: nec spe. qꝺ ꝟum est de cõione intrinseca sacmentoꝝ: extra quaꝫ sunt iudei ⁊ pagani: circa quã de his qui foris sunt nihil ad nos. 2. q. i. Multi. Sed de cõione extriseca fideliũ i ꝗtuꝫ aialia ciuilia ⁊ socialia: vtpote in cõmertijs ⁊ aliis actibus hũanis: ꝗuis directe a tali cõione excludi non possint: ita ꝙ exclusio terminetˀ in eos: ꝗa ñ sũt sbditi p indirectũ tñ possunt. s. interdicendo fidelibᵘ cõionẽ taliuꝫ. Jo. de ligna. Excõicatõeꝫ incurrẽ non põt papa: nisi p heresim: de qua iudicari põt ⁊ deponi. di. 40. Si papa. Alˀs excõicari nõ potest: nec ab homine: cũ sit supior omnibᵘ. di. 2i. Inferior Nec a canone ꝗa solutᵘ ẽ a canone ꝗuis ẜm canones debeat viuẽ: nec etiam minori ꝑticipãdo cũ excõicatˀ. extra de sen. ex. Nulli. in glo. Sꝫ excõicatõe que sepat a deo ꝓpter mortale bñ põt excõicari: imo quia sine

cōpatione creat⁹ est maior: sine ɔpa
tione a deo longi⁹ separ̃. Jo. ð lig.
Excōicatōis snia lata p statutū epi.
nō ligat̃ nec ipē: nec metropolitan⁹
eius ɔtrafaciēdo intra territoriū sui
suffraganei. fƺ Lau. ⁊ Jo. an. ⁊ Jo. ð
cal. ⁊ Pau. ⁊ hosti. q̄ in sū. sua dicit
certe certius est tenēdū: nec supiorez
nec pferētē sniaz fulminatoriā ligāi
zi. di. inferior. Jdem Tho. in. 4. Cō
trariū tenet hug. ⁊ Archi. ⁊ Pe. de
bel. Jo. ào de lig. circa hoc sic dicit
in tctatu de cēsura ecclesiastica. Ego
cōsideraui circa ɔcordiā haꝝ opinio
num: et pondero largā differētiam
hanc. s. an epūs vt epūs et archyeps
vt archyeps incidat in statū fulmi-
natoriū. An epi ⁊ archyepi vt puati
⁊ an q̄libet incidat in ipm. Jn pmo
cāu crederē neminē ligari: in 2° cāu
vtrūq ligari. Subitio exēpla. Dispo
nit statutū ꝙ q̄libet exercēs iurisdi-
ctionē in tali loco vel tēpore sit excō
municat⁹: vel q̄libz celebrās sit excōi
catus. Epūs vt epūs: ⁊ archyeps vt
archyeps iurisdictionē exercēs non
sunt ligati: vel eps vt eps pōtificalit̃
celebrat: vel archyeps in pfato loco
phibito nō sunt excōicati. Exēpluz
2° disponit statutū ꝙ q̄libet furtum
cōmittens: vel ad azardū ludēs: vel
q̄d simile faciēs sit exōicat⁹. Eps cō
mittit furtuz vel ludit: ⁊ archyepūs
idē cū hoc faciant vt puati ligant̃: ⁊
sic possz haberi opinionū concordia
Sz q̄a plures docto. ⁊ solēniores te
nent simplicit̃ pmam opinionē: ipsa
videt̃ magis tenēda. di. 19. in cano-
nicis. Excōicari nō pōt sbdit⁹ existēs
etra territoriū sui supioris ab eo rōe
domicilij vel delicti: vel cōtract⁹ fm
Inno. de foro cōpe. c. fi. et hostiē. et
Pau. de aleaza. Jo. ào in. c. Si eps
.ii. q. 2. in pma glo. tenet cōtrariū p
capla. Si epūs. ⁊. c. Si q̄s psbyt̃. 50.
di. Jdē Jo. de lig. dicēs ꝙ iudex ci-
tare potest sbditū extra territoriū ci-
tatiōe artatiua. De offi. or. romana.
li. 6. §̄ ⁊ ɔtumax cōstituti: ⁊ sic excōi
cari. Excōicatōis snia lata p statutū
epi vel alteri⁹ ordinarij non ligat sb
ditū alteri⁹ plati veniētē contra ipz
statutū ex territoriū iurisdictōis ipsi⁹
Sed si ùba statuti dicerēt ꝙ q̄cūqz
facit tale quid in territorio: vel extra
territoriū sit excōicat⁹. Sic tenz Jo.
de lig. allegās ad hoc. c. vt animaꝝ
de consti. li. 6. Nec obstat illa ɔditō
etiā extra territoriū: q̄a ius dicit ext̃
territoriū ꝙ nō licet. Excōicari non
possunt nec suspendi: nec interdici
fratres ordinis pdicatoꝝ ab epis vł
aliis platis ecclesie: nisi sup hoc hērēt
spālem licētiā ⁊ auctoritatez pape: q̄
faceret mentionē de ipso ordine: et
si ferent snias cōtra eos irrite sunt et
inanes: ⁊ hoc ex puilegio cōcesso or
dini q̄d incipit. Meritis. q̄d ē alexan
dri. Et i puilegio. Nimis iniq. Jtē
cogi n̄ pnt dicti frēs vt eorū ɔstōib⁹
sbūciant̃. i. epoꝝ ex puilegio Boni.
Uirtute. Excōicat⁹ n̄ ē sbdit⁹ faciēs
cōtra statutū infringēs excōicatiōez
in loco exēpto intra territoriuz ipsi⁹
statuentis. Jo. de lig. q̄ remittit ad
dicta in pcedenti. §. ⁊ allegat etiā. c.
luminoso. 18. q. 2. vbi dicit̃ p textuz
Greg. ꝙ epūs nō debet exercē aliq̄d
ptātis in monasterio. ⁊ glo. ibidem
dicit ꝙ loq̄t̃ de exēptis. hāc opionē

tenēt Jo.an.⁊ Jo.cal.et Jo.cardi. q̄ oēs disputādo dicūt ꝙ ſbdit⁹ delinquens intra dyocē. ſ; in loco exēpto nō ligat̄ statuto epī infligentis excōicatōz: puta eṗs statuit ꝙ ingrediens monasteriū sue dyocē.sit excōicatus:intrat q̄s mōasteriū monialiū exēptaꝝ: n̄ incidit talis vigore dicti statuti.Archy.⁊ Fe. de senis dispu tādo tenent cōtrariū. Pe.de anch. in lectura super sexto.de consti. Ut aiaꝝ.li.6.recitat vtrāq; opinionē:⁊ sic cōcludit.Ego plene istoꝝ dn̄oꝝ rōes refero in.c. Postulasti. de fo. cpe.⁊ reduco eos ad cōcordiam sic. Aut p̄latus loci exēpti ex forma p̄ui legij exēptōis h; iurisdictionē eṗalez in loco suo exēpto. Et sic vꝫa ē opio Jo.de cal.⁊ sequaciū. Aut nō habet iurisdictionē eṗalez:⁊ sic vꝫa est opio Archy.⁊ alias rōnez h⁹mōi ibi vidē potes. Nō etiaz ſm Laud.ꝙ ſbditi religiosi ex̄ septa loci in quo degūt: ⁊ ex̄ eoꝝ clausurā suoꝝ p̄latoꝝ ſn̄iis ligant̄:⁊ eis obedire tenēt̄. Tot⁹.n. mūdus ē eis ꝓ territorio: q̄a vbicū; est ꝑsona ſbiecta: vel poti⁹ religata: illic se extendit ṗtās eoꝝ ſm Uinc. Excōis ſn̄ia ferēda nō est: vbi multitudo est in crimine:et ꝑiculū timerꝫ scismatis vel scādali.di.50.Ut cōstitueret.23.q.4.Jp̄a pietas.Ueritas tn̄ iusticie ꝑpter scādalū postponēda nō est:qꝺ sane intellige vt.sc; detur iniqua ſn̄ia.Jo.de lig.Excōicari nō pōt collegiū vel cōitas.c.Romana. de sen.ex.li.6.Qꝺ si fiat:l; q̄daz dicant ꝙ tenet.Alij tn̄ dicunt et meli⁹ ſm Ricar.in.4°.ꝙ nō tenet. Et bn̄ pn̄t excōicari singuli de collegio ſm Hostien̄.puta ſb his vbis. Excōico Prepositū decanuz:et oēs alios de tali collegio nec debet excōicari vn⁹ ꝓ peccato alteri⁹.24.q.3. Si hēs. Si tamē fieret tenet.2.q.3.Sn̄ia.

Quis possit excōicari.

Excōicari pōt Jmꝑator vel p̄nceps ab eṗo suo.2.q.7.§.Cū balaam.Excōicant̄ regulariter post monitionē Jmꝑator:⁊ rex soluz ꝓ notorijs.di. 63.Ualētinianus.Jo.ꝺ lig. Excōicari pōt ig̊rās ⁊ absens:et si moriat̄ anteq̄; sciuerit liber est quo ad deuz q̄tū.s.ad ſn̄iaz absolui tn̄ p⁹ mortez debet si apparuerint signa cōtritōis illius ꝑpter qꝺ est excōicat⁹.3.q.3. Nemo.Jo.de lig. Excōicari potest similit̄ archyeṗs a ſbdito delegato: si est ṗtās sibi a supiore cōcessa.3.q. 6.Si epūs.de cle.non resi. Ex tue. Jo.de lig. Excōicari pōt raptor sin̄ monitiōe p̄missa si rapina est manifesta:⁊ si pn̄s ē:⁊ statiz nō restituat: si abn̄s.īꝰ.tēpus p̄fixū.ext̄ de sen.ex. Romana.li.6°.Excōicādi etiā sunt post mortē quoꝝ scripta continent heresim. Qꝺ intellige nisi ipsa ex se ſbmisissent correctiōi ⁊ determiatōi ecclesie: vt fecit Abbas Joachim.ex̄ de sū.tri.⁊ fi.ca.Dānam⁹:et etiaz q̄ hereticos heredes instituit.24.q.2. Sane.Mali tāq; carnes putride sūt a cōione fidelium resecādi.24.q.3. Resecāde.qꝺ itelligēdū ē ꝺ peccatis manifestis.2.q.i.Multi. Et nisi p⁹ monitōez se correxerint.45.di.Sed illud.Excōicandi sunt qui iussa apostolice sedis nō custodiūt:⁊ precipue ex cōtēptu.di.18.Nulli.Dicūt̄ enim violatores canonū blasphematores

spūs sancti.25.q.i.Uiolatores. Ex-
cōicari potest q̄s pluries:⁊ p eandē
cām ƀ3 Jo.an.Faciēs cōtra canonē
fulmiatoriū excōis ex ignorātia ipsi⁹
puta exigit q̄s pedagia a clericis ig-
rans excōicatōe3 sup h⁹mōi:nō excu
sat̄ q̄n liget̄ snia.ex̄ de re.iu.Jgno-
rantia.li°.6°.Q.ō est ɔ̄ra de canone
vniuersalis ecclesie.Sentētiis aūt p
statuta ordinarioꝝ latis nō ligant̄
ignorātes:nisi igr̄atia fuerit crassa:
aut supina.ex̄ de cōsti. Ut animarū
li.6.Et dicit Pet.de ancha.sup.d.
.c.ꝙ crassa et supina ignorantia est
qn̄ q̄s ignorat qđ publice factu3 est
in ciuitate.vt di.38.in pn̄.Uel non
intelligere qđ oēs intelligūt: hec.n.
ē lata culpa:hec ille.Et hoc intellige
nisi fuerit impedit⁹ vt nō poss3 scire
puta ꝙ infirm⁹ vel incarcerat⁹:⁊ h⁹
nō ab aliis audiuit.

De cā finali excōis:et de effectib⁹
siue de nocumentis excōicationis.

Cap.80.

Causa finalis excōis ē:vt excō
municat⁹ delictu3 suū recogn̄
scat ⁊ ad deum redeat:Jmi
tat̄ eni3 in h⁹mōi snia ecclesia dei iu
diciū ƀm Tho.in 4°.di.18.Qui pec
catores p diuersa flagella castigat:
vt eos ad bonu3 trahat:et ipsos sibi
relinquit: vt auxiliis sb̄tractis quib⁹
ad mala ꝑpediebāt̄ suā infirmitatē
recognoscāt ⁊ humiles ad deū rede
ant:ꝭ eccl̄ia excōicat aliquos sepādo
eos a cōione fideliū vt erubescant:⁊
suffragiis ⁊ aliis spūalib⁹ ꝑuati p hu
militatē seipsos recognoscentes ad
pn̄iam redeant. Un̄ excōicatio me-
dicinalis dicit̄.ex̄ de sen.ex.Cū me-
dicinalis.li.6.Est eni3 quedā non
pena culpa. Pene aūt sūt medicine
ƀm phm̄.Et dicit Aug. ꝙ nulla est
maior pena in ecclesia excōicatione.
24.q.3.Corripiāt̄.Ex hac aūt excōi
catiōe ɔsequūt̄ multa dāna spūalia
⁊ tēporalia. Primo q̄dē ꝑuatur
excōicatus sacramētis ecclesie nō.n.
ē susceptibilis alic⁹ sacm̄ēti sic ligat⁹
3.q.4.Engeltrudā. 2° ꝑuat̄ suffra
giis eclesie ꝓpter qđ incurrit triplex
incōmodū ƀm tria que q̄s cōsequit̄
ex suffragiis ecclesie ƀ3 mag̅r3 sniaꝝ
in 4°.di.10.⁊ Tho.ibidē. Ualent
eni3 suffragia ecclesie ad augmētu3
gratie eis q̄ hn̄t:vel ad meredū eis:
q̄ nō hn̄t:⁊ q̄ntū ad hoc: dicit magr̄
sniaꝝ ꝙ gr̄a dei p excōicatiōe3 sb̄tra
hit̄. Ualēt 2° ad ꝓtectionē dei ha
bēdā: q̄ntū ad h⁹ dicit magister ꝙ p
excōicatōe3 ꝓtectio dei ei sb̄trahit̄ ⁊
sibiipsi relinq̄t̄:nō tn̄ ita ꝙ oio a ꝓui
dētia dei excludat̄;ꝭ ab illa ꝓtectōe
q̄ filios ecclesie spāliori mō custodit.
Ualēt 3° ad defēdēdū ab hostib⁹:et
q̄ntū ad ꝭ dicit magister:ꝙ diabolo
maior ptās seuiēdi dat̄ i ip3 corpalr̄
⁊ spūalit̄.de h⁹ ēt.ii.q.3.Nihil.sicut
dicit Aug⁹. Nihil sic d3 formidare
xp̄ianus hō:q̄3 separi a corpe xp̄i.Si
.n. sepat̄ a corpore xp̄i nō est mēbrū
christi si non est membrum eius nō
vegetat̄ spū ei⁹. Si tamē q̄s iniuste
excōicat̄ ⁊ humilit̄ ƀuat excōicatōe3
humilitatis meritū recōpēsat excōis
dānū ƀ3 tho.ibidē.Ricar.aūt in 4°
dicit ꝙ excōicat⁹ ex iniusta cā nō ex
cludit̄ ꝓpter hoc a suffragiis ecclesie
q̄a nec ecclesia ꝭ intēdit.11.q.3.Et si
Sz etiā excōicat⁹ p iusta cā si penit3

⁊ diligentissime ꝓcurat absolutiōeȝ patus facere qđ in se est ex tūc valēt sibi orōnes ecclesie: dū nō stat obstinatus in sua excōicatiōe: q̄uis aliq° modo ꝓsint ei orōnes ecclesie lōge tamē minus q̄ȝ aliis nō excōicatis. In p̄mitiua ecclesia quādo oportebat p signa ad fidem homines inuitare: p excōicatōeȝ sequebat̄ ali° effectus. s. manifesta vexatio corporalis diaboli: vt in p̄ma. Ad Cor. 5°. Nūc aūt inuisibilit̄ ⁊ sp̄ualit̄ sathane tradit̄ modo p̄dicto. Uñ Aug. xi. q. 3. Ois xp̄ian° dilectissimi. q̄ excōicat̄ a sacerdotib° sathane tradi dicit̄: quō . s. q̄a ext̄ ecclesiā est diabol° sicut in ecclesia est xp̄s: ac p hoc q̄si diabolo tradi dicit̄: qui ab vnione ecclesie remouet̄: vñ illos quos ap̄ls tūc Sathane esse t̄ditos p̄dicat excōicatos a se esse demōstrat. 3° excōicat° non potest cuȝ aliis interesse diuinis: vel cū aliis in ecclesia orare: alias mortaliter peccat: nec etiā lȝ circa ecclesiaȝ extra sic ꝓpe stare q̄ audiat diuia đ pe. et remi. Qđ in te. Nō tñ ꝓhibet̄ ab ingressu ecclesie: dūmō ibi nō audiat diuina: vel cū aliis oret ibi. Jo. de lig. Potest ēt interesse p̄dicatiōi. Sȝ ⁊ alias ad offm̄ dicēdū. i. horas canonicas: ad q̄s est obligat° tenet̄ nihilomin° dicē: ſȝ solus ⁊ sine dn̄s vobiscū. 4° excōicatio iusta excludit a regno celoꝝ. 24. q. i. Quisq̄s. Sȝ iniuste lata si cōtēnat̄ a regno excludit. xi q. 3. Nemo. Ubi Crisosto. sic ait. Nēo ɔtēnat vincula ecclesiastica q̄a nō est hō q̄ ligat: ſȝ xp̄s: q̄ ptātem hāc dedit et dignos fecit homines tanti honoris. Nam talis mortalit̄

peccat ſm doc. 5° excōicat° excludit̄ a ꝑticipatōe cum aliis fidelib° in loquēdo salutādo comedēdo ⁊ h°mōi xi. q. 3. Sicut. Excipiūt̄ tñ quedam ꝑsone cum quib° ꝑticipare potest vt dicet̄. j. ti. se. 6° si excōicat° ingerat se officiis alic° ordinis vtens scięter. Si est clericus efficit̄ irregularis. ex̄ de clericis excōicat. mini. apostolice nec potest dispensari nisi p papaȝ. ex̄ de sen. ⁊ re. iudi. De cetero Si tamē baptizaret in cā necessitatis vt vetula ⁊ sine solēnitate nō ē irregularis ſȝ Guil. Pe. de pal. in 4°. di. 18. pleni° ⁊ p̄fecti° ponit hoc qui dicit q̄ excōicatus si celebrat: vel ordines recipit: fit irregularis. et hoc vꝝ est: nisi ꝓbabilis ignorātia excuset. de cle. ex. mi. apostolice. Et hoc siue suscipiat ordinem sacꝝ: siue nō sacꝝ: q̄a nō distinguūt̄. ex. e. Cū illoꝝ. Et licȝ ibi nō distinguat̄ inter errorem iuris: ⁊ facti quo ad incursiōnē irregularitatis. Si tñ error facti esset ꝓbabilis excusarȝ cū q̄uius sit celebrare excōicatū q̄ȝ ordinari: vñ ꝓbabilis ignorātia p̄seruat ab irregularitate celebrātē pari rōne ordinatū. Si aūt est ignorātia non ꝓbabilis Abbas dispēsat: si talis. scȝ est claustralis. Si vo secularis sol° papa vt ibidē. Et q̄uis aliqui restringant illū casū ad excōicatū ꝓpt̄ iniectionē tñ quacūq̄ de cā sit q̄s excōicat°: videt̄ eadē rōe q̄ abbas possit dispensare. Si vo extn̄s excōicat° nō celebrat: ſȝ in suo officio exequens se ingerit diuinis efficit̄ irregularis. ita q̄ non nisi per papam dispensat̄. xi. q. 3. c. penult. Uñ sacerdos solēnit̄ baptizans: aut etiam in foro ɔsciētie

absoluendo: siue palã: siue occulte vl' quocunq; cõtrahit irregularitatẽ. sec⁹ si baptizaret in necessitate vt vetula Et similiter excõicat⁹ si priuate dicat eplam: vel etiaz solẽniter sine manipulo: tñ vbi est cõsuetudo q̃ fiat per nõ ordinatũ. Item si actum minorꝫ ordinũ etiã solẽniter exerceat cũ hoc etiã p nõ ordinatũ licite fieri possit ñ incurrit. Si autẽ sacerdos solẽniter officiarꝫ ecclesiã in matutinis vespis vel aliis horis incurreret: Secus si psalmodiãdo cũ aliis: qð etiã faciũt layci. Itẽ si epũs tulit sniam excõis in celebrantẽ in aliq̃ capella sine lñia sua: celebrãs in pma vice non efficit̃ irregularis: ꝫ excõicat⁹: scða aũt vice ibi vel alibi celebrãdo efficit̃ irregularis. Sed si capella essꝫ simpliciter interdicta: tũc ibi celebrãs pma vice efficit̃ irregularis. Ille vo q̃ publice excõicatũ admittit ad diuina: est ei interdict⁹ ecclesie ingressus. s. ad celebrãdũ: vel etiã officiãdũ: nõ est irregularis: nisi postq̃ admisit talez ad diuina se ingerat diuinis ãte purgatione h⁹mõi excessus: de quo ex̃ de sen. ex. Is q̃. li. 6. hec Pe. Et nõ qð dicit Ric. in 4°. di. 18. circa eãdem mãm. Qð si ille q̃ ordinat̃ in excõicatione scit se esse excõicatum ꝓpter iniectionẽ manuũ in clericũ siue iniectio sit enormis: siue non: siue hoc sit ante ingressũ religiõis: siue post: sup tali irregularitate p platũ suũ dispẽsari nõ põt: in ordine tñ pdicatorꝫ et minorꝫ p priulegiũ. Uirtute ꝯspicuos pñt ordinatos in excõicatõe vel in suspensione vel interdicto plati eorꝫ sup tali irregularitate dispẽsare: etiam si cõtraxissent ãte ingressũ religiõis: nisi casus excõicatõis fuisset enormis: ita q̃ essꝫ absolutio pape reseruata. Itẽ qð dicit̃ de ignorãtia: dicit Ric. q̃ i foro cõsciẽtie credit̃ cuilibet dicẽti se habuisse iuris vel facti ignorãtiã in h⁹mõi q̃ñ fuit ordinat⁹: ꝫ in foro cõtentioso secus. Septimo excõicatus nõ potest recipi ad religionẽ: nisi p⁹ absoluat̃ ꝫ Ray. Si tñ fuerit receptus tꝫ receptio: similit̃ etiaz ꝓfessio excõicati tenet. Frẽs aũt pdicatores ex spãli priulegio possũt absoluẽ seculares ingredi volẽtes ipsũ ordinem nisi essꝫ casus pape reseruat⁹. Octauo excõicat⁹ eligẽ ñ põt nec eligi: vt nõ ex̃ de app. Cõstitut⁹. Et si sec⁹ factũ fuerit: talis electio ipso iure nulla ẽ. ex̃ de ꝯsue. Cũ dilect⁹. ⁊. 9. q. i. Nos in hoie vbi ẽt dicit glo. q̃ si q̃ eligũt cũ excõicato vitiat̃ electio. Itẽ quia dicit regl'a iuri. li. 6. Infamib⁹ ñ pateãt porte dignitatuꝫ: ꝫ cũ excõicati maiori sint infames: vt pꝫ. 6. q. i. Infames. vbi dicit̃ in tex. Excõicatos q̃ ⁊c̃. qð ẽt tꝫ Bal. Et intelligit̃ de excõicatõe notoria. Et dic̃ Pe. de pal. hoc esse vũ nõ soluꝫ de dignitate ecclesiastica regulari vel seculari: ꝫ etiã laycali: vñ in regẽ vel Impatorẽ nõ põt eligi. ð elec. Per venerabilẽ: silr ñ põt ꝯferre bñficiũ: ð excel. pla. tãta Nono excõicat⁹ nullũ bñficiũ ecclesiasticũ acq̃rẽ põt. ex̃ de cle. ex. mi. Postulastis. ⁊ de bñficiis iã hitis dũ est in mora petẽdi absolõez nil pcipiet. ex̃ de app. Pastoralis. Sec⁹ si ñ est i mora: de concel. p. Quia diuersitatẽ Jo. de lig. Et dicit pe. de pal. in 4°. q̃ si q̃s ẽ iniuste excõicatus: vel facit

posse suū de ipetrādo absoloēꝫ ab in
iusta excōicatōe in foro ꝯsciētie facit
fruct⁹ suos: ⁊ in foro exteriori dꝫ cū
eo dispēsari: ⁊ ꝑ simplicē dispēsatōeꝫ
secū factā: ēt in tpe i q° in mora erat
pōt fruct⁹ ꝑcipe: sec⁹ āt si tpe electōis
vel ꝯfirmatōis vel collatiōis erat ex
cōicat⁹: q̇a tē nullū ius fuēat acq̇situ
ꝓpter qȯ nō sufficit dispēsatio: ẜ req̇
rit noua collatō: vn̄ si est bn̄ficiū ꝑti
nēs ad collatōeꝫ epi: vel simplicit: vł
ꝓ tūc rōe delicti: q̇a ꝯtulit excōicato
nō sufficit ei⁹ dispēsatio: ẜ dispēsatio
pape: vel alteri⁹ q̇ pōt ꝯferre ex certa
sciētia facta sufficit ⁊ hēt ꝓ noua col
latōe absolōis: absolut⁹ aūt nō ex h°
facit fruct⁹ suos medio tpe ꝑceptos
nisi cū eo fuēit spālit dispēsatum: vel
iniuste fuissꝫ excōicat⁹: vel nō fuisset
in mora petendi. hec ille. Decimo ex
cōicat⁹ ē ab officio et bn̄fi° suspēsus.
vn̄ nec ligare pōt: nec absoluē. 24. q
.i. Audiuim⁹. Nec pōt bn̄ficiū ꝯferre
ex de excess. ꝑ. Tanta. Quādiu tolle
rat valet qȯ fit ab eo: vt si ꝓuideret
alicui ecclesie: vel cōfirmaret alicui⁹
electionem. ar. 8. q. 4. Non ne. nisi
forte esset notorium. Dicit Ricar. in
4°. di. 18. ꝙ si omnes actus legitimi
quos aliq̇ exercent: dum eorꝫ excōi
catio latet essent irriti ⁊ inanes iudi
candi postq̄ꝫ eorum excōicatio esset
detecta: Multi de statu suo essent
incerti: quia aliqui sunt prelati: ha
bentes plura beneficia ecclesiastica
q̇ a latēt excōicato fuerūt absoluti:
⁊ sic dura videret hec sententia. Et
ideo aliorꝫ snia mitior et rōabilior q̇
dicūt, ꝙ in tali casu eorꝫ absolōes: et
bn̄ficiorꝫ collationes tenent quāuis

eorꝫ excōicatio postea fuerit detecta
extra de excep. Exceptioneꝫ in glo.
ar. de iur. pa. Cōsultatōib⁹. Undeci
mus excōmunicato est interdictus
omnis actus legitimus. Unde nec
iudicare potest: nec accusare: nec te
stificari. 4. q. 3. Ad mensaꝫ. §. Euidē
ter. Et si vnus de iudicibus ferētib⁹
sententiā sit excōmunicat⁹ nō valet
sententia: si simul cuꝫ excōicato ꝓnū
tiāt. Jo. ꝺ lig. Et dicit Pet. de pal.
in 4°. hoc esse ꝟum. si est excōicatus
publice. de sen. ⁊ re. iudi. Ad ꝓbādū
quia facta ⁊ iudicata ꝑ occulte excōi
catum valent. Unde ⁊ in spūalibus
non valet qȯ fit ab excōmunicato.
de appel. Constitutus. Et tn̄ q̄ꝫdiu
tollerant ꝑlati: et sunt occulte excōi
cati valet qȯ fit ab eis. 8. q. 4. Non
ne. vn̄ si cōtulit bn̄ficiū: vel cōfirma
uerit electōeꝫ tꝫ: ⁊ similit si absoluit ī
foro cōsciētie. hec ille cū quo concor.
Ric. vt in. § ꝑcedēti. Cōstōes etiā ⁊
snie facte vel late ab eo: vel de man
dato ei⁹ irrite sunt ipso iure: ⁊ nūq̄ꝫ
valebūt. ex de imu. ecc. Aduers⁹ Jo.
de lig. tn̄ dicit ꝙ valet iudiciū coraꝫ
iudice excōicato hitū: nisi sit publice
excōicat⁹. Duodecim⁹ excōicat⁹ non
pōt ꝯstitui ꝓcurator. ex ꝺ ꝓba. post
cessiōeꝫ. nec ēt pōt ꝯstituē ꝓcuratorē
q̇n imo si q̄ cōitas aliq̄ꝫ ꝓcuratoreꝫ
ꝯstituit ⁊ ipe excōicat⁹ int ꝯstituētes
fuit ⁊ rector vel ꝑncipalis ⁊ exꝑssus
vł ei⁹ aucte fact⁹ ē ꝓcurator: vł si ipa
cōitas sciēdo ipꝫ talē vna cū eo ꝓcu
ratorē fecissꝫ n̄ valet. ex de ꝓcu. c. fi.
Si tn̄ excōicat⁹ sit reus bn̄ pōt in iu
dicio se ꝺfēdē: ⁊ ad hoc ꝓcuratorē
constituere ex de iudi. Intellexim⁹.

Sec⁹ aūt si sit rector: vel si reus ꝯue niat: vel recōueniat. ex̄ de ꝓba. post cessionē. Tertiusdecim⁹ excōicatio absoluit a iuramēto fidelitatis. 15. q. 6. Nos sanctoꝝ. et. c. Juratos. Jo. de lig. Uñ si q̄s debȝ alicui in certo termino ⁊ interiȝ ipse creditor excōi cat̄ ẞm Bar. bri. et Jo. de lig. nō dȝ debitor ei soluere: dū ꝑseuerat in ex- cōicatiōe. Sed vt dicit Jo. an. depo nat debitū in ede sacra vt postea cre ditori absoluto dec̄. Jo. tñ ⁊ Hugo dicūt cōtrariū. s. ꝙ dȝ soluere. Quar tusdecimus excōicat⁹ matrimoniuȝ cōtrahere nō pōt cōtractū tñ tȝ. Jo. de lig. Si tñ ꝯtrahit tȝ: lȝ peccet mor- talit̄ reddē ēt debitū dȝ: exigē etiā ñ puto esse mortale. Itē excōicat⁹ non pōt ordiare nec ordinari quo ad exe cutionē: etiā si ignoret vñ ordiati ab epō excōicato etiā ignorāt̄ indigent dispēsatōe quo ad executiōȝ ordinis de eo qui renū. c. vl. Silr̄ q̄ excōicat̄ publice: siue ignoret ius: siue factum ordinat⁹ ñ suscipit executionē. de se. ex. Cū illoꝝ. Hec Spe. de pal. in 4°. dicit etiā idē Spe. ꝙ epūs occulte ex cōicat⁹ nō min⁹ ꝯfert ordinando q̄ȝ public⁹: q̄a vtrobiq̄ȝ caracterē nō exe cutionē: lȝ in alīo cāu dispēset̄ facilr̄ ꝓpt̄ ꝓbabilē ignorātiā. Nō sic autē in sacramēto pñie q̄a. s. occulte excōi cat⁹ absoluit ⁊ tȝ absolutio. Et ratio diuersitatis ẞȝ eū ē: quia cā vniuoca cōicat formā suā ẞm modū quē hēt ⁊ q̄a in cōferēdis ordinib⁹ se hȝ eps vt cā quodāmō vniuoca nō potest cōferre executōeȝ q̄ñ eā nō hȝ: sed in collatōe pñie se hȝ sacerdos vt equo cū instrm̄ in cōferēdo graȝ etiā si nō habet: ⁊ ideo valet absolutio. ⁊c̄. Quintusdecim⁹ excōicat⁹ nō potest administrare spūalia vel tpalia valȝ tñ cōtract⁹ fact⁹ p eū noie ecclesie: vl̄ noie ꝓprio. Jo. d̄ lig. Subditi tenēt̄ ei obedire: donec p ecclesiā sit tolle- ratū. 8. q. 4. Nō ne. alij ꝯt̄ Jo. d̄ lig. Sextusdecim⁹ nō valet lr̄e impet̄te p excōicatū: nec astrigi pōt q̄s pacto tacito vel expresso cōicare excōicato nisi in casib⁹ a iure ꝑmissis: nec post absolutiōeȝ vti potest litteris pēdēte excōicatione impetratis post litl. ꝯtl. Opponi pōt exceptio excōicatōis re pulso excōmūicato ab agēdo: currit cōt̄ eū ꝑscriptio si est in mora petēdi absolutōeȝ: nec dabit̄ restitutio excō municato si ꝑscriptuȝ sit. Jo. de lig. Decimusseptim⁹ excōicat⁹ sic dece- dens: non debet in ecclesia vel loco sacro sepeliri: nec potest ꝓ eo obla- tio suscipi: nec publica oratio pro eo fieri: sicut nec pro ipso viuo: nisi appa ruerint in eo ante mortem signa cō tritionis: quia tunc absoluetur post mortem: et omnia p̄dicta poterunt fieri pro eo. 24. q. 2. Sane. Secreta tñ orōne orari pōt ꝓ excōicatis ẞm Pe. de pusio. Decimusoctauus ca- dauer excōicati ñ fac̄ locū religiosuȝ: vt cadauer fidelis ñ excōicati ẞȝ Jo. de lig. Sepult⁹ in cimit̄io si discerni pōt dȝ exhūari. Cōcludat̄ ḡ. Cū ex- cōicatō iferat tot dāna merito dicit Aug. Nihil sic dȝ formidare xp̄ian⁹ sic sepāi a corpe xp̄i. si q̄s āt i eā icidit q̄ȝciti⁹ q̄rat absolōeȝ de q̄ m̄ agēdū.

De absolōe a maiori excōicatione quomodo fieri debet: ⁊ a quo.

Cap. 81.

a Absoluē pōt ab excōicatione maiori lata a iure reglarit̄ eps̄ suos s̄ditos:⁊ exēpti p̄lati sibi s̄ditos:ñ papa sibi refuasset absolōȝ ei⁹.ex̄ ꝺ se.ex.Nup.vel caplʒ seu ille ad quē epalis iurisdictō ptinȝ sede vacāte.ex̄ ꝺ ma.⁊ obe.c.z.li.6. Et idē ꝺ snia iurl. ꝺe snia ꝺo hois ñ pōt absolui ꝗs:nisi a ferēte ipsaȝ vel successore ei⁹ vbi ille essȝ mortuus vl̄ āmot⁹.11.q.z.Si eps̄.Uel a supiore ei⁹:si tñ hr̄et oēȝ iurisdictiōȝ ⁊ plenā ptātē sup ipȝ excōicatū sic̄ ⁊ ipe q̄ tulit:sic̄ si sacerdos prochialis ex cōsuetudie loci excōicat prochianū suū: ꝗuis ñ ꝺeceat epm absoluē illuȝ sacerdote irreq̄sito:tñ potest:⁊ si absoluit absolūt⁹ ē.Et sic si absoluit ꝓuincialis ordis mēdicātiū: quē ligauit ꝑor cōuētual̄:sec⁹ āt si absoluēt archieps quē excōicauit suffragane⁹ ei⁹: ñ cīȝ h̄ pōt:nisi in cāu vt si fueīt appellatū ad eū:⁊ tc̄ pōt:vocatis tñ ptib⁹ ⁊ cognito ꝺe appellōe:al̄s ñ valȝ absolō ex̄ ꝺe app.Romana.li.6.vel in articulo mortis: tūc.n.q̄lȝ a quolȝ sacerdote pōt absolui a q̄cūq; snia excōis ēt refuata pape:cū modificatōne tñ quā hēs.s̄.in.i.c.h⁹ opis̄.Eps̄ ex̄ suā ꝺyocl.absoluē ñ pōt ab his q̄ req̄rūt cāe cognitōeȝ:q̄a nec ibi pōt sedē ꝓ tribūali.9.q.z.Epȝ.Nec ēt legatus ex̄ terminos sue legatōis. Epi tñ expulsi pn̄t exercere suā iurisdictiōeȝ in aliēa ꝺioceſi.Si papa mādat alicui ꝙ aliquē excōicet ꝯmittēdo ei cāe cognitōeȝ poteīt ⁊ illuȝ absoluē.ꝺi.zi. Inferior.Sȝ si mādat ei tm̄ ꝙ excōicet cū ipe ꝺiffinieīt negociū ñ poteīt Cū ꝑ papā ꝯfirmat̄ aliq̄ snia excōis lata p inferiorē:si h̄ simplr̄ fit:et sine cāe cognitōe poteīt ipe inferior q̄ tulit sniaȝ absoluē: si ꝺo fuissȝ ꝯfirmata ex certa scia:⁊ q̄si cū cāe cognitōe ñ poteīt absolui siñ mādato pape ñ essȝ certū p falsi suggestiōȝ fuisse ipetratā.ex̄ ꝺe confir.vti. vel inuti.c.z. Absolutio ab excōicatōne ex falsa cā h̄ȝ Inno.⁊ host.ñ tȝ q̄a iudex ñ intēdit sic absoluē:puta si absoluend⁹ ꝺicat se satisfecisse:vel iniuriā remissaȝ: cū non sit ꝺum:alias absolutio:siue iusta: siue iniusta tenet quo ad ecclesiaȝ militantē.ar.extra ꝺe re.iu.Dis ⁊ ꝺi.50.ponderet. Absolui quis̄ pōt ab epo illius ꝺyocesis in qua morat̄ a sententia canonis quā incurrit in alia ꝺyocesi: siue canō.sit ꝺe iure cōi siue ꝺe iure synodali: nisi pape reseruet̄ casus. Sed a sentētia hōis non potest absolui nisi ab excōicatore vel eius successore in officio:vel supiore. Ricardus in quarto.Et hoc nisi in articulo mortis: vel si sit iusto impedimento ꝺetētus: nc possit in breui accedere ad excōmunicatorem:tunc enim potest absolui cum iniunctiōe vt se presentet ꝗcitius cōmode poterit ei qui ꝺebȝ absoluere sublato impedimēto.Uide ꝺe hoc supra.c.5. Absolui potest quis inuitus ab excōmunicatōe:sicut ⁊ inuit⁹ excōicatur: imo manēte contumacia pōt quis ꝺistricte remittē excōicatōnem iuste latam si videat saluti eius expedire. Tho.in 4°.ꝺi.18. Sed Ric.in 4°. ꝺi.e.cōcedit hoc ꝺe snia hōis:sed ꝺe snia iurl.ꝺicit ꝙ absolui ñ pōt inuit⁹ allegat.z4.q.z. Nec quisquam.ar. ad hoc ex̄ ꝺe offi.ꝺele. Cū ꝯtingat.

Absolui dz excōicat⁹ q̇ offert se ad iu
sticiā nō obstāte appellōe ptis aduer
se: debet tñ recipi añ absolutōez suffi
ciens cautio ab eo ꝙ iuri parebit. ex̄
de appel. Qua frōte. Si excōicatus
dicat cāz excōis fuisse dubiā vl̄ nullā
vel falsā: ⁊ petit absolui ad cautelaz
absoluet̄ cū iuratoria cautiōe: nisi ex
cōicator: vel is ꝓ quo lata est sētētia
.ī.8. dies ꝓbauerit de cā. ext̄. e. ð sē.
ex. Solet. li. 6°. Excōicator cogn̄scēs
errorē sue excōis dz reuocare siue ab
soluē nō obstāte appellōe aduersarij
Sz si dubitat de errore pōt absoluē
recepta cautōe ꝙ iuri pareat. ext̄ de
sē. ex. Sacro. Ligat⁹ plurib⁹ sētētiis
vel vna ex diuersis causis: si ꝟe vult
absolui debet exp̄mē omnē sentētiā
⁊ cāz: et sic vna absolutio sufficiet ad
plures excōicatōes tollēdas: al's nō
tenet absolutio: q̇a p surreptiōez essz
obtēta. ex̄ de sen. ex. officij. Cū quis
dubitet se esse excōicatū: si sup h° hz
cōsciētiā scrupulosā nimis: deponat
eā ad consiliū boni viri quā si nollit
vel nō possit eā deponē: vel habeat
ad hoc ꝓbabilez opinionez: faciat se
absolui ad cautelaz. extra de sen. ex.
Inquisitioni. Absolutio autē ab ex-
cōmunicatiōe ꝭm Guil. est duplex.
Una ptinēs ad foꝝ cōtētiosū: ⁊ hec
ꝯmitti potest clericis nō sacerdotib⁹
imo etiā ꝭm Hug. ⁊ laycis ex dele-
gatione pape tm̄. Alia est que ptinz
ad foꝝ penitētiale: que fit cum orōe
⁊ psalmo. extra de sen. ex. A nobis.
in fi. Et hec nec debet nec potest cō-
mitti nisi sacerdotib⁹: nisi forte a pa-
pa hoc fiat. Sz Pe. de pusio ⁊ Jo.
videt̄ pfectius circa hoc dicere. Di
cunt eniz sup dicta decretali ꝙ q̇libz
supior etiam non sacerdos qui habz
ptātem excōicandi: habet ⁊ ptātem
absoluēdi: q̄ztū ad restituēdū cōioni
hominū: ⁊ reddēdū illum habilē ad
actus legitimos. Sed q̄ztum ad tol
lendū culpā criminis: vel cōtumacie
contracte: requiritur absolutio sacer
dotis. hec p̄dicti. In absolutōe āt
ipsa a maiori excōicatiōe q̄tuor obs-
uāda sūt ꝭz Host. in sū. Primū est
vt excōicatus in omni cāu āteq̄z ab-
soluat̄ iuret stare mādatis ecclesie: ⁊
q̄zuis Hostiē. dixerit hoc esse de sba
absolōis: cōtrariū tamē tn̄t̄. vnde si
omittat̄: qð fieri nō debet: valet ni-
hilominus absolutio extra eo. Cum
desideres. Goff. Ber. ⁊ Gui. Et idē
etiaz si iuret p̄dictus pere mandato
ipsius qui suscipit iuramentum. De
pueris autem an debeant iurare re-
linquit̄ arbitrio epi. Et dicit Ricar.
in 4°. ꝙ aliqui dicunt ꝙ ꝓ leui inie
ctione non debet exigi iuramentuz
ꝓpter piculum piurij. Alij ꝙ hoc est
obseruādū in absolutōe cuiuscūq̄z: q̇
incidit in canonem. Hec Ricar. Sz
Hug. dicit ꝙ debz exigi ꝓ horrēdis
criminib⁹: vt incendiariis fractorib⁹
⁊ huiusmōi. Nō tamē ꝓ q̇buslz aliis
mortalib⁹ ꝯt̄ que lata est snia. ⁊ istð
vr̄ satis equū. Secūdū ē vt si excōi
cat⁹ ē ꝓ notoria offēsa i aliquē n̄ ab
soluat̄: nisi p̄us sufficiēs emēda p̄stet̄
ꝓ ꝯtūacia āt ⁊ ꝓ offēsa dubia suffic̄
iuratoria cautio. ex̄ ð ꝟb. sig. Ex pte
.s. vbi nulle expēse petūt̄: s̄ vbi expē-
se vel satisfactō dāni peterēt̄ n̄ debz
absolui: nisi p̄us satisfaciat si potest.
Si autē emēdā p̄stare nō pōt debz

absolui recepta ab eo idonea cautõe q satisfaciat si ad pinguiorē fortunā puenerit: et dicit idonea pigratiua: vel fideiussoria: ex. de solu. Odoard9. Et illā si pstare nō potest saltē pstet iuratoriā. Absolutio autē neganda non est. 26. q. 6. Si psbyt. Talis tamē ad petitionē aduersarij tenet cedere bonis: vt dicit Guil. verum et si istud fz nō seruet tenz tñ absolutio: sed peccat q sic absoluit fm Guil. Tertium qd seruari debet est vt absoluat p eum q tulit sniam vel supiorē suū vel aliū cui cōmiserit: cū psalmo orōe: et verberib9 psalmo. s. Miserere. vl alio pñiali fz Guil. orōe. vz. Deus cui pprium est misereri. zc. Et vbi in ipsa orōe dici cōsueuit. Quē delictorum cathena astringit. loco h9modi dicit. Et hunc quem cathena excōicatōis cōstringit. Premittit autē post psalmū cū Gloria. Kyriel. Xpel. Kyriel. Pater nr. v. Et ne. v. Sz libera. v. Saluū fac v. Nihil pfi. v. Esto. e. v. Domine exaudi. Dñs vobi. zc. Post āt ipsam orōnē pdictā. De9 cui pprium. dicēdū ē. Aucte oipotētl. dei et beatorum apostolorum. Petri et Pauli. et ecclesie sue sancte et nra. l. mihi cōmissa absoluo te a tali snia: vel ab excōicatiōe quam incurristi pter talē et talē cām: et restituo te cōioni et pticipatōi ecclesie: et oium fideliū et ecclesiasticl. sacmētl. ex. e. A nobis. Uerberabit aūt absoluens excōicatū vgis vel corigiis nudas hñtē scapulas: dū dicit: oia pdca ista fiēt. Ista tñ sl ad bñ eē et ñ de sba absolōis. Quartū ē vt postmodū absolues faciat illa mādata iusta et rōabilia: als appellar possz ex. de pac. c. fi.

Erit autē mādatū rōabile ei factū si ipo excōicato iniūgit pncipalit q cōtra illū canonē nūq veniat: vt incēdiario q nō incēdat. Percutiēti clericū q ñ pcutiat et similia. 22. q. vl. Pessimā. Alñ ēt reqrit cautio q de cetero talia nūq faciat. ex. de sen. ex. Grauē. Si āt apparet snia iniusta nullū mādatū fac absoluto. Et nō q ppt violētiā manuū iniectiōz in clericum religiosū solz fieri satisfactio pecuniaria q applicat mōsterio si pcuss9 ē religiosus: sz si ē cleric9 seclaris sibi applicaret: ñ in cōtuelia ecclesie etiā pcussus: qa tc ecclesie cū ipsa possit agē actōe iniuriarum fz q gof. et host. dicūt. De fūct9 āt excōicat9 et sepult9 in loco sacro cū absoluit ñ exhūat: sz sepulchrum ei9 verat: vt fit cc viros. ex. de sē. ex. A nobis. Reglarl. āt cū verat regularē: vel alias icidit in sniam excōis a iure platā: nec apostolice sedi resuatā absoluet a suo plato si tñ pcussisst regularem alteri9 religiōis: tc Abbas vel plat9 pcussi verabit ipm absoluē dū qd erit loco satisfactōis sz iuramētū recipiet et absoluet pp9 Abbas. Cōueniēti9 tñ fit totū p vnum ex cōmissiōe alti9. ex. de offi. or. c. fi. Si aūt pcussit clericū secularem absoluet per epm. ex. de sē. ex. Religioso. li. 6. in cāu āt q regularl. excōicat9 ñ hret platū q etiā sacerdos: vel si etiā defūct9 ipe plat9 vel excōicat9 ad dyocesanū est recurren fz host. qd guil. itelligit tā de exēptl. q de ñ exēptl. Et nō q qūis absolō ab excōicatiōe regularit dēat fiēi cū pdicto m declarato in supiori .§. quādo cōmode potest. Tamē et si nō seruet pdicta forma ēt sine causa

rõabili ipsã dimittẽdo simplici mõ:
nudo verbo põt fieri ipsa absolutio
Ut si dicat solũ. Absoluo te ab excõ
mũicatõe: vel rebñdico te: vel qõcũꝫ
aliud tale intendẽs p illud absoluẽ.
ex̄. de re. iu. Omnis res. di. 50. Jpõ-
deret. Et hoc ẜm Ray. Guil. Jo. et
fere oẽs doc. lꝫ Hosti. dicat ꝯtrariũ:
vnde ⁊ beatus Tho. in tractatu de
forma absolõis: dicit ꝙ absolutõ ab
excõicatõe nõ ẽ sacramẽtalis ẜ magꝫ
ꝯñs iudiciariã iurisdictõeꝫ. Et ideo
ipsa ꝟba hñt efficaciã ab intentione
dicentis: vnde nõ refert quibuscũqꝫ
ꝟbis vtaꝰ ad exp̄mẽdũ suã intẽtõeꝫ
Similiter ⁊ Ric. in 4°. dicit ꝙ suffi
ciunt ꝟba quecũꝫ significãtia remo
tionẽ excõicatiõis. Jdẽ in sũa dicũt
Anto. de butri. ⁊ Pet. de pusio. Et
addũt ꝙ cũ excõicatio feraꝰ ꝑ pecca
to mortali: ideo talis indiget absolu
tione sacerdotali et sacramẽtali rõe
peccati: q̄libꝫ. n. tñꝰ ꝯfiteri de omni
mortali ẜ ante hãc absolõeꝫ sacerdo
talẽ sacramẽtalẽ admittitur ad ptici
pationẽ fideliũ: ẜ nõ eucharistie: nisi
confessus de illo peccato mortali.
Jtẽ nõ ꝙ si d̄ facto q̄s absoluit aliq̄
ab excõicatõe de qua nõ põt. cũ po-
stea aduertit debet si põt certificare
eũ de errore suo. s. declarãdo quõ eũ
nõ potuit absoluẽ ⁊ ꝯsulere ꝙ impe
trat absolutiõeꝫ: ⁊ interim habere se
ad illũ: ac si nõ absoluisset. Guil. Jtẽ
nõ ꝙ si epũs ꝯmittit alicui absolõeꝫ
ab omni excõicatõe: nõ ꝓpter h° po
tẽit absoluẽ illũ excõicatũ ab eo cui°
absolutõꝫ nõ ꝯmisisset in spãli: forte
q̄a erat excõicatus ꝓpter damnum
illatum epõ: vel aliq̄d h° mõi. ex̄. de
re. iu. in gñali. li. 6. Jtẽ nõ ꝙ absolõ
nõ debet fieri sũ conditione: puta si
satisfecit: naꝫ taliter absolut° nõ esſꝫ
simpliciter absolutus. extra de re. iu.
Actus. li. 6°. Magister ordinis p̄di-
catoꝝ ⁊ ꝓuinciales: ⁊ conuentuales
⁊ eoꝝ vicarij in ꝓuinciis cõuẽtibus
⁊ locis sibi cõmissis p̄dictis fratrib°
constitutis ibidẽ: necnon ⁊ aliis fra-
tribus eiusdem ordinis: interduꝫ ad
eos declinãtibus vndecũqꝫ absolõe
indigentibus: siue p̄usq̄ intrauerint
ordinem siue post in casibus excesse
rint quibus sententiam excõicatiõis
incurrerint absolõnis bñficiũ valeãt
imptiri: nisi adeo esset enormis ex-
cessus ꝙ merito eẽt apostolica sedes
consulenda. Alex. ⁊ Greg. et Boni.
in priuilegio. Uirtute cõspicuos. q̄d
dicitur mare magnum. Predicti p̄-
lati possunt a suis cõfessorib° illias
absolutões ab excõicatõe ⁊ dispensa
tione sup irregularitatibus recipere
quas ipsi possunt suis sũditis imptiri
Boni. in p̄dicto priuilegio Uirtute.
Jteꝫ magister ordinis ⁊ ꝓuintialis
p̄ores ⁊ ꝯuẽtuales ⁊ eoꝝ vicarij eos
q̄ ordinẽ nostꝝ ingredi volũt absol
uere possunt ẜm formam canonicã
a sententia excõicatiõis intedicti et
suspensionis a iure vel a iudice gñã-
liter ꝓmulgatis: ⁊ sic eos recipere in
fratres. Si etiam post susceptuꝫ ha
bitum recoluerint se fuisse talib° sen
tentiis innodatos possunt eis abso
lutiõis bñficium imptiri: nisi adeo
enormis esset excessus eorum ⁊ cera
Boni. Uirtute.

De minori excõicatõe Titul°. 2°.
Cap. 82.

Secūda spēs excōmūicatiōis dicit minor excōmunicatio Hec aūt incurrit ꝑticipādo cū excōicatis maiori in cāu ñ ɔcesso. Uñ Fabian⁹ papa. Sicut apostoli statuerūt dicētes: cū excōicatl. cōicañ nō esse zc. ii. q. 3. glo. Paul⁹ statuit cū. vz. dicit. i. corinth. 5. Si qs frat . i. fidelis nominat auarus zc. i. per sniam ꝓpter aliqđ vitium excōicat. Excōicationē enim appellauit noiationē: vt exponit Aug. z. q. i. Multi Et sbdit apostol⁹ ibi. cuz hoc. s. excōicato nec cibū sumere scz debetl. Jo. etiā euangelista dicit in scđa canonica. c. vnico. Si qs nō affert hanc doctrinaz. scz. fidei recte: nolite eum recipe in domo: nec ei dixeritis. aue zc. Et loqt de hereticis qui sunt excōicati: qđ ꝛ ipse ostendit exēplo: vt pz. 24. q. i. Omnis. Ad idez ysido⁹ ait. Cum excōicato neq; orare: neq; loqui nisi que ad eādem excōicatioz ptinent: neq; vesci licz. Si quis palā aut abscōse cū eo fuerit locut⁹ cōionē cum eo statim excōicatiōis cōtrahet penam. ii. q. 3. Cū excōicato. glo. statiz: est ḡ canon late snie. s. ꝙ incurrit minorē excōicationē talis: et sic ē ibi. similitudo seu cōitas in gñe. Ad idē facit ꝓcedēs ꝛ se. c. Pro hoꝝ maiōi declaratōe est sciendū ꝙ ꝗdruplicit qs potest ꝑticipare cum excōicatis. Primo ꝗdem in eodē crimine ꝓpt qđ quis est excōicatus. scz dando ei auxiliū cōsilium vel fauorē: ꝛ p talez ꝑticipationē incidit in eandē sniam vt declaratum est. s. 2° in crimine mortali ꝑticipādo: ƀ nō illo ꝓpt qđ est excōicat⁹ et ꝓpter talē ꝑticipatōz mortalit peccat: sed nō incurrit maiorē excōicationē: sed minorem. 3° ꝑticipat cum excōicato in diuinis: ꝛ per talem ꝑticipationez peccat mortaliter: quando scienter hoc agit: et si ius ignoret: et precipue si est talis conditionis ꝙ scire potuit ꝛ debuit h⁹mōi ꝑticipatōis ꝓhibitionē: Nō tamen est excōicatus maiori sed minori: nec ē irregularis. de sen. ex. Js qui. li. 6°. sed vicinus irregularitati. Nā ei est interdict⁹ ingressus ecclesie si vicz. admittit ad diuina officia publice excōicatos seu ecclesiastica sacramenta: aut ad sepulturaz: donec de transgressiōe h⁹mōi satisfecerint cōpetēter ad arbitriū ei⁹ cui⁹ sniam cōtēpsit. ex̄ đ ꝑui. epoꝝ. li. 6. Et si postq̄ eis est interdict⁹ ingressus ecclesie ingerat se diuinis in suo officio: sicut ꝑus irregularis efficit. Et sic videt intelligēdū de clericis secularibus ꝛ regularib⁹. Sz ꝛ si sepelirz ꝛ publice excōicatū essz excōicatus vt. s. dictū est. Si autez talis participatio fieret per metum: vt quia tyrannus cogit per metum mortis sacerdotem celebrare. Et si culpa attenuet p talem metum: non tamē simpliciter excusat: sed Hostien. Guil. ꝛ hug. Met⁹ qui cadit in constantem viruz excusaret tamen in h⁹mōi. Quarto ꝑticipatio fit cū excōicatis nō in crimie ƀ in aliis actibus humane conuersationis: vt loquendo comedendo salutando: ꝛ huiusmōi in casu ñ ɔcesso ꝛ per hoc efficit excōicat⁹ minori. et si ꝑtinaciter ꝛ contra ꝓhibitionē superioris cōicaret in ꝑdictis minori est excōicat⁹ ꝛ possz excōicari maiori.

Nō tñ ꝙ dicta sñia.s.excōis maioris lata contra pticipantes cū excōicatis in loquela et hꝰmōi nō teneret: nisi pmissa esset trina admonitio: vel vna ꝓ tribus. Et nisi exꝑmant ipsi admonēdi nomiatiꝫ ex̄ e. Statutuꝫ li.6. Nō tñ ꝙ ꝓpter dictā pticipationē lꝫ q̄dā vt Ray. dixerit incurri peccatū mortale: tñ Tho.in.4º.di. 18.dicit ꝙ ꝓbabiliꝰ est qđ aliȷ dicūt scꝫ nō esse mortale: nisi in.4.casibꝰ. Primo.s.pticipādo in crimine. 2º pticipādo in diuinis. 3º.in cōtēptū ecclesiastice disciplinę. 4º cōtra ꝓhibitionē pceptoriā supioris. Idem Pe.Abb.⁊ Archi.xi.q.i.Sicut. Et sic intelligit̄ illud.c. Sicut apostoli scꝫ cū quis ꝑ contēptū pticipat:tunc pōt excōicari:q̄a tunc peccat mortaliter. Idem Jo.an.⁊ Jo.de lign.et Ricar.in 4º. Qui ḡ pticipat cū excōmunicato in maiori diuinis.scꝫ cuꝫ eo dicendo officiū:vel ministrando ei sacramenta: vel audiēdo missam cum eo ꝫm oēs peccat mortalit̄: vt dicit̄ i quodā scripto sup 4º.qđ ꝟū est ꝫm ea que sunt in corpe iuris. Sꝫ hodie secus ꝑ extrauagātē Martini.5. quā habes.s̄.c.vlt. de maiori excōicatione ibi vide. Nō ꝙ pticipās cū excōicato minori nō incurrit aliquā excōicatōeꝫ vel peccatū. Et hoc ē qđ cōiter dicit̄ ꝙ excōicatio.s.maior nō transit in tertiā psonā.xi.q.3. Quā multos. In quo q̄dē.cº. Greg.sbtrahit a maiori excōicatōe q̄ꝫ pl̄es dr̄ias psonaꝝ cōicantes excōicatis maiori que tñ oēs ꝯphēdūt̄ in isto ꝟsu.scꝫ. Utile lex humile res ig̃rata necesse. Hec anathema faciūt ne possit obcē

Utile.i.ꝓpter vtilitatē: vel etiā pticipātis. Lex.i.legem matrimonȷ. Humile idest ꝓpter sbiectiōnē nālē: vel aliquā seruitutē: vt in filiis ⁊ seruis: ⁊ hꝰmōi. Res ignorata.i.qñ nescit̄ q̄s est excōicatꝰ. Ignorātia.scꝫ facti. Necesse.i.ꝓpter necessitatē excōicati vel pticipantis. Uide tñ clarius de quolibꝫ hoꝝ in sequētibꝰ.§. Prio q̄dem excusat pticipantem cū excōicatis: vt ñ incurrat̄ minor excōicatō vtilitas que potest esse duplex. Una q̄dē ipsius excōicati: vt cū q̄s loq̄t̄ ei de his que ptinent ad absolutōēꝫ ꝓcurādā: vel ēt al's ad salutē anime: lꝫ alia etiam incidenter interponat: vt magis ꝓficiat: vñ ⁊ ad pdicationeꝫ admittit̄.ex̄.e. Responso. Et ꝑ hūc etiā modū pdicatores: q̄ apō excōicatos in pdicatōibꝰ ⁊ cōfessiōibꝰ q̄si gerūt causas eoꝝ q̄ ab ipsis excōicatis spoliati fuerūt possūt elemosinas licite accipere ab ipsis excōicatis psertiꝫ si in locis illis nō valent sbstentatōeꝫ habere.extra eo. Cū volūtate. ⁊ etiā ꝫm Hosti.extra casū necessitatis: dūmō spant ꝓbabiliter de ꝓficiendo eis. Secūda vtilitas pōt esse ex pte pticipātis in tpalibꝰ vel spūalibꝰ: Et in tpalibꝰ q̄dē: vt cū petit ab excōicato qđ ei debet dare. vt in.d.c. Si ꝟe. vnde si nolit dare pōt in iudicio cōueniri: al's ex delicto suo cōmodum reportaret.ex̄ de iudi. Intelleximus In spūalibꝰ aūt licite potest loq̄ de salute aie sue petendo cōsilium si est necessitatis: ⁊ nō posset hr̄e recursuꝫ ad aliū ꝫm Guil. 2º excusat lex matrimonȷ in hꝰmōi pticipatōne cū distinctōe tñ: nā aut excōicatio est lata

72

etiā i alterꝝ ꝓpē matrimoniū illicite cōtractū: ⁊ tūc neuter potest cū alīo pticipare: aut excōicatio est lata ꝓpē aliud delictū: ⁊ tūc i pticipatiōe quo ad redditionē debiti vterqȝ excusaꝫ. In aliis ꝟo excusaꝫ mulier pticipādo cū viro excōicato: sed nō excusaꝫ vir pticipādo cuȝ vxore excōicata: ex eo ꝙ cū sit caput eius debet eā cogē vt se faciat absoluē. ar. 7. q. i. Sicut. Hec Ray. ⁊ Gof. Si aūt vir vocatȝ excōicatū ad mensaȝ credit Guil. ꝙ non possit vxor comedere cum viro suo ad illā mensam: ꝟ bene in eadeȝ domo in alia mensa ita remota: ꝙ possit dici ꝙ nō comedat simul. Et de bonis quidē cōib⁹: aut de hiſ que daret nomie mariti sui excōicati nō debet accipi elemosinaliꝫ: nisi. scȝ. in necessitate: ꝟ de bonis ꝓpriis si dat: vel si ei cōcessū fuisset a marito excōicato: vt de bonis cōibus det potest accipi. Idē de familia excōicati quo ad elemosinas dandas. 2° excusat humilitas sbiectōis vel seruituti. Et pmo quidem filij qui sunt in patria ptāte: vel etiā emācipati qui sunt cō mensales patris: ⁊ ab eo recipiūt necessaria excusanꝫ pticipādo cū patre excōicato: dūmō nō in crimine. Alij autē filij nō excusanꝫ ꝟm Guil. 2° excusanꝫ monachi: pticipando cum abbate excōicato ꝟm Guil. qui sunt quasi de familia eius. 3° excusanꝫ clici pticipādo cū suo epō excōicato: illi. s. q̄ sūt ei⁹ officio ꝯductiue deputati: sicut ⁊ alij ꝟuiētes. alij ꝟo clerici nō. 93. di. Mirat⁹. ꝟm Host. 4° excusanꝫ ꝟui ⁊ ancille. s. ꝟuilis ꝯditōis. 5° excusanꝫ rustici seruiētes: ⁊ alij sb iecti q̄ nō sunt adeo curiales: vt coꝝ cōsilio scelera ppetrenꝫ. 11 q. 3. Qm multos. Cū distinctiōe tñ ꝟm Guil. q̄a si tales psone añ excōicatōeȝ dñi seu patroni obligauerūt se seruituti: ⁊ seruitiū intrauerūt. Postea sciunt de excōicatiōe nō tenēꝫ discedē. Si aūt post excōicatōeȝ intrauerunt seruitiū si tūc ignorauerūt excōicationē nō tenenꝫ discedere: sed si sciuerunt tenenꝫ discedere: nisi necessitas eos cōpulisset ꝙ fierent de familia eius. Et qȝ dicitꝫ de rusticis intellige qui colunt terras dñoꝝ suoꝝ. Et hoc etiā extenditꝫ ꝟm Guil. ad illos qui dicūꝫ Mediatorij q̄ ꝓpter culturam recipiunt certā portionē fructuū. nā eis pñt cōicare q̄tū oporteret ꝓpter culturā ⁊ h⁹mōi rōnē. Idem intelligendū est de nutricib⁹ et similib⁹ q̄ si a dño recederēt nō haberēt vnde viuerent. ar. ex. e. Si ꝟe. Ibi etiā in pdicta decretali excusanꝫ: q̄ cū excōicatis nautis couenīūt de trāsferēdo cōtra sarracenos. 6° excusanꝫ pres ⁊ dñi pticipādo cū suis filiis: aut seruis excōicatis: nō quidē simpliciꝫ ꝟȝ Tho. in 4°. di. 18. Sȝ in his in q̄b⁹ sunt obligati: q̄a sicut inferiores obligā ad obseqū supioꝝ: ita supiores ad ꝓuidentiā inferioꝝ. Ray. tamē ⁊ Guil. ⁊ Gof. ⁊ Host. dicūt ꝙ tuti⁹ est tenere ꝙ nō excusanꝫ tales: quia tenebanꝫ eos corrigere. 27. q. i. De filia. qȝ videꝫ ꝟū quādo ex defectu ipsoꝝ: q̄a. s. nō correxerūt inciderunt in sniaȝ: vel pmanent in ea. Sȝ vbi p eos nō stetit: ⁊ instant vt querant absolutōeȝ: hȝ locū qȝ dicit Tho. 7° ꝟm Host. seruis mercenariis possūt

g

cōmunicare ꝯductores eoꝝ: vbi sine magno incōmodo eos vitare non possūt. Et idē de sociis hñtib⁹ aliqd cōe. al's autē nō possūt cōicare. Con cordat Ber. 8° armiger vel seruiēs militi ſm Guil. excusaṫ cōicando ei nō autē cōmunicando cū excōicatis cū quib⁹ dñs suus cōicat. 9° vasalli cum teneāṫ reddere tributa pēsiōis suis dñis excōicatis nō peccāt cum eis cōicādo: lȝ soluant in ꝓpria psōa ſm Gui. Nōuit tñ Hugo de h⁹mōi vasallis: qui cū sint absoluti ab obse quio fidelitatis: q̄diu eorūȝ dñs est excōicat⁹ debent ab eo abstinē. 15. q. 6. Nos sanctoꝝ. 14° excusat h⁹mōi pticipatiōȝ res ignorata vt dicit ħ. .i. ignorātia facti ꝓbabilis ſȝ Guil. ext̄ de cle. ex. mini. Aplice. Sȝ igno rantia iuris nō excusat: nisi illos q̄b⁹ ius lȝ ignorare. Ut sunt pueri nōdū doli capaces. Dicit aūt ignorare q̄s factū: vt quia nō cōstat ei: ꝙ ille fecit tale quid. puta ꝙ clericū ħberauerit q̄a nec ipse vidit: nec est fama ita pu blica ꝙ oio debeat credi. Nam si ab aduersario audiuit vel leui fama: nō debet sibi de hoc formare ꝯscientiaȝ .ii. q. 7. Non solō. Si ħo est publica fama: vel audit a fidedignis ꝙ ali quis sit publice excōicat⁹: vel q̄a no torie aliq̄d fecit ꝓpter q̄ð incidit in excōicatiōem debet euitare et inq̄rē ħitatē si nō plene scit: et interim euȝ vitare: ⁊ in occulto ⁊ in publico: do nec fuerit certificat⁹ ſm Ray. Item si audiui aliquē excōicatuȝ publicari pisiis quē postea inuenio Bononie lȝ q̄dā dixerint ꝙ dȝ euitari vbicūq̄ȝ Tñ ſm Gui. potest benigni⁹ dici. s.

ꝙ si possunt facere ꝓbare excōicatōȝ puta p testeȝ vel infrā teneor vitare al's nō: nisi in illa dyocesi. Itē si au diui aliquem excōicari: vel vidi inci dere in factū dānatū p excōicatōem ⁊ exinde non vidi euȝ nisi post ānū ſȝ Gui. Si ille est talis homo ꝙ cre diṫ esse timoratus: ⁊ qui tūc ſuabat excōicatōeȝ nō modo ſuat: possū di cere eū absolutū. Si ħo nō est talis debeo euitare. Si occultū ē occulte. 6. q. 2. Si tm̄. ⁊. c. se. Si manifestuȝ publice: nisi mihi constet de absolōe Itē si plat⁹ vel sacerdos dicat mihi ꝙ vidit prochianū suū aliq̄d faciēteȝ ꝓpter q̄ð incidit in excōicatōeȝ: nō ē autē istud publicū: siue credā: siue nō credam illud nō teneor euitare illuȝ Euitare. s. q̄tuȝ ad euitatōeȝ minoris excōis. Et multo minus vitare non teneor si dicāt mihi alius ſm Guil. Si tñ plat⁹ vel eps diceret mihi: vel alius de suo sbdito ꝙ esſȝ excōicat⁹: denūtiādo mihi sniaȝ ⁊ casuſ ē talis de quo solȝ fieri excōicatō: debeo cre dere ⁊ illū vitare. Si āt dicat omni locutōe nō teneor. Iteȝ si audiui ab epo excōicato de sua excōicatōe: ⁊ h̄ in ꝯfessiōe ſȝ Guil. nō teneor vitare Idem hosti. Si ħo ext̄ confessiōeȝ ſm oēs doc. debeo euȝ vitare: sed in occulto solum: nisi sit publice excōi catus. Item si scio habitu aliquē esse excōicatū: actu aūt hoc nō aduerto: ⁊ sic ei cōico sbito ſȝ Gui. nō incido in excōicatōeȝ: nec pecco. Itē si dubi taṫ de excōicatōe aliquoꝝ: ⁊ dubita tio talis p̄cedit sniaȝ iudicii: puta q̄a nōdū est declaratū p iudicū ꝯsensuȝ non sunt vitandi. Si post cōcordeȝ

iudicũ determinatõem adhuc ãbiguũ sit:stãdũ est magis sñie iudicum:⁊ illi sunt vitandi ẽm Tho. in quoli3.

Quinto excusat necessitas ta3 excõicati q̃3 pticipantis:vnde pegrini viatores ⁊ similes in necessitate constituti licite pñt recipe ab excõicatis ẽ3 Inno.⁊ hosti.ii.q.3.Qm̃ multos. Similiter excõicatis põt aliq̃d dari cã hũanitatis ẽm Gui.in sustẽtatiõe qñ.s.indigent nec est expectanda vltima necessitas. Et si excõicatus petat hospitiũ nõ tenet expectare q̃ sit ab omnib⁹ aliis repulsus: intelligit tñ q⁹ ad necessaria vite.sec⁹ si peteret alia vtẽsilia:vt fossoriũ vel securi3:et h⁹mõi.Jtẽ si q̃s vocat a iudicib⁹ excõicatis sb quoꝝ iurisdictione est:vt stet iuri:videt esse casus necessitatis Et similiter si cora3 eis ꝯueniũt iniuriatores suos:ẽm Guil.

In q̃bus cãibus cõicãdo cũ excõicatis incurrat minor excõicatio.

Cap.83.

Extra p̃dictos cãus ꝓhibet in iure.ii.q.3. cũ excõicato: ⁊.c.sequẽtib⁹ pticipare cum excõicatis in his que in isto vsu continent. Os.orare.vale.cõio.mensa negat.al's minor excõicatõ incurrit Primo q̃dẽ nõ debet pticipare cu3 excõicatis maiori in locutõe. vbi nõ ẽm Gui. q̃ familiaritas: vel pudor vel scandali timor nõ excusat participantẽ cũ talibus in locutõe:vel al's i casu nõ cõcesso. Jte3 nõ l3 lr̃as excõicati recipe:vel ei mittere nũtios: vel lr̃as:nisi in casu in quo liceret ei loq̃ ẽm Gui.⁊ hug. Jtẽ si q̃s munus recepit ab eo scient: q̃3uis nõ debuerit recipe:tñ nõ tenet reddẽ: ẽ3 d3 ex cõsilio paupib⁹ erogare: vel excõicato remittat ad sui rubore ẽm Guil. 2° nõ d3 q̃s pticipare in salutãdo:alias q̃ salutat excõicatõ3 minorẽ incurrit idẽ si resalutat salutãtẽ:⁊ si assurgat vel reuerẽtiã exibeat quis excõicato: aut inclinet se salutanti:aut moueat labia quasi resalutãs: cũ tñ nil dicat ẽm Gui.nõ incurrit excõicatiõe3:cũ pene restringende sint.de pe.di.i.§. pene.Jtẽ cũ ei scribit nõ est salutãd⁹ ẽ loco salutatõis dicẽdũ spũm cõsilij sanioris. Si aũt salutat põt r̃ndere. Deus emendet vos ⁊ h⁹mõi. 3° ꝓhibet orare cũ excõicatis: vñ si excõicatus intrat ecclesiã: ⁊ ibi se firmat: alij tenet exire vel ꝓcurare q̃ exeat: si manifestũ est eũ esse excõicatũ:ẽm Ray.ii.q.3.Sicut apostoli. Si vo est occultũ:tũc illi qui sciunt exibunt secrete ⁊ caute: ita q̃ nõ sequat manifestatio eius si pñt.alias nõ exibũt 6.q.3.Si tm̃. Occulte excõicat⁹ occulte debet moneri vt exeat. Si aũt excõicat⁹ est in ecclesia nõ cã orandi ẽ ꝓ alio negocio:ñ video q̃re i eadẽ ecclesia orare nõ possim:vt ait Jnn. Circa officiũ vo misse nõ ẽm Ray. q̃ si excõicat⁹ intrat ecclesiã iã missa incepta:si occulta ẽ ei⁹ excõicatio nõ debet sacerdos dimittẽ missa3.7.q. i.Nihil. Si vo ẽ manifesta moneat eũ publice vt exeat. Si vo nõ vult exire nec cõmode põt facẽ expelli:et sacerdos nõdũ inchoauit canonem debet dimittẽ.ar.24.q.i.Oms qui. Si vo pusq̃3 ille ecclesia3 intret: vel pusq̃3 sacerdos eũ videret iã canonẽ inchoauit debet sacerdos ꝓcedẽ in

In salutando

In orare

Circa officium missae

In locutione

officio simul cū eo q̄ assistit ei tm̄. alij
.n. oēs debēt exire si excōicat⁹ n̄ exit
ipse de quo cōit sciūt: ita tn̄ ꝙ finito
canone et sumpto sacramēto anteq̄ʒ
dicat postcōio moneat illū ꝙ exeat
de conse. di. 2. Relatū. Cōcor. host.
⁊ Goff. ꝙ si nō vult exire pōt sacer-
dos eū eicere: etiā si cleric⁹ sit: ⁊ si nō
potest eici in sacristia rediens dicat
orōnem ⁊ postcōionē que restabāt.
Itē ſm Tho. in 4°. di. 18. Pro excōi
catis orari pōt: q̄uis nō int orōnes
que ꝑ mēbris ecclesie fiunt: et tamē
fructū nō ꝑcipiūt q̄diu in excōicatōe
manēt: ſʒ orat vt det spūs pn̄ie eis:
vel ab excōicatōe absoluat. 4° phi-
bet ꝑticipare cū excōicato in mensa:
sed si hospitat⁹ sum in domo aliqua
ad mensaʒ: ⁊ supueniat ⁊ ingerat se
excōicat⁹ ſʒ Gui. si est publice excōi-
cat⁹ surgere teneor n̄ obstāte c⁹cūqʒ
scādalo. Si ṽo est excōicat⁹ occulte
⁊ nō possū sine ei⁹ nō. nō teneor sur
gere. Itē supueniēte publice excōica
to nō teneor exire de domo: imo ēt
⁊ si scirem aliquē publice excōicatuʒ
receptū esse in aliqua domo possuʒ
ibi hospitari: si tāte capacitatis sit loc⁹
ꝙ possim ei⁹ cōionē vitare. nā lʒ mi
hi cū excōicato i eadē camera come
dere: ſʒ nō in eadē mēsa. Similit nec
in eodē lecto iacē. Q̄d si veniā inui-
tat⁹ ad aliq̄d festū vel cōuiuiū: ⁊ iue
nio ibi aliq̄ꝫ publice excōicatū teneor
recedere: nec debeo ibi epulari lʒ se-
deat ad aliā mensā: q̄a oēs tales cō-
uenientes ad festuʒ: vel cōuiuiū simul
inuicē cōicare dicēdi sūt ſʒ Gui. Itē
si q̄s amico suo excōicato veniēti co
medere ad domuʒ suam dimittit ei
domū ⁊ claues uel ꝑmittat eum co
medere sepatim in domo sua: si hoc
faciat in fraudē: ut sic eū n̄ offendat
sed fauorē eius acquirat incurrit mi
norē excōicationē. Si autē facit q̄a
timet ne forte ille vim inferat: non
incurrit. Itē si facit hoc causa huma
nitatis: quia si putat eum indigere
hospitio uel alimēto: ⁊ de hoc facit
protestationē nō incurrit. Guil. 5°
prohibetur cū excōicatis haberi cōio
.s. in aliis etiā actibus humane ꝯuer
sationis: ⁊ precipue actib⁹ legitimis
Un̄ nō debet quis facere aliquem
ꝯtractū cū excōicatis: tenet tn̄ ꝯtract⁹
initus cū talibus: si ipse ꝯtrahens n̄
obligat se ad cōicandū cū excōicatis
vt si q̄s uēdat ⁊ tradat rē excōicato:
⁊ stati ꝑciū recipiat. Si ṽo obligat
se ad cōicandū cū excōicato in casu
nō ꝯcesso: nō tenet ꝯtract⁹: vt si pro-
mittat: uel etiā iurat ꝙ vendat ei ali
quid uel locabit: ⁊ hoc ſm Rai. Sʒ
Inno. dicit ꝙ omnes ꝯtractus initi
cū excōicato etiā sciēter ⁊ durāte ex
cōicatione tenēt: ⁊ ex ipsis agit cōtra
excōicatū. Sed ipse excōicat⁹ agere
nō poterit pro tali ꝯtractu: nisi post
absolutionē: q̄d ṽi⁹ vr̄. Iō gui. Itē
cū quis iurat soluere alicui in certo
termino: ⁊ interim ille excōicat ſm
Rai. nō deberet sibi solui: dū stat in
excōicatione: ſʒ deponi illud debitū i
ede sacra. Inno. tn̄ dicit. Cōsulim⁹
tali ꝙ det. Nā ⁊ seruiens tenet ser
uire excōmunicato ut ꝑmisit. xi. q. 3.
Quoniā multos. ⁊ hoc uidet ṽius.
Item si quis recipiat mutuū ab ex
cōicato: uel ꝯducit aliquid ab eo pro
precio reddendo tēpore excōicatiōis

ipsū pciū vel mutuū q° ad ciuilē obligationē ex qua actio nascitur et pōt peti nō reddit nisi post ei⁹ absolutionē obligat tamē ei q° ad nālē obligationē. hostie. Item si presbyter locauit opas suas alicui dño dū ipē dñs eēt excōicat⁹. nō valuit locatio: Sec⁹ si āte. ꝟ nō poterit ei seruire in diuinis i excōicatiōe pmanēti. hosti. Itē si qs vēdat vel emat a scienti excōicato nōie excōicati n̄ ē ꝯtēdū cū eo sic nec cū excōicato. Guil. Nō ꝙ ille q̄ icidit i excōicatōz ꝗuis ꝯposuerit cū aduersario vel satisfecerit de iniuria ⁊ etiā si vadat ꝓ absolutiōe vel etiā si nūdū sit denūtiat⁹ cuz tn̄ māifestū sit de ei⁹ excōicatiōe oꝫ euitari quousqꝫ sit absolut⁹ ex̄ eo. cū desideres. ꝟm Ray. imo etiā si iurassꝫ stare mādato epi añ absolutionez: tā episcopus ꝗ̄ alij ei cōicantes incurrunt minorē excōicationē: Etiā si fuit ab ipō epō excōicat⁹. Non eni pōt ipse cōicare tali: nec dare lecētiā alicui cōmunicādi q̄n icidat i miorez excōicationē ex̄ eo. nup. xi. q. iij. excōicatos. Per hoc autez ꝙ papa salutat aliq̄ꝫ vel pticipat nō itelligit absoluē vt in cle. ꝺ sen. excō. sūm⁹. Excōicatio aūt mīoꝛ ⁊ a iure ⁊ ab hōie ferꝫ. a iur̄ p° q̄dem ꝓpꝫ pticipationē cū excōicatis maioꝛi vt dictū est. 2°. ꝓ sacrilegio xvij. q. iiij. miroꝛ 3°. pro notoria fornicatiōe pcipue clericis ex̄. de cohitatione cle. ⁊ mu. vr̄a. 4°. ꝓ symonia etiaz occulta in ordine suscepto ex̄. ꝺ sym. tanta. ꝟ hodie icurrit maioꝛ excōicatio ⁊ pape reſuat absolutio. vt hēs s̄. Quinto cuz qs recipit ecclesiā de manu layci ⁊ sic eam tenꝫ xvi. q. vij. si qs deinceps. Sexto ꝟm quosdā cū i bello iniusto exercꝫ artē balistrarꝫ ꝯtra xpianos ex̄ ꝺ sagit. artem. 7°. i dissidētib⁹ paupū opssorib⁹ māifesti. raptorib⁹ publici. vsurarijs: ⁊ meretricib⁹ q̄ large dicūt excōicati in q̄tuꝫ oblatiōes eoꝝ ad altare nō recipiūt 8°. in illis quibus negat ecclesiastica sepultura ⁊ q̄ moꝛit i toꝛneamēto q̄a pūat eccle. sepultura etiā si pēiteat it Et idem pōt dici de eo q̄ non ꝯfitet semel in āno vt dr̄ ex̄ de pe. ⁊ re. ōis. Nono. in quolibꝫ notorio peccatore di. 64. illud ⁊ de ꝯsec̄. di. 2. ꝓ dilectione. Ab hōie aūt fieri pōt minoꝛ excōicatio ut Epō ⁊ q°lꝫ iferiori iudice ecclesiastico ex̄ de off. or. Cū ab ecclesiarꝫ: et h° siue ꝓ ꝯtūacia v. q. ij. pn̄ti. Siue ꝓ aliis culpis. Itē siue simpliciꝫ vt de pe. di. i. in actione. Siue ad tēpus. di. lxxxvi. c. tanta.

De effectu excōicationis minoris

Est aūt effect⁹ pncipalis excōicatiōis minoris q̄a talis remouet a pticipatiōe sacmētoꝝ: ⁊ si se imisceat peccat moꝛtaliꝫ nō tn̄ icurrit irregularitatē: etiā si celebrat peccat. etiā ꝯferrēdo sacmēta ꝟ ab eo collata nō carent ꝟtutꝫ effcū nec ꝓhibet eligē: nec ea q̄ rōne iurisdictiōis sibi ꝯpetāt exercē: si talis tn̄ sciēt elect⁹ fuerit ei⁹ electio erit irritāda ex̄ ꝺ cl'i. ex. mi. si celebrat. Talis etiā ꝟm guy. ē sepat⁹ ab osculo pacis. qꝺ dat i missa qꝺ ē q̄i loco cōionis: nō aūt horis dicēdis cū aliis Inn. tez ꝙ excōicat⁹ minoꝛi sacmēta ꝯferēdo peccat ꝟ sbditi non ꝓhibent a receptiōe licet ipē ꝯferēdo se maculet. hosti. dicit ꝙ ꝯferēdo nō ptipat q̄a

nō ɔfert ad suā vtilitatē ꝫ alioꝝ. vr̄ n.pticipare ptē cape:et sic vr̄ ɔphēdi vtilitas ipsi⁹ pticipātis. Jo. de lign. vr̄ tenē in pluribꝰ locis ꝙ excōicatio minoꝛ sepet a pticipatōe passiua tm̄ sacm̄ētoꝝ.s.ꝙ talis nō pōt recipe sacramēta añ absolutōez. Cū eo.ɔcoꝛ. Pe.de pal.in 4°.di.18.Dic̄.n.ꝙ minoꝛ excōicatio excludit a pticipatiōe sacm̄ētoꝝ ñ a pticipatōe diuioꝝ: vñ q̄cq̄d alij dicāt licite pōt missā audir̄ ⁊ osculū pacis accipe:et ecclesiā officiare: dū tñ nullū sacramētū pcipiat nec matrimoniū nec aliud nisi p̄us absolut⁹. ⁊ qd̄ guil. dic̄ de osculo pacis. R° ꝙ iō osculatio pacis ⁊ panis bñdicti datio successerūt loco cōiōis vt indigni ñ admitterēt ad ista.

De absolōe a minoꝛi excōicatiōe.

a Bsolutio aūt ab ipsa excōicatiōe minoꝛi fieri pōt a ꝓprio sacerdote.ex̄.e. Nup. Et dr̄ ꝓpri⁹ sacerdos q̄ illuʒ pōt absoluē a peccatis. q̄cūq3 sit. Ab alieo aūt q̄ illū .s.ñ pōt audir̄ ñ pōt absolui ꝫ host. ⁊ Tho. ⁊ alios. Si ēt ipse sacerdos ꝓpri⁹ essʒ excōicat⁹ excōicatōe minoꝛi pōt nihilomin⁹ absoluē talē.ex̄ eo. Duob⁹. Excōicat⁹ āt maioꝛi si se igerat cōioni alioꝝ peccat ꝫ Ray. et si in cōtēptū h° facēt mortalit̄: dʒ q̄ ⁊ alios excōicatos vitare ꝫm host. nec p ɔstōez ɔstātie factā: ð q̄ hr̄. ĩ. tollit̄ q̄n ipe excōicat⁹ debeat se sb̄trahē a cōione fideliū in diuinis ⁊ ex̄. Et nō ꝫ Pe. de pu. ex̄ de sen. ex. sup. c. Jn q̄sitōis. ꝙ si plat⁹ pcipit sb̄dito ꝙ celebret excōicato p̄nte queʒ sb̄dit⁹ scit excōicatū. Prelat⁹ ꝟo mādās: ⁊ alij si de ei⁹ excōicatiōe ignoꝛāt. s. sb̄dit⁹ in h̄ ipse pebit plato ⁊ sic celebrabit: ꝓtestari dʒ tñ celebrās illi quē excōicatū scit ꝙ ñ intēdit cū illo celebrare ꝫ cū aliis excōicatis. Jdē dic̄ ꝙ cū scio aliquē excōicatū quē uitar̄ teneoꝛ ēt in publico ñ teneoꝛ illi cōicare ēt ad mādatū ecclesie: ꝫ poti⁹ debeo pati excōicatōez. Si ꝟo ꝓ certo nescio: ꝫ ꝓbablr̄ credo. Jn tali cāu p me solū illi ñ cōicabo: ꝫ ad petitōẑ alt̄i⁹ vitar̄ nō teneoꝛ. Nō diligēt̄ ꝙ lʒ ꝫ iura cōia excōicati etiaʒ nō denūtiati deberēt euitari ut dictū est: tñ p ɔstitutionē factā ɔstantie istud extat modificatū. ⁊ in ɔcilio basiliensi anteq̄3 scisum foret renouata fuit: vʒ ꝙ fideles nō teneāt̄ tales euitare i diuinis ⁊ ex̄ nisi fuerint publicati vel denūtiati: excepto casu ð iniectōe manuū in psonas eccl̄iasticas notoꝛia. Et idē ð aliis cēsuris eccl̄iasticis. Tenoꝛ ipsi⁹ ɔstitutionis est iste.

Constitutio Martini. v. sup non euitādis excōicatis: ñ publice denūtiatis.

i Nsup ad euitādū scādala: ⁊ m̄lta picula que ɔsciētijs timoꝛatis ɔtingē possunt oib⁹ xp̄i fidelib⁹: tenore p̄ntiū misicordit̄ idulgem⁹: ꝙ nemo deinceps a cōione alicui⁹ sacramētoꝝ administratione vel receptione: aut aliis q̄buscūq3 diuinis intus vel ex̄: ptextu cuiuscūq3 s̄nie vl̄ cēbe eccl̄iastice a iur̄ vel ab hoie gn̄alit̄ pꝛomulgata teāt̄ abstinē vel aliquē vitare: aut intēdcʒ eccl̄iasticū obßuare: ñ cēsura vel s̄nia h⁹modi fuerit in vel coñ psonā: vel collegiū vniuersitatē eccl̄ie cōitateʒ vel locū certum vel certam a iudice

publicata vel denūtiata spālit̄ ⁊ ex-
pssa ɔstōib⁹ apostolicis et aliis in cō
trariū faciētib⁹ n̄ obstātib⁹ q̄buscūqȝ
Saluo si quē ꝓ sacrilega manuū in
iectiōe in clericū sniaȝ latā a canone:
adeo notorie ɔstitēit icidisse: qd̄ fcm
nō possit aliq̄ t̄giuersatōe celari: nec
aliq⁹ suffragio excusari. nā a canone
illi⁹ lȝ denūtiat⁹ n̄ fuerit volum⁹ ab
stineri iux̄ canonicas sāctiōes. Jn cō
cilio cōstātiēsi sb̄ Martio v°. Qd̄ de
cretū vt dcȝ ē fuit approbatū iteꝝ in
ɔcilio basiliēsi: ⁊ p Eugeniū tc̄ papā
vt asseruit m̄ dn̄s Julian⁹: q̄ ibi dle-
gat⁹ fuit: ⁊ ēt ali⁹. Pōt dubitari vtꝝ
papa possit dispēsare ⁊ lniaȝ dare ꝙ
q̄s pticipet cū excōicat. maiori i diui
nis ⁊ cē. ⁊ vr̄ ꝙ n̄: q̄a vt cōit̄ dr̄ n̄ pōt
dispēsare papa i doctria apostoloꝝ:
⁊ rō ē: q̄a h̄ doctria vr̄ ptinē ad ius
diuinū: i q° b̄ȝ oēs papa dispēsare n̄
pōt. Jb° āt ē d̄ doctria apostoloꝝ. s.
n̄ cōicare cū excōicatl. vt. xi. q. 3. Sic.
⁊ pȝ i pma ad cor. 5. ⁊ Jo. i scda ca.
c. vnico. ꝟ zc̄. Jn ɔtriū ē q̄a ecclesia i
h⁹i ordiatōib⁹ q̄ ptinēt ad salutē aia
rū errare n̄ pōt: cū regat̄ a spū sācto
vt h̄r̄ di. 8. Qui ɔtēpta. s̄ ecclesia per
s̄ dictū decretū isup ɔcessit talē lniaȝ
et papa ēt frequēt̄ dat h⁹i lniam ad
tollēda scādala q̄ multū debēt cauēri
vt di. 50. vt ɔstituēt̄: ꝟ pōt: ⁊ sic cōit̄
tn̄t̄. Ad ar. Rn̄t̄ b̄ȝ Tho. i 4°. Qd̄ n̄
oia q̄ sūt in doctrina apostoloꝝ: seu
epistolis eoꝝ: ptinēt ad ius diuinuȝ
ꝓut ꝓprie ⁊ stricte sumit̄: s̄ ꝓ his q̄
ptinēt ad fidē ⁊ sbaȝ sacm̄toꝝ ⁊ mo
ralia ad salutē nccia in q̄b⁹ papa di-
spēsare n̄ pōt: s̄ sol⁹ de⁹: s̄ q̄dā sūt in
epistolis apostoloꝝ ptinētia ad rit⁹
⁊ decētiā xpiane religiōis: q̄ sūt pure
ordiatiōes apostoloꝝ n̄ dei seu diui
iuris: ⁊ in h⁹i cū ecclesia nūc hēat illā
ptātē quā tc̄: q̄a papa succedit Pet°
q̄ pfuit in h⁹i oib⁹ apostolis. Jō pōt
tollē vel suspēdē ordiatōes cū vidēit
expedire sic̄ ⁊ dispēsat cū bigamo vt
34. di. lector. qd̄ ē cōt̄ textū apostoli
.i. ad thimo. 3. vbi dic̄ bigamū n̄ ꝓ-
mouēdū. Et nō ꝙ q̄dā dicebāt istaȝ
ɔstōeȝ fuisse in cōcilio ꝓpositā: s̄ nō
acceptatā pcipue ab Jtalica natione
Alij dicebāt fuisse tpalē. s. p q̄nquen
niū vsqȝ ad cōciliū sequēs qd̄ Senis
fuit celebratū. s̄ nullū hoꝝ ē v̄ū. Nā
duo venēabiles viri famosi in vita
⁊ scia: quoꝝ vn⁹ doctor i theologia
Alt̄ in iure: ⁊ eps. s. dn̄s Nicolaus d̄
tinchelspal: ⁊ dn̄s Andreas q̄ fuerūt
pn̄tes i cōcilio cōstātiēsi: vbi fca fuit
dicta cōstō. Et pm⁹ fuit vn⁹ de ele-
ctorib⁹ pape. Retulerūt ipsā cōstōeȝ
fuisse acceptatā ⁊ vnā de ɔcordatis
Magr̄i ēt de vniuersitate pisiensi di
xerūt se velle eā recipe: qd̄ patȝ ex te
nore eius: q̄a ibi dicit̄ omnib⁹ xpi fi
delib⁹. Sȝ ⁊ dic̄t⁹ dn̄s Andreseps
Posnaniēsis ꝓuincie polonie post ce
lebratū cōciliū Senis: vbi ēt intfuit
vadēs ad curiā ad visitādū papam
Martinū. 5. cū ipe putarȝ ꝙ ipa ɔstō
fuissȝ tpalis. s. p q̄nquēniū: ⁊ sic iā ex
pirassȝ: loquēs cū papa petiuit ab eo
vt ɔcederȝ sibi ex gratia vti tali snia
siue dispēsatōeȝ quā continebat illa
constitutio. Rn̄dit papa vos scitis
illā esse vna de ɔcordatis. Et cū ille
episcop⁹ diceret ꝙ q̄nquēnalis dixit
papa. Ego volo ꝙ semp duret: dn̄s
ēt Julian⁹ auditor camē apostolice

iure pitus ⁊ famosus in vita ɔsult⁹: sup h̄ dixit tale indultū datū n̄ solū germanicis: s̄ etiā omnib⁹ xp̄ianis: ⁊ de iure esse ꝑpetuā: q̄a ista ē nā cō stōis nisi reuocet̄. Nō fuit autē reuo cata s̄ cōfirmata vt p₃. s̄.

Explicit titul⁹ secūdus de excōica tionib⁹ minorib⁹.

Incipit titul⁹ terti⁹ de interdicto ecclesiastico. Ca. 84.

q Uia interdictū ecclīasticū h₃ silitudinē aliquā cu₃ excōicatōe. Est. n. ipsu₃ interdictū sepatio a certis sacramētis ⁊ omnib⁹ diuinis officiis ⁊ ecclesiastica sepultura: vt hēri pōt ex decretalib⁹. ex̄ de spon. Nō ē vobis. ⁊ de pe. ⁊ re. Qd̄ in te. Iō post tractatū de excōicatōe. Nūc aget̄ de ipso interdicto: ⁊ p̄cipue h₃ ea que notauit Jo. cal. in tractatu quē fecit de ecclesiastico interdc̄o: vbi mlt̄a ponūt̄ nōta p hosti. ⁊ Inno. que nō h̄nt̄ i sūmis. Cōclusiōes seu determinatōes tm̄ ponēdo: ⁊ opiōes ɔtrias ⁊ rōes: ac multas allegatōes circa h⁹modi ibi positas omittēdo cā breuitatis. Primo igit̄ sciēdū ꝙ sb̄ noīe cēsure ecclesiastice: ista tria ɔp̄hēdūt̄. Excōi catio. Suspēsio ⁊ interdictū. ex̄ d̄ vb. sig. Quereti. Et excōicatio q̄dē ⁊ in terdictū ad laycos et clericos pōt extē di: s̄ suspēsio tm̄ clericos respic̄ cōiter Et iō postea de ipsa tractabit̄ suspēsione: ⁊ demū de irregularitate. Cō ueniūt aūt p̄dicta tria ḃm hostiē. in plurib⁹. Prio q̄a sic̄ excōicatō deb₃ fieri in scriptis cōtinētib⁹ cā₃ ipsius: ita ⁊ snīa suspēsiōis ⁊ interdicti: vt hēt̄ ex̄ eo. Cū medicinalis. li. 6. 2° quia excōis snīe suspēsiōis ⁊ interdicti n̄ releuāt̄ p sequētē appellōe s̄ p p̄cedētē 3° q̄a ligati aliq̄ snīa de p̄dictis: nec eligē nec eligi p̄nt. 4° q̄a null⁹ liga tus aliq̄ p̄dcāꝝ sniaꝝ deb₃ celebrare diuina al's efficitur irregularis. 5° q̄a tales snias d₃ p̄cedē monitio. s. cum fert̄ ab hoīe. 6° q̄a q̄lib₃ eoꝝ iurat añq̄₃ absoluat̄ nō āpli⁹ cōtuenire. et in omnib⁹ pōt fieri relaxatio ad cau telā: nisi esset interdictū ḡnale ꝑmulgatū: q̄a tūc nō h₃ locū relaxatio ad cautelā. ex̄ eo. Pñti. li. 6. 7° q̄a h⁹i snīe debēt obßuari p supiores. 8° q̄a null⁹ eoꝝ durāte snia pōt testificari ex̄ de testi. Ueniēs. 9° q̄a supior n̄ d₃ ipsas snias reuocare vel ꝓnūtiar̄ nullas: vel de ipsis aliq̄d disponere: nisi vocatis ptib⁹. x° q̄a illi q̄ p p̄ui legiū sunt recepti in ꝓprios ⁊ sp̄ales romāe ecclesie: vel aplīce sedis filios l₃ ꝑpt̄ h̄ nō esset exēpti: tñ sic̄ exēpti nec excōicari: sic nec interdici: nec suspē di p̄nt ab alio q̄₃ a romano pōtifice: vel legato de latē. ex̄ de vb. si. c. i. li. 6. Idē Jo. cal. excepto p̄mo quē nō ponit. Differūt autē ista tria in his. Prio q̄dē q̄a excōicatio et suspensio ꝓprie ferūt̄ ɔt̄ singlares psonas. Et excōicatio q̄dē cōt̄ clericos ⁊ laycos Suspēsio vo ɔt̄ clericos tm̄. Interdictū aūt fert̄ ɔt̄ loca ꝓpria: vel contra vniuersitates ⁊ collegia. Interdictu₃ tñ ēt ɔt̄ singularē psonā fert̄: ⁊ si nō ita ꝓprie. 2° q̄a cū suspēso ⁊ interdc̄o pticipari pōt in aliis omnib⁹ exceptis sacmētis certis ⁊ diuinis officiis: nō aūt cū excōicato vt dictu₃ ē. s̄. in tra ctatu de excōicatiōe. 3° q̄a effectus snie excōis late n̄ pōt suspēdi: s̄ effēs

76

aliaꝝ ſic. 4° qꝛ epi ñ incurrūt aliq̄s ſniaꝫ excōis: vel inťdicti ꝓlatā ab homine vel iure: niſi ſpecifice exꝑmāť. eẋ de ſen. ex. Quia piculoſū. li. 6. qꝺ ꝑuilegiū nō hñt q̄tū ad excōicatōeꝫ 5° qꝛ inťdictū gñale loci nō pōt ad cautelā relaxari. Sed bñ ab excōicatione ⁊ ſuſpenſiōe ad cautelā qꝫ pōt abſolui. 6° qꝛ inťdictū gñale in locū ꝓferri nō pōt ſine lñia pape ſpāli ꝓ debito pecuniario: ſ; bñ excōicatō ⁊ ſuſpēſio. eẋ de appel. Preterea. hec Jo. cal. De ipſo ģ interdicto q̄tuor vidēda ſūt. Pꝛio a quo ferať. 2° contra quē feratur. 3° quis ſit eius effectus. 4° quō feratur: ⁊ quō poſtea tollať: vel relaxeť.

De interdicto generali.
Cap. 85.

S Ciēdū ģ ꝑmo q̄ inťdictuꝫ ferť a iure et ab hoie et ab vtroq̄: et qñq̄ inťdictū eſt gñale: qñq̄ ſpāle. ⁊ qñq̄ ēt ſingulare. Et gñale q̄dē dicit qꝺ ferť ɔ̄ regnū ꝓuinciā ciuitatē caſtꝝ vel villā vniuerſitatē vel collegiū ⁊ hꝰmōi. Generale inťdictū ferť a iure in his caſibꝰ ⁊ hꝰmōi. Pꝛimo ſi collegium vel vniuerſitas ciuitati. vel loci cogit eccleſias vel eccleſiaſticas perſonas ſoluere guidagia vľ pedagia: vel ab ipſis eccleſiis: vel eccleſiaſticiſ ꝑſonis exigit vel extoꝛquet ꝓ ꝓꝑiis rebus quas nō cā negociatōis deferunt ſ; ipſo ſunt interdicti: de cenſibꝰ. q̄q̄. li. 6. Jo. cal. ⁊ addit tñ iſte caſus nō eſt receptus: nec ſeruať: l; poſtea ſancitū fuerit ꝑdictas penas ⁊ alias cōtinō ꝑentes debere ꝑ dyoceſ. publicari In cle. eo. ti. Pñti. ſed cōiť iſta opio non teneť: quia ⁊ ſi de lege dicaťq̄ confirmať cum moꝛe vtentium approbať: ⁊ ꝓpter contrariā conſuetudinem abꝛogať. di. 4. § leges. Non ſic de ſnia excōicationis que ſubito trahit ſecum ſuū effectuꝫ. Ibi etiam diciť in illo. c. q̄q̄. Ubi fertur talis ſententia cōtraria cōſuetudine non obſtante. Secūdo vniuerſitaſ que domos locauerit vel conductas habere ꝑmiſerit alienigenis vſurariis in terra ſua ad exercēdum fenus de vſur. c. i. li. 6°. Tertio vniuerſitas que repꝛſalias contra ꝑſonas eccleſiaſticas concedit vel ɔceſſas ad illas extendit: niſi id reuocauerit. ī. mēſeꝫ a tēpoꝛe conceſſiōis vel exteſiōis. de iniur. ⁊ dā. da. Et ſi pignoꝛatōes. li. 6. Quarto eſt ciuitas inťdicta qñ officiales talis ciuitatis in qua debꝫ Romani pontificis electio celebrari vel repꝛſentantes ipſam ciuitatē nō ſeruauerint ea ad que tenentur per decretalem. Ubi piculuꝫ. de elec. li. 6°. Uel fraudem in eis: vel circa ea cōmiſerint. Quinto interdicta eſt ciuitas queuis pꝛeter vrbem que cōſentit: dando conſilium: vel fauoꝛeꝫ occidentibus vel pcutientibus cardinales Sancte Romane eccleſie: vel que infra menſem delinquentes in huiuſmodi pꝛout enoꝛmitas facientis exegerit: ⁊ ei facultas affuerit nō punierit. de peñ. Felicis. in fi. li°. 6° Sexto interdicta eſt ciuitas q̄ epm ꝓꝑiuꝫ iniurioſe vel temere percuſſerit vel ceperit: vel bāniuerit. vel hoc fieri mandauerit: Uel conſilium in his dederit: Uel fauoꝛem.

vel hoc facienté defensauerit scieter. Ut in cle. de pe. Si quis suadente. Casus alius decre. Clericis: de emunitate ecclesia renouat⁹ ē p clemētē. Dm̄.e.ti. Jo.cal.

De interdicto spāli. .C.86.

Speciale intēdictū est cū intēdicit aliqua ecclesia: ac etiā cū interdicunt oēs ecclesie vni⁹ ciuitatis vel puincie: q̄a et si n̄ in illis ecclesiis: tamen in aliis locis illius ciuitatis ext̄ ecclesias possēt celebrare diuia et audiri ab hominib⁹ loci ipsi⁹. Et h⁹mōi intēdictū spāle.s. cōt̄ aliquā ecclesiam repit̄ in iure in his casibus. Prim⁹ pter iniuriosū homicidiū in eo ppetratū: vel iniuriosū sanguinē alias effusum in eo. Secūdus cū pter effusionē hūani seminis studiose pcuratā ē polluta. Jn his.n. duob⁹ casibus ecclesia est ita interdicta q̄ āte recōciliatōē nō debēt in ea diuina officia celebrari. de cōse. di.i. Si motū.7.c. Ecclesiis Terti⁹ q̄n pp̄t discordiā patronorū ep̄us claudit hostia ecclesie: et tollit inde reliq̄as: 7 p̄cipit vt nullus in ea aliqd sacr̄ ministeriū celebr̄: donec ad cōcordiā redeāt. de iure pa.c.i.7.z. Nō tn̄ pferens sniam interdicti. Quart⁹ si ecclesia fuit symoniace cōsecrata non debet in ea celebrari. Quintus si p̄ncipalit̄ p questu non p diuino cultu fuit ɔsecrata. de ɔse. di.i. Si q̄s basilicā. Sext⁹ nō debet in ea celebrari.i.q.4. Ecclesia. si ecclesia est ɔsecrata sine licentia epi dyocesani. de cōse. di.i. Precepta. Septim⁹ si sine reliquiis vel in loco deserto 7 nūq̄ habitato fuit dedicata. de ɔse. di.i. Placuit. Jn oib⁹ tn̄ his caib⁹: q̄uis in tali ecclesia de iure celebrari nō debeat: tn̄ cōtrariū facietes .i. celebrātes n̄ sūt irregulares: q̄a n̄ est expssū in iure. vt de se.ex. his qui li.6. Sz si eps p aliq̄ cāz de pdictis spālit̄ ecclesiā intēdixit tūc celebrās in ea bn̄ est irregularis. Jo.cal.

De intēdcō singulari. .Ca.87.

Interdictū singulare est cū intēdicit̄ alicui psone singulari diuina officia 7 ecclesiastica sacramēta: vel vniuersalit̄ vel pticularit̄: q⁹ ad aliq̄ ipo𝔷 sac̄mētorū vel officio𝔷: vt de offi. dele. Ex lris. 7 de pui.c.i.7.c. Epo𝔷.li.6. et d tpe or. Uel nō ē.7.c. Lras. 7 di.50. Placuit. 7 de cor. vitia. Significauit. et istd pōt ēt dici suspēsio. vbi pmo nō q̄ intēdict⁹ ab aliq⁹ actu respiciēte diuina intelligit̄ intēdict⁹ ēt ab omni alio q̄ icludit̄ in illo: vel q̄ sine illo interdicto exerceri nō pōt. ex de appel Solicitudinē. vn̄ intēdict⁹ ab officio sacerdotali nō dz exercē officia: que prie ɔpetūt sacerdoti. Sec⁹ si solū altaris ministeriū sit ei interdictum Et interdictus a sacerdotali officio: non pōt exercere pontificale: q̄a pōtificale sine sacerdotali exerceri non potest. de excess. pla. Ex litteris. Et eadem ratione interdictus ne pmoueatur ad inferiores ordines n̄ pōt pmoueri ad maiores: vel intēdict⁹.i. suspēsus ab exercitio inferioris ordis n̄ pōt exercere actuz supioris: qd sine exercitio illi⁹ iferioris exerceri n̄ pōt Sec⁹ si sin̄ illo exerceri pōt. Sic ɔ̄t interdict⁹: vel phibit⁹ a maiori: non intelligit̄ phibit⁹ a minori: q̄a i illo

maiori nõ includit̃. h̃ ꝓbat̃. 95. di. Illud. ⁊. 15. q. 2. questa. 2º nota ꝙ eps suspensus vel interdict⁹ a põtifica lib⁹: si exercet offm̃ sacerdotis etiã a põtificalib⁹ ñ ẽ irreglarís: s̃ si exercet aliq̃d qd̃ ꝑ se spectet ad offm̃ epale respectu ↄsecrationis epalis: siue cuz missa: vt cõsecrare ordinare: vel sine missa: sicut cõfirmare in frõte est ir regularis. 2º nõ ꝙ sacerdos cui int̃ dicta sunt sacerdotalia: si cõficiat cor pus xp̃i sine missa est irregularis. d̃ cle. ex. m. c. i. excõicat⁹ tñ minori ce lebrans sciẽt̃: lz peccet mortalit̃: non tñ incurrit irregularitatẽ. Itẽ nõ ꝙ a iure interdicit̃ ingressus ecclesie in casib⁹: de sen. ex. Sacro. ⁊ e. ti. c. i. li. 6. ⁊ e. li. de censi. Exigit. ⁊. 17. q. 4. Si q̃s deinceps. ẽm cõez opinionẽ Itẽ q̃ celebrãt sciẽter: seu alias ꝑtici pant in diuinis p̃ñtib⁹ publice excõi catis vel it̃dictis: vel illos admittũt ad ecclesiasticã sepulturã: eis it̃dicit̃ ingressus ecclesie: donec satisfecerit ad arbitriũ ei⁹ cui⁹ s̃ñiã cõtẽpserũt: d̃ ꝓui. epoꝝ. li. 6. Archi. tñ sup isto. c. dicit ꝙ intelligitur de excõicatis ab hoie: uel int̃dictis: qd̃ ꝓbat ꝑ tex. illũ q̃ dic̃. donec satisfecerit ad arbitriuz ei⁹ cui⁹ s̃ñiã cõtẽpsit. Sz admittẽtes ad eccliasticã sepulturã sciẽter sũt ex cõicati ꝑ decre. Eos. de qua hẽs s̃. de excõicatiõe. Si aũt talis cui ẽ int̃ dict⁹ ingressus ecclesie ab hoie vel a iure: ingerat se diuinis i ecclesia: agẽs in offõ suo sic̃ ꝑus: ẽ irregularis. de sen. ex. Ihis q̃. li. 6. Sz si ex̃ ecclesiã: puta s̃b diuo vel s̃b tẽtorio: vel in do mo ꝓpria ingerat̃ se diuinis nõ est irregularl. vt ibi dr̃ in glo. et rõ ẽ q̃a

dictũ limitatũ hz suã limitatõez dẽt itelligi. 42. di. Sit rector. Limitat̃ aũt h̃ pẽa cũ. s. celebrat̃ in ecclesia: q̃ ñ hz locũ si ex̃ celebrat̃. ar. de pe. di. i ꝑpene. Si ãt talis celebrat in orato rio qd̃ cõstrui ñ põt siñ dyocesani li cẽtia. de ꝓuile. aucte. li. 6º. Si stricte ẽ oratoriũ ita ꝙ ñ ecclesia ñ ẽ irregu larl. Sz si celebrat i ecclesia ñ cõsecta q̃ ꝓp̃ie dr̃ basilica ẽ irregularl. satis ẽ. n. ꝙ aucte põtificl. sit dedicata. de ↄse. di. i. nemo. Itẽ p̃sbytõ celebrãte missã in ecclesia: si s̃bdyacon⁹ cui est int̃dict⁹ igressus ecclesie dic̃ epistolã ex̃ ecclesiã i illa missa: vel dyaconus euãgeliũ sic int̃dict⁹ tales. s. s̃bdyaco n⁹ ⁊ dyacon⁹ puto irregulares fore q̃a vnũ ẽ offm̃ qd̃ tñ in ecclesia ꝑnci palit̃ celebrat̃ cui coopãt̃ i actu sibi ꝓhito. di. 50. Si q̃s viduã. Presbyt̃ ꝓo si celebrãs i ecclesia admisit sciẽt̃ dictũ s̃bdyaconũ: vel dyaconũ ad le ctionẽ epistole: vl̃ euãgelij: ẽt ex̃ eccle siã ẽ irregularis q̃a ꝑticipat crimini crioso. de sen. ex. Nup. ⁊. c. Si cõcu bine imo vr̃ tale ꝑticipiũ factũ i eccle sia ꝑ ꝓprie dcã. Sed ecõuerso. Si s̃b dyacon⁹ cui ẽ int̃dict⁹ igressus eccle sie dic̃ epistolã i ecclesia i missa quaz sacerdos celebrat ex̃ ecclesiaz irregu laris ẽ: q̃a i ecclesia ꝓe et de facto id fec̃: ⁊ sic i loco ꝓhito. de s̃e. ex. Is q̃. li. 6. Et idẽ dicẽdũ ẽ de dyacono in tali cãu dicẽte euãgeliũ. Presbyterũ ãt talẽ celebrãtẽ ex̃ ecclesiã nõ audeo dicẽ irregularẽ: q̃a lz videat̃ ꝑticipa re i culpa cũ ministris: tñ ñ ẽ dignũ ꝙ ꝑncipale: vel digni⁹ trahat̃ ad ac cessoriũ: vel min⁹ dignũ: ⁊ satis ẽ ꝙ in h̃ dubio hoc nõ ẽ exp̃ssũz in iure.

Jtē talis cui ē īt̃dictꝰ igressus ecclesie
q̃zuis sit ꝓhibitꝰ ꝑ h̊ a celebratione ⁊
ēt ab auditiōe diuioꝝ i ea ḃz Jo.an.
pōt tñ nō solū ꝑ ecclīā trāsire ꝓ facti.
suis ḃm Inno.ƀ etiā pōt in ecclesia
orare i tp̱e i q° dina nō celebrant̃ in
ecclesia.i.q.i.q̇ studēt ifi.Jo.caldari.

De int̃dicto qđ fit ab homine.

Cap.88.

i Tem ab hōie pōt fieri inter
dc̄z et gnāle et spāle ⁊ singu
lare ⁊ ꝑ đlegatū ⁊ sƀdelegatū đ offi
dele.sane. Qđ ē planuz si in lr̄is de
legati. ē clausula cōsueta.s. ↄt̃dictoēs
ꝑ cēſam ecclesiasticaz cōpessendo de
ver.signi.querēti. Jtem si simplr̄ da
tus ē sine dicta clausula tūc eniz ma
xie vbi hoc ē expssū i iure hāc penaz
poterit iponē:de offi.dele.de cāis.
Jt̄ ꝓfert̃ ꝑ ordinariū. Epm cōt̃ eos
q̇ sūt sue iurisdictōis tñ ñ debz suspē
dē seu int̃dicē clericos vel eoꝝ eccle
sias ꝑpetuo vel ad longū tēpus nisi
de cōsēsu capituli:⁊ hoc maxie qñ ꝓ
cedit ex offi.suo:ƀ r̃gularit̃ ⁊ de iure
⁊ đ cōsuetudine snia pastoris solius
tenēda ē ⁊ timēda ij.q.iij.c.i. Jtem
electꝰ cōfirmatꝰlz nō cōsectꝰ int̃dicē
pōt q̇a hoc ē iurisdictiōis ex̄ de elec.
trāsmissam Jtē ⁊ iferioꝛ p̄latꝰ hn̄s
iurisdictiōez ordinariā it̃dicē pōt sibi
sƀditos ex̄ de cōsue.Cū iter vos.⁊ de
offi.ordi. Cū ab ecclesiaꝝ:vbi nōt̃ q̇
⁊ qñ iferiores ab Epis habeāt ordi
nariā iurisdictionē. Jtē sede vacāte
capitulū pōt iterdicē ex̄ de maio. et
obe.c.his q̄..Jtez ꝑ mulierē etiā p̄la
tā nō pōt ꝓferri it̃dictū:vt p̄orissam
Abbatissā:q̇a hoc ꝑtinz ad potestatē
clauiū:de pe.⁊ re.Noua.

Cōt̃ quos possit ferri snia interdicti.

.Cap.89.

q Uātū ad ḃm p̄ncipale.s.cōt̃
quē ferat̃ it̃dictū. Sciēdū ꝙ
ꝓmulgat̃ ⁊ ꝓmulgari pōt cōt̃ ma
res ⁊ feias:clericos.laycos:r̄ligiosos
p̄uatos p̄latos:⁊ rectores:nobiles ⁊
plebeos:cuiuscūq3 sit etatl. ḃm ꝙ sūt
capaces penaꝝ:Cōt̃ etiā collegia et
vniuersitates:cōt̃ ecclesias villas ca
stra ciuitates ⁊ regna.⁊ dic̄.Jo.cal.
ꝙ ꝓferēs sniaz iterdicti ⁊ sup̱ioꝛ eiꝰ si
violat sniaz ipaz credit esse irregula
res q̇a hac irregularitate ligat̃ a ca
none.de sen.ex.his q̇ li°.vi.de cōsti.
.c.i.⁊ vlt°. Jtē si ꝓferens sniaz non
ḃuat it̃dictū:forte nō malediceret̃ ꝙ
alij nō tenēt̃ ḃuare.ar.decre.petistis.
de p̄ui.ƀ illa decretalis loq̇t̃:Cū his
ꝓ q°.i.ad cuiꝰ q̄relā.⁊ in cuiꝰ fauoꝛē
latū est id nō ḃuat:qđ non ē ad casū
aliū extendēdū:cū videat̃ ꝑ modū p̄
uilegii licz corpore iuris clausi ema
nasse. Quot aūt iuris p̄uilegia caūs
suos nō excedāt patz de p̄ui.sane.et
si sint corpore iuris clausa. Et ibi nōt
hosti. Ex q̇bꝰ seq̇tur ꝙ ꝓferens int̃
dictū celebrans in ecclesia ab eo inter
dicta est irregularis: Et ꝑ cōsequēs
alii non excusant̃:licz eni mala sup̱io
rum trahunt̃ frequenter a subditis
in exemplum:de no.op̱is.nū. Cum
ex iniuncto:non tamen ꝑ huiꝰmōi
sƀditi excusantur a pena iuris xvi.q.
.i.in canonibus. Jtem si proferens
īterdictū nō ḃuando iterdictū ab eo
positū i aliquo loco: ꝑ hoc nō itēdit
illud r̄laxare:ita ꝙ ip̄e ꝓferēs hoc d.
Tūc nec sƀditi: nec ipse ꝓferēs cēnt
irregulares. Sublato eni principali

cessant omnia accessoriã. Cũ ğ rela
xatio loci interdicti nõ habet certaȝ
formã: satis fuit ꝙ proferẽs dixit: ꝙ
intendebat relaxare. Sed ubi profe
rens hoc nõ dixit: lȝ in mente gerẽt
relaxare: tñ putarẽ ipsũ ⁊ alios non
seruantes esse irregulares: Quia sic
ꝟbaliter lata fuit sñia interdicti: ita
ꝟbo debet fieri relaxatio. ꝺ re. iu. c.
.i. Hoc uerꝫ: preterꝙ in papa qui non
sbiacet legibꝰ. ff. de le. princeps. vñ si
in mente gerit interdictũ relaxare: lȝ
ꝟba nõ exprimat: postea ibi celebrã
tes nõ essent irregulares: si tñ hoc
ignorarẽt: ⁊ celebrant credentes du
rare interdictũ: grauiter peccãt: ⁊ si
nõ sint irregulares. Jo. Cal. Jtẽ si
interdicitur aliqua ecclesia: nec in ca
pella eius poterit celebrari: nec in ci
miterio poterit quis sepeliri: si ipsa
capella ⁊ cimiteriũ sint eccl'ie ꝯiũcta:
al' secus. ex eo. Si ciuitas. li. 6. Jtẽ i
ecclesia spãlit̃ itẽdicta: q̃uis honestiꝰ
sit ibi nõ baptizare: nisi incõmoditas
aliud suadeat: ꝯtrariũ tñ faciens: cre
dit Jo. cal. ꝙ nõ incurrat irregulari
tatẽ: q̃a a quouis interdicto hͦ est ex
ceptũ. de spon. Nõ ex nobis. Jdẽ ꝺ
crismate. Jtẽ in eccl'ia spãlit̃ intẽdcã
nõ pñt celebrari diuina: saluata for
ma decreta. Alma. §. Addicimꝰ. de
sen. ex. li. 6. Ratio ẽ: q̃a dicta decre
talis Alma. loquit̃ cũ locus itẽdictꝰ
fuerit: ⁊ tale appellat̃ generale itẽdi
ctũ. ꝺ pe. ⁊ re. Q ꝺ in te. siue ꝯmune
quod idẽ sonat. bñ ad hoc facit de
sen. ex. pñti. li. 6. Jtẽ spãle interdictũ
seu positũ in aliq̃ eccl'ia: q̃uis Archi.
dicat nõ posse relaxari ad cautelã si
dicat̃ nullũ: Jo. tñ mol. dicit ꝯtrariũ

qꝺ fatet̃ Jo. an. videri sibi ꝟius: Et
etiã placet Jo. Cal. q̃a decre. pñti. ꝺ
sñia ex. li. 6. loq̃t̃ ꝺ generali iterdcõ
ꝙ. s. nõ possit relaxari ad cautelam.
Secꝰ ğ de spãli. 25. di. Qual'. Et iꝺ
in particulari vel singulari intẽdicto
. s. persone. Jtẽ ⁊ si pro pecuniario
debito nõ possit fieri interdictũ in
locũ siue generale: põt tñ fieri spãle:
siue con̄ eccl'ias: aliquã uel aliquas
pro dicta cã. Jtẽ cũ imponit̃ in aliq̃
eccl'ia cessatio a diuinis: seruata for
ma decre. de of. ordi. irrefragabili.
Si quis ibi celebrat: nõ est irreglarꝭ.
Et rõ q̃a talis cessatio imposita nõ ẽ
ꝟa sñia interdicti. Sed si imponat̃
cessatio a diuinis gñalis. s. i loco ab
eo qui põt: tũc habet effectũ iterdci:
⁊ de hac debet intelligi glo. Jnno.
Nõ ex nobis. in decretalibꝰ. de spõ.
ꝭm Jo. an. Et hoc placet: qꝺ ꝓbat
etiã ex cle. ex frequẽtibꝰ. de sen. ex.
que equipat generales cessationes
iductas ab eo q̃ põt: gñalibꝰ itẽdictis
Nõ aũt spãles. i. certaꝝ eccl'iaꝝ. Jo.
cal. Jtẽ si intẽdicat̃ uel ꝓmulget̃ in
terdictũ i cõe: populũ ciues incolas
uel vniuersitatẽ. i. sb predictis appel
lationibꝰ: uel aliq̃d ipsoꝝ: itelligitur
istud gñale itẽdictũ. de sen. ex. Alma
. § illis. li. 6. ⁊ q̃a cũ interdicto loco
propter delictũ populi uel ciuiũ: sin
gulares ꝑsone loci intelligũt̃ gñalit̃
intẽdicte: vt sic dicat̃ gñale intẽdictũ:
vt in decre. cũ in ꝑtibꝰ. de ꝟbo. sig.
Eodẽ mõ nõ istud oȝ dici generale
imo ⁊ fortiꝰ: q̃a predictũ intẽdictũ su
piꝰ iꝺ dicit̃ gñale: q̃a vniuẽsitatẽ uel
ꝑpl'm loci ꝯplectit̃: Ex ꝑt̃ ꝙ vnũ qꝺq̃ȝ
tale ⁊ illud magl'. di. 18. c. i. Jo. cal.

Jtē qñ īterdicit cler⁹ alic⁹ loci: nō ex h intelligit popul⁹ illi⁹ loci īterdict⁹ q̄a hec sūt diuersa: ⁊ ecōuerso. ex̄ de sen. ex. Si sn̄ia. li. 6. Jntelligo autez appellōe cleri cōtineri nō solū pmo tos ad ordines: s etiā religiosos cō- uersos ⁊ cōuersas: q̄ ita sūt ad eccl̄iā trāslati: q de populo pprie dici non pn̄t. 12. q. i. Duo sūt. Jo. cal. Jtē cuz interdicit populus alicuius terre sin gulares psone illius populi: cuz sint interdicte: nec in illa terra: nec alibi poterūt admitti ad diuina vel eccle siastica sacramēta nisi in cāib⁹ a iure exp̄ssis. ex̄ d sen. ex. Si sn̄ia. li. 6. Jtē cū īterdicit terra alicu⁹ dn̄i itelligit de ea que ē sua quo ad dn̄iuz iurisdi ctionale: ⁊ multo forti⁹ si terra illius dn̄i esset simplicit et absolute ppria. Jtē intelligit d terra quā ab alio tz in feudū vel emphiteosiz: q̄a in illis casibus ad eum spectat vtile dn̄ium Jtem intelligit de terra que ptinet ad ipm dn̄m rōe dotis vxoris: quia marit⁹ cōstāte matrimonio est dn̄s dotis vxoris. Jtē intelligit de terra sibi pignorata si pferens dixit. Jn- terdico terram quā talis tenet. sec⁹ si dixit interdico terraz suaz. Jo. an. Jtem si talis dn̄s cui⁹ terra interdi cit habz terrā in diuersis puinciis: vel diuersis locis. Si hz eā p pte: et p diuiso: oēs ille ptes sbiacent īter- dicto: s si p indiuiso: sec⁹ ne innocēs puniat. ar. i. q. 4. § vlt. Si autē po- stea dn̄s acq̄rat nouā terrā talis t̄ra nō sbiacet īterdicto: nisi lator sētētie exp̄ssisset vel ītēderet tā de ea quā hēbat: q̄z de ea quā habitur⁹ essz. Si aūt vēdit terrā īterdictā: vel pdit eaz nō pter h⁹ tollit interdictū: cū on⁹ rei transeat cū ipsa: de decimis. Pa storalis. Nec. n. iste ē mod⁹ tollēdi īterdictū. q̄d dz relaxari p iudicē: qui tn̄ cessante fraude: et cā interdicti se facilē exibebat. Jo. cal. Jtez si īterdicit popul⁹: vel vniuersitas collegiuz vel cōe alicui⁹ loci: nō intelligit per hoc loc⁹ ille interdict⁹ sm Jo. an. sup. c. Si sn̄ia. e. ti. li. 6. q̄a aliud est īterdcz loci: aliud vniuersitatl. vel collegij: d vb. c. i. li. 6. Poterit g̃ celebrari alta voce in illo loco vt p̄us īterdictis tn̄ exclusis: q̄a hoc nō est phibitū: s licz dictū h⁹mōi. s. Jo. an. pcedat d iure scripto: tamē p̄stare videt occasionē piculi. Audient. n. voces publice ce- lebrātiū ab īterdictis: ⁊ p h vilipēdet censura ecclesie. vn̄ cōsulēdū essz cle- ricis vt tali īterdicto durāte abstine- rent a publica celebratione. Jo. cal. Jtē si aliq̄s de vniuersitate īterdicta se trāsferrz ad alium locuz primo di misso. Si est spālit īterdictus aut de populo interdicto: ita q fuit i culpa pter quā latū fuit īterdictū quocūz se transferat remanet īterdictus. de sen. ex. Alma. §. Jllis. li. 6. Si v̄o nō fuit culpabilis: ⁊ ex toto desinit esse de populo interdicto: credo cessare interdictū circa euz: quia in eo cessat cā efficiens ⁊ cōseruans: ergo ⁊ effe ctus. 61. di. Neophit⁹. Jo. cal. Jtem si existens de populo nō interdicto: fact⁹ ē postea de populo: vel vniuer sitate interdicta. Credo q ex tunc li gatus est: sicut ⁊ alij cuz mēbr̄ factū sit illius corporis: ⁊ sic debet eodem iure censeri. di. 12. c. i. Johānes cal. Jtē si exn̄s d populo interdicto vel

vniuerſitate ſi bānia ſimplicit: ⁊ nō
ad tēpus ceſſat interdictū circa eum
q̇a non cenſe āpli⁹ de vniuerſitate
vel populo: ſȝ cōfirmat⁹ vel relegat⁹
bn̄ p̄manet interdictus: q̇a adhuc cē
ſe de corpore vniuerſitatis Jo. cal.
Jtem ſi talis de populo vel vniuerſi
tate interdictis ſi ingrediat mōaſte
rium poſt p̄feſſionem indubitanter
poterit ordinari: q̇a deſinit eſſe de
populo totaliter: ſȝ ante p̄feſſioneȝ
tutū eſt cōſiliū q̄ non ordinet. i. tali
interdicto durāte. Si tn̄ fuerit ordi
nat⁹ puto illā tenē. ar. de ſen. ex. Re
ligioſo. li. 6. Jo. cal. Jtē de abſētib⁹
tp̄e late ſnīe interdicti: vel in vniuer
ſitate vel populo: ⁊ de p̄ntib⁹ nō cō
ſentientibus ſ₃ contradicētib⁹ alioꝝ
culpe p̄pter quā latū eſt interdictuȝ
an ligent. dicit Jo. an. in decre. Si
ſnia. e. ti. li. 6. Q ꝺ q̇dam religioſi te
nēt tales nō ligari: etiā quo ad eccle
ſiam: quia abſens et ignorās ex̄ ma
leficio nō obligat. 15. q. i. Aliquos. ⁊
c. Non eſt. Et q̇a pena ſuos dȝ tenē
auctores. de pe. di. i. Nemo. Sȝ dic
ip̄e q̄ iſti n̄ pōderāt: q̄ pena ītdicti
etiā puniūt q̇ nō peccauerūt. ꝺ ſpō.
Non eſt vobis. Un̄ tenet ipſe abſen
tes et ↄtradicētes ligari quod p̄bat
decre. Si ſnia. Fatet tn̄ illoſ inſōtes
quo ad deuȝ. Et hoc placet Jo. cal.
Jtē ſi talis abſens ē de alia ciuitate:
vel p̄plo lȝ ḡtioſe recept⁹ fuerit i ciueȝ
vł p̄plarē p̄pli ītdicti: vt faciūt veneti
⁊ forte ibi nūq̄ bitauit: credo q̄ cuȝ
tali populo ītdicto talis intelligat
ītdict⁹. Jtē bitātes in ciuitate non
ciues: nec de populo illi⁹: planū ē q̄
nō icludūt ītdicto illi⁹ vniuerſitatl.

vel populi: vt in cle. Si ſnia. Si tn̄
ēt loc⁹ eſſet ītdict⁹ in eo n̄ poſſent
audire diuina: ſ₃ ex̄ locū illū. Jo. cal.
Jtē ſi ītdicit loc⁹ ſb̄ appellōe regni
p̄uīcie ciuitatl. caſtri vel ville ſburbia
⁊ ↄtinētia edificia loci illius ītdicta
itelligūt. de ſē. ex. Si ciuitas. li. 6. ēt
ſi dc̄a ſburbia et cōtinētia edificia in
nullo erāt ſbiecta dc̄o loco ītdicto:
vel vniuerſitati. Si tn̄ p̄ferēs ītdi
ctū hēat iuriſdictiōeȝ ſpūalē in dictis
ſburbiis. Si aūt nō hr̄et iuriſdictōeȝ
lȝ de iure ſcripto nō videāt ītdicta
dc̄a ſburbia: tn̄ pōderata rōe ꝺcreta.
Si ciuitas. poſſet dici q̇a ēt tc̄ intelli
gūt ītdc̄a n̄ ab hoīe: ſ₃ a iure. ex̄ de
ſē. ex. Nup. Jntelligūt autē ſburbia
burgi ex̄ ⁊ p̄pe ciuitatē in q̇b⁹ dom⁹
ſūt ↄtigue: vel dicūt ſburbia p̄ q̄ iter
ē rectū. Cōtinētia ꝟo edificia dicūt
dom⁹ ex̄ burgū ſep̄ate ⁊ n̄ ↄtigue vł
ↄtinētia edificia ſt q̄ ſūt p̄pe ciuitatē
vel locū ītdictū īt ſburbia. Jtē in
dc̄o loco ſb̄ appellōne ciuitatl. caſtri
ville: vel h⁹i: n̄ ſt ītdicti ciues illi⁹ ci
uitatl. ſeu hoīeſ illi⁹ caſtri vel ville: cū
p̄dict⁹ loc⁹ ē ītdict⁹ p̄pt̄ delcm dn̄i
vel alic⁹ ſingularl. p̄ſōe vn̄ ⁊ ſi n̄ i illo
loco ītdc̄o: alibi tn̄ poterūt audire
diuia. ⁊ ſ₃ n̄ taleſ p̄ſōe ſint culpabileſ
⁊ dederint cāȝ ītdc̄o. e. ti. Alma. §.
Jllis. Tales. n. ſt ītdicti vbiq̄ȝ: ⁊ idē
etiā ē ſi ītdictū ſit latū p̄pt̄ delictuȝ
populi vel ciuiū vel vniuerſitatl. ipſi⁹
loci. de ſen. ex. Si ſnia. li. 6. Jo. cal.
Jtē ciues bitātes ↄtinuo ex̄ ciuitatē
⁊ ſburbia ⁊ cōtinētia edificia ītdc̄o
populo vel ciuib⁹ ciuitatl. itelligūt ⁊
ipi ītdc̄i ēt vbicūȝ bitēt exq⁹ ponūt
ciues vł ꝺ vniuerſitate ītdc̄a. Jo. cal.

Itē nobiles ⁊ marchiones comites ⁊ barones ⁊ hꝰmōi hn̄tes in tali ciuitate si sunt de populo interdicto: vel de dicta vniuersitate qđ patz ex eo ꝙ subeunt onera: ⁊ hn̄t honores: sicut alij ligant̄ sn̄ia interdicti. Et idē si per ꝑuilegiū essēt exempti ab oneribus: secus aūt si essent sui iuris: vel ex consuetudine: vel ex ꝑuilegio imꝑiali: ita ꝙ dicte vniuersitati tāq̄ de eiꝰ corpe in nullo pticiparēt. Jo. cal.

De effectu interdicti. scilicz quō sit seruādū: ⁊ a q̄bꝰ diuinis cessandum Cap. 90.

Quantū ad tertiū ꝑncipale. i. effectu interdicti. Sciendū ꝑmo ꝙ in loco supposito ecclesiastico interdicto ſm antiq̄ iura nulla pmittebānt̄ ecclesiastica officia celebrari vel audiri. ext̄ de pe. et re. Qđ in te. ⁊ de spon. Nō ex vobis. nisi semel in ebdomada celebrari cā cōficiendi corpus xp̄i. de sen. ex. permittimus. Sed p noua iura illud restat moderatū. ext̄ de sen. ex. Alma. li. 6. Per istū. scz modum. vz. ꝙ singulis diebus in tali loco debeāt seu possint in ecclesiis siue monasteriis misse: et alia officia celebrari sicut pꝰ ē cū his quatuor cōditōibꝰ. s. submissa voce ianuis clausis non pulsatis cāpanis excōicatis ⁊ interdictis exclusis vn̄ p q̄licz hoꝝ quatuor p se: si non seruet̄ aliis tribus obseruatis violat̄ interdictū: ⁊ est irregularis ibi sic celebrans: vel aliq̄d agens alicuius ordinis: vt in officio suo: puta si pulsatis cāpanis celebrat: vel etiā si alta voce tn̄ ⁊ hꝰmodi: ſm hosti. ⁊ Jo. an. et Jo. cal. qui addit sic: et licz hec dura videant̄: tamen sufficit ita scriptum esse. 19. di. In memoria. Itē si clericus in loco interdicto facit tn̄ alteꝝ ꝑdictoꝝ aliis celebrātibꝰ: puta sonat cāpanas: vel apit ianuas ecclesie et hꝰi Credo ipsū irregularem q̄a pticipat in crimie criminoso. de sen. ex. Nup Secus si facit alteꝝ ꝑdictoꝝ vt celebrent̄ diuina: que tamē nō celebrānt̄ de facto: cū irregularitas reqrat actū pfectum. 15. q. 1. c. fi. Itē si clericꝰ scit interdictum loci: qđ tamen non publicum est p denūtiatōez: si illud nō seruat est irregularis ſm Archy. ar. de re. iur. Eum. li. 6. Et hoc v̄ū: nisi istud esset occultū. 6. q. 2. Si tantū. Nec obstat cle. pa. de sē. ex. Quia licz in seruādo interdicto qđ seruat matrix ecclesia loca religiosa se debeāt conformari. Nō seq̄t ꝙ vbi matrix nō seruat: q̄a nō est ei denūtiatū: alij qui sciunt non debeant obseruare: vt ibi nōt̄: q̄a ſm hoc idem infertur etiam si esset publicū ⁊ matrix eccl̄ia nō seruaret qđ est absurdū. Dicit tn̄ Jo. an. ꝙ expediret p q̄stōnē ꝓuidēi clericos nō teneri ad obseruantiam interdictoꝝ ꝑlatoꝝ a iure: nisi ꝑmo fieret ipsoꝝ declaratio p id qđ hēt̄ de cens. Quāq̄. li. 6. Et in cle. ꝑn̄ti. e. ti. Itē nō ꝙ dicta moderatio interdicti ⁊ effectus interdicti nō hz locū in interdicto populi seu vniuersitatis. nō expsso loco in sn̄ia intdicti: q̄uis .n. ⁊ illud dicat̄ intdictū ḡnale: tamē decre. Alma. cū sua moderatōne loquit̄ de interdicto ḡnali loci: vt ciuitatis castri ville regni ⁊ hꝰmōi. Itez layci q̄ nō sunt intdicti nō possunt admitti ad diuinā que celebrānt̄ cuz

dicta moderatõe in loco interdicto: nisi sint sup hoc spãliter ꝑuilegiati. De clericis vo extneis: seu alibi bñficiatis: an possint admitti in ecclesia sita in loco interdicto ad celebrãduz vel cõcelebrãdũ. Archi. tenet ꝙ non Jo. an. dicit ꝙ hoc duꝝ est: ⁊ qui nimis emungit ⁊c. ⁊ sic videt̃ tenẽ cõtrariũ. Qð cõtrariuz Jo. cal. probat ꝑ multas rões. Et idẽ dicẽdũ videt̃ de religiosis. Item tam canonici ꝙ̃ clerici ecclesiaꝝ in q̃bus distributões cotidiane tribuũt̃ illis qui intersũt horis: si nõ veniũt amittũt eas: sicut amitterent si nõ esset interdictum. Item misse non cõuẽtuales ꝟ peculiares celebrare possunt tpe intẽdicti: in ecclesiis cõuẽtualib⁹ ꝑuata moderamine ꝑdicta. Itez si in tali ecclesia deficiũt oẽs ꝑter vnuz. Jo. an. post Hostiẽ. dicit ꝙ ille poterit celebrare cum familiari. Archi. dicit ꝙ nõ audet hoc tenere. Sed ꝑmum placet. Fateor tamẽ ꝙ in ꝑuilegio cõuẽtus de celebrãdo tpe intẽdicti ñ includũt̃ familiares cõuent⁹. Sz in casu ꝑdcõ ille solus adherere poterit familiarẽ seu seruitorẽ vigore ꝑmissiõis. ꝟ. Adicimus. necessitate ad hoc cogẽte. Jo cal. Si tamẽ alicui ꝑsone singulari sit cõcessuz: vt tpe intẽdicti possit celebrare: vel audire diuina in voce submissa: tunc familiares eius ad audiendũ cum illo: ⁊ ad celebrãdum sibi admittũt̃: nisi esset talis cuius culpa dolo vel fraude sit lata sñia intẽdicti vel ad dictã culpã dedissꝫ auxiliũ cõsilium vel fauorẽ. de ꝑui. licet. li. 6°. Item ꝑ dictũ. c. Alma. de sen. ex. li. 6. extat alia moderatio circa itẽdcm

vꝫ ꝙ in festiuitatib⁹ solũ Natiuitatis. Resurrectõis Pentecostis. ⁊ Assumptionis beate Marie. Itẽ nõ ꝙ ꝑdictis quatuor solẽnitatib⁹ de q̃b⁹ hẽt̃ in. d. c. Alma. addita ẽ solẽnitas corporis xp̃i ꝑ extrauagãtẽ Martini q̃nti. in q̃ interrũpit̃ intẽdictũ: siue suspẽditur. Ut in q̃tuor predictis cãpane pulsent̃: ⁊ ianuis aptis alta voce diuina celebrent̃ in locis interdictis. excõicatis exclusis ꝟ interdictis admissis ita tamẽ ꝙ illi ꝑpter quos ꝑlatũ est interdictũ altari nõ appropinquent: nõ obstãtib⁹ q̃buscũq꞉ ꝑuilegiis que reuocant̃: quia sufficẽ dꝫ omnib⁹ ꝙ celebret̃ vt dictum est. Ubi primo nõ ꝙ illud qð dictuz est de dictis festiuitatib⁹: intelligi debꝫ de vna die tm̃ ꝑ qualibꝫ festiuitate: vñ ⁊ doc. querũt q̃ñ incipiat talis dies: ⁊ q̃stũ ad ꝑncipiũ doct concor. quasi omnes .s. ꝙ incipit in vespis vigilie: ꝟ q̃tuz ad finem sunt varie opiones. Et archy. tenet ꝙ terminet̃ in cõpletorio festiuitatis inclusiue: q̃a in bñficiis ẽ larga intẽptatio faciẽda. Jo. an. tenꝫ in dicta decre. Alma. glo. ãte penultimã ꝙ terminet̃ in vespis ipsi⁹ festi ⁊ sic excludit cõpletoriũ: que opinio etiam placet Jo. cal. Itẽ nõnduz ꝙ in ꝑdictis festiuitatib⁹ non põt licite dari corpus xp̃i in loco intẽdicto: nisi sicut ⁊ aliis dieb⁹. s. infirmis decedẽtibus. de sen. ex. Rñso. Uñ ⁊ qð dr̃ in canone de conse. di. z. Et si non frequẽtius: ⁊ de pe. ⁊ re. Omnis. s. ꝙ fideles debent cõicare in pascate natale ⁊ pẽtecostes. Intelligẽdũ est interdicto ⁊ alia ꝑhibitione cessãtib⁹. Et idem dicẽdũ de extrema vnctõe

scz q nō est vāda istis dieb⁹ Archi. ⁊ Jo.an. Jtē ⁊ si in dictis festiuitatibus honestius ⁊ iusti⁹ sit saltē q̄ztū ad p̄ncipalē missā que in ip̄a ecclesia celebrat̄ de ipso p̄prio festo dicē: q̄a id est inductū in honorē illaꝝ solēnitatū: ⁊ ideo de eis celebrādū. de ɔse. di. i. Et hoc attendēdū est ⁊ de cele. missa. c. z. Potest tamē ⁊ alia missa dici q̄z de ipso festo. Jtē in dictis festiuitatibus credo q pn̄t aqua solēniter b̄ndici: ⁊ aspsio fieri: Panes et fructus b̄ndici: ⁊ laycis etiā intēdictl. ministrari: q̄a ista de se nō p̄hibent̄ tēpore interdicti: et ipsoꝝ b̄ndictio ē officiū diuinū: qd̄ ḡnalit̄ in p̄dictis festiuitatib⁹ pmittit̄. Jo. cal. Jtē in festo assumptōis v̄ginis Marie sēp tp̄e interdicti nuptie pn̄t solēnit̄ b̄ndici: qd̄ aliis dieb⁹ tp̄e intēdicti non potest fieri b̄m hostiē. Et hoc ideo: q̄a talis b̄ndictio ptinet ad diuinū officiū: qd̄ illa die pmittit̄ solēniter celebrari. De aliis trib⁹ festiuitatib⁹ nō opꝫ querere: q̄a in ipsis festiuitatiaus p̄hibēt̄ celebrari in omni loco ⁊ ab omnib⁹ fidelib⁹. zz. q. 4. Non opꝫ. Jo. cal. Jtē in dictis festiuitatibus pn̄t v̄gines et altaria cōsecrari vel benedici: ⁊ calices ⁊ pamenta: et abbates ⁊ abbatisse: q̄a h⁹mōi b̄ndictiones nō sūt sacra p̄prie: s̄ orōnes: ⁊ certa officia. Jo. cal. Jtē dictis diebus festiuis in loco intēdicto vtrum possint admitti ad ecclesiasticā sepulturā. Jo. an. dicit q putat q nō: licꝫ multotiēs fuerit in ɔtrariū obſuatū ⁊ subdit post pauca. Jo. cal. Scio q videret̄ temerariuꝫ resistē opinioni dn̄i mei ⁊ patris mei: maxime q nō viderim p aliquem cōtrariū scriptū Attamē mea pusilla intelligētia iudicat in dict. festiuitatib⁹ nō obstāte interdicto posse publice et solēniter mortuos sepeliri: vbi aliđ nō obstat puta q̄a nō est sp̄aliter aut noiatim interdictus: aut q̄a fuit in culpa: vel ad h̄ dedit cōsiliū auxiliū vel fauorē p̄pter qđ latū est intēdictū. Moueor ad dicēdū q p ḡnale interdictū p̄hibet̄ ecclesiastica sep̄ltura: q̄a ipsa accedit ad officiū diuinū. Nā cuꝫ officio diuino debet ferri funus ad eccl̄iaꝫ: vt h̄et̄. iz. q. z. Qui diuina. Sꝫ offm̄ diuinū pmittit̄ his diebus solēniter celebrari. Jo. cal. Qui multa induc̄ pro ⁊ cōtra circa istam mātz. Jtē tp̄e intēdicti ⁊ si p̄hibita sit administratō sacramētoꝝ: illud tn̄ h̄z multas exceptōes. Nā p̄mo excipit̄ baptismum nō solū puuloꝝ: s̄ etiā adultorū. ex̄ eo. Q̄m̄. li. 6. Jteꝫ excipit̄ ɔfirmatio ex̄ eo. R̄nso. Jtem excipit̄ pn̄ia non tm̄ morietiū s̄ etiā viuoꝝ et sanoꝝ dūmō nō fuerint excōicati: qui non possūt admitti nisi in morte: ⁊ exceptis illis p̄pter quoꝝ culpā: vel dolū lata est sn̄ia interdicti: vel p̄buerunt auxiliū cōsiliū vel fauorē: si nō primo satisfecerint: vel de satisfaciendo dederint idoneā cautionē: aut si hoc n̄ pn̄t: nisi iurauerint q cū potuerunt satisfaciēt: ⁊ ad satisfactionē faciēdaꝫ p illos q̄ tenēt̄ dabūt cōsiliū auxiliū ⁊ p posse laborabūt. Nec p̄pt̄ aliqđ p̄dictoꝝ fieri dꝫ relaxatio interdicti ex̄ eo. Alma. li. 6. Jtē ⁊ cathecism⁹ q̄ p̄cedit baptismū pōt fieri: q̄a pmisso baptismo intelligūt̄ pmissa omnia p que puenit̄ ad illud: ⁊ sine quibus

expediri non debet. hᵘ mõi autez est
cathecismus. de conse. di. 4. Añ bap
tismū. Jtez pmittit ɔfectio crismat ł.
in die cene qᵒ vtendū ē in baptismo
⁊ confirmatōe. ex eo. Rñso. Jtem p
mittit eucharistia dari decedētibus
de pe. ⁊ re. Q. ð in te. Nec etiā debz
alicui penitenti denegari. 50. di. Pe
nitentes. Sanis etiam dānatis ad
mortē dari potest tpe interdicti: q̄a
censent tunc esse in articulo mortis
Jo. cal. Sed laycis ⁊ clericis nō int
dictis: sed in loco interdicto positis:
an possit dari eucharistia pter q̄z in
mortis articulo dubiū est: except ł. tñ
psbyteris missā celebrātibᵘ cū forma
seruata decre. Alma. Celebrātes eiz
tenent sumē corpus xpi. de cōse. di.
z. Cōpimᵘ. De aliis q̄ dicit Jo. cal.
Trepido ferre sniaz cū viderī gn̄a
liter religiosos suis fratribᵘ ⁊ sorori
bus vel monialibᵘ: quaꝝ curā gerūt
tpe interdicti indifferēt cōcedere eu
charistie sacramēta ꝭ quo iure faciāt
ipsi discernāt: cū cōtrariū videat de
iure scripto. Jn edictis. n. pmissoꝝ
certoꝝ casuū qð rōe ñ inueñt expsse
pmissū sbiacet regule ꝓhibitiue. z. q
4. Cōsuluisti. Et est expssū. in cle. de
ꝟb. sig. Exiui. ꝟ. Porro. Cū q̄ sit per
missū tēpore intdicti spālit corpᵘ xpi
in q̄ztū dicit viaticū. i. in q̄ztū datur
decedētibᵘ q̄ zc. Et addit Jdez Jo.
ꝙ cū portat eucharistia ad infirmū
tunc credit ꝙ debeat portari cū pul
satione cāpanelle ⁊ lumine pcedēte
⁊ aliis cōsuetis: q̄a cū aliq̄d pmittit
vbi aliud nō apparet intelligit fore
pmissū ꝭm ꝙ ius disponit illð fieri:
⁊ vsus obsuat. ar. ad hoc. 4. di. Erit

autem. ⁊ iz. di. Jlla. Sed de porta
tione luminis disponit ius. de cele.
miss. Sane. De pulsatōe aūt campa
nelle habet gn̄alis cōsuetudo q̄ zc.
Poterit autē dari tale viaticū infir
mo in pn̄tia astātiū ⁊ veniētiū vt p
missio intelligat ꝭ cōditōem status
psōe infirme. 4i. di. Quisq̄s. de mu
lieribᵘ q̄ pgnātibus et ptui appropin
quātibᵘ: an tpe interdicti possit dari
eucharistia. videt Jo. an. dicē ꝙ nō
nisi aliud piculum imineat in eis. rō
est quia tales nō ꝓprie possunt dici
decedētes ex appropinq̄tōe ad ptuz:
ꝭ nō nisi decedētibᵘ concedit eucha
ristia in tali tpe. s. interdicti eadē rōe
Jdem p omnia putat Jo. cal. de in
trātibᵘ mare vel belluz cāpestre: vel
obsessis: ⁊ facit qð nō. de officio or
dinarij pastoralis. z. Rnso. in glosa.
Extrema ꝟo vnctio incūctanter est
ꝓhibita tēpore interdicti: sed an cle
ricis vel religiosis maribᵘ vel feinis
non interdictis sed ð loco interdco
⁊ q̄ huauerūt intdictū: an possit con
ferri extrema vnctio a q̄busdā dubi
tat. Dñs ⁊ pater meus ⁊ iusticie cul
tor. Jn decre. Q. ð in te. ex de pe. et
re. dicit ꝙ nō: qð tñ multi male ad
uertunt. Jo. cal. Matrimoniū ꝟo i
dicto tpe pmittit: q̄a cōtrahi potest
quocūq̄z tempore p legitimū ɔsensū
viri ⁊ mulier ł. etiā si cōtrahētes essēt
interdicti ꝭm Jnno. Naz ⁊ p infide
les ⁊ p excōicatos cōtrahi potest sed
solēnis bñdictio nuptiaꝝ tūc fieri ñ
potest ꝭm hosti. etiam si alter tātū
vir. s. vel mulier essz intdictᵘ in loco
nō interdicto fieret Jo. cal. De sacra
mento ordinis sciendum ꝙ nullus

ordo pferri potest in loco interdicto clericis et laycis: et rō est: q̄a phibet ibi ecclesiastica sacramēta ministrari: exceptis q̄busdā casib⁹: de quib⁹ iste nō est. vt in decre. de spō. Nō est vobis. Si aūt p̄plus est interdict⁹ cū p̄pē hoc nō sit clerus interdict⁹: poterunt clerici illius loci ex illū locū interdictū ad ordines supiores pmoueri ab eo tū q̄ hoc de iure possit. Itē si locus tm̄ est interdict⁹: lz ibi null⁹ valeat ordinari: layci tū qui nō fuerūt culpabiles interdicti pp̄ter qd̄ latū est interdictū ex locū interdictū poterūt ordiari nisi p̄pē delcq̄ vniuersitatl. lata fuissz snia interdicti in loco: q̄a tūc null⁹ de dicta vniuersitate posset ordiari. Jo cal. Itē tpe ḡnalis interdicti denegat laycis ecclesiastica sepultura: etiaz si pn̄iaz egerint bm Inno. ex de pe. et re. Q. ō in te. Rō est q̄a interdicti sunt tales etiā si peccatores nō sint. 17. q 4. Miror. Sz et illi interdicti q̄ tūc ab soluūt ab aliq̄ excōicatōe remanent tū adhuc interdicti: donec soluat interdictū. Et si in morietib⁹ interdictl. apparuerint signa pn̄ie et postmoduz fuerit solutū interdictū tūc taliū corpa erunt apud ecclesiā trāsfereda. ar. ex de sen. ex. Cum illoꝝ. Et si apud ecclesiam stāte adhuc interdicto sepulti fuerit nō erūt postmodū exhumādi Cū ad eū statū venerit res a quo incipere potuit. et p h⁹mōi interdictis. s. cū penituerint lz mortuaria recipere ac p eis orādū est. z. q. z. Quicunqz Et si nō penituerit: nec p eis orādū est: nec mortuaria recipiēda. 88. di. c fi. Clerici vo q̄ in tali ḡnalitate non sunt interdicti non negat ecclesiastica sepultura: ita tū q̄ fiat sine pulsatōe cāpanaꝝ et cessante omni solēnitate ex eo. ti. Q. ō in te. Et qd̄ ibi dicitur cū silentio nō videt hoc intelligēdū de silentio officij funeralis: q̄a cū cōcedat qd̄ mai⁹ est. s. dicere missaz et hora s sbmisse: et ō officio funerali cōcedi videt. Itē qn̄ aliqua ecclesia est singularit interdicta: si q̄dem est interdicta pp̄ter delictuz clericoꝝ tm̄: vel q̄a violata fuit: tunc prochiani pn̄t i alia ecclesia nō interdicta eligere sepulturā et audire diuina: s si sit interdicta in penam populi: etiā si multi ex eis nō deliquerūt: sed forte vniuersitas vel magna ps: vel forte q̄a deliquit dn̄s: et in hoc punit: tunc prochiani nō possūt in alia ecclesia etiā nō interdicta eligere sepulturā nisi forte ex p̄uilegio Inno. Item sic tpe interdicti in ecclesia non sunt layci sepeliendi: ita nec in eius cimiterio: de p̄uile. vt p̄uilegia. Et lz Steph. dicat q̄ sufficit q̄ sit loc⁹ ad sepulturā deputat⁹: lz nō sit bn̄dict⁹ vt dicat cimiteriuz. tamē Jo. an. dicit q̄ est loc⁹ ad vsū cimiterij p epm bn̄dict⁹. de cōse. di. i. Nemo. Jo. etiā cal. dicit q̄ nō sufficit q̄ locus sit ad sepulturā deputatus: nisi auctoritate epi fuerit ad sepulturaz deputat⁹. Et hoc opz fateri q̄ntū ad penam excōis que ponit p cle. Eos Item layci nō interdicti nō possunt in cimiterio sito in loco iterdicto cū clericoꝝ officio sb silentio cessantib⁹ solēnitatib⁹ aliis sepeliri. Rō est q̄a ex gratia id cōcedit clericis: ḡ aliis intelligit denegatū. Jo. cal. Item p̄uilegiat⁹ p decre. Alma. sup auditione diuinoꝝ et pceptōe sacrāmētoꝝ

De ordinibus

Sepultura laicorum

...

Sepultura clericorum

sine mētione de auditione diuinoꝝ puto q̄ ex hoc possit admitti ad ecclesiasticā sepulturā: q̄uis de ipa nō fiat mētio. Sȝ si ꝑuilegium essȝ concessum sup auditione diuinoꝝ non facta mentione de ꝓceptōe sacramētoꝝ satis videt̄ dubiuȝ: tamē placet q̄ ꝑ illud ꝑuilegiū sit cōcessa ecclesiastica sepultura ꝑ regulā cui cōicamꝰ imo zc.24.q.z. Sane. Cessātibꝰ tñ solēnitatibꝰ: vt dicit̄ de clericis. Jo. cal. Jteȝ sepeliēdo ex̄ ecclesiā ⁊ cimiteriū interdictam ꝑsonam: vel nō interdictā: si in loco interdicto cū officꝰ diuino clerici illud officiū celebrātes sunt irregulares. Sȝ sine officio diuino bñ possūt interdicti ext̄ ecclesiā ⁊ cimiterium sepeliri: nec eniȝ debēt corpa eoꝝ remanē inhūata. Jo. cal

De pena nō seruantis intdictū.

P

Ena auteȝ non seruantis interdictum si clericus est: Est ista ḃm Hosti. quia scient̄ celebrans in loco interdicto vnicūqȝ sit irregularis efficit̄: ⁊ suspensus ē. ext̄ de cle. ex. mi. Postulastis. § Jlli. et ex̄ eo. Js qui. li. 6. Unñ nō pōt bñficia conferre. ex̄ de concess. ꝑben. q̄a diuersitatem. Jdem Ber. et Jnno. Jtem talis nō potest eligi nec eligē vt in. d. c. Js qui. ⁊ extra de consue. Dilectus. Jtem nec potest postulari ext̄ de postu. c. i. Jtem qui nō seruat interdictū remouēdus est ab officio ext̄ de cle. ex. mi. Postulastis. Si āt talis sit religiosus ⁊ ad nullū ordieȝ ordiatꝰ: et si irregularitatē ñ icurrat q̄a nō est expssū in iure. Nā decret. Js qui. agit de sola irregularitate q̄ ꝓcedit de celebratione diuinoꝝ: vel executione ordinuȝ: poterit tñ aliter puniri: vt recludi in artiori monasterio ad pñiaȝ pagendaȝ: ⁊ ideȝ videt̄ dicendū de moniali nō seruante interdictū: qlibet tñ hoꝝ. s. religiosus ⁊ religiosa si nō habēt ordinē si violāt interdictū sunt ineligibiles actiue et passiue: nā ⁊ si nō hñt ordinē clericalem rōe tñ ipsoꝝ status hñt officiuȝ celebrandi diuina ḃm ɔditōeȝ ipsoꝝ. Unñ violādo interdictū illā penaȝ incurrerent cuiꝰ sūt capaces. ad hoc d̄ biga. Debitū. Jo. cal. Purus vero laycus violans interdictū q̄uis irregularitatē nō incurrat: vel suspēsioȝ ḃm Jnno. grauiter tamen peccat et puniēdus est pena arbitraria ꝑ ecclesiasticū iudicē: cum tale peccatum sit ecclesiasticū: de sen. ex. Grauis. i cle. Jtē omnis q̄ scient̄ celebrat in loco interdicto sine ꝑsonis intdictis a iur̄ vel a iudice: vel recipiēs publice intdictos ad diuia officia vel sacramēta vel sepulturā etiā si nō sit irregularis. est interdictus ab ingressu ecclesie: ex̄ de ꝑuile. Epoꝝ. li. 6. Et si in ea se ingerit in officio suo fit irregularis. ex̄ eo. Js cui. li. 6. Nō q̄ lȝ omnibꝰ ꝑdictis in vltimo § fit interdictꝰ ingressus ecclesie ꝑ decre. ex̄ de priuil. Epoꝝ. li. 6. Est tñ differētia int̄ eos Naȝ celebrās in loco interdicto ē et irregularis. Admittēs ḋo ad sepulturam noiatiȝ interdictos: vel publice excōicatos est excōicatꝰ. Jn clem. Eos. de sepul. Et etiaȝ q̄ tpe intdci sepeliūt defūctos in cimiteriis vel ecclesiis in cāibus nō cōcessis: vt pȝ in ea. clemē. Aliis ḋo de quibus ibi fit mentio interdicit̄ solum ingressus

ecclesie mō pdicto. Dicit aūt agere vel ingerere se in officio suo sicut pᵘ ꝛ p ꝯñs violare intdictū:cū.s.dic solēnit horas canonicas diurnas:vel nocturnas vel missā:vel aliud offm̄ qđ ei cōpetit rōe alicuiᵘ ordinis quē hꝫ.ꝫ.q.ꝫ.Epūs. Et idē nōuit Inno ꝛ aliꝗ post eum de excess.pla.c.fi. Psalmista intdictᵘ vel nō intdictus ħ in loco intdicto si celebrat.i. si solēniter agit in officio suo. vtꝝ fiat per hoc irregularis. Sic rñdꝫ Jo.cal.ħꝫ theolo.talis nō est irregularis:quia psalmistatᵘ ħm eos nō est ordo: ħ ħꝫ canonistas qui tenēt psalmistatum esse ordinē.ꝫi.di.Cleros. Et tali ordini cōpetit cātare.s.in choro psalmizando lectiones ꝛ Rńsoria legendo ideo talis hᵘmodi agendo efficitur irregularis. Et addit ꝙ ꝗdā dicunt ꝛ placet Inno.ꝙ si cōsuetudo est in ecclesia ꝙ siñ distinctōe ordinis ꝗsꝗ legat epistolaꝫ vel portet cereos:vel faciat ꝗcꝗd aliud ptinens ad aliqđ officiū nō erit irregularis is qui illđ officiū facit. Et ſđdit Jo.cal.ꝗa illa distinctio nō tollit ꝗn de iure talia cōpetāt rōe alicuiᵘ ordinis. Uñ ber. ꝛ Jo.an.ꝛ aliꝗ in decre. Cū medicinalis.de sen.exco.li.6. dicūt talē eē irregularē. Hosti.etiā ꝛ Spec.putāt hñtē pmā tonsurā tātuꝫ si cantet in officio suo eē irregularē. ꝫꝫ.di.psalmista. Sed si ꝗs facit ea que nō sūt alicui ordini vel officio deputata: vt si in matutinis legit lectōes:vel cantet Rńsoria. dicunt host.ꝛ Guil.nō esse irregularē. In bñdictione aque bñdicte contrahit irregularitas ħm Inno. ꝗa est ānexa ordini hᵘmodi bñdictio.de conse.di.ꝫ.Aquā.qñ.s. intdictᵘ clericus hoc ageret ħ si nō ē ipse interdictᵘ ex eo ꝙ facit talē bñdictionē aque in loco intdicto ſuata moderatōe ꝗ tradit de aliis officiis nō incurrit irregularitateꝫ. Aqua āt bñdicta nō dꝫ aspgi lapcis loci interdicti a sacerdote:ꝛ ħ pterꝗꝫ in ꝗtuor festiuitatibᵘ de ꝗbus agit in decre. Alma. Si tñ aspgeret putat Jo.cal. ꝙ nō esset irregularis:ꝗa hoc nō est in iure cautū. Per bñdictionē auteꝫ mense etiā ab interdicto clerico non contrahit irregularitas:ꝗa nulli est ordini deputata. A bñdictiōe etiam quā ꝯsueuerūt pᷓores vł epi itinerādo obuiātibᵘ eis in sua dyocl. dixerunt ꝗdā tutū eē in loco intdicto abstinē si tñ cōtrafaciant nō erūt irreglares. Qđ putat Jo.cal.eē vꝫ de simplici bñdictōe: secus de solēni ad quā premittit. Sit nomē dñi bñdictuꝫ:vel aliqđ aliud hᵘmōi. Talis.n.bñdictō cōpetit epo rōe ordinis.95.di. Ecce De bñdictōe āt calicis vel pamētoꝝ vel corpalium vel candelaꝝ in festo purificatōis:vel cineꝝ in die cineris vel oliuaꝝ in festo palmaruꝫ. Dicit Jo.cal.posse ñ fieri a clericis intdictl. vel nō interdictis in loco interdicto nisi ſuata moderatōe que tradit de officiis diuinis in decre. Alma.e.ti. li.6. Et idē dicit tenēdū đ faciētibᵘ officiū' p baptismo in sabbato sāco vel p confectione crismatis in cena dñi:vel p āniuersario defūcti. Benedictio etiā pere ꝛ baculi pegrinoꝝ a sacerdote dicit Guil.ꝙ videt esse cōcessa cū nō sit phibita. Itē de purificatiōe post ptū dicit Jo.cal.ꝙ ñ pōt

mulier post ptū introduci in ecclesiā in loco iēdcō p sacerdotē cū psalmis ⁊ orōib⁹ ⁊ solēni introductōe:al's incurrerz irregularitatē:q̄a illō ē offm̄ diuinū ordini⁹ clericali ɔpetēs:s̄ sine officio facta solū ɔfessiōe vt moris ē poterit mulier intrare p se grās agēdo. Jtē si cleric⁹ inēdict⁹ vel nō iēdict⁹ s̄ in loco iēdcō si excōicat aliquez vel absoluit excōicatū s̄m Jnno.nō est irregularis q̄a h⁹modi non sunt ordinis s̄ iurisdictōis.z.q.i. s̄Nemo. Et de excōicatōe nō est dubiū q̄ idē dicēdū est de absolucīōe: de pe.di.i. Uerbū. Tn̄ absolōis solēnia exhibē sicut est dicē cū stola psalmū ⁊ orōez vel in ecclesiā introducē excōicatuz: q̄a hoc ē ordis ⁊ officij h⁹mōi faciēs est irregularis s̄m Jnno.⁊ Specu. Officiū aūt ɔmēdationis aiaꝝ decedētiū iux̄ morē credit Jo.cal. q̄ fieri possit loco ⁊ tpe iēdicti: q̄a istō offm̄ videt̄ q̄si ānexū ad absolōez que fit in pn̄ia:vn̄ sicut cōcedit̄ tūc pn̄ia ita ⁊ istud. Jtē in loco inēdicto et inēdictis ⁊ excōicatis pōt p̄dicari v̄bum dei.ex̄ de sen.ex. s̄Rūso. Et pōt etiā inēdict.fieri ɔfessio gn̄alis in fine p̄dicatōnis. Pōt etiā cāpana pulsari ꝓpter hoc: q̄a cum dicta pulsatio sit signū ⁊ p̄ābulū act⁹ p̄missi:vt habet gn̄alis ɔsuetudo intelligit̄ ⁊ ip̄a pulsatio p̄missa. Jo.cal. Pro missis v̄o et horis canonicis dicēdis nullo m̄ debēt pulsari cāpane tpe iēdicti. Al's icurreret̄ irreg̃laritas:except.q̄tuor festiuitatib⁹:de q̄b⁹.s.etiā si cāpane ipse essēt ex̄ ecclesiā: ⁊ ꝓcul ab ea nō lz p p̄dictis pulsare: al's fieret fraus legi.14.q.z. s̄Plerīqz. Nec etiā puas cāpanellas lz pulsare tpe interdicti p diuinis officiis celebrādis: ut faciūt religiosi mēdicātes. Nā ꝓhibitō pulsatōis cāpanarū tpe inēdicti vtiqz ēt minores cāpanellas includit:cuz de facto son⁹ audiat̄ ex̄ muros ⁊ inēdū satis ꝓcul. Unde tales sibi caueāt:⁊ sufficiat eis q̄ aliquo signo: puta tabula possint cōuenire ad diuia eorū s̄ pulsare cāpanas tpe inēdicti p horis notificādis:puta t̄tia sexta nona ⁊ h⁹mōi nō credo illicitū laycis hac de cā cāpanas suas sonare. Sz clericis nō credo hoc licē:lz de facto celebrent diuia: tn̄ exquo dicto tēpore solēt diuina celebrare:p̄sumēt̄ v̄isimiliter q̄ p celebratiōe diuioꝝ sonarent.z8.di.De syracusane. s̄Fateor tn̄ ꝓpter hoc tm̄ ipsos nō incurrere irregularitatē. Jo.cal. s̄Pulsare autē cāpanā p aue maria:vt fieri solz laudabilit̄ de sero:et etiam de mane:in q̄busdā locis tpe inēdicti nō inducit irreg̃laritatē:q̄a illa salutatō v̄ginis gloriose nō ē offm̄ ordini deputatū: pulsare ⁊ cāpanas p ostēsiōe l̄rāruz aliqꝝ: vel in aduētu alic⁹ p̄lati ⁊ h⁹i tpe inēdicti:nec laycis nec clericis ꝓhibet̄. Jo.cal. Cōsuluit ēt q̄ itinerātes p loca inēdcā:si sūt duo vel plēs q̄ nō dicāt horas canonicas in via: q̄a exquo ab aliis audiri pn̄t: dic ip̄e q̄ nō audz dicē q̄ h̄ facē possint sin̄ violatōe inēdicti. Sec⁹ si esset vnus sol⁹:q̄a ita s̄bmisse dicē possz q̄ n̄ audiret. Jtē dicūt Jnno. et Abbas q̄ nō credūt irregularitatez incurrere clericū inēdictū ꝓpt̄ h̄ q̄ inessit diuis ēt si cātat cū aliis dūmō nō celebret nec aliq̄d agat vt i officio suo peccat

tñ. Jo. ãt cal. dic sibi placẽ dcz host. ꝛ spec. s. ꝙ si talis se igerat diuinis au diẽdo ex q̃dã simplici deuotõe ñ ɔtẽ nẽdo ñ ẽ irregularis. ꝛ sic ꝓcedit dcm Jnn. Sz si h fac ɔtẽnẽdo ꝛ faciẽdo celebrari diuia siue auctẽ ꝓbẽdo: siue coopãdo: tc irreglaritatẽ icurrit. Jtẽ layci violãtes interdictũ ꝛ si ñ icurrãt irregularitatẽ: grauiꝫ tñ peccãt: vt dcz ẽ bz Jnno. ꝛ vt vr mortaliꝫ si sciẽt h faciũt: q̃a ɔt obñiaz ecclesie agũt. 81. di. Si q̃. Sz exercẽtes officia q̃ ñ sũt alic⁹ ordis tpe interdicti: vt aduocãdo docẽdo ꝛ h⁹i ñ peccãt. Jtẽ ñ ꝓhibẽtꝫ layci tpe interdci dicẽ letanias vl laudes suas: vt faciũt fratarie. Jtẽ ñ ꝓhibẽtꝫ orare in ecclesia ex tpa celebratõis diuinoꝝ bz guil. ꝛ Moñ. Jtẽ si sacerdos ꝓbabiliꝫ credit ꝙ aliq̃ interdici sũt i ecclia bz Guil. dz monẽ in gñali ꝙ exeant: al's ñ tñtꝫ vitare eos marie publice: donec ɔstet de snia.
Jtẽ si sacerdos recipiat scienꝫ hoiez interdcz: lz ipe peccet ꝛ penas icurrat: vt. s. dcz ẽ. Alij tñ ñ tenẽtꝫ exire bm Guil. nec peccãt audiẽdo diuia. Jtẽ i diuinis officiis sũt vitãdi oẽs illi qui ꝓprio noie vl alia certa circũlocutõe p sniaz designãtꝫ interdci qui ꝛ dicũtꝫ noiatiz interdci. Jtẽ vitãdi sũt tãq̃ noiatiz interdci oẽs illi de q̃b⁹ ɔstat ꝙ interdci sũt: vt si ciuitas vel castꝝ interdicitꝫ. Si ꝟo interdicãtꝫ fautores: siue pticipãtes in crie ñ dicũtꝫ noiatiz interdci: s tm i gñe: vñ tales ñ tñtꝫ q̃s vitare quousq̃ p iudicẽ specificẽtꝫ: et denunciẽtꝫ: nisi forte eoꝝ pticipatio essz multũ notoria: ita ꝙ inficiatõni ñ sit loc⁹ ex de coha. cle. et mu. Tua nos. Jnno. ꝛ Host. ꝛ Ber.

De forma seu modo ponẽdi interdictum. Cap. 91.

V Ltimo vidẽdũ ẽ de forma qua fertꝫ interdcz: ꝛ quõ etiã relaxetꝫ: vbi sciẽduz bm Jo. cal. ꝙ cũ ab hoie ꝓfertꝫ ꝓpt ɔtũaciã ẽ necessaria mõitio ꝓcedẽs et forma q̃ traditꝫ de sen. ex. c. i. li. 6. Et sic intelligitꝫ ẽt illd. c. d app. Rephẽsibilis Sz si ꝓpt delictũ fertꝫ ñ ẽ necessaria mõitio. 5. q. 4. Jn loco. sic intellige nõta p Jnno. ꝛ alios. de app. Ad h Cũ ꝟo a iure ꝓfertꝫ ꝓpt excessũ: siue delictũ sine mõitõne fit: siue sit spãle interdictũ. s. ɔt ecclesiã: vel ɔt psonam singularẽ: qd supi⁹ dictũ ẽ interdictuz singulare siue sit interdcz gñale loci. s. vt ciuitatis. castri vel ville vel vniuersitatis populi. Q. õlz. n. hoꝝ dr gñale Sub hac ãt forma ꝟboꝝ ꝓfertꝫ. nos ꝓpt talẽ cãz ecclesiã vel terrã talẽ sb ponim⁹ interdicto. ex de ꝟ. si. Cũ in ptib⁹. ꝛ additꝫ ẽt cõiꝫ: ecclesiastico: ad drãz interdici legalis. Põt ẽt snia interdici ad volũtatẽ iudicis detmiari: puta vt interdicat missã cũ cantũ: vel horas vel sepulturas ꝛ h⁹mõi. Põt etiã iudex ab interdicto excipe et sbire quos vult ꝛ q̃ñ vult: puta q̃ñdo dñs terre est ibi pñs ꝛ h⁹mõi. ex de spõ. Nõ est vobis. Ad hoc aũt vt obligz snia interdici: sufficit eã publice ꝓmulgari: nec postea necesse est eaz singuloꝝ aurib⁹ inculcare. di. 16. Q. d dicitis. Sufficit etiã cũ quis scit nũtios suos marie metropolitanã ecclesiaz recepisse sniaz ꝛ cõƀuare. ex d postu. c. i. Jtem nõ bm Jnno. ꝛ Hosti. ꝙ q̃ñ locus: vel ecclesia interdicitꝫ talis snia suspẽdi potest: et cũ suspensa est

potest celebrari. ex. ō priui. vt priuilegia
Sȝ si est interdicta psona siue suspēsa:
qñ hoc est factū p culpa ipsi⁹ suspēsi
vel interdicti nō posset de lñia alic⁹
celebrare: nec interdictū vel suspēsio
suspendi. Sed cū hoc est factū ꝓpter
culpā alteri⁹: tunc pōt dici sicut ⁊ de
interdicto loci. s. ꝙ talis sñia potest
suspendi p epm: sicut ⁊ tolli. Item
appellari pōt. ꝭ. tps suspēsiōis interdci
a suspēsa sententia: sicut ⁊ a cōditiōali
ext̄ de appel. Preterea. Et idem de
sen. suspē. sec⁹ in sñia excōis. Itē sñia
interdicti ⁊ suspēsiōis nullo ꝟbo su
spēdūt vel totaliter relaxāt cuȝ iura
mēto tñ ex̄ eo. Alma. li. 6°. Itē p⁹ꝗȝ
sñia interdicti p aliquos inferiores p
latos rōabiliter est lata. Maiores ñ
debēt eā relaxare sine cōgrua satisfa
ctōe: ⁊ cū ɔscia illi⁹ ꝗ tulit. ex̄ de offi.
ordi. Cū ab ecclesiaꝝ. Si ꝟō irrōna
biliter sit lata: dȝ ꝗ tulit sine difficul
tate relaxare: seu supior ad quē recur
rit ex̄ eo. Cū medicinalis. li. 6. Iteȝ
archieps nō pōt relaxare interdictuȝ
vel excōicatōeȝ vel suspensiōeȝ latas
ab officialib⁹ archidiaconoꝝ: seu aliis
iurisdictōeȝ hñtibus sbditis suffraga
neoꝝ ipis ꝗ tulerūt omissis ex̄ eo.
Romana. li. 6. Itē cū ꝗs interdicto
vel excōicatōe astricti⁹ offert se ad iu
sticiā eoꝝ p ꝗb⁹ sniaȝ accepit. Judex
eū ne sic decedat absoluē potērit ēt si
aduersa ps appellet ne absoluat: dēt
tñ añ absolōeȝ recipi ab eo sufficiens
cautio ꝙ in pñtia romani pōtificis
apud quē appellat si voluērit appella
tor: vel corā iudice cui cāȝ dlegauērit
iuri pebit. Et idē de his ꝗ dicūt se in
iuste interdictos. Itē ꝭȝ Jo. an. tēpore
gñalis interdicti si is ꝓpt cui⁹ culpā
latū est interdcȝ satisfacē vult tollet
iterdictū. Si ꝟo culpabilis fuit tāꝗȝ
ɔsiliari⁹ vel auxiliari⁹ lȝ accipiat cau
tio ⁊ iniūgat pñia ñ relaxabit inter
dictū. Qō si ꝓpter ei⁹ culpā latū est:
ipse ꝗdē punit ꝭ ei⁹ satisfactio ñ reꝗ
rit. Itē nō ꝙ ea ꝗ dcā sūt in pcedēti
bus de mā iterdcī q°. s. ad obuiādū
iterdcȝ ne ɔt̄faciēdo icurrat peccatū
⁊ irregularitas: locū habēt ⁊ ꝟa sūt
ꝭm ꝙ habet in corpore iuris sed per
extrauagātē Martini ꝗnti. ꝗ incipit
Insuper ad euitandū. Non tñt ꝗs
obuiare interdictū ecclesiasticū a iur̄
vel ab homine gñaliter ꝓmulgatuȝ
nisi talis sñia fuerit cōtra psonā. Col
legiū vniuersitatē ecclesiā cōitatē vel
locū certuȝ a iudice publicata vel de
nūtiata spāliter ⁊ expsse: ⁊ ipsā extra
uagātē hēs. s. in fi. de ex. mi. c. vlt.

De priuilegiis fratꝝ pdicatorum ⁊
minoꝝ quo ad interdictū.

Fratres ordinis pdicatorū ⁊ minores tempore gñalis interdicti terre possūt vbiꝗȝ in oīb⁹ ecclesiis suis vel alieis clausis ianuis interdictis ⁊ excōicatis exclusis nō pulsatis campanis et sbmissa voce celebrare diuia et recipere ecclesiastica sacramenta exceptis tribus casibus. Primus est si cām dederūt interdicto. Secundus si cōtingat eos spāliter interdici. Tertius est si ecclesia illa vbi volunt celebrare est interdicta. Bonif. Uirtute. Qō tpe interdicti possūt ad diuina recipere pueros suis seruiciis deputatos: et

Nota

⁊ negocioꝝ suoꝝ ꝓcuratores ⁊ opa
rios q̄ suis in locis eoꝝ opib⁹ ꝯtinue
institerint: nisi in duob⁹ casib⁹. scꝫ. si
ipsi cām interdicto dederūt. 2⁹ est
si contingat eos spālit̄ excōicari vel
interdici. Boni. Uirtute. Qui tpe
strictissimi interdicti cōuēt⁹ q̄lꝫ ipsi⁹
ordinis quotidie vnā missā dicē: et
audire pōt. Et q̄libꝫ sacerdos ordis
vnā missaꝫ celebrare valeat cū duo-
bus aut trib⁹ tm̄ ministris: expulsis
p̄mo omnib⁹ q̄ nō sūt de ordie suo.
Clemēs. Meritis vestre religionis.
Q. ꝺ q̄n in ciuitatib⁹ vel locis: alias
vbi habitare cōtingit intēdictū poni
⁊ ꝓhiberi omnia ecclesiastica sacra:
excepto puuloꝝ baptismate ⁊ peni-
tētiis moriētiū nō obstātib⁹ q̄buscūꝫ
p̄uilegiis religiosis q̄buscūqꝫ ab apo
stolica sede cōcessis. Nihilomin⁹ tpe
talis interdicti p̄nt confiteri peccata
sua ⁊ ab tp̄is absolui: ⁊ tpib⁹ ꝯsuetis
iux̄ morē ordinis sui sacre cōionis ⁊
vnctionis extreme recipe sacra ⁊ di-
uina officia celebrare simul ianuis
clausis non pulsatis cāpanis ⁊ voce
s̄bmissa: excōicatl. ⁊ intēdictis: ac oib⁹
p̄sonis que nō sūt de ordine suo ex-
clusis: nō obstātib⁹ ꝓhibitis h⁹mōi:
seu aliq̄bus litteris a sede apostolica
impetratis vel impetrandis: que de
ordine suo in hac indulgētia spālez
nō fecerint mētionē. honoꝝ. Merit.
vr̄e. Q. ꝺ oēs s̄nie intēdicti suspēsiōis ⁊
excōis ꝯt̄ ip̄os late p quoscūꝫ p̄latos
ꝯt̄ indulta p̄uilegioꝝ suoꝝ sunt ipso
facto irrite ⁊ inanes. Si āt ꝯt̄ alios
late fuerint occasiōe sui tūc penitus
irritāde. Alex. Meritis vr̄e. ⁊ nimis
iniq̄. Q. ꝺ a nullo legato nisi a latere
nec s̄bdelegato p̄nt suspēdi interdici
vel excōicari: nisi in eoꝝ l̄ris ꝺ ordie
suo mētio h̄eat̄ spālis Clemēs. Exi
gētib⁹. Q. ꝺ magister ordinis ⁊ ei⁹
vicari⁹ in toto ordine ⁊ p̄ores et ꝓ-
uinciales ⁊ cōuētuales ⁊ eoꝝ vicarij
in suis terris possūt fratres dicti or-
dinis cōstitutos in terris p̄dictis: vel
ad eos declinātes vnūqꝫ absoluere
a sentētiis excōis suspēsiōis ⁊ intēdci
a iure: vel ab homie ḡnaliter ꝓmul
gatis: vel si in locis suppositis eccle-
siastico intēdicto p̄sūpserint celebrare
diuina. Bonifaci⁹. Uirtute. Inno.
Lꝫ autē hec dicant̄ de p̄dicto ordine
tamen credo miores eisdē gaudere
p̄uilegiis: excepto eo qꝺ nūc sequit̄.
Itē viri ⁊ mulieres de Italia h̄ntes
habituꝫ ⁊ regulā ordinis que dicit̄
de p̄nia beati dn̄ici possunt licite au
dire diuia ⁊ recipe ecclesiastica sacra
tpe interdicti: nisi cām dederint int̄
dicto. Hon. Cōgruū estimātes.

De suspēsiōe titulus quartus.

Cap. 9Z.

Quia noie cēse ecclesiastice
ꝯphēdit̄ nō solū excōicatio
s̄ etiā suspēsio ⁊ intēdictū ex
de v̄bo. sig. Querēti. Suspēsio etiā
aliq̄n dicitur excōicatio vt patet. i. q
i. Repiunt̄. Ideo post tractatuꝫ de
excōicatiōe ⁊ intēdco seq̄t̄ ꝺ suspēsiōe
Et quia s̄m Suil. Duran. Omnis
irregularis est suspensus. Et iteruꝫ
quia irregularitas est quedam inha
bilitas ad ordinum receptionem: et
officiorum ecclesiasticoꝝ etiam re-
ceptoꝝ executionē simpliciter: et ex
toto ex aliquo impedimento proue
niēs ex institutōe ecclesie h̄ns robur

De p[...] audis d[...]

Irregularitas clericos et laicos respicit

Suspensio vero est inhabilitas ad or
dinū vel officiorū executiōez ex aliq°
impedimēto. Et sic suspensio videt̄
solū tangere clericos. Quãq3 tamen
layci suspēdūtur ab aliquo actu vel
officio aduocãdi i certo cãu ꝛc̃. Irre
gularitas vero ꝛ clericos ꝛ laycos. vẽq3
tñ culpa nō est sed pena: que quidez
suspensio ɔtingit multipliciẗ. Aliqñ
q̃dē simpliciẗ ꝛ ex toto ab omni. sc3
officio ordinū. Aliqñ ab vno ordine
ꝛ nō ab alio. Aliqñ simpliciẗ. Aliqñ
ad certū tēpus. Aliqñ nō ab ordine:
ſ3 ab aliquo alio vt ingressu ecclesie:
ꝛ actu ꝑdicatiōis ꝛ h°mōi: de quib°
omnib° agetur. Et nō ſm Guil. ꝛ
Alla. ꝙ tripliciẗ q̃s dicit̄ suspensus.
Uno mō quo ad se tm̄. q̃a. s. non est
ꝓhibit° abstinē ab officio: ꝛ hoc per
sñiam canonis vel hominis. Et sic
q̃libet exñs in mortali: vel etiam in
minori excōicatōe dicitur suspensus:
q̃a d3 abstinere a celebratōe ꝛ execu
tione ordinū: al's peccat mortaliẗ q̃ i
mortali exercet solēniter actū ordis
sui: vel cū minori excōicatiōe recipit
aliq̃d sacramētū di. 40. Multi. et. i.
q. i. Sacerdotes. Si tñ celebrat vel
exeq̃t ordinē nō efficit̄ irregularis:
nec tenet̄ ſbdit° talē vitare. vel q̃cũ3
alius si sciret peccatū ei° di. 28. c. vl.
ꝛ ex̄ de coha. cle. ꝛ mu. Uestra. Et
q̃uis ſ3 Tho. in 4°. non debeat in
ducere q̃s talem ad dicēdū missam
vel alias exequēdū officia sua: dū. sc3
est cert° de malicia sua ꝛ obstinatōe
Si tñ nō pōt aliu3 habere excusatur
capiendo sacramēta a tali: ꝓcipue cū
est supior eius seu ꝓrochialis. imo et̄
ſm Pe. de pal. si poss3 aliū hēre nō
videt̄ peccare accipiēdo ab eo: quia
vtit̄ iure suo ꝛ malo illi° i bonū suū
.i. q. i. Si fuerit. Sicut etiã li3 fideli
vti iuramento facto ab infideli per
falsos deos: vt dicit Aug°. 22. q. i.
Mouet. 2° mō dicit̄ q̃s suspēsus q°
ad alios nō quo ad se. Et hoc satis
large dicit̄. Et sic cleric° ꝑegrin° dr̄
suspēsus: q̃a ꝑmittit̄ ex deuotōe cele
brare i occulto nō in publico: ꝓ cui°
declaratiōe nō ſm Ray. ꝙ h°modi
clerici ꝑegrini ignoti nō admittunt̄
ad publice celebrãdū populo: nisi cū
q̃nq3 sigillis epoꝝ. di. 98. c. i. Et hoc
si sigilla sint ignota. Alias sufficeret
sigillū epi sui. di. 51. primat°. ꝛ multo
magis apostolice sedis mãdatu3. rō
ãt h°mōi ē ſ3 host. q̃a in publica cele
bratōe poss3 cū mouē inanis gloria:
vel cupiditas: ñ ãt i ꝓuato ꝛ secreto.
Itē q̃a in publico cōe malū poss3 ac
cidē. s. si ñ ordiat° celebrar3: i secreto
ãt solū piculū celebrãti. Cū illis et̄. 5.
sigillis ñ ess3 credēdū ſ3 Io. ñ esset
aliq̃liẗ nō. Itē ſ3 Inno. nec et̄ q̃nq3
sigillis credi d3 si ex receptōe h°i pe
grinoꝝ clericoꝝ fier3 ꝑiudiciū alicui
ꝛ dãnū. Uiatorē tñ ꝑegrinū ꝛ trãseū
tē ñ op3 ita ſbtiliẗ examare de sigillis
h°i. 42. di. Quiescam°. Itē si amisit
tales l'ras: et ꝑ duos testes possit ꝓ
bare ordinatōe3 suã ꝛ cōuersatione3
potest admitti. ex̄ eo. Tue. Itē si nō
existãt testes d ordiatōe sua: q̃a lōgū
tps ē si ɔstat ꝙ sēp gessit se vt p̃sbyt̄
admitti pōt ex̄ de p̃sbyt̄o. ñ bapti. c.
2. Itē ſ3 host. ad hoc vt tales suscipi
debeãt i executiōe ordinū l're dñt cō
tinē hãc clausulã: vel similē ꝙ g̃dati
ad tlē ordinē ꝓmouim° di. 22. i noie

Et hec vocāt lr̄e cōmēdaticie seu te
stimoniales.ex̄ e. Tue. Tn̄ si sic suspē
sus celebrat etiā in publico non est
irregularis. 3º mō dicit̄ suspensus
ꝓprie quo ad se: ⁊ quo ad alios: qn̄. s.
ꝑ sniam canonis: vel hōis est suspē-
sus ab officiis suis: ⁊ talis tenet̄ ab-
stinere ab officio: etiā post ꝯtritionē
⁊ ꝯfessiōz quousqꝫ sit relaxata suspē
sio ꝑ eum qui potest: al's suspensus a
diuinis vel officio vel celebratōne et
hꝰmōi: si cōtrafaciat peccat mortal'r
⁊ efficit̄ irregularis ƀꝫ Inno. de sē.
⁊ re. iu. Cuꝫ eterni. li. 6. ⁊. ii. q. 3. Si
q̇s eps. ⁊ ƀm Inno. ⁊ Guil. talis ēt
ex̄ ecclesiā si dicat horas officiando
ꝑpl'm sicut in exercitu efficit̄ irregla
ris: secus si non officiādo dicat cum
vno vel duobus.

Capl'm secūdū de suspēsiōe i quā
incurrit̄ ꝑ symoniam.

Cap. 93.

P Rosequēdo de suspensiōe.
Nota ꝙ pluribus ex cāis ⁊
modis incurrit̄ suspēsio qº
. s. ad se ⁊ alios. Et p̄mo q̇dē ꝑ vitiū
symonie: ſ cū distinctōe. Scias ġ ꝙ
oēs q̇ symoniace ordinant̄: etiam si
vitiū symōie sit occultū ipso iure sūt
suspēsi: quo ad se ⁊ quo ad alios: ⁊ n̄
solū ab ordine quē symoniace susce-
perunt: ſ etiā ƀꝫ Henri. et Inno. ab
actibꝰ oium alioꝝ ordinū: et secūdū
Inno. ēt in tꝑalibꝰ: vn̄ ⁊ ꝑdit admi-
nistratōez. i. q. i. Repiūt̄. ex̄ de sym.
Tanta. di. 8i. Eos. Deberent etiam
puniri depōitōe ⁊ infamia si de crīe
ꝯstaret. i5. q. 3. Sane. Nec pōt cum
tali dispēsari nisi ꝑ papā. i. q. i. Erga
Qui ēt facilit̄ n̄ dispēsat qn̄ cōmissa

est symonia ex ꝑte ordiatoris ⁊ ordi
nati. Si ꝟo ē ꝯmissa ex ꝑte ordināti.
tm̄: puta cōsanguineo ordinati dāte
aliq̇d ordinatori ipso ordiato igno-
rante: tūc pōt nō ipse eps dispensare
ꝓpter turpitudinē suā ſ successor eiꝰ
in ep̄atu vel aliꝰ ordinariꝰ eiꝰ si vicꝫ
hr̄et domiciliū vel bn̄ficiuꝫ in ep̄atu
illiꝰ. et multo magis papa. i. q. i. Si
q̇s neqꝫ. ⁊. c. Erga. ⁊ hoc ƀꝫ Inno.
Host. ray. ⁊ gof. Itē si symōia est cō
missa tm̄ ex ꝑte ordiati nō ordināti.
puta dāte ordiato vicario ep̄i aliq̇d
ꝓpt̄ h̄. Si talis n̄ ministrat pōt ep̄s
dispēsare in ordinibꝰ rite an̄ suscepti.
Nō āt in illo quē symōiace suscepit.
nec ēt q̇ recipiat alios an̄ dispēsatōz
⁊ in h̄ papa dispēsabit. ſ si talis mi-
nistrassꝫ pꝰ ordinē symōiace susceptū
ēt i an̄ suscepti. n̄ poteit eps dispēsar̄
Qui ꝟo recipit bn̄ficiū cū cura vl' di
gnitate ꝑ symoniā etiā si occulta sit
idē iuri. ē ƀꝫ goff. sic̄ ⁊ d̄ illo q̇ recipit
ordinē symōiace: vt dc̄ꝫ ē q̇a. s. ē ipo
iure suspēsus: ēt qº ad alios: ⁊ n̄ solū
ab actibꝰ oiuꝫ ordinū: ſ ēt ab admi-
nistratōe tꝑali ƀꝫ Inno. ⁊ i tali bn̄fiº
vel dignitate solꝰ papa dispēsat p̄ci
pue qn̄ sciētibꝰ bn̄ficiati. est cōmissa.
Nō tn̄ ƀꝫ guil. ꝙ cū pene n̄ sint extē
dēde: ⁊ ille q̇ symōiace suscepit aliꝙ
ordinē sit suspēsus qº ad ea q̄ st̄ ordis
n̄ tn̄ ē suspēsus qº ad ea q̄ sūt iurisdi
ctōis vn̄ si alias hꝫ iurisdictōz ⁊ nūc
hꝫ: ⁊ pōt suspēdē excōicar̄ et ab excōi
catione absoluere ⁊ hꝰmōi. Qui aūt
recipit beneficiū simplex symoniace
ƀm Ray. est suspensus quo ad se et
alios ⁊ ab actibꝰ oiuꝫ ordinū ⁊ ab ad
mistratōe tꝑaliū si symōia ē notoria

Nã si ē occulta nõ est ipso iure suspē sus ꝟ suspēdēdꝰ.i.q.i.c.i.⁊ sequētibꝰ Tho.⁊ Hosti. Et si q̄dē cõmissa est symonia ignorāte ipo bñficiato pōt eps dispensare cū eo in tali bñficio postq̄ȝ pure ⁊ simpliciꝭ ei r̄nūtiauerit ex eo. De symōiace ac ēt ꝙ possit mi nistrare i ordinibꝰ añ ⁊ post bñficiū susceptis. Et hoc intellige si etiā eps ignoraret: nā si scienꝭ cōtulissꝫ ñ ipe ꝟ supior posset dispēsare.ar.i.q.i.c.i. tho.ray.⁊ Guil. Si ꝟo symōia ē cō missa bñficiatis sciētibꝰ solꝰ papa di spēsat nō aliꝰ: nec in illo bñficio: nec in alio ꝟm Guil. Tan.⁊ Host. Qui ꝟo ꝯfert ordinē vꝉ bñficiū symōiace vel etiā q̄ est mediator symonie ꝟm Ray. Si est notoria symonia ipso iure est suspensus etiā quo ad alios. ex e. Accusatū.ꝫꝫ.di.§ Uerꝝ. et solꝰ papa dispensat. Si ꝟo est occulta ñ est suspēsus quo ad alios.ar.ex eo.⁊ si qōes.⁊.c. Ueniēs. Jdē diciꝭ in di rectorio iuris li.ꝫ.ti.16.§.ꝙ epūs pōt dispēsare in minoribꝰ spēbꝰ symōie: ⁊ p̄dictis. Et allegat Goff.⁊ Hosti. Nec obstat.i.q.i. Erga. q̄a loqꝭ in dignitate: ⁊ sic etiam loqꝭ decre. A nobis.ex de symo. Et ideȝ dicas de tonsura ⁊ miorībꝰ ordinibꝰ: q̄a solū in maioribꝰ ordinibꝰ dispēsatō pape reseruatꝭ.vt nōt Goff. ⁊ Hosti. ꝟ ibi Si ꝟo cōmittiꝭ symonia in aliis: vt circa exeq̄as defūctoꝝ in ꝯsecratiōe cimiterij ⁊ vasoꝝ sacroꝝ in vēditiōe crismatis in bñdictōibꝰ nubētiuȝ: et hꝰmōi. Jn omnibꝰ his pōt Eps di spensare: q̄a nō est ꝓhibitū.ar.ex de sen.ex. Nuper.ꝟm Ray.⁊ Guil. qd̄ videꝭ intelligēdū q̄ñ hꝰmōi symōia est manifesta. Nā occulta non indu cit irregularitatē in huiusmōi. Qui ordinat aliqueȝ: vel p̄sentat ad ordi nandū qui ꝓmisit vel iurauit nil pe tere de illa ecclesia ad cuius titulū or dinatꝭ. Jpse quidē ordinator triēnio est suspensus a collatōe ordinum: et p̄ñtator ab executōe ordinū suoꝝ.ex de symo. Si quis. Et etiam ipse or dinatus indiget pape dispensatōne ꝟm Ray. Hec autem que dicta sunt de symonia quo ad dispēsatiōeȝ ꝟa sunt ꝟm ea que hñꝭ in corpe iuris ⁊ nōta p doc. ac etiā excōicatō lata est cōtra eos de qua habeꝭ.s̄.e. contra symoniacos. ibi vide. De symonia autē q̄ꝫtū ad peccatum: ⁊ q̄ñuȝ ad re stitutōeȝ fructuuȝ bñficij symoniace recepti ⁊ dispensatōeȝ symoniace pe cunie hēs.s̄.scda pte.ti.i.

Caplm tertiū de suspēsione quaȝ incurriꝭ p notoriā fornicationē. Cap.94.

n Otorius fornicator est ipso iure suspensus. 81.di. Si q̄. ⁊ di.ꝫꝫ. Preter hec. Pro cuiꝰ declaratione nō p̄mo ꝙ duplr diciꝭ notorium ꝟm Tho.⁊ Ray. scꝫ Notoriū iuris est vt cū quis cōfiteꝭ in iudicio vel cōuinciꝭ de crimine. Notoriū facti est cū crimē ita pplo ē manifestuȝ ꝙ nulla potest tergiuer satione celari. Quocūq̄ȝ aūt istorum modoꝝ sit notoria fornicatio clerici est suspēsus qº ad se: ⁊ qº ad alios ꝟꝫ Tho. Ray. Ber. Jnno. ⁊ hostien. ⁊ alios. 2º nō ꝙ ñ solū sacerdos ꝟ in quocūꝫ ordie ꝯstitutꝰ ēt in miorib9 ex notoria fornicatōe est suspēsus ab oibꝰ actibꝰ ordinū ꝟꝫ Jnno. ipo iur.

Quod not. Archi. di. 22. §. Ad hoc quod probat etiam p. c. Ministri. di. 81. in fi. et et extra de coha. cle. et mu. Ura. Et tamdiu stat suspensus: quamdiu perseuerat in vitio. Et interim si exequitur officia sua etiam semel tamen efficitur irregularis. et indiget dispensatione pape secundum Inno. et hos. vt no. Archi. et Anto. de bu. vnde etiam si cessaret a vitio et ante dispensationem vtitur officio suo semper peccabit mortaliter: quamuis nouam irregularitatem non contrahat. Si autem cum esset suspensus non est executus officia sua: indiget nihilominus absolutione a suspensione: quam poterit facere episcopus secundum Inno. 3° no. quod talis debet euitari in missa et aliis officiis diuinis di. 22. Nullus. et c. Preterea hec. Sed in hoc variatur opinio doctorum. Nam aliqui dicunt quod debet euitari in diuinis post admonitionem ei factam si se non correxerit secundum Hug. et Lau. Que admonitio a quocumque fieri potest secundum Hug. sed secundum Lau. debet fieri ab episcopo: quod videtur verius: et probatur per. c. Si quis presbyter. 81. di. Sed aliorum opinio communior est et solenniorum doctorum: quamuis Archi. dicat eam duram: quod statim debent euitari ante quamcumque admonitionem: quia ius suspendit eos etiam quo ad alios: et hoc tenent Tho. Ray. Bon. Guil. Inno. host. Jo. cal. et Anto. de bu. A talibus quoque secundum ea que habentur in corpore iuris non est missa audienda nec sacramenta sumenda: nisi baptismus et eucharistia in extrema necessitate. vt dicitur di. 22. § Uerum. Sed bene concedunt Ray. et guil. quod beneficiis priuari non debent: nisi post monitionem factam a prelato si se non correxerint. Nam tunc etiam beneficiis debent spoliari et in perpetuum deponi. 4° no. quod ideo ecclesia induxit suspensionem contra ista duo vitia magis quam contra alia secundum Lau. quia facilius prelati et clerici labuntur in hec. s. fornicationem et symoniam quam alia. Ut sic videntes se vitari saltem verecundia temporali resipiscant. di. 22. §. Uerum. Uera tamen sunt sacra eorum. 5° no. quod secundum decretum istud factum in concilio constantiensi. Insuper ad euic. de quo habes. S. de minori excommunicatione. c. fi. Non tenentur fideles vitare sacramenta concubinariorum aut diuina eorum: nisi postquam fuerint per prelatos denuntiati publice quod euitentur.

Capitulum quartum de pluribus suspensionibus propter diuersas causas. Cap. 95.

Sunt et alii casus in quibus quis incurrit suspensionem vel simpliciter: vel secundum quid. i. quia priuatur collatione vel executione alicuius ordinis vel ministerii per aliquod tempus. Et primo episcopus qui ordinat alienum clericum sine licentia sui episcopi vel superioris scienter seu affectata ignorantia per annum est suspensus a collatione ordinum: et interim clerici sui absque eius licentia possunt a vicinis episcopis ordines recipere. extra de temp. or. Eos. li. 6. Per quam decre. loquebatur opinio dicentium quod ordinare poterat alienum sub specie ratihabitionis et intelligitur superior in hoc casu episcopus de cuius dyocesi iste qui vult ordinari est oriundus: vel in cuius dyocesi officium ecclesiasticum habet: vel vbi habet domicilium: licet alibi natus fuerit. Inferiores autem prelati: siue Religiosi: Siue alii non possunt dare licentiam: nisi haberent a sede apostolica qualiter possint subditos quo voluerint facere ordinari.

Jtē nō pōt talē licētiā dare officialis
epi:ſ3 epo in remotis agente vicari⁹
eius gn̄alis in ſpūalibus vel ſede va
cante caplm: ſeu is ad quem tūc ad
miniſtratio ſpūaliū ptineat pn̄t lr̄ā
dare. ¶Religioſi quoq3 a ſuis prelati.
etiā in nō exēptis ꝓoratib⁹ deputati
ꝓores ⁊ eoꝝ ſocij pn̄t a locoꝝ dyoce
ſanis q̄diu ibi morant̄ licite ordiari
l3 non ſint de eoꝝ dyoceſib⁹ oriūdi
hec omnia de tēp.or.Cū null⁹.li.6.
¶Predicatores autē ⁊ minores i hoc
ſūt ꝓuilegiati a ſede apoſtolica:vt.ſ.
valeāt a q̄buſcūq3 epis ſuos ſbditos
facē ordinari. Jpſi aūt ſic ordinati.ſ.
ab alieō epo ſine licētia ꝓprij ſ3 ray.
ꝓuant̄ ab executōe ordinis recepti:ſ3
poteſt cū eis epūs diſpenſare in hac
ſuſpēſione.9.q.2. Lugdunēſis. ex̄
de temp.or. Q̄ō trāſlatōe3. Eps vel
q̄uis alius cōferēs tonſurā clericalē
infanti:niſi forte religionē intraret:
vel illitterato vel homini aliene dio
ceſis ſine licentia vel coniugato:niſi
volenti religionē intrare: aut ad ſa
cros ordines ꝓmoueri.qn̄.ſ.de iure
pōt eſt ſuſpenſus p ānū a collatione
tonſure tm̄.extra de temp.or.¶Null⁹
li.6°.¶Patriarche archiepi epi locan
tes vel alio titulo cōcedētes aliqua3
domū vſariis alienigenis ad fenus
exercēdū ipſo facto ſuſpēſiō3 icurrūt
ex̄ de vſ.q̄ꝗ3.li.6.Et ſimilit̄ ſi pmit
tunt ꝙ vſarij alienigene.ſ.nō oriūdi
de t̄minis ipſoꝝ locoꝝ publice vſa3
exercētes vel exercē volētes hn̄t do
mos oductas:ſeu alit̄ hitēt in terris
ſuis.ſ.eoꝝ iuriſdictōi ſbiectis:ſi infra
tres mēſes oēs tales de ipſis nō ex
pellūt terris. ¶Ferētes ſniam excōis
ōt aliquē vel aliquos: niſi p̄mittant
trinā admōitōe3 vel vnā ꝓ trib⁹ ſūt
ſuſpēſi p mēſē ab ingreſſu eccleſie. ex̄
eo. Sacro. Jtē d3 hr̄e talis monitio
tp̄ꝛ cōuenietia intualla: niſi facti ne
ceſſitas alit̄ ſuaſerit. Et d3 fieri i ſcri
ptis otinētib⁹ cā3 excōicatōis.al̄s ex
cōicator eſt ſuſpēſus n̄ ſolū ab igreſſu
eccl̄ie:ſ3 ēt a diuinis p⁹ mēſē: q̄ q̄dē ſi
exeq̄t̄ irreglarl.efficit̄:nec n̄ p papa3
cū eo poterit diſpēſari.ex̄ eo. Cū me
dicinalis.li.6°. Sed hec pene nō tā
gūt epos ⁊ ſupiores:cū n̄ fiat ſpālis
mētio de eis.extra de ſen.ex. Quia
piculoſū.li.6. Ultramōtani ordiati
ab epis Jtalie.niſi hēant licentia3 a
papa vel epo vbi ſunt oriūdi: vel in
cui⁹ dyoceſi ſūt bn̄ficiati ⁊ p patētes
ipſi⁹ epi lr̄as otinētes cā3 rōabilem:
q̄a ipſos nollit vel nō poſſit ordiare
ſūt ipſo facto ſuſpēſi abſq3 ſpe diſpen
ſatōis.ex̄ de temp.or. Sepe.li.6°.
Et ordinātes h⁹mōi debēt odigne
puniri.vt in.d.c. Sepe. Qui recipiūt
aliquē ex ordinib⁹ ſacris ab epo qui
renūtiauit loco ⁊ dignitati:ſi ſciēter
hoc agunt:vel ignorātia craſſa ⁊ ſu
pina:nō recipiūt ordinis executōem
vnde ſunt ſuſpēſi: nec cu3 eis poteſt
diſpenſari niſi p papā.ex̄ de ordi.ab
eo qui re.epi.c.vnico. Si ignorāter
non tamen ignorātia craſſa poteſt
cū eis eps diſpenſare:ſ3 recipiētes ab
eis ordines minores ſine lr̄a ꝓprij
epi:q̄uis deberēt depōi.9.q.2.epm
Tn̄ pōt epūs in ordine tollerare di
ſpēſatiōe3. Epi autē renūtiātes loco
tm̄ ⁊ nō dignitati poſſūt oēs ordies
cōferre:ſicut ꝓus ſi fuerunt rogati a
ꝓprio epo loci: al̄s n̄: vt dictū eſt.ſ.

Itē ordinati a symoniaco in ordine
suscepto qȝtūcūqȝ occulto: vel etiā in
dignitate: aut a symoniaco notorio
in collatōe ordinū: vel in collatione
aut receptōe aut mediatōe bñficiorꝝ.
Non recipiunt ordinis executionez
sed sūt ipso iure suspensi. i. q. i. Si ꝗs
a symoniacis: qȝuis in sua ordiatiōe
nulla sit cōmissa symonia: et hoc in
detestatōe symonie. Rō est ꝗa tales
cū sint puati executiōe ordinū: qđ ñ
habent dare ñ pñt. i. q. 7. Daybertū
Uerꝝ est tñ ꝙ ordinati a talibus ex
ignorantia facti excusant a peccato
ꝛ in ipsa tali ordiatōe: ꝛ in executiōe
ordinū sic pceptorꝝ abstinē tñ debēt
cū sciūt quousqȝ cū eis dispēset: et p
papam. i. q. i. Si ꝗ. In glo. Ex igno
rantia autē iuris hoc faciēdo nō ex-
cusantur. Uñ bm Tho. scđa scđe. q.
.100. Nullo mō ꝗs dȝ recipe ordies
ab his quos scit esse tales nec tenet
in hmōi suis platis obedire: ꝗnimo
potius dȝ pmittē se excōicari bȝ goff.
Nā obediēdo a peccato ñ excusaret
2. q. 3. Quid ꝗ. Patiēdo aūt iniustā
excōicatōez meret. 24. q. 3. Nō dā-
namur. Item ordinati ab heretico
ꝛ scismatico vel excōicato: vel depo-
sito nō recipiūt ordinis executōz: cū
omnes hi puent omniū ordinū exe
cutione: ꝛ nemo dat qđ non habet
.i. q. i. Gratia. Nō tñ bm Tho. Pe.
ꝛ Ray. ꝛ Hoff. ꝙ omnes tales ordi
natores vo conferūt ordines qȝtū
ad caracterem: sicut ꝛ oia alia ve cō
ficiunt seu conferunt sacraméta. ex-
cepta pñia quo ad manifeste excōi-
catos: secus de occultis: qa absoluūt
bm Ricard. et Pe. de pal. dūmodo
seruent predicti formā ecclesie. i. q. i.
Dñs declarauit. đ ꝯsecra. di. 4. Nō
in vobis. Peccant tñ mortalit: tam
dantes ꝗȝ suscipientes ab eis ꝗcūqȝ
sacraméta scienter: nisi baptismuȝ in
extrema necessitate. Ignorātia autē
facti pbabilis excusat tles a peccato
in ipsorꝝ ordinū receptōe ꝛ eorūdez
executione: dum ea laborant. Cum
autē sufficienter hoc sciunt debēt ab
stinere quousqȝ dispensēt: circa quā
dispēsatōez dicit hostiē. ꝙ in epatu
solus papa dispensat. ext de elec. ꝗa
diligētia. In aliis vo ordinib9 qȝtū
ad eos qui scienter a talibus recipiūt
ordines: vel etiā ex ignorātia crassa
ꝛ supina solus papa dispensat. imo
bȝ Ray. ꝛ Hoff. si fuerunt ordinati
a tali qui recepit vltimā man9 iposi
tionē. i. epalē ꝯsecratōez ext ecclesiam
nūqȝ tollerant. 9. q. i. Ordinatiōes.
Si vo ex ignorantia nō supina bm
Hosti. p discretū platū cū talibus po
terit dispensari. ext de ordi. ab eo qui
ordi. ren. c. i. ꝛ. 2. Sȝ bȝ Ray. ꝛ gof.
si ordiati sunt ab eo qui recepit vlti-
mam manus impositōez in ecclesia
.i. āteqȝ efficeret hereticus scismatic9
vel excōicat9: vt tunc est qñ ordinat
siue ordinati sciebāt siue ignorabāt
tollerant ex dispensatōe ministrare
in officiis susceptis. Ad supiores vo
non debent promoueri: nisi magna
necessitas esset. Et idem videt dicē
Gof. de intēdicto ꝛ suspēso a diuinis
.f. ꝙ nō ꝯfert executiōez. 9. q. i. c. i. et
sequētib9. Itē ꝗ aliquē ordinē sacrū
recipiūt extra statuta tpa ordiatōnū
sunt suspensi: nec debēt pmitti in su
sceptis ordinibus ministrare: qȝuis

caracterem recepint. ex̄ de tēp. ordi. .c.2. Epūs tamen imposita eis pn̄ia cōpetenti sbstinere poterit vt postea in susceptis ordinibus ministrēt. ex̄ de temp. ordi. Consultatōi. Hec ƀm Inno. Ber. ⁊ Guil. qui addit ꝙ sec⁹ de ordinibus suscipiendis: et si ante dispēsatōz talis ministrauit in ordie suscepto. Dicunt ꝗdam ꝙ nō potest Epūs dispensare: ƀ v̄ius est ꝙ possit dispensare: vt. 9. q. 2. Lugdunensis. Nisi forte interdicta fuissꝫ sibi executio ⁊ postea administrassꝫ. Promotus ꝑ saltū. i. aliquo ordine ꝑ̄missō ad supiorem ascēdēdo: ꝗʒuis caracterem recipiat: tn̄ suspensus est ab exe cutione ipsius ordinis sic recepti. di. 52. Solicitudo. ex̄ de clerico. ꝑ salt. ꝓmoto. c. i. Et si nō malitia ƀ ex ignorantia vel negligētia hoc egit: ꝗʒuis de rigore depōi deberet: tn̄ ex dispēsatione epi ad ordinē ꝑ̄termissū poterit ꝓmoueri. Si autē scienter per saltum est ꝓmoti. et in ordine sic suscepto sine dispensatiōe ministrauit post receptiōez admissi: adhuc pōt ꝑ Epm̄ dispensari: sed ꝙ vlterius non ascendat nisi ꝑ papam. Ray. Host. ⁊ Guil. Recipiētes eodē die miores ordines cuꝫ sbdyaconatu: vel duos sacros ordines simul: siue ordiatore sciente: siue ignorante sunt suspensi ab ordinibus sic receptis: et deponi deberent. 77. di. Subdyacon⁹. ex̄ de eo qui or. fur. re. Innotuit. Pn̄t tamen ꝑmitti misericordit̄ in minoribus tm̄ ministrare. Et si intrat religionem ⁊ vita moresqꝫ exigāt eorꝫ Abbas si voluerit poterit dispēsare i aliis ordinib⁹: vt in. d. c. Innotuit.

Ray. ⁊ Hosti. Sꝫ si lata ꝑus fuisset sn̄ia excōis contra sic recipientes: et nihilomin⁹ recepint: nō poterit cuꝫ eis dispensari nisi ꝑ papam: vt in. d. .c. Innotuit. Et dicit Hosti. ꝙ etiaꝫ papa de facili non dispēsat. Cōtrahētes matrimoniū d̄ p̄nti: ⁊ an̄ carnis copulā se facientes ad sacros ordies ꝓmoueri alit̄ q̄ꝫ a sacris canonibus conceditur: ꝗʒuis caracterē recipiāt sūt suspensi: ita ꝙ nec etiam post mortē vxoris poterunt in illo ordine ministrare nec ascēdē ad alios: nec aliq̄d bn̄ficiū ecclesiasticū: vel offm̄ obtinē. Et matrimoniū nihilomin⁹ sic contractū ꝓpter hoc nō dissoluit̄: q̄d intelligit̄ qn̄ tales in seculo remanentes hoc agunt. Nā secus si religiōez intrasset. In extrauaganti. Jo. 22. que icipit. Antiqua. Apostate a religiōe in apostasia suscipiētes ordines sunt suspensi ⁊ irregulares. ex̄. eo. ti. Apostata. nec dispēsat̄ cū eis nisi ꝑ papā. Sed ⁊ alij qui in excōicatiōe ordies recipiunt similit̄ sūt suspensi seu irregulares. ex̄ de sen. ex. Cū illorꝫ. Et hoc v̄um nisi ꝓbabilis ignorantia excuset eos: ⁊ de hac mā plene hēs. s̄. in. c. de cā finali excōis. §. 2. Celebrantes seu ꝑticipātes sciēt in diuinis cum publice excōicatis vel interdictis sunt suspensi ab ingressu ecclesie. ex̄ de ꝑuile. Epoꝝ. li. 6°. Sed de hoc vide plenius. s̄. in ti. de interdicto. c. 2. §. 4. ⁊ ꝑ totū illud. c. hēs plura ꝑtinentia ad mām suspēsiōis. Conseruatores non possunt se intromittē de aliis q̄ꝫ de manifestis iniuriis et violentiis. Q̄d si de aliis que iudicialeꝫ indaginez req̄runt se intromiserint:

sunt suspensi p ānū ab officio.ext̄ de
off.le. Legatos.li.6. Judices eccle-
siastici q̄ contra iusticiā in grauamē
alterius ptis in iudicio q̄dq3 faciant
p gratiā vel p sortes:puta p pecuniā
sunt suspēsi p ānū ab executōe officij
⁊ si durante suspensione ingesserint
se diuinis efficiūtur irregulares: nec
nisi p papam poterint liberari.ext̄ de
sen. et re.iu. Cum eterni.li°.6°. Re
ligiosi qui concedūt ad vitam alicui
vel ad certuz tempus iura redditus
possessionū administratōis cui p̄sūt
nisi duo cōcurrāt.s. q̄ necessitas vel
vtilitas monasterij vel p̄orat⁹ illius
ecclesie hoc exposcat. Et q̄ cōuētus
illius ecclesie cōsentiat. Aut si cōuētū
nō haberet assensus p̄lati ꝓprij inter
ueniat:sunt ip̄o facto suspēsi ab offi°
nec valet dicta cōcessio. Excipiūt̄ tñ
duo casus.s.locatio ⁊ vēditio reddi-
tuū vel fructuū ad modicū tēpus.ex̄
de re.eccle.nō alie.c.i.Jn cle. Utrū
aūt hec suspēsio intelligat̄ ab officijs
diuinoꝝ: ⁊ ab officij tp̄aliū admini-
stratione:puta p̄latl.ꝓcuratl.cellarij.
⁊ hꝰmodi. Jo.an. remittit ad nōta
de deci.e.ti. Jn cle.⁊ ibi pōit vtrāq3
opinionem et dimittit sb̄ dubio.
Fratres ordinis p̄dicatoruz ꝓmoti
vel assumpti ad ep̄atus vel alias p̄la
turas si p̄us recipiūt munus cōsecra
tionis q̄ resignent ordini libros: et
alia que hñt tēpore sue ꝓmotōis:eo
ip̄so sunt ab executōe pōtificalis mi-
nisterij suspensi. Cle.4° in p̄ui. Pro
uidentia. Fratres p̄dicatores si p
turbare p̄sumpserint officiū iq̄sitōis
circa hereticos per fratres minores
exercitatū:ip̄so facto sūt ab executiōe
ordinū sacroꝝ suspensi: nec pōt rela
xari suspēsio talis:nisi p sedē aposto-
licam:aut p inq̄sitorē cuius officium
pturbauerūt. Et idez est de miorib⁹
pturbantib⁹ officiū inq̄sitōis p̄ p̄dica
tores exercitatū. Cle.4° in p̄uilegio
Paupertatis altissime. Fratres p̄
dicatores ⁊ minores recipientes ad
ꝓfessionē aliquez in ordine suo ante
ꝓbatiōis ānū elapsū: sunt ip̄so facto
a receptiōe quoꝝūq3 suspensi ⁊ pene
grauiori culpe puniendi. Nec etiam
per hoc ille sic ꝓfessus est obligatus
ordini illo.extra de regula. Nō solū
li.6. Religiosi qui vicz decimas ñ
pcipiunt: si scienter omittant facere
cōscientiā cōfitentib⁹ de decimis sol
uendis:sunt suspēsi a p̄dicatōis offi°
donec faciant eis cōsciētiā si ꝯmode
possunt:⁊ si interim p̄dicauerint sūt
excōicati.extra de pe.Cupientes.in
cle. Q̄d tamen intelligunt. Pet.de
ancha.⁊ Pau.si fuerint sup hoc req̄
siti.s.a p̄latis. Utrz cū querit̄. vtrū
suspensus ab officio sit suspēsus a bñ
ficio. Super hoc. Jo.an.multa dicit
ꝓ ⁊ cōtra.sup cle.Cupiētes.extra de
pe.Cōcludit nō clare. s̄ Pe.de āch.
sup eādem cle.ponit distinctōez dñi
Gaspis de calde.dicens sic. Aut q̄s
suspensus est ab officio aut a bñficio
aut ab vtroq3. Si est suspensus a bñ
ficio:siue a iure:siue ab homine non
est suspensus ab officio.ar.c. Dilect⁹
de offi° ordi. Nō ad hoc odiū pēarū
regula in penis.de re.iu. Jtem q̄a
officiū nō est accessoriū ad bñficium
l3 sit cōtra. Si est suspensus ab offi°
hoc est aut p dictionē taxatinā tātū-
aut simpliciter. Primo casu planū ē

q̄a nō est suspensus a bn̄ficio:cuz tm̄ sit suspensus ab officio: quia hoc vo luit snie ꝓmulgatio: quia iuris snie vltra intentionē ꝓferentis nō extē dūt se saluo casu ℙastoralis.de ap. Si autē sit simpliciter suspensus ab officio:hoc est ab homine aut a iure Si a iure:aut ꝑ crimē aut ꝑ infamiā aut ꝯtumaciā. Si ꝓpter crimē:tunc puto ꝙ suspensus ab officio sit suspē sus a bn̄ficio:vt.c.eos.⁊.c. Si quis sacerdotū.di.81. Si autē ꝓpter infa miam:vel contumaciā sit suspensus ab officio:non est suspensus a bn̄fi°: vt.c. ℙresbyt.si a plebe.2.q.4. Si aūt ab homine est suspensus ab offi° si hoc est ꝓpter crimē graue: tūc est suspensus ēt a bn̄ficio. Si aūt ꝓpter crimē leue:vel etiā ꝓpter infamiam vel contumaciā nō est suspēsus a bn̄ ficio:vt in iurib⁹ allegatis. Si autez est suspensus ab vtroqȝ. Aut hoc est ꝑ dictionē ⁊:planū est:aut ꝑ dictōez vel:⁊ tunc puto opinionē Hoff. vaz scȝ ꝙ talis snia nō valet ꝓpt̄ incerti tudinē.l.2.C. de sen. que sine certa q̄titate. Hec ille. Inno. aūt dic̄ sim pliciter ꝙ suspensus ab officio tātuz nō dȝ ꝑcipe fruct⁹ bn̄ficioꝝ:super.c. ℙastoralis.de appel. Sȝ Host. hoc intelligit qn̄ est suspensus ꝓ ḡui cā: secus ꝓ leui vel infamia: ⁊ nō est cō tumax. Et nō ῾m Hosti. ꝙ suspēsus a pōtificalib⁹ si celebrat i pōtificalib⁹ nō erit irregularis. Rō est q̄a pōtifica lia nō sūt de sb̄a celebratōnis:nec de bem⁹ aliquē irregularē iudicare nisi īueniat̄ exp̄ssū.ar.de pe.di.i. ¶ pene Itē si suspēsus a ꝑticipatōe sacm̄toꝝ. de q̄ suspēsiōe hēs.18.di. Si q̄s aūt. ⁊.c.fi.⁊.c. ℙlacuit.di.58.⁊.fi.ex̄t de elec. Osius.⁊ de his q̄ fi.a ma.p.ca. .c.i. Si celebrat non est irregularis. Talia.n.nō sunt ordinis:cuz ⁊ layci ꝑcipient sacramentū. Hosti.⁊ Inno. Clerici qui scienter eligūt ad ep̄atuz indignū.s.cōtra illā formā que hēt̄ ex̄ de elec. Cū in cūctis: sūt ꝑ triēniū suspensi a bn̄ficio in.d.c. Et dic̄ glo. habitis ⁊ habendis. Eligentes aūt siue electio facta sit cōcorditer siue in discordia:si. ī.octo dies exquo pote runt cōmode ipsā electōez electis di stulerint pn̄tare. Qui culpabiles in hoc fuerint a ꝓsecutione electōis sūt exclusi ⁊ suspensi ꝑ triēniū a bn̄ficiis que obtinēt in illa ecclesia ad que si ī.illud tēpus temere vel colorate se imiscuerint illi ꝑpetuo sūt ꝑuati. ex̄ de elec. Cupiētes.li.6. Cōpromissa rius si sciēter eligit indignuz est ipso facto ꝑ triēniū suspensus a beneficiis ecclesiasticis: hec tn̄ suspēsio n̄ tāgit ep̄os: nec intelligit̄ nisi in electōib⁹ ep̄oꝝ ⁊ supioꝝ:secus de electōib⁹ in ferioꝝ. ex̄ de elec. Si ꝯpromissarius li.6. Religiosi grauātes vel fraudā tes ecclesias circa decimas eis debi tas si req̄siti ꝑ illos quoꝝ interest n̄ desistunt. ī.mensē:vel de vsurpatis: vel detentis. ī.duos mēses n̄ fecerit emēdā: suspēsi sunt ab officiis admi nistratōis ⁊ bn̄ficiis: ⁊ talia n̄ hn̄tes sunt excōicati. ex̄ de deci.c.i. In cle. Et dicit Jo.an. in glo. se credere ꝙ sufficiat iudicis declaratio sup satisfa ctione:nec ꝙ sit necessaria alia abso lutio quo ad suspensionē: ꝫ quo ad excōicatōez bn̄ reqritur absolutio. Doctor vel magister qui doctorat

aliquez:nisi ꝑus exigat iuramentū a doctorādo ꝙ nō expēdet ꝓ suo doctoratu vlt̄ sūmā triū miliū turonēsiū argēteoꝝ ē suspēsus p sex mēses a collatōe doctorat⁹. ex̄ de magi.cū sit.i cle. In caplo ecclesie cathedralis vel collegiate ē suspēsus a voce.i electiōe ⁊ aliis q̄ n̄ hꝫ ad min⁹ ordinez sbdyacōat⁹ ⁊ silr q̄ hꝫ bn̄ficiū cui ānexus ē ordo:nisi.ĩ.ānū faciat se ꝓmoueri ad talē ordinem quem requirit bn̄ficiū legitimo ipedimēto cessante ex̄ de eta.⁊ q̄li.vt hi q̄ in cle. Qui ꝓhibiti sūt audire leges ⁊ phyca͂:de q̄b⁹ hēs.s̄.i ti.de excōi.vlt̄ excōicatōz sūt suspensi ab officiis suis:ibi vide. Ultio nō ꝙ suspēdē pōt ab officiis q̄ ⁊ excōicare:q̄s aūt possit excōicare hēs.s̄.vn̄ layc⁹ vel mulier cuꝫ n̄ possint excōicare: nisi ex ꝯmissione spāli pape.di.22.§ Uerꝝ. In glo.Nō pn̄t ēt suspēdē. Pōt tn̄ abbatissa hꝫ Inn suspēdē a bn̄fi° clericos ecclesiaꝝ sibi sbditaꝝ:si h̄ ex ꝯsuetudie hn̄t nō aūt ab offi°. Itē nō ꝙ sic excōicatio sic ⁊ suspēsio p sequētē appellōez minime suspēdit:suspēsio dico ab offi° vel ingressu ecclesie lata.ex̄ de sē.ex. Is q̄.li.6. Itē nō ꝙ absolutio a suspēsiōe officij simplr vel diuinis fiēi dꝫ sb ista forma vel sili. Ego absoluo te a vinculo suspēsiōis quā icurristi ꝓpt̄ talē cāꝫ:⁊ restituo te executōi ordinū vel officioꝝ tuoꝝ. In noie pr̄is ꝛc̄. Tn̄ q̄a suspēsio ptinꝫ ad foꝝ ꝯtētiosum: nec repit̄ det̄miata forma nc̄cia h⁹ relaxatōis. Iō q̄cq̄d dicat ⁊ q̄b⁹cūꝫ ṽbis vtat̄ his q̄ valet absoluē a tali vinculo si itēdit absoluē:ṽe absoluit sic dcꝫ ē.s̄. de absolōe ab excōicatiōe

Sꝫ q̄rit̄ q̄s possit absoluē a suspēsiōe Circa h̄ Pau.in cle. Mōasterioꝝ.d̄ reb.ecc.nō alie.sic dic̄.vbi papa pōit penā suspēsiōis vel intdicti ꝓpt̄ cōtumaciā canonē ꝯdēdo:puto ꝙ iferior possit absoluē.ex̄ de sē.ex.Nup. nisi ipse papa sibi reſuet absolōez: vel alteri exp̄sse det̄miate psōe. Et h̄ tenꝫ Uin.hug.goff. Inno.Ber.⁊ Io.in glo.2.q.i.Si inimic⁹.⁊.17.q.4.Si q̄s deinceps. Et hosti. Idē iudiciū ē si ꝯstōez inferioris approbat et cōfirmat:de ꝯstitu. Ex frequētib⁹. Plus .n.n̄ opat̄ ꝯfirmare q̄ꝫ ꝯdē sniaꝫ:vn̄ pōt q̄libꝫ suffragane⁹ relaxare:cuꝫ n̄ sit maioris efficacie q̄ꝫ ius cōe. Sic intelligit̄.c. Graue.ex̄ de pbē. Et h° nisi alteri reſuet̄ absolutio. Si vero pēa suspēsiōis ⁊ h⁹i ipōat̄ p sniam.i. ab hoie tūc ligās dꝫ absoluē nō inferior.ex̄ de offi.or. Cū ab ecclesiarum saluo cāu decre. Pastoral̄.e.ti. Idez tꝫ guil.in spe. Si ṽo suspēsio sit ppetua q̄ hꝫ vim ꝑuatōis:vt nō Uin. d̄ transl.c.2. Et Guil.in Spec.ti.2.§. Nūc ondēdū.nō hꝫ locū absolutō:ſꝫ necessaria ē dispēsatio ꝯn̄s collatōez Et tūc ē vidē:an tale sit crimē in q° possit Eps dispēsare et hēat cōferre vel n̄:⁊ in ꝑmo cāu poteīt eps dispēsare ⁊ ꝯcedē: puta bn̄ficiū vel officiū executōis ordinū quo ad dispēsatōz In cāu 2° n̄ poterit.44.di. Multi. ⁊ de suspēsiōe q̄ pōit̄ in.d.c. Monasterioꝝ. Dicit idem Pau. Nō puto hāc de sui nā opari ꝑuatiōz:al̄ papa exp̄ssissꝫ h°.ar.de deci. Ad audiētiā. vn̄ credo eā posse p ordiariū relaxāi rōe ꝑmissa ſꝫ si n̄ relaxet̄ durabit ppetuo.io.q.2. Perpetua. Nō ꝙ sētētie

oēs suspēsiōis late p quoscūꝫ ꝑlatos ꝯᷓ frēs ꝑdicatores ꝯᷓ indulta ꝑuilegioꝝ suoꝝ: sūt ipso facto irrite ⁊ inanes. Alex. Meritꝭ vr̄is. Et si ꝯᷓ alios occasiōe ipoꝝ fratrū late fuerint sūt ēt irrite ⁊ inanes. Alex. Nimis iniq̄ Itē magr̄ ordis ⁊ singuli pōres ⁊ ꝓuinciales ꝯuētuales ⁊ eoꝝ vicarij In locis: ⁊ ꝯuētib⁹ sibi ꝯmissis frib⁹ sibi sbditꝭ. necnō ⁊ aliis frib⁹ eiusdē ordis īnfra ad eos declinātib⁹: vndecūqꝫ pn̄t impꝗrtiri bn̄ficiū absolōis a suspēsione excōicatōe ⁊ inꝗdicto q̄s snias incurrissent in ipso ordine: vel ante ingressū ei⁹: ac ēt laycos q̄ ordinem ipm ingredi vellent: nisi adeo essꝫ excessus enormis: vt merito essꝫ sedes apostolica cōsulēda. Boni. ⁊ Alexā. Uirtute. Itē ꝑdicti ꝑlati pn̄t dispensatōeꝫ obtinē a suis ꝯfessorib⁹ ⁊ absolōeꝫ sup suspēsiōe ⁊ irregularitate: quā ꝯtrīxissēt ex eo ꝙ ꝓtulissent snias excōis suspēsiōis ⁊ inꝗdicti sin̄ scriptꝭ ex incautela. Clemēs. Exigentib⁹. Uidet̄ tn̄ eē dr̄ia talis int̄ suspēsiōeꝫ depositōeꝫ ⁊ degdatōꝫ stricte sumēdo ipos t̄mios: nā large frequēt̄ accipit̄ in iure vnuꝫ ꝓ alio: vt di. 46. Cleric⁹ pmo. Suspēsio vr̄ iportare ꝑuatōeꝫ executiōis legitie ordis: vel officij ecclesiastici simplicit̄: vel ad tēpus ⁊ cū spe dispēsatiōis: q̄ qn̄ꝫ a iur̄ qn̄ꝫ a iudice ifert̄. Depositio iportat ꝑuatōeꝫ executōis legitie officioꝝ et bn̄ficioꝝ ecclesiasticorū possessionis simpliciter ⁊ ex toto absqꝫ spe restōis retēto tn̄ ꝑuilegio clericali: q̄a ꝯuēiri n̄ pōt in iudicio seculari: nec capi nec puniri a laycꝭ. ⁊ fit ꝑ sniaꝫ hōis cōit̄: nec pōt iferri h̄ pena ab iferiori epo q̄ hoc agē pōt erga ꝓpriū sbditū assistente sibi canonico numēo epoꝝ si ē in sacris. alias suffic̄ ꝓpria snia epi sine alioꝝ pn̄tia. Deposit⁹ āt ⁊ degdat⁹ restitui n̄ pōt ad officia sua: nisi ꝑ dispēsatōeꝫ pape. Itē vbi in iur̄ dr̄ suspēdat̄ vel deponat̄ vel degradet̄ ꝯminatio est snie ferēde n̄ lata snia: vt 25. di. Eps. Degdatio vl̄t penaꝫ depositōis h⁹ addit: q̄a ꝑuat̄ ꝑuile⁹ clericali omni cū certa solēnitate: caractꝭ aūt ei auferri n̄ pōt: nec a q̄cūqꝫ creatura: q̄uis Jo. an. videat̄ ponē cōtriū. s. ꝙ possit ei auferri. Sꝫ tho. in 4. ⁊ Jo. in glo. di. 50. Accedēs. ⁊ Inn. tenēt ꝙ nō. De m̄ ⁊ forma degdatōis habes in. c. Degdatio. ex̄ ꝺ pe. li. 6. Et in sū. pisana. Nō tn̄ ꝙ n̄ ois degdat⁹ est t̄dēd⁹ curie seculari h̄ solū in trib⁹ cāib⁹. Prim⁹ i crie heresis. ex̄ de h̄ti. Ad abolendā. ⁊ hoc nisi ad pn̄iaꝫ incontinenti redire voluerit: h̄ si relabit̄ nō pl⁹ pcit̄ ei. 2⁹ i falsificatōe lraꝝ pape: ex̄ de crie falsi Ad falsarioꝝ. 3⁹ cū q̄s depōit̄ ꝓpt̄ calūniā quā suo epo itulit. 2. q. i. Si q̄s sacerdotū. Un̄ cū in curia romana his tpib⁹ q̄dā sacerdos inꝗfecissꝫ sacristā sancti Petri sacerdotē: vt sic possꝫ rape bōa sacristie. reqsito cōsi⁹ pitoꝝ sup hoc ꝯcluserūt: ꝙ n̄ dꝫ ꝓpt̄ h⁹ tradi curie seculari ad occidendū h̄ꝫ iura: h̄ poni in carcereꝫ vel caueā in ꝑpetuū ibi sstētādo pane dolorꝭ. ⁊ aq̄ āgustie. Papa tn̄ Martin⁹ de plenitudie ptātis illū degdatū fecit tradi curie seculari: ⁊ sic fuit mortu⁹. Pōt. n. nihilominꝰ q̄s ꝑ solū Epm suū degradari ꝯuocatꝭ abbatibus: et aliis religiosis et ꝑlatis: et lr̄atis sue

dyocl. qñ sacerdos vel ali⁹ in sacris
fuerit curie seculari ꝓ hẽsi tradẽd⁹ ⁊
degdãd⁹ sic ei videbit expedire ex ꝺ
hẽti. Q.m̃.li.6. Hec ãt degdatio: cuz
ꝗs ꝓpt hẽsiz vel aliꝺ ẽ tdẽd⁹ curie se
culari sic fienda est p̃nte ptãte. Dicit
degdãs illi vt in foꝝ suũ recipiat de
gradatũ: dz tñ itcedẽ ꝓ eo ꝙ ñ mo
riat. ex de vb. sig. Nouimus.

De irregularitate titulus ꝗntus.
Cap. 96.

Irregularitas sic diffinit a
spec. Q.ꝺ est nõ. seu impedi
mẽtũ canonicũ ex facto: seu
defectu ꝓueniẽs: q̃ ꝗs ꝓhibet ad ec
clesiasticos ordies ꝓmoueri: ⁊ i eisdẽ
ministrare. Et irregularitas cõtbit
multis mõis ⁊ cãis. Et ad sciendũ
qñ ꝗs est irregularl. ex indebita cele
bratõe vel executõe ordinũ. Jo. cald.
põit talẽ distinctõez. Celebrãs autẽ
vtẽs officio ordis: aut ẽ feia: aut ma
scul⁹. Et si est mulier siue layca: siue
religiosa nõ fit irregularl. ꝗa cũ ñ sit
capax ordis clericalis nõ cadit in ea
irregularitas ꝑ quã ꝗs impedit or-
dinari vel ordinis offm̃ celebrare: su
mit h rõ ex. c. Debitũ. de biga. ⁊. 33
.q.5. h imago. Si g mlier excõicata
vel intdicta: vel in loco intdicto: vel
idebite tractet officia sua sacra: temẽ
agit ⁊ puniri dz. ex ꝺ pe. ⁊ re. Noua
Nõ tñ est irregularl. Si aũt est vir:
aut est furiosus: aut sane mẽtis. Et si
furiosus ꝓpt quãcũq celebratõez nõ
efficit irregularis nec peccat. Jdẽ ꝺ
infante clerico. Si furiosus. de hõi.
Si est sane mẽtis. Tũc talis aut est
cleric⁹ aut laycus. Et si layc⁹ est ⁊ cũ
solẽni apparatu alic⁹ ordis celebrauit
.i. exequẽdo actũ alic⁹ ordis: siue con
uersus sit alicui⁹ religiõis: siue secu-
laris: lz hoc sit rigorosuz: videt ꝙ sit
irregularis. de cle. nõ or. mi. c. i. Nec
cũ tali vt valeat promoueri alius ꝗ
papa põt dispẽsar̃: sicut ⁊ cũ ordiato
⁊ suspẽso celebrãte ali⁹ ꝗ papa ñ di
spẽsat: g idẽ est in isto casu. Nõ tñ ꝙ
h⁰ videt intelligẽdũ de ordinib⁹ sa-
cris: ⁊ in solẽni apparatu. Naz ⁊ offi
cia mioꝝ ordinũ ꝺz Tho. in 4. licite
⁊ alios doc. p̃nt exerceri: ẽt ab his ꝗ
nõ sũt ordiati in illis. Si aũt h agit
sine solẽni apparatu: talis ñ efficitur
irregularis. Si aũt est cleric⁹. Tunc
aut celebrat in ordine quẽ nõ habet
aut in eo quẽ hz. Et si ꝑmo cãu hoc
agẽs i ordinib⁹ sacris est irregularl.
De sbdyaconatu aũt dicit Guil. ꝙ si
est in minorib⁹ tũc põt cãtare epl'az:
dũmõ siñ solẽnitate. Et addit Jnn.
ꝙ est licitũ qñ deest sbdyacon⁹ ⁊ tũc
etiã cãtet sine ornamẽtis sbdyaconi
Sz solẽnis apparat⁹ sbdya. videtur
esse manipul⁹. Dicit. n. Pe. de pal. i
4. ꝙ tunicellã lz etiã nõ sbdyacono
portare: ꝗa nõ est ei ꝓpria vestis: sic
manipul⁹ quẽ nullus inferior sbdya
cono portare dz. Hec Pe. Uñ si tal'
cantet epl'az cuz tunicella sine mani
pulo: ñ tñ porrigẽdo calicẽ dyacono
vel sacerdoti: qꝺ est ꝓpriũ offm̃ eius
⁊ ꝑncipalis act⁹ ordinis talis. et vbi
est cõsuctudo ꝙ ẽt i miorib⁹ ɔstitut⁹
cantent epistolã illo mõ: ñ vr̃ irregu
laris: secus aũt vbi cũ manipulo: vel
porrigẽdo calicẽ: vel vbi nõ est mos
ꝙ cãtẽt nisi sbdyaconi. De ordinib⁹
supiorib⁹ nõ est qõ: ꝗa sine dubio in
currit irregularitas. Si vo clericus

celebrat in ordine quē hʒ tūc aut est excōicat⁹ maiori: vel celebrat: seu officiū exercet in loco interdicto ab hoie: vel a iure: aut est suspēsus. Si pmo modo: tunc in vtroqʒ casu efficit̄ irregularis ꝛ idispēsabilis: nisi p papā de sen. ex. Is ꝗ. li. 6. Dicit tñ Guil. ꝙ in minorib⁹ cōstitut⁹ ministrādo seu exercēdo officiū suū etiā cū solēnitate cū est excōicat⁹: nō efficit̄ irregularis: ꝗa illa duo capitula. Si ꝗs eps pmo. ꝛ 2°. ii. q. 3. Non loquūtur de eis. Et pene sūt restringēde: secus de sbdyacono. Sʒ sine solēnitate legendo epistolā sbdyacon⁹: dyacon⁹ vel psbyter excōicat⁹ credūt ꝗdā ꝙ non incurrāt irregularitatē. Si āt cleric⁹ est suspēsus sumēdo stricte suspēsioʒ .s. quo ad se ꝛ quo ad alios. Nā ꝗ ē suspēsus quo ad se tm̄: puta ꝓpt̄ mortale qdcūqʒ: vel ꝓpt̄ minorē excōicatōeʒ vel ꝓpter iniūctōeʒ a cōfessore talis celebrās nullā incurrit irregularitatē: vt dictū est. s. s̄ h̄ suspēsus q° ad se ꝛ alios: aut ē suspēsus a canon̄ aut ab hoie si āt ab hoie seu a iudice tūc aut igrauit igrātia ꝓbabili: ꝛ tc̄ n̄ efficit̄ irregular. aut igrātia crassa ꝛ supina: ꝛ tūc ē irregular. et multo magis si sciuit se suspēsū: ꝛ h̄ quōcūʒ sit suspēsus simplicit̄ siue ad tempus determinatū: siue nō detminatū: et si rōne defect⁹ vel infamie puto talē durāte suspēsiōe celebrātē eē irregularē nec posse dispēsari secū: nisi per papā: ad hoc. ii. q. 3. Si ꝗs psbyt. d̄ sen. ex. Medicinalis. li. 6. Si vo est suspensus a canone. Tūc aut ratiōe criminis: aut rōne defectus: aut rōe infamie vel scādali. Si pmo modo tunc aut simplicit̄ est suspensus: ꝛ sic celebrādo est irregularis. z q. 3. Si quis eps: aut est suspensus ad tēpus Et tunc aut ad tempus determiatū ꝛ sic interiʒ celebrādo est irregular. aut ad tempus indetermiatū. et tūc aut cū cōditōe donec peniteat. Aut cum conditione donec satisfaciat: vt 8i. di. Si qui sine. ꝛ. c. se. et de coha. cle. ꝛ muli. Sicut. ꝛ in cle. de deci. in. c. i. Cū similib⁹: Et tunc lʒ ꝗdaʒ contra dicant: puta si sic suspēsus añ obligationē celebret est irregularis: ꝗa in hoc factum iudicis est necessarium vt habeat̄ p absoluto: vt dixi de eta. ꝛ quali. Cū bone. Et sic cuʒ factum hominis sit necessariuʒ seqt̄ ꝙ quo ad suspēsionē dei canō aliꝗd addit: vt in dicta decre. Sicut de cohabi. cle. ꝛ muli. Si nō est suspensus cum conditione donec peniteat: vt .s. de elec. Osius. ꝛ tūc equū ē tenē ꝙ interim celebrando nō efficit̄ irregularis: ꝗa talis suspēsus videt̄ esse dei: ad quam nihil addit canon nec vt habeat̄ p sblata aliqd factuʒ iudicis est necessariū. Et ideo dicēdū est de ea: vt de suspensione dei tātū. Si 2° mō sit suspensus a canone. i. rōne defectus. Tunc aut rōne defect⁹ ordinis: aut rōe alterius defect⁹. Et si rōne defect⁹ ordinis vt clericus per saltum ꝓmotus q̄tum ad ordinem omissum: in quo si exercet officium añq̄ recipiat est irregularis: sed celebrando in ordine ad queʒ est p saltū ꝓmot⁹ quē habet nō est irregular. di. 52. Solicitudo. Si rōne alterius defectus vt bigam⁹ illegitim⁹ corpe vitiat⁹ ordinat⁹ ante etatē legitimā

vel a non suo epo:hoc casu cõcordãt oẽs ꝙ celebrando nõ est irregularis q̃a hoc nõ est exp̃ssũ in iure. Et quia q̃n curia mãdat cũ iam ordinatis in supradictis defectibus dispensari:nil dicit̃ de irregularitate.di.56. Apostolica.⁊.c.Cenomanẽsem. Stilus autez curie est attẽdẽdus. de cri.fal. q̃z graui. Nec obstat ꝙ ordinatio iã facta ante legitimam etatẽ:vel a nõ suo epo fuerit cũ peccato:q̃a p̃ncipalis cã ꝓpter quam diximus tales suspensos est defect⁹ nõ peccatũ.ğ rõe defectus nõ criminis talis dz cẽseri suspensus.Et hac rõe puto ꝙ lz irrelaris ex celebratiõe diuinoꝝ sit suspẽsus a canone ꝓpter hanc irregularitatẽ.Si tamen al's non est suspẽsus a iure vl' ab homie:puta q̃a absolut⁹ est ab excõicatõe ⁊ suspensiõe:sed nõ est secũ dispensatũ sup irreglaritatez vel nõ suspensus contrahit irregularitatem quia hoc non est exp̃ssum in iure. Si tertio modo est suspensus a canone.scz rõne scãdali vel infamie tunc celebrando non est irregularis de cle.pegri.c.i. Sed bñ faciunt alij abstinẽdo ꝓpter infamiã que est cõn illam:vel vt scandalum euitet̃.Et p hoc sequit̃ bm Inno.ꝙ illi quorum crimina sunt notoria qui etiam post pñiam ꝓhibent̃ celebrare ꝓpter scãdaluz ⁊ infamiam: vt de coha.cle.⁊ mu.c.fi. Sed si ante absolutõez celebrant non incurrũt nouã irregularitatem.Ex allegatõe quã facit videt̃ intelligẽ de notorio fornicatore: qd̃ pium est tenere.Et qd̃ nõt in.c.i.de sen.ex.li.6.intelligit̃ de notorio fornicatore ante penitentiam celebrãte ne videatur sibiipsi contrarius:tamẽ de rigore sola penitentia non tollit suspensionez canonis in notorio fornicatore:vt videt̃ expressum.50.di. Peruenit. quia requiritur factuz iudicis:vt supra dictum est.de suspẽso a canone donec satisfaciat. Sed ab solutione facta a sentẽtia canonis a qua potest in hoc casu epũs absoluẽ q̃a conditor canonis sibi nõ reseruauit. Si penitet remanente irregularitate quam contraxit huiusmõi fornicator notorius ex celebratiõe diuinoꝝ:de qua nondũ est dispensatus ex noua celebratõe nouaz irregularitatez nõ incurrit. Dicit.n.ipse Inn. ꝙ talis celebrãs añq̃z peniteat efficit̃ irregularis indispẽsabilis nisi p papã sed añq̃z secũ dispenset̃ celebrãdo ẽt penitens.i.dimissa concubina nõ cõtrahit nouã irregularitatẽ. Et forte talis fuit intentio Inno.hic.Et oia hec nõnt̃ p Anto.de but.sup decre. de cle.excõi.mi. Si celebrat:ƀ abreuiata aliqualiter sunt:⁊ mutato aliq̃lr ordine additi.solũ tribus locis:vt pz dicti.breuib⁹. Tho.pe.de pal.⁊ guil. Nõ tñ ꝙ ex p̃cedẽtib⁹ videt̃ ꝙ ordiatus añ legitimã etatẽ sit ipso iure suspẽsus ab executõe ordinis sic recepti ƀ solẽnes doc.cõit̃ tenẽt ꝯtrariũ. vz. in su.Ray.guil.in glo.ei⁹.Archi.in rosa.di.77.Ber.ex de cle.p sal.p.c. i.Anto.de bu.ex̃ de tẽp.or. vel ñ est ꝯpos.Pau. de allcaza.⁊ Frã.zam. sup cle.Gñalem.de eta.⁊ q̃li.bi oẽs dicũt ꝙ talis nõ ẽ ipso iure suspẽsus ƀ suspẽdẽd⁹:⁊ inẽdicẽda ẽ ei executõ ordinis recepti ante legitimã etatez vsq̃z ad etatẽ legitimaz. Et si postq̃z

12

fuerit ei interdicta executio a iudice suo: vsus fuerit ordine tali ante legitimā etatē erit irregularis. Si autē nō fuerit ei interdicta: ⁊ sic vtitur ordine ante legitimā etatē recepto nō est irregularis: vt dictum est. Idem etiam audiui a qbusdā peritis.

De irregularitate ꝓpt homicidiū vel mutilationē.

Cap. 97.

Contrahit̄ et irregularitas ꝓpter homicidium vel mutilationez mēbri. Pro.cui⁹ declaratōe nō ꝙ cū homicidiuz vel mutilatio mēbri fieri cōtingat mēte solum ꝟbo ⁊ opere. Si soluz mente fiat nūqꝫ inducit irregularitatē quia lex ꝓmotōis factū requirit.15.q.i.c. vlt. imo etiā si quis vibret gladium animo occidendi: et tamen nō seqt̄ effectus mortis vel mutilatōis non incurrit irregularitatē: etiaz si vulneraret: ⁊ certuz sit ꝙ non est mors secuta vel āmissio membri: nec directe nec indirecte. Q̄d ꝓpterea dico ꝙ si vulnus intulisset nō de se mortale: ⁊ vulneratus ꝓpter impitiam medici vel ꝓpter defectum custodie. q̄a scʒ non cauet sibi a noxiis mortuus est vulnerans est irregularis ƀm Lau. extra de homici. Petrus. Q̄d dictū allegat Pe. de ancha. Nam ⁊ si vulneratum ad mortem nono ictu actelero mortē vel alio modo homicida reputor dicit idem. Illi autem qui intersūt vindicte sanguinis seu morti ⁊ nō pstant cōsiliuz vel auctoritatē nō sunt irregulares ƀm Inn. ⁊ guil. etiam si appeterent mortem illius. Item qui videt aliquē occidi ⁊ delectat̄: ⁊ posset etiam sine sui periculo liberare: si vellʒ: q̄ʒuis pessime faciat non tamē est irregularis. Sicut nec etiam medic⁹ qui dimittit infirmuz mori nollens mederi: et diues q̄ dimittit pauperem fame mori. 15.q.i. Si quis non iratus.

Tripliciter contrahit̄ irregularitas ꝟbo.

Verbo autez contrahit̄ irregularitas tripliciter. s. mandato defensione ⁊ consilio Mandato quidem quando q̄s mādat aliquē occidi vl' mutilari: ⁊ seqt̄ effect⁹.50.di. Si q̄s viduā. Si tam̄ reuocassʒ mādatū ⁊ expsse: ⁊ sin̄ vlla fictōe ꝓhibuit fieri anq̄ʒ seqret̄ effect⁹ non est irregularis. ƀm Inno. extra de sy. Sicut tuis. Sʒ ⁊ si q̄s mādat aliquē ꝟberari inhibens expresse ne occidat vel mutilʒ est irregulari. mādator sicut ⁊ executor: q̄a mādando in culpa fuit. extra eo. Is qui. li⁹.6. Itē eps vel alius plat⁹ q̄ h̄et iurisdictionem tpalem debet cōstituere iudicem secularez qui audiat causas p̄cipue sanguinis. et illi potest ⁊ debʒ precipere ꝙ faciat vnicuiqꝫ iusticiam Si autem talis iudex interrog et eū in speciali quid agendum in tali qui scilicet meret̄ penam sanguinis pōt Rndere: consule peritos. Et caueat ne per suam responsionem directaʒ vel indirectā ille itelligat ꝙ dʒ cū sāguie pūire ƀʒ ray. nā si ex hac r̄nsiōe re⁹ occidēt̄ vl mutilāet̄ eēt irreglari. Pōt etiā plat⁹ talis delegare alicui etiā spālit̄ sup aliquo malefi⁹ vt hōi

cidio: ⁊ hoc in iurisdictõe sua ꝯmisso vt inq̄sita ꝟitate iusticiā exeq̄t: et si cui cōmittat̄ iusticiā exeq̄t: ⁊ si occidat nō ꝓpterea ille ꝓlat⁹ ē irreglarī. extra ne cle. vel mo. Epūs. li. 6. Jtez nō solum iudex in cā sanguinis: vbi seq̄t̄ effectus est irregularis: ꝗuis si recta intētõe ⁊ debito ꝓcessu faciat iuste agat ⁊ meritorie. di. 51. aliq̄ntos ſ; etiā assessor testis notari⁹ scribens sniam: vel ꝓferens eam: vel scribēs attestatões vel leges: dū publicant̄: vel scribēs vel dictās lr̄as ꝑ vindicta sanguinis. Oēs hi irregulares sunt: q̄a coopāt̄ in mādato snie ꝺ3 Rap. di. 50. Si q̄s. ⁊ ex̄ ne cle. vel mo. sententiā. Sz si in h⁹mōi snia n̄ ē secut⁹ effect⁹ ꝺ3 Guil. ꝗuis sint irreglares Epūs pōt sup hoc dispensare. Princeps autē qui legē cōdit: cuius legis auctoritate hōies sunt traditi morti non efficit̄ ꝓpter hoc irregularis: vt dicunt q̄daz: et bn̄ q̄a incerta ꝑsona nō aiaduertit. Jta nō Archi. 23. q. 5 Officia.

Homicidium ꝟbo defensionis tripliciter cōmittit̄.

H Omicidiū ꝟbo defensiōis ꝯmittit̄ triplicit̄. Uno mō q̄a defēdit cām sāguinis .i. mutilatōis vel mortis aduocādo: et hoc siue aduocet ꝑ actore: siue ꝑ reo Cū actor obliget ad penā taliōis: q̄a agēdo ꝑ reo agit cōt̄ actorez. Uñ si seq̄t̄ effect⁹ ē irregularī. ꝗtūcūꝫ iuste aduocet idispēsabilis: nisi p papā: ſ; si n̄ seq̄t̄ effect⁹ p epm ꝺ3 guil. pōt dispēsari. 2° mō ē cū q̄s dissuadet his qui valebāt defendē occisū ne defēdant: ⁊ h̄ fac̄ corrupta intētõe vt ille moriat̄. Nā si pater vel mat̄ vel ali⁹ cōsanguine⁹ seu amic⁹ retrahit filium vel amicū suū volētē aliū a morte liberare: q̄a timet ne ipe ibi adiuuādo occidat̄ nō est irregularis. 3° mō cū ꝓlati vel aliȷ̄ clerici ad defensiōꝫ rez suaꝝ ponūt q̄relaꝫ de malefactorib⁹ suis: seu q̄ eos dānificauerūt penes iudicē secularez ⁊ emēdā petant sibi fieri ⁊ ꝓuideri ne talia ꝑsumāt̄ cōtra eos. Si ex h⁹mōi q̄relis iudex mortē inferat exigēte iusticia. Nō sunt irregulares dicti clerici si ꝓtestati sūt exp̄sse ꝙ penā sanguinis nō intēdunt ex̄ eo. ti. Prelatis. li. 6. Jtē licitū ē ꝓlatis ecclesiasticis ob defēsiōꝫ rerū ecclesie vel fidei inuocare ꝯt̄ violentos brachiū seculare: ⁊ hortari tales non q̄dē vt occidāt vulnerēt vel mutilēt q̄a h̄ essꝫ directe ad hōicidiū ꝓuocar̄ ſ; vt eccliaꝫ p̄riā fidē ꝺfēdāt̄ liberēt ⁊ terrā ab infidelib⁹ occupatā ad xp̄ꝫ reducāt ⁊ sup h̄ ecclia facit magnas remissiões: ⁊ si hic inde aliq̄ occidāt̄ n̄ tn̄ ē ꝓlato iputādū: imo peccarꝫ: n̄ ꝯt̄ tales se opponēt. ex̄ de hōi. Postulasti. ⁊ 23. q. 3. Maximian⁹. et. q. 8. Jgit̄. ⁊ c. hortatu. ⁊ c. Scire.

Homicidiū ꝟbo cōsultationis tripliciter cōmittit̄.

H Omicidiū ꝟbo ꝯsultatōis cōmittit̄ triplicit̄. Rn̄sione. s. ꝑsuasiōe ⁊ approbatiōe. Rn̄siōe q̄dē: puta q̄reti: an liceat occider̄ paganū vl̄ iudici malefcōrē: rn̄deat ꝙ lꝫ ꝑpēdēs ꝓbabilit̄ ipe rn̄dēs ꝙ it̄ rogās velit facē ꝺ3 ꝯsiliū ei⁹ irreglarī. ē. di. 50. si q̄s. Sec⁹ āt ꝺ rn̄siōe gn̄ali cognitōis vel opionis: ⁊ ex̄ q̄ nō credit aliq̄ ide iudicādū: vel occidēdū.

Dicit archy.zz.q.8.ꝑ Pessimaz. Q̄d
si iudex laycus interroget clericū q̄d
agēdū de aliquo qui de iure essz pēa
sanguinis puniēdꝰ:pōt clericꝰ rūdē:
hoc nō ptinet ad me:cōsulatis pitos
Et caueat sibi clericꝰ:ne ꝓpter suam
rn̄sionē directā vel indirectaz intelli
gat iudex ꝙ dz sanguine puniri ƀm
Ray.dicūt tamē q̄daz ꝙ pōt dicere
ꝙ puniat eū ƀz ꝙ ius dictauēit dūm̊
nō exp̄mat ꝙ puniat eū ad sāguinē:
vel ad mortē:vt nō hug.di.z. Dis.
Sz ipse archy.sup.c.Dis.dicit istud
dictū.s.hug.pōt intelligi esse v̄ū:qn̄
crimē nō iminz esse puniēdū:alioq̄n
si ex cōsilio suo.s.rn̄so.siue gn̄ali siue
spāli seq̄t ꝓpinquū hōicidiuz irregu
laris est ƀz hosti.ex̄ de hōici. Sicut
dignū. Approbatōne vt cū audit ali
quos velle facē homicidiū:siue noie
suo:siue alteriꝰ:⁊ ip̄e approbat:vł cū
tractat a pluribꝰ de morte alicꝰ i cō
silio:⁊ ipse cū alijs assentit: et ex hoc
seq̄t hōicidiū:secꝰ āt si ꝓhibēt. Silr
si q̄s ꝯsulit:vt occidat:⁊ an̄ factuz re
uocat cōsiliū.Sz firmit credit ꝙ illa
reuocatio nō sufficerz ad impediēdū
hōicidiū si nō indicat ei q̄ ē occidēdꝰ
vt sibi caueat est irregularl..Si autē
solā reuocatōez firmit credit sufficē:
non erit irregularis:exq° reuocauit
consilium.i.q.4.Quia p̄sulatūs ƀm
Inno.Persuasiōe cōsilij si quis psua
det alicui ꝙ expōat se piculo ꝓ iure
suo vel ꝓ patria:si sit euz v̄isimiliter
moritur ⁊ mors sequat.irregularis
est ƀm Inno.⁊ hosti.Secus si con
sulens hoc non estimabat .zz.q.z.
Pro membris. Sed si quis suadet
alicui ꝙ indubitanter se morti expo
nat pro christo ⁊ ecclesia non erit ir
regularis licet sequatur mors scd̄m
Inno. ⁊ hostien. Item si volenti
fugere inimicos ꝓpter timorez mor
tis:Consulit quis ꝙ remaneat et ꝓ
curabit pacem:et sic remanens occi
sus est ƀm Guil. si non habuit ꝓba
bilem cām credendi ꝙ illi non imi
neret piculum irregularis est.Secus
si habuit ꝓbabilez cām hoc credēdi:
puta quia inimici eius erant adeo ei
coniuncti ꝙ merito potuit p̄sumere
ꝙ posset eos cohibere. Item si quis
consuluit non homicidiū q̄dem sed
aliq̄d.Un̄ secutū est homicidiuz ƀm
Inn.distinguēdū est:q̄a si v̄isimilit
potuit estimare ꝙ ide seq̄bat mors
irregularis est: vt si suasit iactuz ma
chyne vel baliste:vel ꝙ eat ad capiē
dū castz:qđ n̄ potat ꝺ facili capi sin̄
morte hōinū:⁊ sic mors ē secuta.Si
v̄o n̄ potuit estiari:nec erat v̄isimile
ꝙ sequeret mors: tunc si ꝯsuluit sup
re illicita est irregularl. si seq̄t mors
ex̄ eo.Cōtinebat. Et idē si mandat
Secus autē si consuluit rē licitā. Et
eodē mō distinguit: si is cui cōsulit
nō occidit ƀ occidit. Itē q̄ cōsulit vt
infirmꝰ v̄tat vt citius moriat: si ex
tali trāsgressiōe citiꝰ morit:cōsulēs ē
irregularis:⁊ qui hoc facit ƀz Guil.
Itē si quis clamat latrones latrōes
si hoc facit ꝓpter timorē corporis sui
nā timet ne aliq̇ velint eū occidere:
non est irregularis: quia nō intēdit
mortē alicꝰ ƀ sui liberatōez ꝓ q̄ licet
iplorare auxiliū ƀz Inn.ƀ si n̄ ꝓpt h°
fac:⁊ itelligē potēat:q̄a ex clamore:
vel aliq° actu suo: homicidiū seq̇ po
terat irregularis est. Idem hostiē.

Itē si cū d̄r latro capt⁹: ⁊ dicit aliq̄s claudite ei os ne clamet: et lat⁹ occidat̄. Credit Guil. ꝙ q̄ illud dixit sit irregularl. q̄a iuuit ducētes dādo cōsiliū. Et eodē mō si q̄rētibus malefactorē idicauit eū: nisi forte ig̃rauit ꝙ ignorare rōabilit̄ potuit: nesciens ꝙ ad mortē quereret̄.

De homicidio circa factū ⁊ tripliciter cōmittit̄.

h Omicidiū facto ɔmittit̄ tripl̄r vz nc̄citate casualitate ⁊ volūtate. Hōicidiū nc̄citate ē duplex: q̄a aut nc̄citas ē ieuitabilis: aut euitabil̄. Si q̄s igit̄ occidat vel mutilet ex necessitate ieuitabili. i. ita artat⁹ vel angulat⁹: q̄a nec fugē nec clamare nec alit̄ se pōt iuuare nisi occidat vel mutilet nō ē talis irregularis. ex̄ ð hōi. Si furiosus. in cle. q̄a vnicuiq̄ʒ vim vi repellē lʒ cū moderamie iculpate tutele. di. i. Jus nāle. Sʒ si h̄ facerʒ ad defensiōeʒ rētū suoꝝ vel sociorū n̄ euaderet irregularitatē hʒ Jo. an. i addi. sup̄ Spe. Idēz si ꝑ defēsione reꝝ suaꝝ. Itē si fugē possʒ h̄ fugiēti piculū poteāt iminē: puta casure: vel velotioris cursus inimici insequētis q̄ audacior fact⁹ ꝑpt̄ fugā pōssꝫ de facili fugiētē a tergo vulnerare: ⁊ i t̄rā ꝓstrare ⁊ occidē: dic̄ zenzel. vt all'at Pe. de āch. sup. c. Si furiosus: ꝙ ꝓbabilit̄ dici pōt: ꝙ talis n̄ fugiēs ꝑpt̄ p̄dc̄a: nec alit̄ euadē potēs: si occidit n̄ ē irreg̃larl. h̄ ⁊ infās ⁊ furiosus occidēs quōcūq̄ʒ nō ē irregularl. vt dic̄ illa decre. ⁊ dic̄ Pe. de āch. ꝙ idē ē de maiori septēnio: si n̄ ē doli capax. 15. q. i. Illud. Sec⁹ si ē doli capax. Si ɡ̃t ē nc̄citas euitabilis: puta q̄a aliter euadē pōt: vel q̄a potuit recedere de loco vbi expectabat inimicos ei⁹ vēturos: tc̄ efficit̄ irreg̃larl. nec ad maiores ordies ascēdʒ: imo nec in suscepti. n̄ ex magna dispēsatiōe ꝑmittat̄ mīstrare: ⁊ q̄ʒuis zenzel. dicat si fugiendo fuga erat sibi vituperosa: ⁊ ad dedec⁹ ⁊ si n̄ ad piculū ꝑsōe: ⁊ ꝑpt̄ h̄ n̄ fugit ⁊ occidit: talis euadit irregularitatē. Pe. de anch. n̄ credit h̄ dcūz .s. ꝙ talis euitet irregularitatē. et h⁹ vr̄ magis dcū. Hōicidiū casuale ad sciēdū qn̄ iduc̄ irregularitateʒ: nō distinctiōnē: aut q̄s dat opā rei illicite aut licite. Si licite: tc̄ duplicit̄. Quia aut adhibet oēʒ diligētiā quā debet aut n̄. In ꝑmo igit̄ cāu dādo .s. opā rei illicite dato ꝙ p̄t oēʒ volūtatē ei⁹ supueniat hōicidiū: vel mutilatio ex ope ei⁹ ē irregularl. vn̄ si cleric⁹ exercitatōe vel venatōe iaculū mittit: et cāu hoieʒ occidit ē irregularis q̄a talia opa debēt ab eo penit⁹ eē aliena 50. di. Clerico. Similiter si ludo ipegit lapidē ɔt̄ aliq̄: ⁊ ille volēs declinare ipegit i aliū lapidē ⁊ mortuus ē ꝓiector ē irregularl. q̄a lud⁹ noxius erat. ⁊ idē i simılib⁹. In 2⁰ cāu. s. cuʒ adhibʒ oēʒ diligētiā dādo opā rei licite: nullam culpā: vel irregularitatē incurrit si ɔtingat ide hōicidiū: puta repabat domū posuit signa āte eā ⁊ clamauit anteq̄ʒ ꝓiicēt tpe ɔgruēti ꝓ transeuntibus: vel incidit arboreʒ ⁊ cecidit in ptē contra cōem estimationeʒ zc̄. Oēs. n. casus fortuiti ꝓputideri nō p̄nt. extra e. Jo. et. c. Quidā. Unde ⁊ si ceruus vel equus vel aial aliud alic⁹ aliqueʒ occidit n̄ ē irregularl. dn̄s ei⁹ dū malitiā: vel culpā in

morte nō hūerit.di.50. Ibi ꝙ arborē In 3° cāu.s.vbi ñ adhibet debita di ligētia ēt in ope licito icurrit irregu laritatē:vñ ƀz hostiē.psbyt ꝙ mittit pueꝝ ad aquādū equū monēs vt ca ueāt de flumie:⁊ tñ sbmersus ē:iudi cat eū culpabilē: sic̃ et dyacon⁹ ꝙ nō remouet falcē qua accinct⁹ erat:cuz sciret ludi cōsuetudinē.ex̄ de homi. Cōtinebat̄. Et sacerdos ꝙ nō remo uet cultellū a corrigia: cū qua ꝟbera bat famulū.ex̄ ð homi. Ad audiētiā Itē si cleric⁹ capit furē ⁊ tradit eum iudici: et hoc vt faciat ei restituē res suas ablatas q̄s alias hēre ñ poteat si nō ƀz intētōez corruptā.s.vt inten dat mortē furis ipse capiēs:⁊ sup h° etiā faciēs ꝓtestatōez ꝙ nō intendit vindictā sanguinis:ẜ suū hēre:et nō hēt cām suspicādi ꝙ hoc cōtingē po terat si sequat̄ mors illi⁹ capti furis nō erit irregular̄. Secus āt si aliqð eoꝝ defuerit:puta ꝗa poterat aliter rehabere sua:vel nō fecit ꝓtestatōez ⁊ h⁹mōi.ex̄ de homi. Suscipimus. Itē si cleric⁹ scribat ꝙ aliq̄s capiat̄ ⁊ ex illa captōe seq̄t mors vel trūcatō ei⁹ ipo tñ ignorāte:et factū ⁊ cāz ƀz hostiē.videt̄ irregularis: ꝗa debuit suspicari hoc posse euenire. Itē si q̄s incidit vel flobotomat aliquē causa medicine:⁊ iñ seq̄t mors:ƀz Guil.si incisor erat pit⁹ artis: ⁊ adhibuit de bitā diligētiā ñ tñt̄ i aliq°. Similit̄ si icidēd⁹ ñ habuit ɔsuetā dispōitōez mēbroꝝ vel neruoꝝ vel venaruz: et ꝑp̄t incisionē morit̄:ñ tñt̄ i aliq° ici sor ƀz Inno.si i h° ñ errauit ꝑp̄t suā inexpiētiā: nec irregular̄.ē: poti⁹ eiz cāu q̄z culpa in h⁹mōi p̄sumit̄ mors

accidē.23.q.5. De occidēdis. Sec⁹ aūt vbi ꝑp̄t ipitiā accidissz:vel ꝓpter negligētiā. Itē qñ dubitat medicus in aliq°:potius dƺ dimittē q̄z incidē ƀz hosti.⁊ Inno. Phyci:⁊ cyrugici si erāt piti iu arte: ⁊ nil ð ɔtingētib⁹ omiserūt:⁊ hñt sup hoc ꝓbabilez cō scientiā nō ꝓhibēt a ꝓmotōe:q̄uis mortui sint infirmi quos curauerūt Sec⁹ aūt qñ sūt impiti vel negligē tes circa ifirmos:et ex h° ꝓbabiliter credūt vel dubitāt ifirmos mortuos vel mēbris depditos:ꝗa sunt irregu lares.ex̄ ð eta.⁊ q̄li. Ad aures. Et ē ɔsiliū Inno.⁊ goff.ꝙ ꝙ volūt ꝓmo ueri abstineāt a practica medicine:⁊ p̄cipue ⁊ a cyrugia que adustionē ⁊ incisionē req̄rit: ꝗa in nullo dƺ vaci lare cōsciētia ꝓmouēdi.di.23. layci Itē custodiētes ifirmū vel buitores ei⁹ ꝙ vocauerūt minutorez:vel porre xerūt ei vinū vel aquā: vel nō bñ cu stodierūt. vñ ille ex freneси se piecit: ⁊ h⁹mōi:⁊ mortuus ē:ẜ ƀz Guil. In oib⁹ his vbi bōa fide fiat ñ dƺ ð facili q̄s hře ɔsciaz scrupulosā:nisi sit culpa lata:⁊ negligentia dissoluta:puta si custos infirmi frenetici vel furiosi di misit eum vt iret in plateā ad luden dum:vel alias dat opam rei illicite: aut ex nimia crapula vel ebrietate ui gilare non potuit: maxime cum de putatus esset ad custodiam infirmi Nam si certuz est ꝙ inde ex hac cul pa mors secuta est: Talis erit irregu laris:alias ñ. Si ƀz ɔsciaz scrupulo sam deponat ad consiliū boni viri. Homicidiū ope ⁊ volūtate spōtanea si q̄s ɔmittit:siue veneno siue gladio siue quōcūz: ēt siñ peccato idut̄ irre

gularitatē: ꝛ talis n̄ solū dꝫ ꝓmoueri s̄ si ꝓmot⁹ ē i ꝑpetuū dꝫ depōi. ex̄ d̄ homi. Sic dignū. ꝛ. 50. di. Si q̄s uiduā: et si iḟiciat sarracenū vel paganū. di. 50. Clericū. Et cū tali nūq̄ꝫ dispēsat̄ i ordie vel offi⁹. di. 50. Miror ēt si sit occult⁹ ministrare in ordine suo n̄ pōt. ex̄ d̄ tēp. or. c. vl. Poterit tn̄ cū tali dispēsari in bn̄ficio. ex̄ de cle. pug. in duel. c. z. nec excusat̄ seu euitat irreglaritatē si h̄ fac̄ ex p̄cepto iudicis. vt satelles: q̄uis n̄ peccet obediēdo: si iusta snia ē. zz. q. 5. Cū miles obediēs. Silr̄ n̄ euitāt irreglaritatē q̄ iuris ignari zelo fidei: ꝛ ꝓpter idulgētiā hn̄dā q̄ dat̄ afferrētib⁹ ligna ad ꝯbustionē h̄rticoꝝ attulerūt ligna ad cremādū h̄rticos: si illa mā illata lignoꝝ coopata ē ad ꝯbustiōꝫ ꝛ mortē h̄rticoꝝ h̄ꝫ guil. s̄ si illa mā n̄ ē coopata: puta q̄a iā mortui erāt: qn̄ ligna attulerūt: vel anq̄ꝫ apprehēdēt̄ ignis in illa mā n̄ sūt irreglares. Si āt de h̄ dubitat̄ meli⁹ ē tenē certū: ꝛ se reputare vt irregularē. ex̄ de tēp. or. Ad aures. Idē de cleric̄. q̄ cū alijs ēbūt ad māganell. vn̄ creditur aliq̄s ꝓbabilit̄ mortuus: q̄a h̄ꝫ guil. meli⁹ ē tenē certū: vt dictū ē. ar. d̄ pedi. z. Si q̄s. Itē q̄ ꝑcutit mulierē pregnantē: vel dat ei aliq̄d vt faciat aborsuꝫ: si ex h⁹i ꝑcussiōe: vel rei datiōe illa abortit̄: si iā erat format⁹ ꝯcept⁹ ē irreglarl. sec⁹ si nōdū erat formatū puerpiū. Q. d̄ si dubitat̄ vtꝝ ex ꝑcussiōe vel rei sūptōe secut⁹ fuerit abors⁹ vel ex alia cā: vel vtꝝ essꝫ puerpium formatū vel n̄. Si ꝓbabilit̄ dubitat dꝫ a ꝓmotōe ꝛ misterio abstinē: ne ꝑiculo se ꝯmittat: ꝛ multo magis si hoc oio credit. Si aūt hꝫ temerariā opinionē deponat eā. Guil. Itēꝫ si q̄s aliq̄d dicit vel facit vn̄ accelleret̄ alicui mors: esto q̄ alias oio essꝫ moriturus efficit̄ irregularl. si h̄ ē certū: puta voluit infirmū vt citi⁹ moriat̄. Dicit decapitādo vt ponat caput in cipo. ꝛ ex h⁹ citi⁹ pōit. Dicit aliquis satelliti vt aptet manariā: ne plures habeat recipe ictus: ꝛ fit: et h⁹modi. ar. di. 50. Si q̄s viduā. Itē q̄ associāt homicidā vt si opꝫ defendāt: q̄uis nil aliud faciant sunt irregulares si seq̄t̄ mors vel mutilatio. Quinimo si dissuaserūt ēt p⁹ illi homicide vt n̄ faceret: ꝛ tn̄ oio volētē facē associauerūt. extra d̄ cle. pu. in duel. Heric⁹. Unde oēs illi de familia rectoris q̄ vadunt ad associādū malefactorem cum ducit̄ ad mortē: siue pedestres: siue equestres: cum vadunt ꝓ defensione si oporteret vti sūt irregulares. Qui etiam trahit ad cordā vel aliā torturā reū: ꝛ ex h⁹ fatet̄ et occidit̄ ē irregularl. Qui etiā acuit vel portat manariā cū q̄s ē decapitād⁹ vel mutuat vel portat scalas vel funes pro aliq⁹ suspēdēdo. similit̄ q̄a q̄lꝫ hoꝝ dat cāꝫ ꝓpinquā morti alti⁹. di. 50. Si q̄s viduā. sec⁹ de eo q̄ fec̄ scalas vel funes vel gladiū n̄ ad mortē iserēdā: s̄ ad oēs vsus: ꝛ cāu postea aliq̄s vtit̄ ipsis ad occisiōeꝫ. zz. q. 5. de occidēdis. Qui etiā se mutilat ex ipatiētia: vel etiaꝫ si facit zelo castitatis sibi virilia amputando est irregularis. di. 55. Si quis partem. Item dicit Archi. 15. q. i. Si quis clericus aio irato vadit ad occidēdū aliqueꝫ puta ꝓpt̄ iniuriā receptā ꝛ reperiens

ip3 mortuū ab aliis vt satisfaciat aio suo amputat cadaueri caput: quāuis videri possit irreglaris:q̄a lex ꝓmotionis factū reqrit: vt dicit hoc.c.et ꝓpter intentionē cū ope subsecuto. ex de biga. Nup. qđ etiam tenz Jo.in glo.de pe.di.i. Periculose. tñ bm ꝙ cōiter tenēt doc. nō est irregularis: q̄a homo mortuus nō est homo: et hec est ꝟitas. al's sequeret̄ ꝙ omnes medici q̄ faciūt nothomiā essēt irregulares: qđ non est ꝟū: nec repitur ista irreglaritas posita: nec pene sūt restringende. Archy.

¶Nō de homicidio ⁊ mutilatione que contingit in bellis: et ei⁹ irregularitate.

e

De homicidio vel mutilatiōe que cōtingit in bellis quō vr̄ qñ bellatores efficiant̄ irregulares. Quātū q̄dē ad clericos. Jo.cald.in addi. addita Jo.an.in nouella. ext̄ de homi. ¶Petitio. Sic distinguit. Cleric⁹ aut vtit̄ armis incōtinēti repellēdo vim vi: ⁊ cū debito moderamine. Aut aliter. Si pmo mō etiā si occidet vel mutilet nō est irreglaris cū. l.facit ad sui defēsionē. di.i. Jus nāle. Si aliter facit. Tūc aut h agit de lñia pape: aut ꝓprio motu. Si d lñia pape: ¶Puto ꝙ in bello iusto vti possit armis defensibilib⁹: naz inter alia q̄ fac̄ bellū iustū est auctas pape vel pncipis: ⁊ tūc si occiderit vel mutilat ñ est irregularl. ex q⁹ papa dedit sibi lñiaz: nā cū irregularitas sit pēa p cstōes canonicas introducta ex q⁹ papa potuit dare lñiam clerico ⁊ auctoritatē vtendi armis q̄buscūq etiaz siñ metu irregularitatl. dādo h⁹mōi lñiaz: videt̄ ꝙ abstulit ab eo icursioꝫ irregularitatl. qđ pōt: q̄a cuz volūtario hōicida pōt dispēsare. de dse.di.i.c.i.qñ h papa expmēt ꝟū vr̄. alias sec⁹. Si ꝓprio motu clericus vtit̄ armis: tunc aut in bello iniusto: aut in bello iusto. Si in bello iniusto: tunc planū ē: qđ ñ ē sibi licitū: siue suis fauorē pstet: siue tiorez icutiet aduersariis. Et si ibi aliq̄ sūt occisi vel mutilati irregularis est. 23.q.8.c.i.⁊.2. Si in bello iusto: puta ꝓ defensiōe p̄rie vel alioꝝ. 23.q.3. ¶Fortitudo. Et tūc potēit infesse ēt cū armis defensiōis ñ tñ dz pugnare h hortari potēit vt 23.q.8. Ut pdē. Et orōib⁹ incedē. 26.di.c.fi.⁊.23.q.8.§ i. Et petro dictū ē: cōuerte gladiū tuū in locū suū. di.5.§.i. Sz cū armis offēsibilib⁹ nō dz ibi eē nisi ea intētōe vt se defēdat ñ vt pugnet ipediēte ordie ꝓfessiōis 23.q.8. Clerici. Et si in tali bello est aliq̄s occisus vel mutilat⁹ ab ipo clerico est irregularis. Si aūt ipe nemiē occidēit vel mutilauerit ñ est irregularis: lz q̄s ab aliis occisus sit: vel mutilat⁹. Ad tollēdū tñ duplicitatl. ābiguū: ad cautelā h cāu pōt sibi imponi p̄ñia: ⁊ sic itelligat̄ de clerico p cussore pūtiū: vt ibi nōt in vlt. glo. ⁊ h credo ꝟū q̄dq̄d nō. in spe. ti. 2. Si āt in tali bello cleric⁹ vulnēauit aliq̄ꝫ h ñ occidit vel mutilauit distingue. Aut talis vulnēat⁹ occis⁹ fuit postea ab aliis: ⁊ tūc subdistingue: q̄a aut habuit aimū occidēdi dic⁹ cleric⁹ qui vulnēauit: ⁊ sic est irregularl. e. ti. Significasti. 2⁹ ibi. ⁊ si pcussor volūtatē zc. 23.q. vl.c.fi. aut ñ hūit aimū occidendi. Et istud etiam subdistingue.

Quia aut vulnus ipius clerici potest discerni ab aliis vulnerib⁹: et tūc nō est irregularis: si vulnus nō est mortale vt.eo.ti.Significasti.Aut non potest discerni:et tūc ꝓpter dubiū irregularis iudicat̄ vt in eodem ꝟsu. Q.ō si discerni. Res autē suas non videt̄ licitum armis defendere cum alioꝝ offensiōe.eo.ti. Suscepimus. Hec omnia Jo.cal. ꝶ in pncipio sūt aliq̄ꝫtulū abreuiata. Nō tñ ꝙ ex hoc ꝙ papa dat licētiā clericis ꝙ insint bello. Non tamē videt̄ ex hoc licere cleric.vti armis: nisi ad se defēdēdū nō aūt ad occidendū aggrediendo: nec etiā paganū:sed tamen possunt interesse ad ortandū alios.zz.q.8. omni.ꝛ.c.se.Q.ō si occiderēt vl' mutilarēt etiā in bello iusto sūt irregulares vt dicit Jo.de lign.Dicūt etiā Hosti.ꝛ Jnn.ꝙ pñt clamare:capite ꝛ pugnate:sed nō occidite. Jtē dicit host.ꝙ in bello iusto potest.clericus dare licentiā pugnādi ante ꝯflictuz nō autē in bello iniusto. Jtem dicit Ray.in sūma.ꝙ vbi ples repiuntur in pugna in qua sunt aliq̄ interfecti ꝛ mutilati:ꝛ nescit̄ a q̄bus:q̄ꝫtuz ad irregularitatē oēs censent̄ irregulares. Et q̄ sunt ex pte iniuriātiuz:ꝛ q̄ sunt ex pte recipientiū si illi erant clerici:ꝛ sic illicite mouerūt arma.di.5i Si q̄s post baptisma. Sed Archy. dicit.zz.q.vlti.c.fi.ꝙ istud dictum Ray.q̄dam intelligūt quādo clerici erant in culpa:ꝛ hoc apparz ex ꝟbis eius dum dicit mouerunt arma.q̄si voluntarie ꝛ sine necessitate. Naz si defenderēt se vl' socios necessario:lz aliq̄s a defensorib⁹ sit interfectus ex alia pte. Reliqui nō interfecissent:nec interfectores iuuassent nō essēt irregulares:lz volūtatē occidēdi hūerint quia lex ꝓmotōis factū req̄rit.15.q. .i.Si q̄s.ꝛ.c.vlt. Jpse tñ archy.distinguit inter repellētē ꝛ inferrētem vim:vt repellens ex dispensatōe ꝓmoueat̄ ꝛ tollerct̄ in susceptis: duz tamē constet eum nō pcussisse iferēs sec⁹ q̄a in culpa ē.ar.16.q.3.Porro. Nō etiā Archy.di.36.ꝙ ꝶm Jnno ꝛ Host. Si q̄s pcussit aliquē in iusto bello si nō sit mortuus inde vel neminem suis ictibus occidat vel mutilet nō efficit̄ irregularis:etiaz si alij feriant vel occidant ꝶm Goffr.dūm ñ ꝓuocauerit eos.eo.t.Significasti Addunt etiaz Jnno.ꝛ Ber.ꝙ si aio occidendi pcussit aliquē: lz nō letalit̄ sed alij postea occidunt est irreglarl. q̄a auxilium morti pbet. Jtem si clericus cōmodet balistaz in bello: siue iusto siue iniusto: et ex hoc sequatur mors est irregularis:q̄a prestat cām ꝓpinquā morti.di.50. Si q̄s viduā Jtem ꝶm Guil.de mutuāte gladiū vel ensez in bello ipso.Dicit et Lau. vt allegat.Frā.de zam.in cle. vnica de homi.ꝙ illos q̄ detrudāt hoies i carcerem ita artum ꝛ aspū ꝙ incarcerati nō viuūt vltra sex vel octo mēses ꝓpt̄ artationē carceris reputat ex ponētes tales ad hoc homicidas et irregulares:hec eniz pena est magis afflictiua q̄ꝫ si ponerēt in patibulo. Et hoc est cōtra platos q̄ detrudūt clericos in gabbia: vbi ꝟisimile ē ꝙ .ī.paucos dies morientur.Fran.de zamb.ꝛ henri. Hec aūt irreglaritas homicidij quōcūq ꝛ quotienscunqꝫ

sit cõtracta añ baptismũ p baptismũ delet. di. 51. Si qs post baptismũ. bz Inn. goff. 7 guil. Sz post baptismũ p solũ papã dispẽsat: qđ etiã ñ facile fat. di. 50. Miror. Idẽ p totũ de mu tilatõe mẽbri. De homicidio quo ad peccatũ 7 penã hẽs in scđa pte.

De irregularitate circa bigamiaz Cap. 98.

i Rregularitatẽ etiã inducit bigamia: que ɔtbit multis mõis. Primo qñ cũ quis successiue 7 diuersis tpibus hz duas vxores 7 vtrasqz cogscit. 21. q. i. apiat Si ãt alterã ñ coguisset: puta qa añ ɔsũmationẽ matrimonij desũcta eẽt nõ est irregular. bz Tho. in 4. di. 24 lz magister sniarũ alit dicat: s ñ tñt in hoc opinio ei⁹. 2° cũ qs diuersis tpib⁹ hz duas vxores: vnaz de iure: aliã de facto: puta cõtrahit cũ cõsan guinea 7 vtrãqz cognoscit: hic enim censet bigam⁹ ppt intẽtiõis affectũ cũ ope sbsecuto. ex. de biga. Nup. 3° qñ ples hẽret eodẽ tpe: vnã de iure: aliaz de facto: 7 vtrãqz cogscit: puta ɔtcto mrimonio cũ vna: et ɔsumato cotbit etiã cũ alia: vel cũ ɔtrahit cuz duab⁹ de facto: puta cũ ɔsãguineis: 7 cogscit eas: vt in. d. c. Nup. eo. ti. 4° cũ ɔtbit cũ vidua ab alio viro co gnita sec⁹ si fuissz relicta vgo. 22. di. Seriatiz. 5° qñ ɔtbit cũ corrupta ab alio 7 cognoscit eaz: 7 h siue sciuerit illã corruptã: siue ignorauẽit. di. 34. cu rãdũ. Sz si ipse sol⁹ deflorassz 7 po stea cõtheret cũ ea nõ cẽset bigam⁹ di. 26. Acuti⁹. ar. ex q si. sit legi. tãta 6° qñ vxorẽ ppriã cogscit: siue sciẽt: siue igrãt postqz cognita est ab alio di. 34. Si cui⁹. 7 c. se. qp etiam si vir accusaret vxorẽ de adulterio: 7 pen dẽte accusatõe ad pceptũ ecclesie vir debitũ redderet adultere irreglaris est: qa bigam⁹ bz Tho. ray. et hosti. 7° cũ qs duxit vxorẽ vilẽ mulierem puta ancillã vel ioculatricẽ: vel aliqz ex illis que publicis spectaculis mãci pant lz vginẽ: repellit ab ordie. di. 34. Si qs viduã. 8° cũ qs in sacris cõstitut⁹: vel post pfessiõez i religiõe ɔtbit cũ corrupta. ex. e. A nobis. Rõ aũt pncipalis: quia bigam⁹ phibet pmoueri est defect⁹ sacmẽti: q ẽ i eo: qa. s. ɔiũctio ɔiugalis facta p eũ: non põt significare illã spũalẽ ɔiũctõz xpi 7 ecclesie q est vn⁹ spõsus cũ ecclia q est vna spõsa: nã cũ diuidit carnem suã in plures vxores: nõ est vn⁹ vni⁹ di. 26. Accuti⁹. Cõiũctio autẽ forni caria nõ significat illã cõiũctiõez xpi 7 ecclesie: s tm cõiũctio cõiugalis: et ideo q nõ cõtraxit: s fornicat⁹ est cũ multis nõ cẽset irregular. hec autez irregularitas nõ tollit p baptismuz: sicut irregularitas homicidij. Rõ est qa cõtrahit ex matrimonio: 7 bap tismũ nõ soluit matrimoniũ. di. 26. Deinde. Vñ q hũit vnã vxorẽ ante baptismũ: 7 aliã post baptismuz: vel ãbas ãte baptismuz irregular. est: et bigam⁹ est. di. 26. Accuti⁹. Exuitur aũt bigam⁹ omni puilegio clericali: 7 addit foro seculari nõ obstãte con suetudine: 7 eis sb pena excõis inhi bitũ est ferre tõsurã. ex. e. Altcatõis. li. 6. Sol⁹ ãt papa dispẽsat cũ biga mis: nõ eps bm Tho. 7 Jo. an. ex. e. i. d. c. Quidã ãt dixerũt qp nec papa põt: qa ɔtra doctrinã apli. Sz dicũt

k

Tho. et pe. q papa nō pōt dispēsare in doctrina aplōꝝ q̄ztū ad ea q̄ sunt de iure nāli: et ea que sūt de nccitate sacmētoꝝ et fidei: sed in alijs potest cū hēat eādē ptātē ecclesia nunc sicut et tūc. Quod aūt obijci possz decretalis. ex eo. Nup. Soluit Tho. dicens q eādē difficultatē esse in dispēsādo cū eo q̄ ɔtxit cū pluribus de facto: sicut si ɔtraxissz de iure vult papa ibi ostēdere: et ideo nō decē dispēsare: et nō q̄n possit dispēsare. Uel ēt dicit non posse dispēsare: q̄a nō consueuit: et si possit. Si diffusi9 vis vidē de bigamia: hēs in sū. cōfess. li. z. ti. z. p totū.

De irregularitate ,ppt̄ illegitimationē. Cap. 99.

Irregularitatē etiā inducit illegitimatio. Rō āt quare tales phibēt a pmotōne ē bm Ray. Pmo q̄a tales reputāt uiles psone: dignitas aūt clericat9 vilibus psonis dari nō cōuenit. 2o etiā ad detestatōez prni sceleris: nec ē icōueniēs vnū puniri p alio: vt filiū p peccato patris pena tn̄ tpali: etnali aūt nūq̄z: vt. i. q. 4. Per totū. 3o q̄a tales solēt esse imitatores prni sceleri. et intēpati moris. 56. di. Si gens. et in glo. sūmaria in pn. di. Et quāuis aliq̄n repiāt h9i uiri valde industrij: et ꝟtuosi et ex hoc reddant magl laudabiles. di. 56. Nūq̄z. tam iura adaptant bm ea que in pluribus accidūt In dignitatib9 tamē secularib9 tles nō semp repellūt. ff. de cur. l. Spurij illegitimi Etiā bm iura hēditare non pūt qd statutū ē in fauorē mrīmonij Et vt dicit Pe. de ancha. Si fieret in aliq̄ ciuitate statutū q illegitimi possent hēditare nō valēt: et esset ɔ̄ bonos mores et nutritiuū luxurie tn̄ q9 ad deū et ꝟtutū opa nil nocet illegitimatio si in se bon9 sit: vt diffuse hēs. di. 6. Nasci. cū. 4. c. sequēti.

Dicit aūt illegitim9 q̄ nō est nat9 de legitimo mrīmonio: vel qd reputabat illegitimū bm Ray. ex q̄ fi. sint le. Cū inter. Uñ si vir et mulier ɔtxerunt in facie ecclesie bōa fide credentes se legitime copulatos: cū tn̄ non essent: puta ,ppt̄ ipedimētū cōsanguinitatis: vel etiā si alt eoꝝ tm̄ hoc crebebat. scz legitimā copulatōez: puta q̄a cōtraxit cū eo quez nesciebat hēre aliā vxorē: talis reputat legitim9: et vtriq̄z pēti succedit. ex e. Ex tenore secus si clādestine cōtxissēt: q̄a videt fuisse ignorātia affectata. Et multo magis si cōtraxissent publice sciētes ipedimētū āmbo. ex de clan. despō. cuz inhibitio. Et bm Tho. et Pe. Itē dū q̄s igrat se illegitimū cū sit bz hosti. pbabilis ignorātia excusat eū. ar. C de testa. l. i. Uñ durante tali igrātia nō peccat faciēdo se pmoueri: vel hereditatē adeūdo: sed cū scit sufficienter q̄zuis alijs occultū essz: et dispēsatiōe indiget quo ad ordinē et dignitatez et hēditatē dimittē dz. Qn̄ pater ēt nesciebat illū. s. eē illegitimuz. vtꝝ āt in hac mā debeat fili9 credē matri. Dicit hosti. pma facie credēdū ē. ar. ex de pba. Afferte. Sz tn̄ n̄ cogitur ad h. s. credere. C. de testa. l. Neq̄z p fessio. Qualitas aūt mris et cōuersio ei9 cū alijs circūstātijs pl9 vel minus videt q habeant inducē talem filiū ad credendum.

Triplicit̄ q̄s legitimat̄.

l Egitimatꝰ aũt q̇s tripliciter
Primo mõ ꝑ sequẽs mr̃imõiũ
puta cũ q̇s ɔ̃thit cũ illa ex q̃
añ mr̃imoniũ hũit filios: ẽt si ille vł
illa añq̃ʒ sumẽt talẽ in cõiugẽ pus cũ
alio ɔ̃thẽt q̇ postea moreretꝰ. Et h̃ ẽ
v̄ũ si illa tũc poterat illi eẽ vxor qñ ɔ̃
ea hũit filios: q̇a. s. vtꝗʒ solutus erat.
vñ natꝰ de adult̃io vel icestui ꝑ istũ
modũ legitiari ñ põt. ex̃. e. Cõq̃stus
Et hec legitimatio valet vt succedẽ
possit in oibꝰ bõis ꝑẽtũ. In auc̃. q̇bꝰ
mõis efficiꝰ legi. §. Dñ̃. col. 8. valet
ẽt ad hñdũ dignitatẽ ⁊ ordines. 2°
mõ ꝑ spãlẽ indulgẽtiã pape. ex̃. e. ꝑ
venerabilẽ. et h̃ legitimatio valʒ ad
h̃ vt talis valeat ꝓmoueri ad oẽs or
dines ⁊ dignitates ecclⁱasticas vbiꝗʒ
terraꝝ: valet ẽt ad successiõʒ bonoꝝ
ꝑentũ: ⁊ ad oẽs actꝰ legitios sc̃lares
in terris ecclesie sbiectł. tꝑalit. Si aũt
fiat ꝑ epm̃ legitiatio valebit ad h̃ vt
miores ordines suscipe possit: ⁊ bñfi
ciũ sine cura vbicũꝗʒ ⁊ ad successiõeʒ
bonoꝝ et actꝰ legitios sc̃lares i t̃ris
ecclesie sbiectł. tꝑalit. ⁊ ẽt in alijs t̃ris
q̇ʒtũ ad ea ꝑ q̃ nõ fiẽt alteri ꝑiudiciũ
⁊ multo magł ad h̃ valet legitiatio
facta ꝑ papã. h̃ in his ꝑ q̃ fit alt̃i ꝑiu
diciũ: puta ꝙ succedant ab intestato
nõ valet legitiatio: nec ꝑ papã: nec ꝑ
epʒ in terris que ĩtꝑalit ei ñ sbsistunt
vel sbsunt. Hec sʒ Inno. ⁊ Ber. sup
decre. Per venerabilẽ. 3° m̃ legiti
matꝰ q̇s ꝑ leges seculares sm̃. s. mo-
dos in eis traditos q̇ reduci pñt ad
tres. Primꝰ ẽ si pr̃ filiũ nãlẽ offerat
curie Impatoris efficiatꝗʒ curialis.
in auc̃. q̇bꝰ mõis efficiꝰ nãlis legi. §
Si q̇s igitꝰ. col. 8. Idẽ si offerat eum
curie ciuitatł. de q̃ vel de cuiꝰ vico sit
oriũdus: insti. de nup. §. vl. 2ꝰ modꝰ
est si pr̃ decedẽs in testõ filiũ nãlem
noiet legitimũ heredẽ: ⁊ ipse postea
offerat testm̃ ꝑncipi: vel si pr̃ in istr̃o
ꝑ publicã manum cõfecto: vel ꝓpria
mãu scripto cũ sbscriptõe triũ testiũ
eũ filiũ noiet: nec adiecerit nãleʒ. In
auc̃. vt liceat. ma. ⁊ aui. §. Ad hꝰ. 3ꝰ
modꝰ est si nullo filio legitio exñte
ipse nãlis filiꝰ se ipsuʒ offert curie: vt
in auc̃. q̇bꝰ mo. nãlis. eff. legi. §. i. hec
legitiatio ꝑ leges facta valʒ ad secu
laria ⁊ tꝑalia quo ad successiõʒ ⁊ di
gnitatẽ in terris tm̃ sbiectł. ꝑtãti legi
timatõis: ⁊ in alijs vbi nõ fuerit alt̃i
ꝑiudiciũ ad ordinẽ vel dignitatẽ ec-
clesie nõ se extẽdit. Inno. ⁊ Ber.

In q̇bꝰ ⁊ q̃liꝰ dispẽsetꝰ illegiꝰ

D Ispẽsatꝰ ãt illegitimꝰ. Uno m̃
ꝑ ingressũ religiõis approbate
⁊ hoc quo ad oẽs ordies: vt di. 56.
c. i. sʒ Ray. ⁊ glo. sũmariã. Sʒ ad ꝑ
latões vtputa: ꝑoratũ etiã in ipa reli
gione: vel alias dignitates sin̄ dispẽ
satõe talis ꝓmouẽi nõ põt. vt in. d.
c. i. Et nõ ꝙ magister ordis ꝑdicato
ruʒ põt dispẽsare cũ trecẽtis fratribꝰ
ordis sui: sup defectũ nataliũ vt pos-
sint ad oẽs ordies ⁊ ꝑoratꝰ ordis ꝓ
moueri: nisi fuerint ꝓcreati ex icestu
vel adult̃io vel regularibꝰ. Alex. de-
uotõis. sʒ ex alio ꝑuileº. s. Io. 22. põt
dispẽsare in illo numẽo cũ oibꝰ geni
tis de soluto ⁊ soluta: ẽt si eẽnt pr̃es
eoꝝ sacerdotes: vt. s. ꝓmoueanꝰ ad
ordies ⁊ ꝑoratꝰ ɔuẽtuũ. Deuotiõis.
2° dispẽsatꝰ siue dispẽsari põt ꝑ epm̃
⁊ hoc ad ordies miores tm̃: ⁊ ad bñ
ficiũ sine cura qº ãt ad alia dispẽsari

nō pōt. 2° fit dispēsatio p papā: ⁊ h°
nō solū q° ad ordies: s₃ ēt q° ad oēs
dignitates vel psōat⁹ ex̄ e. Js q̄.li.6.
Dispēsatio āt alr̄ fit circa tales mioꝛ
vt.s. ordinēt et instituāt in ecclesiis
aliis a pr̄na: dico si sūt filii psbyr̄i. al's
ῡo in q̄buscūq₃ ecclesiis. ar. ex̄ eo. ti.
pn̄tiū. alr̄ maioꝛ vt.s. istituāt i pr̄na
aliq° tn̄ medio: ex̄ e. Ex trāsmissa. alr̄
maxia vt in pat̄na nullo medio. Et
nō q̄ cū dispēsat illegitim⁹ a papa
quo ad ordines ⁊ bn̄ficiū ecc'iasticū
n̄ ꝓpt̄ h̄ intelligit q̄ possit ꝓmouēi
ad psōatū vel rectoriā: ad quā p ele-
ctionē accedi ɔsueuit. ex̄ de pbē. c. ul.
s₃ bn̄ ad ecclesiā pꝛochialē poterit ꝓ-
moueri. Jtē si a papa obtinuit dispē
satōez illegitim⁹: et postea ipetuit q̄
duo aut plura bn̄ficia cū cura possit
hēre: tacuit āt p̄dictū defectū: n̄ val₃
h̄ scd̄a gr̄a. ex̄ e. Si is q̄.li.6. Jtē nō
q̄ filii sacerdotū quos ipsi susceperunt
de legitia vxoꝛe an̄ sacꝝ ordinē. s̄m
Ray. ⁊ alios ꝓmouēi pn̄t ad oēs oꝛ
dines ⁊ dignitates: cū legitimi sint
nisi in illa ecclesia in q̄ p̄res eoꝝ ime
diate fuerūt p̄lati vel canonici: vbi n̄
pn̄t canonizari vel ꝓmouēi ex̄ e. Ad
hec. Hoff. ēt dic̄ q̄ cū pr̄ hūit psōatū
ad vicariā ꝑpetuā i aliq̄ ecclesia: fili⁹
imediate ip₃ vel ipsā hr̄e n̄ pōt. ex̄. e.
O.m. Jtē si pr̄ hūit psōatū fili⁹ n̄ pōt
habē vicariā: nec ecōuerso ex̄ e. Mi-
chael. q̄ si fili⁹ succedat pr̄i dispēsati
ue: frat̄ isti⁹ bn̄ poteit succedē fratri
vt pōit Host. q̄a i h° n̄ succedit patri
imediate: s₃ sec⁹ si pm⁹ hūiss₃ ipsā ec-
clesiā de facto poꝛro ad nepotes hec
ꝓhibitō n̄ extēdit s̄₃ ray. gof. ⁊ ho.
Ordiati ῡo in sacris. s. sbdyaconatu
⁊.s̄. si suscipiāt filios ex vxoꝛib⁹ cum
q̄b⁹ an̄ ordiatōez ɔtxerāt. Tales filii
illegitimi sūt si vxoꝛes ɔsenserunt q̄
viri ordiarēt: vel sciētes n̄ ɔdixerūt.
zz. di. Seriati₃. S₃ si ordiati sūt iui-
tis vxoꝛib⁹ ⁊ ignātib⁹ legitimi cēsēt
⁊ n̄ indigēt dispēsatōe: aliq̄ tn̄ dicūt
q̄ indigēt ēt tales dispēsatōe. Greci
tn̄ sacerdotes: q̄a licite vtūt mr̄imo
nio ɔtcto an̄ susceptōꝝ sacm̄ētoꝝ: n̄a
in sacris cōtrhē n̄ pn̄t: nec licuit a tpe
aploꝝ. Jō filii quos gn̄ant de vxoꝛi
bus suis: dū sr̄ i sacris legitimi sūt: et
idē iudiciū sit̄ de aliis legitimis.

De coꝛpoꝛe vitiatis.

i Irreglar̄. ē coꝛpe vitiat⁹. i. mu
tilat⁹ vel debilitat⁹ i mēbris
talis ꝓhibet: aut ꝓpt̄ ibilitatē
ad offm̄ exequēdū: aut ꝓpt̄ defoꝛmi
tatē ad scādalū alioꝝ tollēdu₃. Pro
cui⁹ declaratōe nō distinctōꝝ. aut q̄s
ē mutilat⁹ vel p̄uat⁹ mēbro magno
⁊ māifesto q̄. s. inducit nōbilē defoꝛ
mitatē vt p̄uatio nasi ⁊ h⁹ modi: vel
inbilitatē ad exequēdū offm̄: vt p̄ua
tio man⁹ ⁊ h⁹ mōi. ⁊ tūc q̄cū₃ de cā
sit mutilat⁹ vel p̄uat⁹ iusta vel iiusta
nāli vel accidētali ipedit a ꝓmotiōe
⁊ deicit̄ ꝓmot⁹ cū tn̄ defectu. Si āt
erat iā ꝓmot⁹ q̄n̄ supuenit defect⁹ si
nō ꝓpt̄ hoc reddit̄ nimis defoꝛmis
pōt exeq̄ illa officia: ad que n̄ ipedit̄
ꝓpt̄ illū defectū. Puta si fact⁹ sacer
dos amisit visū missā celebꝛare n̄ po
terit: vel al's ministrare in altari sed
poterit audire cōfessiōez ⁊ p̄dicare: a
bn̄ficio ēt nō remouebit̄ si sin̄ culpa
sua incidit in defectū: q̄a nō d₃ addi
afflictō afflicto. 7. q. i. Cū pcussio. da
bit tn̄ ei coadiutoꝛ si tale bn̄ficiu₃ est

cui ipse deseruire nō possit.ex̄ de cle. egro.c.z. Aut q̄s mutilat⁹ est vel ꝑ uat⁹ mēbro ꝑuo vel occulto:⁊ tūc sb̄ distingue: q̄a aut sponte ⁊ sine iusta cā:vt ex indignatōe vel ipatiētia vel suꝑbia:aut ex iniusta cā vel inuit⁹. si ꝑmo mō tūc indistincte in quocūq̄ʒ mēbro:siue a se: siue ab alio repellit̄ a ꝓmotōe:⁊ deicit̄ iā ꝓmotus:etiā si putasset se obsequiū ꝓstare deo se castrādo.ex̄ e.Significauit.⁊.c. Ex ꝑte.di.55.Qui ꝑtem.⁊.c.se. Et ꝺm Inno.Idē ēt est si nō totū mēbrum amisit: ꝫ ꝑtē mēbri q̄ deformitatem gn̄aret:vn̄ scādalū essʒ.ex̄.e.c.i.Uel inhabilē reddēt ad offm̄ exequendū ex̄ e.Thomas. Sec⁹ si alijs vel ēt si dētē sibi excuteret.Si aūt ex iusta cā ⁊ spōte puta ꝓpter ꝑiculum lepre ne totū corp⁹ inficeret fecit sibi āputari mēbꝛ occultū vt virilia vel māifestū ꝑuū vt digitū nō nc̄ciuʒ.s.ad signuʒ crucis faciēdū:vel ipsemet h⁰ sibi fec cū essʒ bn̄ ꝑitus in cyrugia:talis nec repellit̄ a ꝓmotōe:neq̄ʒ deicit̄ ꝓmo tus:idē iudiciū si inuit⁹ puta:si ab ini micis castrat⁹: vel ēt sic nat⁹:vel ēt a cāu in tale q̄d incidit: dādo oꝑam rei licite puta dolādo lignū abscidit sibi ꝑteʒ minimi digiti. In oib⁹ h⁹i nō repellit̄:nec ē nc̄ciuʒ ꝺʒ Tho.⁊ gl. di.55.Si q̄s abscidēit.ꝙ talis castra t⁹ testiculos secū portet siccos: vt di cūt vulgares. Sʒ si dādo oꝑam rei illicite a casu amisissʒ mēbꝛ: talis re pellit̄ a ꝓmotōe:ꝫ si mēbꝛ vel pars mēbri essʒ que gn̄aret modicā defor mitatē:talis ex mi̾icordia tollerat̄ i suscepti.s.ꝑ dispēsationē epi. Hec ex dictis Ray. Guil.Inno.⁊ Bern̄.et trahūt̄ ex̄.di.55.Si q̄s absciderit.et in alijs capitulis.ex̄ e.Significauit. Quātū ad q̄dā ꝑticularia:⁊ detmia ta cōꝑis vitia. nō ꝙ claudū admittit cōsuetudo:nisi talis sit ꝙ sine baculo ad altare stare n̄ possit ar.ꝯ ꝯse.di.1. Null⁹.⁊.di.45. Disciplina.Cecitas vni⁹ oculi tātū repellit̄ a ꝓmotione ꝺʒ Archi.qđ ꝓbat ꝑ.c.Si euāgelica di.55.Gibosus n̄ repellit̄ a ꝓmotōe nisi sit nimia deformitas: vel debili tas. hn̄s sex digitos in pede indubi tanter ꝓmouet̄:⁊ etiā ꝺm Hostiē. si hēat in manu: vel si habeat digitos coniūctos: dūmō ex his nō sit ipedi mentū in vsu mēbri.ff.de edili.edic. .l.Itē offili⁹.Leprosus ꝑꝑlo celebrar̄ n̄ debet ꝓꝑt scādalū:ꝫ si nō sit nimis deformis nō est ꝓhibēd⁹ ꝑuatim ce lebrare:vel etiā leprosis nō āt sanis. Uinū oio nō bibens ad sacerdotiuʒ ꝓmoueri nō debʒ:nec pōt: cū sumē oporteat sāguinē xp̄i celebrātē q̄ ē sb̄ spē vini.z.q.7. Ipi apostoli. Macu laʒ hn̄s in oculo nō repellit̄ a ꝓmo tiōe: nisi nimiā inducat deformitatē qđ cōsiderare ē in arbitrio ꝑlati. ex̄ de cor.vitiati.Cum de tua. Sed ibi suffraganeoꝝ ꝯsiliū req̄ri mādat̄:et qđ sibi visū fuēit exequat̄ metropoli tan⁹.vbi nōnt Uin.⁊ Ber. ꝙ sin̄ cō silio illoꝝ suꝑ macula nil disponere dʒ.alias nō valet.Sed Hosti.hoc n̄ approbat: q̄ʒuis.n.cōsiliuʒ archiepm̄ instruat:⁊ ipso requisito nil expediri debeat:nō tn̄ hʒ nc̄citate epūs ipsuʒ sequi:vt nōri ꝯsueuit ex̄ de elec. Cū i veteri.50.di. Studeat. Tu dicas ꝙ cū apostolic⁹ in ꝑdicta decre.mādet ꝓcedi cū cōsi⁰ suffraganeoꝝ:si absq̄ʒ

cōsilio ipsoꝝ ꝓcedat nō valebit. vt i pdicta decre. Cū in veteri. Si autē reqsito ipsoꝝ cōsilio hmōi cōsilium ipsoꝝ n̄ sequat bn̄ valebit. ex ᵭ arbi. Cū oliz. Sz sec9 dici potest ꝗ̄ dicēt in mādato. De ꝯsilio suffraganeoꝝ zc. Videt. n. tūc papa artare metropolitanū: vel aliuz cui scribit vt seqt cōditōez ⁊ industriā psone siue psonaꝝ. et multo magl si dicerz in mādato vt nō faciat sine ꝯsilio talis vel taliū: hec oia de macula nōt Archy. di. 49. hic ⁊ eniz. sup ꝟbo. albuginē hn̄s in oculo. De furiosis lunatici. caducis ⁊ demōiacis. dicit Guil. ⁊ glo di. 33. sup. c. Cōiter. ꝙ null9 taliū ꝓmoueri dz ēt postq̄ fuerint liberati. Si aūt sūt iā ꝓmoti: tūc aūt sūt oio ex toto liberati a pdictis passiōibus: aut nō. Et in pmo cāu poterūt exeq offm̄ suū. Quāto autē tpe expectari debeat ad ꝓbādū: vtruz tales sint liberati: ⁊ qualit: q̄uis di. 33. c. Cōit. dicat ꝙ p ānū ⁊ alibi dicat ꝙ p. 30. dies. 6. q. 2. c. fi. Tn̄ dici pōt ꝙ ēst arbitrariū tps ꝓbatōis pensatis condicōibus morbi ⁊ psone. Si ꝟo n̄ oio ex toto sūt liberati: tūc aut frequēter aliq̄ dictaꝝ passionū vexat eos: Aut raro. Et si q̄dē frequent oio debent cessare ab offi9 misse. 7. q. 2. Jn lr̄is Si raro. Tūc aut cū spume iactiōe ⁊ vocis cōfusiōe: ⁊ sic debēt abstinere. aut raro: ⁊ sine hmōi spumatōne ⁊ cōfusione vocis: ⁊ tunc nō ꝓhibent ab officio misse dū tn̄ hēant iuxta se alium sacerdotē. vt si ille cadat vel deficiat iste suppleat 7. q. i. Jllō. q̄dā tn̄ hoc nō admittūt ᵭ demōiacis dicentes ꝙ oio opz eos esse liberos.

De irreglaritatib9 variis. ⁊ pmo de heresi. Cap. 100.

Sunt ⁊ quedā alie irregularitates que q̄a nō ita cōiter cōtingūt breuit expediem9 in singulis. ¶ Vnā tāgendo in isto caplo. Capitulū pmū est heresis ex qua post vulnus sanatū. i. eius dimissionē adhuc remanet cicatrix. s. irregularitas: vt dicit. i. q. i. Ventū. Unde ꝓhibet a ꝓmotōne ⁊ deicit ꝓmotus. Si aūt reuertāt ad fidei ꝟitatem post abiuratōez heresis recipiunt de iure cōi ad laycā cōionez postq̄ fuerint recōciliati. i. q. 7. Daybertū. Et circa eos fit q̄druplex dispensatio. Q̄nq̄ quidem semiplena vt. s. solum recipiant in ordinib9 an̄ hec omnia susceptis. i. q. i. Si q̄s heretice. Q̄nq̄ plena vt possint sacerdotes fieri. i. q. 7. Cōueniētib9. Q̄nz plenior vt. s. possint eē epi. 12. di. nos cōsuetudinē. Q̄nq̄ plenissima: vt scz ꝓmoueri possint ad supiores dignitates. 22. q. 4. Jpsa pietas. De hēsi q̄tum an̄ excōicatōem habes. s. ti. i. De ipsa q̄tum ad peccatū habes in secunda pte.

De irreglaritate solēnis pn̄ie.

Solēnis pn̄ia induc irregularitatē. di. 50. Ex penitentibus. Hec pn̄ia fieri debet cum illa solēnitate que habet di. 50 Jn capite. Et imponit tm̄ ab Epō: vel ab alio de ei9 mādato: nec imponit clerico nisi deposito: ⁊ quia hec hodie non est in vsu: ideo breuissime tangam de ea. Rō aūt quare impedit ꝓmouendum est: quia non sunt digni suscipe vasa sacramentoꝝ qui

19

dudū fuerūt vasa vitioꝝ di. 50. Illō
Nō. n. impōit᷑ talis pnīa: nisi ꝓ crie
vulgatissimo ⁊ enormi ꝙ totaȝ ciui
tatem cōmouet. Scḋa rō est ꝓpter
scādalum populi qui scit crimē eorū
di. 50. ō bis ꝯo. Tertia rō est timor
ne iteꝝ labant᷑ qui timor de consue
tudine p̄stina surgit. di. 61. In sacer
dotibus. Quarta rō est: quia ñ hērȝ
frontē rep̄hendēdi alios. di. 25. Pri
mū Ray. ⁊ Tho. in 4. Potest autē
cum his in minorib⁹ ꝓp᷑ nccītateȝ:
vel vtilitatē ecclesie dispensari. di. 50
Placuit: ⁊ hoc ꝑ epm: exquo nō est
ei ꝓhibitū. Publica āt pnīa ñ induc᷑
irregularitatē. hec. n. iniungi pōt ƀȝ
Ray. ēt ꝑ cōfessorē. et est cū iniūgit᷑
alicui vt vadat ꝑ mūdū pegrinādo:
cū baculo cubitali ⁊ scapulari.

De irregularitate dilationis bap
tismi.

D Ilatō baptismi vsqȝ ad egri
tudinē: queȝ tūc suscipit tiore
mortl. inducit irregularitatē
di. 50. Si q̄s. Rō hui⁹ est: q̄a nō p̄su
mit᷑ ꝯe ꝯtrit⁹: ⁊ ut ꝑ hāc penā hoies
inducerēt᷑ nō neglīgē ꝓpriā saluteȝ:
nec tollit᷑ ista irregularitas per bap
tismuȝ: q̄a baptism⁹ ita dilat⁹ induc᷑
eā. Idē aūt nō opat᷑ ꝯtrios effect⁹ ex᷑
de baptis. Maiores. Sec⁹ ē de illo q̄
distulit cōionē vsqȝ ad talē egritudi
neȝ: q̄a hic ñ repellit᷑ ab ordie di. 50.
De his ꝯo. Pōt tñ talis q̄ distulit sic
baptismū in duob⁹ casibus admitti
Prim⁹ est si post baptismū fides et
vita ei⁹ ꝓbabilis apparuerit. Scḋs
si raritas clericoꝝ h̄ exigēit. di. 57. Si
quis.

De irregularitate
circa iteratione sacramenti.

I Terata susceptio sacmētorū
impmētl. caracterem vt bap
tismi cōfirmatiōis: ⁊ ordinū
inducit irregularitatē. di. 50. Confir
mandū. de conse. di. 4. Qui bis. et
di. 5. Dictū. i. q. i. Q. ō q̄dā. Et si sciēt
rebaptizati sunt vel confirmati: vel
reordinati: vel etiā ignorāter: ƀ post
scitum ratū habuerunt absqȝ dispen
satione pape ꝓmoueri nō pn̄t: secus
si ignorāter vt infātes vel vt coacti.
Absolute. n. pn̄t h⁹mōi ꝓmoueri de
iure: ƀ ƀm alios qō tutius est dicē cū
dispensatōe. de cōse. di. 4. Eos. vbi
aūt q̄s ꝓbabilit᷑ dubitat ō susceptōe
h⁹mōi sacmētoꝝ: ⁊ nō leuit᷑ ⁊ teme
rarie: ⁊ ꝓpter hoc suscipit aliqueȝ di
ctoꝝ sacmētoꝝ facta p̄us diligenti
inq̄sitione sup hoc ad inueniēduȝ ꝟi
tatem: ⁊ nō inuenta suscipit: nō ꝓpte
rea efficit᷑ irregularl. q̄uis alias susce
pisset: q̄a nō putat᷑ iteratū qō nescit᷑
esse factū di. 68. Presbyt̄i quos. Et
debet dici in forma cū dubitat᷑. Si
nō es baptizat⁹: Ego baptizo te. zc̄.
Si nō es confirmat⁹ zc̄. Rō h⁹i est
ꝓpter iniuriā factam sacmētis que ē
in hoc ꝙ sacmētū: qō nō est iterādū
ꝓp᷑ effectū indebilē caracterl. iterat᷑.

De irregularitate circa curiales.

C Urialis etiā cēset᷑ vt irregu
laris ⁊ ꝓhibet᷑ ordinari: nisi
sit absolut⁹ a curia. di. 51. c. i
⁊ se. Et dicit᷑ curialis hic ƀm Ray.
large ois q̄ q̄cūqȝ cōditōe obligatus
semp est curie alicui⁹ ptātis publice
hn̄s honestū officiū vel inhonestum
vt iudices aduocati milites histriōes
⁊ huiusmōi. Rō h⁹ ꝓhibitōis est: tū
q̄a tales q̄nqȝ repetūt᷑: ⁊ inde ecclesia

Iudices
aduocati
milites
histriones

ꝑturbaꝫ:tū q̇a ꝑsumiꝫ ꝯtra eos ꝙ n̄ cāu deuotōis trāseūt ad clericatū:s; vt fugiāt rōcinia dn̄oꝝ suoꝝ. di.53 Legē. Qui āt ex ꝑdictis aliq̄d mini steriū ꝑbuerūt in cā sanguinis: etiā absoluti a curia ꝓmoueri nō pn̄t.46 di. Clericus. Similiꝫ si in turpi ⁊ inhonesto officio vt hystriōes de cōse. di.2. Pro dilectōie. Obligat⁹ alteri ad rōcinia pōt q̇s esse tripliciꝫ. ꝑmo si est obligat⁹ reipub. ⁊ si q̇dē ē obligat⁹ ad hoc ex administratiōe quā gessit ꝓmoueri nō dꝫ an̄ redditam rōēz. di.51. Preterea. Sed si al's est debitor reipub. nō ꝓhibeꝫ. C. d epi. ⁊ cle. Quisq̇s. 2° si ē obligat⁹ alicui ꝑsōe seculari nō miserabili: q̇a. s. gessit administratōz ei⁹ vt tutor ꝓcurator ⁊ curator. Et talis ꝓmoueri nō pōt nisi finito officio administratōis. 21 q.3.c.i. Finita aūt administratōe si adhuc sit obligat⁹ ad rōciniū ⁊ moueꝫ ei qō d dolo ꝓmoueri n̄ pōt āte decisā litē. di.81. Tantis. Debꝫ tam̄ taxari tēpus. i. q̄d qō decidaꝫ. Siliꝫ etiā si questio ei nō moueretꝫ: ⁊ manifestū sit ei teneri de dolo dꝫ epūs ex officio suo repellē eū: sicut quēlibꝫ criminosū seu infamē. 6. q. i. Infames: al's nō ꝓhibeꝫ ordiari. 3° si ē obligat⁹ ex administratiōe ꝓ ꝑsona miserabili seculari: vt viduis cecis pauꝑibus pupillis ⁊ h⁹mōi vel ꝑsona ecclesiastica: et talis nō ipediꝫ a ꝓmotōe: si aliud nō impedit: vt si esꝫ manifest⁹ dolus in administratiōe: vel aliq̇d aliūd: q̇a ad adiuuādū tales ōis teneꝫ di.86. ꝑuenit. ⁊ 16. q. i. mōachi.

De irregularitate circa Hermafroditos.

Hermafrodit⁹ est irregl'aris ⁊ dr̄ h⁹mōi ille q̇ ꝑticipat d vtroq; sexu. s. masculio ⁊ feminino. Hic repelliꝫ a ꝓmotōe ꝓpꝫ deformitatē ⁊ mōstruositatē. ar. di. 36. Illitteratos. Talis si magl' vgit i sexū masculinū q̄ȝ femineum: q̄ȝuis ordinari nō debeat: nec ordinat⁹ ministrare: tn̄ suscipit caracterē. Sed si magl' vgat in sexū femineū: q̄ȝ masculinū vel etiā si equaliꝫ ꝑticipat de vtroq; nō est susceptiu⁹ caracterl. s'm Guil. Et multo magl' femina nō ē ordinis susceptiua. Diciꝫ aūt mulier ꝑsbytera. di.32. Presbyꝫ. Non quia hēat ordinē sacerdotij: sed quia vxor sacerdotis ⁊ Dyacōissa: q̇a dicit omiliam euangelij.

De irregularitate seruoꝝ.

Seruus de quocūq; genere suoꝝ ordinari non dꝫ: nisi ꝑus cōsecut⁹ est plenā libertatē. di.54. c. i. ⁊ 2. ⁊ 3. Rō h⁹modi est: q̇a clericalis dignitas: ⁊ suilis uilitas. ex̄ de ser. nō or. De suoꝝ. in fi. Si āt su⁹ fecēit se ꝓmoueri nesciēte dn̄o: vel sciēte ⁊ cōdicēte: si ordiat⁹ fuerit in miorib⁹ reduciꝫ in suitutē vt ꝑus. 54. di. Nulli. Si ordinatus fuerit ad sbdyaconatū vel dyacōatū dꝫ ꝙ det aliū loco sui: vel ꝓcuret redēptionē sui ꝑ aliq̄ȝ ꝑsonā. di.54. ex antiq̇s. ex̄ de ser. nō or. Miramur. si sit in sacerdotē ꝓmot⁹ remanꝫ q̇dē in ordie suo reddito peculio: si q̄d hꝫ dn̄o: ⁊ si n̄ hꝫ dꝫ ꝓcurare redēptōez suā: ꝙ si nō pōt teneꝫ dn̄o suo i suitijs tn̄ ꝯuēiētib⁹ sacerdotio: vt officiādo ei i missa horis ⁊ h⁹mōi. di.54. Frequēs. Q̄d si nollꝫ deseruire deponēd⁹

est. Tēpus āt· ī· qđ dn̄s suus pōt eū repetē: est tps vni⁹ āni a tpe noticie h⁹mōi. 17. q. 2. Si q̄s incognit⁹. Si ħo ꝟuus ꝑmot⁹ est sciēte dn̄o: ⁊ nō ꝯdicēte: eo ipso ingenuus fit. di. 54 Si ꝟuus. Et h̄ ħū est ad quēcūq3 ordinē3 fuēit ꝑmot⁹ ꝟ3 Inno. ⁊ goff. ⁊ Ray. Nō q̄ ꝟuus ecclesie liberat⁹ ad h̄ tn̄ etiā si nō fuiss3 exp̄ssum in sui māumissiōe: vt n̄ iniuriet̄ ecclesie nec accuset eā: nec testificet̄ coñ ea3. di. 54. Qui ex famulis: alias reuocatur in ꝟuitutē. 12. q. 2. Dyaconi. ⁊ ꝟ3 quosdā etiā ad opas hōestas: vt i. d c. Dyaconi. Nō tn̄ tn̄t̄ ecclesie ꝟuire ꝑpetuo in officio clericali: nisi in manumissiōe fuiss3 exp̄ssū: ⁊ in ordiatōe ex̄ c. Eo libētius: ꝟ ꝟuo ꝑuate psōe liberato vt ꝑmoueat̄ nō pōt sibi dn̄s retinē aliq̄s opas in q̄b⁹ teneat̄. di. 54. c. i. Nisi sp̄ūales. qđ exp̄mi d3: si hoc vult patron⁹ in manumissione sui: ⁊ postea in ordiatōe declarari ꝟ3 host. Et sic ꝑmotus si nollet in h⁹i deꝟuire nō reuocabit̄ in ꝟuitutem: ꝟ degdabit̄ si est fact⁹ sacerdos ꝟ3 ray ⁊ Goff. ⁊ Inno. Item nō q̄ cū ꝟu⁹ ordiat⁹ restituit̄ dn̄o suo non licebit dn̄o man⁹ violētas iniicere in eum: al's incideret in canonē ꝟ3 Inn. nec illi ꝟuo cōtħē m̄rimoniū: si ē i sacris ꝑpter votū ānexū ordini clericali. ex̄ de cōuers. coniug. Quidā. alias priuilegiis clericalib⁹ nō gaudebit. ex̄ de cle. diu. Johānes.

De irregularitatib⁹ ex enormib⁹ ⁊ mediocrib⁹ criminib⁹ cōtractis.

V Ltimo crimē mediocre et notorium inducit irregularitatē ꝑ cuius declaratōne omissis opinionib⁹ antiquoꝝ circa istam materiam. Nota distinctōe3 quam fecit Ray. in sū. v3 Criminū. Aliud enorme. Aliđ mediocre. aliđ leue. Crimen enorme in hoc loco dicit̄ homicidiū ⁊ symonia aliqua. Et etiam ꝟm Goff. heresis. Q̄ōlib3 āt hoꝝ: siue occultū siue māifestum sit impedit ꝑmouēdū: ⁊ deicit ꝑmotū etiam post penitētiā. Et de heresi et homicidio dictum est. s̄. Ac etia3 de symonia. Crimen leue dicit̄ hic illđ mortale: qđ de se nō inducit depositionē: nisi ex cōtumacia post admōitionem vt ebrietas: ludus alee. di. 35 c. i. Strepitus in synodo. 5. q. 4. in loco. Esus carniū in dieb⁹ ꝑhibitōis cōfectā eucharistiam non assumere ⁊ h⁹modi. Et ista talia siue occulta: siue manifesta: nec impediunt ꝑmouendum: nec deiciunt iam ꝑmotu3 extra de cohabi. cleri. ⁊ mu. Uestra. Crimen mediocre dicitur hic. Ut adulterium furtum fraudulentia: sacrilegium periurium falsu3 testimonium: ⁊ similia. Hec autem si sunt occulta non impediunt ꝑmouēdū3 nec deiciunt promotū: nec indigent dispēsatiōe: sed sufficit p̄nia sacramētalis. ex̄ de temp. or. Ex tenore. ⁊. c. Quesitum. Si sunt manifesta: Et tunc aut sunt manifesta per ꝓpriam confessionem delinquentis extra iudiciu3 factam. Et sic non faciūt irregularem talem: q̄uis ille si clericus est deber3 suspēdi ab offi⁰ ⁊ bn̄fi⁰ ex̄ de excess. prela. Quā sit graue. Aut sunt manifesta per famam deficiēte accusatore vel legitima probatione: ⁊ sic non inducunt irregularitatem

enorme
crimen mediocre
leve

Purgatõ tñ canonica tali indicẽda ẽ qua pstita absoluet: ⁊ si in ea defe cerit depõet. ex̃ ď adul. Significasti Qut sũt manifesta p sniaʒ vel conui ctõʒ vel ɔfessiõʒ metu ꝓbatõis factã ⁊ sic iducũt irreglaritatẽ: ⁊ idẽ sic no toriũ p euidẽtiã fci ꝙ nulla põt tgi uersatõe celari: cui⁹. s. testis ẽ ꝑplus ⁊ ifitiatõis ñ ẽ loc⁹. ex̃ ď tẽp. or. c. qsitũ Põt tñ in h⁹i mediocrib⁹ nõriis de iure vel de fco p epʒ dispẽsari in tali irreglaritate bʒ Inno. in gl. sup. c. ex tenore. ⁊ de his oib⁹ diffuse hẽs i sũ. ɔfess. li. 3. ti. 29. q. 3.

De irreglaritate circa infames.

i Nfames ẽt oẽs: tã de iur q̃ȝ de fco repellũt a ꝓmotione dignitatũ ⁊ ordinũ. di. 51. q aliq⁹. ex̃ ď re. iu. Infamib⁹. li. 6. bm Ray. Et dr ifamis ď fco ille c⁹ apđ bonos ⁊ g̃ues g̃uata ẽ opio sup aliq⁹ crie. Infamis ꝟo ď iur ẽ quẽ i⁹ põit ẽẽ ifamẽ: vt q suict⁹ ẽ de furto: vel q pugnat i areã cũ bestia dẽtata ꝓ lu cro ⁊ h⁹i. Alia plura potes vidẽ de ifamib⁹. 3. q. 7. §. Porro. i tex. ⁊ glo. Repellit ẽt ifamis bʒ iura a ꝓcurã do iudicãdo accusãdo testificãdo po stulãdo. ⁊ nõ ꝙ q̃ȝuis ɔsuetũ sit ⁊ cõ uẽiẽs ab irreglaritatib⁹ cuʒ irreglari bus ꝟbis dispẽsare p eũ q põt sb tali forma vel simili. Ego dispẽso tecũ i tali irregularitate quã ɔtristi ꝓpter talẽ cãz: vel si ɔtrisses: qñ de h dubi tat: tñ si eps ordiat aliq̃ irregularẽ: intẽdẽs eũ dispẽsare p h ď fco dispẽ sat: q̃ȝuis ñ vsus fuẽit illis ꝟbis: dũm possit in tali cãu dispẽsare. Et idẽ de plat. q mittũt ad ordinãdũ aliquẽ ir regularẽ quẽ ex auctẽ sibi ɔmissa po terãt dispẽsare: qa. s. intẽdũt dispẽsar liȝ nõ dixerint illa ꝟba: mittẽdo de facto dispẽsãt bʒ doc. et nõ ꝙ archy eps ⁊ eps põt in sua dyoc. frẽs ordi nis pdicatoꝝ absoluẽ ⁊ in irregula ritatib⁹ dispensare qñ fuerint ab eis req̃siti: siue inciderint añq̃ȝ intrarẽt ordinẽ siue post: nisi adeo essʒ enor mis excess⁹: ꝙ merito essʒ sedes apo stolica cõsulenda. Greg. Quia ꝓui. Itẽ ꝙ magr̃ ordis ꝓuintialis: ⁊ po res couẽtuales ⁊ eoꝝ vicarij in ꝓuin tiis ⁊ cõuentib⁹ ⁊ locis sibi cõmissis frẽs nr̃os oẽs ibidẽ cõstitutos: et ad eos vñcũq̃ȝ declinãtes pñt dispẽsare sup irregularitate quã cõtraxissẽt si ex cõicatiõe vel suspẽsiõe inodati diuia celebrassẽt vel locis sbpositis ecclesia stico intẽdicto. Itẽ ab irregularitate quã contraxissent recipiẽtes ordinẽʒ sic ligati. Bonifa. Uirtute. Itẽ oms pdicti plati ordis pdicatoꝝ a suis cõ fessorib⁹ pñt recipe dispẽsatõʒ sup p dictis irregularitatib⁹ si eas ɔtrissẽt in qb⁹. s. valẽt ipsi dispẽsare. Clemẽs Exigentib⁹. Idẽ puto de fratribus minoribus qa cõiter dicit ꝙ sumus pares in puilegiis. De aliis sentẽtiis habes in locis suis.

De penis in genere titulus sext⁹. Cap. ioi.

q Uia de penis q̃busdaȝ. s. ec clesiasticis nũc vsq̃ȝ actũ est . s. excõicatõis. iterdicti suspẽ sionis ⁊ irregularitatũ. nũc breuissime de penis in genẽ aliquid tractetur. Et ꝓ fundamento huius materie sumatur regula iuri. que di cit. Sine culpa nisi sbsit causa nõ est aliquis puniendus. ex̃ de re. iu. li. 6.

81

Que regula locū hꝫ: ⁊ in iudi° poli ⁊ in iudicio fori: ⁊ cuꝫ pena sit multiplex vt. ỹ. dicet̄. In iudicio q̄dē poli siue dei pena spūali: que spūaliter tāgit animā: siue sit sbtractio gr̄tie siue sit pena dāni. i. priuatōnis glorie: siue sit pena sensus. i. excruciatiōis ignis infernalis: nunq̄ punit̄ aliquis sine culpa sua vel cōcta q̄tū ad origialē vel omissa q̄tū ad actuale peccatuꝫ. Vñ qd̄ dicit̄ Exodi. 20. Ego dn̄s zelotes visitās peccata patꝝ in filios vsq̄ ad tertiā ⁊ quartā gn̄atiōeꝫ. Intelligit̄ de imitatorib⁹ p̄rnoꝝ sceleꝝ vt exponit Gratian⁹. i. q. 4. §. quib⁹ Etiā dat ⁊ alias expositōes ad dictā auctēꝫ: alijs aūt penis q̄buscūꝫ puit̄ q̄s in iudicio dei: nō solū p culpa sua cōmissa vel cōmittēda: vt. s. euitet̄: ꝫ ēt ⁊ p culpa alteri⁹: ñ tñ sine cā ⁊ iustissima: ⁊ si nobis ignota. vñ Aug. 23. q. 4. De tirijs ⁊ synodiis sic ait. Et si rōnē facti p̄fūditatē iudiciorū dei penetrare nō possum⁹: v̄ūtamē scim⁹ esse v̄ū qd̄ dixit: ⁊ iustuꝫ eē qd̄ fecit. hinc ⁊ Greg. in moralibus. Si iusta deo placē scim⁹: pati aūt nulla nisi que deo placuerint possum⁹: iusta sūt q̄ patimur cōcta ⁊ valde iiustū ē si de iusta passiōe murmuremur.

Quinq̄ de causis deus flagellat hominē in presenti vita.

q Uinq̄ āt de cāis de⁹ hoieꝫ flagellat in vita p̄nti siue penas infert: vt pōit magr̄ in 4° sniaꝝ. di. 15. Prio vꝫ. vel vt de⁹ glificet̄: dū. s. seq̄t miraculose remotio pene siue flagelli. exēplū de ceco nato Jo. 9. ⁊ Lazaro r̄suscitato. Jo. 2. 2° vt meritū accumulet̄ p exercitiū patientie: ac etiā v̄tus latēs alijs mäifestet̄ exēpla i Job. c. i. ⁊ thobie. 2°. 3° vt v̄t⁹ ɔ̄suet̄ p hūilitateꝫ flagelloꝝ exēplū de paulo. q̄ ꝺ se dic̄. 2 ad cor. 12. Ne magnitudo reuelationum extollat me. ꝛc̄. Qui stimulus hꝫ Remi. fuit q̄dā infirmitas corpalis. 4° vt etn̄a dānatio inchoet̄: vt scꝫ hic eq̄lit̄ oñdat̄ q̄d in inferno patiet̄. exēplū in Herode actuū. 12. Anthioco 2° Machabe. 9. 5° vt hō purificet̄: vel p expulsionē culpe: cuꝫ scꝫ ex flagellis ɔterit̄. exēplū de Maria sorore Aaron Numeri. 12. a lepra infecta. Et Israhelitis p̄stratl. in debto ꝑm hiero. 23. q. 4. Quid ergo. Vel ad satisfactionē pene: exemplum in Dauid qui post remissiōeꝫ adulterij cōmissi quo ad culpā in penam fuit expulsus de regno: vt pꝫ in 2° regū. qd̄ nōt Greg. de pe. di. i. Si pccm̄ Dauid. Posset etiam dici omnem penam quam patimur p̄cedē culpa nostra saltiꝫ originali cū q̄ nascimur q̄a ipm̄ est cā omniū penalitatū. ar. di. 5. Ad eius.

Punit̄ q̄s a deo tripl̄r ñ soluꝫ p culpa sua: ꝫ ēt p culpa alteri⁹.

p Unit̄ ēt q̄s a deo i vita p̄nti nō solū p culpa sua: ꝫ etiā p culpa alteri⁹: et h̄ triplici rōe ꝑꝫ Tho. ꝑa. ꝑe. q. 108. Prio q̄dē q̄ñ vn⁹ hō tp̄alit̄ ē res alti⁹: ⁊ ita i penā ei⁹: ⁊ ipe puit̄ sic filij ꝑꝫ cor⁹ sūt q̄daꝫ res p̄ris ⁊ ꝑui ⁊ aialia res dn̄oꝝ: ⁊ sic filij q̄ñꝫ puniūt̄ p pc̄tib⁹: sic nat⁹ ex adulterio dauid mortu⁹ fuit: q̄cciti⁹ et aialia amalechitaꝝ iussa sc̄ ifici q̄uis ⁊ i h̄ sit rō mistica vt hr̄. i q. 4. §. puulos. 2° i q̄tū pccꝫ vni⁹ d̄riuat̄ i alteꝝ

Et hoc vel ꝑ imitatõez sicut filij imi-
tãť peccata pẽtũ: ⁊ serui pcc̃a dñorũ:
vt audacius peccent. vel ꝑ modum
meriti sicut peccata sb̃ditorum merẽť
peccatorẽ p̄latum ẜm illud Job. 34.
Regnare fac̃ ipocritã ꝓpť pcc̃a ꝑpli
vel ꝓpť aliq̃ ꝯsẽsũ siue simulatõz sic̃
inẽdũ bõi puniũť cũ malis: q̃a eorum
mala ñ redarguũt: vt dic̃ Aug⁹. i p̊
de ciui. dei. 3° ad ꝯmẽdãdũ vnitatẽ
hũane societatis. ex q° vn⁹ hõ debz ꝓ
alio sollicit⁹ esse ne peccet: ⁊ ad dete-
stationẽ peccati: dũ. s. pẽa vni⁹ redũ-
dat i oẽs: q̃si oẽs sint vnũ corp⁹: exẽ-
plũ de pcc̃o. Accor. Josue. 7. Itẽ vt
dic̃ Gratian⁹. 23. q. 5. §. vlt. Aliq̃n de⁹
punit malos ꝓpť legitimã ꝑtãtẽ gerẽ
tes ex mãdato suo ⁊ sic cũ mẽito pu
niẽtium: sic̃ puniuit pcc̃a cananeorum ꝑ
ꝑplz suum. Aliq̃n punit ⁊ si ꝑ ꝑplos suo
iussu excitatos: nõ tñ intẽdẽtes deo
obseq̃: ẜ sue satisfacẽ cupiditati: et iõ
cũ sui dãnatiõe sic̃ puniuit ꝑplm suũ
ꝑ alienigenas. Quacũz ãt de cã q̃s
puniť si nõ sb̃stinet patiẽť pẽas: sť ei
flagella nõ ad satisfactõz: ẜ ad vindi
catõez tm̃. i. punitõez: iux̃ illõ deut̃o.
32. Ignis. scz pene tp̃alis succẽsus ẽ
in furore meo. i. in pũitiõe: ⁊ ardebit
vsq3 ad inferni nouissima. i. vindicta
hic icipiet: et ardebit vsz ad extremã
dãnatõez: vt expõit Aug⁹. de pe. di.
4. §. Auctoritates. Sz si patiẽť ferãť
ipa flagella: ⁊ sit patiẽs in statu grẽ:
hñt locũ satisfactõis. vt dic̃ Tho. i 4
ẽt si q̃s puniret a iudice ꝓpť malefi-
ciũ ꝯmissũ: ⁊ h̊ plus ⁊ min⁹ ẜz deuo
tionẽ patiẽtis ⁊ q̃litatez cris. Mors
ãt nãlis ⁊ si sit vltimũ terribiliũ ñ tñ
est satisfactoria: q̃a ꝓ nã inoleuit in

penã origialis pcc̃i: ẜ mors violenta
ẽt si q̃s eã meruit ẽ satisfactoria si pa
tienť sb̃stineat ⁊ in grã. Tho. in 4°.
Sciẽd̃ ẽt q̃ pcc̃a dimissa a deo nũq̃
redeũt ꝑ seq̃ptẽ culpã: nec q° ad cl̃pa
nec quo ad penã vt q̃dam dixerunt:
nec etiã in aliq° gñe pcc̃i ẜz opiõez
quorũdã: q̊ h̊ dixerũt ꝓpť pcc̃z sequẽs
odij vel apostasie: vel ꝯtẽpt⁹ ꝯfessiõis
vel plenitudis pñie. vñ v̾sus ẜz eos.
Frẽs odit apostata fit spnitq3 fateri
Penituisse piget p̊stina culpa r̃ddit
Que opiones ponũť de pe. di. 4. in
tex. ⁊ glo. sũmaria: ẜ reuertũť tantũ
q̃ztũ ad quẽdã ĝuatõis affc̃z ẜz tho.
in 4. di. 22. Ex eo vz q̃ sequẽs pcc̃z
post remissiõez p̃cedẽtiũ hz q̃zdã de-
formitatẽ ingr̃titudis ꝓpť bñficiũ ꝑ-
ceptũ remissiõis: vñ ĝui⁹ reddiť ipz
pcc̃m: q̃ si essz sine tali deformitate
ingr̃titudis: ñ tñ q̃ talis aggrauatõ ex
illa circũstãtia faciat pcc̃z illõ dignũ
tãta pena q̃zta erãt oĩa dimissa. ⁊ sic
ꝑ istũ modũ aggrauatõis dicũť pec
cata dimissa redire: vt videẽť sonare
auc̃tes sãctorum plures: q̊ hñť de pe.
di. 4. in p̊n. In foro hũano siue secu
lari siue ecclesiastico ꝓ culpa tm̃ mẽ
tali nũq̃ inferť pẽa. vñ dic̃ lex cano
nizata. de pe. di. i. Cogitatõis penam
nemo patiať. cũ. s. ẽ ꝯtẽta cogitatio
t̃minis suis. Occultorum. n. cognitor
⁊ iudex est deus. di. 32. Erubescant
Culpa ãt exťior variať q̃druplíciter:
q̃a aut ꝯsulit in facto vt furta ⁊ ce-
des: aut i dc̃o vt conuitia ⁊ inique ad
uocatões. aut in scripto vt falsa istr̃a
aut famosi libelli. aut in ꝯsilio sicut
cõiurationes: vel cũ quis ẽ ꝯscius cũ
latronibus: ⁊ suadet vel fauet eis.

Et hec q̄tuor gn̄a culpaꝝ ɔſiderāda ſunt. 7. mōis ſiue circūſtātijs. ſ. ex cā. ex pſōa ex loco. ex tpe. ex facti. q̄litate ex facti q̄ꝫtitate, 7 ex euentu. Prio ex cā ſicut ꝟbera q̄. ſ. ſūt illata a magr̄o vel pēte ipunita ſunt q̊a vidēt̄ facta emēdatōis aio 7 cā: ꝭ cū fiāt p iram ab ex̄neo certe puniūt̄. 2° ɔſiderāda eſt pſona 7 illius qui fecit: 7 eius qui paſſus eſt: alit̄. n. puniūt̄ ꝭui q̄ꝫ libēi alit̄ q̊ ɔt̄ dn̄ꝫ vel pēte: q̄ꝫ q̊ ɔt̄ ex̄neuꝫ alit̄ q̊ ɔtra ɔſtitutū in dignitate ſiue rectorē q̄ꝫ q̊ cont̄ p̄uatū. Pertinet ēt ad hāc cōſiderationē de pſona etas facientis 7 patientis iniuriā. 3° cōſiderādus eſt locus: nā ideꝫ act⁹ ſi fiet in quolꝫ loco nō ſacro erit furtū 7 n̄ capite puniēdū ſi in eccleſia erit ſacrilegiū 7 capite pūiēdū. 4° ɔſiderādū eſt tēpus: nā ꝓpter tēp⁹ ſolēt diſcerni emāſores a fugitiuis: 7 tps diſcernit effractorē: vel furē diurnuꝫ a nocturno. Et nocturn⁹ q̊dē acrius punit̄. 5° cōſiderāda eſt q̄litas facti p quaꝫ furta manifeſta atroci⁹ puniūt̄ q̄ꝫ n̄ manifeſta 7 craſſatura: q̄ ē violētia illata latronib⁹ ḡui⁹ q̄ꝫ rixa que ē cōflict⁹ alt̄catio: p hoc ēt diſcernit̄ expilatio q̄ eſt ſbtractio reꝝ hēditariarū an̄q̄ꝫ hēditas adeat̄ a furto et petulātia que fit p quādā laxiuiaꝫ diſtinguit̄ a violētia. 6° cōſiderāda ē q̄ꝫtitas facti p quā diſcernit̄ abigēs. i. q̊ gregē rapit a fure q̊ vnū ſuē rapuit. 7° ɔſiderat̄ euēt⁹. i. ſi reſ hūit effectū vt ſi aliq̊s ēt demēs nix⁹ eſt ad cont̄ aliū 7 res hūit effectū ɔdēnabit̄. Si nō hūit effectū nō cōdēnabit̄ niſi in q̊ubſdā atrocib⁹: que ad aliquē actū extriſecū ꝓcedūt: ut ſi q̊s occidēdi cā cū tello pcuſſit: vel ſi q̊s attēptauerit rapere moniales ꝓ matrimonio: et alia h⁹modi: hec oia hn̄t̄ de pe. di. i. circa p̄ncipiū. Pena āt que inſligit̄ in foro iudiciali ſiue humano eſt ſub triplici gn̄e. Primū genus eſt pena ſpūalis: 7 ꝭ ē q̄druplex excepta vltia ſolū que infert̄ in foro eccleſiaſtico. Et pma eſt increpatio. di. 90. Placuit. Que eſt q̄ſi pābulū ad ſequētez Hec ēt locū hr̄e pōt in foro ſeculari. Scd̄a eſt cenſura eccleſiaſtica. i. excōicatio interdictū 7 ſuſpēſio. ex̄ de ꝟ. ſig. Querēti. Et pena excōis nunq̄ꝫ puniēdus eſt vn⁹ ꝓ peccato alterius vt expſſe dicit Aug. 24. q. 3. Si hēs Nec inferēda eſt talis pena: niſi pro culpa ꝟa vel pſūpta ſiue ꝓbata. pēa āt ſuſpēſiōis vel intēdicti punit̄ ſepe q̊s ſin̄ culpa ſua. Nā intēdicit̄ ciuitaſ ꝓ pcc̄o dn̄i 7 ſuſpēdit̄ cleric⁹ ab ofi° ꝓpt̄ amiſſiōeꝫ viſus vel leprā. Tertia ē pēa depōitōis vel deg̃datōiſ di. 50 Si eps. q̊a n̄ ipōit̄ n̄ ꝓ crie ꝓprio et nōbili. 7 vbi ꝓ ɔtūacia ipōit̄: p° talis dꝫ ſuſpēdi poſtmōꝫ ceſſāte cōtūacia excōicari: dein̄ depōi. 23. q. 4. Forte vbi āt infert̄ depoſitō ꝓ crie: 7 ſi corrigibilis apparꝫ poſt hāc penā nō excōicat̄. Quarta pēa eſt infamia qua pūit̄ q̊s q̄nꝫ ſin̄ culpa ſua: nā 7 ſācti viri aln̄ ō fc̄o ifamāt̄ qd̄ de⁹ pmittit ad eoꝝ hūiliatōeꝫ ne extollāt̄ ex laude exibita: aln̄ vlt̄ eoꝝ merita vt dic̄ Greg. 6. q. i. Sūt plurimi. ꝭ i iudi° hūano hac n̄ punit̄ niſi ꝓ culpa ſua vt. 6. q. i. Infames. vel alteri⁹ vt in crimine leſe maieſtatiſ. 6. q. i. Si q̊s cū militibus. Scd̄ꝫ gen⁹ pene ē pēa corporalis. Et hec eſt multiplex.

Pria qdē icarceratōis vel abstinētie sine ieiunij q̄ solēt infligi incarceratis. p eoꝝ sceleribus in vtroq; foro. De hac pōt intelligi illud. c. Si qs cōtristat⁹. di. 90. ꝛ. 27. q. i. Si hō esses. Scđa ē pēa liberatiōis q̄ ēt i vtroq; foro infert: ꝫ ñ ñ p peccato ꝓprio vt 25. di. ſ. Salomō vo. ꝛ. 23. q. 5. Circūceliones. Tertia est trūcatōis mēbroꝝ. Quarta est mortis. Et hac publici pēa nō vtit iudiciū ecclesiasticū. Dictū est. n. Petro. Cōuerte gladiū tuū in vagina. Math. 26. imo ecclesia dz intercedē etiā p eis ne occidāt modēate tñ. 23. q. 5. Reos sāguinis In iudi⁹ aūt seculari nūq; dz inferri pēa mutilatōis vel occisiōis sīñ culpa ꝓpria ɔmissa ꝫ; tho. scđa scđe. q. 108 Nec ēt talē pōt inferre reo qcūq; iudex vel rector: ꝫ hñs merū ꝛ iustum impiū ex se vel ex delegatōe. Quita est pēa exilij q̄ vtit vsq; for⁹ di. 100. In ea synodo. Exiliū āt ꝫ pōt eē triplex. Unū ex incerto loco: vt cū qs detrudit in mōasteriū. ex̄ de adult. Peruēit. Aliud a certo loco qñ. s. p hibēt stare in loco certo. 2. q. i. In p̄mis. Tertiū ab omni loco vt cū iudicit qbusdā penitētib⁹ ne morētur in aliq⁹ loco vlt̄ vnū vel duos dies de pe. di. 6. Sacerdos. Pēa āt huitutis impōit ꝛ p leges ꝛ canones in certis casib⁹. Tertiū gen⁹ pene ē sbe tpalis vel dignitatis. ꝛ hec ēt infert in foro ecclesiastico ꝛ seculari ꝛ alñ sīñ culpa ꝓpria. Nā ꝓpt crimē lese maiestatis āmittūt filij hēditatē p̄rnaz ꝛ illegitimi honorib⁹ puāt ecclesiasticis ꝛ secularib⁹. Et qñ; qdē ifert ꝫ pēa alicui simplicit. s. publicatōis vel ɔfiscatōis omniū bonoꝝ sic in hēticis di. 8. q° iure. ꝛ di. 63. Adrian⁹. aliqñ infert i certa pte: vel q̄ntitate p iiuria illata psone vel loco. 17. q. 4. Si qs contumax. ꝛ. c. Si qs in atrio. Que tñ q̄ntitas arbitrio iudicis reliquēda ē. alñ vo p satisfactōe illati dāni imponit vt p furto vel rapia ꝛ h⁹mōi. Et nō ꝫm Guil. q cū pēa ɔuētōalis de cōi cōsensu ptiū apponit loco interesse peti pōt sine ipedimēto q̄ntuz ē intcē cui ɔmissa ē. ff. de ac. ēpti. ꝛ p̄dia. Si vo appōat pēa p ɔtūacia peti pōt i totū. ff. de colla. bo. l. 2. Si āt apponat in fraudē vsuraꝝ: ñ pōt peti. ex̄ ō emp. ꝛ ven. Ad nr̄aꝫ. Cōcordāt oēs Ber. ex̄ de arbi. in glo. sup. c. Dilecti Et idē expsse dicit Inno. ex̄ de pe. i glo. c. Suā. ꝛ addit idē credim⁹ q ēt si pēa intcē excedat: licite tota petit. Satis ēt vr̄ Host. in glo. ibidē ɔcordari spālit de pena iudiciali. ꝛ addit Si aliq̄ ptiū ō adimplēdo dicto arbitroꝝ fecit qđ potuit ꝫ tñ pauptate vel ipotētia p̄ssa totū iplē nō potuit lꝫ mero iure teneat ad penā isolidū tñ de bñignitate canonica nihil est vlt̄ q̄ intsit exigēda. Sic itelligas ex̄ de pe. Suā. Cōuētōalis āt ex̄ iudiciū facta peti pōt q̄ntū icessꝫ: nisi appōat in fraudē. Itē in p̄dictis. ita ñ lꝫ clericis emū gē crudelit. Idē ēt hostiē. in sū. sua dic q religiosi pñt petē penā ab eo q ñ huat arbitriū: siue i pecūia cōsistat: siue in alio: vt. i. q. 7. Quotiēs Pena etiā a iure pmissa peti potest 12. q. 2. Epūs. qui mancipium. Itez iudicialē petē possūt. Cōuētōalis āt peti pōt: que succedit loco itercē: ꝫ ñ cā auaritie. gof. ꝛ Ber. simplr dicūt

ꝙ ꝑsone ecclīastice pñt exigē penās: tā a iure inductas q̄ȝ cōuētionales. ¶Pena aūt soluta vt dicit host. in sū. nō stabit cōtract⁹: siue sñia arbitrij: ñ in cōꝓmisso dictū sit ꝙ pēa soluta remaneat sñia rata. C. d trāsac. l. cū ꝓponas. Idē Ber. Itē ẜȝ Guil. taȝ dñi q̄ȝ milites et ecclesiastice ꝑsōe retinere pñt illas penas q̄s leuāt ẜȝ cōsuetudinē legitimā ⁊ statuta regiōis nec peccant qñ in hac pte sbest cā: et seruat᷑ iuris ordo: ⁊ fit non ꝓpt᷑ cupiditatē: ẜ ꝓpter zelū iusticie. Nec ob. ꝙ pēa excedat dānū q̄a h⁹mōi pene nō solū ꝓpter interesse statute sūt: sȝ ēt ꝓpt᷑ crimina puniēda. Sunt tñ tēpāde pēsatis circūstātijs: ẜ et securi⁹ essȝ h⁹mōi excessus emēdas in pios vsus erogare. Iteȝ cū reus meretur morteȝ: ⁊ iudex ex iusta cā nō infert ei ad vtilitatē rei publice hñs sup h⁹ aucteȝ. Si ꝯmutat illā penā in pecuniariā nō ex auaritia: ẜ ex iusticia nō peccat. Et vt dic̄ Hosti. Si oia bōa sua exigerȝ nō videt᷑ nimis q̄a vt dr Job. ꝑmo. Cūcta que hȝ hō dabit ꝓ aīa sua. i. vita. Et si q̄s ꝓpt᷑ maleficiū pecūia mulctat⁹ nō possit soluē: pōt ei ꝯmutari in corpalē incarceratiōeȝ .s. vel ꝟberatōeȝ. 14. q. 6. Si res. ad pēas āt legū positas ꝯ̄ trāsgressores ñ tñt̄ ipe trāsgressor nisi postq̄ȝ fuerit adiudicate. i. postq̄ȝ re⁹ fuerit ꝑ sñiaȝ iudicꝪ. ꝯdēnat⁹: vt dicit Ray. ⁊ tho. scda scde. Sȝ sufficit ꝙ ꝑstet emēdā rei ablate vl' iniurie facte ad arbitriū bōi viri. Gñalit᷑ āt iudices pūire pñt suos sbditos iux qualitatē culpaꝝ ⁊ null⁹ ali⁹. 16. q. 6. c. i. Nā iurisdictio sine cohertōe nulla est. de offi. dele. Pastoralis. Scias tñ ꝙ penas maiores vt deponē quo ad forum ecclesiasticū: vel decapitare q⁰ ad foruȝ seculare: nō pñt iudices nisi maiores: q̄ etiā dicūt᷑ hēre meꝝ impiū: vt Epi i ecclesiasticis. di. 25. Perlectis. ⁊ crie ꝓbato: vt dicit Hostiē. Si certa pēa repit᷑ in iure illa infligēda ē nō mollior neq̄ȝ durior: Alioq̄n infamis fit iudex: nisi h⁰ facēt. s. in remittendo: vel dimittēdo penā: cū vidȝ expedir rei publice ⁊ scādalū tollēdū ⁊ h⁹i. et ipse sup hoc hēt plenā ptātem: ⁊ vbi essȝ alteri facta iniuria passus iniuriā vellet remittē: vt dic̄ Tho. scda scde q. 67. Possȝ ēt augē penā aliqñ ad terrorē alioꝝ q̄ pni sunt ad culpam q̄a multi. crassantib⁹ op⁹ ē ex⁰. ff. de pe. l. Offert. Qd si ꝑses pene taxate sunt: tūc arbitrio iudicis relinquūt᷑: ⁊ dȝ illā inꝑponē que magis timet᷑: ex vt litꝪ. nō ꝯtꝪ. Qm̄ frequēt᷑. Si ꝟo certa pena statuta nō ē: sed iudici cōmittit᷑ debet eq̄tate seruata semp in humaniorēȝ ptem declinare. ext. de trāsac. Ex pte. In penis. n. bñignior est interptatio facienda. ex de regu. iur. li. 6. Et maxime mitigare debȝ: cū cā sbest: puta quia nō ex ꝓposito: sed casu culpa cōmissa est: vel ꝓpter etatem: ⁊ huiusmodi.

Septem sunt casus qui excusant hominem a culpa.

e T nō ẜm Ray. ꝙ septē sūt q̄ excusant a culpa. Primū est mentis alienatio: que alienatio tripliciter contingit. scȝ. vel ꝑ stuporēȝ: ⁊ sic videt᷑ Aug. excusare Loth. qui voluit filias ꝓstituere vt hospites liberaret. di. 14. Quod ait.

Uel p furorem.15.q.i. Aliquos. vel p ebrietatē.vt.15.q.i. Inebriauerunt Et itelligas si ex toto tales sint mē tis alienati: als nō excusarent a toto s a tātō. Scdz est coactio que si fuit absoluta excusat a toto. si cditōnata excusat a tanto. di.50. Presbyteros. Tertiuz est deceptio vt si forte aliqs dolo alteri decept fecit p errorem pbabilē aliqd: vl omisit.34.q.2. in lectum, Hec tamen fallit in his que nō licet ignorare vt que sunt contra fidem: vel expssa dei pcepta.16.q.i. Si cupis. Quartū est multitudo in simili peccato: s hoc nō excusat a peccato nec a pena diuini iudicij. vnde Aug. Nā ppterea nō minus ardebunt: quia cum multis ardebunt.2.q.i. Multi. Sz reuelat hoc ad penā aliqualit. Naz correctio alī omittit cū multitudo ē in scelere ad vitāduz scādalū scismat. vel grauis mali.di. 44. Cōmēsatōes.7 di.50. Ut cōstituerent. Similiter 7 consuetudo fm Inno. excusat qnqz scz a pena tpali. di.4. Deniqz. Sed non a culpa 7 a pena eternali: imo auget culpam. ex de consue.c.vlt. Quintum est etas 7 hec excusat a toto sicut infans: vel puer nō doli capax.15.q.i. Illud relatum. Qnqz non a toto excusat. vt si est doli capax. ex de delic.pue.c.i. Alie vo etates fm earū varietatem attenuāt 7 grauant peccata 7 pēas. ar.86.di. Tanta. Sextum est casus Et si contingat dando operam rei licite: 7 adhibendo omnē diligētiaz debitā excusat a toto. ex de homici. Johānes. Sed si dabat opam rei licite vel non adhibuit omnē debitā diligentiam: dando opam etiaz rei licite excusat a tanto. di.50. Clerico Septimum est iocatio siue ludus: 7 si ludus noxius est: vel etiā honest: sed non cum debita diligentia excusat a tanto.15.q.i. Illud relatum, et nō qz postqz quis semel punitus est: pro aliquo crimine fz rap. nō debet aliqua pena ei infligi: quia non iudicabit deus bis in id ipsuz. Naum i .c. Et nemo debet duplici ɔtritione cōteri. ex de iudi. At si. Multotiēs tamen pro eadem culpa imponitur multiplex pena simul in eodē iudi Naz tunc omnes ille pene accipiūt p aliqua vna que per se sufficiēs nō fuisset. Sed in diuersis iudiciis non licet bis in id ipsuz iudicare: vt dictū est: nisi forte cresceret cōtumacia: ex vt lit.non cont. Quoniaz frequēt. Sic 7 diuina clementia peccata dimissa in vltionem venire nō patit. 23.q.4. Si illic. De penis q̄ inferūt a iudicib: habes etiaz infra in tertia pte.ti.de iudicijs. Amen 7 gloria christo.

Explicit tractatus de censuris.

Excōicatio contra iniiciētes manus
violentas in personas ecclesiasticas
Capitulū pͥmum. carta.i.
Quindecim casus in quibus iniiciēs
manꝰ in personas ecclesiasticas: nō
est excōicatus. .c.z.
Sedecim casus in q̄bus excōicatus
ꝑ iniectionem manū violentā in ꝑ-
sonas ecclesiasticas pōt absolui citra
papam. .c.4
Que dicatur enormis iniuria circa
hꝰmōi iniectōnē manuū: ⁊ q̄s possit
ab ea absoluere. .c.5.
Excōicatio cōt insecutores cardina-
liū pape reſuata. Cap.z. .c.6.
Excōicatio contra bāniētes ep̄os: et
ad hoc operam dantes: pape reser-
uat. Cap.3. .c.6
Excōicatio contra omnes hēticos:
⁊ pape reseruat absolō. Ca.4. c.7
Excōicatio contra fautores recepta-
tores hereticoꝝ pape reseruatur ab-
solutio. Cap.5. .c.8.
Excōicatio contra sepelientes here-
ticos ⁊ fautores credētes: ⁊ recepta-
tores eoꝝ. Cap.6. .c.8.
Excōicatio contra rectores impediē
tes vel non iuuantes ep̄os ⁊ inq̄sito
res in inq̄sitōe hereticoꝝ vel creden
tium eis ⁊ fautoꝝ et receptatorum.
Cap.7. .c.9.
Excōicatio contra inq̄sitores male:
⁊ contra conscientiā exercentes tale
officium contra quosdam: ⁊ pape re
seruat absolutio. Cap.8. .c.9
Excōicatio con̄ inq̄sitores ⁊ ꝯmissa
rios eoꝝ illicite extorquētes pecūiā
sb̄ ptextu inq̄sitōis. Ca.9. .c.10.
Excōicatio contra eos qui intituntur
ordinationibꝰ: vel alienationibus de
rebus ecclesiasticis factiſ a scismatici.
vel etiam bn̄ficiis. Cap.10. .c.10
Excōicatio contra eos qui nō tenēt
romanā ecclesiā esse capitalē: vel nō
posse condere canones: vel nō eē ei
obediēdā. Cap.11. .c.11.
Excōicatio ꝯt incēdiarios ecclesiarū
vel locoꝝ pioꝝ: ⁊ si fuerit denūtiati:
pape reſuat absolō. Ca.iz. c.11.
Excōicatio ꝯt effractores locorum sa-
croꝝ pape reſuat absolō post denū
tiationē. Cap.13. .c.11.
Excōicatio contra falsarios litteraꝝ
apostolicaꝝ: ⁊ pape reseruat absolō
Cap.14. .c.iz
Excōicatio cōt vtētes sciēter litteris
papalibus falsis. Cap.15. .c.iz.
Excōicatio contra capientes litteras
papales seu bullas in curia: non de
manibus pape vel deputati ad hoc.
Cap.16. .c.iz.
Excōicatio contra corrigētes aliq̄d
in litteris papalibꝰ: et pape reseruat
absolutio. Cap.17. c.iz
Excōicatio contra facientes statuta
contra ecclesiasticā libertatē: ⁊ reser
uari ea facientes: ⁊ scriptores eoꝝ: ⁊
officiales iudicātes ꝫ ea. Ca.18.c.13
Excōicatio contra oēs dn̄os ꝓhibē
tes sb̄ditos ne faciāt obseq̄a corꝑalia
ꝑsōis ecclesiastici. Ca.19. c.14
Excōicatio contra vsurpātes patro
natū de nouo in locis piis: vel vsur
pantes bona vacantium ecclesiarum
Cap.zo. c.14
Excōicatio ꝯt ꝯpellētes p̄latos et ꝑ
sōas eccl'iasticas ad sb̄mittēdū eccle
sias vl' eccl'iastica bōa eis. C.zi. c.15
Excōicatio contra concedentes rep̄
salias ⁊ vtentes in clericos: et bona

clericoꝝ. Cap.22 .c.15.
Excõicatio contra grauantes psõas ecclesiasticas in se vel suis: ꝓpter qd noluerunt eligere eos pro quibꝰ rogati erant. Cap.23. .c.15.
Excõicatio contra impedientes psonas ne litigẽt in foro ecclesiastico in causis: in qbus ex iure vel ↄsuetudie vel ex impetratis a curia põt in tali iudicio exigi. Cap.24. .c.15.
Excõicatio contra dños ⁊ officiales dantes licẽtiã grauandi clericos vel suos ↄsanguineos ꝓpter sñias latas cõtra eos. Cap.25. c.16
Excõicatio contra facientes exigere ⁊ exigentes a clericl. ⁊ religiosis: ⁊ ꝑsonis ecclesiasticis. Cap.26. c.16
Excõicatio cõtra imponẽtes talias ⁊ exactiones clericis et ecclesiasticis psonis. Cap.27. .c.17.
Excõicatio contra extorquẽtes per vim vel metũ a censurl. ecclesiasticis absolutõeꝫ. Cap.28. .c.18.
Excõicatio contra cogentes diuina officia celebrari in loco interdicto: et ↄtra excõicatos vel interdictos euocantes ad diuina: ⁊ ↄtra admõitos nõ exeuntes. Cap.29. .c.18.
Excõicatio contra facientes statuta ꝙ vsure soluãt: vel solute ñ restituãt ⁊ iudicãtes ƀꝫ ea. Cap.30. c.19.
Excõicatio cõtra portantes ꝓhibita sarracenis vel mittentes: vel de portibꝰ extrahi ꝑmittẽtes. Ca.31.c.19.
Excõicatio cõtra eũtes ad sepulchrũ sine lĩia: ⁊ est papalis. Ca.32.c.20
Excõicatio contra pyratas ⁊ expoliantes euntes ad curiã: ⁊ redeuntes ⁊ naufragiũ facientes ⁊c̃. ⁊ pape reseruaẗ. Cap.33. .c.20.
Excõicatio contra clericos spõte pticipantes ⁊ scienter cum excõicatis a papa in diuinis: ⁊ pape reſuaẗ absolutio. Cap.34. .c.20.
Excõicatio contra sepelientes inxdictos tempore interdicti: ⁊ cõtra sepelientes excõicatos a iure vel vſarios manifestos. Cap.35. .c.20.
Excõicatio contra cõtrahentes matrimoniũ scienter in gradibus ꝓhibitis: vel cum monialibus: ⁊ contra religiosos et moniales ꝓfessos: vel ordinatos in sacris contrahentes. Cap.36. .c.22.
Excõicatio contra cõicantes cum excõicatis nominatim scienter in crie criminosõ. Cap.37. .c.23.
Excõicatio contra facientes aliquẽ interfici ꝑ asassinos: vel etiã mãdantes. Cap.38. .c.24.
Excõicatio contra ꝓcurantes ꝙ cõseruatores non se intromittant de aliis ꝙꝫ de manifestis iniuriis scienẗ Cap.39. .c.24
Excõicatio contra doctores ⁊ magistros docẽtes: aut in scholis suis ad docendũ retinẽtes leges vel phycã ꝛligiosos hitu dimisso. C.40.c.25
Contra magistros ⁊ scholares qui super cõducendis alioꝝ hospitiis in lesionem vel ꝑiudiciũ habitantiũ audent hospitem ↄuenire ante tẽpꝰ cõditionis elapsum. Cap.41. c.25
Excõicatio contra mittentes nũtiũ vel scripturaꝫ cardinali alicui: vel secreto loquẽtes eis: dũ.s.sũt in ↄclaui ꝓ electõe pape. Cap.42. c.25
Excõicatio contra dños ⁊ rectores ciuitatis: vbi fit electio pape si nõ seruant ea que debent ƀm cõstitutõem

illam vbi piculum circa ipsã electõez
Cap.43. carta.25.
Excõicatio contra assumẽtes officiũ
senatoris seu regiminis vrbis:sine li
centia pape:⁊ pape reseruat̃ absolõ.
Cap.44. .c.26.
Excõicatio contra impediẽtes visita
tionẽ mõialiũ fiẽdã p suos supiores
post monitõez tamẽ. Ca.45.c.26
Excõicatio contra fingẽtes fraudu
lenter casum p quem iudex ad aliq̃
mulierem ꝓ testimonio mittit: vel
vadit. Cap.46. .c.26
Excõicatio contra ingerentes se ad
habendũ curam alicuius populi al
terius lingue sine licẽtia dyocesani
illius populi. Cap.47. .c.26
Excõicatio contra eũ qui se gerit ꝓ
papa cum non est electus a duabus
ptibus cardinalium:⁊ sequaces ei⁹.
Cap.48. c.26.
Excõicatio cõtra assumẽtes statum
seu vitam bechinaꝝ:⁊ bizochoꝝ nõ
approbatũ ⁊ p̃latos fouentes talem
statum. Cap.49. .c.27.
Excõicatõ ꝯtra eos qui absoluti ꝓpt̃
aliq̃ casum mortis ab eo qui alias
non poterat si cessante impedimẽto
non se pñtet ei qui legitime poteãt
absoluere. Cap.50. .c.27.
Excõicatio contra clericos locantes
domos manifestis vsariis alienige
nis fenus exercẽtib⁹. Cap.51.c.29.
Excõicatio contra impedientes seq̃
strationẽ factã p ordinariũ sup aliq°
bñficio ex eo q̃ vna snia diffinitia ẽ
lata contra ꝓcessũ apud sedẽ aposto
licã. Cap.52. .c.29.
Excõicatio contra clericos ⁊ religio
sos qui inducũt aliquẽ ad iurandũ
vel vouẽdũ vel ꝓmittendũ:vt sepul
turam eligant apud ecclesias eoꝝ:
vel electã non mutent pape reseruat̃
Cap.53. .c.30
Excõicatio contra religiosos exeun
tes claustꝝ ad audiendũ leges vel
phycam:et contrahentes dignitatẽ
⁊ ꝯtra oẽs sacerdotes. C.54.c.30
Excõicatio cõtra religiosos ꝓfessos
si dimittũt habituz temerarie: vel si
accedunt ad studia sine licẽtia suoꝝ
p̃latoꝝ. Cap.55. c.31
Excõicatio cõtra religiosos omnes
qui sine licentia ꝑochialis dãt sacra
menta eucharistie. Ca.56. c.32.
Excõicatio contra religiosos qui in
p̃dicatõibus vel alibi dicunt aliquez
ad retrahẽdũ homines a solutione
decimaꝝ. Cap.57. c.34
Excõicatio cõtra religiosos oẽs nõ
seruantes interdictũ a papa positũ
vel ordinariis quãdo sciũt matricez
ecclesiam illud suare. Ca.58.c.34
Contra religiosos qui cũ omiserint
conscientiã facere sibi confitentibus
de decimis soluendis p̃dicãt postea
Cap.59. c.34
Excõicatio contra monachos ⁊ ca
nonicos regulares: qui nõ habẽtes
administrationẽ curias p̃ncipum in
trant:vt dãnificent monasteriũ:vel
p̃latum eius. Cap.60. c.35.
Excõicatio contra monachos tenẽ
tes arma.ĩ.septa monasteriĩ sine li
centia abbatum. Cap.61. .c.35.
Excõicatio contra mendicãtes: qui
sine licentia pape recipiũt noua loca
ad habitandũ vel mutãt vel alienãt
iam recepta. Cap.62. .c.35.
Excõicatio cõtra religiosos fouẽtes

bechinos vel bechinas in illo statu. Cap.63. .c.36.
Excoicatio contra fratres minores admittentes illos de tertio habitu beati Francisci ad diuina tépore interdicti. Cap.64. c.36
Excoicatio contra facientes aliquez pactũ vel pmissioné tpaliũ p aliqua gratia vel iusticia obtinéda in curia romana: et contra dantes et recipiẽtes ex dicta pmissione vel pacto: et pape resuat absolutio C.65.c.37.
Excoicatio contra exẽterãtes et scindentes corpus defuncti p ossib9 ei9 transferrẽdis: et pape reseruat absolutio. Cap.66. .c.37.
Excoicatio contra ordinatos symoniace: et dñ ordinãtes. C.67.c.37.
Excoicatio contra omnes symoniacos: et pape reseruatur absolutio. Cap.68. .c.37
Excoicatio contra non reuelãtes symoniam quam nouerunt: et est papalis. Cap.69. .c.38.
Excoicatio contra recipientes aliqd tpale: vel dantes p ingressu monasteriorum: et pape reseruatur absolutio Cap.70. .c.38.
Excoicatio contra impugnãtes lras electi pape ante suam coronationez Cap.71. .c.38.
Excoicatio contra glosantes seu exponentes Clemen.illaz.Exiui de padiso in scholis suis. C.72.c.38.
Excoicatio contra ingredientes monasteria moialiũ ordinis pdicatorum Cap.73 .c.38.
Excoicatio contra ingrediẽtes monasteria monialiũ ordinis minorum Cap.74. .c.38
Excoicatio contra facientes libellos famosos vel cãtilenas: vel rithimos in detractione ordinis pdicatorũ et minorum: et pape reseruatur absolutio Cap.75. c.39
Contra pdicantes docentes et defẽdentes qp pdicatores et minores nõ sint in statu pfectiõis: et qp nõ liceat eis pdicare zc. c.39.
Quicunqz presumunt in locis pdicatorum violentiam dãnabilez exercere: sunt excoicati. c.39
Excoicatio contra retinẽtes apostatas pdicatorum in mõasteriis suis: nisi eos zc. c.39
Excoicatio in fauorem mendicãtiũ de transferendis fratribus: et est papalis. c.39
Excoicatiões papales que continẽt in pcessu qui fit ãnuatiz in curia in cena dñi. Cap.76. c.39.
De cã mãli excoicationis maioris. Cap.77. .c.41.
De cã formali excomunicationis. Cap.78. c.43
De cã efficienti siue de eo qui potest vel nõ põt excoicare. C.79.c.44.
De eo q nõ põt excoicari. c.45
De eo q põt excoicari. c.46
De cã finali excoicatiõis: et de effectibus siue nocumẽt.ei9. C.80.c.46.
De absolutõe a maiori excoicatione quomodo fieri debeat: et a quo. Cap.81. c.49
Titul9 secũdus de minori excoicatõe Cap.82. .c.51.
In quibus casibus cõicando cuz excõicatis incurritur minor excoicatio Cap.83. .c.52
Cõstitutio Martini qnti super non

euitādis excōicatis zc. c.54
De intēdicto ecclīastico. C.84.c.55
De intēdicto in gnali. C.85. c.56.
De intēdicto in spāli. C.86. c.56.
De intēdicto singlari. C.87. c.56.
De interdicto qd fit ab homine. Cap.88. c.57
Cōtra quos possit fieri snia intēdicti Cap.89. c.57
De effectu interdicti.s.quō sit euādū ⁊ a qb⁹ diuinis cessan. C.90. c.59
De forma seu mō ponēdi intēdictuz Cap.91. .c.63
De puilegiis fratr pdicatoruz ⁊ mi noz:quo ad interdictum. c.64.
De suspensione. Cap.92. c.64
De suspēsiōe in qua incurrit p symo niam. Cap.93. c.65
De suspensiōe in qua incurrit p no toriā fornicatōez. Ca.94. c.66.
De plurib⁹ suspensionib⁹ ppt diuer sas causas. Ca.95. .c.66.
De irregularitate. Cap.96. c.70.
De irregularitate pter homicidiuz Cap.97. .c.72.
De irregularitate bigamie. Cap. 98. c.76
De irregularitate ex illegitimatōne Ca.99. .c.76
De irregularitate heresis cū aliis ir regl'aritatib⁹ variis. Ca.100. c.78.
De penis in gne. Ca.101. c.80.

Explicit Tabula super. T. de cen suris ecclesiasticis. Rendi patris ⁊ do mini domini Fratris Antonini ar chiepiscopi Florentini: de ordine p dicatorum. AMEN.

Sanctissim⁹ ⁊ in christo pater: ⁊ dñs noster. d. Paul⁹ diuia puidentia papa secūdus: qui pdem sup plenariis remissiōib⁹ que semel in vita ⁊ in articulo mortis cōcedūt formam ⁊ normā iusticie:ne passim sine exceptione quorūcūq criminuz pcliuiores reddant eliuiores hoies ad peccandū p regulā in cancellaria apostolica publicatam statuit ⁊ ordi nauit: q in qbuscūq cōcessiōibus et facultatib⁹ absoluēdi casus infrascri pti tāq spālius sedis apostolice reser uati semp intelligerent excepti.vicz offēse ecclesiastice:libertas:violatōis interdicti ab eadem sede impōiti:cri minis heresis:cōspiratōis in psonaz aut statum Romani pontificis:siue cuiusuis offense inobedientie siue re bellionis eiusdez pontificis vel sedis apostolice prestrictidn offense plis in Epm seu alium platum inuasiōibus depdatōibus:vel occupatōis aut de uastatōis terrarum romane ecclesie mediate vel imediate sbiectarum:ac etiam inuasionis romipetarum:seu quorūcūq alioz Romam veniētiū phibitionis deuolutionis causaruz ad dictam curiaz. Delatōis armoz ⁊ alioz phibitoz ad ptes infideliū Impositōis nouoz onez realiū vel psonalium ecclesiis vel ecclesiasticis psonis. Symonie sup ordinibus vel bñficiis exequendis in eadem curia contracte: ⁊ gnaliter in casibus con tentis in bulla que consueuit in die cene domini per pdecessores suos romanos pontifices publicari. Cōsi derans q plerūq contingit suā. S. h⁹modi facultates:⁊ confessionalia

I— Jubilaeus …

⁊ tam oraculo viue vocis concedere nunc pretextu confessionis h⁹modi vel penitentes vel confessores in su prascriptis casibus fallant vel fallāt Statuit ⁊ decreuit sue intentionis fuisse ⁊ esse per quascūqꝫ ꝯcessiones ⁊ facultates p suam. S. tam scripto q̄ v̄bo factas: aut i posterꝫ faciēdas nemini licere irretitos dictis casib⁹ absoluere sine spāli sue. S. licentia. Quinimo concessiones ⁊ indulta p̄dicta q° ad casus exceptos h⁹i nulli penit⁹ suffragari. T. S. M. M. C.

In alienationibus rerum ecclesiae

P Aulus seruus seruorꝫ dei ad ꝑpetuam rei memoriam: Cum omnib⁹ iudiciis sit rectitudo iusticie ⁊ conscientie puritas obseruanda id multo magis in cōmissiōib⁹ alienationū rerꝫ ecclesiasticarum conuenit obseruari: in quibus de christi patrimonio ⁊ dispensatione pauperꝫ: nō de ꝓprio cuiuscūqꝫ peculio agit aut tractat. Quapropter oportet vt in examinādis h⁹modi alienationum cāis que a sede apostolica in forma si in euidentem vtilitatez cedāt oneratis ecclesiasticorū iudicuz cōsciētiis delegātur: nihil fauor vsurpet: nihil timor extorqueat: nulla expectatio p̄mij iusticiam conscientieqꝫ sbuertat. Monemus igit: ⁊ sb interminatiōe diuini iudicij omnibus ꝯmissariis et delegatis h⁹mōi districte p̄cipimus vt diligenter ⁊ caute attendant cās in litteris apostolicis ꝑ supplicatōes exp̄ssas: illasqꝫ solicite examinēt atqꝫ discutiant: testes ⁊ ꝓbatōes sup narratorꝫ v̄itate recipiant: ⁊ solum dn̄i p̄ oculis hn̄tes omni timore aut fauore deposito ecclesiarꝫ indēnitatib⁹ consulant: nec in lesionez aut i detrimentum eorꝫ decretum quōlibꝫ int ponant. Si q̄s aūt cōmissarius: aut delegatus consciētie sue ꝓdigus in grauamen aut detrimentū ecclesie: ꝑ gratiam timorem: vel sordes alienationi consenserit: aut decretuz vel auctoritatez interposuerit. Inferior quidem epo sniam excōis incurrat. Epūs v̄o aut supior ab executōe officij ꝑ ānū nouerit se suspensuz ad estimationem detrimenti ecclesie illati nihilominus cōdēnam⁹: scitur⁹ q̄ si suspensione durante dānabilit se ingesserit in diuinis: irregularitatis laqueo se inuoluet a quo nisi ꝑ sūmuz pōtificem poterit liberari. Is v̄o q̄ dolo vel fraude: aut sciēter in detrimentum ecclesiarꝫ alienatōez fieri ꝓcurauerit: aut ꝑ sordes vel imp̄ssiōez alienationis decretuz extorserit: silez sniam excōis incurrat: a qua nisi per romanum pontificez possit absolui. Ad restitutionem nihilomin⁹ reruz alienatarꝫ cum fructibus qn̄cūqꝫ de p̄missis constiterit ꝯdēnamus. Volumus autem q̄ delegati ⁊ cōmissarij p̄dicti de penis cōstōis nostre specifice moneant: ⁊ in q̄buscunqꝫ lr̄is ꝯmissionū h⁹mōi hoc statutū nostrꝫ inserat. Nulli ḡ hominū ⁊c.

Data Rome. Anno incarnatōis dominice. 1465. q̄nto Idus Maij pontificatus nostri anno p̄mo.

De ordinandis

p Ius seruus seruoꝝ dei ꝛc.
Auctoritate apostolica p̄senti ↄstitutiōe ꝑpetuo valitura statuim⁹ ⁊ ordinamus: ꝙ omnes ⁊ singuli q̄ absqꝫ dispensatione canonica aut legitima licentia siue extra tempora a iure statuta: siuē ante etatē legitimā vel absqꝫ dimissoriis litteris: ⁊ vltramontani a citramontanis: p̄ter q̄ꝫ si in hoc vltimo casu per camerā apostolicam iuxta ipsius stiluꝫ ordinati fuerint ad aliquem ex sacris ordinibus se fecerint ꝓmoueri a suoꝝ ordinum executione ipso iure suspensi sint. Et si huiusmodi suspensiōe durante in eisdē ordinibus ministrare presumpserint eo ipso irregularitatē incurrant: p̄ter q̄ꝫ vltra alias penas in tales generaliter a iure inflictas: b̄n̄ficiis ecclesiasticis possint a iure p̄uari. Uolumus autem ꝙ presens nostra constitutio in romana curia existens post quindecim dies absentes vero Italicos post duos: Alios vero ⁊ vltramontanos post sex mēses ab ipsius inaudientia contradictorum: ⁊ cancellaria apostolica publicatione affixione ligare incipiat. Nulli ḡ ꝛc.

Data Rome. Anno incarnatōis dominice. 1461. 15. kal. Decembris. pontificatus nostri anno quarto.

Ex ꝓcessu ānuali in curia.

n Os ipsam hanc absolutioneꝫ nobis tantum ⁊ successoribus nostris: Romanis pontificib⁹ reseruamus: articulo mortis dūtaxat excepto: in quo etiam satisfactioneꝫ et cautionē canonicam ab eis volum⁹ esse exigendaꝫ. Simili etiā sentētia excōmunicationis inodantes sacerdotes illos: taꝫ seculares q̄ꝫ cuiusuis ordinis regulares qui sic excōicatos ⁊ anathematizatos: Etiam in ipso mortis articulo cōstitutos: aliter q̄ꝫ vt prefertur absoluerint eisqꝫ p̄dicationem lectionem administrationē sacramentoꝝ: auditionēqꝫ ↄfessionū interdicimus per presentes.

Item ex ipso processu.

i Tem excōmunicamus et anathematizamus omnes violatores ecclesiastice libertatis: ⁊ illos p̄sertim qui contra sacroꝝ canonum instituta ecclesiis ⁊ ecclesiastic. p̄sōis sine licentia sp̄ali Romani pōtificis collectas vel alia onera: aut queuis grauamia realia vel p̄sonalia imponunt vel exigūt: aut imponi vel exigi faciunt vel procurant.

i Tem excōicam⁹ et anathematizamus omnes illos qui in terris suis noua pedagia imponūt: vel ꝓhibita exigunt.

Bulla contra symoniacos.

Contra symoniacos

p Aulus epūs seruus seruoꝝ dei. Ad ꝑpetuaꝫ rei memoriam. Cuꝫ detestabile scel⁹ symoniace prauitatis: tā diuinarum q̄ꝫ sacroꝝ canonū auctas abhorreat

De sacerdotibus absolventibus in mortis articulo symoniacos

atq3 dānet. Nos considerantes q plures penarum grauitas q3 dei timor arcere solet a voluntate peccandi ac sūmis desideriis affectantes: vt hoc pestiferum vitium: non ex vsu solum: sed ex mentibus hominū saltē ꝓpter penarū metuz penitus euellat: pdecessorum nostrorum Romanorum pontificum vestigiis inherentes: ac etiam omnes ⁊ singulos excōicationis suspensionis priuatiōis interdicti snias cēsuras ⁊ penas dudum a romanis pontificibus pdictis ⁊ ꝓ talibus reputatis contra symoniacos quōlibz latas: ⁊ quos illos cuiuscūq3 status gradus ordinis ↄditionis: vel pemi nentie fuerit: etiam si cardinalatus: patriarchali epāli regali reginali: vel alia quauis ecclesiastica: seu mūdana dignitatibus prefulgeant: et eorum quēlibet: tam manifestuz q3 occultū ipso facto incurrere volumus: confirmantes ⁊ innouātes apostolica auctoritate declaramus q omnes illi q symōiace ordinati fuerint a suorū sint ordinum executione suspensi: p electiones ꝟo postulationes confirmationes prouisiones: seu quasuis alias dispositiones quas symoniaca contigerit labefieri: ⁊ que viribus oio careant in ecclesiis mōasteriis dignitatibus psonatibus officiis ecclesiasticis ⁊ quibusuis beneficiis: aut aliquis eorum cuiq3 ius nullatenus acquiratur nec inde faciat aliquis fructus suos: sed ad illorum omnium que pcepit restitutionē sb anime sue piculo sit astrictus. Statuētes preterea q vniuersi ⁊ singuli etiaz pmissis dignitatibus pditi qui quomolibet dādo vel recipiēdo symoniam cōmiserint aut q illa fiat mediatores steterit seu ꝓcurauerint sniam excōnis incurrant: a qua nisi a Romano Pontifice pro tempore existente nō possint absolui: pter q3 in mortis articulo constituti: ⁊ vt huiusmodi labis contagio frequētius reprimatur omnibus ⁊ singulis ecclesiasticis secularibusq3 psonis cuiuscūq3 dignitatis status gradus ordinis: vel conditiōis fuerint in ꝟtute sācte obedientie districtius iniungimus vt eos omnes quos symoniam huiusmōi ↄmisisse vel procurasse: aut in ea mediatores esse sciuerint: pontifici pdicto: vel cui idem pontifex duxerit cōmittendum per se vel alios reuelare q3totius non omittant. Pro reuelatione huiusmodi: etiam si complices fuerint non solum veniam a nobis: sed etiam gratiam consecuturi. Si eorum indicio participes tāti criminis valeant coarceri. Quō si non fecerint absolui non valeant: donec pdicta reuelant: ⁊ complices huiusmodi detecti arctius punient. Nulli ergo omnino hominuz liceat hanc paginam nostre confirmationis innouationis declarationis ⁊ voluntatis infringere: vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attētare psumpserit indignationē oipotētis dei ⁊ beatorum Petri ⁊ Pauli aplorum eius se nouerit incursurum.

Datū Rome apud sanctū Petrum Anno incarnationis dñice. 1464. Nono kal. decēbris: pōtificatus nri. anno pmo: publicata die. 30. Nouēbris anno predicto.

Bulla de casibus reseruatis.

P Aulus epūs seruus seruorū dei ad futuram rei memoriaȝ. Et si dñici gregi saluti semp intenti singulis cū humilitate poscentibus ea benigne ꝯcedere studeamus: per que peccatorum molle deposita salus ipsa succedat: et hosti. hūani generis seruitute ereptas aīas lucri faciamꝰ altissimo qui nobis ea sua bonitate cōmisit. Id tamen ꝓpēsiori studio ꝑcauenduȝ esse censemꝰ ne cuiusuis indulgentie remissionis vel facultatis obtentu christi fideles ꝓcliuiores ad illicita in posterum cōmittenda reddanť: aut facilitas venie eis peccandi tribuat incentiuum Hac itaqȝ ꝯsideratione habita olim emanauit a nobis cōstitutio tenoris sbsequētis. vīcȝ. Sanctissimꝰ in xp̄o pater: ⁊ dñs noster dñs Paulus diuina ꝓuidentia papa secundus: qui ꝑdem sup plenariis remissiōibꝰ que semel in vita ⁊ semel in mortis articulo conceduntť formam et normaȝ instituit: ne passiȝ sine exceptiōe quorūcūqȝ criminum ꝓcliuiores redderentur homines ad peccandum ꝑ regulam in cācellaria apostolica publicatam statuit et ordinauit ꝙ in q̄buscūqȝ concessionibus ⁊ facultatibꝰ absoluendi casus infrascripti: tāquā spāles sedi apostolice reseruati semp intelligerentur: excepti. vicȝ offense ecclesiastice libertatis violationis interdicti ab eadem sede impositi: criminum heresis conspirationis in ꝑsonam aut statum Romani Pontificis: seu cuiusuis offēse inobediētie seu rebellionis eiusdem pōtificis vel sedis apostolice ꝑsbytericidij offense ꝑsonalis in epm seu alium ꝑlatum. Inuasionis depdatōis occupatiōis aut deuastatiōis terraruȝ Romane ecclesie mediate vel imediate sbiectarum: ac etiam inuasiōis romipetarū seu quorūcūqȝ alioꝝ ad romanaȝ curiam venientium ꝓhibitionis deuolutionis causaꝝ ad dictam curiā delationis armoꝝ ⁊ alioꝝ ꝓhibitoruȝ ad ptes infideliū impositōis nouoꝝ onerum realium: vel ꝑsonaliuȝ ecclesiis vel ecclesiasticis ꝑsonis. Symōie sup ordinibus vel beneficiis assequēdis in eadem curia vel extra ꝯtracte ⁊ gñaliter in casibꝰ ꝯtentis in bulla que consueuit in die cene domini ꝑ ꝑdecessores suos romanos pōtifices publicari. Considerans ꝙ plerunqȝ contingit suam sanctitatem hꝰmoi facultates ⁊ confessionalia: tam presentibus q̄ȝ absentibus etiaȝ oraculo viue vocis concedere: ne ꝑtextu concessionis hꝰmodi vel penitentes vel confessores in suprascriptis casibus fallanť et fallant statuit ⁊ decreuit sue intentionis fuisse ⁊ esse ꝑ q̄scūqȝ concessiones ⁊ facultates per suā sanctitatem: taȝ scripto q̄ȝ verbo factas ⁊ in posterum faciendas nemini licere irretitos dictis casibus absoluē sine spāli: seu sanctitatis licentia: q̄n imo concessiones: ⁊ indulta predicta quo ad casus exceptos huiusmodi nulli penitus suffragari: vt autē ipsa constitutio que dudum scilicȝ q̄nto kal. aprilis. Anno ab incarnatione dñi nr̄i yh̄u xp̄i. 1466. pontificatus

nostri anno secundo publicata fuit eiusdem christi fidelibus plenius innotescat: nullusque illius ignorantiam pretendere valeat in futurum presentibus inseri fecimus: vt ad maiorem omnium perueniat notionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti ordinationis et decreti infringere: vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit indignationem omnipotentis dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius: se nouerit incursurum.

Datum Rome apud Sanctum Petrum. Anno incarnationis dominice 1469. Quinto Nonas Martij. pontificatus nostri anno quinto.

Finis.

Incipit titulus de sponsalibus & matrimonio: extractus de tertia pte Sũme Venerabilis patris Fratris Antonini Archiepi Florẽtini ordis fratrum pdicatorum.

b Eatus es: & bene tibi erit: vxor tua sicut vitis abundans in lateribus domus tue. Filij tui sicut nouelle oliuarũ. psal. 127.

Dic sacrõsanctũ conciliũ vniuersalis ecclesie: non solum vgines & continentes. i. vidue: sed etiam coniugati p rectam fidem & bonã opationem deo placentes ad eternam merent beatitudinẽ puenire. extra de sũ. tri. & fi. ca. c. i. Fuerunt qdam dicti Tratiani & Martiani: qui dixerũt hoies in statu coniugali non posse saluari sed hi ab ecclesia pro hereticis reprobati & condẽnati sunt. Cũ eniz deus fuerit auctor & institutor coniugij: vt pz Gen̄. 2. Dicere coniugiũ esse peccatum est asserere deum auctorẽ peccati: sed hoc est magna blasphemia dei. Omnes pene sanctissimi viri veteris testamenti fuerunt coniugati: non solũ Adam pmus pater noster sed & Enoch: qui translat⁹ est in padisum terrestrem. Noe qui pseruat⁹ fuit in diluuio. Illi tres Patriarche gloriosi: Habraam Isaac & Jacob. Prudẽtissim⁹ et sanctissim⁹ Joseph Moyses ille legis dator: qui deuz p essentiaz videre meruit in hac vita. Cantor spirit⁹ sancti Dauid pphetaEzechias qui solẽ redire fecit in celo. 10. lineis. Optimus ille Josyas. Denicq & ipsa dñi mater Maria despõsata fuit Joseph: sed non p hominẽ: s ope spũs sancti grauidata. Math. 1. Qd enim in ea natũ est de spiritu sancto est: semp virgo pmanens: vt sicut pma ruine cã fuit hũani gñis mulier Eua coniugata: & tunc vgo sic & mulier essz cã nostre redẽptõis & vite Maria desponsata semper et vgo. Sic & filius eius dñus noster interesse voluit nuptiis factis in cana Galilee: vt habet Jo. 2. easq miraculo pmo conuersiõis aque in vinũ consecrauit: ex hoc approbans. Ipse tamen qd pfectissimũ est in genere castitatis elegit non cõiugiũ: s vgo semp pmanens. Et Johãnẽ Euangelistam cui⁹ dicũt ille nuptie fuisse ad hoc pueit: vt nõdũ consũmato matrimonio vginitatem in eũ seruaret. Ita enim decet cõiugiũ bonũ & licitũ declarare: q semp vginitas & viduitas vt melius preferat. vnde Aug⁹. Nuptiaz bonũ: semp quidez bonuz est: qd bonũ semp in populo dei fuit: & aliqñ fuit legis obsequiuz nũc est infirmitatis remedium. In qbusdam vo humanitatis solatiuz Filioz quippe pcreatiõi opaz dare: non canino more p vsum pmiscuũ feminarũ: sed honesto ordine coniugali: nunc est in homine pbandus affectus: etiaz ipsuz tamẽ laudabili⁹ transcendit & vincit celestia cogitãs animus christian⁹. Sz quoniã sicut ait dñs: non omnes capiunt vbum hoc: qui potest cape capiat. Que se non continet nubat: que non cepit

deliberet q̄ egressa est pseueret: nulla aduersario det occasio: nulla christo sbtrahat oblatio. hec ille. 27. q. i. nuptiaꝝ. Non solum autem hunc. scꝫ statum coniugalē esse bonum de se ꝛ puenire ad beatitudinē: sed etiaꝫ ꝛ qualiter sit tenendus talis status vt ducat ad vitam ostendit psal. in p̄dictis verbis. Beatus es ꝛc. Ubi tria notabimus. Primo p̄miū vltimatū ad qd̄ q̄libet anxiat. ibi. Beatus es: ꝛ bene tibi erit. 2° cōiugiū imaclatū cui illud reseruat. ibi. Uxor tua sicut vitis abundans ꝛc. 3° effectuꝫ deriuatum: in quem istud ordinatur. ibi Filij tui sicut nouelle oliuaꝝ ꝛc.

Quantuꝫ ad p̄mum certuꝫ est ꝙ vltimum p̄mium hominis est beatitudo ꝛ omnis cura mortaliū ꝛc. ad vnum beatitudinis finem nititur puenire inquit Boetius in li°. de philosophica consolatione: ꝛ certe bene tibi erit. ibi.

Quāta eniꝫ ibi felicitas: vbi nullū bonum deerit: nullum malū aderit: erit deus omnia. s. bona in omnib⁹ ait Aug. in vlt. c. de ci. dei. Beat⁹ ḡ nunc es spe: ꝛ bene tibi erit ibi in re seruādo ea que sequūt opa ꝟtuosa. Circa istud autē beatitudinis p̄miū considerat tripliciter matrimoniuꝫ spūale figuratū per carnale. Primū est coniugiū anagogicuꝫ ad qd̄ terminat. Secūdū est coniugiū allegoricum: per qd̄ ipsi ꝓcurat. Tertium est coniugiū tropoloicū p qd̄ p̄muꝫ adipiscit.

Coniugiū naturale cōsistit in cōiunctione duaꝝ psonarū animo p̄ncipalit in amore ꝯiugali indiuisibili: ꝛ istud est coniugiū anagogicū. i. celeste modo spūalissimo ꝛ purissimo Ibi eniꝫ in superna patria anima cōiungit deo cum intellectu clare ip̄m cognoscendo: ꝛ affectu ardētissimo euꝫ diligendo insepabilit: vn̄ seq̄tur sūma fruitio ꝛ maximū gaudiū: qd̄ vincit omnē mundi delectationem De multis sanctis legimus ꝙ rapti non quidem ad claram dei visionē sed ad aliquā altiorē cognitiōeꝫ diuinoꝝ ita absorti sunt in gaudiū et cōsolationem ꝙ non sentiebant aliqd̄ penale qd̄ corpori infligebat: nec curabant de cibo ꝛ potu ꝛ h⁹mōi: sed omnia mundi fastidiebant: vt latuꝫ multo mag⁹ in cor hominis nō ascēdit imensum illud gaudiū et p̄miuꝫ qd̄ anima recipit: ꝛ postea corpus ex coniunctōe pfecta intellect⁹ ꝛ affect⁹ cum deo in patria. De quo cōiugio gaudent angeli om̄s: et sancti amici sponse. vn̄ dicit Apoc. 19. Gaudeamus ꝛ exultemus ꝛ demus gloriaꝫ ei: quoniā venerunt nuptie Agni. s. christi cum qualibet anima beata. In veteri testamēto nōdū venerāt: ꝛ ideo nulla anima deo fruebat sed xp̄o mortuo ꝛ ascendente aperiente ianuaꝫ Apoc. 19. Beati qui ad cenā nuptiarū agni vocati sunt: que figurate sunt p nuptias Assueri Regis: cum sibi desponsauit Hester pulcherrimam: que interptat humilis. Nō enim nisi p humilitatē ad eū puenit Hester. 2°. Desponsatio q̄dem hui⁹ coniugij supnalis fit hic in presenti seclo in baptismo vel pn̄ia p caritatē vn̄ Apo⁹. 2. corinth. ii. Despōdi eniꝫ vos vni viro. Et hoc vtiq̄ frāgi pōt

sicut spõsalitiũ carnale. nã p peccatũ mortale frangit: sed p penitentiam reintegrat. Unde Jere. z. dicit. Si dimiserit vir vxorem suam zc: s̃ con sumat in gloria: nec ibi frãgi pôt.

Secũdũ coniugiũ. scz allegoricũ per qḋ puenit ad pdium celeste: est inter christũ ⁊ ecclesiaz celebratũ. qñ vicz dei filius nostraz assumpsit humanitatem: cum v̈bum caro factuz est: ⁊ habitauit in nobis. Jo. pmo. Istud matrimoniũ fuit iniciatuz in patriarchis ⁊ ꝓphetis: vnde ⁊ Osee ꝓmisit dicens. Desponsabo te mihi in fide. Ratificatũ in incarnatõe: in quo mediator fuit archangelus Gabriel: ⁊ quasi notarius exigens ↄsẽsũ v̈ginis ꝓ natura humana: qḋ vt fecit dicens. Fiat mihi b̃m v̈bũ tuum. S̃tito dei v̈bum vnitũ est nostre humanitati insolubiliter: ita vt nunq̃ alter alterum dimiserit: neq̃ v̈bum humanitatem: neq̃ humanitas dei v̈bum: nec etiam in morte. Qḋ ⁊ figuratũ fuit in matrimõio Rebecce: que p ꝓcuratorẽ Habrae Eliezer desponsata est Ysaac: qui christũ significat postq̃ exp̃ssit consensum suum. Geñ. z4. Nec alteram vnq̃ cognouit: sed eaz valde dilexit. Cõfirmatũ fuit in cruce: vnde ibi clamauit. Cõsũmatum est: quia ibi ostensa est plenissime dilectio eius: et sacramenta que ex ea habent virtutem perfecte vnita est ecclesia: vnde ⁊ filij nascũt ecclesie. vnde Apoꝰ. Hoc autez dico scz cõiugiũ naturale magnũ in xp̄o ⁊ ecclesia sacramẽtũ. Ad cuiꝰ cõiugij nuptias omnes vocant vt pabolice habet Math. zz. de Rege qui fecit nuptias filio suo ⁊ vocauit m̃ltos.

Tertiũ cõiugiuz est tropologicuz seu morale: ⁊ hoc siue dicat esse int̃ appetitum rõnalem: seu sp̃ũz vt virũ ⁊ sensualitatẽ vt vxorez que freq̃ẽt cõtrariant adinuicẽ: quia vt dicitur ad Gal. 5. Caro cõcupiscit aduersus sp̃ũm: sicut mulier cõtrariat viro dz tamẽ sensualitas s̃bici viro ⁊ sp̃ũi b̃z illud Geñ. z. Sub viri ptãte eris: et ipse dñabit tui. De hoc magister in zᵒ sniaꝝ. Uel etiam matrimonium morale dicit inter intellectũ ⁊ sapiẽtiam: sumẽdo sapiẽtiã ꝓ v̈a noticia cum rectitudine vite: prout sumunt Stoyci ⁊ etiaz sacra scripta in libris sapientialibꝰ frequenter. vñ sap. 7ᵒ. dicit sapiens. Hanc amaui ⁊ exq̃siui sapientiã a iuuentute mea ⁊ quesiui eam mihi sponsaz assumere: ⁊ amator factus sum forme illius. Ex hac gñant filij bonorũ opum q̃plures. Et figurat p desp̃õsationẽ Rachel factã Jacob: que erat v̈go pulcherrima ⁊ aspectu venusto: ⁊ hoc ad fõtem aquaꝝ: q̈a maxime ad lectionẽ sacraꝝ scripturaꝝ. Geñ. z9. Potest etiam adaptari ad religionẽ quãliz vt dicat vxor ⁊ ingressus eiꝰ maritꝰ aut etiã ad quãlibz ecclesiã: cuiꝰ spõsus dicit platus que alteri viro. i. prelato adherẽ non pôt nisi eo mortuo p aliquẽ moduz: nec ipse alteri eccl̃ie adherẽ nõ potest sine debita licẽtia. Et vt dicit ex̄ de transac. c. De ceto. ñ humana ptãte: s̃ diuina sp̃uale cõiugium dissoluit. ibi vide. Omnia hec coniugia designat cõiugiũ nãle s̃ vltimũ. s. inter animum ⁊ v̈tutem q̈libet debet in se repire: ⁊ sic beatus

m

tropologicum

allegoricum

es:⁊ bene tibi erit.

Quātū ad secūduz.s. de cōiugio nāli seu carnali quale eē debet innuit Psal.cum dicit. Uxor tua zc. Dicit Apo⁹.ad hebre.12.Honorabiles nuptie in omnib⁹ ⁊ thorus immaculat⁹ fornicatores autez et adulteros iudicabit deus quasi dicat. Tunc status coniugalis est in honore coraz deo: ⁊ hominib⁹:quādo thor⁹ imaculat⁹ est.i.quando fidem alter alteri fuat vitando adulteria: et alias corruptelas quas de⁹ iudicat ad morte ētnā vnde dicit.vxor tua:vt sit tibi soli:et tu ei ⁊ econuerso. Sed vtz sapienti conueniat sumere vxorem etiam a phis disputatuz est: et q̄uis melius sit extra cōiugiū esse si caste viuatur: tamen si nupserit ꝟgo nō peccat ait Apo⁹.i.corinth.7°.vir vel mulier:⁊ melius est nubē q̄z vri: ait idē Apo⁹ Et est cōpatio abusiua: q̄a nubē nō est malum sed vri sequendo illicitas corruptelas malū et dānabile est. Sit ḡ tibi vxor:ſ; vxor tua sicut vitis zc. Ubi tria notant̄ circa matrimoniuz carnale ad hoc vt beatus sis:⁊ bene tibi erit.

Primū vt ab impedimētl.mr̄imonij vtcq̄ psōa sit libera.ibi.Uxor.

Secunduz vt anima viri sit timida dei.ibi.Tua.

Tertiū vt mulieris vita sit bonoruz fecunda.ibi.Sicut vitis zc.

Quātū ad pmū vt aliqua sit tibi vxor: vel aliq̄s sit tibi vir: oportet q̄ sit libera ab impedimentis que dirimunt matrimoniū:⁊ tunc erit vxor tua.Nā si aliq̄d de ipsis haberet nō essz vxor tua sed cōcubina:⁊ ista impedimenta sunt.12.que in his ꝟsib⁹ ɔtinent̄.vicz. Error conditio votū cognatio crimē. Cultus disparitas vis ordo ligamen honestas. Si sis affinis:si forte cohire nequibis. Hec sociāda vetant cōnubia:facta retrāctāt Hec diffuse tractant̄ a theologicis ⁊ canonistis ſm doctrinaz Magistri sniaz.in 4°. ⁊ Gratiani in decretis Sed omissis his impedimētis:quia de his. ī.plene habet̄. Loco hui⁹ uideatur sequens questio.

Utrū sapienti ducenda sit vxor. Hieronym⁹.2°.li°.cōtra Jouinianū dicit hanc questionē motaz in libro quem fecit Theofrast⁹ aureolus de nuptiis:qui fuit discipul⁹ aristotelis designatus ab eo in morte pcipuus sup omnes alios discipulos suos ad quem vt prudentiorē ⁊ sapiētiorem defuncto aristotele duolauit achademia.Hic igit̄ in dicta questiōe cum diffiniuisset: si pulchra esset mulier: si bene morigerata: si honestis pentibus nata: si ipse sanus et diues sic sapientem aliquādo matrimonium inire debere statim intulit. Hec raro vniuersa in nuptiis cōcordant. Nō est igitur vxor ducenda sapienti.

Primū igitur impediri studia phie nec posse quēq̄z liberis ⁊ vxori piter inseruire.Multaq̄z esse que matrōarū vsibus necessaria sunt ptiose vestes: aurū gēme sūptus ancille varia suppellex lectice ⁊ exedra daurata: deiñ p totas noctes garule questiōes.illa ornatior procedit in publicū: hec honorat̄ ab omnib⁹:ego in conuentu feminarum misella despitior.Quid aspiciebas vicinam. Quid cū ācilla

loquebaris. De foro veniens: quid attulisti. Nõ amicũ habere possum⁹ nõ sodalem: alterius amorẽ sui odiũ suspicat. Si doctissimus pceptor in qualibet vrbium fert: nec vxorez relinquere: nec cũ sarcina ire possum⁹ paupez alere difficile est: diuitẽ ferre tormentũ. Adde q̧ nulla est vxoris electio: sꝫ qualiscũq̧ venerit habẽda: si iracunda: si fatua: si deformis: si supba: si fetida: q̃dcũq̧ ẽ post nuptias discimus. Equus asin⁹ bos canis et vilissima mancipia pbant pus: ⁊ sic emunt. Sola vxor nõ ostendit: ne ante displiceat q̃ ducat. Si domuz totam ei cõmiseris seruiendũz est ei: si q̃d tuo arbitrio reseruaueris fidez sibi non adhiberi putabit: et in odiũ vtet ⁊ iurgia: et nisi cito consuleris anus venena pabit. Aurifices ⁊ institores gẽmaꝝ sericarũq̧ vestiũz si intromiseris piculũ puditie est: si phibueris suspitõis iniuria. Uerũ quid pdest diligens custodia: Cum vxor impudica seruari non possit pudica non debeat. Infida enim custos castitatis est necessitas. Et illa pudica vere est dicenda: cui licuit peccare: sed noluit. Pulchra cito adamat: feda facile ocupiscit: difficile est custodire qd̃ plures amãt: molestũ est possidẽ qd̃ nemo dignat habẽ. Minori tñ miseria deformis habet: q̃ formosa seruet. Nihil enim tutuz est: in quo totius populi vota suspirant. Qd̃ si pter dispẽsationẽ dom⁹ ⁊ langorꝫ solatia ⁊ fugam solitudinis ducant vxores: multo melius seruus fidelis dispensat. auctoritati dñi obediens ⁊ eius dispensatiõi obtempãs q̃ vxor

que in eo se extimat dñam si cõtra viri faciat voluntatez. i. qd̃ ei placet: non qd̃ iubet. Assidere aũt egrotãti magis possunt amici ⁊ vernacule bñficiis obligati: q̃ illa que nobis imputat lachrymas suas: ⁊ hereditatis spe vendat illum: inde ⁊ solicitudinẽ iactans languentis animũ desperatõe conturbet. Qd̃ si ipsa lãguerit egrotandum est ⁊ nũq̧ ex eius lectulo recedenduz: aut si bona fuerit vxor et suauis: que tũ rara est: cũ pturiẽte oꝫ gemi: ⁊ cũ piclitante torqueri. sapiẽs aũt nũq̧ solus esse potest: habꝫ secuz omnes qui sunt: quicũz fuerũt boni ⁊ animũ libeꝝ quocũq̧ vult trãsfert Quodq̧ corpe nõ potest: cogitatiõe ↄplectit. Et si hominũ copia defuerit loquit cum deo: nũq̧ min⁹ erit sol⁹ q̃ cum solus fuerit. Porro liberoꝝ cã vxorem ducere: vt vel nomen nostrum non intereat vel vt habeam⁹ psidia senectutis: ⁊ vt certis vtamur heredibus stolidissimũ est. Quid. n. ad nos recedẽtes e mũdo ptinet. si nomine nostro alius non vocet: cũ ⁊ filiis statim vocabulũ patris non referat: ⁊ innumerabiles sint qui eodẽ nomine nũcupent. Aut que auxilia sunt senectutis: nutrire domi illum qui aut prior te forte moriatur aut puersissimis morib⁹ sit instruct⁹: Aut certe cum ad maturã etatẽ puenerit tarde ei mori videaris. Et concludit Hieronym⁹. hec ⁊ h⁹mõi Theofrast⁹ disserens: quẽ christianoꝛuz non suffũdat quoꝝ cõuersatio est in celis Qd̃ autem dictuz est. s. q̧ nõ ducat vxor a sapiente pter pdictas causas intelligendũ est si caste viuat. Nam

alias vt dicit Apo.i.corinth.7.Melius est nubere q̄ vri.idest cadere in damnabiles corruptelas.

Quantū ad secūdū.s.qualis debz esse maritus:hoc potest elici ex hoc q̄ dicitur vxor tua.i.tui. ꝛ refertur hoc ad illud qd dixerat in pn.illius psal.scz Beati omnes qui timent dn̄m: qui ambulant in viis eius. Labores manuum tuaruz quia manducabis ꝛc. sequitur vxor tua.i.vxor tui: qui es de numero eoꝝ qui timent dn̄m ꝛc.in quibus vbis notantur tria que debēt esse in bono marito.

Primo vt in inferiorib⁹ sit timorosus ibi.Beati oēs q̄ timent dn̄m.

Secūdo vt in opib⁹ sit vtuosus ibi. qui ambulant in viis eius.

Tertio vt in laboribus sit studiosus ibi. Labores manuuz tuarum quia manducabis.

Quantū ad pmum certum est q̄ scriptura sacra beatum asserit q̄ deū timet.puerb.28. Beatus vir q̄ semp est pauid⁹. Nā vt dicit ecc.i.Timor dn̄i expellit peccatū. Per hoc enim q̄ quis timet iudicia dei ꝛ penas in pn̄ti vel in futuro peccatis reseruatas pn̄iam agit de peccato ne incidat in eas.psal.A iudiciis eniz tuis timui. Ex hoc etiaz q̄ quis timet nō pdere gratiam ꝛ amicitiā dei que nō pditur nisi p peccatū abstinz se ab illo ne cōmittat.puerb.i5. Per timorem dn̄i omnes declinant a malo:ꝛ dū cōsiderat q̄s q̄ deus inspicit opera eius semp timet ne inueniatur in eis piger ꝛ negligens.eccle.7°.Qui deum timet nihil negligit.Debet ergo vir hēre istum timorē dn̄i:ꝛ cum eo nuptias ꝛ coniugiū exercere. Un̄ ꝛ de sācto Juuene Thobia ꝛ vxore sua Sarra scribitur.Thobie.9°.Qd nuptiaꝝ cōuiuium cum timore dn̄i exercebant. Et ad hoc instruxit euz angel⁹ Raphael dicens.Accipe vginē.s.sarrā cum timore dn̄i amore filioꝝ magis q̄ libidine ductus.Tho.6.Declarās sibi q̄ io.7.alios maritos quos illa vgo Sarra habuerat suffocati sunt a diabolo:cum accesserunt ad eam: quia non cū timore dn̄i sed vt libidini solum vacarent:sicut equus et mul⁹ quibus non est intellectus. Intēdebant exercere coniugiū. Et in his hz ptātē demō semp quo ad occidēdū animam. Aliqn̄ etiaz quo ad corp⁹ nocendi p maleficia:ꝛ act⁹ inordinatos. Omnis adulter est in vxorem suam amator ardētior inquit Sext⁹ phs.zz.q.4.c.Origo.

Secundo debet esse in opib⁹ vtuosus: ꝛ p hoc ambulat in viis dn̄i Uie.n.quibus itur ad dn̄m sūt opa vtutū.s.castitatis caritatis eq̄tatis:ꝛ h⁹mōi. Ambulet ergo marit⁹ per viaz castitatis coniugalis seruando illud. Tho.4°.Attende tibi ab omni fornicatione:ꝛ pter vxorem tuā nunq̄ patiaris crimen scire.Anteq̄ sumas vxorez ab omni actu carnali necesse est te abstinere: alias fornicationem incurres:que est soluti cum soluta:ꝛ inde mortale peccatum ꝛ dānatōez eternam non euades: neq̄ fornicatores regnū dei consequentur.i.corint. 6.Qd multi fatui non credunt: sed hereticus esset qui hoc ptinaciter affirmarz.s.fornicationē nō esse mortale peccatuz. Postq̄ aūt accepisti vxorē.

ambula p viam castitatis cōiugalis seruando illi fidez mente ⁊ corpore: nō accedēdo ad alias: qa adulteriuz esset ⁊ crimen graue: ⁊ ↄtra diuinū sacramētū. Mirabile ē q̄ viri oio volunt vxores esse castas: nec ad alium aspicere virum: ⁊ qn̄ inhoneste essēt ad maximā sibi iniuriā ascribunt: et merito: qa inducit sibi talis maximā v̄ecūdiam ⁊ obprobriū. Nā mulier adultera est obprobriū toti⁹ pētele: detestabilis ⁊ abhominabilis coraz deo ⁊ toto mūdo: digna igne tpali ⁊ eterno. Sed ipsis videt̄ sibi licere omnē inhonestatē exercere: nullam fidem seruantes vxoribus. Et certe cū viri cōiter excellāt in vigore rōis mulieres non minus peccant: ꝟ grui⁹ viri adulteri. s. q̄z mulieres adultere ⁊ ita digni sunt igne eterno: et p excōicationē puniendi ab ecclesia: cum ad iudicium adducunt̄ viri adulteri sicut ⁊ adultere: ⁊ multo mag̃ sodomite ⁊ incestuosi non contenti vxoribus suis cremandi igne tēporali: ⁊ ab omnibus detestandi. ambrosi⁹ Nemo sibi blādiat̄ de legib⁹ hōinū qa qd̄ non licet mulieri: nō licz viro zz. q. 4. Nemo. Licet. n. leges secli non puniant ita maritos cuz solutis se miscentes sicut adulteras muliēs tamē lex dei ⁊ ecclesie equalit̄ ⁊ eternaliter punit. Ambulet z° vir p viā caritatis vt diligat vxorem: nō solū ꝟm carnem: sed magis ꝟm spūz ꝓut admonet Apo⁹. dicēs. Uiri diligite vxores vestras sicut xp̄s dilexit ecclesiam sponsam suam. dilexit itaq̧ nō vt esset pulchra corpore: ꝟ virtute et mente: admonens ⁊ corrigens eam frequenter. Cū ḡ ꝑpendit vir vxorē esse vanaz: se pupurissa et cerusa linientem debet eam rephendere. Si audit eam nimis loquentē: ⁊ verba irrōabilia loquentez: vt faciunt: ⁊ p̄cipue cū sunt irate rephēdat: vt egit sanctus Job vxorem suam dicēs ei Quasi vna de stultis mulieribus locuta es. Job pmo. ⁊ sic d̄ aliis vitijs Ambulet etiam vir in viis dñi. s. eq̄tatis ⁊ iusticie vt. s. habeat eam: nō vt ancillam: q̄a de pedib⁹ eius non est formata: nec vt dñam suaz: quia nec de capite: ꝟ vt sociā ⁊ sororē: naz d̄ ei⁹ medio. i. de costa pectoris Ade ē formata Eua. Geñ. z°. Prouideat ḡ decenter ꝟm statuz suū in necessarijs victus ⁊ vestit⁹ ⁊ familie. Est. n. caro d̄ carne sua: vt ait Adā. Nemo autem carnem suam odio habuit: ꝟ nutrit ⁊ fouet eam ait Apo⁹. Non eam sine culpa v̄bis exaspet: aut despiciat: aut v̄bis maledicis ⁊ ↄtumeliosis afficiat: vel inhonestis. Et licz in gubernando domū vir sit supior tamen in debito cōiugali sūt eq̄les. i. corint. 7. vir vxori debitū reddat ⁊ vxor viro: salua tamē semp omni honestate: ⁊ exclusis bestialitatibus hominum.

Tertio vir debz esse studiosus in labore. Homo. n. nascit̄ ad laborem Job. 5. Et pmo marito fuit dictum In sudore vult⁹ tui. ve. pa. tuo. geñ. z°. ⁊ hoc est qd̄ ſdit psal. Labores ma. tu. qa man. i. ex labore tuo ꝓcurabis tibi ad māducandū ⁊ familie tue. Debet ḡ vir aliqd̄ exercitiuz corporale facere licitum vnde lucret̄ ꝓ vita sua: nō tamen sūmat exercitiū

vnde vsuras exerceat vel fraudes vł mendacia: q̄a potius erit furtum q̄ȝ lucꝝ. ait apo. Qui furabaẗ iā āpli⁹ non fureẗ: magis autez laboret manibus suis: vt habeat vnde tribuat necessitatē patienti. Cum ḡ audierit mulier que maritū querit virū talez secure illum accipiat: q̄a q̄ete viuet: ⁊ bene sibi erit.

Quātū ad tertiū secunde ptis p̄ncipalis. s. qualis debet esse vxor nōẗ cū diciẗ. vxor tua sicut. ui. ha. in. la. do. tue. s. erit vxor. Vñ sciēdū est q̄ vxor vt diciẗ in catholicon diciẗ q̄i vnxior: quia antiquit⁹ puelle nubentes inūgebāẗ suaui ⁊ odorifera vnctione. Unctio designat lenitatem. Odor bonā famā: que debet esse in vxore. Debet enim esse mitis ⁊ lenis ꝯsolans viꝝ in afflictionibus suis: ⁊ bone fame. ⁊ ad h̄ vt sit bona vxor ⁊ bñ tibi sit ex ea: opꝫ q̄ habeat tres ꝯditiones.

Primo vt habeat in morib⁹ humilitatē ⁊ sic erit vitis.

Secundo vt habeat in actib⁹ bonis fecūditatē: ⁊ sic erit abundans.

Tertio vt habeat in egress[i]b⁹ raritatē: ⁊ sic erit in laterib⁹ dom⁹ tue.

Assimilatur bona vxor viti. diciẗ n. sicut vitis. per hūilitatē: quia sicut vitis ex se tēdit ad terrā: nec ascēdit sicut alie arbores: nisi trahaẗ violēẗ in pergulis: vel in arborib⁹: sed ex se curuaẗ ad terrā plusq̄ȝ alie arbores: ita vxor dꝫ esse humilis: intelligens se terrā esse. Sit humilis in aspectu: vt nō erigat ceruicez: vel oculos sup hoies. humilis in vestitu: vt nō portet vestes cū longa cauda: ⁊ varios ornat⁹. vñ apostol⁹. i. ad Thimo. z. Ornātes se nō intortis crinib⁹ nec i ueste preciosa auri ⁊ argenti ⁊ margaritis: s̄ in sobrietate: cooperiēdo ñ solū collū ⁊ pect⁹: s̄ ⁊ caput. In affatu: vt. s. loquaẗ paꝝ nō ꝯtēnendo: ⁊ v̄bis superbis marito rñdendo: qñ est irat⁹: s̄ se ei humiliādo. Uasti regina ꝓpter suā supbiā q̄a nō uoluit obedire Assuero regi marito suo qñ misit ꝓ ea: repulsa est a ꝯiugio ei⁹ ⁊ regno: ut hēẗ Hester. z. Debet ergo uxor uiro obedire in omnib⁹ licitis ⁊ honestis: et eū reuereri: sicͭ Sarra reuerebaẗ uiꝝ suū Abraā uocās dominū: ut dicit Pe. in. ca. sua. i. pe.

Debꝫ z° esse fertilis in fructib⁹: ut sit uitis abūdās: ut dicere ualeat illud eccl. z4. Ego quasi vitis fructificaui Et facere q̄dem fructum filiorꝫ: et abundare in eis hoc est in volūtate dei. Unde filios si habet laudet deū si non habet oret deuꝫ: et si vult etiā addiciat uotum: ut fecit Anna uxor helchane: et obtinuit filiū Samuelē p̄mo. R. p̄mo. Si non exaudiaẗ nō contristeẗ: exquo deo non placꝫ nec uir eam ꝓpter hoc exosam habeat. Multis filij sunt cā dānatiōis. Sed semp fructificet: et abundans sit in fructibus bonoꝝ opuꝫ: ut similis sit illi sanctissime et nobili spōse de qua ait Salomon. puer. zi. Mulierem fortem q̄is inueniet ⁊c. manū suaz misit ad fortia: et digiti eius apprehēderunt fusum: manum suaz aperuit inopi et palmas suas extēdit ad pauperes. Mittat ḡ manum operis ad fortia. i. ad ea que sūt difficilia et magne importantie cum expedit. sicut

fecit regina hester: que p liberatiōe populi sui a morte: post orōnes ꝛ ieiunia ꝛ mortificationē ꝛ hūiliatiōez accessit non vocata ad regē Assuerꝫ maritū suū exponēs se in hoc piculo mortis: quia sic erat statutū ꝙ q̄cūqꝫ ad ipm regem accederet nō vocatus occideret: nisi Rex sbito eaꝫ sceptro suo tetigisset in signū clementie: ꝛ p hoc reuocauit sentētiā illam iniuste datam a Rege contra pplm: vt pꝫ in libro Hester. Sicut etiā prudētissime fecit Rebecca: que opata est: vt Jacob filius eius obtinerꝫ bn̄dictōꝫ paternā ꝛ ius pmogeniture: quā cognouit a deo sibi collatā ac etiā viro suo Jsaac psuasit vt ipm Jacob filiū eoꝝ mitteret in Mesopotamiaꝫ ad tempus vt cederet locum ire fratris sui. Geñ. 27. Opata est prudenter: ꝛ Abigail portās munera magna ad Dauid ꝛ socios ad mitigandū iram suam contra Nabal virum suū quē disposuerat occidere ꝑter vba iniuriosa dicta nūtiis suis. pmo. Re. 28. Opata est vtilit ꝛ Rachel vxor Jacob recedens a patre suo Laban iniusto sine noticia eiꝰ ꝛ furās ei idola sua ne idolatraret vlterius: et abscōdens sb stramentis sup q̄bꝰ sedebat: ne ea repiret pater suus tabernaculū eius vbi manebat pquirens: ne vir suus de furto argueret. Geñ. 31. Jn similibus ḡ mittat manum opis ad fortia sustinens potius infamiam et mortem q̄ꝫ fidem frangat adulteriū omittēs: vt fecit Susanna erga illos iniquos senes. Daniel. 13. Et si vir infirmet etiam grauissime ꝛ toto tpe vite sue: ꝛ de ꝑsꝑitate veniat ad miseriam fortiter operet eūꝫ iuuando ei deuote seruiēdo cūꝫ eo incōmoda sustinēdo: sicut fecit Anna vxor thobie senioris: cum cecū factū ꝛ paupē non derelinquēs: sed de suo labore texendo sustentans: vt pꝫ Tho. 2°. Sed ꝛ digiti eius apprehēdāt fusuꝫ. .i. non dedignetur etiam humilia ꝛ vilia facere quecūqꝫ oportꝫ: ꝛ qn̄cūꝫ vt nere suere coquē domū mūdare: et hꝰi. Et hoc de Octauiano et Karolo magno legit ꝙ fecerunt filias suas docere lanificiuꝫ: et colo se exercere ne essent ociose. Et filios cū hꝫ et pōt et si diues sit ablactare debet. Gregoꝰ rephendit mulieres: que cū possint nō lactant filios suos ꝓprios ſ; dant alijs ad nutriēdum. di. 5. Ad eius. Que nutrices cum frequenter sint ebriose discole et luxuriose q̄ nutriunt ab eis lacte imbibunt mores eaꝝ. Debet demū extendere manuꝫ ad paupes: facere .n. elemosinā solēt uiri dimittere hoc uxoribus suis qd̄ facere debent ſm facultatē eius, notabiliter tn̄ dare nō debent sine consensu uiroꝝ suorum.

Tertio debet esse rara in discurrēdo extra domuꝫ. Unde dicit in la. do. tu. s. sit uxor. Non debet esse in plateis ad tripudiandum: in hostio domus ad cōfabulādū uel murmurandū in fenestra ad ꝓcādū ſ; in la. do. tu. intra domum: nūc in uno latere seu loco: nūc in alio. Jn camera ad orādū: aliqn̄ in sala ad ordināndū aliqn̄ in coquina ad prouidēdum et hꝰmodi. Dicit beatus Ambrosiꝰ de beata vgine desponsata Joseph ꝓdire extra domū nescia: nisi cum ad

ecclesiam conueniret:⁊ cū lex̄ māda
bat:ẜ ⁊ tūc nō sola: sed cū ꝯiuge suo
sociata ibat ad templū in festo: ⁊ cū
filio: vt habet̄ Luc.2°. Multū.n.oꝫ
attendere ad ꝯseruatōeꝫ bone fame
⁊ ideo cōuersatōꝫ ꝑsonaꝝ suspectaꝝ
vitet:⁊ accessus ad loca indebita: vel
non debito tēpore. Dicit Sapiēs ꝙ
domus ⁊ diuitie a ꝑentibus.s.dant̄
filiis. Uxor autem a dño ꝓparatur:
quasi dicat gratia spālis dei ē: vt q̇s
bonam vxorem habeat. Et ideo cuꝫ
fieri debet cōiugiuꝫ vtraqꝫ ꝑs debet
orōnes facere:⁊ ab aliis ꝑsonis bōis
ꝓcurare: vt dñs det sibi bonā socie-
tatem. Nam si malaꝫ inuenerit pur
gatoriū sustinebit: ⁊ tamen patiēter
ferre oportebit: q̇a dissolui vel separi
non potest. Si bonā societatē hēbis
beatus es:⁊ bene tibi erit. vñ dicit̄.
Mulieres bone beatus vir. Sapiēs
.n. mulier vt dicit̄ ꝓuer.14. edificat
domum suam.i.multiplicat omnia
bona: sicut vitis abun. in la.d.t. que
latera.i.loca implet bonis. Insipiēs
autē extructā manib⁹ destruet.i.opi
bus suis exterminabit familiā ⁊ sbaꝫ
sicut fecit illa Jezabel vxor Achab
Regis Israel: et demum ipsa exter
minata est. 4°. R.9.

Quātū ad tertiuꝫ ṗncipale.s.effe
ctum ad quē ordinatū est matrimo
nium istud ṗncipalior est: ꝓcreatio
filioꝝ: qui ad dei cultū nutriant̄ ⁊ h̄
est qd̄ sc̄dit̄. Filij tui.s.no.oli.s. erūt
pulchri moribus semꝑ virides ꝟtuti
bus: victoriosi in tribulatōib⁹ et tēta
tōibus oleum ꝓducentes in misera
tionibus. Oliua.n. pulchra ⁊ semꝑ
viridis significat victoriaꝫ:⁊ ꝓducit
in fructu oleum. Equidē hēre filios
⁊ filias bonos non est in ptāte ꝑētū
ẜ dei miserētis ⁊ filij se ad hoc dispo
nētis. Unde inuenim⁹ in scripturis
optimos patres pessimos habuisse
filios. O q̄ꝫ bonus ⁊ pius fuit Eze
chias Rex Juda:⁊ tñ hūit filiū scele
ratissimum Manassen. Malus fuit
Amon: ẜ optim⁹ fuit fili⁹ ei⁹ Josias
Sācti fuerunt Jacob Rachel et lya
⁊ tamen filij aliqui fuerunt boni: vt
Joseph: aliq̇ mali: Ut alij sui fratres
quasi omnes cōiurātes.s.mortem ⁊
venditionem fratris: et sic de alijs.
Uerūtñ est ⁊ cōiter sic accidit ꝙ bōa
arbor bonos fructus facit:⁊ econtra
q̇a boni ꝑentes sunt soliciti cū ad h°
teneāt̄ iure diuino ⁊ hūano instruē
filios in bonis.s.moribus: Et semel
imbuta recens ꝟuabit odorem: testa
diu. Si q̇s suoꝝ ⁊ maxime domesti
coꝝ curam non habet fidē negauit
.i.fidelitatē nālem: et est infideli de
terior. Sicut.n. nutrimētū corporis
debꝫ ei ꝓuidere: ita ⁊ anime ꝑ bonā
doctrinaꝫ. Unde ⁊ Chriso⁹. dat istā
regulam ꝙ qñ q̇s vult sumere cōiu
gem bonā attendat ad ꝑentes eius
q̇a si bonos nouit ꝟisimile est ꝙ bñ
instruxerūt filiam suam vel filium ⁊
inde talis bona vel bon⁹ sit. Et ecō
uerso si ꝑentes mali sunt et inhōesti
⁊ filij ⁊ filie suꝑbi ⁊ discoli: et h⁹mōi
vt ꝑentes sui. Et quia filie quasi ꝯti
nue conuersant̄ cū matrib⁹: paꝝ cū
patribus: ideo ex matꝝ morib⁹ pōt
cōiecturari de moribus filie que sibi
ꝓponit̄ ꝑ coniuge. Multa mēdacia
dicunt̄ in h⁹mōi cōtractib⁹: et ē ḡue
peccatum: vt pessima iuuēcula dicat̄

bona ⁊ paup̄ iuuenis lusor ⁊ deuius dicatur diues ⁊ bonus. Et ideo nō omnibus omia credas:ſꝫ quere diligenter non respiciēdo tātum ad dotem sed ad mores. Filij ergo tui per tuam istructionē sint ut nouelle plāte oliuaꝝ. Admone ut sint pulchri i exteriori cōuersatiōe .ut nō sint adusti carnalis luxurie operatiōe sed uirides castitate:⁊ q̄a vt dicit̄.28.q.i. Sepe maloꝝ cōsortia ad crimen inducunt inocentes:q̄nto magis eos q̄ ad vitia proni sunt vt adolescentes ideo admone de ꝯuersatōe honesta ⁊ remoue eos ab inhonesta. Assuescant fortiter sustinere aduersa incōmoditates labores vincē tēptatiōes et esse paupibus misericordes. Sic Thobias docuit filium ab infantia timere deū:⁊ abstinere ab omni peccato. Et postea in pticulari ꝙ deum laudaret semp:⁊ oraret ad deū. Cōsilia sapientiū quereret: a supbia sibi caueret:matrē honoraret: castitatē seruaret:misericordiā semp ⁊ elemosinam exhiberet:vt pꝫ Thob.4°. Sic pentes Sarre vxoris Thobie iunioris monuerūt eā honorare socrū: diligere maritum: gubernare familiā ⁊ irrephēsibilē se custodire. Sic pentes Susanne docuerūt eā:et erudierunt ſm legē Moysi in timore dn̄i. Nūc autem pentes quia ignorātes sunt:⁊ parum deum timētes: nec filios:nec filias sciunt p se erudire: et ꝙ peius est nec curant eos mittē ad pdicationeꝫ:morat̄ puella in domo nūq̄ꝫ audit v̄bum dei:⁊ sic vt bestia accedit ad coniugiū:⁊ vt bestia se hꝫ in coniugio.

De gubernatōe familie:⁊ quō dꝫ q̄s habē se ad vxores filios ⁊ seruos ⁊ econuerso ipsi ad eos:habes etiā diffuse in quarta pte ti.i.c.de prudētia iconomica. De vitijs v̄o ⁊ varijs spēbus luxurie: que cōmittūt̄ etiā a cōiugatis:habes.ſ. in secūda pte ti. de luxuria.c. De adulterio:⁊ alijs capitulis. De castitate cōiugali habes in quarta pte ti.de tēpātia.c. De castitate. De alijs v̄o que pertinent ad matrimoniū iniciatū cōfirmatū: et cōsūmatū:et de peccatis que circa hꝰ cōmittunt̄ hēs in sequētibus caplīs huiꝰ ti.p totum.

Caplm̄ primū de impedimento erroris psone.

r Elinquet homo patrem et matrem et adherebit vxori sue: Et erunt duo in carne vna. Geñ.2°. Que v̄ba referēs xp̄s pheis.vt habet̄ Math.19. Instituit matrimonium ut esset sacramētum ecclesie:quē statū approbauit in nuptijs se repiens:quas miraculo nobilitauit. Et tria insinuauit in dictis v̄bis. Primū est impeditio matrimonij que resecat̄ quia relinquet hō patrē et matrem .ſ.vt nūq̄ꝫ ꝯtrahat cum talibus. Nullo eni tēpore mūdi licuit cum matre filiū: vel filiā cū patre cōtrahere. Sed in pncipio ꝓpē paucitatē licuit viro cōtrahē cū germana:et in ꝓcessu tpis p legē diuinam additi sunt quidam gradus:et p legem canonicā alij gradus et alia impedimēta: quoꝝ quedā impediūt quedā etiā dirimunt:et de his pmo aget̄. Secūdū est contractio eius

que insinuat̄ q̄a adherebit vxori sue qd̄ fit cōtrahēdo cū ea. Et p̄mo q̄dē p v̄ba de futuro per sponsalia. 2° p v̄ba de p̄nti: et tunc adheret cōsēsu. 3° per copulā carnalē: ⁊ tūc adheret corpore: ⁊ de his s̄bsequenter aget̄.

Tertium est affectio eius ad quē ordinat̄: q̄a erunt duo in carne vna idest ad illud opus. s. ad p̄creanduȝ p̄lem: que cōiter vna est: quā etiam tenent̄ nutrire ⁊ morib⁹ instruē: qd̄ fieri non potest sine mutua cohabitatione: ⁊ ideo de ipsoꝝ cōiugatorū ꝯuersatōe agit̄. s̄. in s̄mone p̄cedēti.

De impedimētis matrimonij.

Impedimēta que. s. impediūt contrahendū matrimoniū vel dirimūt iam cōtractū cōtinēt̄ in v̄sibus imediate supra positi. Error ꝛc.

De impedimēto erroris.

Est ḡ p̄mum impedimētū error. s̄ nō ꝙ ē triplex error. s. p̄sone fortune ⁊ conditionis. Prim⁹ ḡ error dirimit matrimōiū: ⁊ hoc nisi cognito errore ratificaret dictū matrimoniū Cuȝ ḡ de essentia matrimonij sit cōsensus viri ⁊ mulieris in alterutruȝ: p v̄ba exp̄ssus: vbi est error persone: puta si Johānes dicat se esse Petꝝ nullus est consensus. Naȝ qui errat non consentit. ff. de iur. ⁊ fac. ignor. l. si p errorem: ⁊ errantis voluntas nulla est. C. de iur. ⁊ facti. igno. l. cū p testm̄. ḡ sequit̄ ꝙ nō sit coniugiuȝ ꝙ talis error p̄sone dirimat matrimonium. Probat Petr⁹ de palude in 4°. dicēs sic. Error qui respicit id qd̄ est de s̄ba matrimonij sicut sunt p̄sone que sunt mā quo ad s̄bstātiaȝ matrimonij dirimit matrimonium de iure diuino quia nō potest facere ius humanū ꝙ illa in quam nō consensi sit vxor mea: quia sicut non est matrimoniū: nisi per cōsensuȝ: sic nō ē matrimoniū cuȝ ista: nisi p cōsensū in istam. Sed si errat quis in p̄sona intendens cum vna contrahē: ⁊ alia sibi p̄sentat̄ loco eius non consensit in illam: vnde nec vxor sua est: sicut nec Lya fuit vxor Jacob: cum illaȝ p̄mo cognouit vxorio affectu: q̄a intendebat ad Rachelem. Sed postq̄ cognouit Lyam esse ratum habēs ⁊ in illā vt vxorem consentiēs facta est vxor. Sic ⁊ q̄libet errans aduertens de errore potest ratificare ⁊ cōtrahere cum qua p̄us nō intēdebat.

De impedimento erroris fortune.

Error autem fortune et qualitatis puta si credit contrahere cuȝ diuite: vel v̄gine: et inuenit paupeȝ vel corruptam non excludit cōsensum: nec p ꝯñs dirimit matrimoniuȝ. Tho. i 4. di. 30. et. 29. q. i. §. his ita. Error v̄o nobilitati vel dignitati. si redeūt in errorem p̄sone impedit matrimonium aliter non. Exempluȝ in filio regis vel p̄mogenito: cū quo aliqua intendit contrahere: et p̄ntat̄ sibi ciuis loco p̄dicti. vnde nō tenet: sicut econuerso de filia. Tho. in 4°. di. 30 Idem Ricar. dicēs ꝙ si errat̄ circa s̄biectum nobilitatis nō tenet: vt cuȝ q̄s intendit contrahere cū filia regis et sibi p̄ntat̄ loco eius filia ciuis. Sȝ si errat circa nobilitatē s̄biecti tenet. vt cum contrahit cuȝ p̄sona sibi nō. quam putat regalem habere dignitatem: et non habȝ. Petrus de pal.

distinguit de errore psone q° ad for tunā ꝛ q̄litatē: et dicit sic. ꝙ si error est absolutus: quia talis error nō cadit super aliq̄d q̄d sit de essentia matrimonij. Ideo non impedit nec dirimit nec iure diuino: q̄a cōcurrunt essentialia: nec iure humano: q̄a nō inuenit̄ statutū: vt contrahens cum paupere quē credit diuitem: et h°mōi impedire habeat. Sz si sit error conditionat°. i. si contrahit cū conditione que sit honesta ꝛ possibilis ea exn̄te staret / non stante nō staret: puta cō trahō tecū si tu es diues vt ego vel ita vt dictum est mihi: Uel si dabis mihi tantā dotem.

De impedimento erroris. s. psōe conditionis. Cap. z.

S Ecundū impedimentū est error circa cōditionē psone Utz. s. puilis vel libere conditionis sit circa: q̄d tria sūt nōnda.

Primū est ꝙ si error est paris conditionis: vel etiam melioris q̄z sua: puta seruus contrahit cū serua: quā putabat liberam: vel contrahit cum libera quā putabat seruā: talis error non dirimit matrimoniū quia non decipit̄. z9. q. z. Si q̄s liber. Rayn. Tho. Pe. Hoff. ꝛ Inno, Si tamen mulier ignorasset puitutem viri non esset matrimoniū. Secūdū est ꝙ si liber: vel libera cōtrahit matrimonium cum serua vel seruo ignorāter ꝛ nesciens cōditionē puitutis nullū est matrimoniū: nisi postq̄z sciuit cōditionem eius consensit in eum: vel vbo vel facto. s. carnaliter cog̃scēdo z9. q. z. Si q̄s ingenuus. vel nisi in animo teneat ꝙ etiam cum illa contraheret si esset ancilla s̄m Ric. Si vbo nō certitudinaliter sciuerit: sz ex his que audiuit habuit pbabilē opinionem de seruitute ꝛ cognouit eā non potest eam relinquere. Si vbo habuit leuē ꝛ temerariā nō obstāte ꝙ postea exegerit debitum si certius sciuerit de puitute poterit petē suā sepationem. Itē si talis postq̄z sciuit seruitutem eius cū qua: vel cū quo contrahit consentit in eum debet p ecclesiam cogi alius qui. s. sit seruus ad assentiendū. Si tamē anteq̄z cō sentiret alter eoꝝ cōtraheret cū alio vel alia teneret istud vltimū Guil. Host. ꝛ Ricar. in 4. di. z6. dicūt ꝙ non est ibi matrimoniū: h̄ tenet̄ rōe pmissionis facte: ꝛ ideo ecclesia compellit cum illa remanere: vt denuo contrahat matrimoniū: si vz nōdū contrahit cū illa de pn̄ti. Tertiū est ꝙ si liber vel libera scienter cōtrahit cū seruo aut pua ten3 matrimonium. z9. q. z. Si quis. Et in h̄ casu ples sequit̄ matrē de iure cōmuni q̄ztum ad cōditionē puitutis vel libertatis. ex̄. de nat. ex. lib. ven. c. i. h̄z pe. ꝛ Ric. in 4°. di. z6. Pet. de pal. dic̄ in 4°. hoc esse vꝫum de iure cōmuni si tn̄ sit cōsuetudo in ɔtrariū ten3 cō suetudo. Jo. an. dicit ꝙ de consuetudinē potest induci ꝙ in h°modi fili° sequat̄ patrem. s. quo ad libertatem Et idem si esset municipalis lex: ꝛ h̄ videt̄ esse in ptibus Italie. Nā nati ex ancillis ꝛ liberis uiris fornicarie sunt liberi q̄ztū ad honores ꝛ dignitatem sequunt̄ patrem. De cōsuetudine tamē spāli aliquaꝝ terraꝝ pt° sequit̄ deterioris cōditiōis pentem:

Error condicionis persone ...

siue sit pater: siue mater. Sed si pater post peractū matrimoniū se vēdiderit nolente vxore: qd facere pōt ꝫm Ric. tunc ptus seqt matrem si ipsa est libera. Si vterqꝫ est seruus ⁊ diuersoꝝ dñoꝝ fiet diuisio liberoꝝ ꝫ numerum. Et si vnus est tātum ille penes quem remanebit recōpēsabit alij dño pcium iustum. Item nō qꝫ serui inuitis dñis possunt ɔtrhere matrimoniū. ex de coniu. seruo. c. i. Quis dñi eoꝝ possent tales vendē: qa ex ɔtractu matrimonij nō amiserunt ius suū sup eos. Nō tñ in ptib⁹ ita remotis debent mittere vel vēdē qꝫ impediat vsus matrimonij cum coniuge sua. Si autē serui de volūtate dñoꝝ cōtraxerūt: tunc non pñt dñi pcipere aliqd in piudiciū redditionis debiti. Unde magis obediēt ɔiugi debitū exigenti qꝫ dño aliqd impanti Ricar. vbi. s.

De suitute sequenti matrimonium per vba de pñti ɔtctū.

Nō qꝫ que dicta sunt. s. videntur habere locum quādo suitus illa preuenit cōtractum matrimoniū altero coniugium libero ⁊ ignorante seruitutem consortis. Sciēdū igit qꝫ cōtracto matrimonio de pñti: ⁊ mlto magis ɔsūmato nō potest vxor facē se suam alterius inscio et inuito viro vel ignorante iure diuino quo dicit Geñ. 3°. Sub viri ptāte eris: ⁊ ipse dñabit tui. Secus est autē iure ciuili qa est socia ⁊ nō sbiecta imo sui iuris. Uñ ꝫ ius ciuile videt qꝫ se vxor pōt facere ancillam alterius. Theologi tamen dicunt oppositum. Et si qdē illa sbiectio quā ponit scriptura essꝫ tātū iudicialis abolita: esset p christū ⁊ ius ciuile oppositū: ꝫ qa naturalis est ⁊ moralis rōni recte concordans repetita in nouo testamēto ideo vi⁹ est qd dicunt Theologi. Marit⁹ tñ potest se suū facē: sicut caput vxoris ⁊ ideo sui iuris. vnde ipsa inscia ⁊ inuita pōt se suū facere. Tenet tamen reddere debitū vxori talis: ⁊ potest exigere etiā dño suo prohibente: vbi eciam attendēdū est qꝫ cū dicitur qꝫ aliqs potest se in suū dare. i. venundare se ad pcium pticipādū. als donatio non valeret: quia donatio excedens qngentos solidos. i. aureos reputat imēsa iure ciuili: et quaten⁹ est vltra. eatenus nō est valida. Qd si esset res indiuisibilis forte totum vitiaret. C. de dona. l. Si qs. Sed libertas est res inextimabilis ⁊ indiuisibilis: vnde dare se in seruum est imensa donatio ⁊ nō valet. Ex hoc autem qꝫ quis post matrimoniū cōtractum de pñti: siue cōsūmatū: siue nō venūdat se: ñ piudicat matrimonio: qa seruitus supueniēs ñ dirimit ipsū: nec per hoc vxor efficit serua: nec liberi eoꝝ efficiūt serui: quia pt⁹ sequit uentrē: nō ergo preiudicatur vxori etiā si taceat: qa phibere non pōt: etiā si ɔsentiat: quia nō ɔsentit vt ipsa sit ancilla: ꝫ vt ille seruus sit: ad quod nō sequit ipsā fieri ancillā: cū possit habere seruus vxorē liberā. Nō tñ qꝫ vbi est ɔsuetudo: qꝫ ɔtrhēs cū seruo fiat serua valet. Nā sicut ius scriptū potuit inuenire nouū modū seruitutis: ita ius nō scriptū quod dr ɔsuetudo: ita etiā vt mulier ali⁹ tre liget eo ipso qꝫ ɔtrhit in tra tali ɔsue

tudine affecta:tum quia sortit sortē
tum quia vt suum domiciliū sequit
viri. Sed si mulier ignoret eū seruū
aut talem cōsuetudinē nō ligaretur:
quia statuta ciuitatū nō ligant igno
rantes ea:nec cōsuetudines. de cōsti
c.i.li.6. Hec omnia Petrus de pal.
in 4°.di.36.

Dn̄s non potest ꝓhibere copulā carnalē suoꝝ cōiugatoꝝ simpliciter.

De carnali copula talis coniugii.s.
suoꝝ vel alteri⁹ sui eoꝝ. Nō pmo
ꝙ si dn̄s talis sui vel sue prohibeat
copulā vel actū coniugalē: si sine cā
ꝓhibet nō audit. Neminē.n.audit
.i.exaudit ꝑtor sine cā:non autē pōt
matrimoniū seruis ꝓhiberi a dn̄is
vel actus eius sine cā: nec tenent in
hoc eis obedire. Aut ꝓhibet hoc do
minus cū cā:puta q̄a indiget suitio
suo:⁊ tunc distingue:q̄a aut dn̄s cō
sensit in cōiugiū et tunc etiam non
audit nec pōt etiā ꝓhibere. Aut nō
consensit:⁊ tunc debet dn̄o obedire
⁊ nō ꝯiugi:cū nō potuit se obligare:
nisi saluo iure alterius. Ubi tamen
posset vtriq; satisfacere:⁊ sibi ⁊ con-
iugi de actu coniugali ⁊ dn̄o suo de
suitio cōpetenti posset vtrūq; facē ⁊
debet dn̄s permittere. Sed si vadit
ad loca remotiora ⁊ indig; tali suo
tūc seruandū qđ dictū est: vel vēdat
in illis ptibus vbi est coniunx si pōt.

Secūdo nō ꝙ cū q̄s scit se suum
esse si credat aliū vel aliā cū qua cō-
trahit scire esse talem.s.suū:qui tam̄
sit liber:aut q̄a affectuose ita diligit
ꝙ etiam consentiret si sciret esse talē
excusaretur a peccato:ex quo vxorio
affectu cognoscit vł cognoscit:alr̄ si
sciat non tenere matrimoniū forni-
cat quousq; aliū certiorauerit de sua
conditione:⁊ ille nihilomin⁹ consen
tiat in eum vt coniugem: est autem
in eius ptāte qui igrabat hoc postq̄
sciuit ratificare seu cōsūmare dictum
matrimoniū. Tertio nō de libēo
nesciente esse seruū vel seruā:cū quo
vel qua contrahit: ⁊ quidē q̄diu cre
dit coniugem liberꝫ vel liberam:licꝫ
nollet consentire si sciret:tādiu excu-
sat a peccato:vt Jacob in facto Lye
ꝓpter ignorantiam facti ꝓbabilem
⁊ filii erunt legitimi si sit in cōspectu
ecclesie cōtractū matrimonium.

Quarto nō ꝙ cum orit dubitatio
vel questio de tali matrimonio q̄d
agendum. Sciendū ꝙ est differētia
inter sciētiā cōsciētiā ⁊ scrupulū:circa
talem mām. Nam scientia quidem
que habet euidentiā: ⁊ nō est nisi de
roꝝ: qm̄ q̄ habet de impedimento:
siue suitutis:siue alteri⁹ impedimēti
dirimentis nullo cogente nō potest
reddere aut petere debitum: q̄n aut
sibi pu̇dicet:si in ipso erat matrimo
nium ratificare:aut peccet: si in ipso
non erat matrimoniū ratificare:vel
erat:sed non intendit ratificare per
hoc. Q̄n̄ ſo de hoc hꝫ cōsciētiam:⁊
si nō scientiam de impedimēto idest
firmam credulitatē habꝫ de hoc im
pedimento q̄uis clare nō sciat ligat
sua ꝯscientia erronea:nec refert vtrū
leui vel ꝓbabili cā moueat:q̄a etiaꝫ
contra consciētiā erroneā: nec debꝫ
cuiusq; hominis ꝑcepto obedire:dū
durat talis conscientia: quia omne
qđ est contra consciētiaꝫ edificat ad

gehēnā. Sed quādo habz scrupulū conscientie.i.quia dubi⁹ est ⁊ tunc si ex temeraria ⁊ leui cā: vt qa audiuit a paucis ⁊ leuib⁹ psonis dz deponē qua deposita potest petere et reddē debitum. Si autem dubitat ex pba bili cā potest reddere: quia in dubio debet qs obedire plato: sicut vasall⁹ in dubio dz dn̄m suū iuuare. 22.q.i Quid culpat: sed nō debet petē: qa exponeret se periculo. Aug⁹. Tene certum ⁊ dimitte incertū. Nō petē do enim certum est q non peccat ⁊ hec distinctio habet locum in oibus impedimentis que simili impediūt matrimoniū vel actuz eius: quo ad psonam que habet noticiā. hoc eniz faciat psona ſm dictā distinctionez: vbi nō vult matrimoniū cōsūmare: als sibi piudicat ⁊ peccat. Sz qd iuris: si de hoc lis pendeat in foro iu diciali. Dicit Host. etiam si sit certus pter dubiū euentum potest reddē ⁊ petere debitū affectu coniugali co gnoscendo nō vt liberā nec vt ācillā sed vt cui questio stat⁹ mouet: vnde pter pmum nō peccat: pt secūdū nō sibi piudicat: maxime si ab eccl̄ia vrgeat. Et magister sniaz in 4. di. 26. dicit q reddere debet si vrget: qd etiam videt in gradib⁹ humana lege phibitl. ⁊ p dn̄s in impedimēto ſuitutis: in quib⁹ ecclesia que statuit quādo vult destituit ⁊ dispensat: nō autem in gradibus diuina lege phi bitis in qbus ecclesia forte nihil pōt Sed ista opinio quo ad pmum nō valet: quia ecclesia: quādo pcipit de bitum reddi lite pendente nō inten dit dispensando matrimoniuz facē: si non est. Nam si intenderet facere matrimonium: aut hoc esset vsq ad tempus snie: ⁊ hoc nihil est quia ma trimoniū non potest fieri ad tēpus. Aut simpliciter et tunc postea non dissoluet. Si etiam hoc intenderet non posset facere vt ille qui non est ius maritus: sit ver⁹ marit⁹ contra volūtatem suam. Unde non refert siue questio moueat: siue non: vt de resti.spo.litteras. Sed distinguēdū vt.s. dictum est imediate. Item qa dictuz est.s. qa in h⁹ mōi: quādo est dubiū debet obedire.s.in reddendo debitū. Precipit.n.hoc papa in tali dubio p decre. Inqsitōi. extra de sē. ex. Posset etiam dici q circūscripto etiam pcepto pape idē esset faciēduz qa si aliqd est ita dubiuz q vna ps ē certa: alia dubia: an sit peccatū debz tenere certū ⁊ dimittere incertū: qa qn̄cnq potest se liberare a piclo pec cati tenet. Un̄ manifesta est rō qre non debet petere: qa certuz est q nō petere est licitū. Est autem dubium vtz petere sit peccatū: sz in reddēdo non est sic: qa vtrūq est dubiū: qa si est matrimoniū negare est iniusticia si non est matrimoniū reddere ē lu xuria. Sed nō est equaliter dubium hinc ⁊ inde: qa psumptio est pro ma trimonio quousq cōtrariū pbetur. vn̄ reddere tenet debitum. Si autē essz equale dubiū hinc inde: puta qa si vna esset snia plata pro matrimo nio alia contra ⁊ neutra transissz in rem iudicatam: adhuc qa nullus dz spoliari re sua: siue possessione: imo spoliatus oio est restituēd⁹ nisi pba tiones in contrariū sint in promptu

Lite pendente

Inde est quod debet reddere debitum: etiam si sit gradus insolubilis et indispensabilis vt filie et patris vel filij et matris quando petens est in possessione vel cum est spoliatus absque auctoritate iudicis. Et non quod error huiusmodi conditionis impedit ex statuto ecclesie: que etiam posset statuere quod non dirimeret sicut possit statuere quod error fortune dirimeret: cum tamen non dirimat vt dictum est. Pe. de pal. in 4°.

De impedimento voti solemnis Cap. 3.

Tertium impedimentum est votum scilicet solenne: non autem simplex. Si quis vel si qua habet professionem tacitam vel expressam alicui de religionibus approbatis: tale votum impedit matrimonium contrahendum: et dirimit contractum. Unde contrahendo nullum est: et incurrit excommunicationem. extra de consan. et affi. Eos. in cle. Si autem fecisset professionem in aliqua regula non approbata: vel etiam in regula tertij ordinis: siue bizocharum sancti Dominici: vel beati Francisci: non videtur quod illud habeat dirimere contractum: tamen contrahendo peccat mortaliter. Quis autem simplex votum quantumcumque sit publicum non dirimat matrimonium consumatum impedit tamen contrahendum: et etiam consumandum iam contractum. Unde talis contrahendo peccat mortaliter: etiam si intenderet non consumare sed religionem ingredi: quia facit contra iura. di. 27. Si vir. Et quia exponit se periculo frangendi votum post contractum adhuc remanet obligatus ad obseruandum cum possit ante consumationem. Unde consumando iterum peccat mortaliter. Ric. in 4°. di. 38.

De impedimento cognationis. Cap. 4.

Quartum impedimentum est cognatio: et quia istud est plixius ceteris: ideo in vltimo reseruabitur: quere in ca. 14. 15. et 18.

De impedimento criminis. Cap. 5.

Quintum autem quod sequitur est crimen: vbi nota quod tria sunt crimina que impediunt et dirimunt iam contractum. Primum est si qua mulier: vel econtra machinata fuerit in mortem vxoris alicuius: et ipsam cum effectu occiderit animo habendi virum illius in suum: et similiter qui machinatus fuerit: et cum effectu occiderit virum alicuius mulieris vt habeat eam in vxorem: tales si contraxerunt sunt penitus separandi: quia in fornicatione sunt. 31. q. i Si quis viuente. Et licet aliqui vt Ric in 4°. di. 35. hoc intelligant cum inter eos fuerit commissum adulterium: dum primum stabat coniugium. Uerior tamen est opinio Inno. et Hosti. dicentium quod sola machinatio mortis cum effectu etiam sine adulterio dirimit et sufficit ad dirimendum. Idem etiam si precepit vel mandauit vel consuluit interfici eo animo vt haberet vxorem eius in suam vel virum in suum virum: etiam si hoc faceret propter infidelem que postea induceretur ad fidem: et conuerteretur secundum Uber. Hug. et Ricar, sed ex odio: vel in bello: hoc non habet dirimere vel impedire matrimonium. extra de conuer. ad fi. Laudabilem. Et similiter si quis vel si qua non mandauit nec consuluit nec precepit interfici aliquem: tamen

Crimen mortis

voto

Crimina impedi: [illegible]

intersectū illū habet ratum: vt hēat in virū suū vel in suā vxorem talis ratihabitio nō compatꝰ mandato: et si hoc non habet dirimē matrimoniū sequēs. Secūdū crimen est adulterium: et hoc.s. quādo adulterātes pstāt sibi fidē pmittendo vel dādo siue iurādo qꝫ cōtraheret: et hoc siue ipsa adulterina cōmixtio fuerit inter eos ante pdictam pmissionem: siue postea dūmodo stante pmo matrimonio.xi.q.i. Relatū. Quādo autē interuenit nuda pmissio nō in fide nec iuramento firmata: sed simplex et adulterina cōmixtio ante vel post vtrū hoc habeat dirimere cōtractum postea matrimoniū sup quo fuit pmissio. Ricardus.in 4.di.35. dicit aliquos tenere qꝫ dirimat: aliquos tenere qꝫ non dirimat et nullā alteri pfert. Unde in hoc casu videtꝰ qꝫ eēt dn̄s papa consulendus vel petenda dispensatio ad cautelam: nec faciliter dirimendū. Si autem adulterina pollutio pus vel postea nō interuenerit qūuis dederint sibi fidem de contrahendo: p hoc nō impeditꝰ matrimonium sequēs inter illos soluto pmo ex de eo.q̄.du.in ma.qūꝫ.pol.p adul. .c.vlt. Grauiter tamen peccauerunt ꝭm Ricar. Item si qua coniugata puta Bertā se cognosci ab aliquo pmittat hac promissione fide vallata exacta et recepta qꝫ post mortem viri sui ille adulter ducet in vxorem eam: de qua sibi consulet quedam psona ipsi berte coniugate familiaris et ppinqua intendēs et pbabilitꝰ credēs qꝫ cōsulet de ipsa Berta mortuo viro Berte si adulteratus cū ea postea cōtrahat cum ipsa ex eo qꝫ illa cōsuluit et sic ille pmiserat nullū ē matrimonium sed dirimēdū: quia in fraudem factū est: et fraus et dolus nemini debent patrocinari. extra de imu. eccl. Aduersus. Secus si alia intentione faceret. Ric.in 4°.di.35. Tertium crimen est quādo durāte matrimonio contrahit de facto cum altera. et hic nō diligenter qꝫ ille qui hꝫ vxorē et ipsa viuente ducit aliam de facto: aut ista sitꝰ istum habere vxorem: aut non. Si quādo contrahit cum ipso sciuit qꝫ habebat vxorem aliam non potest cum illo esse matrimoniū: etiā si mortua pma vxore de nouo cōtrahat. Et idem iuris est si nesciuit qn̄ contraxit sed postea ipsa pma vxore illius adhuc viuente sciuit et pmisit se cognosci ab eo cū quo contraxerat. Si vero ab initio quando contraxit nesciuit illū habere uxorem: et semper stetit in ipsa nesciētia vsqꝫ ad mortē vxoris illius sed post mortem scit est in ptāte illius ignorantis matrimonium ratificare vel diuortium petere ita tamen qꝫ postqꝫ sciuit: et se cogn̄sci pmisit nō potēit diuortiū petere: als petere poterit: si vult. ex de eo q̄ dux in ma.c.i.et.c.veniens. et de coniug. ser. Proposuit.34.q.2. Si virgo. Et qđ dictū est de viro ducēte scđam vxorem de facto. Idem intellige per totū de muliere ducente ꝭm virum vel maritū de facto. Si aūt mortua iā pma vxore vir non cognoscit illā secūdā adulterā carnaliter que secum ignoranter contraxerat: sed ipse ducat tertiā ꝭꝫ Hosti. debet manere cū tertia: qūuis etiam postea cognoscat

secūdā:quia prima viuente cōsensus
habitus cū secunda nullus fuit:⁊ sic
nō impediuit cōsensū tertie:q̄n etiaȝ
si post mortē p̄me coḡuit carnaliter
secūdam que fuit ignorās istum ha
buisse vxoreȝ:⁊ nunc etiaȝ ignorans
est:et vir ipse contrahat cum tertia.
adhuc remanebit cum tertia. Idem
de muliere erga viꝝ. Dicit̄ autē mu
lier inscia ſm Hostien. quādo habȝ
iustā cām ignorandi:vt q̄a vir de re
motis veniens asserebat se nō hēre
vxoreȝ.ex̄ de spon. Cū in apostolica
Ideo autem inscia nō ꝯmittit adul
teriū: q̄a sine dolo cōmittit̄.34.q.2
In lectū. Jo.an.in omnib⁹ p̄dictis.

De disparitate cultus.

Cap.6.

S Extū impedimētū est cult⁹
dispitas.i. fidei inter cōtrā
hentes:vbi nō tria puncta.
Et p̄mum ꝙ fidelis cōtrahens cum
iudeo vel pagano vel cathecumino
nōdū baptizato nō est v̄ū matrimō
nium:⁊ sic nullū est.28.q.3.§.ex his
ſm Tho. Alber. Pe. Ray.⁊ Ricar.
Sponsalia autem possūt contrahi a
fideli cum infideli cū hac conditiōe
si infidelis conuertat̄.28.q.i. Non
oportet. Secundū est ꝙ catholico
contrahente cum p̄sona heretica ba
ptizata v̄um est matrimoniū:nec di
rimit ꝓpter heresiȝ:q̄uis peccet sciēt̄
cōtrahens cū tali. Et similiter fideli
contrahēte cuȝ fideli p̄ v̄ba de p̄nti:
q̄ūtūcūq; alter coꝝ efficit̄ heretic⁹ iu
deus vel pagan⁹ non potest dirimi
matrimoniū: etiā si adhuc non erat
consūmatū. Tertiū punctuȝ est ꝙ
infidelibus cōtrahētib⁹ cū infidelib⁹
matrimoniū:q̄uis nō sit p̄fectū ſm
p̄fectionē gratie nec ratum:tamen ē
matrimoniū in q̄ntum est ordinatū
ad ꝓlem ſm p̄fectionē nature.vnde
infidelis cognoscens vxorem ꝓpter
bonum ꝓlis:vel vt reddat debituȝ:
non peccat. Tho.in 4°.⁊ Ric.⁊ 36
di. Deinde. Possunt infideles vni⁹
ritus contrahere cū infidelib⁹ alteri⁹
ritus:puta sarraceni cū tartaris:nisi
p̄ aliq̄d ius positiuū ꝓhiberent̄:quia
tunc dispitas cultus dirimit. Q̄d si
vterq; coniunx conuertat̄ ad fidem
ratificat̄ matrimoniū:⁊ nō possunt
ab inuicem separi:etiam si ꝯtraxissēt
cum cōsanguineis suis in gradibus
ꝓhibitis lege humana.s.per statutū
ecclesie. Sed si contraxissent in gra
dibus ꝓhibitis lege diuina. Leui.18
opȝ ꝙ sepent̄. Ric. Item ſm Jo.
an. Si pagani q̄ ſm legē suā cū plu
ribus vxorib⁹ cōtraxerūt cōuertant̄
cum vxoribus suis cuȝ p̄ma remane
bunt aliis exclusis. Item si habuisset
aliam vxorē quā repudiasset ⁊ viuēt
si illa vellet conuerti ad fidē etiā tn̄t̄
ipsam recip̄e ⁊ illā sup̄inductā:q̄uis
cōuersam ad fidē abicere: imo etiaȝ
si p̄ma nō vult conuerti ad fidem:⁊
vult habitare cum isto sic conuerso
sine cōtumelia creatoris: ⁊ sin̄ h° q̄d
ad infidelitatē inducat nō potest ille
conuersus aliam recip̄e. Sed h° est
in p̄tāte sua si vult cohabitare cum
ipsa vel nō. Si v̄o alter infideliū cō
iugatorū cōuertat̄ pōt fidelis cōuer
sus cū infideli manere ſb spe conuer
sionis si eū in infidelitate obstinatū
nō viderit. Bene facit cōmanē: nō
tamē tenet̄:sed potest eā dimittere:

Disparitas cultus

quo ad cohabitationē:sed nō potest aliam ducere preter q̄z in trib⁹ cāib⁹. Primus vicȝ si cōiunx infidelis vult cohabitare cum fideli. Secūdus si vult cohabitare sȝ nō sine cōtumelia creatoris. Tertius si infidelis fidelē ad infidelitatēȝ ptrahere nitit̄. Per quēlibet hoꝝ casuū soluit̄ matrimonij vinculū:etiam anteq̄z cōtrahatur aliud matrimōiū: ⁊ tn̄ si āte ꝯtractū matrimoniū ƀm ali⁹ coniunx cōuerteret̄ nō liceret illi qui ꝑmo ꝯuersus est scḋz matrimoniū cōtrahē viuēte illa. Ricar.in 4°. Aliqui dicūt q̄ nō soluit̄ ꝑmū nisi contrahat scḋm adueniēte aliquo ex pdictis casib⁹. Idē Pe.de pal.sed clarius. dicit enim q̄ quo ad cōuersum:cum alter nō conuersus nō vult cohabitare:vel cū iniuria creatoris:vel vbi piculū ē sbuersionis conuerso an soluat̄ matrimonium est duplex opinio. Aliq̄ dicūt dicunt q̄ statiȝ soluit̄ matrimoniū in quocūȝ illoꝝ triū casuū occurrēte q̄ si cōuertat̄ alter ad fidem anteq̄z ꝑmus cōuersus contrahat aliud vel faciat votum tenet̄ prim⁹ ipse recipe illum postea cōuersū. Et hoc ideo ē: q̄a licet vinculū sit solutuȝ adhuc tn̄ retinet vinculū sponsaliū:sicut tenet̄ cōtrahere cū illo: vel q̄a blasphemia creatoris:si est ppetua soluit:al's nō. Quādo autē votū vel matrimoniū tollit̄ nō videt̄ ppetua. Alij dicūt q̄ nō soluit̄ m̄rimoniū illḋ quousq̄z cō trahat m̄rimoniū scḋm. Potest eiȝ imaginari q̄ in m̄rimonio infideliū nō est aliq̄ḋ reale vinculū de mūdo plusq̄z in spōsalib⁹:cū nō sit sacmētū ante baptismū:vnde ante baptismū vtriusq̄z vel alteri⁹ ex statuto ecclesie pōt illud m̄rimoniū solui:sicut sponsalia multis casib⁹ soluūt̄ statuto ecclesie. vnde sicut ꝑ m̄rimoniū sequēs soluūt̄ spōsalia ꝑcedētia:sic ꝑ sequēs m̄rimoniū tollit̄ pcedēs:nō ratū spōsalib⁹ ꝯpatū. hec Pe. Et in h⁹modi casibus quādo.s. alter coniugū ꝯuertit̄ ꝓles eoꝝ si est in etate minori dȝ dari fideli n̄ obstāte q̄ indigeat matris obsequio ad educatiōeȝ. Si aūt ē in pfecta etate sequat̄ eū pētē queȝ vult Tho.in.4.ꝑ oia.⁊ Ric.

De impedimento violentie.
Cap.7.

Septimū impedimētū ē ius .i.violētia siue met⁹: qḋ ex sui nā:siue ꝯstōe ecclesie matrimoniū excludit: q̄a excludit ꝯsēsū. Nō ḡ q̄ est triplex coactio. Quedaȝ est absoluta que fit ꝑ vim: et ista nō habet cōsensum animi in queȝ cadit coactio. Sed pōt esse coactio carnis ad aliud extrinsec̄. a q° trahit̄ psōa inuita:⁊ talis coactio qn̄ nō cōsentit in m̄rimonio nō efficit ita q̄ etiā ex pte cogētis nō ē m̄rimoniū ƀȝ Tho. q̄a m̄rimoniū claudicare non pōt:si tn̄ postmodū coact⁹ cōsentiret ⁊ cogens in suo ꝯsensu maneret esseȝ matrimoniū: secus si mutaret volūtatē ipse cogens. Scḋa est cōditiōata ⁊ ꝑ metū qui cadit in ꝯstātē viꝝ ⁊ ista coactio etiā excludit m̄rimoniū. ext̄ eo.ꝑ latū.⁊.c.ad audiētiā. Dicit̄ aūt met⁹ cadēs in cōstātē viꝝ q̄drupl'r. Primo.s.met⁹ mortis.2° cruciatus corꝑis.ex eo. Cū dilecti.3° met⁹ stupri.4° met⁹ ƀuitut.ff.e.l.nec timor. vn̄ vs. Excusare metus hos posse

puta q̄a nescis stupꝝ siue stat⁹ vberi.
atqꝫ necl. Cōcoꝛ. Tho. ꝛ alber. addē-
do: ꝛ dic Ric. in 4°. ꝙ n̄ differt vtꝝ
pdicta q̄tuoꝛ fiant in psona nr̄a siue
liberoꝝ: siue vxoꝛis: ꝙ talis coactio
consensus p talē metū mr̄imonium
impedit q̄ntū ad iudiciū dei: ꝛ q̄tuꝫ
ad iudiciū ecclesie: etiā si esset ꝯsēsus
interioꝛ in mr̄imonio: q̄uis. n. cōsen
sus interioꝛ sufficient cogi nō possit
tamē p pdictū metū tā vehemēs in
ducit ꝙ multū in ipso diminuit de
rōne volūtarij: ꝛ ideo nec de⁹: nec ec
clesia voluerūt hominē p talē ꝯsēsuꝫ
esse ligatū: ꝛ rō est duplex. Una est.
q̄a mr̄imoniū significat ꝯiunctōem
xpi ꝛ ecclesie que fit p liberꝝ amoreꝫ.
Alia est q̄a talia mr̄imonia malos
exit⁹ hērent: q̄a qd̄ q̄s nō diligit fa
cile cōtēpnit. 20. q. 3. Presens. Pōt
etiā dici ſm aliquos ꝙ ecclesia aliq⁹
mō instituit: vt psona modo pdicto
coacta sit illegitima durante pdicta
coactiōe ad ꝯtrahēdū cū illa ad quā
ducēdā cogit. Sꝫ vtꝝ mr̄imoniū
ꝯtractū p cōsensū metu coactū ratifi
cet p ꝯsensū sequētē tacitū. Rt. Ric.
in 4°. ꝙ mr̄imoniū ꝯtractū p ꝯsēsū
coactū metu cadētē in cōstātē viruꝫ:
aut ē coactū p coactōeꝫ cōsensus viri
vel mulieris: vel vtriusqꝫ simul. Si
pmo mō iste qui liber est ligatus est
alr̄ nō: si postea tacite ꝯsentiat ꝛ libē
psona ligata in cōsēsu pstino psistēte
vꝝ efficit mr̄imoniū ꝛ tūc vtqꝫ liga
tus est: q̄a q̄uis tacit⁹ cōsensus p se n̄
sufficēt tn̄ suffic cū exp̄ssiōe extioꝛi q̄
pcessit. Si aūt psona ligata resiliuit
a cōsensu āte sequētē ꝯsensū alteri⁹:
tūc distingue: q̄a aut cōtraxit matri
moniū aliud: ꝛ tūc dico ꝙ illō scd̄m
mr̄imoniū tenet: q̄uis peccauerit cō
trahēdo si ꝯgruo tpe ipse nō expedia
uit liberꝝ cōsensū alterius tacitū aut
exp̄ssū: aut nō cōtraxit aliud mr̄imo
niū: ꝛ tc̄ scd̄ꝫ iudiciū ecclesie psumet
in eodē cōsēsu remanē: q̄a q̄ in aliq̄
semel cōsensit āplius nō poterit dissē
tire: ꝛ ali⁹ nō negauerit suū pmuꝫ cō
sensū pn̄tem. ex. de spon. impu. De
illis. Scd̄m tn̄ iudiciū dei nō est vꝝ
mr̄imoniū: q̄a tale nō pōt esse sin̄ cō
sensu mutui cōsensus interioris. Si
aūt vtqꝫ fuit coacta: tūc ad hoc ꝙ sit
vꝝ mr̄imoniū reqrit nihilominus
nouus ꝯsensus ex vtqꝫ pte: ſꝫ n̄ noua
exterioꝛ exp̄ssio. Ad pmū in oppo
situ vbi sic se aliq̄ duo reqrūt pro cā
alic⁹ effect⁹ n̄ causāt effectū nisi simꝉ
cōiūcta. Cū autē ad causādū mr̄imo
niū reqrat cōsensus de pn̄ti interioꝛ
ꝛ eius exp̄ssio exterioꝛ nō efficiēt ma
trimoniū diuisim: ḡ sequēs tacitus
cōsensus cū exp̄ssiōe extioꝛi q̄ pcessit
nō efficiūt mr̄imōiū. Et nō ꝙ si mu
lier post cōsensuꝫ coactū carnalr̄ co
gnoscatur si habuit opoꝛtunitatē re
clamādi psumit tacite consentire in
mr̄imonio ꝙ si coacta fuit p vim ab
solutā vel metu sufficiētē nō est mr̄i
moniuꝫ. Sꝫ si nō fuit sufficiēs met⁹
tūc in iudicio exterioꝛi psumit p ma
trimonio: si tn̄ vere nō ꝯsensit nō fuit
mr̄imoniū: etiā si hūit opoꝛtunitatē
reclamādi. Spe. ꝛ Ric. Tertia co
actio est cōditōata p metum insuffi
cientē qui. s. nō cadit in cōstāteꝫ viꝝ
ꝛ ille nō excludit mr̄imoniuꝫ. ff. e. l.
neqꝫ timorē. Nō etiā ꝙ pentes nō
pn̄t cogē liberos ad cōtrahēduꝫ nec

gñalit nec spālit cū aliq°:q̄a in mrimonio req̄rit cōsensus marie liber: respectu ꝑpetue obligatōis que ibi cōtrahit. ex̄ de spon. Requisiuit. Petēs aūt nō temē iurāt ꝓpt̄ h̄ mrimonia filioꝝ:q̄a ex nā ipsi⁹ ꝯtc̄t⁹ intelligit ipsa cōditio.s. si ipsi liberi cōsenserint: ⁊ ipsi pentes obligāt ad inducēduꝫ eos. pe. Itē si mulier q̄ allegat metū stetit p ānū ⁊ dimidiū cum marito aut ēt minori tp̄e:dū tñ tm̄ sit ꝙ iux arbitriū bōi viri ꝑsumēdū sit ꝓ ꝯsēsu nō debet postea audiri. ex̄ d̄ spon. c. ad id. Guil.

De impedimento ordinis.

Cap. 8.

Octauū imdedimētū ē ordo .s. sacer: vt s̄bdiaconat⁹ ⁊ s̄. vbi nō tres conclusiōes.

Prima est null⁹ ex mioꝛib⁹ ordinib⁹ impedit mrimoniū cōtrhēdū nec dirimit cōtr̄ctū: nec impedit vsus ipsi⁹ mrimonij si talis cōtrhat: lꝫ tñ ꝯtrhēs cū vnica v̄gine cleric⁹ in mioꝛib⁹ retineat ꝑuilegiū si vestē ⁊ tōsurā deferat clericalē. ex̄ de cle. ꝯiu. c. i. li. 6. nō tñ retinet bn̄ficiū ecclesiasticū nec recipe pōt. Clerici igit in mioꝛib⁹ cōstituti bn̄ pñt ꝯtrahē nisi sint religiosi ⁊ ꝓfessi tacite vel expsse. Scd̄a cōclusio est ꝙ ordo sacer hꝫ implicituꝫ votū solēne ex̄ ꝯstōe ecclesie: et ideo exn̄tes in sacris si cōtrhit mrimoniū nullū est. di. zz. Si q̄s. ⁊ c. erubescāt Adeo h̄ v̄ū ē: vt nec etiaꝫ greco cui licitū ē uti cōtracto sit licitū in sacris ꝯstituto ꝯtrahē hꝫ Jo. an. in nouel. ⁊ Ric. in 4°. ⁊ plēs alios. Vñ ista ē dr̄ia int̄ ꝯstitutos in sacris ecclesie occidētalis: ⁊ cōstitutos in sacris ecclie orietalis: nā p̄mis nō licꝫ vti cōtr̄cto āte susceptū ordinē: s̄ s̄c̄dis licꝫ vti cōtracto āte ordinē sacruꝫ susceptū. zi. di. Nicena. Qui cōtrhit in sacris est excōicat⁹. Qui etiā dicit ꝙ cū cōtinētia sit annexa ordini sacro ex statuto ecclesie: ideo q̄a ordinat ad ip̄m licꝫ nō intēdat cōtinē: nec se ad ꝯtinētiā obligare nihilomin⁹ obligat ad cōtinētiā etiā in foro ꝯsciētie: q̄a ecclia bn̄ pōt inhabilitare ad mrimōiū igrātē ⁊ inuitū sicut ⁊ b̄uū frigiduꝫ et h⁹i: ⁊ p eādē rōnē. Si q̄s ante ānos discretōis ordinet in sacris ad cōtinētiā obligat: etiā si in cunis ordiet ꝑsupposito ꝙ recipiat caracterez: q̄a obligat ex statuto ecclesie n̄ ex voto suo. vñ si talis cōtrhit nō tenet mrimoniū s̄ ordo dirimit ip̄m. Hec pe.

Tertia ꝯclusio ē ꝙ q̄uis ordo sacer ꝑcedēs ꝯtc̄tū mrimoniū dirimat illō: si tñ ordo seq̄t mrimoniū ꝯtc̄tū nō dirimit ip̄m: vt in extra. Jo. zz. ⁊ si s̄i sciēte vxore ⁊ assentiēte ordinat in sacris tn̄c ad ꝯtinētiā v̄eq̄. Ita ꝙ post mortē viri nō pōt cōtrhē: intelligit. n. tacite cū viro ꝓfessā cōtinētiā Si aūt ordinat⁹ inuita vxore ē: vel sciēte factū ⁊ ius igrāte: ip̄o tñ sciēte ius dꝫ cogi p iudicē ad ingressū religiōis si nōdū cōsūmatū ē mrimōiuꝫ cū sic illa possit cū alio cōtrhē. si ad hoc nō pōt: vel etiā si consūmatū est mrimoniū dꝫ exut⁹ bn̄ficio clericali restitui vxori. Et si esset ep̄s: imo et papa hꝫ glo. decre. Et hoc si mulier sic petit: ip̄e tñ exigē n̄ pōt debitū: lꝫ reddē tn̄c Tho. ⁊ Pe. in 4°.

De impedimento ligaminis.

Cap. 9.

n Onum impedimentū est li-
gamen. vȝ. qn̄ qs alteri cō
iugi est p v̄ba de p̄nti obli
gatus. Talis. n. ea viuēte aliā recipe
nō pōt q̄ntūcūq3 recesserit alt̄ et diu
steterit: et nihil audiuit de eius vita
vel morte dȝ expectare quousq3 hēat
sufficiētē noticiā de morte ei⁹ vel in
gressu religiōis si nōdū erat mr̄imo
niū cōsūmatū nec ē v̄ū q̄ q̄dā dicūt
q̄ suffic̄ expectare p septēniū. Nullū
.n. tps p̄finitū est: al's cōtrahēs cum
alio adulteriū ɔmittit. ex̄ de spō. licȝ
Sȝ nec antiquo tpe potuit fieri nisi
p diuinū reuelatōis instinctū: vt fuit
i patriarchis. ex̄ d̄ diuor. Gaudem⁹.
Pōt tū alt̄ cōiugū āte carnalē copu
lam altero inuito religionē intrare:
⁊ remanēs in sclo postq3 expectauit
ingressū religiōis p annū: ita. s. q̄ sit
ꝓfessus: tūc remanebit liber q̄ in se
culo remansit ad cōtrahēdū cū alt̄o
Post mortē v̄o alteri⁹ coniugis alt̄
nubē pōt: cui vult ēt in tpe luct⁹ siñ
pēa infamie. Q̄d si alligat⁹ alteri p
v̄ba de p̄nti tm̄: etiā absq3 ɔsūmatōe
mr̄imonij cōtrabit cū aliqua nullū
est. Sȝ si alligat⁹ p̄mo erat p v̄ba d̄
futuro seu p spōsalia: ⁊ cū scd̄a ɔt̄bat
p v̄ba de p̄nti remanet cū secunda.
2° nō q̄ si mulier credit virū mōtuū
⁊ cōtrabit cuȝ alio si hoc credit ex ꝓ
babili cā ꝓpt̄ ignorātiā facti excusat̄
⁊ filij si quos susceperit iudicabūt̄ legi
timi. Si tū postea de viri morte du
bitet dȝ q̄dē reddē debitū: s̄ n̄ exigē
ex̄ de secū. nup. c. Dn̄s. Sȝ si in pro
cessu tēporis credit ꝓbabilit̄ eū viuē
nec pōt debitū exigē: nec dȝ reddere
piculo adulterij se exponēdo. Si v̄o
p̄m⁹ reuertat̄: vel al's de vita sua cō
stiterit statim dȝ recedē a secūdo: et
redire ad p̄mū. Q̄d si nō faciet iudi
cabit̄ adult̄a. 34. q. 2. c. Cū p bellicā
⁊. c. Cū in captiuitate. P̄im⁹ quoq3
eā recipe tn̄t̄: nisi forte illa postq3 sci
uit de vita p̄mi pmisit se cognosci a
secūdo: ⁊ sic adultera fuit. Et h̄ ē mā
⁊ cōclusio toti⁹ illi⁹ q̄ōis. 34. q. 2.
Tertio nō q̄ si vir ei⁹ ad sarracenos
iuit in exercitu ⁊ regiōe longinqua:
⁊ nescit vtrū sit viuus vel mortuus.
Uxor nō pōt cōtrahē cū alio: nisi de
morte viri recipiat certitudinē: puta
q̄a fuit in bello vbi oēs dicunt̄ inf̄se
cti fuisse: ⁊ signa plura apparent: vel
fuit captus ab eis: ⁊ cōis est fama q̄
fuerūt inf̄fecti oms: ⁊ de eo nihil au
diuit in cōtrariū: vel recepit l̄ras vel
ambasciatā a fidedignis inde veniē
tib⁹ q̄ mortuus est ⁊ h⁹mōi. ex̄ de
spō. In p̄ntia. aut v̄isimilit̄ de mōte
p̄sumat. ex̄. vt li. n̄ ɔt. l. c. Q̄m frequēt
Sed q̄d si talis cōiunx cōtrahat cuȝ
altera vel altero credēs tū p̄oze uiuē
cū tū in v̄itate mortuus sit. R̄° s̄m
guil. credo q̄ sine p̄iudicio q̄ teneat
tale mr̄imoniū: q̄d intelligendū nisi
coniūx credēs impedimētū esse: non
intēdebat cōtrahē: nā tūc mr̄imōiū
nullū essȝ: q̄a si n̄ essȝ intētio ɔt̄hēdi:
n̄ ē mr̄imoniū. ex̄ d̄ spō. c. Tua.

De impedimēto publice hōestati iusticia. Cap. 10.

d Ecimū impedimētū est pu
blice hōestatis iusticia: q̄ s̄ȝ
Tho. in 4°. est ꝓpinq̄tas ex
spōsalib⁹ ꝓueniēs: robur trahens ab
ecclesie institutōe ꝓpt̄ ei⁹ honestatē
Nō ḡ p̄mo q̄ si aliq̄ contraxerūt

spõsalia null⁹ de cõsãguinitate spõsi põt hẽre sponsã illã in vxorẽ: ⁊ econ uerso. ex̃ de spon. impub. Cõtinebat Et durat hec ꝓhibitio vsq3 ad q̃rtũ gradũ ↄsãguineoꝝ suoꝝ. ex̃ de spõ. Sponsa3. ⁊ si etia3 spõsalia fuissent nulla rõe cõsãguinitatis. affinitatis. frigiditatis ⁊ religiõis: vel alia q̃cunq3 rõne oriat̃ publice honestatis iusticia ⁊ est dirimẽdũ mr̃imoniũ: ⁊ hoc nisi illa spõsalia fuissent nulla ex defectu ↄsensus: puta q̃a vn⁹ eoꝝ vel ambo erant infãtes. extra de spon. c. i. li. 6 Dicit autẽ Pe. de pal. ꝙ cu3 dicitur sponsalia que sũt nulla ex defectu cõsensus: nõ possũt cãre publice honestatis iusticiã intelligẽdũ est de defectu ↄsensus appõẽtis vt in pueris furiosis ⁊ cõditõatis spõsalib⁹. Secus aũt est de nullis ꝓpter defectũ ↄsensus latẽtis: puta cũ intẽdebat decipe ⁊ carnalit̃ copulã extorquẽ nõ ↄt̃hẽ q̃a tãtũ scãdalũ ess3 de isto: sic si v̱bu3 cõtrxisset. Ecclesia aũt instituẽs istud impedimẽtũ voluit vitare scãdalũ ⁊ ꝙ spõsalia volẽtis decipe causent publice honestatis iusticia3 apparet: q̃a ecclesia cõdẽnabit ad mr̃imoniũ cõtrahẽdũ ⁊ ↄfessor etiã talẽ deceptorẽ vñ cũ ecclesia instituerit hoc impedimẽtũ videt̃ ꝙ oia spõsalia que eccl̃ia iudicat v̱a: iducãt publice honestatis iusticiã. hec pe. ❧ 2° nõ ꝙ spõsalib⁹ a parẽtib⁹ factis ꝓ filijs puberibus: vel impuberib⁹ nõ orit̃ publice hõestatis iusticia: nisi ipsi filij cõsenserint tacite vel expsse: aut si p̃ntes erant ⁊ nõ cõtdixerunt: vel abñtes ⁊ postea sciẽtes ratificauerũt tacite vel expsse. Per quẽlib3. n. istoru3 modoꝝ obligant filij: ⁊ oritur publice honestatis iusticia. ex̃ de spon. impu. Si infãtes. li. 6. Itẽ si duo infãtes vel vn⁹ maior septẽnio: ⁊ alter minor ↄtraxerũt spõsalia vel parentes ꝓ eis: nisi facti maioris septẽnio p cohabitatõ3 mutuã: seu al's v̱bo vel facto eorũ appareat pdurare eos in eadẽ voluntate nõ tenẽt: cũ ab initio fuerint nulla: ꝫ si pdurãt in eadẽ volũtate ↄualescũt ⁊ inducũt publice honestatis iusticia3 ex̃ de spõ. impu. c. i. li. 6°. 3° nõ ꝙ si q̃s spõsalia p̃mo cũ aliq̃ contraxit: ⁊ postea cũ alia cõsanguinea ipsius p̃me idẽ fecit: d3 contrahẽ matrimoniũ cũ p̃ma: q̃a spõsalia cũ secũda nõ tenuerũt. S3 si spõsalia cu3 aliq̃ sint facta cũ cõditõe: ⁊ pẽdẽte conditõne vir cũ cõsãguinea ipsi⁹ cõtrahit per v̱ba de p̃nti: d3 remanẽ cũ secunda q̃a spõsalib⁹ cõditõalib⁹ sicut ex non hñtib⁹ cõsensu3: ⁊ in certis nõ oritur publice honestatis iusticia. ex̃ de spõ. impu. c. i. li. 6.

De impedimento affinitatis. Cap. ii.

V Ndecimũ impedimẽtũ est affinitas: que b̃m Ray. est ꝓximitas psõaꝝ ex carnali copula ꝓueniẽs: omni carẽs pẽtela: circa quã tria nõ. Et p̃mo ꝙ contrahit̃ affinitas nõ solũ p copulã cõiugalẽ: ꝫ p copulã fornicariã. 35. q. 3. Nec eã. ⁊ ex̃ de eo qui cognouit vxorẽ consan. su. Discretoẽ ita tñ ꝙ vir intret claustra pudoris ⁊ perueniat ad cõsũmatõe3 opis: al's nõ cõtraheretur affinitas. ex̃ de eo q̃ co. vxo. cõsã. sue Fraternitati. ⁊ 35. q. 3. ex ordinaria. ẽ tñ diuersitas opinionũ in hoc: q̃da3

dicunt ꝙ ad affinitatē cōtrahendaꝫ sufficit ꝙ vir perueniat ad emissiōeꝫ seminis.s.intra claustꝝ pudoris etiā si mulier non emittat. Sed Tho.et Alber. dicūt ꝙ requiritur ꝙ vterqꝫ emittat. Dicit tamen Fran.zam.ꝙ si vir emittat semen extra claustrū:⁊ ingrediatᷣ intra claustra cōtraheretᷣ affinitas ⁊ matrimoniū cōsūmatuꝫ esset si ibi est contractuꝫ mr̄imoniuꝫ ꝑus p ꝟba de p̄n̄ti: ⁊ inducit exēplū de quadā in Francia que nō fractis claustris: imo cum esset arta impre gnata est: Sed si non est impregna ta ecclesia iudicaret eam virginem per aspectum. Nō ꝙ archi.sup.d. .c.Extraordinaria.Alber.Hug.Lau. Vin.⁊ Inno.dicentes ꝙ requiritur ad cōtrahendā affinitateꝫ necessarie vtriusqꝫ seminis cōmixtio. ar.35.q. io.Fraternitas.Dicit etiāꝫ Inno.ꝙ si mulier fuisset corrupta et non vir adhuc non esset matrimoniū cōsū matū inter coniuges: sed ⁊ si vir po luit aliquam extra claustꝝ pudoris: ex hoc non impeditᷣ quin pētes illi⁹ viri possint eam habere in vxorem: nec etiam contrahitᷣ ibi publica hōe statis iusticia ſm Hoff. Sed ⁊ si vir frāgeret claustꝝ pudoris:⁊ non per ueniret ad effusionem seminis non est consūmatū matrimoniuꝫ: Et sic talis ſm Vin. si hoc posset probare adhuc posset ingredi religiōꝫ inuita vxore.hec ibi in sū. et remittit ad id qđ dixit.di.56.Nasci.Ibi.n.allegat pħm ⁊ beatū Tho.dicentes.Nō est necessaria seminis emissio in muliē ad ḡnationē:cum etiam sine hoc cō cipiatᷣ:sed sanguis mēstruus in ḡna

tione est loco seminis. Pe.vero de pal.in 4°.dicit ꝙ affinitas cōtrahitᷣ per carnalem copulaꝫ quocūqꝫ exer citatā licite vł' inlicite in matrimōio vel extra: ⁊ ſm nām ⁊ contra nām dūmodo semē viri recipiatᷣ in vase debito ꝗtūcūqꝫ ꝗs inuadat vel etiā frāgat vasa pudoris: nisi in ipo vase semen emittat non cōn̄hitᷣ affinitas Nec obstat.c.Iuuenis.extra de spō. quia illud est de ratione certi ꝓpter sponsalia que post septēnium ille ap probauit: Vel quia maritali affectu attēptauit.Nam attēptatio que fiētᷣ maritali affectu maxime cum illa cū qua posset matrimonium contrahi causat affinitateꝫ vel ratione dubij. vnde si constaret de copula carnali non esset credendum:nisi in foro cō scientie ꝙ nō fuisset seminis receptō sed in foro conscientie crederetᷣ. Vn̄ si in illo foro non crederetᷣ nō fuisse seminis receptionē nec attēptatiōeꝫ factam maritali affectu nullū vincu lum est contractuꝫ: Sed ex his que in̄ confessione nouit non posset ipe in foro exteriori procedere ad pronū tiandum matrimoniuꝫ non tenere postqꝫ esset probata carnalis copula licet non seminis receptio quam nō oportet probare: quia non est bene possibile. Dicunt etiam doctores ꝙ requiritur ad affinitatē causandam seminum ꝯmixtio idest seminis viri receptio ad quaꝫ nata est sequi semi num cōmixtio idest seminis et men strui:quia non oportet mulierem se minare ad cōcipienduꝫ. Alias beata virgo non fuisset simul et Virgo et Mater. Similiter econuerso

sine carnali copula pōt causari affinitas si fiat seminis r̄ceptio sic dicūt quidam de antechristo: quia nascet̄ semine transfuso per demonem per incubum ⁊ succubum. Hec. Pe.

Secundum est ꝙ affinitas hoc opatur ꝙ omnes consanguinei vxoris Petri sunt sibi affines in eodez gradu: in quo sunt cōsanguinei vxoris. Similiter omnes cōsanguinei Petri sunt affines vxoris sue in eodem gradu quo sunt sibi cōsāguinei Et qđ dicis de vxore idē intelligas de quacunqꝫ muliere carnaliter cognita modo predicto: sed ꝯsāguinei Petri non modo sunt affines consanguineis vxoris sue: nec inter eos prohibetur matrimonium. extra de consan. ⁊ affi. Qđ super his. Unde germani possunt cōtrahere cuz duabus mulieribus germanis: ⁊ pater ⁊ filius possunt contrahere cuz matre ⁊ filia eius: ⁊ relicta viri qui fuit germanus vxoris mee ipsa mortua. scz vxore mea potest mihi esse vxor.

Tertium est ꝙ mortua persona qua mediate fuit cōtracta affinitas: vtputa marito vel vxore cōcubitore vel concubina remanet affinitas: nihilominus que erat ad ꝯsanguineos eius: nec poterit inter eos esse matrimoniuz. 35. q. 10. Fratnitatis. Dicit enim Petrus de pal. ꝙ semper durat affinitas: adeo ꝙ si resurgeret frater meus qui fuerat vxoratus: q̄uis ipse non sit maritus amplius illius mulieris amplius: quia matrimoniū per mortez soluitur: Tamen mulier illa est mihi affinis. Unde in patria erunt affinitates ⁊ cōsanguinitates licet non nubant: nec nubantur: nec vacent generatiōi. Non potest autē contrahi matrimoniū inter affines vsqꝫ ad quartum graduz affinitatis inclusiue. extra de con. ⁊ affi. c. vltio. ⁊ si contraherēt de facto dirimit̄ q̄a nullum est sed incestus. Olim autez ponebatur aliud genus affinitatis: ⁊ alij gradus vt patet in decretl. 35. di. qui impediebant matrimonium sed sunt per decretalem ablati extra eo. Non debet. Et sic non remanet nec primuz genus qđ habet dirimē de quo dictum est. Et nō ꝙ qui contrahit sciēter in aliquo gradu affinitatis vsqꝫ ad quartum gradum est excōmunicatus. extra de consang. ⁊ affi. Eos. In clemē. De hoc habes supra in titulo de excōmuni. Nota etiam ꝙ s̄m Pet. de pal. qui cognouit cōsanguineam vxoris sue adhuc sponse soluta sunt sponsalia: nec pōt illam sponsaz huiusmodi habere in vxorem obstante sibi affinitate contracta: nec illam quam fornicarie cognouit obstāte sibi publice honestatis iusticia: ⁊ hoc nisi papa dispēsāte Qui autem cognouit consāguineā vxoris cum qua contraxit per verba de presenti: sed nōdum consūmauit matrimoniū: cum nō possit debitū negare nisi intrādo religionē: videt̄ ꝙ teneat̄ ad hoc ne incestum cōmittat cognoscendo affinem: Et cum hoc valeat facere: quia nondum cōsūmauit. Qđ si vult remanere in seculo necessaria erit sibi dispensatio: etiam ad reddēdum debitum si hoc vult sine peccato facere: ⁊ potest episcopus dispensare. Qui autē cognouit

consanguineā vxoris ⁊ consūmauit matrimonium tenetur quidez debitum reddere sed exigere non potest absq̧ dispensatione: Ut dictum est: potest per episcopum hoc dispēsari. Petrus de pal. in quarto. di. 41. q. i dicit ꝙ affinitas dicit: quia accedit ad fines: idest ad terminos: vel contractam: et ponit eandez diffinitōez dicens. Affinitas est attinentia vel ꝓpinquitas personaꝝ ex tali copula proueniens omni carens parentela Dico autem carnali copula licita vel illicita: ⁊ omni dicitur carens parentela per se: licz per accidēs aliter esse possit: quia per accidens potest licite ⁊ illicite ꝑmisceri consanguinitas cōsanguinitati: ⁊ affinitas affinitati: ⁊ consanguinitas affinitati: Ut patet de incestu Loth cuz filiabus. Karoli magni cū sorore: ex qua genuit Rolādum filium ⁊ nepotem: ipse pater auūculꝰ: quia frater matris vt dicit de incestu Jude ⁊ de Thamar. Exēplum etiam in patre ⁊ filio: quia duxerunt matrem ⁊ filiam in vxores: cuz mater esset consanguinea in tertio gradu patri cum dispensatione: ex qua genuit filium ⁊ filiam: vbi licite permixta est affinitas affinitati: cōsanguinitas cōsanguinitati: et cōsanguinitas affinitati. Jtem notādum est de ratiōe affinitatis. Nō huiusmodi ꝓpinquitatis hinc sumit quia super cōmunicationē naturalē fundatur amicitia naturalis. Cōmunicatio autez naturalis est duobus modis ꝫm philosophū octauo ethi. Uno modo ꝫm carnis ꝓpagatiōez ꝫm quē modum: vnus est ab alio vt filius a patre: vel ambo ā tertio: vt duo fratres. Alio modo per cōiunctionem ordinatam a carnis propagatione: que cōiunctio est per carnis copulam: vel per matrimoniuz: in quo est mutua obligatio cōiuguz ad carnalem copulam ꝓpter quod ibidez philosophus dicit ꝙ amicitia viri ⁊ vxoris est naturalis: Et ideo sicut per ꝓpagationez carnis causat attinētia naturalis amicicie: que est cōsanguinitas: ita per carnalem copulam vel cōiunctionem ad hoc ordinatam vt est matrimoniū causat vinculum naturalis amicicie: quod vocatur affinitas: dum homo equaliter se habet ad cōsanguineos vxoris sue: sicut ad suos: eo ꝙ vxor ē aliquō modo vnum corpus cum viro Sed quia non est simplicieter vnuz cum eo sed quasi ab extrinseco adiūcta: ideo quicūz attinet viro attinet vxori in eodem gradu. Sed quia ab extrinseco adiuncta: ideo attinet ei alio genere attinētie: quia consanguinei viri sunt affines vxoris: Non autem cōsanguineorum ipsius vxoris. Et ecōuerso cōsanguinei vxoris sunt affines ipsius viri: Nō autem cōsanguineorum viri. Et hinc est ꝙ pater et filius licite contrahūt cum matre et filia: ⁊ duo fratres cū duabus sororibus.

Jn quo gradu potest dispēsari. Cap. iz

v Ltimo notanduz est de dispensatione pape ꝓhibita: circa hoc. Circa quod dicit

Petrus de pal. Qꝺ si primo gradu affinitatis ascendentiū ⁊ descēdētiū sicut ⁊ consanguinitatis papa dispē sare non potest: quia est contra ius diuinum ⁊ naturale: quia vxoribus parentuȝ exhibemus reuerētiā: sicut ⁊ parentibus nostris. Item in linea transuersali in primo gradu ꝓhibet matrimoniū cōsanguinitatis ⁊ affinitatis iure diuino. Unde nec papa dispensare potest: quia etiā quodāmō est contra nāȝ vt. s. quis cōtrahat cū germana sua: vel vxore germani sui eo mortuo. Unde etiaȝ ante legem Mosaycam multiplicato humano genere ante diluuiū vel post credūt abstinuisse a sororib⁹ vel ab vxorib⁹ fratꝝ: nisi ad suscitādū semē fratris ꝑmortui: sicut ⁊ tpe legis: sicut pȝ in Thamar: ⁊ filijs Jude. Non obstat de vxorib⁹ Habrae ⁊ Isaac quas vocauerunt sorores: quia fuerūt cōsanguinee vel consobrine: sicut ⁊ Loth qui fuit filius fratris habrae: dict⁹ ē frater ipsius. Nec etiam papa posset dispensare in vxore fratris mortui: sine liberis: quia licet olim liceret tñ dispensatiue licebat: que dispensatio fiebat iure diuino: non ab homine. Nā iure diuino cōmuniter abstinebat ab vxore fratris sicut ⁊ a sorore: sed in aliquo casu pmittebat. Unde sicut papa non posset modo dispensare in plitate vxoꝝ: q̄uis olim esset licita: quia licita erat ex dei dispensatione ꝓhibita videt iure cōi: sic nec in ꝓposito. Item nec in scđo gradu trāsuersalis superioris: vt cuȝ amita ⁊ matertera quia lege diuina prohibitum. Hec Pe. Ex his aduerte diligenter ꝙ cum affinitas contrahat ita per fornicationem sicut per actū coniugalem: ille qui cognouit aliq̄ȝ mulierem fornicarie non potest contrahere matrimoniū cum filia eius: vel germana eius: sicut nec possȝ cōtrahere matrimoniū cum filia vxoris sue ex alio viro: Nec cum sorore eius ea mortua: Et ƀm Pet. de pal. papa in hoc dispensare non potest: qui casus sepe tamen venit ad audientiam confessoꝝ. Reperitur tamē papam Martinum quintum dispēsasse cum quodam qui contraxerat ⁊ consūmauerat matrimoniū cum quadam: cuius germanam cognouerat fornicarie cuȝ magna tamen difficultate. et quia res erat occulta nec ille erat aptus ad religioneȝ: vel ad remota eundum. Unde ⁊ scandalum ex diuortio si factum fuisset erat secuturuȝ. Prius tamen ordinauit plures doctores theologos: et canonistas super hac re habere collationē: vtꝝ ipse possȝ in hoc dispēsare: nec cōuenerūt in cōclusionē: sꝫ aliqui dixerūt ꝙ poterat. Alij cōtrariū affirmauerūt: ⁊ q̄a tenēdū est certū et dimittēdū incertuȝ ƀm Aug. de pñia. di. 7. Si quis. et ad instar sacrilegij ē disputare de ptāte ꝑncipis ꝑcipue pape. 17. q. 4. §. Cōmittit. ⁊. c. se. vbi dicit Nicolaus papa. Nemini est de se. ap. iudicio iudicare: aut illi⁹ sniaȝ retractare pmissum vnde ꝓpter Romane ecclesie ꝑmatum christi munē beato Petro collatū ē. vbi dicit glo. Nemini. s. q̄ sit iferior papa: nā ipemet papa vel ei⁹ successor pōt sētētiā suaȝ vel alterius pape predecessoris retra

ctare sententiam: vt. 35. q. 9. Sniaz. Exéplū pz: quia qđ pri⁹ determiatū fuerat p ecclesiā ꝯsāguinitatē et affi. durare vsqꝫ ad septimū gradum: vt nō. Isido. Greg. ⁊ Alex. 35. q. 5. Ad sedem. Gre. 9⁹. retractauit et detmi nauit nō durare nisi vsqꝫ ad quartū gradū. ext̄ de cōsan. ⁊ affi. Non dz. ⁊ sic hodie seruat̄ q̄tū ad cōtrhēdū mrīmoniū: ideo nulli cōsulēdū est: sꝫ oio ꝓhibēdū ꝓcurare dispēsatōꝫ etiā a papa cōtrahēdi cū tali cui⁹ cognuit mrēz vel cōsanguineā carnalit̄. Sꝫ si post cōtractū ⁊ multo magis con sūmatū tale mrīmoniuz obtinuit di spēsatōꝫ remanēdi cū illa dimittēdū ē negociū iudicio dei: nec ꝯdēnād⁹.

De impotentia coeundi. Cap. 13.

d Uodecimū ipedimētū ē ipo tētia coeūdi: ⁊ ē ħꝫ rap. vitiū aie vel corporis: vel vtriusqꝫ quo q̄s impedit̄ alteri carnaliter cō misceri. Ubi nō ꝙ tres sūt ipotētie spēs. s. nālis accidētalis maleficialis Et q̄a ista mā est turpis: et non ita sepe cōtingunt casus eius: ideo trun cabo: ⁊ ipsa pleni⁹ pōt videri i sūmis

Prima ḡ impotētia. s. nālis que est in viro est frigiditas seminis: vel frigiditas cōplexiōis: vel indispositō mēbri. In muliere artatio si ꝑpetua est talis impotētia impedit ꝯtrhēduz ⁊ dirimit cōtrctū. 27. q. i. c. nuptiaꝝ. ⁊ ex̄ eo. Laudabilē. Illa tamē que ē in sene nō impedit: nā ⁊ senes si nāli calore destituūt̄ ope tamē medicoꝝ poterit eis aliqualit̄ subueniri. Et dic Pe. de pal. ꝙ noie frigiditatis intel ligit̄ caliditas: ⁊ q̄dcūqꝫ aliud impe diens actū mrīmonij ꝑpetuo nō aūt si effectum gnationis impediat tm̄: ⁊ non actum: vnde ⁊ steriles sciēter possunt contrahē. Preterea idē pe. de pal. dicit ꝙ ille qui scit in se vel in alio impotentiā coeundi nō potest inuito alio discedē ꝓpter tale impe dimentū: ⁊ imputat̄ sibi qui talē ele git: alias autem posset puta si incon tinenter viueret: aut al's inhoneste: vel vir eam male tractaret: vel alias ei venenū ꝑparasset: nō tn̄ sepentur quo ad vinculum qđ ꝟe fuit: exquo vterqꝫ simpliciter cōsensit: ꝫ quo ad cohabitatōēz: al's nō possent separi: exquo fuit ꝟum mrīmoniuz: nisi ob fornicatōēz vel timorem mortis vel religionē si mrīmoniū non fuit cōsū matū. Si autē ignorabat impotētiā etiam in seipso: vt si vir credebat nō se eē impotētē: vel mulier nō se artā q̄n ꝑpēderūt possunt allegare ꝓpriā impotentiā. extra de frigi. et male. c. i. ⁊ c. Cōsultatōi. Itē nō ꝫm eūdem Pe. de pal. ꝙ q̄ndo fit sepatio ꝓpt̄ frigiditatē viri mulieri dat̄ licentia cōtrahendi cum alio: viro autem si impotens est simpliciter. i. nō valēs seminare vel valens hoc: sed non in loco debito: si hoc est ꝙ ad omnem feminā. Interdicit̄ sibi simplicit̄ ma trimoniū contrahere. Si autez esset impotens respectu isti⁹ tantuz: puta quia est virgo: Sed si esset corrupta possꝫ eā cogsē licētiad⁹ ē tūc cū cor rupta nec simpl'r talis ꝓhibēdus est quia non debet effectus extendi vlt̄ suam cām. Dicit tn̄ Tho. in 4⁰. ꝙ si q̄s nō posset copulari cū ꝟgine: ꝫ cū corrupta possēt medici nāl'r cū aliq⁹

nstrumento claustruz pudoris rese
rari: nec hoc esset contra nãz: q̃a nõ
fieret ad delectatõez ƺ ad medicinã
Jtez si mulieri arte absq̃ pi̾culo põt
s̾ueniri bñficio medicine vel p̄ futuz
vsum viri ꝓportõati nõ impedit̾ cõ
trahẽ m̄rimõiũ. ex̄ de fri. ⁊ male. lr̃e
Si ṽo nõ põt sine grãui pi̾culo s̾ue-
niri certe sepabit̾: et poterit se alteri
copulari cui forsitan apta foret: vel
cui⁹ respectu s̾ueniri posset q̊ si per
vsum s̾cdi facta sit idonea p̄mo red-
det̾ p̄mo: etiã si ipse p̄mus iaz cõtrxit
cũ alia quã in hoc casu dimittere dz
⁊ ad p̄mã redire. Si aũt nõ facta sit
idonea. i. cog̃scibilis p̄mo: vel si non
põt sine grãui pi̾culo mulieris a p̄mo
cognosci qd̾ põt ꝯtingẽ ꝓpt̾ dispositõez mẽbroꝝ remanebit cũ secũdo.
Sz Jo. de pal. dicit q̊ opio ꝯtraria
que melior videt̾ est si põt s̾ueniri
ei sine pi̾clo p̄ incisiõez siue velit: siue
nõ: ẽ impedimẽtũ tp̄ale: nec dirimit
q̃a si hodie ñ vult cras põt velle. vñ
volũtas que nõ est ꝑpetua nõ facit
ꝑpetuũ impedimẽtũ. Similit̾ si per
vsum isti⁹ hõis de quo q̃rit̾ põt fiẽi
cog̃scibilis p̄ vsuz alteri⁹ tp̄ale ẽ nec
dirimit. Si ṽo nec p̄ incisiõez nec p̄
vsuz ei⁹ põt fiẽi cog̃scibilis ab isto: q̃ȝ
uis possit fiẽi cog̃scibilis p̄ vsuz alti⁹
nõ est sepanda ab illo secũdo: si cuz
ea cõtrxit nec reddẽda p̄mo: etiã si p̄
aliũ fuẽit aptata: q̃a q̃diu est iuncta
nõ põt alt̾ ea vti: ⁊ sic illud remediũ
est impossibile de iure diuino ⁊ po-
sitiuo: q̃a essz fornicatio ⁊ adulteriũ
⁊ si mulier est ita arta q̊ a nullo or-
dinarie sit cog̃scibilis dz remanere
sine spe cõiugij: ⁊ viro dat̾ lñia cum
alia ꝯtrahẽdi. Si ãt est ita arta quo
ad aliquẽ: puta senez cog̃scibilis aũt
p̄ aliũ: puta iuuenẽ licẽtianda est ad
illũ. Sz qñ sepata ab vno q̃a nõ po
terat cog̃sci: ⁊ cõmixta alteri similis
cõditõis: puta similis etatis ⁊ cõple-
xionis: q̃a ecclesia tunc fuit decepta
ṽisimile est q̊ p̄ longũ vsum fuisset
sibi aptata: tũc reddẽda est p̄mo: q̃a
impedimẽtũ fuit tp̄ale. Sec⁹ qñ ali⁹
fuit diuerse cõditõis. hec Jo. Jtẽ si
mulier dicat viz ipotẽtẽ ꝓpt̾ defectũ
mẽbri ƀm hosti. essz inspiciẽdus per
viros honestos: sicut dicit̾ de arta:
q̊ aspiciẽda est p̄ matronas hõestas
Si aũt allegat excessũ mẽbri essz cõ
sulend⁹ papa: nec sic dicit̾ mulier in
epta esse ad m̄rimoniũ ꝓpt̾ frigidi-
tatẽ sicut p̄ artatiõez q̃a mulier in cõ
cubitu est patiens. Vñ ad reddẽduz
debitũ viro sufficit q̊ patiat̾ actionẽ
viri in nãli mẽbro hoc aũt eius frigi
ditas nõ impedit. Secũda impo
tentia. s. accidẽtalis sine maleficio ẽ
p̄ castratiõez supueniẽtẽ ꝓpt̾ qd̾ si ta
les oio sunt inepti ad reddẽdũ debi
tum cõtrahẽ nõ p̄nt: ⁊ si cõtraxerint
diuidendi sunt: q̃a nullũ est m̄rimo
niũ. ex̄ eo. Ad sedẽ. Sz si castratõ cõ
tingat post matrimoniũ cõtractũ p̄
ṽba de p̄nti: nõ põt dirimi et durat
m̄rimoniũ: ⁊ intelligit̾ ista castratio
ƀm Ric. in 4°. trũcatio mẽbroꝝ ge
nitaliũ cõphẽdẽdo testiculos ⁊ ṽgã
⁊ de hoc est opinio duplex. Quidaz
n. dicũt q̊ istud si supueniat m̄rimo
nio cõtracto p̄ ṽba de p̄nti: ƺ nõ cõ
sũmato q̊ hz dirimẽ sic ⁊ ingressus
religionis. Alij dicunt ⁊ cõmuni⁹ q̊
nõ dirimit cõtractũ istud supueniẽs

sed solū qñ erat hoc impedimētum anteq̄ȝ contraheret̄ p̄ v̄ba de p̄nti. Quidā ēt dicūt q̄ si remaneat v̄ga q̄ erigat̄: ⁊ si abscissis testiculis q̄ tē tale m̄rimoniū nōdū cōsūmatū non soluitur sicut dicit glo. de spadone. Nā talis satisfacit mulieri sic̄ mulier satisfacit viro: siue r̄soluat sp̄ma: siue nō nec req̄rit̄ in m̄rimonio q̄ sēp sit spes filioꝝ ꝭ suffic̄ q̄ seminēt. In isto ḡ caute incedēduȝ ē: ⁊ cū maturo cō silio: ⁊ qñ tales possent induci vt se hērent vt frat̄ ⁊ soror caste viuentes tuta via essȝ. De castrato spadōe dic̄ Pet. q̄ si nō impediūt̄ ab actu gñā tōis lȝ ab effectu: q̄a. s. in eis v̄ga eri git̄ ⁊ semē emittit̄: ꝭ inualidū ad ge nerādū ↄ̄rhē p̄nt. Sȝ si nō emittūt semen ↄ̄trahē nō p̄nt ꝭȝ quosdā: nec cōtrahit̄ p̄ hos affinitas. Itē q̄ non pōt seminare in loco debito nō pōt cōtrahē: q̄uis ⁊ reliqua et deflorare possit: q̄a ipotētia coeūdi ē absolute: qñ q̄s nō pōt carnalē copulā exercē. Nō aūt reputat̄ in iure carnalis co pula s̄bsecuta: nisi sit ↄ̄sūmata p̄ semi natōeȝ ordinariā. ex̄ de spon. c. vlti°.

Tertia impotētia est p̄ maleficiuȝ circa q̄d ꝭm Tho. in 4°. ⁊ Hosti. sic tenēdū ē q̄ si maleficiū supuēiat ma trimonio āte carnalē copulā: tunc si maleficiū est p̄petuū impedit ⁊ diri mit m̄rimoniū ↄ̄tctū ita q̄ celebrato diuortio uir poterit aliā ducē: et silr̄ de muliere dicit̄. ȝȝ. q. i. Si p̄ sortia rias: in quo. c. dicit̄ exp̄sse q̄ deo per mittēte ⁊ diabolo op̄ante impediri pōt hō ne coḡscat mulierē. et vt dic̄ Pe. de pal. in 4°. fit hoc multiplicit̄ hȝ. n. ex hoc q̄ ē sp̄ūs: p̄tātē sup̄ crea turā t̄p̄alē ad motū localē p̄hibēdū vel faciēduȝ: vñ pōt corp̄a impedire ne sibi mutuo appropinquent vel di recte vel indirecte int̄ponēdo se int̄ eos corpe assūpto: Sic̄ accidit spōso q̄ despōsauerat idolū: et nihilominꝰ contraxerat cū quadā v̄gine nec po terat eā cognoscē p̄pter hoc. 2° mō potest inflāmare ad actū illuȝ: vel re frigerare ab actu illo: adhibendo oc culte v̄tutes quas optime nouit ad hoc validas. 3° mō turbādo imagi natōeȝ ⁊ fantasiā ⁊ estimatiuā qua reddit mulierē exosam: q̄a potest in imagine imp̄rimē. 4° m̄ p̄hibēdo directe rigorē mēbri sicut ⁊ motū lo calē cuiuscūq̄ȝ organi. 5° p̄hibendo missionē sp̄ūum ad membra in q̄bꝰ est v̄tus motiua quasi intcludendo vias seminis ne ad vasa gñatōis de scendāt: vel ne ab eis recedat: vel ne excidat̄ vel ne emittat̄ ⁊ m̄ltis alijs modis. Plus aūt p̄mittit deus sup̄ hunc actū p̄ q̄ē peccatū p̄mū trāsfū dit̄ q̄ȝ sup̄ alios hūanos actꝰ: ⁊ sepiꝰ maleficiat̄ vir q̄ȝ mulier: ⁊ magis p̄ mittit deꝰ in peccatores q̄ȝ iniustos demones seuire: vt pȝ de maritis. 7 saray vxoris Thobie: tñ etiā aliqñ in iustos. Exēpluȝ de Job. ⁊ p̄ hoc ma leficiati monēt̄ facē cōfessionē in. d .c. Si p̄ sortiarias. Hec Pe. Ric. in 4° dicit q̄ cōis opinio tenȝ q̄ si cer tum esset q̄ esset maleficiū secutum m̄rimoniū ratū nō tñ cōsūmatū: nō tamen p̄ hoc dirimeret̄ vinculū ma trimonij. In sep̄ando aūt maleficia tos similit̄ p̄cedēdū ē sicut in sep̄ādo ineptos p̄pter frigiditatē excepto q̄ frigido nō dat̄ lr̄ia cōtrhēdi cū alia.

Spado
Spado castratus
maleficium potentia
[illegible]

q̄a frigiditas est impedimētū vniuersale s3 maleficiato daᵗ:q̄a maleficiū est impedimentum particulare ꝙ si mulier illa ꝓcurauit maleficium nō potest diuortiu3 petere:q̄a culpa sua ad h̄ deuenit.55.di. Si euangelica. Si ꝟo maleficiū sit tpale ñ dirimit nec impedit:⁊ a pn̄cipio q̄dē maleficiū p̄sumiᵗ tpale. S3 postq̄3 cōiuges simlʳ p triēniu3 cohabitauerūt dātes opam carnali copule si adhuc durat impedimētū q̄a.s.se cog̃scē nō potuerunt p̄sumiᵗ maleficiū esse ppetuū ex̄ eo.laudabilē.⁊ sic sepabiᵗ. Si aūt sepati ꝑpᵗ maleficiū postq̄3 alia matrimōia cōtxerūt carnaliᵗ se cog̃scāt reuocādi sunt ad p̄mū m̄rimoniu3: eo ꝙ s̄nia diuortij lata inᵗ eos fuit p errorē:q̄a impedimētū iudicatū fuit ppetuū b̄m p̄sūptōe3 q̄a nō erat ppetuū b̄m rei ꝟitatē. Et illud decretu3 33.q.i. Si per sortiarias nō tenetur Hec Ric.in 4°. Et nō b̄m Pe.de pal.ꝙ si maleficiū durat p triēnium iudicaᵗ ppetuū:nō q̄de3 q̄a illud nō possit tolli: vel a deo vel etia3 opere diaboli q̄ sanat ex h̄ ꝙ torq̄ē cessat Exēplū i legēda beati Bartholomei apl̄i. S3 q̄a nō pōt tolli ope hūano: q̄a nō est ptās sup terrā imo nec sup celū post deū que lucifero valeat cōpari in nāl̄ibꝰ:nec semp exorcismi liberant:q̄n3 q̄dē ꝑpᵗ peccatū: q̄n3 āt ꝑpᵗ bonū hōis cui expedit nō nubē vn̄ nec Paulꝰ fuit exauditꝰ. hec pe. Et nō ꝙ si maleficiū ñ pōt reuocari nisi p aliq̄d illicitū:vt p demonis auxiliū ⁊ hꝰmōi:etia3 si sciret sic posse reuocari nihilominꝰ ppetuū impedimētū iudicabiᵗ q̄a remediū nō est licitū. Tho.pe.alber.⁊ hosti.⁊ addit host.ꝙ l3 aliq̄ remedia vana videāᵗ tollerari q̄a pōt redūdē vana vanis nō aūt dicit illicitis. Sciēdū est autē b̄m pe.de pal.si maleficiati vel alias impotētes velint cōmanē ꝯiuges ꝟi sunt sicut Maria ⁊ Josep. Si aute3 ābo ꝓclamāt ⁊ euidētissimis signis impotētia ꝓbari pōtˢ nō expectaᵗ triēniu3:s3 stati3 sepanᵗ. Si autē nō sit euidens op3 ꝙ per triēniū cōmorati iurent ābo. Uir q̄dē ꝙ studiosā opā dedit bona fide sine fraude ꝙ eā cognoscēt:⁊ ñ potuit p̄ficē. Et mulier similiᵗ ꝙ p eā nō stetit nec fraudem adhibuit q̄n cog̃scēᵗ a viro:s3 ñ fecit sac̄mētaliᵗ aūt iurabūt ꝙ credūt eos ꝟū iurasse.ex̄ de purga.ca.c. Inᵗ sollicitudines. De triēnio isto in auc̄.d̄ nup.§.p occasiō3:⁊ inᵗdiciᵗ m̄rimoniū impotēti:⁊ ꝯcediᵗ potēti.33.q.i Req̄sisti.⁊ ex̄ eo.c.Frat̄nitati. Si āt mulier dicit ꝙ vir nō pōt eā cog̃scē: ⁊ vir asserit ꝙ imo standū ē viro:q̄a caput est muliēis.33.q.i. Si q̄s accepit. Et hoc nisi mulier ꝓbet ꝯtrariū p aspectū corpis.ex̄ de spon.impu. cōtinebaᵗ.ecōꝰ si vir dicat se ñ posse cog̃scere:⁊ ipsa asserit cōtrariū viro nō ꝓbante ipsa absoluiᵗ. S3 videᵗ ꝙ q̄n allegat impotētiā mulieris ꝙ ipsa teneaᵗ ostēdere se inspiciendā3. Et q̄a in cā diuortij vir ⁊ mulier ad paria iudicaᵗ sic vir allegās mulierē artā audiᵗ petēs inspici. sic ecōuerso mulier allegās viꝝ eunuchizatū audiᵗ petēs aspectū corpis:⁊ idē ē si dicat ipotētiā eiꝰ aspc̄u eiꝰ posse ꝓbāi h̄ pe.d̄ pal. ꝙ si pꝰ triēniū celebrato diuortio redeat potētia se cog̃scēdi:

lꝫ de hoc sint varie opiones: tenēdū ē tñ qd̃ sentire videt̃ tho. in 4°. s. ꝙ si maleficiū fuit vniuersale respectu cuiuslibꝫ psone: tūc si alteri nupserit ondit̃ impedimētū nō fuisse ppetuū vn̄ dꝫ redire ad pmū. Si āt maleficiū fuit pticulare respectu. s. spālis psone: tunc vtriqꝫ det̃ lñia cōtrahēdi cū alijs ꝛ ñ pōt ad pstinū mr̄imoniū redire: cū pmū mr̄imoniū nullū fuerit: ꝛ scd̃m Rum. Hec Tho.

De cognatione legali. Cap. 14.

Tertiūdecimū impedimētuꝫ est cognatio: qd̃ 4° loco in vsib⁹ supradictis ponit̃. vbi nō ꝙ triplex est cognatō. s. carnalis siue nālis que dicit̃ cōsanguinitas. Spūalis que dicit̃ cōpatnitas et legalis q̄ dicit̃ adoptio vel arrogatio quelibꝫ harū impedit et dirimit matrimoniuꝫ ƀm diuersos modos: q̄a diuersos gdus hn̄t. Cognatio legal̃ est que fit p adoptōeꝫ vel arrogatōꝫ ꝛ hꝫ tres spēs. Pria est ascēdētiū ꝛ descēdētiū: q̄ est int̃ prēꝫ adoptātē ꝛ filiū siue filiā nepotē vel neptem ꝛ h⁹mōi adoptatos: ꝛ hoc indistincte ꝛ in ppetuū impedit matrimōiuꝫ ƀꝫ Pe. de pal. Int̃ prēꝫ tm̄ adoptāteꝫ ꝛ prēꝫ ꝛ mr̄eꝫ adoptati nulla cognatio ɔtrahit̃ ƀꝫ tho. ꝛ pe. Pat̃ ḡ adoptatoꝛ nō pōt ɔtbē cū filia adoptiua nec etiā cū adoptiua nepte. 30. q. 3. Ita dilige. Scd̃a spēs ē collateraliū. s. int̃ filiū nālē alic⁹ ꝛ filiū adoptiuū ꝛ hoc impedit mr̄imoniuꝫ: q̄diu sūt in eiusdē pr̄is ptāte: ea vo soluta. scꝫ morte pr̄is vl̃ emācipatōe filij nālis vel adoptiui ñ impedit. 30. q. 3. post susceptuꝫ. ꝛ videt̃ hoc intelligēdū d̃ filijs nālib⁹ legitimis. s. ꝙ ñ pn̄t contrahē cū filijs ꝛ filiab⁹ adoptiuis patris sui. Nā adoptiuus fili⁹ cuꝫ filia illegitima pr̄is sui adoptiui cōtrahē pōt sicut nōt. hug. 30. q. 3. in pn̄. idē Host. Inno. ꝛ Ric. Nō tñ ꝙ inter duas psonas adoptatas ab aliquo in filias pōt esse mr̄imoniū. sed guil. hug. ꝛ Ber. cū nusq̄ iueniat̃ ꝓhibēi sicut etiā duo filij spūales alic⁹: puta p susceptōeꝫ in baptismo vel ɔfirmatōe pn̄t ɔtbē ad inuicē: ꝛ spūales filij cū adoptiuis. Si ḡ adoptiuus fili⁹ mr̄imōiū ɔtbat cū legitia adoptātl. dicit Guil. ꝙ q̄uis q̄dā dixerūt ꝙ ñ soluēt̃ tale mr̄imoniū tñ vi⁹ tenēdū est qd̃ nōuit hug. s. ꝙ soluēt̃ de cog. le. c. i. Et h̄ est vū tā de simplicit̃ adoptato: q. s. nō trāsit in ptāte adoptātl. q̄ꝫ de arrogato q̄ trāsit in ptāte arrogantis. Tertia spēs ē q̄si legalis affinitas int̃ prēꝫ adoptātē ꝛ vxoreꝫ filij adoptiui. Similit̃ int̃ filiuꝫ adoptatiuū ꝛ vxorē pr̄is adoptātis: ꝛ h̄ impedit omni tpe matrimoniū: q̄m pat̃ adoptās nūq̄ pōt ɔtbē cū illa q̄ fuit vxor filij adoptiui etiā post emācipatōeꝫ. ar. ff. de ritu nup. l. nā adoptās. ꝛ idē iuri. videt̃ de filio adoptiuo respectu vxoris adoptātis.

De cognatōe nāli. i. consanguintate. Cap. 15.

De cōsanguinitate q̄ dicitur cognatio nāl̃ siue carnalis ipediēs et dirimēs mr̄imoniū tria vidēda sūt. p° q̄d sit ɔsanguinitas linea ꝛ gradus in ea. Secūdo de computatione graduū. Tertio d̃ ꝓhibitione ꝛ in quibus gradibus.

Quantū ad p̄mum ꝫm Pet. de pal. in 4°. di. 40. q. i. Consanguinitas est vinculū psōaꝝ ab eodē stipite descendentiū carnali ꝓpagatōe contractū. vbi sciendum est ꝙ nō debēt dici cōsanguinitas ꝫ ꝯsanguineitas sed ꝓpter meliorē sonū dicit consanguinitas ⁊ nobis vtēdū est vt ples. Vinculū dicit quia amici magis se diligunt ꝙ̄ extranei affectu ⁊ effectu vnde nō bruta qa homo est animal polliticū. Ab eodem stipite dicit scʒ ꝓpinquo. alias oēs homines essent cōsanguinei: qa ex vno. s. Adaʒ fecit deus hominū genus. Carnali ꝓpagatione: vnde nō est cōsanguinitas eoꝝ: qui p creationē a deo ꝓcesserūt Dicit autem consanguinitas a cōitate sanguinis: vel a cōueniendo in sanguine magis ꝙ̄ in carne: qa sanguis est magis materia seminis: nā sperma ꝫm medicos est sanguis purissimus. Et qd dictum est carnali ꝓpagatione excludit Euā a cōsanguinitate Ade: qa miraculosa ⁊ supnali ꝓpagatione: sed non excludit xp̄m a cognatōe ꝯsāguineoꝝ beate Marie quia fuit carnalis ꝓpagatio ex parte matris: lʒ nō ex pte patris. Hoc aūt vinculū sicut ⁊ omnis amicicia fundat excōicatiōe triplici. s. nāe cure ⁊ disciplinē. Nature. quia oēs consanguinei p carnis ꝓpagatōeʒ descēdūt ab vno stipite q̄ est cōis eoꝝ parēs. Cure. qa cura pentū ꝓcedit ad filios nō solū imediatos: ꝫ etiā ad filios filioꝝ quoquot vidē possūt. Disciplie. qa ples sb pentū ptāte ⁊ sbiectione esse debent. Secunda conclusio est de linea consanguinitatis qd sit: ⁊ quō dicat. Est autem linea ordinata collectio psonaꝝ cōsāguinitate cōiunctaꝝ: nec oportʒ addē ab eodē stipite descēdētiū: quia hoc includit in cōsanguinitate. Et ē triplex linea ꝫm triplicē habitudinē quā hn̄t consanguinei adinuicem. Una est pn̄cipiati ad pn̄cipiū: vt filij ad patrem auū ꝓauū ⁊. s. ⁊ ꝫm hanc accipit linea ascendētiū. Alia est pn̄cipij ad pn̄cipiatū vt patris ad filiū nepoteʒ ꝓnepotē ⁊. j. Et ꝫm hanc accipitur linea descēdētiuʒ que nō ē alia linea ascēdētiū: sed aliter accepta ꝫm aliuʒ ⁊ aliū modū ꝯputandi: quia ꝫʒ vnā fit acceptio ab inferiori ascendendo ꝫm aliam fit acceptio a supiori descēdendo. Tertia est habitudo eorū qui sunt ab vno pn̄cipio sicut fratrū qui sunt ab vno patre vel matre: et nepotū qui sunt a duobus fratribus vel sororib⁹ ⁊ sic deinceps: ⁊ ꝫm hāc accipit linea transuersalis que sbdiuidit in eam que est collateralis ascendentiū in qua sunt auūcul⁹ mattera ⁊ patruus ⁊c. et in eā que est collateralis descēdētiū in qua sunt frater soror nepos ⁊ neptis ex filio vel filia

Tertia ꝯclusio est qd sit gradus: ⁊ dicendū est ꝙ grad⁹ est habitudo determinate distātie a psona: ⁊ qliʒ linea habet suos gdus: ⁊ linea ⁊ gradus in affinitate sunt ꝫm hitudineʒ ad cōsanguinitatē: ⁊ nō aliter.

De gradib⁹ quomodo ꝯputant. Cap. i6.

De ꝯputatōe graduū: ⁊ pria ꝯclusio est de ꝯputatōe cōi iuristaꝝ ⁊ canonistaꝝ: naʒ illa vsi. ⁊ cetere que ponūt in littera

di.40.7 in decre.35.q.3.4.7.5. nō sunt in vsu. Cōputant autē gradus cōsanguinitatis hoc modo: in linea ascendentiū enim 7 descendētiū cōputāde sunt psone medie inter illas de qbus querit q si nulla sit media sunt in pmo gradu vt filius 7 pater ascendēdo: 7 pater filius descēdēdo Si vo sunt alie psone medie cōputatis eis cum extremis: quot sunt psone vna min9 tot sunt gradus Vbi gratia. Auus 7 nepos distant scdo gradu: siue ascēdēdo siue descēdēdo quia sunt tres psone. s. nepos 7 auus 7 qui est in medio eoz: qa est pater respectu primi: 7 filius respectu scdi. Remoto igit vno remanent duo: 7 sic nepos et auus sunt in secundo gradu pauus 7 pnepos sunt in 4° gradu: qa sūt pinque psone numerande. Rō hui9 est: qa cū gradus sit certa distantia pinqtatis non pōt esse eiusdem ad seipsum: sicut nec pinquitas: 7 ideo gradus psupponit semp aliq3 psonaz: cui secūda addita facit gradū: 7 p eandem rōnē tertia addita scde: 7 quarta tertie: 7 sic sēp vt sit numer9 graduū fm numeru3 psonaz vna excepta. Et hec computatio in linea graduū ascendētiu3 et descēdētiū est cōis apud oēs. In linea vo collaterali que nō est eoru3 quoz vnus descendit ab altero: sed eoz qui descēdūt a cōi principio alit cōputant gradus fm leges alit fm canones. fm. n. canones cōputant hoc modo. Uidendū est. n. vtrum psone de quib9 querit eqliter distēt a cōi stipite: aut inequalit. Si eqliter Quoto gradu quelibet earu3 distet a cōi stipite toto gradu distāt inter se. Vbi gratia. Sit nobis sortes cōis pens 7 stipes Ego nepos fm vna3 lineā. Tu vo pnepos fm aliā lineā Si querit quoto gradu disto a te: debet rūderi q tertio: qa toto gdu tu q es remotioz distas a cōi parēte a quo ego nō disto nisi scdo gdu. Sed fm leges aliter cōputāt gdus in linea trāsuersali: qa fm eas duo fratres sunt in scdo gradu filij duoz fratz sūt in quarto gradu: nepotes in 6° gradu: 7 sic duplicant grad9: fm cōputatōe3 legalē. S. cōputatōe3 canonicā. Sed opinio canonistaru3 est rōabilioz: qa absurdū videt ponē fm gradū sine pmo: qd tn seqt fm opinionē legistaz: qa n ē dare aliq qui sit in pmo gradu linee trāsuersalis equalis. Sed pmus in ea qui est frater est in scdo gradu fm legistas pm9 in trāsuersali inferiori est in 3°: scilicet filius fratris. Et primus in transuersali superiori est in tertio: vt patruus. Et ideo canoniste meli9 cōputāt in trāsuersali: ponētes frēm in pmo gradu filiu3 fratris in scdo. sc3 descēdēdo nepotē in 3° pnepotē in 4°. abnepotē in 5°. zc. Ascēdēdo vo patruū in 2°: patruu3 in 3°. abpatruū i 4° zc. Dilatādo vo duorū fratz filios in 2°: nepotes in 3°: sicut in Genealogia Adam per Seth et Chayn: qui sunt in pmo gdu: et filij eoz in 2°. Rō diuersitatis h9modi cōputatōis est ista vt dicit Alexan. papa. 35. q. 5. Ad sedem. In legib9 ob nihil aliud ipsa graduū mētio facta est: nisi vt hereditas vel successio ab vna ad alteram personam inter

cōsanguineoſ deferat. In canonib⁹ ꝟo ob hoc ꝓgenies cōputat vt apte monstret vſqꝫ ad quotaꝫ gn̄atione͂ a cōsanguineoꝝ ſit nuptijs abstinendum vt rite et canonice nuptie celebrant inter fideles. Hac igit de cā ꝗa hereditates nequeu͂t deferri: niſi de vna ad aliam ꝑsonā. Idcirco curauit ſeculariū Imꝑator in singulis ꝑsonis singulos ꝑficere gradus: ꝗa ꝟo nuptie ſine duabus ꝑsonis non valēt fieri. Ideo ſacri canones duas ꝑsonas in vno gradu constituerunt hec ibi. Q. ꝺ autem ibi dicit: ꝗa vſqꝫ ad ſeptimū gradū ꝑdurat cōsanguinitas ſm ꝯputatōeꝫ canonū: in ꝗb⁹ gradibus. 7. ꝓhibet mr̄imoniū: tūc ꝟum fuit: ſed hodie non durat consanguinitaſ niſi vſqꝫ ad quartū gdū incluſiue. Nā Greg. 9⁹ remouit tres vltimos graduſ: ex eo ꝙ nō poterāt bn̄ menti retineri tot gradus: ⁊ etiā erat ſatis difficile vſqꝫ ad ſeptimum gradū abstinere a mr̄imonijs taliuꝫ. Unde ſequebāt ſepe incōuenientia habet hoc ſtatutuꝫ eccleſie extra de conſan. ⁊ affi. Non debet. Gradus autem ſm leges quo ad ſucceſſione͂ hereditatis durant vſqꝫ ad decimū gradum cōputādo modo legali: vt dictum eſt. s̄.

De ꝓhibitione matrimonij int consanguineos.

Cap. i7.

De ꝓhibitiōe mr̄imonij int cōsanguineos. Nō ſꝫ Pe. tres ꝯclusiones. Prima ꝙ cōsanguinitas de iure nāli ſm rectam lineā aſcēdētiū ⁊ deſcēdentiuꝫ impedit matrimoniū: ſed pl⁹ filij cū matre ꝗꝫ filie cum patre ꝓpter reuerentiam. Propter qꝺ videtur ꝙ in linea recta in infinitū ꝓhibeat matrimonium: adeo vt ſi Adam hodie viueret non inueniret vxore͂ ſꝫ legiſtas. Rō huius ꝗa maior reuerentia debet ꝑentibus remotis ꝗꝫ ꝓpinꝗs. Unde pater nō dicit dn̄s ſꝫ auuſ ꝗꝫ diu viuit: ⁊ liꝫ maior ꝓpinquitas tn̄ maior reuerentia que plus attēdit. Nam cum filia fratris poteſt ſm leges contrahi: ſed non cū amita: que tamen nō eſt ꝓpinquior. Secūda conclusio eſt de ꝓhibitōe iuri diuini. Prohibēt. n. circa hoc plures ꝑsone puta ſimul nāli federe cōmorātes ⁊ ſunt. i2. que leui. i8. numerāt: mater nouerca ſoror neptis amita matterā vxor patrui nurus vxor fratris: niſi ꝑmortui ſine liberiſ: ꝑuigna filia ꝑuigni vel ꝑuigne ſoror vxoris que in lege nature ꝑmittebat: vt in Lya ⁊ Rachel copl'atl. Iacob. h⁹ rōeꝫ doc. aſſignant ꝗa mr̄imoniuꝫ ordinatur ad rephēsione͂ cōcupiſcētie: ſꝫ cōcupiſcentia nō repmit ſed magis auget ſi inter illas ꝑsonas quas conuenit in eadem domo cōuerſari eſſet conceſſa copula matrimonialis quia lex diuina rōabiliter ꝓhibet tale͂ copulā. Nā ꝗa electio non eſt niſi poſſibiliū eo ipſo ꝙ cōcupiſſibile ſit impoſſibile minuit vel tollit cōcupiſcētia illius: vnde ꝗꝫdiu cohabitātiū viroꝝ ⁊ mulieꝝ in vna domo poſſet eſſe matrimoniū: ſic tales ꝑsonas ꝑnomiatas cōtingit cohabitare ſimul cōcupiſcētia nō haberet frenū. Sꝫ exquo matrimoniū ſit impoſſibile inter tales ꝗa ꝓhibituꝫ ceſſat talis cōcupiſcētia

Tertia conclusio est de prohibitione iuris positiui canonici: quia illa iuris ciuilis nil ad propositum faciunt: cum circa sacramenta layci nil possunt disponere. Sed iure nouo prohibitum est matrimonium contrahi in quarto gradu et infra. In quinto autem et vltra permissum est in linea transuersali: vt de consan. et aff. Non debet. Alij gradus qui prius erant sunt ablati: et in huiusmodi potest dispensare papa et non alius quia non est permissum episcopis sicut in alijs. Eius est enim dispensare in iure qui est conditor iuris: vel cui commissum est a iure. Unde in gradu legis naturalis lege diuina prohibito solus deus dispensare potest: vel cui inspiraret: qui tamen non legitur dispensasse cum quoquam. Papa autem in his que sunt iuris positiui: puta in quarto gradu et tertio: immo et in secundo quandoque: puta collateralium equaliter quod contrahant dispensat: vtputa filij duorum fratrum quod lege Moysi et lege ciuili erat permissum. Nec est sufficiens causa dispensationis augumentatio patrimonij: sed pax vel concordia vel aliud huiusmodi. In linea autem ascendentium et descendentium in infinitum prohibentur nuptie. Est tamen dubium vtrum papa possit dispensare in gradu lege diuina vel naturali prohibito. Et si quidem prohibitio legis Mosayce in huiusmodi esset pure iudicialis non moralis non ligaret hodie: nisi in quantum esset iure canonico reassumpta talis lex: et sic in omnibus illis gradibus papa possit dispensare: sed fere omnes gradus lege Mosayca prohibiti: videntur prohibiti iure naturali: quia ad omnes illas personas cohabitantes est amicitia naturalis sine alio federe. Unde quia natura nihil facit frustra. vbi sunt mulieres alie: ex quibus possit fieri generatio sine istis frustra fit cum istis matrimonium: quod non est necesse: nec propter generationem nec propter amicitiam. Unde probabilius est quod papa non potest dispensare in illis gradibus. Et secundum hoc diceretur quod ante legem scriptam erat dispensatio a deo: vt cum illis contraheretur excepto primo gradu ascendentium et descendentium. Unde Adam inspiratus a deo dixit. Relinquat homo patrem et matrem ceteras personas uidetur permisisse: que tamen iure naturali erant prohibite: vt frater soror: in quibus primis credendum est deum dispensasse propter necessitatem.

De cognatione spirituali. Cap. 18.

Tertia cognatio est spiritualis scilicet compaternitas: et prouenit ex hoc quod aliquis confert sacramenta baptismatis: vel confirmationis: vel suscipit siue tenet illum cui tale sacramentum confertur. Per aliorum sacramentorum collationem non contrahitur cognatio spiritualis que habeat impedire vel dirimere matrimonium. extra e. c. Tua. et c. fi. li. 6. Jo. an. Per cathecismum vero contrahitur cognatio aliqualis: que videlicet habet impedire sed non dirimere matrimonium. e. ti. c. 2. li. 6. Ista tamen cognatio habet tres lineas. Prima est inter baptizatum: et illum qui ad baptismum suscipit: ac etiam vxorem eius si tunc habet et carnaliter cognouit. Nam quando vnus coniugum siue maritus siue vxor tantum tenet aliquem ad baptismum cognatio spiritualis etiam transit ad alterum non tenentem coniugem ipsius tenentis ad baptismum: etiam inter tales non potest esse matrimonium. scilicet inter suscipientem

cōiugez eius: si hʒ ⁊ suceptū. Immo etiā dicit Tho. ꝙ etiā cōpaternitas transit a viro in mulierem quācūqꝫ carnaliter cognitā: q̄uis nō sit vxor Idem sentit glo. sup. c. Si q̄s ex cōiugio. 30. q. 4. dicēs. ꝙ p fornicariū coitum acquirit cōpatnitas: q̄a vna caro efficit. Idē tꝫ Jo. an. i. 6. Ric. autē in 4°. di. 42. dicit ꝙ si aliq̄ efficiant vna caro p fornicariā copulā nō ꝓpter hoc transit cōpatnitas ab vno in aliū: q̄a p rē pure carnalez nō cōtrahit cognatio spūalis. Idē tenʒ Pe. de pal. in 4°. dicēs ꝙ cognatō spūalis dicit q̄a a spūalibꝯ causatur. vnde videt ꝯius ꝙ nō sic fornicarij cōicent sibi actiōes sicut cōiuges: q̄a in illis nō est nisi vinculū carnale ad tēpus: hic aūt spūale ⁊ carnale. vnde sunt magꝭ vnū: vñ in ꝯputatōe graduū pat ⁊ mat vna psona cōputat: q̄uis aūt esse duos in carne vna eq̄liter sit in fornicatōe ⁊ cōiugio tamē hic vbi querit de cognatione spūali aliq̄d debꝫ facere vinculū spūale. hec ille. Anto. de bu. sup decretali. Martinꝯ d cognatōe spūali refert vtrāqꝫ opinionē: sed hāc vltimaz dicit tenē Hu. ⁊ Archi. ⁊ Jo. an. e. ti. c. i. in nouella. li. 6. Nec obstat: dicūt ipi ꝙ copula fornicaria inducit affinitatē: q̄a illud in affinitate corpali: que etiaz p illicitā copulā vt vinculū corpale acquiri potest. Secꝯ in spūali vt cōpaternitas que est vinculū spūale. Uñ absurdū est dicere ꝙ p fornicariū coituz cōtrahat. Hec ille. Idē etiā tenʒ glo. Ray. Inno. etiā vtrāqꝫ opionē recitat: ⁊ neutrā prefert alteri. Uñ si q̄s tale inueniret matrimoniū iā cōtractū de p̄nti: vel cōsūmatuz: ex quo aliqui dicūt illud teneri tuta via esſʒ vt peteret dispensatio vel declaratō a dño papa. qđ si haberi nō possʒ bʒ regulā Hostiē. que dicit ꝙ vbi inueniunt cōtrarie opiniones de aliquo mr̄imonio vtrū teneat vel nō adhererēdū ē illi q̄ iudicat mr̄imoniū tenē: nisi cōtr̄ia opinio fulciret canonica auctoritate manifesta ⁊ expressa: bm igit eū potiꝯ dimitti debet in suo cōiugio q̄ꝫ separi: vbi aūt tales nondū cōtraxissent cōsulēduz est eis ꝙ abstinerent a cōctu hꝯmōi. Sʒ bñ possʒ aliquis cōtrahere cum sorore filij sui spūalis. 30. q. 3. Illud. Itē pōt ꝯtrhē pater cū illa quam filꝯ eiꝯ tenuit ad baptismū: vt nōt p. d. c. Illud. q̄uis filius nō possit cōtrahere cū ea: quā tenuit pater ad baptismū. Scda est inter baptizatū: siue sit masculus siue sit femina: ⁊ filios nāles ſuscipiētis: siue sint legitimi: siue illegitimi vñ inter eos n̄ potēit esse mr̄imoniū Et q̄a cognatio spūalis nō hʒ g̃dus q̄uis filꝯ nālis Petri nō possʒ ꝯtrhē cū filia spūali ipsiꝯ Petri: quam. s. tenuit ad baptismū: vel ad ꝯfirmatiōꝫ possʒ tñ cōtrahē cuz filia filie spūalis ipsiꝯ Petri. ar. 30. q. 3. c. i. Item filij duoꝝ cōpatꝝ siue geniti sint ante cōpatnitatē siue postea possūt cōtrahē ad inuicē: solū excepta illa psona per quā ꝯpatnitas est ꝯtracta: que nūqꝫ poterit copulari alicui filioꝝ sui pr̄is spūalis. 30. q. 3. Sup q̄bꝯ. hec ibi. Tertia est in suscipiēte in baptismo: ⁊ p̄ētes baptizati inter quos etiā nō pōt eē mr̄imoniū. vñ mat baptizati nūqꝫ pōt esse vxor eius q̄ tenuit ipm

baptizatũ ad baptiſmuꝫ:q̃a cõmat̄ ẽ eius. Itẽ nõ ꝙ ſi q̃s: puta Petrꝰ ↄt̄ volũtatẽ vxoꝛis ſue:puta marie tenꝫ vel leuat d̄ ſacro fõte filiũ alt̄iꝰ:puta Joħez filiũ Martini ↄt̄ volũtatez ẽt ipſiꝰ martini ƀꝫ Jo.neap.in quoliꝫ. 9ᵒ vtiq̃ cõtb̄it ↄ̃a cognatio ſpũalis int̄ eos ñ obſtãte inuolũtario ↄſẽſu ſeu cõdictõe illoꝝ: ita ꝙ petrꝰ ẽ ↄ̃e cõpat̄ martini: ⁊ maria ẽ ↄ̃a mr̄ ſpũ alis Johis velit nolit. hꝰ rõ ẽ ƀꝫ euꝫ q̃a qd̄ ẽ ex ſtatuto eccleſie ñ depẽdet ex volũtate ſbiectoꝝ ſtatuti ⁊ ſtatuẽ tis:ſꝫ ex ſtatuto eccl̃ie eſt ꝙ cognatio ſpũalis tñſeat ab vno ↄiugũ in alt̄o cõſũmato mr̄imonio: ⁊ ꝙ ↄpr̄nitas acq̃rat̄ pr̄i carnali p hꝰ ꝙ leuat aliꝙ filiũ eiꝰ de ſacro fõte ḡ zc̄. Itẽ põita cã ſufficiẽti cognatiõis ſpũalis oꝫ po nere cognatõꝫ ſpũalẽ.cã ẽ.n.ad quã ſeq̃t̄ effcꝰ. ſꝫ pr̄nitas ſpũalis q̃ cõſe q̃t̄ p actũ ꝓpriũ vniꝰ ↄiugũ ẽ ſufficiẽs cã alt̄i ↄiugũ cog̃tõis ſpũalis poſtq̃ mr̄imoniũ ẽ ↄſũmatũ ḡ zc̄. Itez nõ ꝙ regl̃arit̄ vnꝰ dꝫ tenẽ ad baptiſmũ ƀꝫ Ray.nõ pl̃es ſeu leuare de fonte: vt de cõſe.di.4.c.Nõ pl̃es. Et ſi ne ceſſitas cogẽt vnꝰ et idẽ põt tenẽ in baptiſmo ⁊ in cõfirmatõe. Si autẽ pl̃es tenerẽt.dic̄ Alber.in 4ᵒ.ꝙ hoc potiꝰ eſt ꝑmiſſio q̃ ſtatutũ:qđ deat approbari ꝑmittit̄ ãt rõe aicitie q̃ cõ trahit̄ int̄ illos.hec ille. Ubi ḡ duo aut tres ex more patrie cõit̄ tenẽt vr̄ tollerãdũ ⁊ ſine peccato fieri. Tutiꝰ tñ eſſꝫ hr̄e ſup hꝰ diſpẽſatiõꝫ ab epo: ſi pr̄ vult hr̄e pl̃es tenẽtes ad baptiſ mũ:vt nõ.hug.in decre.⁊ cũ plures tenẽt cõħit̄ cũ oibus cog̃tõ ſpũalis q̃ impedit ⁊ dirimit mr̄imoniũ ƀm

hoſt. Sꝫ diligẽter attẽde ꝙ oꝫ ꝙ te neãt ſiue tãgat ipꝫ baptizãdũ cũ ba ptizat̄:vel cũ d̄ fõte leuat̄ a ſacerdo te imediate ſi volũt eẽ cõpr̄ẽs: aliter ex eo ꝙ extiterũt ibi ſolũ nõ tãgẽdo ⁊ reſpõderint ꝓ puero:abrenũtio zc̄ nõ eẽt cõpr̄ẽs. Pe.d̄ pal. In aliq̃bꝰ .n.locis ſacerdos aquã effũdit bapti zãdo:⁊ q̃ volũt eẽ cõpr̄ẽſ tenẽt bapti zãdũ. In alĳs.n.tenꝫ pueꝝ ipẽ ſacer dos cũ baptizat:qđ ꝓcipue fit cuꝫ fit baptiſmꝰ p imerſiõeꝫ.et tũc ꝑmo re cipiẽtes baptizatũ d̄ ſacᵒ fõte a ſacer dote in pãno:vel nũdu ſũt pr̄ẽs ſpũ ales:vt nõt hug.in decretl. Et ſilr̄ p ꝓcuratõeꝫ nõ põt cõtb̄i cõpr̄nitaſ q̃ tũ ad cognatõꝫ ſpũalẽ:vt põit archi p.l.pꝰ moꝛtẽ.d̄ adop. Idẽ Jo.an.et q̃uis ñ rñdeat aliq̃s dum tñ teneat ad baptiſmũ:vel tãgat efficit̄ prinꝰ: ⁊ cõħit̄ cognatõ ſpũalis. Illi autez pl̃es q̃ ſiml̄ tenẽt ad baptiſmũ ñ ꝓhi bẽt̄ ad inuicẽ cõħẽ:vt Inno.ponit Itẽ nõ ꝙ laycꝰ ẽt q̃ baptizat aliqueꝫ ſiue in cãu neceſſitatl. ſiue ex̄: nõ põt cõħẽ cũ illa quã baptizauit.ex̄ e.ne dũ.li.6. Itẽ nõ ƀꝫ Tho. ꝙ ſi vir vel mulier baptizat vel teneat ad baptiſ mũ ꝓpriũ filiũ ſi hꝰ facit in articulo neceſſitatl.ſeu p erroꝛẽ nõ impeditur exigẽ debitũ vel reddẽ ex̄ e. Si vir. Si ↄ̃o fecit p fraudẽ impedit̄ exigẽ ſꝫ tñt̄ reddẽ.⁊ ſi vterq̃ fuit in culpa: neut̄ põt exigẽ: exacꝰ tñ vtq̃ reddẽ tñt̄:vt dic̄ hoſti.⁊ addit.Meliꝰ tam̄ eſſꝫ vt cõtinerẽt̄. Eodẽ ãt ɱ ſi vir tꝫ aliquẽ filiũ vxoꝛis ſue:vel vxoꝛ filiuꝫ mariti ſui ſi ex ig̃rãtia hꝰ fac̄ excuſat̄ ſi ex malitia nõ ꝑõt exigẽ debituꝫ. ſi ↄ̃o fecit p fraudẽ impedit̄ exigẽ:ſed

tn̄r redde͞. Jde͞ Ric. Credo tn̄ ꝙ sup
h° eps possit dispe͞sare. s. q° ad exa-
ctione͞ debiti: sicut de eo q̇ cog͞uit co͞
sanguineam vxoris sue: cu͞ quo eps
po͞t dispe͞sare q° ad debiti exacto͞z: ƀz
Pe. de pal. vt he͞s. s͞. vbi he͞s de ipe-
dime͞to affinitat. l. ibi vide. Jte͞ no͞ ꝙ
si Johāna vxor petri tenuit ad bap-
tismu͞ filiu͞ berte anteq̄ꝫ ꝯmisce͞r: siue
ꝯtrhe͞r mrimoniu͞ cu͞ ipo petro. Jpsa
mortua po͞t petr⁹ hr͞e in vxore͞ ipsaz
Bertaz: ⁊ sic successiue isto m̄ q̇s po͞t
hr͞e duas ꝯmr͞es in vxores. Sz si pe
trus cog͞uit Johānaz an̄q̄ꝫ tene͞t ad
baptismu͞ filiu͞ berte: n̄ pote͞it postea
vnq̄ꝫ berta͞ hr͞e in vxore͞. Jte͞ ille qui
tz ad baptismu͞ vel ꝯfirmato͞ez filiuz
petri ex mulie͞ ꝯcubina vl' vxore alia
susceptu͞ q̄ꝫ ex ea qua͞ nu͞c hz vxore͞ n̄
efficir ꝯpr̄ isti⁹ vxoris: qua͞ nu͞c hz ipe
petr⁹ ⁊ ide͞ de filijs vxor l. alic⁹ ex alio
viro genit⁹. Jte͞ no͞ ꝙ n̄ baptizatus
q̄ꝫuis aliu͞ n̄ de͞at tene͞ ad baptismuz
tn̄ si d̄ facto vel necc͞itate tz vel leuat
vel baptizat n̄ ꝯtrhit aliq̄ꝫ cognato͞ez
spu͞ale͞ ƀz tho. pe. ⁊ Ric. ⁊ addit alb.
dice͞s ꝙ si alr ꝯiugu͞ e͞ baptizat⁹: ꝑ eu͞
tn̄sit cog͞to͞ ad eu͞ q̇ n̄ e͞ baptizat⁹. ide͞
d̄ ꝯfirmato͞e. Sz si baptizat⁹ tz filiu͞
n̄ baptizati bn̄ ꝯtrhit ꝯpr̄nitate͞. Jtez
no͞ ꝙ n̄ dz q̇s tene͞ ad baptismu͞ vel
ꝯfirmato͞z fre͞z vel sorore͞: q̇a suffic ir
tales vinculu͞ carnale. Oia a͞t q̇ dc͞a
su͞t de tene͞te ad baptismu͞ seu d̄ fo͞te
leuāte erga susceptu͞ vel leuatu͞: ⁊ ꝑe͞
tes ei⁹ q° ad ꝯtrhe͞da͞ cog͞tio͞ez spu͞ale͞
itelligas similir d̄ baptismo ⁊ ꝑe͞tib⁹
ei⁹ q° ad ꝑdicta͞ cognato͞z: ⁊ oia que
dc͞a su͞t d̄ baptizato q̄ꝫtu͞ ad tene͞te͞ et
baptizāte͞ in ꝯtrhe͞da cog͞to͞e spu͞ali
cu͞ baptizato. Jntelligas ꝑiformir in
co͞firmato͞e ⁊ tene͞te ad co͞firmato͞ez
in co͞trhe͞do cognato͞z spu͞ale͞: cu͞ co͞fir
māte ⁊ ꝑe͞tib⁹ ei⁹. et dic Coff. ꝙ ista
cognatio spu͞alis sic legalis n̄ he͞t ra
mos: vn̄ ad ꝑso͞as: cu͞ q̇b⁹ co͞trcte sr n̄
egrediu͞r. No͞ igir ꝙ q̇cu͞q̄ꝫ in aliq°
istoꝝ ipedim͞torū detet⁹ scie͞r co͞trhit
peccat mortalir. ⁊ in q̄tuor ex his ipe
dime͞tl e͞ excōicat⁹ scie͞r co͞trhens: nec
talis dz absolui: nec po͞t n̄ cessz a tali
mr̄imonio sic ꝯn̄cto: vel petat dispe͞
sato͞ez a papa vbi po͞t ⁊ interiz absti-
neat se ab vsu mr̄imonij sic ipediti. ⁊
no͞ ꝙ in nullo. i 7. ipedimentoru͞ po͞t
dispe͞sare aliq̇s cir papa͞: ƀ ⁊ ipe papa
in aliq̇b⁹ hoꝝ n̄ po͞t dispe͞sare. s. i ipe
dime͞to ligaminis: cu͞. s. aliq̇s e͞ alteri
ligat⁹ ꝑ v͞ba de pn̄ti: talis. n. n̄ possz
cu͞ alia ꝯn̄he͞ e͞t dispe͞sāte papa. Jte͞
in ipedime͞to erroris ꝑso͞e: ⁊ in impe
dime͞to viole͞tie: vbi nullo m̄ e͞ co͞se͞s⁹
⁊ i ipedime͞to coeu͞di omni m̄ ex fri-
giditate nāli vel castrato͞e vel male-
ficio: vel alia idisposito͞e ꝑueniēte q̇a
in h⁹mo͞i oib⁹ nullu͞ e͞ mr̄imoniu͞: io͞
n̄ po͞t face͞ papa vt ibi sit mr̄imoniu͞
De ipedime͞to coeu͞di vr̄ dice͞. Pe. d̄
pal. ꝙ illd̄ sit ex statuto ecclesie: q̇a id
n̄ ꝑtinet ad sb͞az mr̄imonij. et inde e͞
ꝙ si sciue͞it alr ipedime͞tu͞ tale: ⁊ nihi
lomin⁹ co͞trhit e͞ v͞u͞ mr̄imoniu͞: qd̄ n̄
esset si deessz aliq̇d de sb͞a mr̄imonij
cu͞. n. ꝑncipalis finis mr̄imonij sit ꝓ
les n̄ vitato͞ fornicato͞is: si posse coire
ce͞t d̄ sb͞a matrimonij multo magis
posse gn̄are: et sic senes n̄ posse͞t ꝯn̄
here qd̄ e͞ falsu͞. De ipedime͞to error l.
co͞dito͞is vr̄ dubiu͞ ƀm hug. tn̄ istd̄ e͞
de statuto ecclesie. Jde͞ dicit Pet. de

pal.s.qd est de iure positiuo qd etiā videt sentire Ric.in 4°.di.36.dicit .n.ꝙ error deterioris cōditōis:⁊ si nō tollat cōsensū in psona:tn̄ multū minuit. Et qa rōnabile est vt deceptis iura sbueniāt:⁊ maxime qn̄ est deceptio in re graui:ideo nāli eq̄tate statutū est psonam seruilis conditōnis illegitimā esse ad cōtrhēdū cuz psona libera:q̄diu liberā eē credit ipe liber cōtrahēs cuz serua:ledit.n. enormit in bonis mrimonij.s. in bono plis: qa nō hēbit eā in sua ptāte in bono fidei:qa non poterit ita libē reddere debitū dn̄o occupante eū in bono sacramēti.i.cohitatōis inseparabilitate qa dn̄s posset eā vēdē.h ille. De ipedimēto voti solēnis in religiōe. Thoma be.et Alber.tenēt ꝙ nō pōt.hugo. cardinalis. Ric.in 4°. hosti. Inno tenēt ꝙ pōt ex magna cā:vt ex reformatōe regni vni⁹ ⁊ h⁹mōi. Et Jo.i sū.cōfess. dicit de facto vidisse talez dispensatōez factā:hanc etiā opionē .s.ꝙ papa possit dispēsare:tenere vr̄ idē Tho.in 4°.di.34.ar.4. ⁊ Joh. neap.in quolibz.dicit hāc opionē eē pbabiliorē. In impedimēto ordinis tenēt fere oēs ꝙ possit:q̄uis nō consueuit. In impedimēto criminis absq dubio pōt ſz Pe. de pal.⁊ de ipedimēto spūalis vel legalis cognatiōis pōt ſm Pe.de pal. De impedimēto etiā qd est ex publice hoēstat.l.iusticia certū est ꝙ possit cū sit ex ɔstōe ecclie vn̄ pe.d pa. sic dic ꝙ papa pōt dispēsare in oib⁹ gdib⁹ publice hoēstatis iusticie q sumūt ſm gdus cōsanguinitatis:⁊ hoc pz: qa nō est phibituz lege nāli vel diuina. Unde posset dispēsare ꝙ qs cōtrahēt cū sposa vel vxore nō cognita pris vel fratris. Et nō ꝙ qn̄ aliq cōtrhūt mrimoniuz de facto:qd de iure nulluz est. si postea obtineāt dispensatōez a papa super impedimēto: nō pterea ratificaret pdictū mrimoniū quo ad deū:etiaz si āte dispēsatiōnē secuta erat copla carnalis ſ opz ꝙ denuo interueniat mutuus cōsensus interior in alterutꝝ ⁊ si cū hoc seqt copula carnalis non est necessaria noua expssio vboꝝ:et hoc in fauorē mrimonij. Et hoc videt dicē Ric.in 4°.di.40.in quodā fi tutius tn̄ esset vt de nouo ipsa fieret expssio vboꝝ ɔsēsū exprimētiū. Dicit etiā idē Ric.ꝙ cū carnalis vsus mulieris ex mrimoniū sit ɔtra ius nāle: iō ibi locū nō hz pscriptio: vt.s.ex h⁹ ꝙ tenuit aliquā ɔcubinā p.30.ānos facta sit ei licita talis cōmixtio: ſ sēp mortalit peccat. Ipm ēt mrimoniū qa est de iure diuino ⁊ nāli: iō pscriptio facere non potest vt valet mrimoniū:qa a pncipio fuit nullum: et econuerso: vel ꝙ efficiatur nullum: qd a pncipio fuit vum. ex de cōsan. ⁊ affi.non debet.ptiz in textu:⁊ ptiz in glo. Itē nō ꝙ ſz hosti.qn̄ doc. discor. circa impedimētū mrimonij: vbicūq doc.p glo.suas dicunt solui mrimoniū:ſ nō inducūt ius expssuz cōriū dicenti adhereas. ex de testi. licz ex quadā.in fi. Item nō ꝙ cum ecclesia pcipit alicui cōiugū cohitare cum altero:⁊ ille cui pcipit sciat esse impedimētū ſm hugo.in hoc casu: q̄tū ad reddēdū debitū nō tenetur obedire: tam in cohabitōe ⁊ necessarioꝝ exhibitione obedire debz:⁊ nō

negare ei cui se de facto copulauit. Item nota q qui audit impedimētū esse inter se ⁊ vxorē ꝯm Guil. Si audit a fide dignis ⁊ nō suspectis cum nō debeat esse negligēs sue salutis tenetur inquirere ꝟitatem: al's esset affectata ignorātia que nō excusat. Si concipiat ꝓbabilē opinionē de dicto alicui⁹ nō debet exigere debitū licet reddere teneat̄. Sec⁹ si ita inueniret ꝟitatem q esset impedimētū inter eos qd haberet pro constanti: Tunc nec exigere nec reddē debet. Porro qui audit tale impedimētū a viro fide digno: aut iurato: aut compatre suo: aut ꝓprio sacerdote: aut etiā publica fama non ita tenet̄ credere q peccet mortaliter si nō credat: ꝫ venialiter. Hec Guil.

De impedimētis nō dirimētibus matrimoniū contractū.

Cap. 19.

e Est ⁊ aliud gen⁹ ipedimēti qd ē q̄dē impediēs mr̄imoniū ꝯtrhēdū: ꝫ nō dirimens contractū: ⁊ istud est multiplex. Et p̄mo q̄dē coīt̄⁹ clādestin⁹ ipsi⁹ mr̄imonij: ex de mr̄i. coīt. cōt interdictum ecclesie. Per totū. Qui ḡ cōtrahunt clandestine mr̄imoniū peccant mortaliter: ⁊ tale mr̄imoniū dr̄ cōtra interdictū ecclesie q̄a cōtra ꝓhibitionē ei⁹ ē: vbi nō ꝫ Pe. de pal. in 4°. q ꝫ pōt esse duplicit̄. Uno m̄ q̄a est coīt statutū ecclesie vel iuri. Ut q̄a trib⁹ tpib⁹ āni interdictis: de qb⁹ in. c. se. vel q̄a ē clādestina dispēsatio: ꝓhibet̄. n ne mr̄imonia fiāt clādestina: et fine bānis. ex de clan. des. Cū inhibitio. vbi dicit̄ q cū dȝ fieri aliqd mr̄imoīū

debēt i ecclesia bāna publica p sacerdotes ꝓpōi: vt. ꝑ. cōpetētē t̄minū: q̄ scit impedimētū ꝓponat: et si apparuerit ꝓbabilis coniectura cōtra copulā futurā interdicat̄ expsse: donec cōstet q̄d fieri debeat: al's si coīberēt sine bānis: vbi. s. talia ꝟuāt̄: aut post ꝓhibitōē extiterit impedimētū puta ḡd⁹ ꝓhibit⁹: tūc filij dicēt̄ illegitimi: nec excusabūt̄ ꝓpt̄ igrātiā pētum: et sacerdos q̄ tales cōiūctiōes inhibere cōtempserit: vel regularis q̄ interessȝ h⁹mōi punit̄: vt in dicta decre. In aliqb⁹ tn̄ locis nō fiūt hec bāna: sed solū contrahūt̄ sponsalia solēniter ⁊ publice multū ante mr̄imoniū ⁊ interim potest manifestari an sit impedimētū. Un̄ in talibus locis ratione contrarie consuetudinis omissionē bānoꝝ nō puto esse peccatū: sed vbi seruant̄ esset mortale omittē. Alio modo dicit̄ mr̄imoniū contra interdictum ecclesie: q̄a est contra p̄ceptū hominis ministri iuris ⁊ ecclesie. Et iste minister vel est ꝓchialis sacerdos qui potest dispensare mr̄imoīū ⁊ si nō iudicare. Ipse. n. hȝ inquirere de impedimento ⁊ inhibere. Aut ē officialis episcopi nō sacerdos q̄ sol⁹ bn̄dicit nubentes. Uel archidiacon⁹ aut Abbas hn̄tes hoc ex cōsuetudie vel priuilegio: ⁊ habent iudicare: ⁊ si non dispēsare si nō sunt sacerdotes. Aut est epūs vel supior eo: et hic hēt iudicare ⁊ dispensare. Judicare rōe iurisdictōis dispensare rōne ordinis cum cura. Cōtrahere ḡ contra ꝓhibitionē ecclesie vel ministri est mortale: nisi fuerit dispensatum ab eo q̄ potest: ⁊ si q̄dē facta fuerit inhibitō

ab inferiori papa vt epo vl' ,pochiali q̄uis sit peccatū:tamē si nō est aliud impedimentū tenet. Item si a papa facta est simplex inhibitio:quia non anulat' ,pter hoc. Sed si hoc prohi buerit decernens irritum ⁊ inane:si secus factū fuerit: tunc matrimōiū est nullū: q̄a per hoc reddit eos in habiles. Plus est.n.reddē multos inhabiles q̄ paucos:sed ipse ,phibēs mr̄imoniū per cognationē sp̄ualem legalē vel carnalē in gradu nō ,phi bito lege diuina reddit h'mōi inha biles.ꝙ zc. h pe. 2° votū simplex. q̄d q̄dem impedit cōtrahēdū matri moniū:sed non dirimit contractū. di.27.Per totum.in tex.⁊ glo. Et idem Ricar.⁊ Tho.in 4°. Talis ꝙ mortalit' peccat q̄ hn̄s votū simplex castitatis contrahit: et nihilominus adhuc tn̄t implē votū:si nōdū cog̃ nit vxorē: cū q̄ ɔtrit ,p v̄ba de p̄nti: q̄a adhuc implē pōt.s.intrando reli gionē etiā inuita vxore. ⁊ sic n̄ pōt ɔsūmare mr̄imoniū absq̄ peccato mortali:postq̄ v̄o cōsūmauerit: reli gionē intrare nō pōt vxore inuita:⁊ tn̄t reddē debitū vxori petēti:siue ex p̄sse:siue inte̾ptatiue b̄m Tho.⁊ Ric. in 4°:s nō licz ei petē:al's b̄z quosdā vt Ric. peccat mortalit' quotiēs exi git debitū: q̄a adhuc potest ⁊ debet seruare votum q̄tum in ipso est. Et dicit Hosti.ꝙ si quis hn̄s tale votū petat ab aliquo vtrū si contraheret tenerē matrimoniū: nō dz sibi rn̄dē clare.s.ꝙ teneat: ne det' sibi occasio frangendi votum:sed in huiusmodi debemus tales querētes prudēt' elu dere vt docet Origenes.di.43. In mandatis. Tertio spōsalitiū factū cum altera:nisi mutuo ,ptes se absol uant:vel ex altera ,ptium sit aliq̄d ex his ,p que licite p̄nt spōsalia frangi: talis etiā peccat mortalit'. Quarto tenē vel suscipē aliquē vel aliquā ad cathecismū q̄ ,pcedit baptismū.ext̄.e. per cathecismi.li.6. Quinto q̄dā crimina.vz.incestus post cōtractum matrimoniū cū affinib' ɔmissis.32 q.7.Si q̄s viduā.⁊.c.Cōcubuisti.cū .s.q̄s cog̃scit ɔsanguineā vxoris sue vel cū cog̃scit' si mulier est a consan guineo mariti sui:,pt' h'mōi icestū delinq̄ns amittit ius petēdi debitū n̄ solū ab vxore vel viro attinēti illi: cū q° ɔmisit icestū: s ēt illa vxore vel viro mortuo si cōtrxerit cū alia p̄sōa: q̄d facē n̄ dz sin̄ dispēsatōe epi ab ea exigē nō pōt vt ex̄ de eo q̄ co.cōsan. vxo.sue.Tn̄smisse.In vtroq̄ tn̄ cāu reddē tn̄t b̄z Ric.in 4°.di.34.Pōt tn̄ eps dispēsare vt.s.talis ,puat' iure exigēdi possit exigē absq̄ peccato b̄z Pe. de pal.in 4°. Cog̃scēdo autē ɔsanguineas ,ṗprias vel ,pmittēdo se cognosci:q̄uis nō min' peccet: imo magis:nō tamē repitur in iure ꝙ ,p uet' exactōe debiti:vel ꝙ impediat' a contrahendo. Ric.etiam hoc dicit .s.ꝙ incest' cū ɔsāguineis nō ipedit mr̄imoniū ɔtrhēdū:nec ,puat exactōe debiti:sic incest' cū affinib'. Itē int' fectio ,ṗprie vxoris.33.q.2.Admonē ⁊.c.Interfectores q̄d intelligitur:cū occidit:vel in vindictā propter adul terium ab ea cōmissum: Uel quia alias eā excusam habet propter aliq̄ defectum:non ,pter hoc vt coñhat cū altēa quia tūc dirimēt' illd̄ seq̄ns

Et idē ſm Pe. de pal. de muliere q̄ dat venenū viro: vel alio m̄ occidit eū. Itē rapt⁹ ſpōſe alti⁹. 27. q. 2. ſtatutū. Itē ſuſceptio ꝓprij filij de fonte vl̄ ꝯfirmatōe qn̄. ſ. q̄ſ fac̄ h̄ inſidiādo mr̄imonio: vt poſſit ꝑuare alterum debito ꝯiugali. 30. q. i. de eo. Item interfectio ſacerdotis. ex̄ de pe. ⁊ re. q̄ ꝑſbyterū. Itē ſolēnis pn̄ia. 33. q. 2. d̄ his. Itē ſi q̄s monialē ſciēt̄ in vxorē ſuſcipiat. 27. q. i. hi qui. Oēs p̄dc̄os cāus pōit Ricar. Alber. Tho. ⁊ Pe. ⁊ hoſti. p̄t̄ vltimū quē ſol⁹ hoſtiē. addit. Lȝ āt hec et forte alia ipediāt cōn̄hēdū. Si tn̄ timet̄ d̄ incōtinētia dȝ ei eps cōcedē lr̄iaȝ nubēdi. ar. 33. q. 2. Antiq̄. ⁊ c. In adoleſcētia. ex̄ d̄ eo. q̄ eo. cō. vx. ſue. Ex lr̄is. Et h̄ȝ quē addit Guil. ſufficit lr̄ia ꝓprij ſacerdotis: imo de ꝯſuetudie n̄ ſuatur talis rigor petēdi lr̄iaȝ. Ric. autē dicit in 4°. de interfectore vxoris: ꝙ ſi cōn̄hit mr̄imoniū: q̄uis n̄ ſit dirimēdū: cū nō obſtat aliud ipedimētū peccat tn̄ cōn̄hēdo cōn̄ ſtatutū eccleſie: niſi p⁹ cū eo fueit diſpēſatū: ⁊ idē videt̄ dicendū de alijs cāib⁹ ſupradictis. Pe. d̄ pal. in 4°. pōit vtrāq̄ opionē: ſ₃ d̄clinat ad ſecūdā dicēs ꝙ ſiñ diſpēſatōe nō lȝ inuoluto in aliq̄⁹ dictoꝝ ipedimētoꝝ: ſeu criminū cōtrhē: vel d̄bitū petē ſine diſpēſatōe ⁊ ꝙ nō niſi epūs diſpēſat: nec valȝ ꝯſuetudo in ꝯtriū: niſi cōſtarȝ ꝙ epi h° lōgo tpe ſciētes diſſimularēt: al̄s contrariū faciētes peccāt mortalit̄. Nō h̄ȝ Pe. de pal. i 4°. ꝙ clādeſtina deſpōſatio dicitur fieri ſex mōis. Pmo. vȝ. qn̄ fit ſine teſtib⁹. 2° qn̄ conueniūt clādeſtine anteq̄ȝ recipiāt bn̄dictōeȝ nuptialeȝ: ꝓ loco ⁊ tpe quo petē pn̄t. 3° q̄do ſpōſalib⁹ nō ſolutis ſ₃ ſoluēdis ſolū au ctoritate iudicis ſine lr̄ia ei⁹ cōn̄hit aliud mr̄imoniū. 4° qn̄ ꝯtrhūt mr̄imonium āte pubertatē ſine iuſta cā abſq̄ȝ lr̄ia epi cōtra ꝓhibitōꝫ que fit ex̄ de ſpō. impu. c. 2. 5° qn̄ cōtra interdictū ſpāle: ſic alicui cōn̄dicit̄: ne ꝯtrhat cū alia ꝓpt̄ ipedimētū ⁊ h⁹i. 6° qn̄ h̄ fit omiſſis bānis: q̄ intelligit̄ vbi nō eſt ꝯſuetudo in cōtrariū ⁊ quocūq̄ȝ iſtoꝝ mōꝝ cōtrhat̄ ē cl̄pa mortalis ꝓpt̄ inobediētiā eccleſie. ſ₃ i ſex cāib⁹ pōt iuſte diſpēſari. Pmo cū magr̄ib⁹: q̄a eoꝝ mr̄imonia ſolēt cū magna deliberatōne tractari per amicos. 2° qn̄ valde nobilis ig̃bilē ducit. 3° cū diues paupē. 4° cum ſenex iuuenē. 5° cū timet pētes: cū iā cōn̄xit. 6° cū diu fueit ſic: et hoc ꝓpt̄ ꝯcūdiā. Diſpēſat āt in h̄ epūs de ꝯſuetudie ꝑ papā ſcitā: ⁊ diſſimulādo approbata: al̄s cū ſit ſtatutū generalis cōcilij ſol⁹ papa diſpēſat. hec Pe. de pal. in 4°.

De ipedimēto feriaꝝ qn̄. ſ. n̄ pn̄t fieri nuptie. Cap. 20

Eſt aliud gen⁹ impedimēti tpalis: ſiue ad tps q̄ habet ipedire: ſ₃ n̄ dirimē mr̄imoniū: q̄ d̄r ipedimētū feriaꝝ: q̄ q̄dē ipedit ſolū celebratōꝫ nuptiarū: ⁊ bn̄dictōeȝ nuptialē: ⁊ t̄ductōꝫ vxoris in domū: n̄ āt ipedit ꝯtctū mr̄imōij vel de futo: vel de pn̄ti: q̄ fit ſolo ꝯſēſu ꝑ ꝟba expſſa h̄ȝ Ray. ⁊ Hoff. ⁊ glo. ſup. c. Capellan⁹. ex̄ d̄ ferijs. niſi repugnaret huic pᵉe ꝯſuetudo. Hoſti. tn̄ vr̄ dicē: ꝙ nec ēt iſtō licet: ſed pmū cōiter tenet̄. Pe. de pal. in 4°. dicit.

parricida
venefica
raptus sponse alterius
susceptio filii ad fontem
interfectio sacerdotis
solennis penitentia
monialem
dispensatio
Interfector uxoris
desponsatio clandestina sex modis dicitur

Cōtrahē p v̄ba de futō n̄ ē ꝓhibitū ꝛ lʒ ẜm quosdā: nec ēt p v̄ba ꝺ p̄n̄ti Istꝺ tn̄ vltimū n̄ vr̄ q̄a iste cont̄ct⁹ ꝺʒ fieri clādestine: ẜ in facie ecclesie. In facie aūt ecclesie nō vr̄ faciēduʒ: sicut nec bn̄dictio nuptialis. h ille. Credo in h⁹ stādū esse cōsuetudini ecclesie.

Sciēdū igit̄ ꝙ tꝑibus his n̄ p̄nt nuptie celebrari. vʒ. ab aduentu vsqꝫ ad epiphaniā: neqꝫ includit̄ octaua epiphanie: cū de ipa nō sit exp̄ssū i iure Itē a septuagesima vsqꝫ ad octauaʒ pasce inclusiue. Itē a trib⁹ dieb⁹ āte ascēsionē vsqꝫ ad octauas pētecostes excludēdo tn̄ ipsā dominicā: que est octaua dies ꝛ pent. q̄a ipm festū nō hʒ octauū diē. vn̄ in ipa p̄nt nuptie celebrari. ex̄ de ferijs. Capellan⁹. i fi. ꝛ. zz. q. 4. n̄ pōt. ꝛ trib⁹. c. sequētib⁹.

Qui āt nuptias fac̄ his tꝑib⁹ peccat mortalit̄: q̄a con̄ statutū gn̄ale ecclesie facit. ex̄ de mr̄i. con̄ con̄. int̄ ecc. ꝑ totū. Ipe. de pal. in 4⁰. di. zz. dic̄ ꝙ celebritas nuptiaꝝ est indicta ab aduētu vsqꝫ ad octauā epiphanie inclusiue. De alijs duob⁹ tꝑib⁹. Cōcor. cū supradict̄. Iteʒ de 3⁰ tpe. s. a triduo an̄ ascēsiōeʒ vsqꝫ ad octauā pent. dic̄ ꝙ nuptie suspēdūt̄ vsqꝫ ad festuʒ trinitat̄. ita tn̄ ꝙ n̄ a p̄mis vespis trinitatis licʒ con̄hē: ẜ a p̄ncipio noctis: vel media nocte: vel sicut v̄i⁹ puto a mane in antea. Et lʒ sit ita de iur̄. s̄btilitate: q̄a tn̄ cōsuetudo est optima legū int̄p̄s: iō sequēda est terre cōsuetudo a plat̄. diu scita vel dissimulata siue de celebrādo nuptias in diebus illis extremis siue de abstinēdo. Itē nō ꝙ festa ẜm nouā legē et veterē a vespa vsqꝫ ad vespā celebrāt̄: tam in septuagesima sibi ꝓp̄riū est offm̄: qꝺ abdicat cātica leticie: q̄a nō incipit a vespis: ẜ in cōpletorio qn̄ p̄mo intermittit̄ alleluia: Un̄ vsqꝫ ad cōpletoriū exclusiue licet con̄hē. Sed officiū aduent⁹ ꝓp̄riū p̄fecte incipit a vespis sabbati p̄cedentis: vnde ex tūc nō liʒ con̄hē. In dieb⁹ v̄o vltimis nō solū vespe: imo cōpletoriū sūt de tpe p̄cedenti p se loquēdo licʒ p accidēs superuenienti maiori festo nil fiat de illo in cōpletorio vel solū mēmoria in uespis: sicut apꝺ illos q̄ faciūt festuʒ trinitatis in octaua pent. p̄dit vespas ꝛ cōpletoriū: ꝛ similit̄ qn̄ festuʒ celebre euēit in octaua ephie ꝛ octaua pasce nō tn̄ ꝓp̄t hoc lʒ in ista vespa: ẜ sicut s. dictū est in talib⁹ est cōsuetudo seruāda: vn̄ in mult̄. terris: ēt ꝺ nocte ꝓfūda in vigilia aduent⁹ ꝛ septuagesime nuptias faciūt: ẜ si p⁹ mediā nocte facerēt essʒ corruptela: q̄a media nocte more Romāo nox incipit: vt dr̄. ff. ꝺ ferijs. l. more. Un̄ sic nulla cōsuetudo excusaret celebrare in mane diei: sic nec p⁹ mediā noceʒ: ẜ certū est: q̄a con̄ sāctoꝝ patꝝ canones est.

Con̄hentes āt nuptias istis tꝑib⁹ ꝓhibit̄. debent puniri: in q⁰ deliq̄rūt ut. s. ad tps sepent̄: ẜ si sit picul̄ū incōtinētie: alia p̄n̄ia pōat̄: et i ista dispēset̄. Sacerdos āt q̄ dedit bn̄dictiōeʒ puniend⁹ est g̃ui pena: licet arbitria Nō āt esset mortale exigē talib⁹ tꝑib⁹ ab uxore p̄us rite bn̄dicta. Ipe. de pal. Item ꝛ si mortale sit mr̄imōiū cōsūmar̄ tali tpe: tn̄ p⁹ p̄mā copulā iteꝝ cog̃scendo nō peccat mortalit̄ nisi hoc faceret in cōtēptū ecclesie ordinātis. Hec Ipe. de pal.

De spōsalib⁹. Cap. xi.

Circa ɔtractū mr̄imonij. Nō ꝙ mr̄imōiū iniciat̄. p̄^{o}.ſ.ꝑ ſpō ſalia ſiue ꝑ ꝟba ꝺ futuro. z^{o} ratificat̄ ꝑ ꝟba ꝺ pn̄ti: vel alia ſigna exp̄mētia ɔſenſū. z^{o} ɔſūmat̄ ꝑ carna lez copulā: ⁊ h̄ coit̄ obꝟuat̄. Nō ē tn̄ neccīuz ꝙ ſpōſalia p̄cedāt: qa abſqꝫ ꝓ miſſiōe facta de futō pōt q̄s ſbito cō trahē ꝑ ꝟba de pn̄ti. Similit̄ ēt ad eſſētiā mr̄imonij n̄ ē neceſſariū ꝙ ſe quat̄ copl'a carnalis. Vn̄ int̄ mariā ⁊ Joſep. dicit̄ fuiſſe ꝑfectū mr̄imōiū q^{o}.ſ. ad ei⁹ eſſētiā: et ſi n̄ q^{o} ad ei⁹ ſi gnifitatōez ɔpletā: cū tn̄ vtqꝫ remā ſerit ꝟgo. 27. q. z. §. cū g̊. qa ɔtrxerāt ꝑ ꝟba de pn̄ti: fuerat. n. reuela tū vir gini Marie: ꝙ Joſep nūqꝫ exigeret debitū ab ea. Sz ſi exegiſſz fuēat di uina aucte diſpēſatū vt reddē n̄ te neret̄. Et vna ex cāiſ q̄re beata ꝟgo Maria fuit deſpōſata ƀz originē. z A q. z. Jnuēta eſt. vt ꝑtus ꝟginis dia bolo celaret̄: qꝫuis. n. ⁊ ſi corda hōi num nō cog̊ſcat ꝑ ſe et corꝑa q^{o} ad exteriora ſciat: nō tn̄ valuit ſcire vtꝝ ex Joſep: vel ſine viro ɔcepiſſz: nec ſi ꝟgo peꝑiſſz: vel nō ꝟgo: et h̊ ꝓpt̄ ni miā ſāctitatē ꝟginis: qa n̄ ꝑmitteba tur aproximare ei vel h̊ cog̊ſcē. Ric. in 4°. Nō g̊ ꝙ mr̄imoniū initiat̄ ꝑ ſpōſalia q̄ ſunt futuraꝝ nuptiaꝝ pro miſſio. 30. q. 5. Nr̄ates. q̄ fiūt multi plicit̄. alr̄. ſ. nuda ꝓmiſſiōe: vt cū dic̄ vir: accipiā te vel ducā te in vxorem meā ⁊ h⁹mōi. Et illa reſpōdeat: acci piam te: vel ducam in virum ⁊ hui⁹ modi. Aliqn̄ non ſolum ꝓmiſſiōe ſꝫ ēt appoſitōe iuramētī. fiunt ſpōſalia. Alr̄ fiūt datis arris ſpōſalitijs. Nō pn̄t āt ɔtrhi ſpōſalia ex alia ꝑte tātū: nec claudicare ƀz Guil. Et ſi aliquis capiat manū mulieri. ⁊ dicat ipi mu lieri: do tibi fidē de accipiendo te in vxorē: ⁊ nihil illa rn̄deat nec aliq^{o} m̄ ſe on̄dat acceptar̄ n̄ ſūt ſpōſalia. Jlle tn̄ q̄ talit̄ ꝺdit fidē tn̄t̄ eā ducē ſi illa voluēit ſi noluēit n̄ ē ɔpellēda. Et h̄ ꝟū n̄ on̄dēit aliq^{o} m̄ mulier illa acce ptare qꝺ agebat̄. vnde ſi āte fidē ſic datā tractabat̄ de ſpōſalib⁹: vel mr̄i monio int̄ eos: et ipa req̄ſita ſponte manū dederit ad fidē recipiēdam: ⁊ h⁹mōi: tūc eſſēt ɔtrcta ſpōſalia. Jtē ſi q̄s an̄ pubertatē ɔtrhit mr̄imoniuz ꝑ ꝟba de pn̄ti intelligūt̄ eē ſpōſalia: et h^{o} niſi eſſēt ꝓximi pubertati ⁊ mali tia ſupplēt etatē: qa tunc eſſz mr̄imo niū. ex de deſpon. iu. Si duo. Jtem nō ꝙ poſt ſeptēniū pn̄t ɔtrahi ſpon ſalia de futuro. ex̄ de ſpō. impu. Si infantes. li. 6. ⁊ ex tūc valēt. Si tam̄ alt̄ vel ābo minor eſt ſeptēnio: ⁊ con trahūt ſpōſalia ipſi vel ꝑentes ꝓ eis nihil agit̄ niſi poſtea ratificēt. Si āt appropinq̄rent ad tꝑs ſeptēnij: qꝫuis nō impleuerint ſeptē ānos tenēt ſpō ſalia ƀm Tho. in 4°. Hec autē appro pinq̄tio detminānda eſt ƀz ɔditionez ɔtrhētiū: cū in q̄buſdā tardi⁹ ꝓuēiat intētio ſeu cōplacētia nuptiaꝝ. Tho ⁊ hoſti. tn̄ exp̄ſſe nō hēt̄ de iure: ꝙ tēpus ſeptēnij poſſit ꝑueniri. Jlle tn̄ q̄ maior eſt ſeptēnio ſi ɔtrhit ſpōſalia cū mīori ſeptēnio: lz n̄ tenuerint etiā ex ꝑte maioriſ: qa claudicare n̄ debēt tn̄ qa maior iuſte fidē dedit: tenetur maior minorem expectare: Si forte velit durare in eodem propoſito. Alias peccaret ꝓpter fidez mentitā:

Quare Maria desponsata fuit

⁊ teneť agere pñiam de fide mẽtita Item inter absentes possũt cõtrahi sponsalia p nũtium vel litteras: siue p ꝓcuratorẽ super hoc si absens hoc sciat: vt quia misit nuntiũ: vel q̇a de conscientia sua fit: vel postea ratum habet. 22. q. 2. honoranť. Hostien. Item si qui ante pubertatẽ ↄtrahũt mrimoniũ sposi esse intelligũť. Itez nõ ꝙ si absens misit. nũtiuz vel ꝓcuratores ad cõtrahendũ sponsalia: postea reuocat: nõ soluz si reuocatio ꝑueniat ad ꝓcuratorez anteq̃ȝ puella consentiat nihil agiť. ar. ex̃ de ꝓcu. In nostra. ⁊. c. mandato: imo etiaz si reuocatio ꝑueniat ad ꝓcuratorem postq̃ȝ puella consensit: si tamẽ ꝓcurator reuocatus fuerat anteq̃ȝ cõsentiret puella nihil est actũ ẜm Hosti. Item qui cõtraxerũt sponsalia que tenuerunt: vt quia debita etate fuerunt contracta teneñť contrahẽ matrimoniũ simł: nec potest alter eorũ contrahere cum altera ꝑsona: si tam̃ contraxerint p ꝟba de p̃senti: tenet secũdũ matrimoniũ. extra eo. Sicut sed teneť agere pñiam de fide mentita: ⁊ multo magis si p̃mo interuenerit iuramentũ ex̃ eo. Ex litteris. Sed quid si quis iurat alteri vnam de filiabus suis dare in cõiugẽ non nominando aliquam determinate. Rñ Hosti. dare teneť ẜ quãcũq̃ȝ det liberať q̇a ꝓmissoris est electio: sicut ⁊ in aliis ꝓmissionibꝰ. ex̃ de re. iuri. Sicut in alternatis. Et si om̃s moriant̃ p̃ter vnam ad illã dare teneť ar. ff. ꝺ eo ꝙ certo loco. l. 2. Et si vnã ex ipsis offerat: ⁊ ille nõ acceptet cui ꝓmissum est liberatus est ꝓmissor etiam a iuramento. ff. de cõdi. inde. l. cum his. Q̇ꝺ si vnã ex his cognouerit carnaliter: nullam aliam habẽ poterit ꝓpter affinitatem contractã imo qꝺ plus est: si contẽplatione p̃cedentis contractꝰ mrimonii ↄmixtio facta est esset matrimoniũ. extra eo. qui dux. in ma. quã po. p adul. significauit. Sed quid. si quis iurat alteri dare sibi vnam de filiabus suis: Et determinat quam: ⁊ si illam habere non possit promittit sibi aliam. Rñ. Hosti. ꝙ teneť ei dare p̃mam: ⁊ ad hoc laborare bona fide. ex̃ de spon. Ad audientiam. Q̇ꝺ si non põt tũc distinguendũ: q̇a si prima consensit spõsalibus expresse vel tacite: vtputa q̇a ipsa p̃sente ⁊ nõ cõtradicente fuerunt contracta sponsalia: vel postea ipsa ratificante sororez illius habere non potest: q̇a cum p̃ma contraxit sponsalia ꝓpter impedimẽtuz pu. honestatis iusticie: vt in. ꝺ. c. Ad audiẽtiã. etiã si illa spõsalia p̃ma forte ꝓpť ↄsãguinitatẽ aliq̃ȝ cũ p̃ria ñ tenuisset Si ꝟo p̃ma nullatenꝰ cõsensit spõsalibus tñť ei de scd̃a. ex̃ de spon. Ex litteris. Sȝ queriť q̇d iuri. de penis: q̃ aliq̃ñ ponũť in spõsalibus. Rñ ẜm Ray. ꝙ lȝ spõsalia possint ↄtrahi sb̃ ↄditõe ꝓmisse pecũie: ñ tñ põt pecũia ꝓmitti p modũ pene: ⁊ si ꝓmissa fuerit ñ tenȝ ꝓmissio: nec peti põt: vt si dicať nisi tecũ ↄtxero dabo tibi. 100. marchas. Nã ↄiugia debẽt eẽ libẽa: ex̃ e. c. Req̇siuit. ⁊. c. gẽma. Idẽ tho. i 4. di. 27. Nõ tñ ꝙ arre sponsalitie ab ea pte q̃ cãȝ p̃stat: ut nuptie nõ sequať amittãť: recepte ꝟo restituũť in duplum. C. de sponsa. l. Arris.

penis i spo salibus non

De promissione unius de puellis

arre

Quin etiam si quis vellet sponsalia firmiter alligare potest sic facere ꝫ Hosti.§.vt det magnam q̃titatē ꝓ arris: ⁊ stipulet̃ eas in quadruplum quia tm̃ potest stipulari: ⁊ nō āplius ⁊ tunc si steterit per recipiētem quo minus matrimonium sequat̃ restituat eas in quadruplum. C. eo. l. fi. Cessat tamē pena arraꝝ in q̇busdā casibus: vt si tempus appositū lapsū sit: tunc. n. is per quem non stetit: nubac impune. Item cessat si spōsus impeditus fuerit: dū tamen causam impedimēti nō ꝓbuerit. Cessat etiaꝫ ꝓpter cām legib⁹ interdictaꝫ: puta si de iure matrimoniū sequi nō potest. C. eo. l. fi. Nō igit̃ ꝙ si in spōsalib⁹ appositū est tēpus infra qḋ fieri debeat mr̃imoniuꝫ: ille per quem non stetit impune nubit: ſꝫ alij dat̃ pñia de fide mentita. extra eo. Sicut.

Nota ꝙ in nouē casib⁹ sponsalia soluuntur de iure ⁊ sine peccato ꝫm Ray. Prim⁹ si alter sponsoꝝ trāsit ad religionē qḋ potest facere etiam contracto matrimonio de presenti: ⁊ nondū ꝯsūmato etiā altero inuito ⁊ sic ille qui remanꝫ in seculo soluit̃ a spōsalibus: ⁊ etiā a mr̃imonio. ex̃ de cōuer. ꝯiu. c. Verū. et. c. ex publico. Secūdus est qñ spōsus nō inuenit̃: q̇a se trāstulit in regionē lōginquaꝫ ex̃ de spō. De illis. ⁊ si in spōsalibus ñ fuit appositiuus t̃min⁹ de ꝯtrhēdo tūc ꝫ leges ꝑsens nō tñt̃ expectare abñtē: nisi ꝑ biēniū: tñ iudex ꝫ host. poterit abreuiare vel ꝓlongare tēp⁹ inspecta q̃litate ꝑsonaꝝ. Tertius si alter sponsoꝝ post cōtracta spōsalia incurrat lepram vel paralesim: Uel amittat oculū vel nasum: seu quicq̃ turpius ei eueniat. ex̃ de cōiu. lepro. c. vlt. ⁊ ex̃ de iur. iur. c. quēadmodū vbi innuit̃ ꝙ etiā si iurauit nō tenet̃ Quartus si supuenit affinitas: puta quia spōsus cognouit cōsanguineaꝫ sponse: vel ecōuerso. 27. q. 2. Quidā Et ad hoc ꝓbādū sufficit sola fama Et ꝫm Hosti. sufficit vnus testis. Quint⁹ si mutuo se absoluāt sicut q̇ societatē fide interposita ꝯtrhūt: ⁊ postea sibi remittūt eā. ex̃. e. Preterea. ⁊ hoc ꝫ Ray. goff. Alber. Tho. pe. ⁊ Ric. Sext⁹ si alt̃ eoꝝ fuẽit fornicatus post spōsalia: in quo casu licet repellē alteri fornicātē. ex̃ de iur. iur. Quēadmodū. ⁊ hoc de fornicatiōe carnali: ⁊ multo mag̃ spūali. s. hẽsi: vel infidelitate. Pro fornicatiōe vo nō volūtaria cōmissa: puta q̇a spōsa violēter cognita est ab alio ꝫ hosti. nō debet repelli sponsa. Uir etiā nō debet cogi ducere talē. Sꝫ ꝓ fornicatione cōmissa ante spōsalia nō dꝫ dimitti sponsa: nisi ꝫm Hugo. si tpe despōsatōis credebat eā esse vginē: ⁊ postea cōnstitit eaꝫ esse corruptam anteq̃ haberet per verba de ꝑsenti. Septimus quando sponsus vel spōsa contrahit cum alio viro ꝑ vba de pñti: vel etiā de futuro: ⁊ seq̇t̃ carnalis copula: talis tamen peccat mortaliter qui fidem frangit. Si aūt cōtrahit cum vna vel cuꝫ vno spōsalia de futuro sine interpositōe iuramēti ⁊ cum secūda similiter de futuro sed cum iuramento debet remanē cum prima ꝫm Ray. ⁊ Hosti. ⁊ Ricar. in 4°. 22. q. 4. In malis. Peccauit tñ mortaliter contrahendo cū secūda.

Octauus qñ impubes qui contrahit sponsalia venit ad etatem adultam ⁊ petit absolui a vinculo sponsaliuꝫ: ⁊ dari sibi licentiā nubendi. extra de spō. impu. De illis. Omnes pdictos casus ponunt Ray. ⁊ hosti. Nonꝰ ꝑm hosti. si famā habēt ꝙ inter eos sit aliqđ impedimētū: ⁊ de fama doceat. ext̄ de cōsan. ⁊ affi. c. 2º. Addit Ric. in 4º. pdictis casibꝰ decimū ꝑꝫ quosdā. s. cū spōsalibꝰ supuenit votū simplex ꝯtinētie. Sꝫ vtꝝ teneāt spōsalia iuramēto firmata facta ꝑ metū q̄ cadit in cōstātē virꝝ. Dubiū est ꝓpt iuramētū additum. Et Ric. suꝑ hoc ponit opinionē duplicēꝫ. Aliq. n. dicunt ꝙ pdicta spōsalia nō tenēt ipso iure: nec in foro exteriori: nec in foro cōsciētie: quia nec deus nec ecclesia tale iuramētū voluerunt esse obligatoriū respectu eoꝝ in q̄bus maxime requirit̄ libertas: de quoꝝ numero est contractꝰ spōsaliū ⁊ in religione ꝓfessio. 15. q. 1. Nō est. Alij ꝟo dicūt ꝙ talia spōsalia tenēt ⁊ obligāt contrahentē in foro cōscientie: q̄uis in foro exteriori nō reputet̄ obligatus eo ꝙ ecclesia p̄sumeret cōsensuꝫ interiorem nō fuisse: ⁊ rō est ꝑm eos: q̄a q̄ ꝑ iuramētū aliq̄ꝫ ducturū in vxorē si qđ iurauit nō implet iurat falsum ad qđ sequit̄ ꝙ mortalit̄ peccat. Sꝫ q̄libet obligat̄ ad euitandū mortale peccatū. g̊ ꝛc̄. hec ille. Tutior via esset vt peteret̄ a suꝑiori dispēsatio a tali iuramento. Pe. Guil. ⁊ hug. ⁊ nō ꝙ in pdictis tribꝰ casibus sponsalia soluūt̄ ipso iure. s. qñ trāsit ad religionē alter: et qñ cōtrahit ꝑ ꝟba de p̄senti cum alia. Et ꝑ fornicationeꝫ si est notorium. In ceteris ꝟo casibus soluēda sunt auctoritate episcopi. ar. extra de spon. ipu. Accessit. ꝑꝫ hosti. Et hoc vltimuꝫ intelligit Ricar. in 4º. quando ipsa sponsalia sunt celebrata in facie ecclesie: vel corā testibꝰ Nam si omnino essent occulta vel clandestina: etiam sine iudicio ecclesie possunt dissolui in dictis casibus.

Nota ꝙ sponsalia possunt cōtrahi sex modis ꝑꝫ Ric. Primo ꝓmissiōe vt cum dicit vir: accipiam te in meā vxorem ⁊ mulier similiter dicat. 2º datis arris spōsalitiis: vt pecunia iocalibus ⁊ huiusmōi. Et si ex defectu vnius frangātur sponsalia sine defectu alterius. Ille qui cōmisit defectū perdit frangendo fidem arras. Si dedit ⁊ restituit duplicata si recepit 3º anuli subarratione. Alicubi tamē datur anulus quando contrahitur per verba de presenti: ⁊ tunc nō sūt sponsalia sed ꝑfectū matrimonium 4º qñ ꝓmissio de cōtrahēdo matrimoniū firmat̄ iuramēto. 5º qñ dat̄ fides ab alterutro ꝙ ꝑtinē videt̄ ad iuramētū. 6º qñ fiūt sponsalia sub cōditōe: vbi nō ꝙ cū sponsalia fiunt sub conditione si cōditio est honesta vel vtilis: vt si dicat accipiā te si parentibꝰ placuerit: vel si dabis centum: existente tali cōditōe: tūc stat ꝓmissū firmuꝫ. Si ꝟo cōditio sit inhonesta ⁊ cōtraria bonis matrimonij: vt accipiā te: si venena sterilitatis ꝓcuras: tūc non ꝯtrahunt̄ spōsalia. Si aūt inhōesta est cōditio ꝫ nō contraria bonis matrimonij: vt si dicat: accipiaꝫ te si furtis meis ꝯsētias tūc extat ꝓmissio: ꝫ tollēda est ꝯditio ꝑm Tho. ⁊ Ric. in 4º.

Utrum autem votum simplex impediat sponsalia. Hen. Boich. sup. c. Rursus. extra. q̃ cle. vel mo. circa h⁹ p̃mo dat duas regulas. Quarum p̃ria hec est ꝙ quotiẽs cõtrahũtur duo vincula equalis potẽtie incõpossibilia p̃mum p̃iudicat secundo. Secunda regula est si duo vincula dispris potentie incõpossibilia cõtrahũtur forti⁹ repellit minus forte: vt ꝓbatur ext̃ de spõ. Si inter. Cũ g̃ queritur an votũ simplex dissoluat spõsalia de futuro sbdistigue: q̃a aut votũ simplex p̃cedit spõsalia ip̃a: aut sequitur. Si p̃cedit votũ spõsalia: tũc impedit ⁊ dirimit etiaꝫ spõsalia de futuro iurata: vt in isto. c. Rursus. q̃a hoc cãu iuramẽtũ est illicitũ cũ iurat facere cõtra id qđ vouerat. Uñ nõ seruandũ. zz. q. 4. Inter cetera. Sic al's in spõsalib⁹ spõsalia priora sunt p̃uãda: vt de spon. Sicut ex litteris. qđ est v̾um etiam si in p̃mis non interuenit iuramẽtũ ⁊ in secũdis interuenit s̃m Innocẽ. Hosti. Alber. ⁊ Jo. an. Aut spõsalia p̃cedũt votum simplex: ⁊ tũc votuꝫ nõ impedit nec dirimit spõsalia. Sꝫ eo cãu debꝫ cogi vel votũ solẽnizare .s. ꝓfitendo in religiõe: ⁊ sic essent soluta spõsalia: vel spõsalia ꝓfiteri. i. cõtrahẽ matrimoniũ vt ex̃ de conuer. coniu. Ex p̃te: s̃m Inno. ⁊ Hostien. Adde quia hoc videtur intelligenduꝫ qñ alter cõiugũ hoc petit. s. illũ cogi Nam si vellet votum implere etiaꝫ in seculo remanẽdo. i. continẽ ⁊ mutuo se volũtarie absoluerent ab obligatione spõsaliũ auctoritate ecclesie fieri potest q̃nimo cum adhuc possit votum suũ implere: etiaꝫ si alter nõ absoluit a talibus spõsalib⁹ q̃a potest religionẽ intrare: tenet votum quo ad deum: ⁊ hoc votũ esset forti⁹ vinculum q̃ꝫ iuramẽtũ vel ꝓmissio spõsalium vt videtur. Sed vt in decreto iuri. dicitur s̃m Inno. Hosti. ⁊ Goffr. videntur vincula equalis potẽtie esse: ⁊ ideo dicunt ꝙ p̃mum p̃ualet sicut p̃ma spõsalia p̃ualẽt secũdis: ⁊ p̃ma sunt ꝯsũmãda nõ secũda sicut in spõsalibus ⁊ voto simplici. Melius tñ esset s̃uare votũ q̃ꝫ spõsalia ꝯsũmare s̃ hoc nõ nisi p̱ ꝓfessionẽ in religiõe Et qđ dictũ est in p̃mo casu. s. ꝙ votum p̃cedens spõsalia impedit et dirimit. Intelligitur quo ad deuꝫ: quia talis nõ potest licite cõtrahẽ: ⁊ si cõtrahat etiam matrimoniũ p̱ v̾ba đ p̃nti nõ potest licite. ext̃ e. Ex litteri. cõsũmare ip̃m. Sꝫ tenetur religioneꝫ intrare. Si tamen de facto ꝯtrahat tenet matrimoniũ. De voto solẽni quõ impediat matrimoniũ vel dirimat dictũ est. s̃. ⁊ de cõtracto p̱ v̾ba de p̃nti quõ possit solui etiã ibi vide Item nõ ꝙ ille qui cõtraxit sponsalia si vult recedere ab eis extra casus p̃dictos debet moneri p̃us ad obseruandũ. ex̃ eo. Req̃siuit. tamen põt licite cogi p̱ censurã ecclesiasticaꝫ. ex̃ eo. Ex litteris. Tamẽ cogẽdus non est: vbi ꝓbabiliter timetur difficilis exit⁹ puta vt vxoricidiuꝫ ⁊ h⁹modi: vt in d. c. Req̃siuit. Peccat tam̃ mortaliter s̃m Tho. recedẽs ab ipsis: etiaꝫ si nõ cogatur p̱ ecclesiam.

De cõtractu matrimonij de p̃nti .s. quõ ꝯtrahatur.

Cap. zz.

d E contractu matrimonii: de pñti. Nota q mrimonium ratificat: siue contrahit per vba de pñti exprimentia mutuu ɔsesu vel etiam p litteras abñtiu significa tes mutuu consensu: vel p alia signa manifesta in illis qui non pñt loqui vel audire. Requirit g pmo et pnci paliter consensus animi seu intentio contrahendi ex vtraq pte. Unde si aliqs contrahit sponsalia: vel etiā cō trahit per vba de pñti: non habens intentionē contrahēdi: s extorquēdi carnalem copulaz: et sic cognoscat eā qsuis psumi debeat p mrimonio vt ex de sposalib. Tua. et ita iudicaret in foro iudiciali eccle: etiā si de vbis illoz contrahētiu cōstiterit: cōpellet illum stare cum illa: cum de intētiōe ipsius ecclesie constare nō possit. vñ nō crederet eis: etiā si ambo dicerēt se non intendisse contrahē: qa qlibz sic posset dicere et dimittere vxorem ad placitum: et hoc nō nisi signis eui dentibus appareat se illos nō inten disse s simulasse: tūc. n. nō iudicabit esse mrimoniu: als vbis eoz stabit: vt dictum est: quasi ve et cū intētiōe dicta sint. In foro tñ pñie si ille qui sic contraxit simulate: nō pposuit eā ducere: nec vnq consensit in eā non debet ex illo facto iudicari matrimo nium contraxisse: qa ex altera parte dol affuit et defuit omnino ɔsēsus: sine quo nequeunt efficē fedus cōiu gale: vt in. d. c. Tua. Idē Pe. et tho. Addunt etiam q ille ex pte cui nō ē dol excusat a peccato: s deceptor si vam vult facere pñiam: necesse hz illam sine fictione ducere: qtu in eo est vel dare sibi viz conueniētez: vel aliter satisfacere: tamen addit Tho. q ad hoc tenet si vir sit equalis con ditionis cum illa: Nam si sit multo melioris conditōis q illa: vel si aliđ signum euidens fraudis apparuit: potest pbabiliter psumi q spōsa nō fuit decepta: sed se decipi finxerit: et tunc ñ tenet ad pdicta sm quosdaz Item nota sm Ric. in 4°. q cuz qs cognoscit eam cum qua contraxit solum p vba de futuro: qsuis sit ibi matrimoniu psumptu sm iudicium ecclesie: tamen sm iudiciu dei nō est ibi matrimoniu: qa matrimoniu hz rei vitatem sine reali consensu de p senti contrahi nō potest. Uñ si talis contraheret p vba de pñti cum alia cum ipsa secunda remanere debet: et licet ecclesia iudicaret p pma: et coge ret secundā dimittere: et ad primam redire: ipse tamen qui scit factu suuz nullo mō dz dimittē scdam: et stare cuz pma: qa adulteriu cōitterz et po tius dz pati excōicatōez. Et liz plat ecclesie non peccet in iudicando sic: qa iudicare habet sm pbatōes exte riores. Iste etiam non peccabit non pendo snie: si humilit sstinet excōi cationem: nec peccabit p illo tēpore quo abstinet a diuinis et sacramētis pter talē excōicatōez.

Q. d insanus vel furiosus non pōt contrahere. et clerus[?] Cap. xx.

q Uia g consensus animi pn cipaliter in matrimonio re quirit: hinc est q furiosus vel insanus dicendo vba exprmētia consensum matrimonij: nō ppt hoc

p

contrahit: q̃a. scʒ talis consentire nõ potest. zz. q. 7. Neq̃ furiosus. Et intelligendũ est duʒ est in furore. nã si habet lucida interualla: tũc cõnhbẽ potest. Tho. & Ric. Item ebri⁹ si ita ebrius est q̃ nesciat q̃d agat nõ põt contrahere: nisi qd fecit in ebrietate: postea ratum habeat. Sed si nõ auferat vsus rõnis ꝓpter ebrietatẽ con trahere põt. Tho. & Ric. in 4°. Iteʒ inter abñtes non potest cõtrahi: nisi p litteras exꝑmentes cõsensum: vel p ꝓcuratorẽ: qui sup hoc spãle hẽat mãdatum: nec potest alium sbstituẽ nisi ei sit spãliter cõmissum. Qui ꝓcurator si fuerit reuocatus anteq̃ cõ trahat nõ valet matrimoniũ postea contractũ p ipsum ꝓcuratorẽ: q̃uis ignorauerit ipsam reuocatõeʒ. extra de ꝓcu. Procurator. li. 6. Hosti. Cũ autem inter abñtes mrĩmoniũ con trahit per litteras solum. dicit Ray si illa vel ille cui mittũt littere nulli exꝑmit consensuʒ suũ: credo sine pĩu hicio q̃tũcũq̃ cõsentiat q̃ nõ est ma trimoniũ: sed demum erit qñ notificauerit: siue significãdo illi q̃ misit litteras siue alij dicendo.

In qua etate possit contrahi matrimonium.

Cap. 24.

i Tem ante ãnum. 14. masculus: & ante. 12. femina cõ trahere non possunt. ex de spõ. impu. Puberes. Et si ãte ɔtrhũt non est matrimoniũ: ß erũt spõsalia nisi essent ꝓximi pubertati: et ita q̃ malitia suppleret etatẽ: extra de spõ. impu. de illis. Pe. dicit q̃ si ñ distẽt plusq̃ sex mẽses: vl' malitia suppleat etatem & possint carnaliter ɔmisceri tenet mrĩmoniũ cõtractũ. ex de spõ. impu. Puberes. Rayñ. tamen dicit q̃ non debʒ distare a pubertate vlt̃ sex menses: lʒ alia cõcurrãt. ar. ex de spon. impu. Cõtinebatur. qd dicunt pleriq̃ doc. vez. nisi essent carnalit̃ copulati: tunc credo tuti⁹. Dicit Jo. in sũ. confess. ꝓ mrĩmonio iudicãdũ etiam si vltra sex menses a legitima etate distarent. ex de des. impub. A nobis. Concor. Inno. in glo. sup. c. Cõtinebat. Sed dicit Alber. in 4°. sic. mihi videt potius de distãtia in plus & minus: qd detminãdũ sit ßʒ diuersam dispositõʒ mẽbroꝝ & sagacitatis: q̃a ego vidi puellam de qua cõit phibebat q̃ erat noueʒ ãnoꝝ q̃ cõcepit & pepit cum decimũ implere inciperet. Vbi dicunt etiam q̃ q̃daʒ nascũt ita dẽtati lanugiosi et pilosi in gẽitalibus qui citius alijs sũt apti ad coitum: & puto q̃ variant hec in locis calidis & frigidis sicut ipsa impregnatio & corpis incremẽtũ. Sof. dicit q̃ p aspectum corpis & eius q̃litatem pubertas ꝓbari debet. & q̃to tpe ãni determinati ꝑueniri possint dicit arbitrio iudicis relinquẽdũ: vt ipse qualitatẽ psone prudẽtiã et malitiam metiat. Nã & pubertas aliqñ ãnos ãticipat & potẽtia coeũdi. ex. e Puberes. & c. A nobis. Hostien. vo dicit q̃ nũq̃ dicit potens nisi ꝓbet p euidentiã q̃tũcũq̃ sit ꝓximus pubertati. Unde nõ potest ꝑueniri tps. 12. in femia. 14. in viro: nisi forte ad tres dies.

Que cõditiões vel pactiões impediunt matrimonium.

e

Et quia ſm q requirit in matrimonio contrahendo eſt expſſio conſenſus p vba: vl p eqpollētia. Jō nota q ſi in ipſa expſſione vboꝝ ponat pactum vel cōditio contra ſbam et bona mrimonij nil agit: vt ſi dicat aliquis contraho tecum: ſiue accipio in meam vxorez te: ſi gñationez prolis euites: vel dū inueniam aliam digniorē: vel ſi pro queſtu te adulterandū tradas. Naz pma conditio eſt cōtra bonū matrimonij qd dicit ples. Secunda cont ſecundū bonum matrimonij: qd dicitur ſacramētū. Tertia cōtrā tertiū bonum qd dicit fides. Jſta tria. ſcz prolem ſacramētum et fidem ponit Aug⁹ eſſe bona matrimonij. 27. q. 2. Omē. Jn prole intelligit vt amāt ſuſcipiat et religioſe educet. Jn fide ne cum alio ſeu alia ɔmiſceant. Jn ſacramēto vt mrimoniū poſtq̄ con ſūmatum fuerit nō ſepetur vſq ad mortem: licz quo ad actum poſſit ſe pari: vel ex cōi conſenſu vel ꝑpter fornicationem. Quādo g aliq cōditio ponit cōtra aliqd pdictoꝝ nō tenet mrimoniū. ex. de condi. app. c. fi. Ʒ ſi contrahēs nō intēdit ſeruare fidem ſ; adulterari: nihilominꝰ tenz ſi hoc nō ducat in pactuz. Similit intētio plem vitandi: maxime ſi ducat in pactum ſm Pe. excludit mrimoniū ſed intētio non educandi plem non excludit: nec etiam deſpatio prolis. Jtem intētio nūq̄ exigēdi debitum ſm Guil. non vitiat contractū: imo etiam intētio negandi debitum: dū mō nō ducat in pactuz. Jtē intētio ducendi aliam vxorē dimiſſa illa cū qua contrahit vitiat matrimonium contractum: ſed ipſa retēta tenz matrimoniū. Si autē in expſſiōe vboꝝ ponatur conditio inhoneſta vel impoſſibilis: nō tamen cōtra mrimonij tenz matrimoniū: et illa cōditio hēt p nō adiecta. ex. de condi. app. c. vlt. Pro maiori tamē declaratōe eius qd dictum eſt de expſſione cōſenſus p exteriora. dicit Pe. in 4. di. 27. q non ſufficit actus interior ad eſſe ſacmenti: ſed requirit ſignum exterius expſſuz: et q̄uis iſta expſſio conuenientius fiat p vba: poteſt tamē fieri per alium modum: vt p litteras abſētiū vel ſigna euidētia pūtiū nō valētiuz loqui: vel etiam loquētiū: vt dicunt. Jdē Tho. et Jnno. dicit idē Pe. di. 29. q in his qui ſunt ſui iuris reqrit conſēſus p eos expſſus. Sed in his qui ſunt iuris alieni: vt in filiafamilias ſufficit tacitus cōſenſus cū expſſione eoꝝ in quoꝝ ſunt ptāte vt patz 32. q. 2. honorāt. Jdē Tho. et Jnn. et Guil. qui etiam ponit talē caſum ſeu qōnem. Sed quid ſi vir dicat mulieri: accipio te in meā vxorem: et illa nihil dicat. Rt. q ſi mulier conſentiat animo: ſed ex vecūdia taceat pmittit tamen ſe ſbarrari per anuli imiſſionē voluntarie: vel dotari ipſa taciturnitate et patiētia cōſenſus eiꝰ expmit: et ſi ligua taceat: vt nō. Aug 27. q. 2. c. vlt. Uerba enim in matrimoniū nō ſunt ita de ſba ſacramēti vt in baptiſmo et eucariſtia: ſ; vba et nutus et alia indicia ſunt neceſſaria ad hoc vt conſtet eccleſie de cōſenſu matrimonij. Concor. Tho. dicens

in hoc casu ꝙ sufficit ꝙ non ꝯdicat Si autez nulla essent indicia de cō sensu eius: nisi ꝙ alter ꝓtulit ꝟba: n̄ credo ait Guil. ꝑsumēdū pro matri- monio. Hosti. etiā dicit in sū. ꝛ glo. ꝙ reqrunt̄ ꝟba vt ꝓbet̄ cōsēsus que si deficiant sufficē debent signa etiā in loquēte: vn̄ si scribat volūtatē suā etiā sine ꝟbis sufficit. Jtem nō. ṡm Guil. ꝙ cū quis ꝓtestat̄ corā plurib⁹ ꝙ q̄cq̄d faciet vel dicet cū aliqua: nō facit animo cōtrahēdi: ꝛ postea con trahat cum illa: dicēs cōsentio in te: ꝛ h⁹ mōi. Si cōstat iudici iudicialiter iudicabit ꝓ mr̄imōio: q̄a recurrēdū est ad cōem intelligētiā ꝟboꝝ ꝛ int̄ ꝑtatio facienda est contra eum qui dolum adhibuit: ꝛ q̄uis ꝓtestatōez ꝓbet: potuit tamē postea recedē ab ea ꝛ volūtarie ꝯsentire in illā. Cōcor Hosti. Est aūt effectus mr̄imonij cō tracti ꝑ ꝟba de p̄n̄ti int̄ fideles mul tiplex ṡm Ray. Jn p̄mis q̄dem: q̄a maritus nō potest dimittere vxorez nec vxor viꝝ: siue efficiatur cecus vel leprosus vel heretic⁹. 32. q. 5. Horrē- dus. Nisi tm̄ cā fornicatōis: et tūc si dimittat maneat sine ꝯiuge: vl̄ recō cilieť ei. 32. q. 4. Dixit. et in alio. c°. Potest tn̄ alter eoꝝ ante ꝯsūmatōz mr̄imonij intrare religiōez alťo inui to: ꝛ ille q̄ remanet in seculo necesse habet illum expectare vsq3 ad ꝓfessi onem postea solut⁹ est. Nam si ille reuertat̄ ad seculū āte ꝓfessiōez du- rat matrimōiū: ꝛ si remanēs in sc̄lo cōtraxissz cū aliqua ꝑsona: ꝛ etiā cō- sūmasset mr̄imoniū coget̄ illam di mittere ꝛ suscipe regressū ō religiōe Si ꝟo vxorē volētē ingredi religiōz vel iam ingressā ṡ nouitiā cum qua cōtraxerat ꝑ ꝟba de p̄n̄ti cognouēit etiaz per violētiā: tūc nō pōt ingredi religionez vel remanē si iaz intrauit cōtra volūtatem alteri⁹ cōiugis ṡm Ricar. ꝛ Host. Si aūt talis polluēit vxorē ex̄ claustrū pudoris nō ipedit̄ ꝑ hoc ab ingressu religiōis: quia nō cōsūmauit ꝑ hoc matrimonium ṡm Archi. Secundus effectus est q̄a mulier sui corꝑis ꝑtātē nō habet: sed vir: ꝛ ecōuerso. in p̄me ad cor. 7. vn̄ nō pōt cōtinētiā vouē altero inuito. 33. q. 5. Per totū. Q. ō videt̄ intelli- gēdū q̄tū ad redditionē debiti: sec⁹ quo ad exactionē. Jtez q̄a cōpellēd⁹ est reddere debitū vxori: lz nūq̄ cog̊ uerit eam: et econuerso nō obstante affinitate supueniēte. ext̄ de eo q̄. co. con. vx. sue. discretōez. Jlle tn̄ ꝯiunx qui est inocēs admonēd⁹ est: vt con tineat: ꝙ si nolit: tūc qui nocēs ē tn̄ē ei penit⁹ debitū reddē: ṡ exigē nūq̄ debet: nisi secum dispenset̄. Et pōt in hoc dispēsare epūs ṡm Pe. ō pal. ꝙ si dicat alť velle ingredi religiōez arbitrio iudicis: puta epi assignabit̄ cōueniēs tempus .j. qō: aut intret re ligionē: aut cōsūmet mr̄imoniū: al's excōicabit̄: ꝛ in tali cāu nō obediēdo ecclesie peccat mortalit̄: nec sufficeret ꝙ intraret aliqō heremitoriū: vel su meret tertiū ordinis habitū predica toꝝ vel minoꝝ: sed opz ꝙ intret in vnam de religionibus approbatis ꝛ obligātib⁹ ad tria vota. Tertius effectus est ꝙ vnus cōiugū non pōt orare sine cōsensu alterius: qō intelli git̄ de orōne tam lōga ꝙ essz impe ditiua ꝯiugalis debiti. 33. q. 2. quos

deus. Secus de oratione soléni: vt misse tempore a canonibus diffinita de conse. di. z. Omnis.

De matrimonio contracto sb conditione.

Cap. 26.

d E matrimonio contracto sub conditione: Uel certo modo vel causa. quando scz teneat vel non: videndum est. Sciendum est igitur bm Guilel. qꝫ queadmodū alij contractus qui nō fiunt absolute et libere possunt aliqñ esse sub conditōe. Ut dono vel vendo tibi hoc: si feceris hoc vel illō: vel si hoc fuerit. Jtem possunt esse sub modo: vt si dicatur dono vel vendo vt facias hoc vel illud: alioquin reuocetur qd donaui zc. Jtem possunt esse cum appositiōe cause: vt si dicat dono vel vēdo: quia hoc est vel fuit. Et conditio quidem fit per si: mod⁹ per vt: causa per qa. Sic etiā mrimonium: quandoqꝫ absolute: quādoqꝫ sub modo vel conditione fieri vel cōtrahi potest. Quando ergo mrimonium contrahitur sub certo modo: tunc bm Pe. de pal. in quarto. Si modus est contrarius matrimonio vitiat contractuz: vt si dico: Accipio vel accipiam te: vt procures venena sterilitatis et h⁹modi. Sed si post cōtractuz apponatur talis modus per pactum qtūcūqꝫ incontinenti: tunc non vitiat matrimoniū precedens: qtūcūqꝫ sit contra eius sbam: quia eodem momento quo vba cōplēt adeo coniungitur et perficitur: vt si statim post matrimoniū contractuz vn⁹ dicat: volo vt procures venena sterilitatis: als non sit matrimoniuz et alius consentit: nihil valet pactuz: et nihilominus tenet matrimoniuz. Si vero modus non cōtrariet matrimonio: tunc aut est impossibilis vt si dico: accipio vel accipiam te: vt celebres missam vel celum digito tāgas: et tunc non habetur pro nō adiecto: et pure et simpliciter tenet contractus in foro exteriori: sed in foro conscientie non tenet: si non intēderit in hoc consentire. Aut mod⁹ qui exp̄mitur est necessarius: vt si dicaz Accipio te vt moriaris: Uel aliquid h⁹modi: et tunc habetur p impleto Aut est possibilis: et tūc si inhonest⁹ est: non tamen contrari⁹ mrimonio habetur pro non adiecto: et tenz matrimoniū sicut in legatis: vt accipio te vt furtum facias. Si possibilis et honestus: tunc non suspēdit obligationem: quia natura medij est vt posterius impleatur. Sed si ex fauore apponentis tenetur implere alius celebrato matrimonio: vt si dicatur. Accipio te ut des. 100. nomie dotis non autez si ex gratia sui: ut accipiā te cum. 10. libris ut hēas unde emas tibi fundum. Non tenetur talis nec ante nec postea emē. ff. de condi. l. i. Cum vo in contractu matrimonij fiat appositio cāe: tunc bm Pet. de pal. causa siue sit va: siue sit falsa pro non adiecta habetur: et pure intelliguntur cōtracta matrimoniū et spōsalia: Ut si dicam accipio uel accipiā te: qa pater tuus desposauit te mihi uel me tibi: et nolo uenire contra cōsilium eius: etiam si illud nō sit vuz

nihilominus est matrimonium vel
sponsalia. Idem etiam si ponat̃ in
futuro cā: Ut accipio te: quia dabis
mihi .100. pro dote. Idem etiam est
quando in tali contractu ponit̃ de-
mōstratio: quia siue honesta sit: siue
inhonesta: siue contraria mrīmonio
siue non: siue de presēti: siue de fut'o
per se nūq̄ impedit: vel suspēdit ma
trimonium: sed habetur pro nō ad-
iecta: vt v'bi gratia. Accipio vel acci-
piam filiā tuā que procurauit venena
sterilitatis: vel que est sterilis: vel que
est v'go: vel quaz audiui diuitē esse:
ꝛ h'modi. Nam falsa demōstratio
non vitiat legatum. ff. de condi. et
demon. l. falsa. nec per cōsequēs ma
trimoniū. Sed si demōstratio ferat̃
ad cōditionez: tunc impedit nō rōe
demōstratiōis sed erroris. vt si dico
accipio vel accipiam filiaz tuā liberā
si quidem sciret eaz ancillam: nihilo
minus tenet matrimoniū: ſ; si igno
rat: tunc non valeret matrimoniuz
rōne erroris: etiam si demonstratio
fuisset omissa. Et idem est: si demō
stratio refertur ad sbam: quia error
sbstātie vel conditionis impedit: nō
autem qualitatis. Idem si non po
natur in futuro causa: vt accipio te:
quia dabis mihi .100. pro dote. Qñ
autem matrimoniū fit sub cōditiōe
tunc distinguendum est de cōditiōe
Et p̄mo sunt quedam conditiones
generales que semp debēt intelligi:
vt quas ponit beatus Jacobus: Ut
si deus voluerit ꝛ si vixerimus: ꝛ he
nullum contractum suspendunt.
Quedam v'o sunt cōditiōes de his
que in mrīmonio oīo sūt necessarie

alias matrimoniū impedirent: vt si
es christiana: vel si nō es affinis vel
cōsanguinea ꝛ huiusmodi. Et iste
etiam conditiones debent intelligi
apposite: nec vitiant cōtractum. Est
2º alia cōditio de futuro necessaria:
sicut solē oriri cras ꝛ similia: vnde si
dicatur: Cōtraho tecum si sol oriat̃
cras cōtractum est matrimoniuz: vt
Tho. ponit in quarto. di. 29. q. 2 q̄a
talia futura sunt iam pñtia in causis
suis. Est ꝛ 4º: cōditio cōtingens et
honesta: que potest apponi et nō ap
poni: vt si pater meus voluerit: aut
si dabis mihi centū h'modi cōditio
si apponatur suspendit̃ matrimoniū
vsq̄ ad euentuz cōditōis: nisi interiz
cōsensus de pñti vel carnalis copula
fuerit sbsecuta eo q̄ tales vident̃ re
cessisse a cōditiōe. extra de cōdi. app.
De illis. c. super eo. ꝛ. c. Per tuas.
Quinto est cōditio inhonesta: ſ; tam̄
nō est contra sbam matrimonij: vt
si furtum feceris: vel si hominē inter
feceris he si apponātur debēt haberi
pro nō adiectis: et tenent sponsalia:
siue etiam matrimoniū. ext̄ de cōdi.
app. c. fi. Cum ibi nōtis. Sexta est
cōditio inhonesta ꝛ contra sbam: et
bona matrimonij: vt si dicat ꝯtraho
tecum si gñationez prolis euites: q̄a
hoc est contra bonum prolis: vel do
nec aliam inueniam digniorē: quia
hoc est contra sbam insepabilitatis:
vel si pro questu te adulterādaz tra
das: ꝛ hoc est contra bonum fidei.
Unde tales cōditiōes si apponātur
nihil agit̃. 32. q. 4. Inter cetera. 32
. q. 2. Aliquādo. ꝛ. c. Solet queri. ex̄
de cōdi. app. c. vlt. Si tamen talis

conditio postea remittat̾ ⁊ seq̄t̾ carnalis copula ꝓ m̄rimonio iudicabit̾ ꝙ si tm̄ vn⁹ ꝯiugū ponit talē ꝯditōꝫ ⁊ ali⁹ cōtradicit vel taceat iudicabit̾ ꝓ m̄rimonio: vt in. d. c. Aliqñ. ¶Predicta sūt sūpta de Ray. Tho. Inno ⁊ Hosti. ¶Quid si q̄s significauit p̄ri absēti ꝙ cōtraxit tale m̄rimoniū sub cōditōe si ipsi p̄ri placuerit: ⁊ anteq̄ꝫ p̄r ꝯsentiat penitꝫ ⁊ p̄r ꝯsētit: nūq̄d erit m̄rimoniū. R⁹ ɓm Guil. dicētē ꝙ nō q̄a nō videt̾ ꝙ debeat dici cōsensus: nisi duret quousq̄ꝫ p̄r ꝯsentiat: tamē anq̄ꝫ tr̄seat ad secūda vota dꝫ ꝯpelli siue induci vt illā ducat ex q⁹ in eam semel ꝯsensit sb̄ ꝯditōe que extitit ar. ex̄ de spō. impu. De illis. Idē Hosti. ⁊ Bar. bri. ¶Quid si q̄s cōtrahat spōsalia sb̄ hac ꝯditiōe si pmiseris coitū. R⁹ ɓm guil. si cōditio illa intelligat̾ de coitu fornicario ꝓ nō adiecta dꝫ hr̄i: cū sit turpis. ex̄ d̄ cōdi. app. c. fi. ⁊ sic ꝓ m̄rimonio iudicat̾. Et multo fortius si intelligat̾ de coitu legitiō ⁊ maritali. ⁊ eodē m̄ si dixeris: ꝯtrahā tecū si vnq̄ꝫ ꝯtrero. ¶Quid si dicat ꝯtrahā vel accipiā vel accipio te si inueniā te ꝟginē postea seq̄t̾ coitus nec inuenit̾ ꝟgo. R⁹ ɓꝫ Host. Inno. et Ber. iudicādū ē ꝓ m̄rimonio sic et p̄cedēti. Et addit Hosti. ꝙ lꝫ sic iudicari oporteat in foro iudiciali ꝓpt̄ hoc ꝙ nō pñt hr̄i alie ꝓbatōes in iudicio tñ aie nō est m̄rimoniū. ex̄ de cōdi. app. De illis. ⁊ c. sup eo. et. c. p tuas. Nā ⁊ bñ est ꝙ mulier que mētita ē: in fraude remaneat decepta: et viro sb̄ueniat̾ q̄ forsitā intēdit bigamiaꝫ vitare. ¶Quid si dicat: Accipio te in vxorē vel dabo tibi. 100. ⁊ seq̄tur carnalis copula: nūq̄d p̄sumet̾ ꝓ matrimonio. R⁹ ɓꝫ Guil. nō credo ꝙ pro m̄rimonio p̄sumet̾. Nā cū ille q̄ dixit hēat optioneꝫ ꝙ se possꝫ liberare vtrūlibꝫ faciēdo nō recolo p̄suptiōeꝫ inductā esse a iure ꝙ intelligat̾ recedere ab optōe p carnalē copulam. ¶Quid si dicat. Promitto ꝙ nūq̄ꝫ deficiā tibi in vita mea: ⁊ secuta est carnalis copula. R⁹ ɓꝫ guil. nō dꝫ p̄sumi ꝓ m̄rimonio cū spōsalia: aut m̄rimoniū nō solēt ꝯtrahi p ꝓmissiōes negatiuas: nisi forte cōstaret ꝙ p hoc intēdebāt spōsalia ꝯtrahē. ¶Quid si dicat ducā te post añū: ⁊ secuta ē carnalis copula. R⁹ ɓꝫ guil. Credo p̄sumēdū ꝓ m̄rimonio: q̄a ꝓpt̄ carnalē copl'aꝫ sb̄secutā videt̾ r̄nūtiasse dilatōi tp̄is ¶Quid si q̄s ꝯtrahat cū aliq̄ sb̄ cōditōe. deinde āte euētū ꝯtrahit cū alia pure. R⁹ dꝫ remanē cū scd̄a etiam si sit cōsanguinea p̄me.

De fine seu intētiōe matrimonij. Cap. 27.

DE fine seu intētōe q̄ hēt̾ in cōtrahēdo m̄rimoniuꝫ: q̄a ibi pōt eē meritū peccꝫ et mortale ⁊ veniale ɓm varietatē intētōis Circa finē igit̾ ⁊ intētōeꝫ m̄rimonij nō pe. de pal. in 4⁰. di. 31. quinq̄ꝫ cōclusiōes. Pria ē ꝙ duplex ē finis in m̄rimonio: vn⁹ p se q̄ ꝓprie est finis ipsi⁹ m̄rimonij intētus ab eo q̄ m̄rimoniū instituit ⁊ ab omni recte matrimoniū ꝯtrahēte ɓm potissimū statū m̄rimonij p se acceptuꝫ: ⁊ iste ē generatio ꝓlis. vñ Adā ꝓphetizās dixit. Adherebit vxori sue: ⁊ erūt duo i carne vna. s. gñanda. Geñ. 2⁰. ⁊ de⁹ bñdictōeꝫ nuptialem tribuēs dixit.

Crescite ꝛ multiplicamini. Ali⁹ ē fi-
nis ꝑ accidēs.ſ.quē intēdit ꝯtbēs:et
hic est finis nō ꝓprie ipsi⁹ mr̄imonij
ſ ꝯtbētis ꝛ hic finis qn̄z ē bon⁹:qn̄z
mal⁹:sic finis dom⁹ q̄ fit ē ihitatio
finis domisicantis: ꝛ forte alius vt
lucꝝ. Scd̄a ꝯclusio ē ꝙ mr̄imōiuz
semp ē bonū: vel n̄ ē malū ex ṗ° fine
non 2°. Cui⁹ finis bon⁹ ē ip̄z quoqꝫ
bonū ē:loquēdo de fine ꝑ se nō ꝑ ac
cidēs:sicut sciētie medicine ꝛ iuris sꝫ
scie bōe ꝑ se:q̇a finis ꝑ se ē bonus:vt
sanitas corpis ꝛ iusta distributio tē-
poraliū:lꝫ hn̄tes sciaz possint eē mali
abusi ei⁹ ꝛ mala itētōe. Tertia cō
clusio est ꝙ finis mr̄imonij ꝑ se meri
torie intēdiꝛ:siue sit finis ꝑ se:ꝛ ṗ° fi
nis ei⁹ vt ē bonū ꝓlis:siue finis ꝑ se
ſ n̄ ṗ° ſ scd̄ario intēt⁹:vt vitatio for
nicatōis. Naz sola gn̄atio ꝓlis finis
dr̄ ṗ° ꝛ ꝑ se:q̇a iste fuit finis in sua ṗ
maria institutōe:ēt in statu inocētie
ꝛ de isto cōcedūt oēs ꝙ sine peccato
imo cū merito pōt intēdi ṗncipaliꝛ.
Uitatio āt fornicatōis:lꝫ sit finis ꝑ
se:n̄ tn̄ ṗmari⁹: ſ scd̄ari⁹:q̇a p⁹ peccꝫ
fuit mr̄imoniū istitutū: n̄ solū i offm̄
.ſ.gn̄andi:ſ ēt i remediū:dicēte aplo
ṗma ad cor.7°.ꝓpꝛ fornicatōz.ſ.vi-
tādā vn⁹q̇sqꝫ vxorē hēat suā.ꝛ si iste
finis scd̄ario itēdaꝛ:certū ē ꝙ adhuc
meritoriū ē n̄ peccatū:q̇a nulla deor
diatio ē in eo. Sꝫ si vitatio fornica-
tōis ṗncipaliꝛ intēdaꝛ adhuc nō est
peccatuz mortale:q̇a nec tali fine co
gnoscē vxorē ē mortale, ſ ad cog̊scē
dū an sit veniale distinguēdū videꝛ
q̇a aut ē talis q̇ pōt hr̄e ꝓlē ſꝫ spem
cōez:ꝛ tūc vēialiꝛ peccat ꝯᵗ rōis ordi
nē agēs finē scd̄ariū:ꝓponens ṗmo

fini ꝛ ṗncipali:sicut ꝛ ēt peccarꝫ cog̊
scēs vxorē ꝓpꝛ hāc cāz n̄ curās d̄ ꝓle
vbi se crederet posse gn̄are. Sꝫ q̄ꝫdō
senex est nec pōt gn̄are: nec ē spes d̄
ꝓle ſ timore fornicatiōis:tūc nulluz
peccatū vr̄:q̇a alio mō n̄ possꝫ senex
ꝯtbē mr̄imoniuz sine peccato. Ridi
culuz est.n.ꝙ illi q̇ n̄ spāt nec credūt
posse gn̄are cōtbāt sola vel ṗncipali
intētōe gn̄andi: cū spes vel intentio
vel electio nō sit de impossibili. Sub
lato.n.fine ṗncipali:lꝫ facē d̄ scd̄ario
ṗncipali plusq̄ꝫ d̄ 3° vel 4°. vn̄ cū p⁹
ꝓlē ṗm⁹ finis sit vitatio fornicatōis
ille pōt ṗncipaliꝛ attēdi vbi ꝓles spe
raꝛ impossibilis hr̄i. Quarta con
clusio ē de illis cāis seu intētiōib⁹ vt
reformatō pacis acquisitio aicitie ex
ꝑētela vel diuitiaruz ex dote pulchri
tudo ꝛ h⁹mōi: et reformatio quidez
pacis est hōesta cā in se:ſ n̄ in matri
monio:si ṗ° ꝛ ꝑ se intēdaꝛ:cū matri
moniū sit n̄ ad ħ ordiatū ṗncipaliꝛ:
sicut vir cog̊scēs vxorē ꝓpꝛ sanitatez
peccat:ꝛ q̇ baptizaꝛ vt saneꝛ: ſ scd̄a
rio pōt illō intēdi.nō tn̄ essꝫ mortale
si ṗncipaliꝛ illō itēdēꝛ: sic nec si diui
tias vel pulchritudinē ṗncipaliꝛ intē
deret:cuz hō nolit talia nisi m̄ licito:
ēt si al's n̄ essꝫ cōtctur⁹ mr̄imoniū:sic
ēt n̄ peccat mortaliꝛ cog̊scens vxorē
ꝓpꝛ nimiā delectatōz.ī.limites mr̄i
monij.vr̄ tn̄ alijs ꝙ cū mr̄imoniū sit
Xpū sacmētū ꝙ n̄ pōt sine pecc̄o mor
tali ṗncipaliꝛ intēdi finis ex̄ne⁹ i eo:
ꝛ ꝑ accidēs totaliꝛ oi institutiōi mr̄i
monij: sic si q̇s ṗncipaliꝛ baptizareꝛ
ꝓpꝛ sanitatē vl' q̄stū faciēdū n̄ curās
de gr̄a baptismali n̄ essꝫ h° sine cōtē
ptu ꝛ iniuria ꝛ irreuerentia et abusu

sacmēti. ꝫ ista sniā est mltū dura: qa multos inuoluit: ⁊ vr̄ esse coñ illō qd̄ hr̄. 3º. R. i. vbi Dauid Abisac sunami tē duxit in vxorē: vt solū calefaceret eū: ⁊ nō spe ꝓlis: nec timore fornica tōis: qa n̄ peccauit nec cognouit eā.

Diuitie si scd̄ario intēdāt vt ꝓles meliꝰ educeret ⁊ onera mr̄imonij meliꝰ supponerēt nullū ē peccatū: ⁊ similit̄ si pulchritudo sit scd̄ario intenta ad fornicatōez vitādaʒ in cāu in qº illa vitatio pōt pn̄cipalit̄ intēdi nō facit peccatū etiā veniale. Sed si scd̄ario intēdēt ad voluptatē facit peccatuʒ veniale: ⁊ similit̄ diuitie imoderate: lʒ scd̄ario intēte. Quinta cōclusio est ꝙ dato ꝙ coñbē ꝓpt̄ voluptateʒ pn̄cipalit̄ essʒ peccatū mortale nō tñ cog̃scē ꝓpt̄ voluptatē esset mortale: dūmō nō essʒ idē facturꝰ cū alia: qa nō est ita dānabilis abusus rei cōis: sic̄ rei sacre: sic̄ bibēs cū cipho cōi ꝓpt̄ voluptatē nō est in se nisi veniale: sʒ n̄ p hº seq̄t̄ ꝙ portās calicē ad taber nā ad bibēdū ꝓpt̄ voluptatē q̄n pec cet mortalit̄: ⁊ hº ꝓpt̄ abusū rei sacre Qui āt coñbit mr̄imoniū p ṽba de pn̄ti ꝓpt̄ fineʒ indebitū abutit̄ re sac̄ qa essentia sacri ibi cōsistit. Sʒ q̄ cog̃ scit vxorē suā fine indebito abutit̄ re nō sacra. i. muliē: qa essentia sacmēti trāsiit: vñ nō adeo peccat. Et est ar. ꝙ si iudex pena pecūiaria punit ma lefactores: dū tñ essʒ al's puniturus: licet querat pecuniam nihil cogitās de actu ⁊ de iusticia: duʒ tamen nō sit facturus iniuste: non est nisi veni ale. Nam si preponeret expresse vel explicite pecuniam: iuste non essʒ ex cusatus a mortali. Et similiter cano nicus non aliter iturus ad ecclesiam nisi lucretur distributionem nō pec cat mortaliter: non tamen nollet eā illicite lucrari: et paratus esset ire si deus vel ecclesia preciperet. Nota ꝙ beatus Tho. in quarto dicit in ex positione littere loquens de Jacob qui contraxit cum Rachel que erat pulchra: vt patʒ in Gen. 29. ꝙ decor faciei non fuit principalis causa talis cōtractus matrimonij: sed secūdaria et hoc bene potest esse sine peccato: vel etiam quandoqʒ cuʒ peccato ve niali. Si autem esset pn̄cipalis cā libidinis pulchritudo non excusaret a mortali: si effrenata libido esset. Hec Tho. Jta scilicet ꝙ ibi constitue ret finem: q̄uis aliqui contrahant matrimoniū ꝓpter secundarias cās quascunqʒ dictas: Non pn̄cipaliter ꝓpter primā non habet istud vitiare matrimonium contractū ſm Ray. Sed sufficit ꝙ contrahat per verba de presenti: et contrahere intendant vt. 32. q. 2. Solet. Addamꝰ sextā conditionem ex verbis ipsius Petri in quarto scilicet ꝙ cōtrahere matri moniū per verba de presenti ei que est in peccato mortali: siue viro: siue mulieri videtur esse peccatum mor tale. Dicit enim Augustinꝰ ꝙ sacra menta talia fiunt vnicuiqʒ cuʒ quali conscientia quis accedit ad ea. i. q. i. Cum ergo matrimonium vnuʒ sit ex sacramentis et esse eius consistat in contractu per verba de presenti: non in copula carnali. Alias non fuisset verum matrimonium essen tialiter inter Mariam et Joseph. Seq̄t̄ ꝙ cōtrhens in mortali peccat

mortaliter imo pe. de pal. in 4°. di. .17.q.2. videt dicē φ nō sufficiat cō tritio sed sit necessaria etiaȝ cōfessio. Dicit.n. φ in omni sacramēti susce ptiōe post baptismū obseruādū ē h⁹ ei q̄ post baptismū peccauit mortalr vt nō accedat ad aliqd sacramētū ēt ꝯtrit⁹ nisi p̄us faciat ꝯfessiōȝ ꝛ rō est q̄a sicut baptism⁹ ē ianua omniū sac mētoꝝ āte quē nullū suscipi pōt vel dȝ: ita pn̄ia ē scd̄a tabula p⁹ naufragiū: vn̄ post naufragiū.i.mortale cō missū post baptismū null⁹ ēt cōtrit⁹ dȝ accedē ad sacr̄m aliqd nisi ꝯfess⁹ In cōfessiōe aūt p̄ficit pn̄ia in q̄tū sacramētū: q̄a sic p ministrū ecclesie dat ꝛ absoluit. Idē dicit. di.17.q.2 Addit tn̄ ibi in fi. φ nō tn̄ mortalit peccat suscipiēdo vel ministrādo sacramētū postq̄ ꝯtrit⁹ est: cū sit iam deo coniunctus ꝛ penitens. Vn̄ et confessus in ꝓposito: qd tamen nō sufficēt quo ad eucharistie susceptōeȝ hn̄do copiam confessoris bm Tho. ꝛ omnes alios.. Septimo nota φ cōtrahēs mr̄imoniū clādestine ita .s. φ n̄ possit ꝓbari peccat mortalit: q̄a ꝯt p̄ceptū ecclesie agit. Itē ꝛ q̄ cō trahit siue occulte: siue māifeste non intēdēs ꝯtbē ß decipe ad extorq̄daȝ copulā ꝛ h⁹mōi peccat mortalit: q̄a vtit fictōe in sacro: ꝛ in dān̄ alteri⁹ Itē ꝛ q̄ votuȝ simplex hēt castitatis āteq̄ dispēset. Itē ꝛ q̄ cogit aliqueȝ ꝯtbē coactōe absoluta vel cōditiōata Iniuriat.n.ei nōbilit cūȝ mr̄imonia debeāt eē libera bm oīa iura. Itē ex cōicat⁹ exn̄s scienter si ꝯtrabit matrimoniū peccat mortalit.

De ꝯsūmatōe mr̄imonij ꝛ actu cōiugali. ꝛ ibi qn̄ est mortale: quando veniale: ꝛ qn̄ nullū. Ca.28.

p Ostq̄ āt dictū ē de mr̄imōio q° ad despōsatoȝ seu ꝓmissiōnē de futo: ꝛ q° ad ratificatiōnē seu ꝯtctū p v̄ba de p̄nti. Nunc vidēdū ē de ꝯsūmatiōe ei⁹ p copulaȝ carnalē: ꝛ circa h̄ p° ponēt plēs cāus in q̄b⁹ act⁹ ꝯiugalis ē mortale pecc̄ȝ 2° cāus in q̄b⁹ est veniale. 3° qn̄ act⁹ est meritori⁹ ꝛ qn̄ indifferēs. 4° de nuptijs ꝛ bn̄dictōe que ip̄m ordiarie p̄cedūt. Quātū ad p̄mū. pe ꝺ pal. in 4°. di. 32.q.3. Ponit nouē cāus in q̄b⁹ ē peccatū mortale act⁹ ꝯiugalis. Prim⁹ ē q̄tū ad intētōis inordinationē effrenate libidinis: qn̄.s. fert intētio ex limites mr̄imonij: idē.s. fa ctur⁹ cū q̄cūq̄ alia q̄ sibi occurrēt vl cū eadē si n̄ eēȝ sua vxor vt satisfacēt voluptati sue: vel ip̄i delectatōi venere inherēs vt fini vltio. Jō Jhero. dicit φ sapiēs iudicio.i. bm rōnē dȝ diligē vxorē nō affectu.i. passiōe nō regnet in eo impet⁹ voluptatis: nec p̄ceps ferat ad coitū. 32.q.4. Origo Sȝ q̄a vt idē Pe. dicit actib⁹ nō habētib⁹ meremur ꝛ demeremur: hoc itelligēdū ē qn̄ actu h̄ cogitat.s. talē inordiatōeȝ intētōis. ꝛ idē vr̄ dicēdū qn̄ vir vxorē cognoscēs animo deliberato ad aliā intēdit quaȝ carnalit diligit: ꝛ similit de vxore cū ad aliū mētem figit. Secūd⁹ casus ē q̄tuȝ ad locū in quo talis act⁹ exercet. vȝ in loco sacro. Circa hoc tn̄ quidā dicunt vt Ricar. in quarto φ si necessitate guerrarum in aliquo loco sacro vnde exigere non possint pro longo tempore: licet vtriq̄ exigere et

reddē debitū quia nō est iniciēdus
laque⁹ aiabus ꝓpt mūditiā loci sacri
Sed si paruo tempore tunc debent
abstinere tempore necessitatis et tri
bulationis. Nam ⁊ Noe ⁊ filij eius
⁊ pecora continuerūt tēpore diluuij.
Pet. tamen de pal. reprobat istā di
stinctionem: ⁊ dicit simpliciter mor
tale esse ⁊ illicitum: quia ⁊ si non pōt
alium locum habere nō debēt ꝓpter
hoc locum sacrum polluere: cuz hoc
non sit necessitatis: sicut ibi emittere
vrinaz. Siue ergo nō habeat' alius
locus: siue possit haberi alius locus:
adhuc certum est ꝙ non licet petere
sed nec reddere tenetur alteri id qđ
reddi nō potest sine irreuerētia loci
sacri. Nam ꝓpter hoc indiget recon
ciliatōe q̄tuz est ex natura facti: etiā
sm Jo. an. licet per accidens si est oc
cultū nō egeat recōciliatōe ꝙ etiam
ponit Jo. an. ⁊ hostiē. Unde sicut
effusio sanguinis etiam si non fiat a
p̄uato s; a iudice cui al's licet locuz sa
crum violat ibi facta: etiā si sanguis
nō cadit in terram: ita etiaz seminis
effusio: siue ab extraneo viro: siue a
suo marito polluit locum: etiaz si nō
cadat in terram. Et licz iura ātiqua
nō faciāt mētiōez nisi de pollutione
que fit per adulterium. ex̄ de adul. c
Significasti. Equaliter tamen iura
noua dicunt de effusiōe seminis et
sanguinis. Tho. ⁊ Pe. de pal. in 4°
dicunt ꝙ simpliciter nō tenet' coniux
reddē debitum in loco sacro: q̄a nō
ita tn̄t' in omni loco sicut omni tp̄e
reddē debitum. Nam tēpus violari
nō pōt sicut locus p hoc violat': s; nō
in omni alio loco nisi seruata debita
hōestate: q̄a nō in publico. Utꝝ aūt
veniale sit vel mortale: de hoc nihil
dicunt. 3⁹ casus est q̄tū ad modū:
cū. s. modus est cōtra nām. Sz dicit
Tho. in 4°. in expositōe lr̄e: ꝙ vsus
cōiugij ɔtra naturā pōt dici dupliciť
Uno mō cum ṕtermittitur debituz
vas: ⁊ hoc semper est mōtale s; oēs
doc. eo ꝙ ꝓles sequi nō pōt. et etiaz
tota intentio nature frustratur. Uñ
Aug⁹. 32. q. 7. Adulterij. post aliq̄s
species luxurie nominatas subdit hoꝝ
pessimū est qđ est cōtra naturam vt
si vir membro mulieris non ad hoc
cōcesso vti voluerit. Hec ibi. Unde
nullo mō debet vxor viro in h⁹mōi
assentire: Nō enim excusaret' a pec
cato mortali: q̄tūcūq; cuz animi di
splicentia hoc faceret: nec timor vel
sufferētia verberum vel futura incōti
nētia uiri eaz excusaret: nisi omnino
ei uiolentia absoluta inferret' a qua
se nō posset defendere. Sed ex hoc
posset in futurum ei debituz negare
licite. Secundus modus cōtra na
turā est quādo seruato debito uase
pretermittitur modus a natura insti
tutus q̄tum ad situm: ut dicitur in
sū. ɔfess. est ut mulier iaceat in dorso
⁊ uir supergrediat' super uentrē ei⁹:
et hoc mō aptior fit cōceptio. Qñ
ergo receditur ab isto mō situali. di
cunt aliqui ꝙ si seruetur modus cō
trarius. ut quia uir nubit in feminā
idest mulier supergreditur uirum ꝙ
peccat mortalit'. ut Pe. de pal. Hēri.
boych. super. c. Inquisitiōi. de sentē.
ex. Idem uidetur sentire Guil. in sū.
uitiorum. Assignat autem ꝓ rōe q̄a
talis mod⁹ ñ ɔuenit seminis infusiōi

quo ad virum: nec seminis receptõi quo ad mulierem: ⁊ sic videt̃ impediri ꝓlis generatio intenta a nat̃a.

Si autem alio indebito modo seruato tamen debito vase vtatur: Distinguit Pe. de pal. Quia aut hoc facit precise cã voluptatis sine aliqua necessitate aut rõnabili cã: ⁊ tunc dicitur esse simplex mortale: quia non est vxor eius: nisi quo ad act⁹ nãles. Aliter enim agendo abutitur sacramento coniugij. Sicut qui puerterꝫ vsum ⁊ ritum alterius sacramenti: scienter esset transgressor p̃cepti: nõ solum in essentialib⁹ sed etiam in accidentalibus. Aut hoc fit ex cã rõnabili: puta ꝓpter p̃iculum suffocatõis partus ꝓpter quod timet modo debito ad vxorem accedere: sed ex alia parte accedit q̃ꝫ debita: s̃uato tamẽ vasculo muliebri: nec scienter semen ab extra effundit non erit mortale. Idẽ si faciat hoc ex alia infirmitate Guil. etiam in glo. Ray. dicit ꝙ cũ hoc fiat ꝓpter periculum suffocatõis vel egritudinẽ: vel aliaꝫ indispositõꝫ corporis potest esse sine peccato.

Quanto autem magis receditur a nãlitate modi: tanto graui⁹ peccat. Sed Alber. ma. dicit in 4°. ꝙ nihil eoꝝ que facit vir cum vxore in actu coniugali seruato debito vase est de se mortale: sed potest esse signũ mortalis concupiscentie quando ei non sufficit modus determinatus a nã. Sed alium moduꝫ inuenit cã delectandi: cum non s̃best causa infirmitatis vel alia cã rõnabilis. Ex q̃bus dictis videtur sentire ꝙ nõ impedit̃ generatio prolis per tales modos indebitos seruato debito vase q̇ fuit magnus philosoph⁹. Et hanc rõeꝫ videtur assignare qui dicunt alios modos esse mortales scilicꝫ impedimentum prolis concipiende. Dure ergo in tali excessu rep̃hendẽdi sunt coniuges: ⁊ ꝙ abstineant se: cũ non s̃best causa. Inducende sunt ad hoc: etiam vxores ꝙ viris a quibus cõit̃ hec ꝓcedunt nõ cõsentiãt in h⁹mõi si tamen vel timore v̾borum vel incontinentie virorum eis assentiant: nõ possunt ex hoc argui de peccato mortali: ex quo de se illud mortale ñ est s̃m Alber. Nã de intentione viri exigentis qualitercũq̃ꝫ nõ habꝫ ipsa iudicare: vt per hoc posset ipsa ei debitum negare: nec de facili p̃cipitanda est sententia de tali modo ꝙ sit mortale de se. Quartus est rõne aborsus tempore conceptus vel p̃t⁹: si probabiliter timetur: quia contra caritatem est: ꝙ quis velit delectari cum pernitie vite prolis. Sed pro maiori declaratione huius: sciendũ est s̃m Petꝝ. et Ricar. in quarto. ꝙ tempore p̃gnationis reddere debitum non est peccatum: et reddere debet si non est periculum aborsus. Potest etiam exigere in dicto casu absq̃ꝫ mortali: quia matrimoniũ nõ solum est in officium: Sed etiam in remedium: vt dictum est. Sed vbi esset periculuꝫ probabile aborsus nõ debet exigi nec reddi. Alias est mortale s̃m Pet. de pal. qui etiam dicit ꝙ petere debituꝫ tali tempore semp̃ est veniale: si tamen non sit p̃iculuꝫ aborsus: Et maxime mulieri: quia p̃gnantes magis appetunt coitum:

ƀm medicos. Sed valde reprehensi
bile est vt homines non contineant
tempore conceptus: qđ bestie faciũt
Nã elephas ad impgnatã ñ accedit
Et plinius dicit ꝙ tẽpore cõceptus
cerue: femine a maribus discedunt:
donec a ptu purgẽt. Et vt dicit Jo.
de sancto Geminiano. in li. 5°. de si
militudinibꝰ. Nõ ꝙ exigẽte materia
ꝗuis nõ sit pulchꝝ dicẽ vel audire:
vtile tñ est scire: ꝙ ꝗuis matrix mu
lieris claudat post pgnatiõez: tamẽ
ex delectatõe mouet aliqñ ⁊ apitur
vt dicit Auice. ⁊ ideo iminet piculũ
aborsus: qđ etiam refert Pe. đ pal.
ubi. s. Et ꝓpterea Jhero. vitupat ac
cedẽtem ad pgnãtẽ. 32. q. 4. Origo
Et videt magis esse piculũ aborsus
cc pncipiũ ɔceptꝰ: ꝗa tũc matrix ꝓpẽ
delectationẽ apit aliqñ: ⁊ mã nõdũ
pfecte coagulata dispgit ⁊ effundit
⁊ instante ptu est piculũ ne ptꝰ suffo
cet. Post ptum autẽ dum mulier ẽ
in puerperio exigẽ vel reddẽ debitũ
neutri est mõtale: nisi adhuc mulier
ex ptu esset infirma: ⁊ ꝓpter hoc essꝫ
piculũ mortis vel aggrauatõis infir
mitatis ƀm Pet. de pal. cui satis cõ
cordat Ricar. in 4°. dicẽs: ꝙ mulieri
si est purificata ab illis corruptõibus
⁊ cõmotõibus que sunt in mulieribꝰ
aliqñ tempore post partuꝫ reddẽdũ
est debitum si petat: ⁊ petere potest
absqꝫ peccato: ꝗuis nõ sit impletuꝫ
tẽpus purificatiõis ꝗdraginta dierũ
Sed ante illud tempus. s. talis imũ
ditie abstinẽ debꝫ vsqꝫ saltez debito
cõgruitatis. Et sic intelligẽdum est
illud. Greg. c. Ad eius cõcubituꝫ. di.
5. Idem Guil. Et ꝗuis decẽs esset

abstinere de cõi consensu ab actu cõ
iugali quousqꝫ abstinet ab ingressu
ecclesie: non est tamen necessarium
imo exactus tenetur reddere: nisi ob
stet infirmitas. Et ꝗtũ ad ingressũ
in ecclesiam posset mulier ꝗdragita
diebus expectare: vbi est talis cõsue
tudo: nec tenetur interiꝫ ad auditõꝫ
diuinoꝝ. Potest etiam ꝗcitius pur
gata est: et post partum intrare tem
plum si vult ex deuotione sua absqꝫ
peccato. vt di. 5. Cum enixa. ⁊ extra
de puri. post par. c. i. Nec obstat: ꝗa
in veteri lege mulier in ptu masculi
quadraginta diebus omnino arce
batur ab accessu in templum: et per
octuaginta in partu femine: vt patꝫ
in Leuitico: quia illud fuit cerimoni
ale: Unde non ligat nec ex eo ꝙ in
lege hoc habetur: sed ex cõsuetudine
ab ecclesia tollerata. Potest etiam
expectare ꝗnquagesimũ dieꝫ si vult
ne intret ecclesiam: vt dictum est.
Modus autem introducendi talez
mulierem in ecclesiam p sacerdotez
nullus determinatus est ab ecclesia
Unde seruãdus est mos patrie: et si
etiã sine tali cerimonia intrarꝫ non
ex cõtẽptu vel ex ignorãtia: vel ꝗa ñ
hẽt copiã sacerdotis ⁊ hꝰmodi: non
credo ẽe peccatũ saltẽ mortale: dꝫ tñ
ƀuari ɔsuetudo. di. 12. illa. 5ꝰ cãus
est tpe mẽstruoꝝ: circa qđ distinguẽ
dũ: quia si naturalis ⁊ quasi ɔtinuus
sit hꝰmodi fluxꝰ a quo mulier dicit
emoroysa: non interdicitur petitio vel
redditio debiti: quia qñ est infirmi
tas continua: Uel nimis diuturna:
piculosum essꝫ ɔiugati. aliqbꝰ ꝓhibẽ
tũc ẽt mulier concipere non põt ƀm

quosdam: ⁊ sic non timet᷑ de prole. Unde tunc veniale est petere cū nō speretur proles: imo nec veniale si fiat ꝓpter euitandū fornicationē in se vel in alio ⁊ in hoc concor. docto. Sed si fluxus sit nālis qui est semel cōiter in mense ꝫm Ric. tūc circa hᵒ sunt uarie opiniones ⁊ cōtrarie: ꝓpt᷑ qđ dicit Guil. ꝙ confessor in hꝰmōi nō debꝫ p̄cipitare sniam: ſ; rep̄hēdē ⁊ ꝓhibē q̃tum potest: nec ꝓpter hoc debet negare absolutōez nolenti ab hꝰmōi abstinē exactiōe vel redditiōe debiti in tali tp̄e. Nam Pe. Bona. hug. dicunt ꝙ tunc exigere scienter est peccatū mortale: tuꝫ quia est cōtͣ p̄ceptum legis. Leui. 18. tum ꝓpter p̄iculum interfectionis ꝓlis: si tunc concipet᷑: sed reddere non ē mortale Pet. de pal. plenius declarat istam mām dicens in 4ᵒ. di. 32. Et dicit ꝙ non videt᷑ mortale: tunc scienter petere vel reddē quia dicit Jerꝰ. sup̄ ysa. ꝙ tunc cōcipiūt᷑ membris p̄uati ceci leprosi: vt q̄a p̄entes nō erubuerunt in conclaui cōmisceri eorū peccatum patenter ⁊ apte redarguatur in p̄uulis. Mulier ḡ si sine scandalo viri potest se excusare debet sbt᷑fugē: alias peccat cum dolore reddendo. Bonau. ⁊ Pe. sic dicunt: ꝙ exigere scienter est mortale. Sed hoc nō videt᷑ quia est maior timor de interfectione prolis tēpore menstruoruꝫ q̃ꝫ tempore lepre: tempore autem lepre petere non est mortale: ḡ nec tēpore mēstruoꝝ: nec valꝫ solutio eorū dicētium: q̄a lepra est morbus cōtinuus menstruū momentaneꝰ: q̄a si se exponere p̄iculo gn̄andi leprosuꝫ esset mortale de se vbicūꝫ esset idē p̄iculuꝫ esset idem peccatum: ⁊ licꝫ facere in suo: qđ non licet in alieno: dū tamē hoc non intendatur. Et paulopost Circa istam mām ponit sex conclusiones. Prima est ꝙ nō est mortale reddere etiaꝫ scienter ex p̄te mulieri. nec per consequēs ex p̄te viri: ex quo certior non vult abstinē. Secunda est ꝙ nō est peccatuꝫ petere ignorāti infirmitatem. Tertia est ꝙ sciēs infirmitatē: sed nesciēs monstrū solere gn̄ari qđ non erat facturus si sciret: etiā nō peccaret mortalit᷑. Quarta est sciens nō gn̄are: vel ꝓbabilit᷑ credens: vt quia senex: vel non ꝯsueuit tunc concipere: similiter non peccat saltem mortaliter. Quinta est etiā si credens ꝙ ꝓbabiliter conceptura sit etiam monstruꝫ non peccat mortaliter sicut in leprosa in qua est maius periculum q̃ꝫ in menstruata naturaliter. Circūstantia autēꝫ que nō mutat spēm nunq̃ꝫ facit de veniali mortale: circūstantia autem tēporis nūq̃ꝫ facit aliam spēm: vnde cuꝫ hoc non sit mortale si sit nisi ꝓpter ꝓleꝫ: ⁊ est idem non minus p̄iculum in leprosa q̃ꝫ in menstruosa ḡ ⁊c̄. Quod autem dicitur ꝙ hic haberet nimis continere: puta per totam vitā. Ille autem cuius est vxor menstruata p̄ paucos dies non variat spēꝫ luxurie quia cognoscere quandoq̃ꝫ eaꝫ que p̄itura est monstruꝫ non differt spē in genere moris ⁊ ratiōis causa qua prohibetur ad tempꝰ accedē: quādo est temporalis: prohibꝫ in p̄petuum qn̄ est p̄petua: q̄a precepta negatiua obligant semper: et ad semper.

Unde si esset prohibitum accedere
ad pituram monstrum ad semper
obligaret. Unde potest dici ꝙ illud
preceptum Leuitici decimo octauo.
Ad mulierē mēstruatā ne accedas
sit iudiciale:vnde mō nō ligat: vel ñ
de sua vxore sed de alia muliere. Cō
sulendū est igit̄ sic mulieri. Aut mu
lier scit vel ꝓbabiliter credit viruꝫ se
exosam habituruꝫ audiens ab eo de
menstruo suo: ⁊ tunc nō tenet̄ reue
lare:sed reddet debitū sine peccato:
⁊ ille ꝓpter ignorantiā non peccat.
Aut nō credit ꝙ ꝓpter hoc habebit
eam exosam:sed credit ꝙ ꝓpter hoc
non dimittet quin cognoscat eaꝫ:et
tunc etiam non debet dicere ne euꝫ
faciat grauius peccare: et tūc vterqꝫ
excusat̄ a mortali: ex hoc pōt ꝓpēdē
vxor ex alijs vicib⁹ q̄bus renuēti nō
acquieuit. Aut neutꝝ.i.credit.s.ꝙ ex
reuelatione menstrui:nec ꝓpter hoc
habebit exosam: nec eam cognoscet
⁊ tunc si credit ꝙ adulterabit̄ vel pe
ius faciet nō debet etiam dicere sed
reddere. Aut nihil hoꝝ sed credit ꝙ
abstineat:⁊ tūc sibi dicat ꝙ si audiēs
nō acq̄escat reddens non peccat:sed
petens peccat nō tamē mortaliter.
Hec Pe. de pal. Sext⁹ ē quādo
coniunx voluptatē ꝑuenit ⁊ ꝓuocat
diuersis modis: vt manib⁹ vel cogi
tationibus:vel vtēdo calidis ⁊ incē-
tiuis vt possit pluries coire. Hoc tñ
nō simpliciter est intelligēdū:sed qñ
in talib⁹ ꝑpatorijs ꝓpter se delectat̄:
sicut si cōfricatiōibus impudicis mē
bra attractendo seq̄t̄ polutio ex vas
debituꝫ:non est dubiū ꝙ ē mortale:
q̄a omnis polutio extraordinaria mor
tale peccatum est que vigilando ꝓ
curat̄. Idem videt̄ si diu insistat in
h⁹modi modis non intendēdo ve
nire ad actum coniugalem: sed finē
in his ponere. Sed si quis cā gene
rande prolis vel vitande fornicatōis
in se vel in socio:aut debitū reddēdi
cum al's sit impotēs se prouocet esu:
vel potu calefactoruꝫ: vel osculis vel
amplexibus quibus etiam animalia
se prouocāt vt Columbi ⁊ Ursi: vel
aliquibus alijs tactibus:in quib⁹ nō
querit ꝓpter se delectari: sed solū ad
actum illum preparari non videtur
peccatum: quia licet iuuare naturaꝫ
corporis ad obediendū recte rationi
Item si hoc facit vt sit potēs coḡscē
vxorem ꝓpter delectationē: quaꝫ tñ
vellet cum alia expiri tunc graui⁹ ꝑ
ueniendo delectationē: non tamen
mortaliter: quia non querit in hac
delectari ꝓuocatione: sed in actu cō
iugali:vñ videt̄ idem spē ꝙ de fine.
Item qui semē fundit extra ne hēat
plures filios quos nutrire nō posset
rem detestabilem cum Iude filio fa
cit:⁊ est mortale: ⁊ reducit̄ ad q̄ntū
idest contra naturam. Si autē āte
completionē actus se retrahit: Nec
semen emittit eadem intētione non
videt̄ mortale peccatuꝫ: nisi forte ex
hoc mulier ad seminādū ꝓuocaret̄.
Sed si ꝓpter hoc omittit cognoscē
vxorem ex cōmuni consensu: nec ne
gat debituꝫ non videt̄ ꝙ peccet etiā
venialiter:quia licꝫ appetere nō ples
ꝓles habē q̄ȝ possit nutrire: nec tñt̄
ipse debituꝫ petere:nec actuꝫ inchoa
tū consūmare:nisi vxore petēte. hec
omnia Pe. excepto q̄d dicit Alber.

Septimus casus est cõtra actum coniugalẽ: qđ est mortale in negãte debitum petenti omnino si nõ hẽat cãm rõabilẽ: cum scriptuꝫ sit in pma ad cor. 7. Uir vxori debituꝫ reddat: ⁊ vxor viro: nolite fraudari inuicem nisi ex consensu vt vacetis orõni. Et assignat Pe. de pal. in 4°. di. 32. duplicem rõnem. Prima est qa sicut seruus est in ptãte dñi: ita vnꝰ ↄiuguꝫ est in ptãte alteriꝰ: quo ad redditiõꝫ debiti. prime ad cor. 7°. Uir nõ hẽt ptãtẽ sui corpis ꝫ mulier ⁊ ecõuerso Sed seruus tenet de necessitate precepti exhibẽ dño suo obsequiũ debite suitutis. ğ zc. Scda ratio est qa sicut est contra iusticiã alienũ rapere inuito dño: ita contra iusticiam est alienum petenti nõ reddẽ: nisi cõtra hoc legitima exceptio hẽat: ꝫ pmuꝫ est mortale. ğ ⁊ secũdũ. Sed corpus vnius coniugũ est alterius res qtuꝫ ad actum matrimonij. ğ q denegat alteri coniugũ corpus suũ: qtum ad actum matrimonij peccat mortalr: nisi vt dictum est habeat cãm legitimam denegandi: vt dicet. Debet ğ alter alteri reddere quocũqꝫ tẽpore etiam sacro vt quadragesima solẽnitatibus: ⁊ hꝰmõi quõcũqꝫ petat: siue expsse: siue intpretatiue: vt p nutꝰ ⁊ hꝰmodi qa non refert quocũqꝫ qs expmat volũtatẽ suam vbis vel factis. .ff. de legibꝰ. l. de qbus. Et maxime in firmiori vasculo in hoc ↄpatiendũ est: qa verecũdius est mulieri petere: ⁊ quacũqꝫ intentiõe alter coniuguꝫ petat debitum: siue cã prolis: siue causa satiande libidinis: dũmõ nãliter nõ debet negare alius: non hñdo cãm sufficientem excusantem nec hoc est reddere gladiũ furioso: sed magis pvidere ne incidat in dãnabiles corruptelas: sicut in tẽtonia vxor cuiusdaꝫ militis negantis in vigilia pasce debitum: qa continuerat tota quadragesima frẽm eiꝰ impetiuit ⁊ negãtẽ iugulauit: ⁊ reuersa ad viꝝ dixit: hꝰ tu fecisti: qa me facere coegisti. s. nõ reddendo debitũ. Alia qdam supposuit se iumento. Unde ⁊ phus. 7°. ethi. dicit ꝙ concupiscẽtie venereoꝝ qbusdam insanias faciũt: et hoc nisi dissuadẽdo cessare facerꝫ ab exactõe de consensu eius. Idem Ric. Pe. et Tho. qui etiam dicit ꝙ vir nõ debet admonere nec mãdare vxori: vt nõ petat nisi ob rõabilem cãm: nec petentem debet auertere cuꝫ multa instantia: ⁊ negare ꝑpter multa picla. Et nõ ꝙ Augꝰ. de ancho. sup eplas Pauli. dicit ꝙ triplicit ↄtingit vxori petere debitum a viro. Uno modo vbi expssione. 2° ex signi demõstratiõe quãdo hoc vir ppendit ex aliqᵒ signo vel nutu. 3° ex nãe cõditione: quando scit nãm rõabiliter debẽ hꝰ petere: sciẽs tamen ipsã esse vecũde nãe: ⁊ ꝑpter vecundiã nõ petere. nõ solum ğ pmo ⁊ 2° casu sed etiam 3° modo petenti debꝫ reddẽ: qa vir inqtum potest debet conari vt faciat vxorem continẽtẽ taꝫ debitũ reddẽdo qꝫ signa bñuolentie ei ostẽdẽdo ⁊ cum ea familiaritate conuersãdo. Ideꝫ de vxore erga viꝝ intelligẽdũ Sed qa non ita vecũdãt viri in hꝰ: ideo non dicit de eis. Sed in hoc aliquãdo offendunt vxores: quia ex ira vel indignatõe contra viros sine

rõnabili cã denegãt debitũ ⁊ aliq̃ue sb ptextu deuotõis: vt q̃a est quadragesima vel solẽnitas magna: vel forte volũt cõicare in aliquo festo denegant debitum. Et si q̃dem faciunt hoc rogando vel psuadẽdo viris vt voluntarie abstineant laudabile est. Si autem nõ acq̃escunt sed hoc oio volunt ⁊ scãdalizant ex negatione male possunt excusari a mõtali. Q̃d autem dicit in pncipio q̃dragesime Egrediatur sponsus de cubili suo: et spõsa de thalamo suo. Joel. 2°. ⁊. 33 .q.4.c.i. ⁊ se. ꝙ in vigilijs ⁊ festiuitatibus debent coniuges abstinere ab actu ɔiugali. ⁊ de conse. di. 2. c. Dis homo. dicit ꝙ p tres vel q̃tuor dies vel q̃nq̃ ante cõionem sumendam debent coniuges abstinẽ. Hec oĩa intelligunt de consilio reuerentie ⁊ vtroq̃ cõsentiẽte: vt dicit Gra. 33. q 4. §. hec autez. Et bm archi. in rosa. ⁊ Tho. ⁊ Ric. in 4°. ⁊ nõ de necessitate obedientie. Unde nõ seruando exigẽs debitũ nõ peccat mortaliter: ß venialit potest peccare: nisi faceret in cõtẽptũ festi vel ecclesie: quia tunc mortale esset. Sed reddẽs in nullo peccat ß tenet ad hoc de necessitate als grauiter peccaret. Nõ. n. ecclesia inicit laqueos animabꝰ. 27. q. i. Ui duas. ß ad meliora ꝓuocat exhortãdo nõ pcipiẽdo. Cauti g̃ debẽt esse pdicatores ⁊ cõfessores in hac mã: ⁊ ita hortari ad castimoniaz ꝙ n̄ inducant vnũ ad iniusticiam: et alterum ad incõtinẽtiam.

Q̃uãdo coniunx nõ tenet reddẽ debitum. Cap. 29.

c Asus autem in q̃bꝰ cõiunx nõ tenet reddere debitum alteri petenti nec peccat nõ reddendo: ponit Pe. in 4°. di. 32. eẽ sex. Primus est licet ipse ponat eum in secundo loco cuz ex hoc seq̃t piculum persone reddenti debitum Nam nõ tenet ad hoc nisi salua cõscientia sbiecti: sicut nã pmo retinet: ⁊ nutritiue ⁊ augmentatiue gratiaz sbiecti quam ministret gñatiue g̃tia spẽi. Imminet autẽ ex multo coitu piculũ ꝓpter q̃d dicit phus de lõ. et bre. ui. in. c. vlt. ꝓpter q̃d spma ãplĩ emissum desiccat ⁊ senescit cito: ꝓpt q̃d mullꝰ lõgioris vite ẽ equo ⁊ asino ex q̃bus est genitus. Et femelle masculis si masculi sint coitiui ꝓpter q̃d masculi pasceres breuiores vite sunt femelle. Si autem infirmus vel vulneratus esset coitus sibi mortalis eẽ posset. Et idem dicit de balneis vel a balneis aliq̃bus sbito reuertẽti. vñ tunc reddere non tenet. Ex isto pncipio dicunt aliq̃ ꝓbabiliter ꝙ si vir est fur ⁊ incorrigibilis ꝓpter q̃d vxor cõtinue piclitat cum eo ad mortem p iusticiaz rectoꝝ ꝙ potest fugere et virum relinquere ne moriat cũ eo. Secũdus casus est de impotentia: ꝓpter quem quis excusat: quia bm iura impossibiliũ nulla est obligatõ siue ꝓpter actum pdñantem: q̃d tñ non locum habet in muliere cõiter: siue ꝓpter aliam cãm. Jta tamẽ ꝙ si ꝓpter culpam suam peccauit reddẽdo se impotentẽ indiscreta afflictiõe uel pñia imputat sibi: ⁊ si ꝓpter hoc alius incidit in dãnabilẽ corruptelaz. Sz multo minus excusat si impotẽs

est effectus ꝓpter alias illicitas corru ptelas. Nec ꝗ viro iniūgēda est taꝫ grauis pñia ꝙ fiat impotēs ad reddendum debitum vxori iuuencule ⁊ feruēti: puta ieiunia ⁊ vigilie que desiccant spma. Nam multū vigilātes raro spmatizant: nec in sōno meridiano: ꝗ est tenuis fit resolutio: nec in sōno soliciti de lectōe: vel ꝭmone sed in ꝓfundo sōno: maxime in aurora digestione completa: hora ⁊ sāguis etiam ꝓpter ieiunia minuūť. Unde raro in ꝗdragesima ⁊ sine cena. Retulit medicus quidam viꝫ quēdam ad siccitatē ptisice deductū quia post prādium statim cōsueuerat cognoscere vxorem. Nec etiā vxori cōsulēdū est facere tam grādes pñias vt reddať deformis suo viro: vel sit in macieꝫ vel in pniciē sue ꝓlis vel impedimētum concept⁹: Nec tamen teneť vir vti calidis vt sit potens: sed sufficit ꝙ se nō faciat impotētē. Ad hūc casum reduciť qñcūqꝫ nō potest reddi sine peccato rōne loci vel voti piter facti de continēdo vel alia cā qua fit impotens vel impossibilis de iure.

Tertius casus est de fornicāte: ꝗa fornicanti nō teneť ali⁹ debitū reddere cum dñs pmittat ob fornicationeꝫ dimitti. s. quo ad actū coniugij: ⁊ h⁹ nisi ⁊ ipse forniceť postea quia paria delicta pari cōpēsatione tolluntť: aut debitum petierit: ⁊ sic sibi reconciliauerit vt dicit papa de lothario ⁊ trebercha. Et ad istuꝫ casum reducitur omne peccatum vel crimen ꝓpť qđ coniunx pdit ius petendi debitū: vt puta si scienter alter baptizet: vel teneat ad baptismū extra necessitateꝫ ꝓprium filium: vel tenet in cōfirmatione ⁊ h⁹modi: quia ex quo actor pdit ius petendi: reus habet ius non debendi: ⁊ negandi seu excipiendi: ⁊ de hoc plenius. ꝭ. Quartus casus est in leproso: quādo. s. de hoc imineꝫ sano piculuꝫ mortis vel similis infectionis ex redditione: nec etiā teneť cohabitare sanus: quādo etiā ex ipsa cohabitatione imineret piculuꝫ tale quo ꝭpōito loquūť iura. ex de diu. lepro. c. z. Utrū autem ex redditōe debiti ⁊ h⁹modi imineat periculum infectionis querendū esset a medici. ⁊ eis credendū. Dicunt autē medici ꝙ uiro accedente ad leprosā iminet ei magis piculum infectionis ꝗꝫ mulieri si cognoscatur a viro leproso: et istud non videť dubiū quando mulier est ifecta vltima specie lepre: que diciť leonina in quo casu vir nō tňť reddē. Si ꝟo nō essꝫ nōbiliť infecta ita ꝙ nō imineat piculuꝫ tňť reddē ⁊ multo magis mulier viro leproso cum nō tm̄ ei imineat piculū. Lepra enim supueniēs nō soluit mřimoniū cōtractū de pñti: sicut soluit spōsalia: nec excusat a redditione debiti: nisi vt dictum est cum piculū imnet: nō obstāte ꝙ filius gñeť leprosus: meli⁹ est. n. sic esse ꝗꝫ nō esse: nec ali⁹ ꝓhibetur vti iure suo: ꝗuis alteri maluꝫ inde eueniat tēporale: maxime si sibi imineat piculum spūale: puta si incideret in dānabilē corruptelaꝫ: quia leprosi ꝓpter interiorem calorē dicūť mltū appetē actum illum nō tamē teneňť cohabitare in domo cuꝫ leproso: ꝗa magꝭ inficereť ex diutina ꝯuersatōe ꝗꝫ ex una cōmixtione. Sꝫ dꝫ prope

domum manere ꝫm Alber. ⁊ cōem opinionem. Goff. tamē dicit ꝙ ma nenti leproso sepatim a leprosis con iunx sana tenet cohabitare: nō autē si maneat cum leprosis: sed pⁱma opi nio ꝓbabilior. extra de coniu. lepro. c. z. Quintus casus est cū habēs impedimentum exigendi rōne voti vel affinitatis exigit. Naz q̄uis hn̄s votum simplex si cōtrahat tenet ma trimoniū: tamen exigere non potest debitum: sed exactus tenet reddere ⁊ exigendo q̄uis Jo. an. in decre. Rursus. extra q̄ cle. vel vo. videatur quasi dicere ꝙ non peccet: tn̄ sbdit: ꝙ q̄a Tho. in 4°. tenz ꝙ talis peccat mortalit: quia facit contra votū: cuz adhuc illud possit implere q̄tum est ex pte sui. s. vt nō exigat: iō teneamꝰ cum eo. Et hoc nisi dispenset. et q̄a in voto continētie solus papa dispē sat: ideo a papa est petenda dispensa tio: q̄uis aliqui vt Guil. dicūt epm in hoc posse dispensare. Similit qui cognouit ↄsanguineā vxoris postq̄ contraxit p vba de p̄nti cum ea: licz mr̄imonium iam contractū ꝑpt hoc nō dirimat: tamen talis ꝓhibet ab exactione debiti vxoris: sed nō a red ditione: ⁊ si petat peccat mortaliter quousq̄ secum in hoc dispenset. Et dicit Pe. de pal. in 4°. ꝙ in hoc pōt eps dispensare: qd tamē nō est clarū de papa nō est dubium. Qui etiam est ingressus religionem approbatā aliquam non animo ꝓbandi sed fir miter pseuerandi: ⁊ postea egressus ante ꝓfessionez contrahat: q̄a talis ingressus habet vim voti simplicis: vel ꝫm aliquos vim voti solēnis exi gendo debituz ab vxore peccat mor taliter. Et si hoc haberz vim voti so lēnis nec etiam posset reddere absq̄ mortali: nisi secum dispenset a papa Sed de hoc. ꝟ. ti. de religiosis. Dicit etiam Guil. ꝙ in illis locis vbi ↄsue tum est ꝙ pⁱus adhibeatur bn̄dictio nuptialis ante cōsūmationē mr̄imo nij si absq̄ dispensatōe hoc vtat cōiu gio ante bn̄dictionez et sine iusta cā peccat mortaliter. Sed Ric. in q̄rto magis declarans dicit ꝙ q̄uis actꝰ coniugalis sit regulariter licitus: tn̄ aliquo modo vel aliquo tempore p accidens potest esse illicitꝰ: ⁊ hꝰ ꝑpt scandaluz proximi: vt in mr̄imonio clandestino anteq̄ ecclesie inotescat vel ꝑpter ecclesie ꝓhibitionē que ali cubi ꝓhibet coniuges carnalit cōmi sceri ante solēnitatē mr̄imonij: quaz tamen solēnitatē q̄dam dicunt obs uandam: ⁊ contrariū ꝓhiberi respe ctu actus petendi debitū nō reddēdi vn̄ tunc peccarz exigēs ⁊ nō reddēs ⁊ lz ante hꝰ mōi bn̄dictionē exigens mortalit peccet: tamen postq̄ semel exegit non peccabit vlteriꝰ ꝫm quos dam nisi nouo contēptu exigat. Et dicit etiam Tho. in 4°. ꝙ si spōsa ad mittat sponsum ad actum ↄiugalez ante bn̄dictionem credens euz velle consūmare mr̄imoniū non peccat: nisi appareant signa fraudis expssa: ut si sit conditio multuz distās ꝑpt nobilitatem uel diuitias: tamē non tenet reddē de necessitate. Sextꝰ casus est quando alter coniugū ma net in adulterio manifesto: tūc alius sciens hoc certe non potest exigere: nec reddere debitum in adulterio

ꝑmanenti dum.s.est incorrigibilis. Presumit autem incorrigibilis ꝭm Ric. quando ptinaci animo corrigi renuit:aut quãdo correctoꝫ ꝓmittẽs ex consuetudine relabit:alr̃s exigẽdo vel reddendo peccat mortaliter: q̃a facit contra constitutõeꝫ ecclesie ꝭm Hug.32.q.i.Si q̃s vxoreꝫ.⁊ in alijs .c. Quidã tamen excipiũt istũ casũ quãdo.s.exigeret qui est innocẽs timore icõtinẽtie ne incurreret in ipsã quia tunc nõ peccat ꝭm Archi.post Petr.q̃d etiam recitat Jo.in sũ.cõ. Adulterãs autẽ :q̃a peccãdo in lege mr̃imonij actu cõiugali indignuꝫ se reddit nõ dꝫ exigẽ nisi purgata cl̃pa alias peccat. Reddere tamen tenet exactus ꝭm Ray.

Quãdo quis non tenet dimittẽ cõiugẽ adulterã.

Cap. 30.

Circa hãc mãm humanius loquit Pe.de pal.in 4° sic dicẽs. Nota ꝙ sunt q̃nq̃ casus in quibꝰ innocẽs nõ tenet dimittere adulterãtẽ cõiugẽ lꝫ possit. Primo.s.quãdo est occultum: quia cessat rõ de scãdalo. 2° q̃n correcta est:vel est spes de correctõne. 3° incorrigibilem animo potest cõpescere includendo ⁊ sic ꝓhibendo ne exeat ⁊ ꝙ nullus intret nisi ipse. 4° q̃ñdo plus cohiberet saltem ꝓpter hoc ꝙ retinetur q̃ꝫ exposita que eo ipõ se ꝓstituet. 5° quando timet sibi de incõtinẽtia:q̃a nõ tenet vir plꝰ corrigẽ vxorem q̃ꝫ dñs famuluꝫ:sed dñs famulũ vel seruũ excõicatũ nõ tenetur expellere:sed licite põt ab eo debituꝫ seruitiũ expetẽ: ⁊ tñ est minꝰ debitũ q̃ꝫ ab vxore vir. Sic ꝰ cum detrimẽto iuris sui ⁊ periculo nõ tenetur expellere. Sed quia timet hic scãdalũ ⁊ ꝓpter scandaluꝫ phariseoꝝ nõ tñt homo dimittẽ ius suũ prius debꝫ exponere illis qui sciũt illaꝫ fornicariã ꝙ nõ vt foueat eam in crimine: sed magis vt eam cohibeat iuxta se retinet:⁊ vt eam cohibeat a peccato: et cũ hoc sit ꝟisimile: si quis ex hoc scãdalizet nõ est scãdalum pusillorũ:et cum nõ potest dimittẽ sine periculo suo licite potest eam retinere. Auctores qui dicũt ꝙ non licet eaꝫ retinẽ: loquũt quãdo nõ potest sĩ scãdalo vl̃ ꝓpt hoc ꝙ retinet efficit deterior vel qñdo nõ ꝓpter piculum sui hoc facit. De muliere autem dicit ideꝫ Pe.ꝙ nõ sic ipsa tenet virũ dimittẽ quia nõ habet sic corrigere euꝫ facto ⁊ ꝟisimile est ꝙ q̃ñ accedẽs ad vxorem tanto minus accedit ad fornicariam: vnde cum isto casu liceat viro adulterã retinere: multo magis ecõuerso ⁊ plus: quia cum ipsa nõ hẽat corrigere virum facto: sed ꝟbo eum nõ tenet dimittẽ:nisi quando nolet eam cognoscere nisi innãlit. Tũc.n. ꝓpter hãc innãlẽ fornicatiõeꝫ tenet dimittere quo ad thoruꝫ:sic ꝙ prius ꝑmittat se occidi q̃ꝫ ꝙ cõsentiat sic se abuti. Item ꝓpter fornicatõꝫ spũalẽ si timet ne cohabitãdo ipsã puertat etiam quo ad domum tenet ipsam dimittẽ:alr̃s si nõ timeret de hoc ius suũ petere nõ ꝓhibet maxime ꝓpter piculũ incõtinẽtie.

Quãdo actus cõiugalis est peccatũ veniale.

i In secundo pncipali vidēdi sunt casus in qbus actus cō iugalis est peccatū veniale: et sunt sex casus sʒ Pe. de pal. in 4°. di. 3i. Primus est quādo pcedit aliqua deordinatio rōnis sʒ nō tāta: sicut in pdictis casibus in qb' ē mortale: puta petere tempore sacro: et si respectus sit ad delectationē grauis est culpa venialis: tamē si ad lubricū et infirmitatem sue mentis cuius est conscius minus veniale: vix tamen contingit q in pcipuis festiuitatib' non sit veniale graue bm Bonauē. Scd's est petere cā delectatōnis. īfra li mites tñ mrimonij semp est veniale sicut est comedere pter voluptatē Sicut.n.cibus ad saluté hominis.s. indiuidui necessari' ē ita coit' ad salutem gñis. dicit Aug'. Terti' cum fit cā infirmitatis vitande: qa qñuis vtrūqʒ liceat seorsum appetere: nō tñ vnum pter alterū: quia hec cauda non est huius vituli. Quartus qñdo incipit petere vel reddere bona intētione: postea mutet intētionē: ita q nunc vellet cā delectatōis: et hoc ex horam decisiōis seminis: quia tūc ñ habet vsum rōnis. Quintus qñcūqʒ aliud intēdit qʒ ad id ad qd ordiat coniugiū.s. vel ad plem: vel ad reddendum debitum. Sextus est qñdo hoc agit cā vitande fornicatiōis: licʒ hac intentōe cōtrahere non sit veniale. Sʒ circa hoc sunt due opiones vt idem Pe. de pal. dicit. Una ē q petere cā vitāde fornicatōis in se: et non in altero semper est peccatū: qa omnis supabūdātia passiōis est peccatū: sed hic est supabūdātia passiōis hac cā petere ē zc. Alij simplicit dicunt q non est peccatum. Ricard'. vtrāqʒ opinionē pōit in 4. et neutrā pfert. Pe. Ro de pal. vbi. s. p distinctionem quādam vtrāqʒ concordat et saluat. Aut enim talis cogscit vxorē cā vitande fornicatōis in se: qʒuis possit alio modo vitare mēti occurrente: sed magis vult isto modo delectabili euitare: qʒ modo nō delectabili: vt domando carnem: fugiendo consortia incitantia et h'modi: que posset faciliter vitare: sed vult cū voluptate vitare: et sic est veniale: quia pfert voluptatem carnis absorbētē rōnem: eo q conseruat vsum rōnis: et attingit ad finem. Et Aug. ponit inter peccata venialia vti coniugio: non debita intentiōe. di. 25. § alias ea. et sic est vā prima opinio. Aut ille exercet talem actum ad vitandā fornicationem: non quia delectabilior: sed quia nō potest alio modo meli' eam vitare: ita q voluptas non mouet eū sed amor vitande fornicatōis: quia pro tunc non potest melius uitare: puta quia habʒ loqui in secreto aliquādo mulieri de qua exptus est se tēptari et h'modi: et tunc nullū est peccatum si proles non spat: qa tūc semp illa est pmittenda intētio: et sic vificatur secūda opinio: que dicit ñ esse peccatum.

Quando actus coniugalis est meritorius.

In tertio sūt explicādi cāus in qbus actus coniugalis ē meritorius: vel si nō meritū tamen nullum peccatum. Et ponit Pe. de pal. in 4°. di. 3z. q. z. in pn°

quatuor casus in quibus actus coniugalis est meritorius. Primus est quando quis bonus gratiam reddit debitum: quod est actus iusticie: quia reddit quod debet. 2us quando petit causa prolis generande: et ad cultum dei educande tempore loco: et modo debitis: et hic est actus latrie siue religionis. 3us quando hoc facit ad conseruandum comparem suum a fornicatione: et hic est actus caritatis. 4us quando facit causa vitande fornicationis in se: quam probabiliter credit non aliter vitandam vt dictum est in § precedenti: et vocatur actus pudicitie vel castitatis. quandoque vero actus coniugalis est indifferens. s. nec meritorius nec demeritorius: puta cum coniunx sine gratia vno de quatuor modis nunc dictis exercet illum actum: quia omnis actus qui est meritorius habenti gratiam est indifferens: non habenti eam: non. n. est meritorius propter carentiam gratie: que est principium merendi: nec demeritorius propter carentiam culpe in tali actu cui solum debetur pena: quod possit esse coniugium sine peccato quantum ad actum eius probat Inno. di. 26. Deinde per hoc quod deus instituit et mandauit actum coniugii dicens. Crescite et multiplicamini: et ante lapsum et post diluuium. Et si arguatur quod homo erubescit de tali actu ergo est peccatum: quia erubescentia est de turpi quod respicit culpam. Respondeo quod erubescentia non solum est de turpitudine pertinente ad culpam sed etiam ad ea que habent speciem culpe: talis autem est actus matrimonii eo quod est eiusdem nature in specie cum actu fornicationis: sed excusatur propter bona matrimonii vt dicetur. Est. n. erubescentia non solum de malis culpe et de habentibus speciem mali sed etiam de omnibus defectibus naturalibus ut egestione et huiusmodi. Notandum est etiam quomodo actus coniugalis dicitur excusari a peccato propter triplicia bona matrimonii: que sunt fides, proles et sacramentum. vnde Aug. dicit. Omne itaque nuptiarum bonum fuit in parentibus xpi fides proles et sacramentum. Prolem cognouimus dominum xpm. fidem quia nullum adulterium. Sacramentum quia ibi nullum diuortium. Solum ille ibi carnalis concubitus non fuit. 27. q. 2. Omne. Pro cuius declaratione dicit Pe. de pal. in 4. di. 31. q. 1. quod cum actuum humanorum sit triplex differentia: quia quedam sunt secundum se boni vt deum colere: honorare parentes et huiusmodi. Quidam de se mali: vt deum blasfemare periurare et huiusmodi. Quidam indifferentes vt comedere leuare festucam de terra et huiusmodi. Boni actus de se non indigent excusatione: quia non sunt mali: nec habent ex se speciem mali. Quod ergo non est malum vel habet speciem mali est illud quod indiget excusatione: mali actus de se non capiunt excusationem: quia ex quo mali secundum se sunt excusari a malo non possunt. Restat igitur quod actus indifferentes: qui scilicet possunt bene et male fieri indigent excusatione cum habent speciem mali ex eo quod secundum speciem nature sunt idem cum actibus malis: et ea que talem actum excusant sunt circumstantie finis et obiecti et huiusmodi que trahunt actum talem ad medium virtutis. Sed sciendum est aliquis actus est indifferens dupliciter. Uno modo per omnimodam equalitatem attrahendi a bono et malo. et tali actui non assignatur bona excusatia: sicut leuare festucam comedere et huiusmodi ita. n. fieri possunt bene sicut male. Alio modo sic est aliquis actus indifferens quod quamuis bene et male fieri possit: tamen de se tendit ad malum plusquam ad bonum: et sic rectum est malum: nisi aliquo modo trahatur

ad bonū:ſicut in ſōno: vel dormitōe
q̄ pñt bñ ⁊ male eligi: tñ q̇a in eo li-
gat̄ liberꝫ arbitrium:ita vt nō poſſit
dormiēdo bñ cogitare:vel bñ velle:
hēt detrimētū bōi ānexū rōi:vñ ſcōꝫ
ſōnū in ſe ꝯſideratū nō differt felix a
miſo ſꝫ phm.2°.ethi.vñ ñ pōt ſōn⁹
fiēi ñ male niſi ꝑpt̄ aliq̄ꝺ bonū recō-
pēſās illō dānū rōnis aſſumat̄:puta
q̇a p⁹ ſōnū hō ſurgit prōptioꝛ ad bo-
nū ꝟtutl.q̄ nimia vigilātia ēt vſū rō-
nis ꝑdit.⁊ iō ſōn⁹ de ſe ex h̄ ſpālit̄ ꝺ
ſua nā reqrit bōa excuſātia ipꝫ:puta
ꝯſuatōeꝫ indiuidui ꝗetatōeꝫ virium
nāliū:fortificatiōꝫ digeſtiōis ⁊ h⁹i.⁊
ſic q̇ eſt in ꝯiugio cogitat que mūdi
ſūt:⁊ diuiſuſ ē ⁊ in illo actu nihil pōt
intelligē:iō talis act⁹ indiget bōis p̄
dictiſ excuſātib⁹ a peccatl.vñ Hiero.
ſup Math.Cōnubia legitia carēt q̇-
dē peccato:nō tñ illo tp̄e:q° carnaleſ
act⁹ gerūt̄ dabit̄ pñtia ſpūs ſācti:et
ſi ꝓpħa ille iudicat̄ q̄ debuit gñatōis
obſeq̇o.32.q.2.Cōnubia. Et vt dic̄
ibi glo.nō intelligit̄ ꝙ grā ſpūs ſācti
in illo actu amittat̄: ſ; act⁹ ꝓphandi
⁊ ſpeculādi tūc intmittit̄:q̇a tot⁹ hō
ibi carneus efficit̄. Sufficiētia auteꝫ
hoꝝ bonoꝝ excuſātiū ſic ſumit̄ ſm
pe.vbi.ſ. Mrīmoniū ē in offm nāe:
⁊ ſꝫ h̄ hꝫ bonū ꝑlis ꝑ fine intēto p̄n
cipalit̄:q̇a nā tēdit ad ꝯſuatiōeꝫ ſpēi
q̄ nō eſt niſi p gñatōeꝫ in corpibus.
2° mrīmōiū ē in ſed⁹ diuie et hūane
ſocietatl.vt dr̄.C.de crimi.expi.hēdi
.l.Aduerſ⁹.ꝙ vxoꝛ eligit̄ ſocia diuie
⁊ hūane dom⁹. ⁊ 4°.ethi.dr̄. Ami
citia viri ⁊ mulierl.ē nālis:⁊ includit
in ſe bonū delectabile vtile ⁊ hōeſtū
⁊ ſic hꝫ bonū fidei:ꝑut fides ē facē
dcā.i.ꝑmiſſa ſuare.ſ.reddēdo ꝺbitū
⁊ altēi ñ ſe ꝯmiſceri. 3° ē ſacrꝫ eccliē
⁊ ſic in eo ē bonū ſacri:ꝑut ſua indi
uiſibilitate ſignificat cōiūctōeꝫ xp̄i et
eccleſie: et q̇a illa ſignata fuit inſepa
bilis:⁊ vſqꝫ ad mortē ē efficit bonuꝫ
ſacri:⁊ bonū q̇dē ꝑlis ⁊ fidei nō ſēp
hr̄ vel durat vſqꝫ ad mortē:q̇a aliqñ
ñ gñat̄ ꝑles:⁊ adulteriuꝫ ꝯmittit̄:ſ;
bonū ſacri.ſ.indiuiſibilitaſ:q° ad vin
culū durat vſqꝫ ad morteꝫ:⁊ ſic q̇deꝫ
illō vinculū declarat̄ ſꝫ tres opioes
q̇a ſꝫ aliquos eſt pura ⁊ ſola relatio
ad ſolutū:⁊ forte rōis ſꝫ alioſ:ꝙ vin
culū eſt in corpe.i.aliq̄ diſpoſitio ad
grāꝫ:⁊ ſic in p̄ma vel in ſcd̄a ſpē q̄li
tatis.ſꝫ ꝟo alios ꝙ eſt aliq̇d reale: ſ;
ſbiectiue in aīa:q̇a diſpoſitio ad grāꝫ
ḡtū faciētē:q̄lis eſt diſpoſitō ſacr̄alis
q̄ eſt in aīa:ibi potes vidē ſbtilis mā
eſt. De 4°.ſ.de nuptijs in q̇b⁹ ꝯſū
mat̄ mrīmoniuꝫ:⁊ vñ dicāt̄ nuptie
oñdit Ambro.i li.ꝺ pr̄iarchis. dicēs
Nec illō ociosū ꝙ cū venirꝫ Rebec
cha vidit Iſaac deābūlāte: ⁊ cū ītro
gauit quis eſſꝫ:⁊ cognito ꝙ ille erat
cui ducēt̄ vxoꝛ deſcēdit:et caput ſuū
obnuē cepit.docēs. verecūdiā in nu
ptijs p̄ire debē:inde.n.⁊ nuptie dc̄e:
ꝙ pudorl.grā ſe puelle obnuerēt.30.
q.5.Nec illā.Et q̇a ꝺ h̄ ſatis dictū ē
.ſ.in tc̄atu impedimētoꝝ ipſaꝝ nu
ptiaꝝ:ideo alia hic nō ponim⁹.

De diuortio. Cap.xi.

d E diſſolutōne ſeu diuortio
mrīmonij cōſcti p ꝟba de
pñti quo ad vinculū:vel cō
ſūmati q° ad thoꝝ.Circa qꝺ vidēda
ſūt tria.Primū ꝙ omne mrīmoniū
ſiue carnale ſiue ſpūale p religioneꝫ:

ſeu p̄latoꝝ:ſiue ratū tm̄:ſiue ꝯſūmatū
diſſoluit̄ p morté nālē ƀ3 ius cōe ƀ3
pe. de pal. in 4° di. 27. q. 3. q̇a mors
oia ſoluit: in auc. de nup. § Deiceps
vñ p⁹ morté vni⁹ alt̄ viuēs pōt ꝯtḃē
cū alio. Ro. 7°. Mortuo viro ſoluta
mulier ē a lege viri cui vult nubat tā
tū in dño. i. legitie. Et q̇a obligatio
ſemel extincta nō reuiuiſcit ideo ſi cō
iugat⁹ mortuus reſuſcitet̄ nō ē mri⁹
obligat⁹. Et q̄uis in ſacris. ip̄mētib⁹
caracterē in r̄ſuſcitato ñ debeat it̄ari
ſacr̄m: q̇a baptizat⁹ vel ꝯfirmat⁹ vel
ordiat⁹ reſuſcitat⁹ ñ iteꝝ rebaptizat̄
vel ꝯfirmat̄ vel ordiat̄: ⁊ h̄ ꝓpt̄ cara
cterē imp̄ſſū indelibilez: Mr̄imoniuz
tñ q̇a caracterē nō imp̄mit: ⁊ vincl̄z
ei⁹ ē corpale: ⁊ corp⁹ reſpic̄: l3 aliq° m̄
etiā ſit ſpūale: inq̄ſtū ē diſpoſitio ad
grāz: ⁊ ſic vr̄ eē in pte intellectiua: Jō
ſic in corpe corrupto morte corrūpūt̄
potētie organice nō alie: ſic ſacr̄z car
nale mr̄imoniū nō āt alia ſacra. La
zar⁹ igit̄ reſuſcitat⁹ ſi hūiſſ3 vxorez ñ
eā recupaſſ3: niſi de nouo cū ea con
traheret. S3 bōa q̄ teſtat⁹ fuiſſ3 recu
paſſet: q̇a in donatōie cā mortis pl⁹
ſe q̄3 aliū cui donat vult hr̄e. vñ itel
ligit̄ tacita ꝯditio ſi moriat̄ cū effc̄u
. i. pmanēs in morte. Jdē ſi ab inte
ſtato: q̇a defert̄ nō niſi p ꝯiūctionez
ad moriētē q̇ ē ſibi magl̄ vnū q̄3 ali⁹
Jdē ſi fiſc⁹ ea accepit i defectu hēdū
q̇a ſi fiſc⁹ penti ꝓpinquo reddē tñ̄:
multo magl̄ ei reſurgēti. Pari rōne
mr̄imoniū ſpūale diſſoluit̄ p mortē
nālez. v3. ingreſſus religiōis cū obli
gatōe ꝓfeſſiōis. Nā religioſus reſu
ſcitat⁹ ñ tñ̄ ad obſuātiā religionis:
q̇a fuit⁹ pſonalis q̄ debet̄ a pſōa rōe

pſōe: ut in mri° ⁊ religiōe extinguit̄
morte: qđ ēt p3 ex v̄bis ꝓfeſſiōis illa
quoꝝ: q̇ ꝓmittūt i ꝓfeſſiōe obedire
vſq3 ad mortē. et ſimilit̄ curat⁹ ⁊ eps
reſuſcitat⁹: q̄uis retineāt ꝯſecratiōez
non tñ retinēt eccleſiā: niſi ſibi noua
electōe vl̄ ꝓuiſiōe ꝯferat̄: q̇a mortu⁹
eſt ſpōſe ſue. ſ. eccleſie: quā hēbat. hec
Pe. Scdm eſt ꝙ p mortē ciuilē. i.
ꝓfeſſiōz tacitā vel exp̄ſſā in religiōe
approbata diſſoluit̄ mr̄imoniuz car
nale ꝯtctū p v̄ba de p̄nti: q° ad vin
culū: ita ꝙ remanēs in ſeculo pōt cū
alio libē cōtrhē niſi ipſe ſe alit̄ p votū
obligaſſ3. S3 ꝯſūmatū q° ad thoruz
. i. cohabitatōz ⁊ debitū qñ ingreſſ⁹
religiōis fit cū debitl. circūſtātijs: nō
āt q° ad vinculū diſſoluit̄ vt. ſ. rema
nēs in ſeculo poſſit cū alio contrahē
viuēte ꝯiuge. pe. de pal. in 4°. di. 27
q. 3. vbi nōt ipſe q̄tuor cāus in q̇bus
lic3 ꝯiugato ingredi religiōz. Prim⁹
eſt qñ p⁹ mr̄imoniū ꝯſūmatū alt̄ cō
iugū fornicat̄: q̇a fornicāte ēt inuito
alt̄ pōt ingredi religiōez: niſi ēt ipe i
h̄ deliquerit: vel ſibi p⁹ fornicatōz re
cōciliauerit. v3. exigēdo vel reddēdo
debitū. Si. n. licet diſcedē in ſeclo re
manēti mlto magl̄ in clauſtro. Exē
plū in paulo ſimplice. Ad iſtū tamē
caſū addūt doc. diſtinctōez. Dicit. n.
Tho. in 4°. ꝙ talis cū eſt de fornica
tōe cōiugl̄ cert⁹ pōt dimittē quo ad
thoꝝ. ſ. negādo debitū ꝓpria auc̄te.
ſ3 q° ad cohabitatōez ñ pōt dimittē.
vñ nec i religiōz intrare: niſi eccleſie
iudicio. ⁊ ſi dimiſerit d3 cogi ad reci
endū: ⁊ h° vt dic̄ hoſti. niſi icōtinēti
vell3 ꝓbare fornicatōez: ⁊ ſi ꝓbet. ĩ.
8. dies nō reſtituet̄: ſi nō ꝓb3 coget̄

recipe: et sic pot intelligi illud. 27. q. 2. Istoria ecclesia. Addit. n. host. quod si e notoria fornicatio pot dimitte etiam ppria aucte. ex de divor. Significasti Idem Inno. addit etia Guil. quod si sit notoriu adulteriu et no moret cu adul tero vel adultera n pot dimitti sine iu diciu ecclesie: quo ad cohabitatoem: alias pot dimitte: et similiter si illa vel illum fornicate seu adultate dimisit nomie fornicet: et si n moret cu adultero pot dimitte et intre religioem. 2us caus e qn mrimonio contracto et cosumato de coi co sesu intrat religioem ambo. Ille viror et illa monialium: et pfitet sicut pluries factu e: et tc dissolutu e mrimoniu quo ad thorum et cohabitatoem: n quo ad vin culu: vn si diabolo istigate vnus eoru egredet: no ppterea pot alt exire ad reqsitoem eius: sed dz compelli ad redditum Nec et si vnus in visitado ab altero exi get debitu: dz alt redde: ut fec epus lugdunesis noie Genebaldus visitas vxore sua moiale: ex q suscepit filium vocas eu latrone suu: sed pecco confesso sancto remigio: et pnia sibi imposita pacta. Interim sanctus remigius guber nauit ecclesia sua: qa eu suspedeat ab executoe officij sui: angelo at reuelate sibi peccm dimissu sanctus Remigius re stituit eu dignitati sue. 3us caus est qn altero consetiete: et i seculo remanete vbi n e timor incotinetie: puta qa est multi tpis et honeste conuersatois et vite alius intrat religioem: et tuc si sit consuma tu mrimoniu q remanz n pot cu alio contrahe mrimoniu: quia adhuc durat vinculu coniugale: imo nec eo mortuo qa intelligit cu eo cotinetia pmitte: sed si e timor de incotinetia remanetis qd satis psumit cu est iuuenis: vel qa leuis et suspectus n dz alt sine altero reli gione intre vel recipi: vt dr. 27. q. 2. Agatosa. 4us caus e qn mrius no co sumato alt itrat sciete vel igrate uel iuito altero qd pot i quo cau remanes i seculo dz expectare usqz ad pfessioem coiugis q igressus e religioem scdm oes Ita si egredet ate pfessioem tnc eam recipe: et si conxisset et cosumasset mri moniu: qa p morte ciuile. i. pfessioem q qs morit actibus carnalibus dissolui tur uinculu mrimonij: et n prius. Sed utrum tps pbatois debeat in hoc abbre uiari e triplex opio. Aliq dicunt ut Ber. i glo. ex de reg. et tra. ad reli. c. Statuimus. Quod p epm debet taxari et abbreuiari tps pbatois ppt piculum icotinetie eius q remanz: et ad fraude tolleda: qa posset intras postq intrasset in unu moasteriu i fine ani ad aliud et sic fraudaret expectas. Alij dicunt ut Jo. i glo. sup. 27. q. 2. Desposatas qd e distinguedu: qa si de uoluntate remanetis i seculo alter intrat debet expectare p anu nec tps pbatois est abbreuiadu. Si at igrate uel inuita intrat debet certu tps pfigi. i. qd p fiteat: nec e incoueniens tepus a iure statutu abbreuiari qa spale est in hoc casu ppter periculu incontinentie re manentis in seculo. Tertij dicut ut Host. in su. quod exquo ius pmittit tale intrare religionem: et tepus pbatois sit inductum: non solum in fauorem conuersi: sed etia in fauorem religiois ut expiantur mores conuersi. Ideo non debet tempus illud abbreuiari: nisi apparcat fraus. ut cu iret discur rendo de uno in aliud. Hec Pet.

Potest dici q̄ cū hoc sit in ptāte sua
⁊ capituli facē pñt qđ eis vr̄ ⁊ ab eis
abbreuiare tps.i.ānū facē ꝓfessiōz si
capl'z ⁊ igressus volūt:⁊ ēt expectare
ānū. Mēdicātes tñ añ ānū ñ pñt re
cipe etiā talē ad ꝓfessiōez sine dispē
satōe pape:al's incurrerēt penā iuris
In oibus aūt casib⁹ in q̇bus post cō
sūmatū mr̄imoīū lz intrare religiōz
lz etiā ad sacros ordies ꝓmoueri ēt
ad epatū. Exēplū in beato ylario q̄
hñs lñiaz ab vxore fuit epūs:qñ aūt
nō licz religiōez intrare multo forti⁹
nō lz ꝯiugato ad sacros ordies ꝓmo
ueri:s̄ esīz suspēsus ab executōe ordis
lz caracterē suscipet. De mr̄i° āt cōsū
mato violēt:puta cū q̇s eā cū q̄ con̄
xerat p ꝟba de pñti volentē ingredi
mōasteriū ꝯt̄ volūtatē suā eā cog̃scit
Dicit hosti.q̄ nō pōt ingredi cōt̄ vo
lūtatē viri:⁊ si ingredēt̄ ꝫm Pe. cū
duret viculū ꝯiugale:nec possz dissol
ui p ingressū religiōis:remanēs aūt
in seclo ñ possz cū alia cōtħē:⁊ possz
illā inuitā de mōsterio reuocare.

Qñ ꝯiugat⁹ ingressus religionez
exire tenet̄. Cap.zz

Qn[O]tādū ēt ꝯiugat⁹ ingressus
religiōz qñ tñt̄ exire:et qñ ñ
pōt:⁊ qñ est liber ad exeūdū
vel remanēdū ꝫm Pe. de pal.in 4°
di.27.q.z. Tñt̄ q̇dē exire religionē
ēt facta ꝓfessiōe ꝯiugat⁹ ad ꝯiugē in
seclo remanētē qñ r̄petit eū q̄ illicite
ingressus est: vel q̇a inoxio ꝓhibēte
seu igrāte vel cōsētiēte fragili q̄ ē su
spect⁹ de incōtinētia vt iuuenis et la
sciuus remanēs in seclo:q̇a ñ potuit
in ei⁹ p̄iudiciū vouē:vel ꝓfiteri casti
tatē. Itē si licite ingressus fuit:q̇a đ
licētia āti q̇:s̄ reinteg̃ penituit.s.ante
emissū votū solēne in seclo remanēs
vel religiōz exiens alt̄ repetijt eū tñt̄
exire.2° tñt̄ nō egredi s̄ remanē: qñ
licite emisit votū simplex vel solēne:
vel qñ illicite ingressus ē:s̄ ali⁹ nō re
petit eū:q̇a ratificādo ꝯfirmat̄. z° li
ber est in egrediēdo:vel remanēdo:
qñ ingressus ē religionez:nullo m̄ ē
religiōi astrictus tacite vel exp̄sse:vt
q̇a nec vouit nec ꝓfessus ē nec vxor
eū repetit:aut si repetit fornicata est
āte vel postea notorie. Qñ ꝟo votū
simplex emisit ingressus nō solēne:
vel solēne de facto:⁊ nō đ iure:puta
q̇a.ı̄.tps ꝓbatōis corā eo q̄ ñ potuit
recipe ad ꝓfessiōez vxore ñ repetēte
egredi nō pōt s̄ q° ad ecclesiā potest
marie si votuz ꝓbari nō pōt:in quo
cāu retinētes inuitū clericū sūt excōi
cati. Dico retinētes nō soluz manus
iniciēdo in eū:s̄ etiā veste seculari ne
gata:sine q̄ egredi nō pōt cōmode.
Persuasiōib⁹ tñ eū retinē pñt.⁊ idē
de vxore ingressa q° ad viꝝ nō repe
tētē. 4° de debito:q̇a egressus đ reli
giōe:qñq̧ nō pōt reddē:nec exigere
debitū: vt qñ illicite ē egressus post
ꝓfessiōez:vt in casib⁹ dictl.⁊ qñ con
iūx sciēs ⁊ tacēs pmisit ꝓfiteri:tūc.n
ꝫuitutē remisit:vt dñs cui⁹ ꝫuus eo
sciēte ⁊ pmittēte ordiat̄ vel ꝓfitetur
Dico autez illicite ꝓpter votū illicite
solēnizatū:q̃zdoq̧ ⁊ reddē et petere
potest:vt q̃zdo libē egressus fuit nul
lo voto astrict⁹ religiōi:sicut nouiti⁹
solut⁹ egrediens religionē contrahē
potest matrimoniū:s̄ puto q̄ intel-
ligat de tali nouitio q̄ intrauit aio ꝓ
bādi nō in perpetuū ibi pmanēdi.

Nã ipse Pe.tenz q talis ingressus .s.aio nõ pbandi s firmit pseuerãdi hẽat vim voti simplicis saltẽ. Alij di cunt q etiã solẽnis voti hẽat vim: vñ nõ possz cõtrahẽ talis vel exigẽ si cõ traxerit. Sz de hac mã vide diffuse in titulo de religiosis. Qñq vero egressus põt reddẽ s nõ exigẽ vt qñ de cõsensu ipsi⁹ de cui⁹ cõtinẽtia est timor votũ simplex emisit: tunc eim nõ illi piudicauit. ꝛ nõ sz Pe.vbi.s. q in casib⁹ in qb⁹ lz cõiugi repetere cõsortẽ suũ religiõez ingressũ ante p fessionẽ siue post pfessionẽ: nõ liz tñ de mõasterio ui eum rape. Nec ob. ex de rapto. Cuz cã.qa narrat q ra puit: s nõ dicit q licuit. Possz enim vxorẽ vir de vico ad domũ ducẽ qa hz in ea correctionẽ: s nõ possz eã pri uato quasi possidenti vi eripe: ꝛ mul to min⁹ de mõasterio violẽt exthere fores frãgẽdo: aut habitũ violent la cerãdo: vel cũ iniuria loci sacri eã ac cipiẽdo: lz alij peccauerit eã recipiẽdo ar.C.vñ ui.l.Si qs in tãtã. 5° vidẽ dũ ẽ de regressu ad religiõez qñ tñt Et dicit Pe.vbi.s.q in trib⁹casib⁹ Prim⁹ qñ illicite egressus est: vtpote cũ alio cõiuge in religiõe remanente p⁹ pfessionẽ egressus est ul ẽt in sclo remanẽte ꝛ honeste cũ cõsensu eius pfessus est. 2⁹ est qñ licite egressus est qa ad reqsitõez vxoris sine licẽtia ei⁹ ingressus s postea vxorẽ penitet de reuocatõe ꝛ ipa vouet. 3⁹ qñ p⁹ votum ad eã egressus mortua ẽ ipa vxor: nã tc tñt reingredi vt impleat votũ suũ. Sed si talis qui post votũ solẽne reuocatus ab vxore ad seclũz mortua ipsa vxore cõthit mrimoniũ

Utz teneat. Pe.vbi.s.facit talẽ di stinctionem: quia si inuita vxore fuit solẽniter professus: cum illa pfessio qztum ad solẽnitatem non valuerit ecclesia hoc phibẽte: ideo talis mor tua vxore non potest contrahere qa habet in se uotum simplex rõne illi⁹ pfessionis ꝛ peccat mortaliter cont hendo ꝛ exigendo tz tñ mrimoniuz nec potest eũ tanq apostatã religio prosequi. Sed si uxore consentiente fuit pfessus sed postea quia uxor iu uẽcula unde ꝛ suspecta eũ reuocauit ius noluit in hoc casu professionem inhibere simplicit: sed solum in qztũ erat ad uitã ei⁹. Uñ simplicit fuit in piudiciũ ei⁹ uotũ solẽne: nõ in piudi ciũ uxoris. Uñ ea mortua ẽ apostata si non redit ad monasteriũ: et si mri moniũ contrahat cum alia nõ tenet ut dicit gof. hec pe. 3° bñ ↄsiderãdũ ẽ: utz pter pdictos duos modos.s. mortẽ nãlẽ ꝛ mortẽ ciuilẽ qui ẽ p in gressũ religiõis.i.pfessiõem sit alius mod⁹ soluẽdi mrimoniũ ratũ.i. con ctũ p ṽba de pñti q° ad uinculũ. ubi pe.põit qtuor ↄclusiõẽs. Pria ẽ q ser uit⁹ supueniẽs tali mri° rato ñ soluit ipm: ꝛ rõ ẽ: quia p hoc nõ morit ad act⁹ carnales. Nã ꝛ põt denuo ↄthẽ ꝛ gñalit de ceteris ipedimẽtis que diri mũt mrimõiũ p⁹ ↄtctũ. Intelligẽdũ est q nil tale supueniẽs dirimit p⁹ cõ tractũ: s solũmõ post ↄtctũ: ut ṽbi grã. Cognoscẽs cõsanguineã ei⁹ cũ qua iã cõtxit p ṽba d pñti: etiã si ñ adhuc cõsũmauerit nõ dirimit tale mrimoniũ: qd dirimẽt: si ante ↄtctũ p ṽba de pñti illã coguisset ꝑꝑt affi nitatẽ. Secũda cõclusio est q talis

matrimoniū.s. ratificatuȝ per v̄ba de p̄nti non ſoluiť p votum ſimplex vnde teneť vel intrare religionē vel reddere debitum vxori petenti: Sed peccat mortaliter reddendo vel exigendo: quia adhuc poteſt religionē intrare ante conſūmationē eius: nec ſufficeret ingreſſus religionis in 3° habitu beati dominici: vel beati Frā ciſci cum profeſſione in ipſo: q̄ȧ talis profeſſio nō habet vim voti niſi ſimplicis. Unde non eſt ſufficiēs ad tollendum vinculum coniugale: ⁊ profeſſus in illa religione tertij habitus q̄uis peccaret grauiter contrahēdo quia contra votuȝ non teneret matrimonium. Tertia concluſio eſt ꝙ nec caſtratio q̄tūcūq̄ ſupueniēs ſoluit tale matrimoniū ratum: q̄ȧ matrimoniuȝ non inueniť in iure ſolui niſi in certis caſibus: ſed iſte non eſt de illis caſibus ꝙ ꝛc. Nec etiā ante conſūmationeȝ. Item. ꝛꝛ. q. 7. Ibi q̄ dicitur cōiugium illoꝝ qui poſt matrimonium membris trūcanť: Aut a barbaris ſecti ſunt: ꝓpter hanc cāȝ ſolui non poteſt. Et q̄uis glo. intelligat de mr̄imonio cōſūmato ex eo ꝙ dicitur. ꝛꝛ. q. i. Coniugiū firmať officio. s. carnis. ƀm glo. ⁊ anteq̄ cōfirmetur impoſſibilitas officij ſoluit vinculum coniugij. Neganda ē illa glo. quia coniugium ſolo cōſenſu p v̄ba de p̄nti firmatur: ⁊ ratū vocať vt nōt. glo. de teſtibus. ſuper eo.

Quarta concluſio eſt ꝙ non ſoluiť tale matrimonium ratum tātū per ordinem qui eſt ſacramentuȝ vel dignitas. Et q̄uis magiſter ſentētiaꝝ in textu videať innuere ꝙ ſponſi non ſolum poſſunt intrare religionē ſiñ cōi conſenſu ſed etiam ad ordines ꝓmoueri. Et Hoſti. dicat coniugi āte carnalē copulam lȝ epatū acceptare tamē contrariū hꝰ eſt v̄ū: q̄ȧ epatus ex ſua nā nō hȝ oppoſitū ad mr̄imoniū cū epi ꝑus eſſent vniꝰ vxori. viri Nihil āt tolliť niſi a ſuo contrario: nec epi moriūť ciuiliť: cum ꝓpriū habeant ſicut ⁊ ceteri clerici ſeculares: vñ religio ſoluit mr̄imoniū nō rōne pfectōis: ƀ rōe mortis ciuilis: epalis ordo lȝ ſit pfectioꝛ q̄ religio ñ ſoluit ⁊ ſimiliť ſacer ordo licȝ ſit pfectioꝛ q̄ religio ñ ſoluit ꝓpť defectuȝ mortis ciuilis: ⁊ iō ɔiugatꝰ incorruptꝰ. i. non cōſūmato mr̄imonio licite ꝓfiteatur q̄ tñ in hoc ſeculo illicite ordinatur. nec ſoluiť mr̄imoniū qñ de cōſenſu vxoris ordiať vel epať qº ad vinclȝ vñ vxor talis eo viuēte ñ pōt cū alio ɔnbē. Cōiugatꝰ igiť āte copulā nō pōt eligi: q̄ȧ cēſeť laycꝰ: nec eſt in ſacris vel irregulari. ſiue ſuſpēſus: ƀ pōt poſtulari: ⁊ tūc ſi vxor cōſentiat ɔfirmabiť: ƀ ſi diſſētiat papa nō pōt euȝ ɔfirmare nec cōſecrare in p̄iudicium vxoris: q̄n. ſ. teneať reddē debitū: cū nō poſſit cōtra ius diuinū diſpēſare ƀ pōt religiōȝ intre ⁊ p̄ma die ꝺ lr̄a pape ꝓfitēi ⁊ eadē die cōfirmari: et pꝰmōȝ ordiari ⁊ ɔſecri: nec ſimiliť ꝺ lr̄a pape pōt cōiugatꝰ inuita vxore: ēt ante copulā ad ſacros ordies promouēi: ⁊ ſi fuēit ordiatꝰ: nihilominꝰ tñť reddē debitū: q̄ȧ ſemp hoc ē de iure diuino. Similiť nec papa pōt auferre vxori uirꝫ ſuū ēt incorruptuȝ i. ñ ɔſūmato mr̄imōio: ⁊ mlto magꝭ poſt copulā ut ip̄m faciat cardinalē:

quia ille status secularis est:nō regu
laris : dicente quodam cardinali.
Nos habemus religionem cui⁹ apo
state sunt sancti:vt Jheronym⁹. Et
si arguat̄ ꝙ epī tenēt locū apl̄orum:
sed xp̄us vocauit Jo. de nuptijs ad
apostolatū etiam inuita vxore:si ꝟū
est qđ dicunt ꝗdam ꝙ ipsa fuit Ma
ria Magdalena:que ꝓpter hoc indi
gnata luxuriata est. Rx.ꝙ episcopi
tenēt locū apostoloꝝ quo ad digni
tatem:nō quo ad pauptatē ⁊ mortē
mūdi:quia illis dictuȝ est de mūdo
nō estis. Preterea alia ratio est:quia
christus potuit hoc facere ⁊ ƀȝ deita
tem:⁊ ƀm humanitateȝ:quia ptāteȝ
habuit excellētiorem in sacramentis
quaȝ nulli cōmunicant etiam pape.
Preterea ꝙ Johānes inuita vxore se
cutus fuerit christuȝ ignorat̄:nec est
multum ꝟisimile illam fuisse mariā
magdal. Sed ⁊ si ꝟum esset ꝙ inui
ta vxore xp̄m fuerit secut⁹ licite facē
potuit: quia apostolat⁹ ad quē trāsi
uit erat status religionis: ⁊ quo ad
votum obediētie castitatis ⁊ pauper
tatis. Et si dicat̄ ꝙ papa dispensat
monachum contrahere mr̄imoniū
viuēte prima vxore:putat̄ quia ille cō
tracto mr̄imonio cuȝ aliqua ante co
pulam intrauit religioneȝ ⁊ ꝓfessus
est: ⁊ sic solutum est vinculuȝ matri
monij. Postmodū magna cā vrgē
te vt pace reformāda vnius regni:
vel per cōuersionem vnius gentis:
papa dispensat cuȝ illo monacho ꝙ
cōtrahat cuȝ alia: quia vinculū ꝑmū
fuit solutū. Nam si vinculū ꝑmum
nō fuisset solutū papa nō posset:nisi
dicat̄ ꝙ ex statuto ecclesie est illa so
lutio:quia solēnitas voti est ex ordīe
ecclesie. Dicendum ꝙ hoc nō est ꝟū
quia hoc non inest illi voto ꝓpter so
lēnitatem:alias inesset ordini sacro
sed inest ei rōne mortis ciuilis. vnde
heremite non solēnizant votum ƀȝ
regulā approbatā:⁊ tamē per votuȝ
heremi soluit̄ quia hoc est ex natura
actus mūdo mortificātl. ⁊ diuina in
stitutōe a qua est vita heremitica:vt
in Jo. baptista. Est ergo conclusio
istius .§. ꝙ matrimoniū contractū p
ꝟba de p̄nti:solum p ꝓfessioneȝ reli
gionis approbate solui potest: et nō
per alium modum etiaȝ auctoritate
pape. Canoniste autem cōiter tenēt
cōtrarium.s. ꝙ papa potest dissoluē
illud. vñ Jo. an. dicit in nouella. sup
c. Ex publico. de cōuer. cōiu. ꝙ ꝗuis
mr̄imoniū sit institutū a deo: ratifi
catio tamen mr̄imonij firmat̄ cōsti
tutōe ecclesie. In ꝗtū.s. est sacr̄m ec
clesie ꝓpt̄ ꝟtutē baptismi:quā ꝟtutē
ratificatōis ꝗ est ꝙ alt̄ alt̄o viuēte n̄
pōt coñhē. Pōt papa tollē: vel circa
ipsā in aliqb⁹ dispēsare vt in. c. 4. de
diuor. Cōsūmato ꝟo ꝓcedit ꝺ iure
nāli in p̄n⁹ cōsistit in facto:qđ ex q⁹
factū est neqt non fuisse. zz. q. 5. Si
paulus. Dicit aūt ꝙ h⁹mōi iuris est
alia rō diuina. s. reuelatio p quaȝ ad
exēplā sāctoꝝ facta ē ƀ ɔstō vel intꝑ
tatio ꝗ ēt approbat̄ p⁹ p apl̄ȝ dicēteȝ
Si fidelis discedit discedat: z⁹ p fa
uoreȝ fidei. De quo in decretali. ꝗto
quia videtur potius facere diuina cō
stitutio: qua rōne dicit spōsos de ꝑ
senti ante carnis copulā posse aucte
pape iuicē se absoluē: sic̄ ⁊ spōsi ꝺ fu
turo de spō. c. z. ⁊ sic rōne congrua.

ante copulam potest ibi interuenire ɔtrarius act⁹ p dissensuz mutuū n̄ al teri⁹ tm̄:qd̄ nō esset post copulam. Intelligit̄ autem hoc de ptāte abso luta non de ordinaria nisi alia causa sbesset:non.n.hoc fit sine cā. Asserit etiaz pbabiliter posse dici ꝙ cū circa impedimēta mr̄imonij restringēda ⁊ laxanda ptātem habeat ecclesia vt de cōsan.⁊ aff. Nō dz.statuē potuit qd̄ hic dicit̄:⁊ de vnius pfessione ⁊ alterius contractu. Potuit ḡ papa etiam de ptāte ordinata contra ma trimoniū non consūmatū hanc con stitutionem facere. Et sic pz rō cōue niens rōi:vt nōt̄.27.q.2. Quaꝑt̄ vn̄ circa nō consūmatū mr̄imoniuz potest ecclesia statuere quicq̄d placz dum tamen sbsit cā iusta. Et hoc vo luit finis.c.Ex publico. Dicit tamen ipse hosti. ꝙ tamē nō expedit ꝙ cir ca hoc multū laxet habenas nec esse etiam tutum. In mr̄imonio ꝟo nō consūmato fieri non potest: q̄n per ipm̄ repsentet̄ conformitas carnis inter xp̄m ⁊ ecclesiā:que nullatenus rumpi potest: qd̄ si per religioꝫ rūpi posset esset conformitatis violator ⁊ innueret ꝙ expectaret aliam fidem: ⁊ aliam ecclesiam: quam sibi christ⁹ vniret ⁊ iteꝝ despōsaret:qd̄ falsuz et hereticum est s̄m hosti.qui plenius ista tractauit hic: ⁊ remitit ad sūmā Idem etiam ponit Jo.an.in reḡla. actus legiti.in 6°.in mercurialib⁹.et an.de but.et archi.in.c.Quaꝑter. 27.q.2.Idē B̄ndictus sup.d.c. Ex publico.addens ꝙ ex ptāte absoluta matrimonium p ꝟba de p̄nti papa dissoluere potest:⁊etiā nulla cā exn̄te vel sbsistente. De ptāte autem ordi nata nō nisi ex legitima cā ⁊ nō solū de consensu vtriusqꝫ:sed etiā si tātuz adesset consensus vnius cōiugis le gitima cā sbsistente: vt vult hic glo. in fi.cum circa matrimoniū non cō sūmatum papa possit quomō vult dispensare s̄m Inno. Uidi aliquas bullas Martini q̄nti ⁊ Eugenij q̄rti continentes talem dispensationem siue dissolutionem matrimonij non cōsūmati contrahentib⁹ postea illis cum alijs. Unde tales non sunt con dēnandi: sed nec consulendū est ali cui vt procuret talem dissolutionem cum theologi videant̄ tenere ꝙ nō possit dissolui:nisi per ingressum re ligionis vt dictum est.s̄.⁊ pluries. Iteꝫ nō s̄m Tho. in quarto.⁊ Ric. ꝙ cōsūmato mr̄imonio legitime cō tracto alter alterum dimittē nō pōt quo ad vinculum. idest ꝙ possit cuz alio contrahere. Quātum ꝟo ad co habitationem ⁊ actum coniugalem non potest alter alterum inuituz di mittē excepta fornicatōis causa: nisi forte ad tempus velit se sbtrahere a consortio vxoris ꝑpter castigationē eius subtrahendo ei solatium penitē tie sue. Nam quando vxor prestat occasionem magnaz ruine suo viro tunc vir potest se subtrahere a cōuer satione sua. Idem Alber.addens ꝙ non oportet cohabitare furoni ⁊ h⁹ modi si non vult resipiscere .28.q.i. Uxor. Item nota ꝙ ex fornicatōe seu adulterio potest vir vxorē dimit tere seu accusare:⁊ vxor viꝝ nisi in.7 casibus q̄.j̄.ponūt̄: quia in hoc sunt pis cōditionis.32.q.5.Si q̄s vxorē.

Et ista cā.s.fornicationis extēdit ad fornicatōis seu adulterij suspitionem qn̄.s.est suspicio violenta vel certa. Vbi gratia. Si pbatū est q̄ fuit sol⁹ cum sola:nudus cum nuda in eodē lecto: vel similiter in multis secretis locis vel latibilis ad hoc cōmodis ⁊ horis electis libē dimittit vxor.32.q .i.Dixit. Item 2° extendit ad vitiu3 sodomiticū:vt pter hoc possit alter alteꝝ dimittē.32.q.7.Oēs cautōes ⁊.c.Adulterij.Ipe.etia3 de pal.dicit q̄ hoc extēdit ad vitiū sodomiticu3 ⁊ pollutōe3 extraordinaria3 cu3 alio vel alia cōmissam.Et idem dicūt q̄dam de omni peccato cōtra nām. Item 3° extēdit ad infidelitate3 que dicit fornicatio spūalis: vt si alter incidat in heresim iudaismū vel gētilitatē:⁊ pcipue si trahit ciugē ad infidelitatē 28.q.i.Idolatria. S3 si corrigere se vellet talis nō d3 dimitti. Itē si pol luat aliq̄s ext claustra pudoris videt q̄ dimitti pōt ab vxore ppt hoc.ar. 32.q.4.Meretrices. Itē si tale q̄d egit cū vxore ppria sm Hug.⁊ Lau vxor pōt eū dimittē: si tn̄ ipsa n̄ fuit in culpa.s.assentiēdo. S3 violētata vel sōno decepta ⁊ h⁹mōi. Ex vitio autem molliciei cū.s. alter coniugu3 polluit se ipsū nō potest talis dimitti sm Hug.Ite3 ex sola volūtate adul terandi sine ope ↄsecuto nō pōt di mitti sm Guil. Et nō q̄ ista diuisio potest fieri dupliciter. Uno mō quo ad thori sepationē. 2° quo ad coha bitatōis sepatōe3:⁊ iste scōs modus h3 etiā pmū modū implicitum. Di missio igit pmo mō.s.quo ad thorū v3 denegando illi debitū potest fieri

ppria auctoritate:etiā sine iudicio ec clesie qn̄ inocēti cōstat certe de adul terio coniugis: tūc.n.absq3 peccato potest negare ei debitum:⁊ hoc nisi compellatur auctoritate ecclesie: vel nisi ipse postea adulterasset:aut etia3 si petisset vel reddidisset debitu3 vo luntate sua postq̄3 sciuit de adultēio tunc enim videt sibi recōciliasse. vn̄ nō pōt innocēs ampli⁹ denegare de bitum adultero:nisi recidiuar3.Pe. de pal.Et vbi delinquēs omnino se vellet emēdare vel psumēt penitēs d3 innocēti psuaderi q̄ sibi recōciliet tn̄ ad hoc cogi nō pōt p sbtractionē absolutōis:nisi hoc facēt ex odio vel vindicta sm Tho.in 4°. S3 q̄tum ad scōm modū.s. cohabitatōis sepa tionē:q̄d dicit diuortiū nō pōt alter alterum dimittē sine iudicio ecclesie ⁊ si dimisit d3 cogi ad rcipiēdū:nisi fornicatio incōtinēti possit pbari.et sm Host.infra octo dies si pbet nō restituet.alias sic.Et hoc intelligen dum est sm Ricard.quando matri monium est celebratu3 in facie eccle sie:vel coram testibus. Sed si erat omnino clandestinum pōt ppria au ctoritate dimittē:etia3 quo ad coha bitatione3:hec ille.Videt tn̄ q̄ teāt mrīmoniū illō notificare ecclesie ad uitāda picula q̄ inde posset cōtingē. Itē s3 hosti. si adulteriū sit notoriu3 ita q̄ inficiatōi nō sit locus: tūc pōt auctoritate sua dimittē.ex de diuor. Significasti.⁊ multo forti⁹ debitu3 negare.Idē Inno.S3 Guil.dicit h̄ eē vn̄ si alt recedit a ciuge ⁊ publice morat cū adulto uel adultera al's si ppria aucte dimittēt cogēt accipe.

Casus quando vxor non potest dimitti ꝓpter adulterium.

Cap.xx.

C Asus autem in quibus vxor ꝓpter adulteriū cōmissū nō potest dimitti seu accusari: sunt isti ſm Ray. Primus casus ē si ipse eam ꝓstituit. extra de eo q̄ co. con. vx. l. discretionē. Idem est ſm Pe. de pal. si vir sciuit ⁊ nō ꝓhibuit cum potuit. Idem eniȝ est sciētē nō ꝓhibere cuȝ possit delictū inferioris repare. Secus autem si ei indirecte occasionē dedisset expellendo eam: vel necessaria denegando: quia non est ignoscendum ei qui ꝑtextu paupꝛtatis turpissimā vitam elegit. ff. de ri. nu. l. palam. Secūdus est cū ipm virū credens defunctū nupsit alteri q̄a maritus rediens tenet̃ eā recipe nō o[illegible]stante tali adulterio: nisi steterit scienter cuȝ secūdo marito postq̄ ꝑmus venit. 34. q. 2. Cum p bellicā Excusat̃ enim ꝑdicta si habuerit ꝓbabilem ignorātiā ſm Ric. Terti⁹ si cognita fuit ab aliquo latenter quem credebat ꝓpꝛium virum: ⁊ est ar. 34. q. 2. In lectum. Quartus si fuit vi oppꝛessa. vt. 32. q. 5. Propōito Hoc autem intelligo de vi absoluta sed si metu vel precepto pentum instantia cōsanguineoꝝ vel alia simili causa fornicaret̃ cum aliquo etiaȝ cō trahendo cum illo de facto nō excusaret̃. 32. q. 7. Omnes. Quint⁹ est quādo recōciliauit eaȝ sibi post adulterium concessum: vel eam publice adulterantem tenuit ⁊ retinet in cō sortiū maritale. 32. q. i. c. i. cū seque. Hec rō est ſm Ricar. q̄a crimen per recōciliationē dimissuȝ ampli⁹ obici nō debet nisi recidiuū seq̄t̃. Sext⁹ est lȝ raro occurrat si aliq̄s infidelis coniugem infidelem dimittat dato sibi libello repudij: et illa nubat scđo viro suo. Si vterq̄ cōuertit̃ ad fidē tenet̃ marit⁹ eā recipe: nō obstāte q̄ sit ab illo cognita cui se cōiūgit: nisi fuerit alteri fornicata. ext̃ de diuoꝛ. Gaudem⁹. Septim⁹ est si vir conuincit̃ adulterari. 32. q. 6. Per totū. Ubi etiā nō q̄ si vir est adulteratus occulte: ⁊ vxor manifeste: nō potest vir sine peccato vxorē dimittē: quia vxori non deficit ius excipiēdi sed ꝓbandi ſm Ray. Tho. ⁊ Alber. Si tamen vir egissȝ pniaȝ: ⁊ vxor nollet agere: ſ ꝑseuerarȝ in adulterio possȝ sine peccato accusare ⁊ dimittē. 32. q. i. in quatuor ꝑmis caplis. Istos casus ponit etiam Ric. ⁊ addit. Alij addūt octauū. s. si vir abstinēdo con volūtatē vxoris ei occasionē adulterandi. dedit. 32. q. 5. Si qui. Tñ alij dicunt q̄ non ꝓpter hoc excusaretur mulier adulterans quin vir possȝ eā ꝓpter adulterium dimittē ſm glo. Nō etiā q̄ pñia facta in adulterio nō tollit q̄n possit accusari vel excipi de ipso adulterio in foro cōtētioso. 6. q. i. Qui crimen. Debet tamē inocēs ptē penitēti: et sibi recōciliare ex caritate ⁊ quadam eq̄tate: q̄uis non teneat̃ de necessitate. s. q̄tuȝ ad reddendū ei debitū cōiugale. Item si vnus coniugū fornicet̃ carnaliter ⁊ alter spūalit̃. s. labēdo in heresiȝ dimittat q̄ in ipsā incidit: al's ꝓcedēt̃ cōtra eū ⁊ nō audiret̃ contra suum coniugem.

Cap.34.

[e]Ffectus accusatiōis de adulterio est ꝙ si maritus probꝫ qđ intendit vel mulier hoc confiteaē nisi mulier replicet contra eum aliquem de p̄dictis septē casib⁹ absoluiē ab eius cohabitatione ⁊ seruitute qua sibi tn̄bae:et pōt assumē habitum religionis eo inuito.27.q.2.Agatosa.⁊ etiam in seculo sine eo viuere potest:sed continere bꝫ Ray. Tho.⁊ Pe.teneē.Ipsa aūt dimissa ꝓpter adulteriuꝫ non potest intrare monasterium contradicente viro. Sed si ingressa esset viro sciente et non contradicente satis pōt videri data licentia:⁊ vir tenebiē continē: ⁊ si ingressa fuerit contra volūtateꝫ viri poterit reuocari.Tho. ⁊ Pe. Item in seculo remanentē etiā post diuortiū potest innocēs adulteram reconciliare.i.admittere ad sui cohabitationē:⁊ ad actum coniugaleꝫ:et si nolet cogi posset:⁊ hoc est ꝯum si nocens de adulterio correctus est. Nam si remanet incorrigibilis non debet sibi eam recōciliare innocens. Item nō ꝙ si post diuortiuꝫ ꝗ erat innocens factus est nocēs in crimīe adulterij potest ⁊ debꝫ cogi p iudicē reconciliari sibi adulteꝝ coniugem: ⁊ p̄cipue ip̄o hoc petente ⁊ allegāte adulterium cōmissum post diuortiū ab eo qui innocēs prius fuerat. Iteꝫ si post diuortiū sentētiā constiterit ecclesiam fuisse deceptam per falsos testes ⁊ h⁹modi:dꝫ sic spoliat⁹ restitui taliter:etiam si alter iam fecisset professionem in aliqua religione: vel recepisset sacerdotiū si hoc petat:⁊ tn̄ē restitutus reddere debitum: ꝟ exigē non potest. Sed si sic spoliatus non petat restitutionē ille qui iaꝫ sic fact⁹ est sacerdos vel professus nō potest petere socium in coniugem. Item nō ꝙ cum restituiē aliqua vxor viro si dicat se habere suspectū virum ne forte eam ledat:⁊ cāꝫ ꝯsimiliē ostēdat ad iudicem spectat facere cauere sibi sufficienti cautōe ꝙ tractabit bn̄: ⁊ ꝙ non ledet eaꝫ in ꝑsona vel reb⁹ ⁊ hanc cautōeꝫ p̄stabit p iuramētuꝫ. 22.q.1.De benedicto.Sed si mulier non cōfidat de iuramēto dꝫ p̄stare cautōeꝫ pignoraticiā vel fideiussoriā ſb certa pena.22.q.5.Prodest. Uel si capitali odio.ita eam ꝑsequereē ꝙ merito de ipso diffidat: nec posset ei de cautione sufficienti ꝓuideri: non solum non debet ei restitui: ſꝫ ab eo potius remoueri ꝟm Ray.⁊ Pe. Item nō.ꝙ ꝟm Inno.vir tūc teneē sequi vxorem:quādo.s.itineraē: cuꝫ necessaria cā ſbest:sed vxor teneē seq̄ virum ex quacūqꝫ cā recedat.scꝫ. domiciliū trāsferens:nisi velit eā trahē ad peccatum.ex̄ de diuor.Quesiuit. Secus tamen si esset vagabūd⁹.34 q.2.Si quis necessitate. Ideꝫ Ber. ⁊ Hosti. Et addit Hosti. ꝙ sicut in voto vltramario vxor potest sequi virum:⁊ remanere si voluerit: sic in omni itinere volūtatis cum ꝓposito reuertendi: qđ videē intelligēdū de longo itinere. Sed vbi transferat domiciliū de loco ad locū vxor tn̄ē sequi eum.13.q.2. Unaqueqꝫ.Et ꝟm Guil. teneē euꝫ sequi in carcerē ⁊ in exilium: qđ intelligiē de carcē:

q̃tum ad debitum reddẽdũ seruata honestate: quo ad exiliũ .s. quo ad co habitationez si nutrire põt eam: ⁊ si piculum anime ⁊ corporis nõ iminz vel vxor potest viꝫ nutrire. Sed nõ diligẽter qꝺ dicit Pe. de pal. in 4°. di. 39. circa cohabitatõez cõiugum. Dicit .n. ꝙ si in vno cõiugum sit tale crimẽ: qꝺ timet alter corpori suo nec potest secrete sibi aliter ꝓuidẽ: licz di mittere talem nec tenet̃ cohabitare: quia si nõ tñt̃ debitũ reddẽ cũ piclo corpis sui: multo minus cohabitare. ex̃ de resti. spo. Ex transmissa. ⁊ .c°. Litteras. in fi. vnde falsa est glo. ex̃ de diuor. capl̃i scõi. que dicit ꝙ non est dimittẽda vxor: etiam si vite viri fuerit insidiata. Jtem qñ vn⁹ ꝺiugũ trahit alteꝝ ad crimen: ita ꝙ lz non cogat̃ peccare: tamẽ ꝓpt̃ piculuz sue fragilitatis ne coniugalis societas ꝑ trahat ad peccatuz tenet̃ iuxta illud Si ocul' tu. scã. te. eru. zc̃. Si .n. cum piculo corporis nõ tenet̃ manẽ mul to minus cũ piculo anime: ⁊ sicut nõ tenet̃ ꝓpter piculũ infidelitatis habi tare cuz infideli: ita nec ꝓpter piculũ alioꝝ criminũ lz ad nullũ possit co gi. Et licz istud sit grauius q̃ alia: tñ minimũ piculuz peccati mortalis ꝓ ponderat maximo piculo corporis: ⁊ lz in hoc sit ꝺissimile ꝙ inuito aufe rat̃ vita corporis nõ anime: tñ ista dissimilitudo tenz ita in infidelitate sicut in alijs vitijs: q̃a nullũ peccatuz cadit in inuitum. Jtem ꝓpter alia crimina vnius quib⁹ alter nõ timet ꝓbabiliter anime sue nec corpori: nõ dꝫ derelinquẽ ꝺiugẽ: etiã si sit incor rigibilis: nisi sit fornicatio carnalis: etiam semel cõmissa: vel spũalis for nicatio .i. infidelitas in qua sit incor rigibilis: ⁊ sic intelligit̃ ex̃ de diuor. .c. 2°.

Quando tenet votum factuz ab vxore. Cap. 35.

V Xor ad vota abstinẽtie vel pegrinatõis: ⁊ h⁹mõi facta siue ante mr̃imoniũ cõñctũ siue postea non tñt̃ nec dꝫ implẽ cõ tradicẽte viro dicit Ray. Sed vir potest vouẽ ⁊ tñt̃ implẽ vota absti nẽtie etiam inuita vxore nisi per hoc fiẽt ꝑiudiciũ vxori: puta q̃a redderet̃ impotens ad redditionẽ debiti ꝺm Hug. 33. q. 5. Precepit. ⁊ .c. xpiana. Nõ etiam ꝙ si vir dedit iam lĩiam vxõi implendi votũ abstinẽtie si po stea reuocat rõnabili cã motus bene facit si sine causa reuocat peccat tam̃ in vtroq; casu vxor dꝫ obedire: ⁊ nõ peccat. Ray. 33. q. 5. Manifestuz. et .c. Noluit. Quãtum ad votũ pegri natõis vnus nõn potest sine cõsẽsu alterius facẽ seu factuz adimplere ꝺz Ray. ⁊ Hosti. imo ꝺm Inno. potest reuocare: si aliq̃n cõsensit lz peccet. Excipit̃ votum ierosolimitaꝝ ꝺm ꝑ dictos qꝺ potest facẽ vir sine licẽtia vxoris ⁊ factum adimplẽ. Uxor tñ vt assẽtiat est attẽtius admonẽda: vl' si non vult remanẽ sequat̃ virum. Dicit tamen sanctus Tho. in quolz. ⁊ Alber. ꝙ ñ sit ꝺsulẽdũ viro ꝙ acci piat crucez ad transferenduz se vltra mare si vxor sit talis que non possit sequi: ⁊ de eius incõtinẽtia timeat̃. Uxor ꝺm Host. potest etiam inuito viro votum ierosolimitanũ emittẽ: ꝺ si suspecta: uel nimis iuuenis ꝫnon

exequat psonalit: vel votum redimat al's uadat maxime si talis est q posss secum ducē bellatores. Quantuz ad mōicaz pegrinatōez: etiā sine uoto pter disponēdā domum: uel qtum ad trāsferēdū domiciliū: alio mō uidet dicē beat' Tho. in 4°. q pōt uir hoc facē sine licētia uxoris: qa in dispositione domus et regie uite mulier est sbiecta uiro: et nō ecōuerso Dicit tamen Hug. 33. q. 5. Māifestū in gl. q uir illa uxoris uota reuocare potest: que ipsa implere nō pōt sine scandalo uiri ut de ieiunijs: de surgē do ad matutinū: et h'modi: alia nō: ut si uxor uouit dare aliqd de pprio ubi cōsuetudo est q mulier habeat bona pafrenalia: uel si uouit aliquaz orōnez et h'mōi. Quātū ad uotū castitatis ciugator est sciēduz q uir et uxor sz Ray. et Alber. ad paria iu dicant. 33. q. i. Si quis. Potest autē fieri tale uotum tripliciter. Uno m q unus emittat uotū castitati. altēo inuito uel ignorāte: seu sine licētia al terius. 2° mō q unus tm cū licētia alteri' emittat. 3° q uterq de pari cōsensu emittat simul. Et p° mō cū unus. s. cōiugū uouet castitatem sine licentia alterius: si inter eos sit tātū mrimoniū iniciatū: puta p sponsalia sm Pe. de pal. opz q frangāt spon salia de mutuo consensu et sic postea seruet uotū: uel intret religionem si sponsa est que uouit: sed si spōsus uo uit ipse: uel religionē intret: uel sacr ordinē suscipiat: et sic soluūt spōsalia etiā cōtra uolūtatē alteri': uel faciat cōtētū alter q. s. nō uouit de nō con sumādo mrimonio. Et dicit idem Pet. q sm Tho. p uotū simplex sol uūt sponsalia: q si vū esset nō tenet religionez intrare q uouit: sed posset manere in seculo cōtinēdo. Sed cū iura artent ad cōplēdū spōsalia: nisi in casibus qbusdam expssis: de qb' s. et inter illos nō ponit iste. Tutius est tenere cōtrariū. Si aūt essz inter illos mrimoniū ratificatuz. s. p vba de pñti: sed nō cōsumatū: tūc sz pre dictū Pe. tenet intrare religionem siue uir: siue mulier: nisi coniux q nō uouit uelit eū dimittē sine debiti pe titione qa non potuit uouē in piudi ciū alteri': et sic est illi obligat' sb cō ditōe si non intret religionē qd pōt facē altero inuito: et tunc p pfessiōz in qua morit ciuiliter solutū est uin culū matrimonij: sed si est osūmatū nō potest intrare religionē altero in uito: nisi ob fornicationē notoriam. Sed de hoc uide. s. de diuor. Sed si alter caste uixit: tūc utr possit ali' uouere cōtinentiam sine alteri' lnia qtū ad redditionem debiti. In hoc cōcor. omnes qa nō potest. Nō est sm Ric. qa hoc essz facē uotum de alieno: qd nō licet: sz qtū ad exactōz sunt uarie opiniones: ut refert Pe. Aliq dicunt q nō pōt fieri tale uotū Un et Duran. in 4° dicit hoc uotuz indiscretū et piculosū: qa reddit altēi nimis onerosū: ut semp ipse habeat sbire cōfusiōem in exigēdo: et pcipue si uiro uouente mulier hēat exigere: que cōit in hoc est magna vecūdia: et nimis piculosū est in igne stare. i. ppe uxorem et urgente cōcupiscētia nō posse exigē. Et ad hanc uidetur declinare beatus Tho. in 4°. Dicit

enim q tale votuz factū ab vno sine expsso osensu alteri⁹ potest alter irritare: ⁊ si irritat nō tenet implē. Si autem audito voto cōsortis pro tūc tacet ⁊ dissimulat: nec ratificat: si postea contradicat ⁊ irritat similit nō tenet implē. Hāc opi. dicit Jo. nea. in quolibz. 8. esse pbabiliorē. Addēs q si talis q̄ vouit sine lr̄ia alteri⁹ exigeret etiā cuz peccato mortali: puta psupposita vitate alteri⁹ opinionis cōtrarie tenet exact⁹ debitū reddere alr̄s peccarz. Alij autē dicūt q potest fieri tale votū. s. ō n̄ exigēdo debitū. Rō est q̄a hoc est volūtatis. s. petere debitū: ⁊ ē pfectōis nō petē: ⁊ de his est votū. Et dicit Ric. in 4°. hāc opinionē esse cōiorē ⁊ tutiorem. Et ad hanc videt declinare Pe. de pal. dicens tamē q hoc nō essz alicui cōsulendū: maxime si pter hoc mr̄imonīū reddēt onerosū altēi: puta vxōi suspecte vl' verecūde in petēdo debitū Et lz talis peccet vouēdo nō petē: si tamē vouit tenet suare inq̄ztū pōt: sine lr̄ q reddat mr̄imoniū onerosū puta reddēdo nō solū exigēti expsse s̄ etiā inrp̄tatiue. Ad tollēdū igit oē dubiū bonū essz petē sup h⁹modi dispēsationē: ⁊ possz in h⁹mōi epūs dispēsare: vt apte trahi potest ex his q̄ dicit Jo. an. in nouella. Rursus. ext̄ q̄ cle. vel vo. Quātū ad secūdum modū: cū. s. vnus vouet cōtinētiā de licentia alteri⁹: loquēdo de voto solēni religiōis. Dicit Pe. de pal. circa hoc q est duplex opinio. Quidaz. n dicūt q lz i intrādo religionē istud debeat obsuari: q si ille de cui⁹ lr̄ia alter intrat religiōez est senex ⁊ non psona suspecta de incōtinētia pōt in seculo remanē vouēdo cōtinētiā: s̄ si est iuuenis vl' psona suspecta nō pōt remanē in seculo: s̄ intrare religiōez vt habet. ex̄ de conuer. cōiu. c. Cum sis. ⁊. c. vxoratus. Alij dicūt q sicut viro cōsentiēte vxori in voto abstinētie: idem vir pōt reuocare postea: licz peccat reuocādo sine iusta cā: illa tn̄ tenet obedire: ita ⁊ in voto castitatis quo ad vtrūq3: q̄a. s. viro vouente de cōtinētia de licētia alteri⁹. Et s̄dit idem Pe. q possz sic distingui: Aut q̄a licētiās ad religionē nō est psona suspecta de qua timeat de incōtinētia: ⁊ vult similit otinē ⁊ vouē: ⁊ tūc lz reintegra. i. anteq̄3 cōiux ei⁹ profiteat possit reuocare licētiam: sicut ⁊ maridatū re adhuc integra reuocari potest tn̄ post votū solēne emissuz a licētiato non potest reuocare ipsum Et sic intelligit. c. Agatosa. 27. q. 2 ⁊. 33. q. 5. Qui vxorē. Aut licētians psona est suspecta de cui⁹ incōtinētia timet: ⁊ talis que nō poterat lr̄iare de intrādo: ⁊ tūc lz peccet reuocādo post votuz solēne: tn̄ q̄a illud fuerat temere emissū: tn̄ licētiat⁹ reddere Hec Pe. dicit tamē hāc cōclusionez dubiā. Et eādē distinctōez facit idez Pe. de voto simplici emisso de lr̄ia alteri⁹. s. q possz reuocari a psona licētiāte: si est suspecta de incōtinētia: ⁊ ar. ad hoc sumit a fortiori. p. c. i. de cōuer. diu. Sed doc. multi ⁊ pcipue Tho. in 4°. ⁊ Jo. neapo. in quolibz. 8. dicūt q votū cōtinētie emissuz ab vno cōiugū de licētia alteri⁹: seu sine licētia: s̄ postea ratificat licētiās non potest eū reuocare. Un̄ si ille qui sic

vouit peteret debitum nō soluꝫ licē tians nō teneť reddē:imo nec debꝫ exigere:alias peccaret mortaliter ꝫ Jo.nea. q̄a coopať ei in crimie mortali.ar.ad hoc.ꝫꝫ.q.5.Continētie. nec cōiť tn̄ qḋ dictū est.s̄.a q̄busdā ꝙ ita reuocari possit votū continētie semel concessū ab altero sicut votuꝫ abstinentie. Omnes tn̄ in hoc ꝯcor. ꝙ ex hoc ꝙ vnus vouit simpliciť de licentia alterius nō ꝓhibeť quin ipe possit ad placitū exigere debitū a vouente:dum ipse similiter nō vouerit De voto autem solēni ꝑ susceptionē ordinis sacri:diċ pe.ꝙ si sciēte vxore ⁊ cognoscēte se teneri ad cōtinētiaꝫ ex ordiatōe uiri ipsa cōsentiat ipsum ordinari:q̄uis non debuisset uir ei⁹ ordinari si erat suspecta: nisi ipsa intraret religionē:tamē si nō intrauit: sed remansit in seculo sic suspecta:nō ꝓpterea poterit reuocare votuꝫ uiri ordinati: nec teneť ipse ꝓpť hoc reddere debitū petenti:nec ipso mortuo poterit cum alio cōtrahē.alš matrimoniū esset nullū.Nec est simile de ꝓfessione ⁊ ordinatiōe: q̄a ꝓhibitio ecclesie potest facē ꝓfessionē nullaꝫ nō aūt ordinē.hec Pe.Sed si inscia uxore uel sciente ⁊ ꝯtradicēte recepit uir ordinem sacrū:ipse q̄dē depoēť: ⁊ restitueť uxori: si uxor hoc petierit ⁊ sic reddē teneť debitū: sed nō pōt exigē:nec post mortē uxoris cū alia cōtrahē:alš nullū erit matrimoniuꝫ cōtractū. Quātū ad tertiū modū cū.s. uterqꝫ pari consensu vouēt cōtinētiā null⁹ eoꝝ pōt exigē uel reddē debitū nisi cū peccato mōtali ꝫ Jo. neapo.⁊ alios.Et si unus eoꝝ frangerꝫ uotū:puta aliā cognoscēdo alť nihilomin⁹ teneť seruare.ar.ꝫꝫ.q.5 Q.ḋ deo.Sed ubi esset piculū incontinētie:q̄a ꝑsone suspecte certe bonū essꝫ dispēsatōeꝫ querē sup tali uoto: ⁊ ꝫm Guil. uideť ꝙ eps possꝫ dispēsare.Item ꝫm Pe. qn̄ alter cōiugū intrat religionē ⁊ ꝓfiteť alťo inuito potest reuocari ad petitōeꝫ ipsius: ⁊ reuocat⁹ teneť reddē debitū:sed nō pōt exigē rōne uoti.Mortuo eo qui reuocauerat is q̄ ꝓfessus fuēat inducēdus est ut redeat ad monasteriuꝫ nō tn̄ cogēd⁹:cui⁹ rō est q̄a ꝓfessio eius nō tenuit: exquo nō intrauit ḋ licētia cōiugis sui.Et q̄uis nō possit post mortē reuocātis coñhē cū alio tn̄ si coñxit tenebit mr̄imoniū: ꝫ exigere nō poterit.Jtē cū unus cōiugū de lĩia alteri⁹ intrat religiōꝫ:ꝫ an̄q̄ ꝓfiteať reuocať ab eo mortuo reuocāte poterit etiā cū alia ꝑsona cōtrhē nec teneť redire ad mōasteriū:nec ꝓhibeť exigē.Et hoc totū v̄ū est: nisi aliud obsistat: puta si uotū emisissꝫ. Qui autē de lĩia cōiugis ꝓfiteť nō pōt de iure redire ad uxorē: ꝙ si de facto ad uxorē reduciť cogēdus ē:n̄ solū ipa mōtua:ꝫ ēt uiuēte redire ad mōasteriū. Et sic uideť loqui illud capl'm. Ex pte abbatis.de ꝯuer.ꝯiu. Et si mortua uxore coñhēt cum alia mr̄imoniū nullū essꝫ.hec Pe.

De dote ⁊ donatiōibus que dať ab uxore. Cap.36.

d Os que dať uiro a mulieř ꝓ onere qḋ ꝑ mr̄i⁹ sbstinꝫ Unde tādiu durat: q̄diu ē mr̄imoniū:ꝫ eo soluto soluiť: q̄a sin̄ eo esse nō potest.ff.de iur. dotl.l.ꝫ.

Et est dos quasi ꝓpriū pr̄imonium
mulieris.ff.dt mino.l.Deniq̄ȝ.§.sed
vlt̄.i fi.ħ q̄ȝdiu stat mr̄imōiuȝ dn̄iuȝ
dotaliū est penes viꝝ: vn̄ con̄ volū-
tatem viri non pōt inde elemosinā
facē. Nō q̄ꝺ sunt due spēs dotl.naȝ
alia est profecticia. Alia aduenticia
Profecticia dos est que a pr̄e ꝓ filia
vel ab auo ꝓ nepote: vl' ab alio noie
eoꝝ seu de bonis eoꝝ dat: vt.ff. de
iur̄.do.l.ꝓfecticia. Aduēticia vo est
quā ipsa mulier dat ꝓ se vl' auo: siue
sit frat: vel ali⁹ q̇uis. Itē dos alia ex
timata: alia inextimata. si extimata
dat tā dānū q̄ȝ lucꝝ ad maritū pti-
net: sicut ad rei ēptorē. Si vo inexti
mata dānū ⁊ lucꝝ ptinȝ ad mulierē
.ff.de iur.do.l.Pleruq̄ȝ: tn̄ fruct⁹ pti-
nēt ad maritū ꝓpt onera mr̄imonij.
Vn̄ fet⁹ dotaliū pecoꝝ ad marituȝ
ptinēt: q̇a fruct⁹ ꝯputāt sic tn̄ vt sup
pleat inde mortua capita iā ex natis
fetib⁹: vt in.d.l.Pleruq̄ȝ. Pactū pr̄i
factū a filia dū nuptui t̄dēt q̄ꝺ dote
cōtēta nullū ad bōna pr̄ua regressuȝ
hēret improbat lex ciuilis. Si tamē
iuramēto nec vi nec dolo p̄stito fir-
matū fuerit debet seruari ex̄ de pac.
q̄ȝuis.li.6. Dos ⁊ donatio ꝓpter nu
ptias donari nō potest etiā ꝯsētiēte
vxore.ff.de fun.do.l.lex.Julia. Nec
valet alienatio: nisi vxor iurauerit n̄
contra venire.ex̄ de iur.iur. Cū con
tingat.⁊.c. Licȝ.eo.ti.li.6. Sed de
hac mā.s.cū iurat sup h⁹mōi. Uide
diffuse.s̄.in scda pte ti.de iuramētis
In q̇b⁹ casib⁹ marit⁹ lucrat dotem
R° lucrat ex pacto: vt si paciscat de
tota dote: vel ei⁹ pte post vxorl.mor
tē lucrādo: vt.C.de pac.con.⁊.l. Ex
morte.⁊ in auc̄.ibi posita. Itē lucrat
ex lege vt si ꝓpter adulteriū mulieri.
fiat diuortiū mulier dotē amittit.ex̄
ꝺ do.post diuor.resti.Pleruq̄ȝ. Itē
mortua vxore intestata ⁊ deficiētib⁹
liberis ⁊ ꝓpinquis vir succedit vxori
⁊ lucrat dotē.⁊ ecōuerso.C. vn̄ vir.
⁊ vxo.l.i. In alijs aūt casib⁹ dos ad
mulierē ⁊ donatio ꝓpter nuptias re
dit ad viꝝ: nisi sec⁹ obtineat de con
suetudine.ex̄ de do.int viꝝ ⁊ vxorē.
Donatio.§.Sane. Pone q̄ꝺ ꝓpter
adulteriū vxoris facta sepatiōe thori
mulier dotē amisit.nūc aūt probata
ꝯsanguinitate sepant oio. Nūq̇d po
terit mulier dotē repetē. R° nō. Nā
lȝ mō appareat q̄ꝺ nō fuerit mr̄imo-
niū: mulier nihilomin⁹ puniēda est
ꝓpter intētionē cū ope ꝯsecuto. ex̄
de biga.c. Nup.⁊.c.vlt. Et etiā ꝑ h°
vt ceteris delinquendi mā auferat:
⁊ ne cogitet falsa ꝓbatio cōtra mr̄i
moniū. Hec Host. Lau. Goff. Ber.
⁊ Jo. Et nō q̄ꝺ q̇a ad penas legum
q̇s nō tenet: nisi postq̄ȝ q̇s fuerit ad
iudicat⁹.s. ꝑ iudicē ꝯdēnat⁹ ꝭm tho.
⁊ Ric. Ideo si mulier cōmittat adul
teriū: nō ipso facto amittit dotē. Sȝ
postq̄ȝ in iudicio sup hoc fuerit iudi
cata.s.de adulterio. Cui restituenda
sit dos. R° si dos fuēit a pr̄e ꝓfecta
tūc si in mr̄i° filia p̄moriatur dȝ dos
reddi pr̄i: vt.ff.so.ma.l. Dos a pr̄e.
nisi mulier reliquerit liberos: q̇a tūc
lȝ de iure deberet pr̄i: tn̄ de consue
tudine remanȝ penes liberos: vt nō
in.d.l.dos. Si vo vir p̄moriat: tūc
talis dos pr̄i ⁊ filie reddēda ē: ita tn̄
q̄ꝺ nec pr̄ alit q̄ȝ cū volūtate filie eam
petē pōt.ff.so.ma.l.z. Qꝫ si pater nō

pactū dote data de nō petēda [illegible]

Dos [illegible] donari [illegible]

viuat vxori reddēda ē: vt ibi. Si vero dos fuerit a quocūq3 alio: tūc si pmoriatur vxor ad heredes eius pertinebit dos. Si premoriatur vir dos ad vxorē redibit. Intellige hoc nisi ille qui dedit fuerit stipulat⁹ dotē sibi reddi. C. de rei. vxo. ac. l. vnica. §. cum aūt. 7. ff so. ma. l. Quotiēs. §. fi. Quādo restituēda sit dos. Rn̄o si dos consistit in rebus imobilib⁹ d3 restitui statim so. ma. si vero in imobilib⁹ d3 restitui. ī. ānū C. de rei. vx. ac. l. vna. §. cum aūt. an semp marit⁹ in casu restituēde dotis. ꝯpellatur reddē in totū. Rn̄o marit⁹ in reddēda dote nō ꝯdēnatur nisi inq̄tū facē pōt. s. habita rōe ne egeat: si nō dolo versatus est: vt. C. de re. vx. ac. l. vnica. Et d3 cautōe3 exponē: ꝙ si ad meliorē fortunā puenerit soluet resi duū: hoc etiā pˀuilegiū trāsit ad filios eiusdē m̄rimonij. ff. so. ma. l. maritū. S3 hoc bn̄dī extraneo nō ē pstādu3: q2 tale bn̄ficiū psonale est: 7 cum psona extinguitur. Utrū marit⁹ vel ei⁹ hēs in reddenda dote possit exhibē expensas. Rn̄o expensas: vtputa domū refecit: 7 huiusmodi retinē pōt: vt. C. de impens. in re. do. l. i. Expēsas vero volūtarias siue voluptuosas pdit etia3 si volūtate mulieris facte sunt. ff. so. ma. l. in volūtarijs. Quid si marit⁹ tenetur de dote 7 habet alia debita rn̄deo mulier hab3 obligata omnia bona viri pro dote in tantu3 ꝙ pfertur omnibus creditorib⁹ non habētibus expressam ipothecam: Et hoc nisi alius sit in simili iure: vt quia petit dotem precedentem. C. qui. po. in pi. l. fi. §. pma restitutio. Sed in donatione ꝓpter nuptias nō pfertur mulier creditoribus nisi posteriorib⁹ etiam constante matrimonio vxor recuperare potest dotem: vt quādo vir vergit ad inopiam. C. de iur. do. l. vbi. Pro delicto viri non debet vxor dotem amittere. extra de pig. Ex litteris: etiam si cōmisit crimen lese maiestatis. C. ad. l. iuliam. ma. l. Quisquis. Possessione pignorata genero pro dote fructus nō debent computari in sortem: si gener substinet onera matrimonij: extra de vs. Salubriter. Uide supra. Qui habet cognoscere de matrimonio: habet etiam de dote tanq3 de accessorio. extra de do. inter virū 7 vxorem. c. i 7. c. 3. ff. de iur. do. l. 2. 7. 3. Donatio ꝓpter nuptias est: qd sponsus spōse donat quando ipse ab ea dotem accipit. extra de do. inter virū 7 uxorē Nuper. In huiusmodi autem donationibus ꝓprium est ꝙ si paciscatur maritus de dote uel parte dotis lucranda uxore premortua talem ptem debet lucrari mulier de donatione ꝓpter nuptias premortuo uiro. extra de do. inter uirum 7 uxorē. donatio §. Sane. 7. C. de pactis conuen. l. ex morte. In huiusmōi autem dotibus 7 donatōibus sunt diuersa statuta in diuersis locis. Nam alicubi ut Florentie si uxor premoriatur cōsumato matrimonio uir lucratur totā dotem si non extant filij ex ea. Na3 si filios relinquit ipsis remanet. Alicubi lucratur partem: 7 alia pars restituitur ei: Unde pfecta est dos. Si autem uir premoriatur restituitur uxori tota dos 7 donatō ꝓpter nuptias.

Et in hoc statur maxime legi

mūicipali seu statuto: q̄ꝫ iuri cōmuni Dos ēt ↄstante mr̄i° ab uxore pōt re peti viro in insula deportato: cuius affectōe ꝫ vxor nō mutauit ſꝫ ℐpe. de pal. in 4°. di. 42. Et ideꝫ de viro in regno bānito. C. de iur. do. l. vbi. et . l. in reb⁹. Jtē ɥgēte viro ad inopiā pōt peti dos cōstāte mr̄i°: nō ꝓpter pauptatē heris: q̄a tūc sb̄ tali cautōe quā pstare pōt ↄmittēda ⁊ dimittē- da ē dos: ꝟ ꝓpꝫ pauptatē mēti. vt qn̄ incipit esse ꝓdig⁹ ⁊ dilapidator: q̄a tc̄ cautio paꝝ valeret: ⁊ sic intelligit̄ illa. l. vbi ⁊ l. in reb⁹. hec pe. Jtē lꝫ ƀꝫ ius ciuile mulier scd̄o nubens lucret̄ legatū sibi factū sb̄ ↄditōne q̄ rema- neret vidua fauore mr̄imonij: dū tn̄ nō nubēt. j. ānū a morte viri: Tn̄ q̄a iura canonica ⁊ diuina pl⁹ fauēt vi- duitati q̄ꝫ mr̄i° vt statui pfectiori: Jō 2° nubēs ↄditōꝫ legati n̄ lucr̄: ꝟ amit tit ipm pe. de pal. vbi. s̄. Jtē sciēduꝫ q̄ qn̄ vxor ꝓpꝫ diuortiū factū ꝓpter adulr̄iū suū pdit dotē suā: si ip̄a erat filiafamilias. i. in ptāte pr̄is ↄstituta: ⁊ dos erat ꝓfecticia. i. d̄ reb⁹ pr̄nis ꝓfecta: vel al's qn̄cunq̄ꝫ dos erat ad pr̄eꝫ recasura: pr̄ nō pdit eā ꝓpꝫ deli- ctū filie: q̄a n̄ dꝫ portare iniq̄tatē filij Si ɥo n̄ erat recasura ad pr̄eꝫ: q̄ꝫuis ab eo ꝓfecta essꝫ: q̄a ea mortua eam rehabitur⁹ nō erat: tūc marit⁹ eā lu- crat̄. Et sic itelligit hosti. C. d̄ adul. . l. fi. ad fi. ⁊ ex̄ de diuor. Cōsēlu. Sꝫ qn̄ dos erat reditura ad pr̄em: pr̄ eā pdit: q̄ꝫdiu filia adultera viuit: sic ēt n̄ potuissꝫ eā repetē ip̄a n̄ adultāte. Nec dꝫ ipse ex delicto filie lucrari: ꝟ tenebit eā vir viuēte adultēa p⁹ cui⁹ mortē redibit dos ad pr̄eꝫ sic n̄ ꝓlat⁹

ecclesie cōmittit feloniā. i. cōiuret ↄt̄ dn̄m: q̄ꝫdiu ipse viuit ecclesia feuduꝫ pdet. Sed ipso mortuo feudum ad ecclesiam redibit ne delictum psone redundet in detrimētum ecclesie. et ex his seq̄t̄ q̄ si vir cōmittit crimen lese maiestatis ꝓpter q̄d̄ bona ei⁹ cō fiscent̄: ⁊ ipse nudus exulet vxor pdit dotem: q̄ꝫdiu viuit vir eius: ne p eius delictum lucretur vxor eius: q̄d̄ p̄us non habebat. Jnterim tn̄ fiscus ei p uidere tenet̄ necessaria loco viri: sed viro mōtuo rehabebit integre dotē ⁊ dotariū suū: vt dicūt de ↄsuetudie ℐpe. de pal. in 4°. ⁊ Ber. Jtē sciēduꝫ de expensis factis ab vxore ex̄ domū quia vir pro onerib⁹ matrimonij hꝫ dotem: ideo a tempore cōtracti ma trimonij intus ⁊ ex̄ dꝫ sibi facē me ras expensas vir ƀm q̄ꝫtitateꝫ dotis . ff. famil. hercis. l. Si maritus. imo etiam si doteꝫ non habet vel pdidit culpa sua tenet̄ ei necessaria ꝓuidē: ƀm facultates suas: imo vbi marit⁹ dissipat bona sua ɥgens ad inopiā ⁊ cōstāte mr̄imonio mulier recupat dotem: vt dictum est. s̄. Sꝫ quādo mulier sponte recessit nō recupat ex pensas: nisi a tpe quo rediens nō est admissa: et hoc nisi oppōat̄ de adul terio quia adulter nihil tenet̄ pstare nisi ipsa replicet de consimili. Dico autē q̄ sponte vaganti nō tenet̄ ad expensas: sed solum quādo iusta de causa: puta ꝓpter nimiā sceuitiā viri vel aliquid h⁹mōi: vel quia vadit ad longinquas ptes: ⁊ eaꝫ mittit ad cō sanguineos ipsi⁹ vxoris pro maiori honestate ⁊ huiusmodi. Hec ℐpe. de pal. vbi. s̄.

Sũmula quedã de oibus vitijs: tã viroꝝ ꝗ̃ mulierꝝ ꝯiugatoꝝ: q̃ sũt mortalia.

e X nõtis in p̃cedẽtib⁹ capitulis et·ꝭ·nõ sũmatim vitia tã viroꝝ ꝗ̃ mulierꝝ cõiugatoꝝ: que ꝯcernũt cõiugiũ que sũt mortalia.

P̃rio si q̃s ꝯt̃bit sciẽs in se esse vel hr̃e aliq̃d p̃dictoꝝ impedimẽtorũ q̃ impediũt ⁊ dirimũt mr̃imoniũ non habita dispẽsatõe a papa in his in q̃bus potest dispensare.

2° cũ hñs votũ simplex religiõis vel castitatis. vel q̃ suscepit hitũ religionis approbate cũ firmo ꝓposito remanẽdi: ⁊ ãte ꝓfessiõez tacitã vel exp̃ssã egressus est: et contrahit matrimonium sine dispensatione pape.

3° cũ talis ꝯt̃hẽs mr̃imoniũ ⁊ cõsũmãs exigit debitũ ñ hñs sup̱ h̄ dispẽsatõez: reddẽ tñ debitũ tñ͛.

4° cũ q̃s mr̃imoniũ clãdestine cõt̃hit sine p̃ñtia testiũ saltẽ: ⁊ quousq̃ manifestum faciat sufficienter semp̱ est in mortali.

5° qñ q̃s ꝯt̃hit ꝯt̃ int͛dictũ ecclesie vt q̃a ordiari⁹ audiẽs aliq̃d impedimẽtũ circa aliq̃d mr̃imoniũ fiẽdũ p̱cipit ne fiat ꝯt̃ctus talis: nisi p̱us discusso negotio ⁊ cognito.

6° cũ q̃s cõt̃hit de futo vl̄ d̄ p̃ñti ñ intẽdẽs cõh̄rẽ h̄ decipe: ⁊ carnalẽ copulam extorquere.

7° cũ q̃s cogit aliquẽ vel aliq̃ ad cõh̄ẽdũ de futo vel de p̃ñti: etiaz si sint pr̄ l͛ mr̄: q̃a oimoda dz eẽ animi libertas in h⁹: sec⁹ si tm̄ p̱suadeat.

8° qñ ẽt spõsalia d̄ futo tm̄ frãgit ex illos noue cãus q̃ s̄. tãgũt͛. ali⁹ ãt cui spõsalia frãgũt͛ excusat͛.

9° qñ mr̃imoniũ cõt̃ctũ p̱ v̱ba de p̃ñti h̄ negat: ⁊ ꝗ̃uis alt͛ ꝯtriũ ꝓbare ñ possit: vel ñ ꝓbet: tñ neut͛ cuz alio cõh̄ẽ ñ põt: al's essent in adulterio cõtinuo: ⁊ separi debent.

10° qñ post cõt̃ctuz mr̃imoniũ p̱ v̱ba de p̃ñti alt͛ ñ vult cõsũmare illõ alio req̃rẽte ꝯgruo tp̄e: nec vult religionẽ intrare vt p⁹ ꝓfessiõez alt͛ sit liber: puta h̄ fac͛ q̃a audiuit illuz pauperẽ vel iniquũ: vel q̃a indignati sũt adinuicẽ: ⁊ simili͛ peccãt pẽtes q̃ hoc nõ p̱mittũt sine rõnabili cã: puta q̃a siñ volũtate eoꝝ cõt̃xerũt ⁊ h⁹mõi.

11° qñ ꝯsũmauit mr̃imoniũ ãte bñdictionẽ nuptiaꝝ: cũ bñdici debeant puta q̃a p̱mũ matrimoniũ.

12° qñ cõsũmauit mr̃imoniũ: vel celebrauit nuptias tp̄e ꝓhibito ab ecclesia: vt in aduentu vsq̃ ad octauaz epiphanie: ⁊ a septuagesima vsq̃ ad octauas pasce: ⁊ a dieb⁹ letaniaꝝ vsq̃ ad octauas pente. et h̄ siue v̱go: siue vidua: siue fiat cum solẽni apparatu: siue fiant pauprime nuptie: quia est ꝓhibitum.

13° qñ q̃s cogñit ꝯsãguineaz vxoris sue: vel vsq̃ ad q̃rtũ gradũ: istaz tunc nõ põt exigẽ debituz ab vxore: vel vxor a uiro suo si fuit cognita a ꝯsanguineo uiri sui: nisi habita dispẽsatione super hoc: reddẽ tamẽ tenet͛ exactus debitũ siue exp̃sse: siue interp̱tatiue: ⁊ hoc qñ istud fuit p̱petratuz post cõsũmatum matrimoniũ: uel etiam contractum per v̱ba de p̃ñti: Nam si fuisset ãte esset impedimẽtũ dirimẽs matrimonium.

14° quãdo alter alteri denegarꝫ debitum non habens aliquam cãm rõnabilem: etiam si faceret cã deuotionis vbi alt petat oio sibi reddi.

15° quando in actu coniugij repit aliquis de illis octo casibus q̃ nõnt s. in. c. de actu coniugali: naꝫ vel est mortale peccatuꝫ: vel dubiũ de mortali. ibi vide. Ubi habes etiã quãdo vsus actus ꝯiugij est veniale peccatũ ⁊ quãdo nullum.

16° qñ vir sine cã rõnali grauiter ꝟberat vxorẽ uel ꝯtumelias ei infert turpibus verbis multum: vel cuꝫ nõ prouidet ei de necessarijs rebus cum possit facere.

17° quando vxor nihil habẽs nisi dotẽ: si det nõbiliter de bonis domꝰ sue. s. de bonis viri sui sine licẽtia eiꝰ expssa vel inẽptatiua: ⁊ multo magꝭ contra ꝓhibitionem eius cõsanguineis vel amicis: vel expendat in rebꝰ malis ⁊ vanis: vt ludo ⁊ põpis: vel etiam multũ nõbiliter in elemosinis peccat grauiter: quia furtuꝫ ꝯmittit: nisi hẽat artẽ multũ lucrosã vlt gubernationem domus.

18° quãdo vnus coniugũ assentit alteri in adultio: vel vir exponit vxorem alijs cã tpalis sbsidij: vel alia de cã: vel vxor pmittit virũ vitiũ sodomie ppetrare cum possit obsistere et non vult vel non curat.

19° qñ vxor nõ vult sequi virũ in cohabitando vel mutãdo domiciliũ nisi timeret ꝓbabiliter mortem: vel mutilationẽ: vel ꝙ exponat eã alijs vel ꝙ trahat eã ad heresim vel aliud mortale peccatũ: vel ꝙ nõ posset eaꝫ sustẽtare: ⁊ eiꝰ familiã: cũ inter suos affines vel ꝓpinquos sbueniat ei.

20° qñ de consensu vtriusqꝫ vtqꝫ vouit cõtinẽtiã: ⁊ non seruauit: tunc exigens ⁊ reddens sine dispensatõe peccant mortaliter.

21° de negligẽtia in gubernando familiã in admonẽdos filios ⁊ suos ad dei mãdata: et ecclesie sacramẽta sumendo: in correctõe vitioꝝ et huiꝰ modi: in ꝓuidẽdo necessaria domui in excessu amoris alterius ad alteꝝ: in pompis ⁊ vanitatibꝰ pcipue mulieꝝ est difficile regulaꝫ ponẽ: qñ est mortale vel veniale: nec faciliter in hꝰmõi est pcipitãda snia.

22° qñ ꝓcurat abortus: siue a viro: siue ab vxore: siue eius negligẽtia uel casu: uel ꝓpt ꝟberatõꝫ: vel nimiũ laborem: vel multã lasciuiã coniugalis actus.

23° in mulieribꝰ qñ ex negligẽtia opprimũt puulos in lecto secũ eos tenẽtes: ⁊ multo magis qñ ex eorũ incuria ⁊ tarditate decedunt sine baptismo puuli.

24° qñ uxor ꝯcepit p adulteriũ ⁊ enutrit talẽ de bõis uiri tãqꝫ sit suus ꝗa furtuꝫ facit de illa sba de q̃ illi sbuenit. Et idẽ de ea que sibi sbponit ptũ alienũ tãqꝫ suũ.

25° de mẽdacijs: de blasphemijs: de piurijs de contumelijs: de detractionibus que cõtinue ꝓferũt cũ sũt in locutionibus.

Finis hoꝝ uitioꝝ: ⁊ p ꝯsequẽs huius tractatꝰ seu tituli de matrimonio ⁊ sponsalibus.

Incipit tabula ſuper tractatu de ſpōſalibus ⁊ matrimonio.

Primo probemiū ſuꝑ ipſo tractatu ponitˀ: in quo plura hn̄tˀ; videliꝫ quō accipiatˀ: quid ſignificet: ⁊ quomō ſe debeat habere vir erga vxorē: ⁊ ecōuerſo. Et de pluribꝰ aliis.

Cap. i. de de impedimēto erroris ꝑſone. Item in eodē de impedimento erroris fortune.
Cap. z. de impedimēto erroris ꝑſōe .ſ. cōditōis. Item in eodē de ſeruitute ſequente matrimoniū per ꝟba de pn̄ti contractum. Itē in eodeꝫ Qꝛ dn̄s non poteſt ꝓhibere carnalē copulā ſuoꝝ ꝯiugatoꝝ ſimpliciˀ.
Cap. ʒ. de impedimēto voti ſolēnis.
Cap. 4. de impedimēto cognatōis: quere. ī. in capl'is. i4. iſ. ⁊. i8.
Cap. ſ. de impedimēto criminis.
Cap. 6. de diſꝑitate cultꝰ.
Cap. 7. de ipedimēto violentie.
Cap. 8. de impedimēto ordinis.
Cap. 9. de ipedimēto ligaminis.
Cap. io. de impedimēto publice honeſtatis iuſticia.
Cap. ii. de ipedimēto affinitatis.
Cap. iz. in quo pōt diſpēſari.
Cap. iʒ. de ipedimēto impotētie.
Cap. i4. de cognatōe legali.
Cap. iſ. de cognatōe naturali. ideſt conſanguinitate.
Cap. i6. de gradibus. vꝫ. quomodo computanˀ.
Cap. i7. de ꝓhibitione matrimonij inter conſanguineos.
Cap. i8. de cognatōe ſpūali.
Cap. i9. de impedimētis nō dirimētibus matrimoniū cōtractū.
Cap. zo. de impedimēto feriaꝝ: qn̄ ſcꝫ nō poſſūt fieri nuptie.
Cap. zi. de ſpōſalibus.
Cap. zz. de cōtractu matrimonij.
Cap. zʒ. Qꝛ inſanus vel furioſus cōtrahere non poteſt.
Cap. z4. in qua etate poſſit matrimonium contrahi.
Cap. zſ. que conditōes vel pactiōes impediūt matrimoniū.
Cap. z6. de matrimonio contracto ſub conditione.
Cap. z7. de fine ſeu intentione matrimonij.
Cap. z8. de cōſūmatōe matrimonij ⁊ actu cōiugali. Et ibi qn̄ eſt mortale: qn̄ vēiale ⁊ qn̄ nullū peccm̄.
Cap. z9. qn̄ cōiūx non teneˀ reddē debitum.
Cap. ʒo. Qn̄ quis nō teneˀ dimittē coniugem adulteram.
Cap. ʒi. de diuortio.
Cap. ʒz. quādo cōiugatꝰ ingreſſus religionem exire teneˀ: ⁊ qn̄ nō.
Cap. ʒʒ. caſus quando vxor nō pōt dimitti ꝓpter adulteriū.
Cap. ʒ4. de accuſatōe adulterij.
Cap. ʒſ. quando tenet uotum factū ab uxore.
Cap. ʒ6. de dote et donatiōibꝰ que dantur ab uxore.
Cap. ʒ7. Sūmula q̄dā de omnibꝰ uitiis tam uiroꝝ q̄ȝ mulieꝝ cōiugatoꝝ: uue ſunt mortaliq.

Explicit Tabula tractatus de ſpōſalibus ⁊ de matrimonio.

Pro dilucidatõe toti⁹ materiei libri presentis noscat quisq̧ titulos sb‑scriptos eidem insertos fore.

Primo Tractat⁹ nõbilis. de excõica‑tionibus. suspẽsiõibus. interdictis irregularitatibus et penis: patris Fratris Anthonini archiepi Flo‑rentini: ordinis Fratꝝ pdicatorũ cũ tabula sua in fine sibi adiũcta.
Secũdo Titulus de spõsalib⁹ et ma‑trimonio: qui titul⁹ extractus de tertia pte Sũme eiusdem fratris Anthonini in fine sui Sũmulaꝫ vitioꝝ: tã viroꝝ q̃ꝫ mulieꝝ coniu‑gatoꝝ: que sũt mortalia cũ eiusdẽ tabula in sui fine nõbilit̃ cõtinet.
Cuius nõbilitatis ptextu impssioni expositus fuit Uenetiis ductu et impensis Johannis de Colonia agripinẽsi: ac Johãnis Mãthen d Gherretzem. Anno saluti. M° .cccc.lxxiiij. die. xxiij. Septẽbri.

Nicolaus Wladislawij generalis Iudex Commissarius a Sancta Sede

[...]Reverendis universis Sacerdotibus tam Cathedralium quam Collegiatarum canonicis parrochialiumque
[...]Ecclesiarum quibuscunque per Civitates et dioc. Gneznen. Cracovien. et Wladislavien. et alias ubilibet
[...]Cum Sanctissimus in Christo pater et dominus noster dominus Iulius divina providentia papa secundus
[...]nequaquam in aliqua sui parte suspectas, sed omni prorsus vicio et suspicione carentes pro parte No
[...]in ea qua decet reverentia recepimus huiusmodi sub tenore **Julius** Episcopus servus servorum
[...]dilectum Iohannem de Regulis Medicinae doctorem Poznanien. dioc. pro Rectore Universitatis studii
[...]tenetur. Eundem Iohannem domicellum super repetitione et restitutione pecuniarum
[...]per quasdam literas dilecti filii nostri petri tituli sancti Ciriaci in Thermis presbyteri Cardinalis
[...]quibusdam legittimis exceptionibus declinatoriis nostri personam et iurisdictionem
[...]in huiusmodi causa fore pronunciarunt. pro parte eiusdem Iohannis domicelli sumentes
[...]dictis Andreae propositis quod iustum fuerit appellatione remota decernentes faciatis quod
[...]compellatis veritati testimonium perhibere. Datum Romae Apud Sanctum Petrum Anno Incar
[...]recepimus nobis et per nos ut premittitur factas fuimus pro parte dicti Nobilis domini
[...]Michaelis [...] inserta contra et adversus dictum dominum Iohannem de Regulis Poznanien.
[...]et in tenorem praesentium nominandos iuxta et secundum praeinserte Commissionis vim formam et
[...]volentes in ea et causa huiusmodi et inter partes in dicta Commissione contentas rite
[...]partes, Idcirco Auctoritate Apostolica nobis Commissa, et qua fungimur in hac parte vos et
[...]Requirimus et vestrum quemlibet in virtute sanctae obedientiae et sub excommunicationis poena quam in
[...]districte praecipiendo mandamus quatenus infra sex dierum spatium post praesentationem seu No
[...]fuerit requisiti immediate sequentium. Ita tamen quod in hiis exequendis unus vestrum alterum
[...]pro trino et peremptorio termino Ac monitione canonica Assignamus. praefatum dominum
[...]ut si ad eum nobis tutus pateat Accessus Vestris parrochiali seu parrochialibus sub
[...]infra missarum et aliarum horarum canonicarum solemnia dum ibidem populi multitudo
[...]huiusmodi ad ipsius citandi notitiam indubitatam deveniat. quem etiam tenore praesentium
[...]vendendum et causis Andreae per [...] Aliqui proxima die
[...]nobis per se vel procuratorem suum idoneum Ad causam et causas huiusmodi sufficienter instructum
[...]praefato domino Iohanni Zaborowsky principali vel procuratori suo eius nomine de et super
[...]Certificantes eundem citatum quod sive in dicto Citationis termino ut praemissum
[...]fuerit procedemus iustitia mediante dicta Citati Contumacia seu absentia in aliquo non obstante
[...]quibus supradictis quibus praesentes nostrae literae diriguntur et cuilibet vestrum Auctoritate Apostolica
[...]et Paulo de Zalesiczye canonicis Gneznen. [...] Commissariis, Et aliis [...]
[...]etiam et earum cuilibet [...] huiusmodi [...] seu [...] in [...]
[...]contradictores per se vel alium seu alios publice vel occulte directe vel indirecte quovis quaesito

In quorum omnium et singulorum fidem et testimonium praemissorum prae-
[...]sentes literas fieri et sigilli nostri Appensione communiri. Actum et datum Wladislaviae in domo habit[...]
[...]patris et domini nostri domini Iulii divina providentia papae secundi Anno eius secundo di[...]
[...]Wladislaw[...] Iacobo de [...]owo et Iohanne de Zarnkow Notariis publicis Consistorii

VII v

Sol[ut]s xxvij Aprilis Ego Gu-
illermus de Langlavana [illegible]
[illegible] in ecclesia et [illegible]
hebdomadar[ius] [illegible]
[illegible] qui [illegible] dom-
[illegible] de [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] decem [illegible]
[illegible] in negocio publico [illegible]
[illegible] ad [illegible] in [illegible]
et [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] v[illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] a die [illegible]
in [illegible] [illegible]

Expletus est tomus parte v d mercurius Lanbly
incessatim et contenta in monasterio

[illegible] [illegible] ... [illegible]

illud ... [illegible] ... Decreta [illegible] Capitulare [illegible]

[illegible] quod videtur [illegible] respectu bono considerato. Et tamen Nos [illegible]

testamentum ad eum [illegible] instrumentum, quae ad hospitale in [illegible]

mittit, ad haec [illegible] [illegible], consumpto valent [illegible] pro se

Capitulare placet, ac intelligimus quod dixerunt. Sed antea [illegible]

[illegible] Notis et testibus, dictum nomine Domini audiverunt [illegible]

[illegible] sibi predicta respondit omni modo dare, sed etiam sibi [illegible]

[illegible] et per Reverendissimum Dominum archiepiscopum, et specialiter Cancellarium [illegible]

et [illegible] ~~Et postea [illegible] nulla et annullanda~~ Et [illegible]

[illegible] ad petita partibus, [illegible] et articulos [illegible]

[illegible] Notis et testibus et petit voluntate, et [illegible]

[illegible] paratus erit, si Capitulare [illegible] placet, [illegible] in [illegible]

[illegible], [illegible] nulla [illegible] declarandum

Item venit [illegible] in Monasterio [illegible] et legata ad [illegible]

De legatis [illegible] [illegible] principaliter [illegible]

[illegible] in assignandis legatis [illegible] commissa sunt assignari, [illegible]

[illegible] Reverendissimum archiepiscopum qui testamentum et legata [illegible] impedit

[illegible] ad [illegible] de oppositis et opponendis

Item [illegible], quae [illegible] [illegible], quantum est [illegible] impedit [illegible]

De [illegible] legatis, [illegible] sunt legata satisfaceret et vult [illegible]

[illegible], Nec apparet [illegible] in contrarium. Et [illegible]

Item [illegible] est nec fuit [illegible] de Capitulo [illegible] bona [illegible]

et [illegible] dispensaret, [illegible] et alia [illegible] dispensando

[illegible] [illegible]

ANTONINUS
FLORENTINUS
TRACTATUS
VENETIIS
1474